

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE**

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2018

1. Identifikácia úradu.

Názov: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre

Sídlo: Nitra, Štefánikova 58, 949 63 Nitra

územná pôsobnosť: územný obvod okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce

IČO: 17 336031

DIČ: 202 12 05 208

kontakt: tel. č. 037/6560412
fax 037/6460457
e-mail nr.riaditel@uvzs.sk

Rezort: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia

Štatutárny zástupca: MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA
regionálna hygienička, generálna tajomníčka služobného úradu

Členovia vedenia organizácie :

Vedúca osobného úradu a oddelenia HTČ: Ing. Mária Dobišová

Vedúca úseku regionálneho hygienika: MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA

Vedúca odd. hygieny životného prostredia: RNDr. Mária Kraváriková

Vedúca odd. hygieny výživy: Ing. Darina Pintová

Vedúca odd. hygieny detí a mládeže: PhDr. Alena Gregušová, PhD.

Vedúca odd. epidemiológie: MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA

Vedúca odd. preventívneho prac. lekárstva: Ing. Eleonóra Halzlová, MPH

Vedúci odboru laboratórných činností: PhDr. Eva Barátová, PhD.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je orgánom verejného zdravotníctva. Zabezpečuje svoje činnosti pre územný obvod okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (výkon štátneho zdravotného dozoru, plnenie špecializovaných úloh verejného zdravotníctva, vrátane zabezpečovania činnosti Národného referenčného centra pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov), zák.č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov (výkon úradnej kontroly potravín), zák.č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, zák.č. 131/2010 o pohrebníctve a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre ako regionálny úrad v sídle kraja vykonáva objektivizáciu, referenčné a špecializované testovanie a kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia a biologického materiálu na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie pre Nitriansky kraj.

RÚVZ so sídlom v Nitre v územnom obvode Nitrianskeho kraja vykonáva štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany.

Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov je špecializovaným pracoviskom, ktoré zabezpečuje analýzy vzoriek ovzdušia a pevných vzoriek na prítomnosť vláknitých prachov vo vnútornom a vonkajšom prostredí metódou elektrónovej analýzy a optickej mikroskopie s fázovým kontrastom v rámci územia celej SR.

Výmera územia a demografia dozorovaného územia:

okres	výmera územia	počet obyvateľov	hustota obyv. /km ²	počet obcí	počet miest
Nitra	871	160 793	185	62	2
Šaľa	356	52 358	147	13	1
Zlaté Moravce	521	40 797	78	33	1

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je právnická osoba zriadená zákonom. Výkon štátnej správy a iných špecializovaných činností uskutočňovaných regionálnym úradom verejného zdravotníctva riadi a kontroluje Úrad verejného zdravotníctva SR a Ministerstvo zdravotníctva SR.

Snahou Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je zlepšovať činnosť vo všetkých oblastiach pôsobenia, zvyšovaním profesionality a odbornosti zamestnancov vybudovať dôveryhodnú inštitúciu; zabezpečovať výkon činnosti s cieľom dosiahnuť zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva regiónu a predĺženie produktívneho života pozitívnym ovplyvňovaním determinantov zdravia.

Strednodobý výhľad organizácie:

V nadväznosti na aktuálne uznesenia vlády SR, Strategický rámec v zdravotníctve pre roky 2013 – 2030 a Programové vyhlásenie vlády SR Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre bude zabezpečovať:

- a) efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia,
- b) posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii,
- c) posilňovanie prevencie neprenosných ochorení, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotnému uvedomeniu ľudí, vrátane monitorovania determinantov zdravia a hodnotenia dopadov na verejné zdravie.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre by mal aj v budúcnosti:

- a) Monitorovať zdravotný stav, identifikovať zdravotné problémy obyvateľstva, vykonávať prevenciu, surveillance a kontrolu prenosných a neprenosných ochorení.
- b) Diagnostikovať a vyšetrovať riziká pre zdravie obyvateľstva a jeho skupiny vyplývajúce z expozície fyzikálnym, chemickým, biologickým, psychologickým a sociálnym faktorom a riešiť ich.
- c) Informovať, vzdelávať a posilňovať obyvateľstvo v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.
- d) Vypracovať a plánovať politiku, ktorá podporí individuálne úsilie a úsilie komunity pre lepšie zdravie.
- e) Vymáhať plnenie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany verejného zdravia, podieľať sa na tvorbe legislatívy na úseku verejného zdravotníctva
- f) Prepájať obyvateľov k potrebným zdravotníckym službám.
- g) Zabezpečiť kompetentnú pracovnú silu a manažment verejného zdravotníctva.
- h) Vyhodnocovať efektívnosť, dostupnosť a kvalitu zdravotníckych služieb z pohľadu ochrany verejného zdravia
- i) Uskutočňovať výskum vo verejnom zdravotníctve, skúmať nové pohľady a inovačné riešenia zdravotných problémov a problémov súvisiacich so zdravím.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva nie sú povinné vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370.

4. Činnosti /produkty organizácie a ich náklady, v členení:

a/ Výkon ŠZD v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.

RÚVZ so sídlom v Nitre vykonáva štátny zdravotný dozor v zmysle zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia na úseku zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, v ubytovacích zariadeniach, v zariadeniach spoločného stravovania, nad kozmetickými výrobkami, v zariadeniach pre deti a mládež, v zariadeniach pre zotavovacie pobyty detí, telovýchovno-športových zariadeniach, v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, na umelých kúpaliskách, krytých plavárňach, v zariadeniach sociálnych služieb, u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, na úseku pohrebníctva a ochrany nefajčiarov .

b/ Výkon úradnej kontroly potravín v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia.

Výkon úradnej kontroly prebiehal v súlade s Viacročným národným plánom pre úradnú kontrolu v Slovenskej republike na obdobie 2018-2020 vykonávanú orgánmi verejného zdravotníctva - aktualizovaného na rok 2018 a rozpracovaného na podmienky RÚVZ so sídlom v Nitre. Kontroly sa týkali zabezpečenia hygienických podmienok a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov v súlade s požiadavkami ustanovenými v:

- zákone č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení,
- nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá
- nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín
- Potravinovom kódexe SR,
- ďalších súvisiacich predpisoch pre výrobu potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovanie na trh z hľadiska požiadaviek zachovania ich zdravotnej bezpečnosti.

V územnom obvode RÚVZ so sídlom v Nitre bolo v roku 2018 registrovaných 2218 potravinárskych prevádzok, v ktorých v zmysle zákona 152/1995 Z.z. vecne a miestne príslušným orgánom úradnej kontroly je Regionálny úrad verejného zdravotníctva .

V týchto zariadeniach bolo v sledovanom období vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. celkom 830 kontrol a 18 auditov. Za rok 2018 bolo v súlade s plánom úradnej kontroly odobratých 548 vzoriek potravín a materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 36 vzoriek nevyhovujúcich, čo predstavuje 6,57 %. Vo všetkých nevyhovujúcich vzorkách bola zistená mikrobiologická kontaminácia. Vzorky odobraté na vyšetrenie chemických ukazovateľov ako i kontrolu označovania vyhovovali požiadavkám legislatívy. Oproti roku 2017 percento nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu odobratých vzoriek v roku 2018 výrazne pokleslo (o 5,27 %) .

c/ Výkon práce v ohniskách nákaz

Na evidenciu prenosných ochorení hlásených v zmysle § 12 ods. 2 písm. b) v spojení s § 52 ods. 5 písm. a) zák.č. 355/2007 Z.z. slúži program EPIS do ktorého bolo zaevidovaných spolu 3525 prenosných ochorení podliehajúcich hláseniu. Z nich bolo vykonané epidemiologické vyšetovanie v 3630 ohniskách nákaz (okrem nozokomiálnych nákaz s počtom 728) a 57 krát v epidemických ohniskách. V rámci práce v ohnisku nákazy bol nariadený:

- lekársky dohľad alebo zvýšený zdravotný dozor podozrivým z nákazy v 251 prípadoch,
- nariadená profylaxia (antibiotická profylaxia, pasívna imunizácia alebo očkovanie) osobám v riziku vzniku ochorenia (meningokokovámeningitída, vírusová hepatitída typu B a osýpky),
- vykonaný odber vzoriek potravín na odhalenie faktorov prenosu 3 krát,
- vykonaný odber biologického materiálu v ohnisku nákazy na odhalenie pôvodcu nákazy 119 krát.

Počas chrípkovej sezóny boli vyšetované SARI (prípady akútnej respiračnej nedostatočnosti) v zmysle pokynov UVZ SR a boli zabezpečované odbery vzoriek na izoláciu cirkulujúcich respiračných vírusov u sentinelových lekárov (47 vzoriek, z toho 41 krát dokázaný vírus chrípky).

Najviac sa vykonávali epidemiologické vyšetrenia u hospitalizovaných pacientov infekčného a detského oddelenia vo Fakultnej nemocnici v Nitre, Špecializovanej nemocnici Zobor v Nitre, Nemocnici v Zlatých Moravciach a v Psychiatrickej nemocnici vo Veľkom Záluží.

d/ Monitoring.

Monitoring kvality pitnej vody

U verejných vodovodov bol v priebehu roka 2018 vykonávaný preverovací a kontrolný monitoring kvality pitnej vody v súlade s vypracovaným harmonogramom kontroly kvality vody z verejných vodovodov v mestách a obciach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou, v znení vyhlášky MZ SR č. 97/2018 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z.z. rozbormi v rozsahu vyšetrení, ktoré zabezpečuje odbor laboratórnych činností RÚVZ so sídlom v Nitre.

V roku 2018 bolo v uvedených okresoch odobratých spolu 331 vzoriek.

Údaje z monitoringu pitnej vody verejných vodovodov boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o pitnej vode.

Monitoring kvality vody na kúpanie

Monitoring kvality vody na kúpanie je vykonávaný v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 308/2012 o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku.

V okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa evidujeme kúpaliská s celoročnou aj so sezónnou prevádzkou. : v okrese Nitra 8 kúpalísk (3 kúpaliská boli mimo prevádzky), v okrese Šaľa 2 kúpaliská a v Zlatých Moravciach sú to 3 kúpaliská (v kúpacjej sezóne 2018 nebolo v prevádzke Letné kúpalisko v Zlatých Moravciach).

V roku 2018 bolo v okrese Nitra odobratých spolu 254 vzoriek bazénových vôd, v okrese Šaľa 103 vzoriek a v okrese Zlaté Moravce 42 vzoriek.

Údaje z monitoringu kvality vody na kúpanie boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o kvalite vody na kúpanie a počas kúpacjej sezóny 1 x týždenne zadávané do IS.

V rámci laboratórnych analýz sa aj v roku 2018 pokračovalo vo vyšetrení vzoriek vôd z vodných atrakcií na TK Diakovce a v zariadení ThermalParkNitrava v Poľnom Kesove na prítomnosť legionell – v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť, vodné atrakcie na letnom kúpalisku v Nitre v KS 2018 neboli v prevádzke.

e/ Skúšky odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti.

RÚVZ so sídlom v Nitre zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti:

- podľa § 15 ods. 2 zák.č. 355/2007 Z.z.
- a) pri výrobe a úprave pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody
- b) v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo
- c) pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov
- d) pri výrobe kozmetických výrobkov
- e) v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách

§ 15 ods. 2	Počet preskúšaných	Počet vydaných osvedčení	Počet vydaných duplikátov
písm. a)	1	1	1
písm. b)	31	31	0
písm. c)	449	449	16
písm. d)	2	2	0
písm. e)	0	0	0
SPOLU:	483	483	17

- podľa § 15 ods. 3 zák.č. 355/2007 Z.z.
- a) na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami
- b) na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie
- c) na nákup, predaj a spracúvanie húb
- d) na prevádzkovanie pohrebiska, prevádzkovanie pohrebnej služby a prevádzkovanie krematória

§ 15 ods. 3	Počet preskúšaných	Počet vydaných osvedčení	Počet vydaných duplikátov
písm. a)	4	81	0
písm. b)	0	4	0
písm. c)	0	0	0
písm. d)	8	8	0
SPOLU	12	93	0

f/ Posudková činnosť.

Posudková činnosť bola vykonávaná v zmysle § 13 zák.č. 355/2007 Z.z. pričom v rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 1778 rozhodnutí a 513 záväzných stanovísk.

g/ Národné referenčné centrá.

V RÚVZ so sídlom v Nitre je zriadené Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov.

Problematika NRC je bližšie rozpracovaná v čiastkovej výročnej správe za odbor laboratórnych činností.

h) Plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- 1.1. Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR IV (NATIONAL ACTION PLAN FOR ENVIRONMENT AND HEALTH – NEHAP IV.)
- 1.7. Zhodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií
- 7.2. Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a oddychových zónach
- 9.5. Populačná stratégia - Aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou

2 PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce .

- 2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)
- 2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a zmesí

- 2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém.
- 2.1.5. Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

2.2 Intervencie na podporu zdravia:

- 2.2.1. Zdravé pracoviská
- 2.2.2. Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) „Zdravé pracoviská - Spolupráca pri prevencii rizík“

2.5 Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

3. HYGIENA VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

- 3.2 Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách
- 3.6. Monitoring príjmu kuchynskej soli

4. HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

- 4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2015 (NAPPO)
- 4.2. Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku
- 4.3. Monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch v zariadeniach školského stravovania základných škôl
Projekt COSI
- 6.9. Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

5. OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

- 5.1 Implementácia požiadaviek zákona o radiačnej ochrane a jeho vykonávaných predpisov do výkonu štátneho dozoru v radiačnej ochrane
- 2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

6. ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

- 6.1 Národný imunizačný program
- 6.2 Surveillance infekčných chorôb
- 6.3 Epidemiologický informačný systém
- 6.4 Nozokomiálne nákazy (NN)
- 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie
- 6.6 Environmentálna surveillance poliomyelitídy
- 6.7. Prevencia HIV/AIDS - *testovanie, poradenstvo, sledovanie*
- 6.8. Poradne očkovania
- 9.10 Organizácia zdravotno-výchovných akcií pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané SZO

6. Oddelenia chemických a fyzikálnych analýz, MŽP, NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov

- 7.15 Možnosti stanovenia chloridu sodného v potravinách
- 7.17 Analýza celkového arzénu v potravinách
- 7.19 Optimalizácia odberu a stanovenia minerálnych olejov vo vzorkách pracovného prostredia
- 7.1 Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk
- 7.2 Kvalita vody prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení
- 7.10 Monitoring biologických alergénov v ovzduší
- 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie

9. PODPORA ZDRAVIA

- 9.1 Národný program podpory zdravia
- 9.1.1 Sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu obyvateľstva SR
- 9.2. Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 - 2025
- 9.4 Národný akčný plán pre problémy s alkoholom v SR
- 9.5 Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh národného programu aktívneho starnutia.
- 9.6 Zdravotno – výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena
- 9.7 CINDI program SR
- 9.8 Akčný plán realizácie Národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2017-2020
- 9.9 Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na rok 2017 - 2020

i/ Ostatné úlohy.

Činnosti jednotlivých oddelení sú podrobne rozpracované v prílohe č. 1 tejto výročnej správy.

j/ Laboratórne činnosti

Odbor laboratórných činností (OLČ) RÚVZ so sídlom v Nitre je akreditované pracovisko vykonáva chemické, fyzikálne, fyzikálnochemické, mikrobiologické a biologické skúšanieakosti, pitných, povrchových, odpadových a závlahových vôd, požívatín, predmetovbežnéhopoužívania, vzoriekovzdušia a skúšaniefyzikálnychparametrovpracovného a životného prostrediaako aj chemických parametrovpracovnéhoprostredia, mikrobiologickú kontrolu sterilizačnýchprístrojov.

Analýzy zabezpečuje pre celý Nitriansky kraj (v špeciálnych analýzach aj pre iné kraje), v prípade NRC pre celú SR.

Výkony OLČ

Pracoviská (úseky)	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Chemické analýzy	3155	26077	41135
Fyzikálne analýzy	441	1378	1378
Mikrobiologické analýzy	10392	30915	52964
Biologické analýzy	2638	13310	19755
NRC pre vláknité prachy	324		345

5. Rozpočet organizácie

Záväzné ukazovatele bežných výdavkov a kapitálových výdavkov na rok 2018

Rozpis záväzných limitov a ukazovateľov platných pre rok 2018 bol RÚVZ so sídlom v Nitre rozpisovaný MZ SR. Schválený štátny rozpočet 2018 bol rozpočtovaný v plnom programovom rozpočtovaní podľa programu 0790203 Ochrana zdravia a program 0EK0G01 – Informatizácia - systém vnútornej správy.

Schválený a následne upravený rozpočet bežných výdavkov pre rok 2018 bol nasledovný:

- zdroj 111 – štátny rozpočet
- funkčná klasifikácia – 0740 – Štátne zdravotné ústavy
- program – 0790203 – Ochrana zdravia
- program - 0EK0G01 – Informatizácia - systém vnútornej správy
- ekonomická klasifikácia (EK) je v nasledovnom prehľade

<i>Položka EK</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>
600	Bežné výdavky	1 364 304,-	1 432 110,00
610	Mzdy, platy..	851 868,00	904 608,00
620	Poistné a príspevok do poisťovní	297 728,00	311 750,77
630	Tovary a služby	203 008,00	202 861,39
640	Bežné transfery	11 700,00	12 889,84

Položka 630 – tovary a služby bola rozpočtovaná v dvoch programoch, upravený rozpočet k 31.12.2018 bol nasledovný:

SPOLU – 630 Tovary a služby, zdroj 111 štátny rozpočet	202 860,25 EUR
a to program 0790203 – ochrana zdravia	192 451,39 EUR
program 0EK0G01 – Informatizácia/ systém vnútornej správy	10 408,86 EUR

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre na rok 2018 nemal k 1.1.2018 schválený rozpočet kapitálových výdavkov na žiadnu investičnú akciu.

V priebehu roka 2018 boli pridelené zo strany MZ SR kapitálové výdavky v celkovej výške 70 328,40 EUR na tri investičné akcie:

v EUR

Názov investičnej akcie	Investičná akcia číslo/ zdroj ŠR	Upravený rozpočet/koniec roka
automobil	36832/111	14 400,00
Analyzátor zvuku	38511/111	14 000,00
Nákup PC, tlačiarňí a notbúkov	37972/131H	41 928,40
SPOLU KV:	x	70 328,40

Bežné výdavky - čerpanie

Limit rozpočtu na rok 2018 bol rozpísaný v rámci programov na podprogramy a prvky a podľa rozpisu na položky a podpoložky podľa platnej ekonomickej klasifikácie.

Skutočné čerpanie rozpočtových výdavkov z výdavkového účtu Štátnej pokladnice bolo k 31.12.2018 vo výške 100%.

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2018 zdroj 111 – štátny rozpočet podľa položiek ekonomickej klasifikácie:

v EUR

<i>Položka</i>	<i>Názov položky</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť čerpania</i>	<i>Čerpanie v %</i>
600	Bežné výdavky	1 364 304,00	1 432 110,00	1 432 108,76	100,00

610	Mzdy, platy..	851 868,00	904 608,00	904 608,00	100,00
620	Poistné a príspevok do poisťovní	297 728,00	311 750,77	311 750,67	100,00
630	Tovary a služby	203 008,00	202 861,39	202 860,25	100,00
640	Bežné transfery	11 700,00	12 889,84	12 889,84	100,00

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2018 zdroj 111 – štátny rozpočet na položke ekonomickej klasifikácie 630 – Tovary a služby podľa jednotlivých programov:

	Rozpočet	Čerpanie v Eur	Čerpanie v %
<i>Spolu 630, zdroj ŠR - 111</i>	<i>202 861,39</i>	<i>202 860,25</i>	<i>100,00</i>
0790203 – Ochrana zdravia	192 451,39	192 451,39	100,00
0EK0G01- Informatizácia/ vnútorná správa	10 410,00	10 408,86	99,99

Rekapitulácia prideleného rozpočtu a skutočného čerpania bežných výdavkov v roku 2018- zdroj mimorozpočtový:

	Rozpočet	Čerpanie v Eur	Čerpanie v %
Úrad práce – (zdroj 72h) EK 610 mzdy, 620 poistné	10 376,51	10 376,51	100,00

Celkové čerpanie tovarov a služieb na dva rozpočtované programy v roku 2018 na položke 630 (111-ŠR) bolo vo výške 202 860,25 Eur.

Prehľad čerpania finančných prostriedkov na tovaroch a službách k 31.12.2018 spolu za dva rozpočtované programy je v nasledujúcej tabuľke:

v EUR

<i>Položka</i>	<i>Text</i>	<i>Schválený rozpočet 2018</i>	<i>Upravený rozpočet 2018</i>	<i>Skutočnosť k 31.12. 2018</i>	<i>% plnenia k upravenému rozpočtu</i>
630	Tovary a služby –spolu (111 – ŠR)	203 008	202 861,39	202 860,25	100,00
631	Cestovné náhrady	3 500	4 927,70	4 927,70	100,00
632	Energie, voda, komunikácie	52 400	47 799,29	47 799,29	100,00
633	Tovary a služby	39 068	43 178,79	43 177,65	100,00
634	Dopravné	13 500	14 059,71	14 059,71	100,00
635	Rutinná a štand. Údržba	7 090	5 397,62	5 397,62	100,00
636	Nájomné za nájom	500	628,89	628,89	100,00
637	Služby	86 950	86 869,39	86 869,39	100,00

Stagnujúca tendencia pridelovania finančných prostriedkov pri súčasnom zvyšovaní cien komodít potrebných pre činnosť RÚVZ zapríčiňuje neraz obmedzenie zabezpečovania plynulého chodu prevádzky a plnenia stanovených úloh.

Plnenie rozpočtu príjmov

Schválený limit príjmov štátneho rozpočtu na rok 2018 pre RÚVZ so sídlom v Nitre bol 230 000,- EUR.

Úprava rozpočtu v priebehu roka 2018 bola uskutočnená na základe rozpočtového opatrenia zo strany MZ SR.

Upravený rozpočet bol k 31.12.2018 vo výške 164 000,- EUR.

Skutočné plnenie príjmov k 31.12.2018 bolo vo výške 171 027,89 EUR, čo predstavuje plnenie na 104,29%.

Tabuľkový prehľad plnenia jednotlivých položiek príjmov k 31.12.2018:

v EUR

Názov (111)	rozpočet schválený	rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2018	rozdiel (skut.- uprav.rozp.)	%
SPOLU - PRÍJMY:	230 000,-	164 000,-	171 027,89	7 027,89	104,29
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb (111)	230 000,-	126 957,54	129 459,14	2 501,60	101,97
- za porušenie ostatných predpisov (111)		33 906,56	38 432,85	4 526,29	113,35
- vratky, dobropisy z minulých rokov (111)		2 727,00	2 727,70	0,00	100,00
- Iné finanč.náhrady (111)		408,20	408,20	0,00	100,00

V roku 2018 bolo/i :

- vystavených 947 odberateľských faktúr v celkovej hodnote 164 069,52 EUR
- vydaných 29 rozhodnutí – pokút (zák.č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia...) v celkovej čiastke 28 650,- EUR
- vydané blokové pokuty v sume 19 010,- EUR

Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia k 31.12.2018:

v EUR

	Suma
Náklady (5)	1 674 558,41
Výnosy (6)	1 673 949,62
Výsledok hospodárenia (6-5)	-608,79

Závazky a pohľadávky

Závazky k 31.12.2018 po lehote splatnosti neboli vykazované, nakoľko RÚVZ v Nitre si plní všetky povinnosti voči dodávateľom, zamestnancom, sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam. Závazky z dodávateľských vzťahov boli spolu vo výške 1 934,73 Eur, v lehote splatnosti boli vo výške 1814,73 EUR a po lehote splatnosti 120,- Eur.

Pohľadávky k 31.12.2018 boli vo výške 27 498,39 EUR, z toho do lehoty splatnosti 5.317,39 EUR a po lehote splatnosti 22 181,- EUR, čo je podrobne rozpísané v nasledujúcej tabuľke:

v EUR

<i>Pohľadávky k 31.12.2018</i>	Odberateľské faktúry	Náhrada nákladov	Pokuty	Trovy konania	Spolu k 31.12.2018	Spolu k 31.12.2017
Spolu za rok 2018	6 779,56	0,-	12 040,-		18 819,56	
do lehoty splatnosti	5 317,39	0,-	0,-		5 317,39	
po lehote splatnosti	1 462,17	0,-	12 040,-		13 502,17	
Spolu za predchádzajúce roky tj. po lehote splatnosti	3 280,89	22,64	5 375,30		8 678,83	
CELKOM pohľadávky k 31.12.2018	10 060,45	22,64	17 415,30		27 498,39	20 002,21
do lehoty splatnosti	5 317,39	0	0,-		5 317,39	3 390,92
po lehote splatnosti	4 743,06	22,64	17 415,30		22 181,-	16 611,29

6. Personálne obsadenie

- stav zamestnancov RÚVZ so sídlom v Nitre k 31.12.2018

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (vo fyzických osobách)	
Kategória	Počet zamestnancov
Lekár	
Sestra	1
Verejný zdravotník	5
Zdravotnícky laborant	14
Fyzik	
Laboratórny diagnostik	5
THP - VŠ	3
THP - ÚSV	10
Robotníci	11
Spolu	49

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 55/2017 Z. z.

o štátnej službe (vo fyzických osobách)

Kategória	Štátny radca	Hlavný radca	Odborný radca	Samostatný radca	Radca	Hlavný referent	Odborný referent	Samostatný referent	Spolu
Lekár	1								1
Sestra									
Verejný zdravotník		4	2	13	14				33
Zdravotnícky laborant									
Fyzik									
Laboratórny diagnostik									
THP - VŠ		1	1	5					7
THP - ÚSV							1		1
Robotníci									
Spolu	1	5	3	18	14		1		42

V sledovanom období sú v mimoevidenčnom stave (spolu verejná aj štátna služba):	2	
materská dovolenka		
rodičovská dovolenka	1	
neplatené voľno	1	

Prehľad počtu zamestnancov za r. 2018

Počty zamestnancov	Plán rok 2018	Skutočnosť rok 2018
Evidenčný počet zamestnancov vo fyz. osobách k poslednému dňu sledovaného obdobia	91,5	91
Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyz. osobách v sledovanom období	91,5	88,65
Evidenčný počet zamestnancov prepočítaný k poslednému dňu sledovaného obdobia	91,5	89,47
Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný v sledovanom období	91,5	86,91

Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2018 podľa kategórií a vekovej štruktúry

Veková štruktúra zamestnancov podľa kategórií k 31. 12. 2018 (všetci zamestnanci)

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Laboratórny diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
do 20 rokov										
20 - 24									1,00	1,00
25 - 29			3,00				2,00	3,00		8,00
30 - 34			1,00				1,00			2,00
35 - 39			1,00				3,00		2,00	6,00
40 - 44			3,00	2,80				2,00		7,80
45 - 49	1,00		4,00	3,00		1,00		0,70	1,57	11,27
50 - 54			8,00	2,00		3,00	2,00	1,00	1,00	17,00
55 - 59		0,60	8,00	5,00			2,00	4,00	3,00	22,60
60 - 64			10,00	1,00		1,00			1,80	13,80
65 a viac										
Spolu	1,00	0,60	38,00	13,80		5,00	10,00	10,70	10,37	89,47

Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2018 podľa kategórií a odborov

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Laboratórny diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
HŽP			6,00					1,00		7,00
HDM			3,00				2,00			5,00
PPL			6,00							6,00
HV			8,00				1,00			9,00
EPI			10,00							1,60
Laboratóriá			3,00	13,80		4,00		3,70	2,00	10,00
Úsek RH	1,00					1,00	4,00	3,50		26,50
HTČ							2,00	2,50	8,37	9,50
PZ		0,60	1,00							2,00
OZpŽ			1,00				1,00			12,87
Spolu	1,00	0,60	38,00	13,80		5,00	10,00	10,70	10,37	89,47

7.Ciele a prehľad plnenia (krátke zhrnutie v členení podľa jednotlivých odborov príslušného RÚVZ v SR).

Ciele RÚVZ vyplývajú zo zákona č. 355/2007 Z.z., iných všeobecne záväzných predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, z koncepcií jednotlivých odborov a z Programov a projektov RÚVZ v SR.

RÚVZ so sídlom v Nitre sa v r. 2018 podieľal na plnení Programov a projektov uvedených v časti 4. písm. h/ tejto výročnej správy. Všetky úlohy boli priebežne plnené a podľa aktuálnej potreby vyhodnocované, výsledky boli v stanovených termínoch zasielané na ÚVZ SR Bratislava.

Oddelenie	HŽP	HV	PPL	HDM	Epidem.	Spolu
Počet kontrolovaných prevádzok	4522	2709	5929	440	545	14145
Počet podaní	1978	1561	1575	0	529	5643
Počet kontrol	1176	2592	1559	600	409	6336
Počet rozhodnutí	460	392	476	185	265	1778
Počet záväzných stanovísk	328	45	118	22	0	513
Počet iných stanovísk	232	73	247	119	10	681
Počet ohnísk	0	2	0	0	3630	3632
Počet odberov vzoriek	783	674	0	69	1162	2688
Počet konzultácií	1212	1847	3116	1130	6592	13897

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je štátna rozpočtová organizácia, finančnými vzťahmi napojená na rozpočet kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR.

Má celospoločenské poslanie a plní úlohy štátu na úseku ochrany, podpory a rozvoji verejného zdravia.

V roku 2018 boli zdrojom financovania prostriedky štátneho rozpočtu v sume 1 432 110,- eur na bežné výdavky, ktoré boli vyčerpané na 100%. Tieto prostriedky boli použité na bežnú činnosť úradu, čo sú predovšetkým mzdy a odvody zamestnancov úradu, ktorí pracujú priamo v teréne podľa svojej pôsobnosti ako aj zamestnancov na odbore laboratórnych činností resp. pri zabezpečovaní chodu organizácie ÚRH a HTČ. Náklady na tovary a služby boli priebežne uhrádzané v lehote splatnosti. Išlo najmä o výdavky na energie, výdavky na zabezpečovanie stravovania zamestnancov, prídely do sociálneho fondu, platby za poštovné predovšetkým za písomnosti týkajúce sa výkonu štátnej správy (záväzné stanoviská a rozhodnutia), úhrada benzínu a opráv vozového parku používaného zväčša pre prácu zamestnancov v teréne. Odbor laboratórnych činností ako jediný v kraji na svoju činnosť spotrebuje značnú časť z rozpočtu výdavkov na špeciálny materiál a tovary. Vysoké sú aj výdavky na dohľad nad akreditáciou, kalibrácie a rôzne posudzovania prístrojovej techniky využívanej pri vyhodnocovaní vzoriek zo štátneho zdravotného dozoru a tiež v rámci požiadaviek objednávok od obyvateľstva a podnikateľských subjektov.

Tieto bežné výdavky však neriešia problém úradu t.j. neinvestovanie do obnovy prístrojovej techniky už viac ako 10 rokov. Väčšina používaných zariadení je stará, morálne a technicky opotrebovaná. Pre väčšinu prístrojov už nie sú na trhu náhradné diely a tým sa znemožňuje ich oprava. Premieta sa to do vysokých nákladov na údržbu a opravy. Kapitálové výdavky boli poskytnuté v celkovej hodnote 70 328,40 eur na nákup automobilu, analyzátoru zvuku a nákup počítačov, tlačiarňí a notebokov.

V súvislosti so zabezpečovaním úloh na úseku verejného zdravotníctva RÚVZ so sídlom v Nitre pri plnení úloh sa využívajú služobné vozidlá. Vzhľadom na to, že automobilový park je zastaraný, je potrebné vykonávať časté a finančne náročné opravy vozidiel.

9. Hlavné skupiny odberateľov (v členení podľa jednotlivých odborov príslušného RÚVZ v SR).

U oddelení vykonávajúcich ŠZD hlavnú skupinu užívateľov (odberateľov) výstupov tvoria fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby, ktorým sú poskytované výstupy z posudkovej činnosti formou rozhodnutí a záväzných stanovísk. Taktiež im je poskytovaná konzultačná činnosť a poradenstvo v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Ďalšími užívateľmi sú fyzické osoby, ktorým sú vydávané osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa § 15 ods. 2 a 3 zák.č. 355/2007 Z.z. .

RÚVZ spolupracuje tiež s orgánmi štátnej správy a samosprávy (obce, stavebné úrady, orgány veterinárnej starostlivosti, ÚVZ SR, MZ SR ...).

Na oddelení podpory ku zdraviu sú užívateľmi výstupov hlavne fyzické osoby, ktorým je poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť. Dôležitou skupinou odberateľov sú aj školské a predškolské zariadenia, v ktorých je vykonávaná prednášková a vzdelávacia činnosť.

Odberateľmi výstupov laboratórnych činností sú fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby a fyzické osoby približne v rovnakom zastúpení.

10.Prílohy:

Príloha č. 1: Analýza činnosti jednotlivých odborov za rok 2018.

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2018

ČASŤ

KONTROLA, DOZOR A SŤAŽNOSTI

V Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre úlohy na úseku vnútornej kontroly a vybavovania sťažností a petícií zabezpečuje úsek regionálneho hygienika.

1. Prehľad petícií a sťažností za rok 2018

Počet prijatých petícií: 1
Počet prijatých sťažností: 0

RÚVZ so sídlom v Nitre bola v roku 2018 doručená 1 petícia občanov obytného domu Ľ. Okánika v Nitre za zákaz hlučného používania hudby z prevádzky pouličného občerstvenia (Bearded Brothers Bistro). Kontrolou vykonanou v rámci štátneho zdravotného dozoru a následných výsledkov meraní vykonaných odborne spôsobilou osobou na meranie hluku bolo zistené, že hluk z hudobnej produkcie vo vonkajších priestoroch prevádzky pre referenčný časový interval večer a kategóriu územia II prekračoval prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku.

Voči prevádzkovateľovi pouličného občerstvenia bolo zahájené správne konanie a uložená pokuta.

2. Zamerania opodstatnených sťažností

Na RÚVZ so sídlom v Nitre v roku 2018 nebola zaevidovaná žiadna sťažnosť.

3. Prijaté opatrenia

Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2018 nebola na RÚVZ so sídlom v Nitre zaevidovaná žiadna sťažnosť, neboli prijaté žiadne opatrenia.

4. Podania

Údaje o počte iných podaní – rok 2017		
1	Celkom	172
1.1.	z toho z r. 2017	5
1.2.	z toho za rok 2018	167
1.3.	vybavených v r. 2018	170
1.4.	Nevybavené (k 31.12. 2018)	2

RÚVZ so sídlom v Nitre riešil v roku 2017 celkom 172 podaní. Podania boli prešetrované v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru podľa zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, zák. č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov v spojitosti s inými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia.

Podania sa týkali najmä prevádzkovania priestorov bez rozhodnutia RÚVZ na uvedenie priestorov do prevádzky, nevyhovujúcich hygienických podmienok v zariadeniach spoločného stravovania, v zariadeniach pre deti a mládež, nesprávneho označovania potravín

(hlavne výživových doplnkov), nevyhovujúcej kvality vyrábaných a podávaných jedál, nevyhovujúcej osobnej hygieny zamestnancov zariadení spoločného stravovania, nezabezpečenia opatrení proti pedikulóze, nevyhovujúcej kvality vody vo verejnom vodovode, hluku v životnom a pracovnom prostredí, nevyhovujúceho pracovného prostredia, prekročovania hmotnostných limitov pri ručnej manipulácii s bremenami, neplnenia povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia pri práci, nedodržania zákazu fajčenia .

V prípade zistenia porušenia resp. nedodržania príslušných právnych predpisov RÚVZ prijímal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Vo viacerých prípadoch bola uložená pokuta podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z. z. a zák. č. 152/1995 Z.z. resp. boli uplatnené blokové pokuty.

5. Protispoločenská činnosť

6. Oznámenia z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku podplácania, nepriamej korupcie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre má v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 307/2014 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydanú vnútornú Smernicu o podávaní a preverovaní podnetov, týkajúcich sa oznamovania protispoločenskej činnosti, platnú od 01.06.2015. V súlade s § 11 ods. 2 zák. č. 307/2014 Z. z. je určená zodpovedná osoba, ktorá plní úlohy podľa § 11 ods. 4 až ods.7 a § 12 cit. zák. Na webovej stránke úradu je zverejnená e-mailová adresa zodpovednej osoby, na ktorú možno podať podnet kedykoľvek.

V roku 2017 RÚVZ so sídlom v Nitre neobdržal žiadny podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Na RÚVZ so sídlom v Nitre nebolo doručené žiadne oznámenie, ktoré by poukazovalo na podozrenie zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie zamestnancom RÚVZ a RÚVZ taktiež nepodal orgánom činným v trestnom konaní žiadne oznámenie z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie.

7. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety, protispoločenská činnosť) v tabuľke

	Nevybavené v roku 2017	Doručené v roku 2018	Vybavené v roku 2018	Nevybavené k 31.12.2018
Petície	0	0	0	0
Sťažnosti	0	0	0	0
Podnety	5	167	170	2
Protispoločenská činnosť	0	0	0	0

8. Vnútorná kontrolná činnosť

A. Vnútorná kontrola v zmysle zák. č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov – v zmysle plánu kontrolnej činnosti na rok 2018 – uskutočnené 4 kontrolné akcie.

- Jún 2018

V jún 2018 bola vykonaná kontrola dodržiavania lehôt na vybavenie žiadostí podľa zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov

Kontrolovaný subjekt: ÚRH a dotknuté organizačné útvary RÚVZ so sídlom v Nitre

Kontrolované obdobie: 01.01.2018- 31.05.2018

V čase kontrolovaného obdobia bolo zaevidovaných päť žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z., ktoré boli vybavené v súlade so zákonom a protokol o kontrole sa nevypracovával.

- Júl 2018

Dňa 02.07.2018 kontrolná skupina kontrolovala dodržiavanie 30 – dňovej lehoty na vydanie osvedčení o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov podľa § 16 ods. 29 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrolovaný subjekt: skúšobná komisia pre vykonávanie epidemiologicky závažných činností, Úsek regionálneho hygienika

Kontrolované obdobie: marec 2018 – apríl 2018

Kontrola bola uskutočnená formou preverenia náhodne vybraných spisových dokumentácií týkajúcich sa vykonania skúšky a vydania osvedčenia o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov u osôb, ktoré vykonali skúšky odbornej spôsobilosti v kontrolovanom období.

Všetky vydané osvedčenia boli vydané do 30 dní odo dňa vykonania skúšky v zmysle § 16 od. 29 zák. č. 355/2007 Z.z. Z uvedeného dôvodu sa protokol o kontrole nevypracovával.

- August 2018

Vykonaním kontroly dodržiavania § 13 ods. 5, 6 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa skontrolovali doklady k rozhodnutiam vydaných podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z.z.

Kontrolovaný subjekt: oddelenie hygieny životného prostredia

Kontrolované obdobie: jún 2018 – júl 2018

Skontrolovalo sa náhodne vybraných 32 spisových dokumentácií týkajúcich sa vydania rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z.z.

Kontrolou bolo zistené, že pri všetkých vybraných rozhodnutiach boli doložené podklady podľa § 13 ods. 5,6 zák. č. 355/2007 Z.z. Z uvedeného dôvodu sa protokol o kontrole nevypracovával.

- **September 2018**

Posledná vnútorná kontrola bola zameraná na dodržiavanie lehôt na vydanie rozhodnutí vydaných podľa § 13 ods. 4 zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov konkrétne dodržiavanie § 49 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Kontrolovaný subjekt: oddelenie hygieny výživy

Kontrolované obdobie: júl 2018 – august 2018

Kontrolná skupina prekontrolovala všetky rozhodnutia vydané v mesiaci júl a august 2018. Zameriavala sa na dátum podania žiadosti a dátum vydania rozhodnutia. Lehoty v zmysle § 49 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (30 dňová) boli pri vydávaní kontrolovaných rozhodnutí dodržané, preto sa protokol o kontrole nevypracoval.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre

V Ý R O Č N Á   S P R Á V A

Oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia

okres Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce

za rok 2018

Výročnú správu spracovala z podkladov pracovníkov oddelenia
RNDr. Mária Kraváriková – vedúca oddelenia

Február 2019

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Prehľad počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v jednotlivých okresoch podáva tab.č.1.1.

K 31.12.2018 evidujeme tieto vodovody :

- skupinový vodovod Nitra ktorý zásobuje spotrebiská : Nitra a Čechynce
- skupinový vodovod Nitra – Šaľa zásobuje spotrebiská Cabaj -Čápor, Mojmírovce, Ivanka pri Nitre, Lužianky, Svätoplukovo, Lehota, Branč, Veľké Zálužie, Jarok, Zbehy, Šaľa, Diakovce, Kráľová n/Váhom, Dlhá n/Váhom, Trnovec n/Váhom, Močenok a Horná Kráľová
- diaľkovod Gabčíkovo – zásobuje spotrebiská Vráble, Melek, Veľké a Malé Chyndice, Telince, Nová Ves nad Žitavou, Tajná, Čifáre, Žitavce, Lúčnica nad Žitavou, Paňa, Vinodol, Klasov, Vieska n/Žitavou, Slepčany, Tesárske Mlyňany, Čierne Kľačany, Volkovce, Choča, Beladice, Čaradice, Sľažany, Zlaté Moravce, Veľčice, Zlatno, Nemčiňany, Topoľčianky, Žitavany, Tekovské Nemce, Červený Hrádok, Malé a Veľké Vozokany, Nevidzany, Selice, Vlčany, Neded, Žihárec a Tešedíkovo, Veľký a Malý Cetín
- skupinový vodovod Koliňany – zásobuje spotrebiská Koliňany, Host'ová, Dolné Obdokovce, Čeladice, Golianovo, Malý a Veľký Lapáš, Babindol
- skupinový vodovod Radošina – Veľké Ripňany zásobuje spotrebiská Kapince, Malé Zálužie
- Ponitriansky skupinový vodovod – zásobuje spotrebiská Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Čakajovce, Nitrianske Hrnčiarovce, Horné a Dolné Lefantovce a Jelšovce
- vodovody zásobované z vlastných vodných zdrojov v obciach Alekšince, Štefanovičová, Nové Sady, Nitra – mestská časť Drážovce, Lukáčovce, Podhorany, ktorý v súčasnosti zásobuje aj obec Bádice, Veľká Dolina, Poľný Kesov, Jelenec, Rumanová, Báb, Žirany, Rišňovce, Pohranice, Štitáre, Hruboňovo, ktorý zásobuje aj obec Šurianky, Nové Sady - Sila, ktorý zásobuje aj obec Čab, Hostie, Mankovce, Jedľové Kostol'any, Lovce, Machulince, Martin nad Žitavou, Skýcov, Obyce, z časti obec Topoľčianky a Hájske.

Pre vodárenské účely sú vo všetkých troch okresoch využívané len zdroje podzemných vôd väčšinou v správe ZsVSA.s, Nitra, ZsVs OZ Galanta, ZsVS OZ Topoľčany. Prevádzku vodovodov zabezpečujú pre obce tiež Ekostaving Nitra, Vodárenská správcovská spoločnosť Mojmirovce, s.r.o., Mojmirovce, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v 1 prípade – obec Mankovce, pre obec Dolné Obdokovce – Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce. V úprave a dezinfekcii vody neboli oproti minulému roku zaznamenané zmeny.

V okrese Nitra bolo v roku 2018 z celkového počtu obyvateľov okresu 161914 z verejných vodovodov zásobovaných 150423 obyvateľov, čo je 92,9 %. Konštatuje sa že v zásobovaní obyvateľov došlo k miernemu poklesu počtu zásobovaných obyvateľov. Prevádzkovateľom sú ZsVSA.s. Nitra OZ Nitra, ZsVS OZ Topoľčany, Ekostaving Nitra, Vodárenská správcovská spoločnosť Mojmirovce, s.r.o., Mojmirovce a Michel Service s.r.o., Dolné Obdokovce.

V uplynulom roku v okrese Nitra boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí. Aj keď v roku 2015 bolo skolaudované prírodné potrubie do obce Jelšovce, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

V okrese Šaľa v uplynulom roku nenastali v rámci zásobovania obyvateľov pitnou vodou zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu, nakoľko všetkých 13 obcí okresu Šaľa má vybudovaný verejný vodovod. Z celkového počtu obyvateľov okresu 52 165 je z verejného vodovodu a vlastného vodného zdroja v obci Hájske zásobovaných 51 169 obyvateľov, čo je 98,09 %. Prevádzkovateľom je ZsVSA.s. Nitra odštepny závod Galanta a odštepny závod Nitra.

Okres Zlaté Moravce má zabezpečené zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov napojením obcí na diaľkovod Gabčíkovo a využívaním vlastných vodných zdrojov určených pre hromadné zásobovanie pitnou vodou. V roku 2018 bolo z celkového počtu obyvateľov okresu 40 738 zásobovaných z verejných vodovodov 35 479 obyvateľov, čo predstavuje 87,09 %. Je možné konštatovať, že došlo k miernemu poklesu v počte zásobovaných obyvateľov pitnou vodou. Prevádzkovateľom vodovodov je ZsVSA.s., Nitra, AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica v obci Mankovce, OcÚ v obci Hostie, v obci Dolné Obdokovce je to Michel Service, s.r.o. Dolné Obdokovce. V uvedenom okrese boli dané záväzné stanoviská či už k umiestneniu stavieb alebo kolaudácií stavieb týkajúce sa rozšírenia a predĺženia už existujúcich vodovodných potrubí.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V okrese Nitra z počtu obcí 62 majú verejný vodovod vybudovaný dve mestá, 60 obcí okresu, prímestská časť mesta Nitry –Dražovce a časť obce Nové Sady – Sila. V obci Jelšovce, kde žije 1022 obyvateľov je v súčasnosti vybudované prírodné potrubie, zatiaľ neboli zrealizované vodovodné prípojky pre spotrebiteľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 je možné konštatovať, že v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a mestách okresu Nitra v roku 2018 bolo v rámci monitoringu odobratých a vyšetrených 207 vzoriek, z toho 45 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo predstavuje 21,74 % (v 32 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno - chemických ukazovateľov a v 18-tich prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch), v rámci ŠZD bolo odobratých a vyšetrených 44 vzoriek, z toho 18 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 40,91 % závadnosť (v 4 prípadoch boli prekročené limity fyzikálno-chemických ukazovateľov a v 16-ich prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch).

V okrese Šaľa má vybudovaný verejný vodovod jedno mesto a 12 obcí okresu, čo predstavuje 100 %.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Šaľa je možné konštatovať, že v roku 2018 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 37 vzoriek vôd, z toho 1 vzorka vykazovala nevyhovujúcu kvalitu, čo predstavuje 2,7 % (v 1 vzorke boli prekročené limity v mikrobiologických ukazovateľov). V rámci ŠZD bola odobratá a vyšetrená 1 vzorka vody, ktorá vykazovala vyhovujúcu kvalitu vody.

V okrese Zlaté Moravce z počtu obcí okresu 33 má verejný vodovod vybudovaných jedno mesto a 28 obcí, čo činí 87,9 %. Vodovod nemajú vybudovaný v obciach Host'ovce, Ladice, Kostol'any pod Tribečom a Neverice, v ktorých žije spolu 2 529 obyvateľov.

- Zdravotná bezchybnosť:

Z tabuľkového prehľadu 1.2 a 1.3 v rámci hodnotenia kvality vody dodávanej verejnými vodovodmi v obciach a meste okresu Zlaté Moravce je možné konštatovať, že v roku 2018 v rámci monitoringu bolo odobratých a vyšetrených 87 vzoriek vôd, z toho 13 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody, čo činí 14,94 % závadnosť (8 vzoriek vykazovalo prekročenie limitu vo fyzikálnych a chemických ukazovateľoch a 5 vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch). V rámci ŠZD boli odobratých a vyšetrených 6 vzoriek

vôd, z toho 1 vzorka vykazovala nevyhovujúcu kvalitu vody, čo činí 16,67 % závadnosť (1 vzorka vykazovala prekročenie limitu v mikrobiologických ukazovateľoch).

V rámci monitorovania kvality pitnej vody boli z verejného vodovodu v obci Žirany v dňoch od 26.9.2018 do 12.11.2018 odobraté vzorky pitných vôd, ktoré nevyhovovali v stanovených mikrobiologických ukazovateľoch vyhláške MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou, v znení vyhlášky MZ SR č. 97/2018 Z.z.. Na základe uvedených skutočností regionálny úrad verejného zdravotníctva vydal dňa 16.11.2018 rozhodnutie č. HZP/A/2018/03213 o uložení opatrení, v ktorom sa nariadil zákaz alebo obmedzenie používania pitnej vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná a zároveň zabezpečenie dostatočného množstva zdravotne bezpečnej pitnej vody.

Zákaz používania vody z verejného vodovodu sa týkal cca 1000 obyvateľov obce. Bolo zabezpečené náhradné zásobovanie obyvateľov obce cisternou. Dňa 14.12.2018 dodávateľ pitnej vody doložil protokoly o vyhovujúcej kvalite vody z verejného vodovodu v obci Žirany, a tým pominul dôvod uložených opatrení. Od uvedeného dňa bolo možné znovu vodu používať na pitné účely.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2018 nebola ani v jednom prípade udelená výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Kvalita vody z verejných vodných zdrojov bola sledovaná jednak v obciach, v ktorých zatiaľ nie je vybudovaný verejný vodovod, jednak zo zdrojov, ktoré sú obyvateľmi v značnej miere využívané na pitné účely. V roku 2018 bola v okrese Nitra vykonaná kontrola a odber vzoriek z prameňov nachádzajúcich sa v mestskej časti Nitra-Zobor, v obci Báb, Horné Lefantovce, Obyce, Ladice, Kostol'any pod Tríbečom a z art. studní v obciach Svätoplukovo a Mojmírovce a z vŕtanej studne autokempingu Remitáž v obci Jelenec. Celkovo bolo odobratých 13 vzoriek, z ktorých 8 vzoriek vykazovalo nevyhovujúcu kvalitu vody najmä po stránke mikrobiologickej. V prípade nevyhovujúcej kvality vody po stránke

chemickej išlo o prekročenie medznej hodnoty v ukazovateli: mangána dusičnany. V hodnotenom období neboli zistené u týchto zdrojov iné závažné nedostatky. Nakoľko v okrese je obec, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov.

V okrese Šaľa evidujeme 21 verejných vodných zdrojov. Jedná sa o artézske studne v meste Šaľa, v obci Tešedíkovo, Žihárec, Dlhá nad Váhom, Vlčany, Selice, Trnovec nad Váhom, Močenok, Diakovce, Neded a Kráľová nad Váhom. V roku 2018 neboli odobraté vzorky z verejných artézskych studní na laboratórne vyšetrenie. Vzhľadom k tomu, že vo všetkých obciach okresu Šaľa je verejný vodovod, nie je sledovaný počet obyvateľov využívajúcich verejné studne.

V okrese Zlaté Moravce v roku 2018 bola vykonaná kontrola verejných vodných zdrojov a to prameňov v obci Kostol'any pod Tribečom – Vaškopecký I. a II., Barinská, v obci Ladice a Obyce. Celkovo bolo odobratých 6 vzoriek, ktoré vykazovali prekročenie limitu v mikrobiologických ukazovateľoch (koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 37 °C). Nakoľko v okrese sú obce, kde obyvatelia využívajú aj individuálne zdroje pre zásobovanie vodou, bez sledovania ich počtu nie je možné určiť % takto zásobovaných obyvateľov.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring

U verejných vodovodov bol v priebehu roka 2018 vykonávaný preverovací a kontrolný monitoring kvality pitnej vody v súlade s vypracovaným harmonogramom kontroly kvality vody z verejných vodovodov v mestách a obciach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce v zmysle

Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení vyhlášky MZ SR č. 97/2018 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z.z. rozborní v rozsahu vyšetrení, ktoré zabezpečuje odbor laboratórných činností RÚVZ so sídlom v Nitre.

V roku 2018 bolo v uvedených okresoch odobratých spolu 331 vzoriek, *výsledky kvality vody sú zrejmé podľa jednotlivých okresov z tab. č. 1.2.*

Údaje z monitoringu pitnej vody verejných vodovodov boli počas roka spracovávané v Informačnom systéme o pitnej vode.

Štátny zdravotný dozor

V opodstatnených prípadoch sa v roku 2018 vykonával cielene štátny zdravotný dozor v rámci šetrenia oznámení obyvateľov, mimoriadnych situácií a pod.. Laboratórne analýzy boli vykonávané v rozsahu minimálneho rozboru. V rámci výkonu ŠZD boli zamestnankyňami RÚVZ na základe podnetov odobraté vzorky vôd z verejného vodovodu v meste Nitra. Laboratórnymi analýzami nebola zistená nevyhovujúca kvalita vody.

V rámci ŠZD bolo vo všetkých troch okresoch odobratých 51 vzoriek.

Výsledky kvality vody za jednotlivé okresy sú zrejmé z tab. č. 1.3.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality vody zabezpečovanú prevádzkovateľom vodovodov Západoslovenská vodárenská spoločnosť a. s. Nitra možno hodnotiť dobre. Schválený harmonogram odberov vzoriek vôd prerokovaný na spoločnom rokovaní na RÚVZ bol dodržiavaný a výsledky sledovania kvality vody boli pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované, taktiež spolupráca s ostatnými prevádzkovateľmi je na dobrej úrovni. Prevádzkovateľ vodovodu v obci Žirany nezabezpečil pravidelné sledovanie kvality vody v roku 2018 a taktiež nepredkladal výsledky v zmysle zák.č. 355/2007 Z.z., z uvedeného dôvodu bolo začaté správne konanie s prevádzkovateľom verejného vodovodu v obci Žirany a uložený sankčný postih.

V okrese Šaľa prevádzkovú kontrolu kvality vody z verejných vodovodov zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť OZ Galanta so sídlom v Šali podľa spracovaného harmonogramu, ktorý bol prerokovaný na spoločnom rokovaní na RÚVZ Nitra. U vodovodov Hájske, Močenok a Horná Kráľová túto činnosť vykonáva Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra. Výsledky sledovania kvality vody sú pre informáciu RÚVZ Nitra priebežne doručované.

Prevádzku vodovodov v okrese Zlaté Moravce taktiež zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Nitra, v obci Hostie prevádzku zabezpečujú odborní pracovníci, v obci Mankovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu AquaVita Plus, s.r.o. Žarnovica, v obci Dolné Obdokovce je prevádzkovateľom verejného vodovodu Michel Servis

s.r.o., Dolné Obdokovce 332. Ich prevádzková kontrola kvality vody je riešená formou objednávok. Rozsah a početnosť vyšetrení je v súlade s platnou legislatívou.

Jednotlivý prevádzkovatelia verejných vodovodov priebežne predkladali RÚVZ program monitorovania kvality pitnej vody.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2018 neboli zaznamenané dôsledky nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľov a ani nebolo z okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce hlásené ochorenie na alimentárnu dusičnanovú methemoglobinémiu.

2. Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

Na základe dlhodobého sledovania v dozorovaných okresoch neevidujeme prírodné rekreačné lokality s vyhlásenou a nami povolenou rekreáciou a kúpaním a to z dôvodu, že vodné plochy, ktoré boli zaradené v projekte „Sledovanie prírodných rekreačných lokalít“ a to VN Vráble, Jelenec a štrkovisko Veľký Cetín nespĺňali požiadavky vo vybavenosti ako i v kvalite vody. Z terénneho prieskumu ako i laboratórnych analýz vzoriek vôd z uvedených vodných plôch bolo zistené, že tieto opakovane za sledované obdobie nevyhovovali požiadavkám pre vodu na kúpanie. Vzhľadom k uvedenému RÚVZ Nitra ani v roku 2018 nepokračoval v sledovaní kvality vody nádrží a štrkoviska. *Tab č. 2.1 a 2.2.*

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

S celoročnou prevádzkou je v okrese Nitra prevádzkovaných 5 zariadení a to:

- Krytá plaváreň v Mestskom kúpeli Nitra, ktorú prevádzkuje Mesto Nitra v zastúpení správcu Službyt Nitra, s.r.o. s dvomi bazénmi (plavecký a neplavecký) s kapacitou 137 návštevníkov. Zdrojom bazénovej vody je verejný vodovod mesta Nitry. Prevádzkovateľ plavárne zabezpečuje pravidelne ako i počas odstávky potrebnú údržbu všetkých priestorov a zariadení plavárne.
- ThermalPark NITRAVA v obci Poľný Kesov v areáli, ktorého je krytý bazén (termálny oddychový) v Hoteli Thermal Kesov, vonkajší neplavecký termálny bazén,

bazénová hala s dvomi vnútornými bazénmi s recirkuláciou (detský a oddychovo-relaxačný) tretí bazén je termálny vonkajší (neplavecký, výplavový) s recirkuláciou. Zariadenie má kapacitu 182 návštevníkov (40 návštevníkov v časti hotela a 142 v novej bazénovej hale), zdrojom vody je termálny vrt a vítaná studňa. V roku 2018 bol daný do prevádzky nový vonkajší oddychový bazén – termálny. Prevádzkovateľom uvedeného zariadenia je Slovak Tourism, s.r.o., Samova 11, Nitra.

- Krytý bazén (plavecký) – časť wellnesu v zariadení Kaštieľ v obci Mojmirovce s kapacitou 80 návštevníkov. Prevádzkovateľom zariadenia je Kaštieľ s.r.o., Mojmirovce.
- Krytý bazén (neplavecký) v prevádzke Relax Fantasy Nitra s kapacitou 10 návštevníkov. Prevádzkovateľom je Joty Slovakia, s.r.o. Beniaková 2, Nitra.
- Krytý bazén (plavecký) v prevádzke hotela Capital, Farská ul. 16 v Nitre s kapacitou 5 návštevníkov. Prevádzkovateľom je Hotel Capital, s.r.o., Farská 16, Nitra.

Plavecký bazén v hoteli Capital je v súčasnosti mimo prevádzky vzhľadom k tomu, že od júla 2015 prebieha jeho rekonštrukcia. Hodnotenie kvality vody na kúpanie bolo vykonávané v zmysle vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z.z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku. V uvedených zariadeniach bolo v roku 2018 odobratých 216 vzoriek, z toho v 57 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 26,38 % závadnosť. Spolu bolo vyšetrených 2385 ukazovateľov, z toho 75 bolo s prekročenou medznou hodnotou a to 43 mikrobiologických, 2 biologické a 30 fyzikálno-chemických ukazovateľov. Najvyššiu závadnosť po stránke mikrobiologickej je možné konštatovať v bazénoch zariadenia ThermalPark NITRAVA (38,68%). Aj naďalej v areáli Thermalparku NITRAVA prebieha výstavba novej tobogánovej haly a ďalších bazénov.

V okrese Šaľa s celoročnou prevádzkou evidujeme:

- Krytú plaváreň Dusla Šaľa s kapacitou 300 návštevníkov a dvomi bazénmi (plavecký a neplavecký). Prevádzkovateľom tohto zariadenia je Aquasport, záujmové združenie právnických osôb, Šaľa. Celkovo bolo odobratých vzoriek 48, z toho v 6 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 12,5 %. Spolu bolo vyšetrených 534 ukazovateľov, v 6 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty a to v 4 prípadoch v mikrobiologických ukazovateľoch a v dvoch prípadoch fyzikálno – chemických ukazovateľoch.

V okrese Zlaté Moravce evidujeme kryté plavárne:

- v hoteli ViOn Zlaté Moravce s kapacitou 16 návštevníkov a jedným plaveckým bazénom, prevádzkovateľom je ViOna.s., Zlaté Moravce a v Park hoteli Tartuf v obci Beladice s kapacitou 40 návštevníkov a jedným plaveckým bazénom, prevádzkovateľom sú Ekostavby Nitra. V uvedených zariadeniach bolo odobratých 44 vzoriek vôd, z toho v 11 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, čo predstavuje 25 % závadnosť. Spolu bolo vyšetrených 407 ukazovateľov, z toho v 11 ukazovateľoch došlo k prekročeniu MH (v mikrobiologických ukazovateľoch – 10, v chemických ukazovateľoch - 1).

Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.3

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.4.

2.2.2 Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

So sezónnou prevádzkou evidujeme v okrese Nitra tieto zariadenia:

- Letné kúpalisko v Nitre s kapacitou návštevnosti 3000 so 6 bazénmi. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydané dňa 15.6.2018. Prevádzkovateľom LK je Mesto Nitra v zastúpení správcu Službyt Nitra, s.r.o.
- Penzión Fortuna v obci Jelenec s jedným bazénom s kapacitou 20 návštevníkov – zariadenie nebolo ani v sezóne 2018 v prevádzke.

V priebehu KS 2018 bolo z bazénov Letného kúpaliska v Nitre odobratých 38 vzoriek, z toho v 9 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty (23,68%), spolu bolo vyšetrených 443 ukazovateľov, z toho v 13 prípadoch došlo k prekročeniu medznej hodnoty, v 2 prípadoch po stránke biologickej a v 11 prípadoch po stránke fyzikálno-chemickej.

v okrese Šaľa evidujeme :

- RetroThermal (termálne kúpalisko) v obci Diakovce s tromi termálnymi bazénmi a kapacitou 1600 návštevníkov, prevádzkovateľom je Vektor EU, s.r.o., Železničiarska 1422/24, Galanta. Rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydané dňa 6.7.2018. Ide účelové rekreačné zariadenie pozostávajúce z bazénovej časti, chatovej osady a autocampingu. V areáli sa nachádzajú štyri termálne bazény – detský, detský bazén do štyroch rokov, oddychovo-relaxačný a plavecký bazén napájané vodou z termálneho vrtu a verejného vodovodu. Bolo odobratých 53 vzoriek a vyšetrených 604 ukazovateľov. Prekročenie medznej hodnoty bolo zistené v 30 vzorkách. Z mikrobiologických ukazovateľov to boli : Pseudomonasaeruginosa, kultivovateľné mikroorganizmy pri 36° C ±

1° C, Staphylococcus aureus, črevné enterokoky a Escherichia coli, z chemických ukazovateľov to bolo : CHSK_{Mn}. Aj na tomto kúpalisku evidujeme vodné atrakcie, analýzou nebola zistená prítomnosť Legionelly sp.

V kúpacej sezóne 2018 sme riešili tri podnety týkajúce sa kvality vody z bazénov TK RetroThermal Diakovce.

v okrese Zlaté Moravce to bolo zariadenie :

- Letné kúpalisko Zlaté Moravce s tromi bazénmi a kapacitou 720 návštevníkov, prevádzkovateľom zariadenia je Mestské stredisko kultúry a športu v Zlatých Moravciach. V KS 2018 toto zariadenie nebolo v prevádzke.

Počas KS 2018 boli týždenne zasielané hlásenia o situácii na všetkých kúpaliskách cestou informačného systému vody na kúpanie.

V rámci laboratórnych analýz sa aj v roku 2018 pokračovalo vo vyšetrení vzoriek vôd z vodných atrakcií na TK Diakovce na prítomnosť legionell – v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť, vodné atrakcie na letnom kúpalisku v Nitre v KS 2018 neboli v prevádzke.

Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.5

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v Tabuľke č. 2.6

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru z pohľadu viditeľnej prítomnosti plesní, vlhkosti a mikrobiologických faktorov v roku 2018 v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa bola vyhovujúca.

Zhodnotenie problematiky je v tabuľke č. 3.1.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Medzi najdôležitejšie stacionárne zdroje hluku v okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, ktoré sú v prevádzke alebo sa uvažuje s ich umiestnením a prevádzkou sa zaraďujú: veterné parky (Šurianky, Veľké Zálužie, Zbehy, Horná Kráľová), bioplynové stanice (Malý Cetín, Čab, Trnovec n/V), kotolne tepelného hospodárstva (Nitra, Vráble, Šaľa) a povrchové ťažobné práce kameňa a štrkopieskov (Jelenec, Žirany, Pohranice, Nemčiňany, Žitavany, Branč). Mobilné zdroje hluku tvorí hlavne cestná doprava a s tým spojená realizácia nových rýchlostných komunikácií, rekonštrukcia regionálnych a miestnych komunikácií, napr. v roku 2018 sa riešil v okrese Nitra podnet na nadmernú hlučnosť, ktorá vzniká na parkovisku nákladných áut v obci Diakovce, nadmerný hluk z tréningovej hokejovej haly v Nitre, nadmernú hlučnosť zariadenia na vykurovanie fóliovníka, hluk zo spoločných priestorov domu na Dlhej ul. v Nitre. Celkovo bolo vykonaných 7 meraní hluku (28 ukazovateľov a analýz) v životnom prostredí a vnútornom prostredí budov. Na základe meraní boli s prevádzkovateľmi jednotlivých zariadení a organizácií riešené opatrenia na odstránenie nedostatkov. V rámci prípravy stavieb a povoľovania prevádzok boli vyžadované hlukové štúdie, napr. u obchodných centier, obytných súborov, bytových domoch a pod.

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Opatrenia smerujúce k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu zvýšenej hlučnosti v dotknutých okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa hlavne v oblasti dopravy (na nadmernú hlučnosť, ktorá vzniká na parkovisku nákladných áut v obci Diakovce), v oblasti hluku zo športových zariadení (nadmerný hluk z tréningovej hokejovej haly v Nitre) a z náhodných zdrojov hluku (nadmerná hlučnosť zariadenia na vykurovanie fóliovníka, hluk zo spoločných priestorov domu) možno zhrnúť do niekoľkých bodov: preukázanie zníženia dopadu hluku objektívnym meraním, rokovania s jednotlivými prevádzkovateľmi, taktiež komunikácia so správcom pozemnej cestnej komunikácie, prevádzkovateľmi rôznych zariadení produkujúcich hluk.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- **Zariadenia cestovného ruchu**

Ubytovacie zariadenia – v rámci regiónu evidujeme spolu 161 zariadení s kapacitou 5721 lôžok, z toho je 7 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území s kapacitou 347 lôžok. V priebehu roku 2018 bola v prevádzke bez zmeny Chatová osada a autocampingový tábor v TK Diakovce a chatová osada v Jelenci. Do prevádzky boli dané tri ubytovacích zariadení s kapacitou 142 lôžok (1 penzión, 1 turistická ubytovňa, 1 robotnícka ubytovňa). V rámci výkonu ŠZD neboli v ubytovacích zariadeniach zistené nedostatky, ktoré by bránili ich prevádzke alebo by boli príčinou ochorenia návštevníkov. Boli šetrené podnety v meste Nitra – týkajúce sa nehygienických podmienok v ubytovacom zariadení, výskyt ploštíc a pod.. Štátnym zdravotným dozorom bolo zistené, že sa jedná o neopodstatnené podnety.

Rozdelenie ubytovacích zariadení na jednotlivé druhy je uvedené v tab. č. 5.1

- **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidujeme 1067 prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo, v sledovanom roku sme zaznamenali nárast počtu zariadení (kaderníctva, kozmetiky, manikúry – nechťový dizajn, pedikúry, masáže, sauny a iné). Evidujeme : 349 kaderníctiev, 230 zariadení starostlivosti o pleť, 78 prevádzok pedikúr, 118 prevádzok manikúry a nechťového dizajnu, 36 prevádzok solárií, 13 tetovacích salónov, 162 masáží, dva erotické masážne salóny, 22 saún a 54 iných (zariadenia na regeneráciu a rekondíciu – fitness centrá a pod.).

V spolupráci s oddelením hygieny výživy bola v súvislosti s oznámením hlavného hygienika SR o výskyte nebezpečných kozmetických výrobkov v EÚ nahlásených v systéme RAPEX vykonaná aj v roku 2018 previerka zariadení starostlivosti o ľudské telo – kozmetikách a tetovacích salónoch v jednotlivých okresoch v počte 78 - nebol zistený výskyt hlásených nebezpečných kozmetických výrobkov.

V rámci schvaľovacieho procesu prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo sú predkladané aj prevádzkové poriadky. Pri vydávaní rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky v zariadení, kde sa používa aj laserový prístroj sa spolupracovalo s oddelením

žiarenia RÚVZ. V rámci výkonu ŠZD neboli zistené vážnejšie nedostatky ani sme nezaevidovali ohrozenie resp. poškodenie zdravia návštevníkov uvedených zariadení.

V roku 2018 boli šetrené dva podnety v prevádzkach zariadení starostlivosti o ľudské telo – kaderníctvo a tetovanie, ktoré sa týkali prevádzkovania bez rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky. Vzhľadom k tomu, že išlo o fyzické osoby bez živnostenského oprávnenia, ktoré vykonávali činnosť v bytových priestoroch nebolo možné vykonať ŠZD.

V roku 2018 bolo zabezpečené v rámci komisie pre epidemiologicky závažné činnosti preskúšanie pracovníkov pre získanie osvedčenia odbornej spôsobilosti pracovníkov pre prácu v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, túto získalo 31 pracovníkov.

Tabuľka č. 5.2 : Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

- **Zariadenia sociálnych služieb**

V rámci sledovaných okresov sme evidovali v roku 2018 v dozore HŽP a HDM 62 zariadení sociálnych služieb s kapacitou 2560. Z celkového počtu zariadení 62 je v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce 38 zariadení pre seniorov, domovov sociálnych služieb, špecializovaných zariadení a zariadení opatrovateľskej služby s kapacitou 1910. V okrese Nitra evidujeme 2 zariadenia núdzového bývania, v jednotlivých okresoch je 11 denných stacionárov s kapacitou 347, 4 krízové strediska s kapacitou 65, 3 nocľahárne s kapacitou 48 a 2 útulky s kapacitou 65.

Prehľad jednotlivých zariadení je uvedený v prílohe v tab. č. 5.3

V tabuľkovom prehľade sú uvedené aj zariadenia v dozore oddelenia HDM.

- **Zdravotnícke zariadenia**

Aj v roku 2018 boli zdravotnícke zariadenia v dozore oddelenia preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ, zamestnanci oddelenia HŽP sa podieľali na posudzovaní v rámci prípravy nových zariadení na úseku zásobovania vodou, odkanalizovania, režimu prania a pod..

- **Telovýchovno-športové zariadenia**

V regióne Nitra sa nachádzajú futbalové štadióny v každej obci – približne sa jedná o 115 zariadení. V meste Nitra sa nachádza aj zimný štadión. Okrem týchto aj v priebehu roku

2018 boli využívané jestvujúce zariadenia napr. fitness centrá a relaxačno – regeneračné zariadenia vo všetkých troch okresoch.

- **Pohrebníctvo**

V rámci okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidujeme 20 RÚVZ schválených pohrebných služieb a 160 pohrebísk v mestách a obciach uvedených okresov. Možno konštatovať, že všetky pohrebné služby majú schválené prevádzkové poriadky. Čo sa týka odbornej spôsobilosti, túto majú zabezpečenú všetci prevádzkovatelia pohrebných služieb a krematórií. V priebehu roka si odbornú spôsobilosť cestou Regionálneho vzdelávacieho centra zabezpečovali aj prevádzkovatelia pohrebísk. Zo strany zamestnancov oddelenia bola prevádzkovateľom pohrebných služieb a pohrebísk naďalej poskytovaná metodická pomoc pri riešení problémov z problematiky pohrebníctva. V rámci posudzovania územnoplánovacích dokumentácií, územných plánov miest a obcí, ako aj projektových dokumentácií na umiestnenie stavieb boli prejednávané možnosti dodržania ochranného pásma jednotlivých pohrebísk.

V roku 2018 osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb a pohrebísk získali 4 žiadateli.

V tab. č. 5.4. je uvedený prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2017.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Informácie verejnosti boli poskytované zamestnancami oddelenia HŽP prostredníctvom :

1. internetovej stránky RÚVZ príspevkami z činnosti oddelenia a aktuálnymi informáciami z problematiky HŽP
2. informačných panelov z činnosti oddelenia pri príležitosti významných dní ako bol Svetový deň vody, životného prostredia, dňa bez tabaku a pod.
3. v rámci konzultačnej činnosti k problematike pitných vôd a vôd na kúpanie, ovzdušia, hluku v ŽP, ktorú možnosť využívali najmä projektanti, dodávateľia technologických zariadení, investori stavieb a pod.
4. v rámci environmentálnej poradne zdravia – poskytovanie údajov o kvalite pitných vôd, ovzdušia pre obyvateľov, študentov v rámci SOČ a ŠVOČ, diplomových prác a pod.

5. v rámci spolupráce s médiami príspevkami do rozhlasu, regionálnej TV a tlači k aktuálnym témam z problematiky hygieny životného prostredia - zásobovanie pitnou vodou, letná turistická sezóna a iné.

V roku 2018 boli poskytované aj informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

IV. Ďalšie činnosti odboru

Medzi ďalšie činnosti oddelenia v roku 2018 patrili:

- činnosť environmentálnej poradne zdravia – boli poskytované odborné konzultácie a poradenstvo obyvateľom regiónu v oblasti kvality pitnej vody, vody na kúpanie, investorom a projektantom v rámci prípravy výstavby zariadení občianskej vybavenosti – obchodné centrá, služby, oblasť pohrebníctva a pod. Celkovo bolo v rámci poradne zaevidovaných 409 výkonov.
- spracovávanie údajov do informačného systému o pitnej vode a do informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie
- spracovávanie správ o pripravenosti a priebehu letnej sezóny v zariadeniach cestovného ruchu vo všetkých troch okresoch
- vykonávanie skúšok odbornej spôsobilosti pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení a v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo – 2 zamestnankyne oddelenia
- vykonávanie skúšok odbornej spôsobilosti pracovníkov zabezpečujúcich prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória - ved. oddelenia a 2 zamestnanci
- účasť vedúcej oddelenia a zamestnancov oddelenia na činnosti krajskej povodňovej komisie a povodňovej komisie pri Okresnom úrade v Nitre, Šali a Zlatých Moravciach, spolupráca s krízovým štábom Okresného úradu v Šali, zamestnanci sú členmi technického štábu povodňových komisií v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce
- účasť vedúcej oddelenia na Celoslovenskej porade ved. oddelení HŽPaZ – na Domaši, účasť vedúcej oddelenia na školení na Úrade vlády – Základné manažérske zručnosti, účasť vedúcej na konferencii Životné podmienky a zdravie v n. Smokovci, účasť vedúcej na krajskej porade ved. Odd. HŽP a Z v Nitre
- účasť zamestnancov oddelenia na vzdelávacej akcii v Nitre, účasť členov odberovej skupiny na Medzilaboratórnych porovnávacích skúškach

- zabezpečovanie odbornej praxe študentov Trnavskej univerzity katedry verejného zdravotníctva na oddelení HŽP
- V rámci Svetového dňa vody, ktorý sa v roku 2018 niesol v znamení motta „Príroda pre vodu“ bolo zabezpečené:
  - vyšetrenie vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov obyvateľov v laboratóriu RÚVZ N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov v 409 vzorkách z okresov Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce, Nové Zámky, Topoľčany a Levice.
  - obyvateľom bolo poskytované odborné poradenstvo v oblasti zabezpečenia ochrany vlastných vodných zdrojov a kvality vody verejných vodovodov a verejných vodných zdrojov, jej úpravy v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, k problematike čistenia odpadových vôd a ich vypúšťania do podzemných a povrchových vôd a pod.
  - na webovú stránku RÚVZ a oddelenia HŽP boli dané aktuálne príspevky

k Svetovému

dňu vody a aktivitách RÚVZ

- kontroly dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov v zariadeniach v dozore HŽP – zariadenia starostlivosti o ľudské telo, predajne, športové zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, kultúrne zariadenia, kiná, divadlá, galérie, verejné budovy a ďalšie
- vydávanie rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, záväzných stanovísk k územnoplánovacím dokumentáciám, k umiestneniu stavieb, ku kolaudácii stavieb, k zmene v užívaní priestorov vo všetkých troch okresoch. V roku 2018 bolo vydaných 460 rozhodnutí, 328 záväzných stanovísk a 232 iných stanovísk.
- posudzovanie zámerov investorov z hľadiska vplyvu na životné prostredie pre Okresné úrady odbor starostlivosti o životného prostredie a Ministerstvo ŽP
- šetrenie podnetov občanov ako boli napr. na nadmernú hlučnosť, ktorá vzniká na parkovisku nákladných áut v obci Diakovce, nadmerný hluk z tréningovej hokejovej haly v Nitre, nadmernú hlučnosť zariadenia na vykurovanie fóliovníka, hluk zo spoločných priestorov domu na Dlhej ul. v Nitre. Šetrené boli aj podnety postúpené oznámením od OÚ oddelenia živnostenského podnikania na prevádzkovanie obchodných prevádzok bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva
- Uplatňovanie procesu HIA v praxi

Implementácia HIA v posudkovej činnosti - v roku 2018 nebola HIA zo strany RÚVZ vyžiadaná ani v jednom prípade.

V Tabuľkách č. 6.1, 6.2 a 6.3 je uvedený prehľad uplatňovania procesu HIA v praxi za rok 2017.

- Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych udalostí - v roku 2018 v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce nebola žiadna mimoriadna udalosť (povodne, privalové dažde).
- Hromadné podujatia pre verejnosť – jedná sa hlavne o hromadné podujatia, ktoré sú spojené s podávaním pokrmov a občerstvenia a tie sú riešené oddelením hygieny výživy.
- V roku 2018 v zariadení pre výkon trestu odňatia slobody – Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Cintorínska 3, Nitra bol schválený prevádzkový poriadok pre posilňovňu

V rámci spolupráce s médiami oddelením hygieny životného prostredia boli poskytnuté:

- reportáž pre TV Centrala TV Nitričkana tému „Svetový deň vody - aktivity“
- reportáž pre TV Central na tému „Kvalita vody v prameňoch v meste Nitra“
- reportáž pre TV Nitrička „Neekologické využívanie pitnej vody“
- reportáž pre RTVS „Kúpacia sezóna 2018“ a „Prevádzka termálneho kúpaliska Diakovce“
- reportáž pre TV Nitrička „Kvalita vody na vodných plochách v Nitrianskom kraji, Prevádzka LK v Nitre v súvislosti s nálezom mŕtvoly, kvalita vody v prameňoch na území mesta Nitry“
- reportáž pre TV Central „Kvalita vody vo verejnom vodovode v obci Žirany“
- reportáž pre TV Markíza „Kvalita vody vo verejnom vodovode v obci Žirany“

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Nitra
Rok:2018

Tab.č.1.1: Počet zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Alekšince	1 720	1 720	100,00
Babindol	743	513	69,04
Branč	2 233	1 534	68,7
Báb	1 117	880	78,78
Bádice	349	317	90,83
Cabaj-Čápor	4 226	3 648	86,32
Dolné Lefantovce	603	324	53,73
Dolné Obdokovce	1 169	930	79,56
Golianovo	1 743	1557	89,33
Horné Lefantovce	901	273	30,30
Host'ová	377	361	95,76
Hruboňovo	592	592	100,00
Ivanka pri Nitre	2 673	1 840	68,84
Jarok	2 018	1 950	96,63
Jelenec	2 103	1 586	75,42
Jelšovce	1 022	0	0
Kapince	187	160	85,56
Klasov	1 372	983	71,65
Kolíňany	1 582	1 450	91,66
Lehota	2 217	2 200	99,23
Lukáčovce	1 250	1 250	100,00
Lužianky	2 978	2 818	94,63

Lúčnica nad Žitavou	914	680	74,40
Malé Chyndice	381	371	97,38
Malé Zálužie	265	220	83,02
Malý Cetín	411	174	42,34
Malý Lapáš	894	766	85,68
Melek	459	456	99,35
Mojmírovce	2 888	2 806	97,16
Nitra	77 134	77 134	100,00
Nitrianske Hrnčiarovce	2 083	1 615	77,53
Nová Ves nad Žitavou	1 357	1 168	86,07
Nové Sady	1 289	1 289	100,00
Paňa	360	350	97,22
Podhorany	1 089	1 079	99,08
Pohranice	1 079	1 079	100,00
Poľný Kesov	800	800	100,00
Rišňovce	2 100	2 100	100,00
Rumanová	900	900	100,00
Svätoplukovo	1 361	1 361	100,00
Tajná	282	282	100,00
Telince	420	301	71,67
Veľká Dolina	663	639	96,38
Veľké Chyndice	318	318	100,00
Veľké Zálužie	4 300	4 300	100,00
Veľký Cetín	1 582	657	41,53
Veľký Lapáš	1 495	1 246	83,34
Vinodol	1 972	1 828	92,70
Vráble	8 693	8 693	100,00
Výčapy-Opatovce	2 214	1 428	64,50
Zbehy	2 242	1 700	75,83

Čab	789	620	78,58
Čakajovce	1 165	998	85,67
Čechynce	1 203	1 025	85,20
Čeľadice	993	850	85,06
Čifáre	607	573	94,40
Ludovítová	242	225	92,98
Štefanovičová	356	309	86,80
Štitáre	1 100	1 100	100,00
Šurianky	598	598	100,00
Žirany	1 361	1 294	95,08
Žitavce	380	205	53,95
Spolu:	161 914	150 423	92,90

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Nitra
Rok: 2018

Tab. č. 1.2: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Jarok	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zbehy	1	6	2	28,57	2	28,57	0	0	0	0
Veľká Dolina	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lužianky	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Babindol	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Golianovo	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Čifáre	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	2	26	8	28,57	7	25	3	10,71	0	0
Tajná	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Telince	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Melek	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lúčnica nad Žitavou	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malé Chyndice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Paňa	0	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Malý Lapáš	1	2	2	66,67	1	33,33	1	33,33	0	0
Veľké Chyndice	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Čechynce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Veľký Cetín	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Svätoplukovo	0	3	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Vinodol	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0

Pohranice	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Koliňany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Mojmírovce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Nové Sady	2	4	4	66,67	4	66,67	0	0	0	0
Podhorany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Štitáre	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Bádice	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Výčapy-Opatovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Malé Zálužie	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Alekšince	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Hruboňovo	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitrianske Hrnčiarovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čakajovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Rišňovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lukáčovce	1	2	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
Rumanová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lehota	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jelenec	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ludovítová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Báb	1	2	3	100	3	100	0	0	0	0
Šurianky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľké Zálužie	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Čab	1	2	3	100	3	100	1	33,33	0	0
Vráble	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Host'ová	1	1	1	50	1	50	0	0	0	0
Čeľadice	0	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Dolné Obdokovce	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Žitavce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0

Nová Ves nad Žitavou	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Malý Cetín	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Horné Lefantovce	1	2	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
Klasov	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Dolné Lefantovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ivanka pri Nitre	1	2	2	66,67	0	0	2	66,67	0	0
Cabaj – Čápor	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Branč	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Lapáš	1	2	2	66,67	1	33,33	1	33,33	0	0
Žirany	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Poľný Kesov	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Štefanovičová	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapince	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	55	152	45	21,74	32	15,46	18	8,7	0	0

**Tab. č. 1.3: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov v ŠZD
Rok: 2018**

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Poľný Kesov	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Telince	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Malý Lapáš	5	2	40	0	0	2	40	0	0

Čechynce	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Klasov	4	2	50	0	0	2	50	0	0
Nová Ves nad Žitavou	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Paňa	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Ivanka pri Nitre	6	3	50	0	0	3	50	0	0
Žirany	11	6	54,55	0	0	6	54,55	0	0
Veľký Lapáš	1	1	100	0	0	1	100	0	0
Kolíňany	1	1	100	1	100	0	0	0	0
Nitra	6	2	33,33	2	33,33	2	33,33	0	0
Spolu:	44	18	40,91	4	9,09	16	36,36	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Nitra

Rok 2018

Tab. č. 2.1: Prehľad prírodných kúpalísk

	Názov kúpaliska	Typ vody	Plocha		Štatút	Rekreácia	Stav kúpaliska
			Kúpaliska a pláže (m ²)	Vody (km ²)			
1.	VN Jelenec	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené
2.	VN Vráble	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené
3.	Štrkovisko Veľký Cetín	VN	-	-	Nevyhlasený	Neorganizovaná	Neuvedené

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušená	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Kaštieľ Mojmirovce	31.5.2006		80	0	1	1
2.	Krytá plaváreň Nitra	22.6.1994		137	0	2	2
3.	Plavecký bazén Hotel Capital	16.7.2013		5	0	1	1
4.	Relax Fantasy Nitra	16.8.2005		10	0	1	1
5.	Hotel Thermal Kesov	22.4.1996		40	1	0	1
6.	ThermalPark NITRAVA	13.10.2015	nie	400	3	2	5

Okres: Nitra

Rok 2018

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Kaštieľ Mojmírovce	28	4	14,29	307	9	9	0	0
2.	Krytá plaváreň Nitra	33	6	18,18	386	6	0	0	6
3.	Plavecký bazén Hotel Capital	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Relax Fantasy Nitra	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Hotel Thermal Kesov	49	6	12,24	568	12	12	0	0
6.	ThermalPark NITRAVA	106	41	38,68	1124	48	22	2	24
	spolu	216	57	26,38	2 385	75	43	2	30

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Nitra

Rok 2018

Tab. č. 2.5: Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum		Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	Bazény		
		začatia sezóny	ukončenia sezóny				termáln.	netermáln.	spolu
1.	Letné kúpalisko Nitra	15.6.2018	9.9.2018	nie	nie	3000	0	6	6

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Nitra

Rok 2018

Tab. č. 2.6: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Letné kúpalisko Nitra	38	9	23,68	443	13	0	2	11

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ v roku 2018

Okresy	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	19	1314	1	24	36	755	1	16	2	60	2	150	4	20	25	1235	88	3530
Zlaté Moravce	4	259	2	23	5	86	4	77	-	-	2	250	-	-	14	302	30	977
Šaľa	1	24	-	-	6	130	-	-	1	25	1	28	2	21	25	639	36	867
Spolu	24	1597	3	47	47	971	5	93	3	85	5	428	6	41	64	2176	154	5374

Tab. č. 5.1.2 Prehľad ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území RÚVZ, rok 2018

Okresy	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl MZ SR č. 259/2008 Z. z.)					
	Robotnícka ubytovňa		Ubytovňa pre brigádnikov		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	3	143	-	-	3	143

Zlaté Moravce	1	17	-	-	1	17
Šaľa	2	141	1	46	3	187
Spolu:	6	301	1	46	7	347

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ v roku 2018

Okresy	Druh zariadenia														Spolu
	Kader-nictva	Holičstvá	Kozme-Tiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti-mulácie	Nastreľov. náušnic	Iné	
Nitra	206	2	140	48	69	22	8	116	2	12	1	-	-	45	671
Zlaté Moravce	71	-	29	11	23	2	4	20	-	4	-	-	-	3	167
Šaľa	72	-	61	19	26	12	1	26	-	6	-	-	-	6	229
Spolu	349	2	230	78	118	36	13	162	2	22	1	-	-	54	1067

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnych služieb v spádovom území RÚVZ, rok 2018

Okresy	Druh zariadenia																			
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská		Zariadenie núdzového bývania		Domov na polceste		Zariadenia sociálnych služieb pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek uvedené v § 1 ods. 2 písm. m) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z.		Resocializačné stredisko		Krizové stredisko		Nočľaháreň		Útulok		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Nitra	23	1300	2	40	-	-	5	89	0	0	3	50	2	34	2	65	1	80	38	1658
Zlaté Moravce	5	160	-	-	-	-	1	68	0	0	0	0	-	-	-	-	1	5	7	233
Šaľa	10	450	-	-	-	-	5	190	0	0	1	15	1	14	-	-	-	-	17	669
Spolu:	38	1910	2	40	-	-	11	347	0	0	4	65	3	48	2	65	2	85	62	2560

Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2018

Okres	počet prevádzkovaných		počet		počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	vyrobené pohrebné vozidlo	upravené pohrebné vozidlo	vozidlo len pre miestnu prepravu
Nitra	9	1	11/34	1/8	-	9	-
Zlaté Moravce	4	-	10/10	-	-	4	-
Šaľa	7	-	26/30	-	-	7	-
Spolu	20	1	47/74	1/8	-	20	-

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA, rok 2018

Okresy	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-
Šaľa	-	-	-
Spolu	-	-	-

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA, rok 2018

Okresy	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-
Šaľa	-	-	-
Spolu	-	-	-

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Rok: 2018

Okresy	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (vid'.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Nitra	-	-	-	-
Zlaté Moravce	-	-	-	-
Šaľa	-	-	-	-
Spolu	-	-	-	-

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok: 2018

Tab.č.1.1: Počet zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Diakovce	2 277	2 229	97,89
Dlhá nad Váhom	888	876	98,65
Horná Kráľová	1 877	1 811	96,48
Hájske	1 311	1 311	100,00
Kráľová nad Váhom	1 795	1 795	100,00
Močenok	4 305	4 154	96,49
Neded	3 318	3 251	97,98
Selice	2 844	2 721	95,68
Tešedíkovo	3 699	3 640	98,40
Trnovec nad Váhom	2 709	2 668	98,49
Vlčany	3 222	3 174	98,51
Šaľa	22 219	21 915	98,63
Žihárec	1 701	1 624	95,47
Spolu:	52 165	51 169	98,09

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok: 2018

Tab. č. 1.2: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Horná Kráľová	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Hájske	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Diakovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlčany	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Žihárec	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Šaľa	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Kráľová nad Váhom	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Močenok	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Selice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlhá nad Váhom	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Trnovec nad Váhom	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Neded	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tešedíkovo	0	2	1	50	0	0	1	50	0	0
Spolu:	9	28	1	2,7	0	0	1	2,7	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres : Šaľa

Rok 2017

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Krytá plaváreň Duslo Šaľa	10.10.2003	nie	300	0	2	2

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Šaľa

Rok 2017

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Krytá plaváreň Duslo Šaľa	48	6	12,5	534	6	4	0	2

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok 2017

Tab. č. 2.5: Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P. č.	Názov kúpaliska	Dátum		Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	Bazény		
		začatia sezóny	ukončenia sezóny				termáln.	netermáln.	spolu
1.	Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	6.7.2017	15.9.2017	nie	nie	1600	4	0	4

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Šaľa
Rok 2017

Tab. č. 2.6: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročených MH	% nevyhovu júcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.-chem.
1.	Termálne kúpalisko Retro Thermal Diakovce	51	27	52,94	451	40	34	4	2

RÚVZ : so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2018

Tab.č.1.1: Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Beladice	1 636	1 404	85,82
Choča	510	381	74,71
Hostie	1 232	1 000	81,17
Host'ovce	759	0	0
Jedľové Kostoľany	908	906	99,78
Kostoľany pod Trábečom	331	0	0
Ladice	738	0	0
Lovce	670	670	100
Machulince	1 108	972	87,73
Malé Vozokany	295	289	97,97
Mankovce	537	462	86,03
Martin nad Žitavou	529	529	100
Nemčiňany	691	689	99,71
Neverice	701	0	0
Nevidzany	582	582	100
Obyce	1 505	1 459	96,94
Skýcov	964	964	100
Slepčany	815	815	100
Sľažany	1 707	1 050	61,51
Tekovské Nemce	1 067	640	59,98
Tesárske Mlyňany	1 766	1 635	92,58
Topoľčianky	2 616	2 616	100
Velčice	844	591	70,02
Veľké Vozokany	459	444	96,73
Vieska nad Žitavou	456	437	95,83
Volkovce	1 009	1 001	99,21
Zlatno	216	216	100
Zlaté Moravce	11 634	11 634	100
Čaradice	506	474	93,68
Červený Hrádok	401	401	100
Čierne Kľačany	1 129	1 071	94,86
Žikava	519	309	59,54
Žitavany	1 898	1 838	96,84
Spolu:	40 738	35 479	87,09

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2018

Tab. č. 1.2: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
	PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Mankovce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Zlatno	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Skýcov	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hostie	2	1	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Topoľčianky	1	4	3	60	3	60	0	0	0	0
Machulince	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	2	5	3	42,86	0	0	3	42,86	0	0
Beladice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekovské Nemce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Jedľové Kostoľany	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Obyce	1	3	1	25	1	25	0	0	0	0
Červený Hrádok	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Malé Vozokany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vieska nad Žitavou	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čierne Kľačany	0	2	1	50	1	50	0	0	0	0
Veľké Vozokany	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Sľažany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Martin Nad Žitavou	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Žitavany	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Veľčice	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Choča	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lovce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čaradice	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Tesárske Mlyňany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nevidzany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemčiňany	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Žikava	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Slepčany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu:	21	66	13	14,94	8	9,2	5	5,75	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre
Okres: Zlaté Moravce
Rok: 2018

Tab. č. 1.3: Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov v ŠZD

Obec	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
		počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Topoľčianky	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Červený Hrádok	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	3	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Spolu:	6	1	16,67	0	0	1	16,67	0	0

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres : Zlaté Moravce Rok 2017

Tab. č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov Kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		spolu
					termálne	netermálne	
1.	Hotel Tartuf Beladice	28.12.2006	nie	40	0	2	2
2.	Hotel ViOn Zlaté Moravce	28.12.2006	nie	16	0	1	1

RÚVZ so sídlom v Nitre

Okres: Zlaté Moravce

Rok 2017

Tab. č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

P.č.	Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
		spolu	počet prekročenýc h MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiol.	biolog.	fyz.- chem.
1.	Hotel Tartuf Beladice	14	0	0	170	0	0	0	0
2.	Hotel ViOn Zlaté Moravce	30	11	36,67	294	11	10	0	1
	spolu	44	11	25	407	11	10	0	1

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti oddelenia HDM

Činnosť oddelenia HDM bola zameriavaná na plnenie činností v súlade s platnou koncepciou odboru, na riešenie národných programov a projektov ochrany verejného zdravia detí a mladistvých, na plnenie Programového vyhlásenia vlády na úseku verejného zdravotníctva v oblasti hygieny detí a mládeže, ale aj hygieny výživy, podpory zdravia a politiky kontroly tabaku. Odbor HDM sa zameriava na rozvoj a zlepšovanie zdravia mladej generácie a zahŕňa systémové opatrenia zamerané na vylúčenie, príp. zníženie rizika výskytu ochorení a iných porúch zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné a pracovné podmienky, podpory správneho životného štýlu detí a mládeže, výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín.

V súvislosti s plnením úloh Programového vyhlásenia vlády SR na zefektívnenie cieleného ŠZD bolo vykonaných 5 mimoriadnych cielených kontrol, so zameraním na monitoring obsahu kuchynskej soli v hotových pokrmoch v školských jedálňach, výkon cieleného štátneho zdravotného dozoru v bufetoch, automatoch a v iných formách ambulantného predaja zriadených v rámci zariadení pre deti a mládež so zameraním na hygienu a sortiment tovaru v týchto zariadeniach, výkon mimoriadnej cielenej kontroly vo vysokoškolských internátoch vo svojej pôsobnosti, zameraných na dodržiavanie ustanovení vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z., monitoring údajov zaočkovanosti detí navštevujúcich predškolské zariadenia a napokon monitoring konzumácie sladených nápojov počas pobytu detí v materských školách.

Činnosť oddelenia HDM bola ďalej cielená na podporu a rozvoj školského stravovania v súlade so zásadami zdravie podporujúcej výživy a postupné zlepšovanie súčasného štandardu zariadení školského stravovania. Pri výkone ŠZD v školských jedálňach a výdajných ŠJ pri školách všetkých typov sledujeme dodržiavanie režimu stravovania v súlade s § 8 vyhl. č. 527/2007 Z.z. a zabezpečenie zachovania výživovej a zmyslovej hodnoty pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok pre jednotlivé vekové skupiny detí v súlade s § 26 zák. č. 355/2007 Z. z. a § 10 vyhl. č. 533/2007 Z. z. Ďalej sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov z hľadiska časovej a obsahovej štruktúry so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad zdravie podporujúcej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov. Dlhodobo podporujeme

aj výchovnú funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže. V rámci ŠZD v školských bufetoch sme overovali zloženie sortimentu z hľadiska výživovej hodnoty a prítomnosti alkoholických, kofeínových, chinínových nápojov a tabakových výrobkov. V školách sledujeme rozvíjanie projektu „Školské mlieko“ a spolupracujeme pri podpore a praktického uplatňovania projektu „Školské ovocie“. Zameriavali sme sa na zabezpečenie pitného režimu deťom, najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

Podporujeme napĺňanie bodov vládneho Programu boja proti drogám a drogovým závislostiam realizáciou celoeurópskych epidemiologických prieskumov zameraných na zisťovanie situácie ohľadom zneužívania návykových látok u žiakov, študentov i učiteľov základných, stredných a vysokých škôl s cieľom mapovania trendov v tejto oblasti. V roku 2018 sme spolupracovali na realizácii národného prieskumu TAD na základných a stredných školách.

V oblasti hygieny výživy sme zabezpečovali v súlade s aktuálnou legislatívou podľa platných nariadení Európskeho parlamentu a rady, ako aj platného vnútroštátneho práva nezávislý a objektívny výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v zariadeniach spoločného stravovania pri školách a v školských bufetoch so snahou o dosiahnutie vysokého štandardu bezpečnosti potravín, pokrmov a vysokej úrovne ochrany ľudského života a zdravia. Naším cieľom je udržiavať predmetné zariadenia na primeranej technickej a technologickej úrovni, súčasne s primeraným štandardom prevádzkovej hygieny zariadenia a osobnej hygieny personálu, v súlade so zásadami správnej výrobnéj praxe. Zamestnankyne oddelenia HDM aktívne participujú na informačnom systéme v hygieny výživy o školských účelových zariadeniach a o školských bufetoch. Osobitne sme sa venovali zlepšovaniu praktického uplatňovania systému správnej výrobnéj praxe v školských jedálňach.

Na úseku výchovy k zdraviu a činnosti poradne pre deti a mládež sme realizovali aktivity formou individuálneho a skupinového poradenstva a organizovaním zdravotno – výchovných aktivít. Našu intervenciu sme zameriavali predovšetkým na chronické neinfekčné ochorenia hromadného výskytu súvisiace s nadhmotnosťou a obezitou s cieľom znížiť incidencia týchto ochorení, ovplyvňovať rizikové faktory týchto ochorení súvisiace s nesprávnym spôsobom životného štýlu. Klientom sme poskytovali vyšetrenie vybraných parametrov. Na základe zhodnotenia zistených somatických a antropometrických meraní a po posúdení stravovacích zvyklostí, úrovne pohybovej aktivity a ďalších ukazovateľov životného

štýlu boli klientom navrhnuté možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára.

Ďalej sme pripravovali prednášky, vykonávali merania vybraných ukazovateľov, spojené s individuálnou poradenskou činnosťou a konzultáciami.

Personálna situácia na oddelení k 31.12.2018: PhDr. Alena Gregušová, PhD. - vedúca oddelenia (hlavný radca), Ing. Petra Fikselová (samostatný radca), Mgr. Michaela Petrikovičová (samostatný radca), Alena Hupková, DAHE (radca), Ludmila Maceková, DAHE (radca).

2. Činnosť presahujúca rámec ŠZD, osobitná činnosť a agenda

(tab. č. 1)

Úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR

1 - odpočet plnenia Programov a projektov ÚVZ SR k 31.12.2018,

5 - mimoriadne cielené kontroly,

1 - správa z úradnej kontroly potravín,

1 - informačný systém v hygiene výživy,

2 - výkazníctvo,

1 - správa krajskej odborníčky pre odbor HDM - podklady k porade na ÚVZ SR,

1 - Žiadosť ÚVZ SR o odborné usmernenie k zmena v prevádzkovaní zariadenia pre deti z dôvodu uzavretia tzv. rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb – OUTSOURCING na riadenie prevádzky,

1 - Žiadosť ÚVZ SR o odborné usmernenie pre realizáciu projektov lesnej pedagogiky zamerané na organizovanie na environmentálnu výchovu detí spojenú s pobytmi podobnými školám v prírode,

1 - Žiadosť ÚVZ SR o odborné usmernenie ohľadne nových povinností dodávateľov pitnej vody podľa § 17a zák. č. 355/2007 Z.z.

Zamestnankyne odd. HDM v roku 2018 vykonali nasledovné mimoriadne kontroly:

1. Výkon mimoriadnej cielenej kontroly vo vysokoškolských internátoch od 09.04.2018 do 20.04.2018 zameraných na dodržiavanie ustanovení vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z. Celkovo bolo zamestnankyňami odd. HDM RÚVZ v Nitre vykonaných 10 kontrol.

Všetky VŠ internáty boli už čiastočne stavebno-technicky zrekonštruované. Čiastočné rekonštrukcie boli zabezpečené postupne a stále pokračujú. Všetky internáty už majú vymenené okná, zateplené budovy, opravený vykurovací systém, rekonštrukciu elektrických, vodovodných rozvodov, opravy zariadení na osobnú hygienu. V ďalších etapách je postupne zabezpečovaná rekonštrukcia vnútorných priestorov, obnova vnútorných rozvodov a sietí, nové omietky, maľovky, postupná výmena vnútorného vybavenia, najmä nábytkov a budovanie nových káblových rozvodov (internet). S týmito rekonštrukciami súvisí aj následné znižovanie kapacity v súlade s požiadavkami vyhl. č. 259/2008 Z.z. Väčšina VŠ internátov má stále pôvodné dispozičné riešenie a priestorové usporiadanie, nedostatočnú plochu na 1 ubytovaného v m², prekročený počet ubytovaných vo viacpostel'ových izbách, nedostatočné základné vybavenie izieb, spoločné zariadenia osobnej hygieny, príp. ich vybavenie nezodpovedajúce počtu ubytovaných (1 sprcha, 1 WC na viac ako 10 ubytovaných). Vzhľadom na stále nedostatočné kapacity ubytovacích zariadení neboli pôvodné internáty prispôsobené požiadavkám aktuálnej legislatívy najmä z hľadiska kapacity.

2. Výkon cieleného štátneho zdravotného dozoru v bufetoch, automatoch a v iných formách ambulantného predaja zriadených v rámci zariadení pre deti a mládež od 17.09.2018 do 13.10.2018 so zameraním na hygienu a sortiment tovaru v týchto zariadeniach. Celkovo bolo vykonaných 46 kontrol.

Medzi najčastejšie zisťovanými boli nedostatky v dodržiavaní osobnej hygieny zamestnancov, nedodržiavanie obmedzenia sortimentu v zmysle vyhl. č. 527/2007 Z. z., najmä predaj nápojov s obsahom kofeínu a chinínu, nedostatky v uskladnení surovín, polotovarov, potravín a pokrmov najmä v chladničkách, chladiacich vitrínach a mrazničkách, neboli zabezpečené požiadavky na ochranu pokrmov pred ich znehodnotením, nedodržiavanie systému HACCP, nezabezpečenie označenia výrobkov, vrátane alergénov, AZO farbív, použitia GMO.

3. Monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch v zariadeniach školského stravovania pri základných školách. Cieľom projektu je zmapovanie obsahu kuchynskej soli v obedoch podávaných na základných školách a porovnanie zistených hodnôt s jestvujúcimi OVD pre NaCl.

V každej školskej jedálni (ďalej len ŠJ) bola odobratá 1 porcia kompletného obeda od stravníka kategórie C (11 – 15 roční). Obed predstavuje 35 % celodenného príjmu potravy. Podľa IX. revízie OVD je odporúčaný denný príjem soli u detí školského veku 2 g. Berúc do úvahy vek dieťaťa a príslušný podiel OVD by teda obed dieťaťa školského veku mal obsahovať 0,7 g soli. Mimoriadne kontroly boli vykonané v 3 ŠJ pri ZŠ v okresoch Nitra,

Šaľa, Zlaté Moravce. V odobratých obedoch bol obsah soli 1,93 g; 2,67 g; 3,85 g. Vo všetkých prípadoch vysoko prekračoval plnenie obsahu kuchynskej soli proti podielu OVD.

4. Monitoring údajov zaočkovanosti detí navštevujúcich predškolské zariadenia. Boli zozbierané údaje o zaočkovanosti detí v 169. zariadeniach pre deti najútlejšieho veku. Údaje boli monitorované vo všetkých zariadeniach poskytujúcich pravidelnú, celodennú a systematickú starostlivosť: štátne, cirkevné i súkromné; zaradené i nezaradené v sieti škôl a školských zariadení MŠVVaŠ SR; registrované Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja, medzi ktoré patria detské jasle, detské a opatrovateľské centrá, materské školy, iné predškolské zariadenia, prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku a zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov veku. Údaje boli spracované za školské roky 2017/2018 a 2018/2019.

5. Monitoring konzumácie sladených nápojov počas pobytu detí v materských školách. V rámci úlohy bol zmonitorovaný týždenný jedálny lístok so zameraním na pitný režim v 25 materských školách. Deťom v MŠ sú podávané jednak nápoje, ktoré pripravuje a podáva školská jedáleň v rámci desiaty, obeda a olovrantu a potom sú deťom podávané nápoje počas celého dňa, ktoré deti konzumujú priamo v triede kedykoľvek pociťtia smäd. Takmer vo všetkých MŠ bola deťom podávaná čistá pitná voda. Naopak veľká väčšina nápojov podávaných deťom v rámci desiaty, obeda a olovrantu boli prevažne nápoje sladené.

Odborné stanoviská, expertízy

Zamestnankyne oddelenia spracovali 119 iných odborných stanovísk.

Riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí

Realizovali sa projekty, ktoré sú súčasťou Programov a projektov ÚVZ SR pre odbor HDM, HŽP a odbor epidemiológie a ďalšie projekty, ktoré nepatria medzi Programy a projekty ÚVZ SR. Celkový počet riešených projektov bol 5, počet zapojených detí 1266. Podrobne sú riešené programy rozpracované v Správe o odpočte Programov a projektov za rok 2018.

4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

Zamestnankyne RÚVZ Nitra sa venujú pravidelne aktivitám v oblasti plnenia NAP prevencie obezity, najmä pri realizácii priorit v bodoch b) - Podpora zdravšieho prostredia na školách a c) - Poskytovanie nutričného vzdelávania odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení. Zabezpečujeme vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity, ktoré sú cieľené predovšetkým na vykonávanie edukácie na dosiahnutie zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

4.2 Zneužívanie návykových látok (alkohol, tabak, drogy) u detí a mládeže na Slovensku

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili zber dotazníkových údajov prieskumu TAD na vzorke 499 respondentov u žiakov 4 základných škôl a študentov 3 stredných škôl aj u učiteľov na: ZŠ, kráľa Svätopluka, Drážovská 6, 949 01 Nitra; ZŠ sv. Marka, Petzwalova 1, 949 11 Nitra; ZŠ, Alapiskola és Óvoda, Hlavná 198, 951 78 Kolíňany; ZŠ sv. Vojtecha, Levická 903/64, 952 01 Vrábľe; Gymnázium Janka Kráľa, Ul. SNP 3, 953 01 Zlaté Moravce; SOŠ, Cintorínska 4, 949 01 Nitra; Spojená škola, Nivy 2, 927 01 Šaľa.

Cieľom prieskumu je na základe dlhodobých štúdií zneužívania alkoholu, tabaku a nelegálnych drog u detí a mládeže v našej republike zistiť trendy v danej oblasti, porovnať výsledky našich štúdií s výsledkami štúdie vybraných európskych krajín, ktoré sa zrealizovali porovnateľnou metodikou.

4.3 Monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch v zariadeniach školského stravovania základných škôl

Monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch v zariadeniach školského stravovania pri základných školách. Cieľom projektu je zmapovanie obsahu kuchynskej soli v obedoch podávaných na základných školách a porovnanie zistených hodnôt s jestvujúcimi OVD pre NaCl.

Projekt COSI

RÚVZ v Nitre spolupracoval na riešení projektu COSI (European Childhood Obesity Surveillance Initiative). Ide o pokračovanie projektu z roku 2015. Projekt je realizovaný v spolupráci MZ SR, ÚVZ SR a RÚVZ v SR, Ambulancie klinickej výživy v Bratislave, Detskej kliniky LF UK, NÚDCH Bratislava, Centra experimentálnej medicíny SAV a Trnavskej univerzity. Projekt bol realizovaný metodikou WHO, schválený etickou komisiou

a vypracovaný tak, aby neobsahoval žiadne osobné údaje. Bude slúžiť na sledovanie a porovnanie antropometrických charakteristík detí mladšieho školského veku z pohľadu prevalencie obezity.

Realizácia projektu zahŕňala rutinné meranie žiakov základných škôl vo veku 7,00 – 7,99 a 8,00 – 8,99 rokov. Prvé merania sa uskutočnili u 100 detí od 09.11.2018 vo vybraných školách (ZŠ Tulipánova, Nitra; ZŠ Tesárske Mlyňany; ZŠ Trnovec nad Váhom).

6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania

Cieľom projektu je zvýšenie povedomia budúcich rodičov o závažnosti ochorení, ktorým je možné predchádzať očkovaním a o význame povinného očkovania detí v SR. Úloha je dôležitá z hľadiska ochrany a podpory verejného zdravia a má aj celospoločenský význam, najmä v období stále pretrvávajúcich antivakcinačných kampaní. Cieľovou skupinou na vzdelávanie interaktívnou formou boli študenti 3.- 4. ročníkov SŠ. Efekt intervencie bol overovaný dotazníkovou metódou. Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre projekt realizovali v roku 2018 so študentmi 3. ročníka Gymnázia, Párovská 1, Nitra, Gymnázia Golianova v Nitre a Strednej zdravotníckej školy v celkovom počte 154 študentov.

Odborná a metodická činnosť

V regióne RÚVZ Nitra bolo poskytnutých viac ako 1130 odborných konzultácií v zariadeniach pre deti a 119 odborných stanovísk pre zariadenia pre deti a mládež. Konzultácie boli poskytované hlavne pri výkone ŠZD v sledovaných zariadeniach a ich predmetom boli najmä rekonštrukcia objektov škôl – konzultácie a stanoviská k projektovej dokumentácii na rôzne rekonštrukcie, prístavby, prestavby, opravy škôl a školských zariadení; zásady správneho zostavovania vzorových jedálnych lístkov v ZSS, správne uplatňovanie HACCP v praxi; príprava prevádzkových poriadkov pre ZSS; zásobovanie pitnou vodou v školských zariadeniach napojených na vlastný vodný zdroj; konzultácie o možnostiach zákazu prevádzky škôl a školských zariadení z dôvodu nariadenia opatrení na predchádzanie prenosným ochoreniam v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia chrípky a chrípke podobných ochorení. Odborné konzultácie v oblasti zdravého životného štýlu boli poskytované počas externých výjazdov Poradne zdravia pre deti a mládež. Prioritne sme sa zameriavali na možnosti nemedikamentózneho liečby a nefarmakologického ovplyvnenia zvýšeného krvného tlaku, zdravej životosprávy, diétneho ovplyvňovania zvýšenej hladiny

cholesterolu, triglyceridov, zvýšenia pohybovej aktivity, nebezpečenstva fajčenia pre zdravie, príp. ďalšie.

Zamestnankyne odd. HDM participovali na zabezpečení pracovných porád pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania:

- V dňoch 23.-24.05.2018 sa konala pracovná porada vedúcich a odborných pracovníkov oddelení hygieny detí a mládeže v hoteli Premium v Bratislave.
- Pracovná porada v spolupráci s odborom školstva Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, Rázusova 2A, 949 01 Nitra sa uskutočnila dňa 07.12.2018 pre vedúcich zamestnancov zariadení spoločného stravovania pri stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja. Cieľom pracovnej porady bolo poskytnutie poznatkov a skúseností z výkonu štátneho zdravotného dozoru, z úradnej kontroly potravín a z výkonu auditov, informovanie o nových metodických usmerneniach ÚVZ SR, aj o najnovších poznatkoch v oblasti zdravej výživy a prevencii neprenosných ochorení.

Účasť na odborných podujatiach

V roku 2018 sa zamestnankyne odd. HDM zúčastnili týchto odborných podujatí:

1. 19.-20.04.2018, Kongresové centrum SPU v Nitre, ŠD Antona Bernoláka, Akademická 1, Nitra; konferencia s medzinárodnou účasťou XXXV. Zoborský deň a XVI. Bitterov osteologický deň 2018.
Pasívne sa zúčastnili: Gregušová, A., Hupková, A., Maceková, Ľ., Fikselová, P.
2. 19.04.2018; Hotel Tenis Zvolen; Odborný seminár Nové trendy pre hygienický dizajn a sanitáciu v potravinárstve.
Pasívne sa zúčastnila: Fikselová, P.
3. 28.05.2018; Banská Bystrica; odborný seminár Efektívny manažér.
Pasívne sa zúčastnila: Gregušová, A.
4. 12.10.2018; Mestský úrad Nitra, Štefánikova tr. 60, Nitra; Odborný seminár Materiálno-spotrebné normy pre školské stravovanie 2018 a zmeny stravovacích návykov detí a žiakov v školách
Pasívne sa zúčastnili: Gregušová, A., Hupková, A., Maceková, Ľ., Fikselová, P., Petrikovičková, M.
5. 17.10.2018; Agroinštitút Nitra, Akademická 4, 949 01 Nitra; Odborný seminár Verejné zdravotníctvo je súčasťou našej práce.

Pasívne sa zúčastnili: Gregušová, A., Hupková, A., Maceková, L.

6. 13.11.2018; Kongresové centrum SPU v Nitre, ŠD Antona Bernoláka, Akademická 1, Nitra; Odborný seminár Kvalita a bezpečnosť potravín: Aktuálne trendy systémov riadenia a kontroly potravín.

Pasívne sa zúčastnili: Gregušová, A., Fikselová, P., Petrikovičoká, M.

Výchova k zdraviu

Ďalej priebežne zabezpečujeme vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity. Aktivity sú cieľené predovšetkým na vykonávanie edukácie za účelom dosiahnutia zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

- Aktivity realizované v školách a škôlkach boli zameriavané na podporu zdravej výživy, a to podporou zvyšovania konzumácie ovocia a zeleniny, nahrádzaním sladkých jedál ovocím a zeleninou, ochutnávkami zdravých jedál pre rodičov, podporou pitného režimu, sprístupňovaním poznatkov o zdravej výžive deťom i rodičom.

- V rámci výkonu ŠZD v školských jedálňach pri školách všetkých typov sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad racionálnej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov, presadzujeme pravidelné zaradovanie menej atraktívnych a obľúbených jedál (ryba, čerstvé ovocie, zelenina, strukoviny), a tým podporujeme aj edukatívnu funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže.

- Na školách sledujeme zabezpečenie pitného režimu deťom a najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

- Výkonom ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.

- Ďalej informuje pedagógov o výsledkoch projektov hygieny detí a mládeže a podpory zdravia – TAD, ESPAD, Správne držanie tela detí, Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR.

- Pravidelne niekoľkokrát ročne sa zúčastňujeme pracovných porád pre vedúcich zamestnancov škôl organizovaných v spolupráci s odborními školstva Okresného úradu v Nitre a Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Školy, ktoré sa aktívne zapájajú do aktivít, uvádzajú nasledovné dosiahnuté výsledky: zlepšenie dochádzky a zníženie chorobnosti u detí, hlavne predškolského veku, zvýšenie

telesnej zdatnosti, zvýšený záujem o pohybové aktivity aj vyššia úspešnosť v športových aktivitách, zlepšenie stravovacích návykov, slušnosť a ohľaduplnosť v správaní detí voči sebe navzájom i voči dospelým, negatívny postoj a odmietavý postoj k drogám, zlepšenie vzťahu detí k prírode a záujem o jej ochranu, pocit zodpovednosti za vlastné zdravie a snaha viesť zdravý spôsob života.

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili v spolupráci s odborom školstva Nitrianskeho samosprávneho kraja dňa 07.12.2018 pracovnú poradu pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania pri stredných školách na Strednej odbornej škole potravinárskej, Cabajská 6, Nitra. Súčasťou porady boli aktivity spojené s meraním nasledovných parametrov: antropometrické vyšetrenie (telesná hmotnosť, BMI), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi, % telesného tuku). Na základe zhodnotenia výsledkov a po posúdení získaných anamnestických údajov boli navrhnuté vyšetreným klientom možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni zdravia, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára. Celkovo bolo vyšetrených 36 klientov - žien a poskytnutých 144 výkonov. Klientom bola zabezpečená distribúcia zdravotno-výchovných materiálov, ktoré informovali o najčastejších rizikách srdcovo-cievnych ochorení a o možnostiach primárnej, sekundárnej i terciárnej prevencie.

2.1 Zhodnotenie školského mliečneho programu

Školský mliečny program sa uskutočňuje podľa metodického usmernenia č. 12/2008 zo dňa 6.októbra 2008 k realizácii Nariadenia vlády SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v MŠ, pre žiakov na ZŠ a pre žiakov na SŠ v znení Nariadenia vlády SR č. 342/2009 Z. z. a Metodického usmernenia č. 16/2009-R z 27.augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa vyššie citované usmernenie.

V rámci výkonu ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečneho programu.

Školský mliečny program realizuje v regióne RÚVZ Nitra 93 MŠ (v roku 2017 – 90; 2015 – 76), 62 ZŠ (v roku 2017 – 66, 2015 – 59), 8 SŠ (v roku 2017 – 9, 2015 – 6), 2 iné zariadenia (v roku 2017 – 4). Celkový počet škôl a školských zariadení zapojených do programu školské mlieko je 165 (v roku 2017 – 166, 2015 – 148) a celkový počet zapojených žiakov je 17440 (v roku 2015 – 18 429).

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2018

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	93	93	0
ZŠ	62	62	0
SŠ	8	8	0
Iné	2	2	0
Spolu	165	165	0

V našom regióne zabezpečuje dodávanie prevažne Tatranská mliekareň, a.s. Kežmarok. Spoločnosť Rajo realizuje inovatívny mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov, ktorý prináša atraktívne riešenie pre deti a nenáročné pre školu.

V súvislosti so zabezpečením školského mliečného programu z hygienického hľadiska bolo pri výkone ŠZD zistené, že podávanie mliečnych výrobkov zabezpečujú v školách zamestnanci zariadení školského stravovania. Ak súčasťou školy nie je ZŠS, zabezpečuje ŠMP zamestnanec školy, ktorý je zdravotne a odborne spôsobilý na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti. Pri skladovaní a podávaní mliečnych výrobkov v školách sa dodržiavajú hygienické požiadavky v súlade s Výnosom MP SR z 20. mája 1996 č.981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti PK SR. Mlieko a mliečne výrobky sú skladované tak, aby bola zachovaná ich zdravotná neškodnosť, kvalita a biologická hodnota pri zachovaní kontinuity chladiaceho reťazca a pravidelnom monitorovaní podmienok uskladnenia podľa požiadaviek správnej výrobnéj praxe. Pri uskladnení mlieka a mliečnych výrobkov s dátumom najneskoršej spotreby 3-5 dní sa dodržiava tento dátum. Mliečne výrobky, ktoré majú predĺženú dobu spotreby 3 až 5 dní sa skladujú pri teplote 0 – 7 °C vo vyhradených chladiarenských zariadeniach a mliečne výrobky s dobou spotreby predĺženou na 90 dní, sa skladujú v suchých a chladných skladoch pri teplote do 24 °C. Pri výkone ŠZD bol sledovaný aj spôsob podávania mlieka, ktorý sa uskutočňuje hygienicky vyhovujúcim spôsobom v osobitne vyčlenených častiach prevádzky, resp. aspoň na vyčlenej pracovnej ploche.

Program Školské ovocie realizuje v regióne RÚVZ Nitra 110 MŠ pre 6425 detí (rok 2017 – 105 MŠ pre 6780 detí; 2015 - 80 MŠ), 78 ZŠ pre 11258 žiakov (rok 2017 – 78 ZŠ pre 111120 žiakov; rok 2015 - 63 ZŠ), 8 SŠ (rok 2017 – 3 SŠ; rok 2015 - 4 SŠ) a 1 iné zariadenia

(rok 2017 – 4 iné zariadenia; rok 2015 - 3 iné zariadenia). Celkový počet škôl a školských zariadení zapojených do programu je 197 (v predchádzajúcom roku bol 190) a celkový počet zapojených žiakov je 18315 (v roku 2017 to bolo 19171 detí).

2.2 Zhodnotenie stavu pieskovísk

Zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže vykonali štátny zdravotný dozor nad dodržiavaním povinností pri čistení a udržiavaní pieskovísk určených na hranie detí vo vonkajších plochách materských škôl podľa požiadaviek § 24 ods. 5 písm. c) zák. 355/2007 Z. z. a vyhl. MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská.

Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2018

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomné:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelminty (vajíčka, larvy)
Nitra	6	0	0	0
Šaľa	3	0	0	0
Zlaté Moravce	5	2	0	0
SPOLU:	14	0	0	0

V roku 2018 boli vykonané odbery spolu 14 vzoriek piesku na laboratórnu analýzu vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku. Z vyšetrených vzoriek nevyhovovali 2 vzorky v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám platnej legislatívy a prekračovali najvyššie prípustné množstvo v ukazovateli termotolerantné koliformné baktérie. Prevádzkovatelia vykonali nápravné opatrenia na zabezpečenie vyhovujúcej kvality piesku. Ostatní prevádzkovatelia pieskovísk pri predškolských zariadeniach zabezpečujú pravidelné čistenie, prekopávanie, prehrabávanie a polievanie pieskovísk pitnou vodou v súlade s platnou legislatívou. O čistení a udržiavaní pieskovísk sa viedli požadované záznamy. Vonkajšie plochy určené na telovýchovu a šport, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou vybavenia predškolských zariadení boli vybudované komplexne, oplotené, vybavené viacerými zariadeniami a pohybovými prvkami určenými na kolektívne využitie na detských ihriskách.

2.3 Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

V školách a v školských zariadeniach v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme 90 školských bufetov. V roku 2018 boli uvedené do prevádzky 1 školský bufet pri ZŠ Tešedíkovo a Detské zábavné centrum s kaviarňou Happy Bubi v Nitre Krškanoch, kaviareň v priestoroch Akadémie tanca v Nitre.

V rámci výkonu ŠZD a ÚKP sme vykonali 46 kontrol školských bufetov, automatov, iných foriem ambulantného predaja zameraných na hygienu a na overovanie zloženia sortimentu z hľadiska výživovej hodnoty a prítomnosti alkoholických, kofeínových, chinínových nápojov a tabakových výrobkov. Prevádzkovateľom odporúčame zaraďovanie minerálnych vôd, ovocných, zeleninových štiav, mliečnych produktov, ako aj ovocia a zeleniny do sortimentu, ako aj obmedzovanie predaja výrobkov s vysokým obsahom sacharidov. Medzi najčastejšie zisťovanými boli nedostatky v dodržiavaní osobnej hygieny zamestnancov (neúplné, znečistené alebo nevhodné pracovné oblečenie bez pokrývky hlavy, šperky na rukách, nalakované nechty).

V jednom školskom bufete bolo zistené nedodržiavanie obmedzenia sortimentu v zmysle vyhl. č. 527/2007 Z. z., najmä predaj nápojov s obsahom kofeínu a chinínu (kolové a energetické nápoje). Tieto nedostatky boli do ukončenia mimoriadnych cielených kontrol odstránené v spolupráci s prevádzkovateľom zariadenia pre mládež.

Opakovane boli zisťované nedostatky v uskladnení surovín, polotovarov, potravín a pokrmov najmä v chladničkách, chladiacich vitrínach a mrazničkách (nedodržanie podmienok skladovania – chladiaceho, mraziaceho reťazca; spoločné skladovanie potravín a surovín navzájom nezlučiteľných; znečistenie chladničiek a mrazničiek, hermeticky neuzavreté potraviny, otvorené potraviny bez evidencie). Zistené bolo uskladnenie potravín po dátume minimálnej trvanlivosti.

Vo viacerých bufetoch neboli zabezpečené požiadavky na ochranu pokrmov pred ich znehodnotením (znečistenie pracovných plôch, prevádzkových a skladových priestorov, nezabezpečená sieťka na oknách, nečistota nádob na uloženie surovín).

Zistené bolo aj nedodržiavanie systému HACCP (neoznačené a nevyčlenené pracovné úseky, nedostatky v evidencii teplôt chladiacich zariadení, nedostatky v evidencii o vykonaní sanitácie, chýbala dokumentácia o výrobe dresingu).

V niektorých školských bufetoch bolo zistené nezabezpečenie označenia výrobkov (na bagetách, rožkoch, hot-dogoch), vrátane alergénov, AZO farbív, použitia GMO.

Uložených bolo 23 blokových pokút fyzickým osobám v celkovej sume 490 eur, najčastejšie za priestupok podľa § 56 ods. 1 písm. m) zák. č. 355/2007 Z.z. – ohrozenie alebo porušenie zdravotnej nezávadnosti potravín a hotových pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania.

Všetky školské bufety možno hodnotiť ako prevádzky so sortimentom zodpovedajúcim požiadavkám súčasnej legislatívy.

3. Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Na základe poznatkov z výkonu ŠZD v roku 2018 konštatujeme, že v mnohých školských zariadeniach v našom regióne dochádza k postupnému vylepšovaniu stavebno-technického stavu budov na základe realizácie projektov, napr. na rozširovanie kapacít MŠ formou dostavby, prístavby, rekonštrukcie, projektmi na znižovanie energetickej náročnosti budov - rekonštrukcie striech, zateplovania fasád, výmeny okien, rekonštrukcie vykurovania, ale aj projektov na úpravu vnútorných priestorov a rekonštrukcií zariadení osobnej hygieny.

Dlhodobu zaznamenávame nedostatky vyplývajúce zo zlého vnútorného vybavenia škôl. Školský nábytok je nielen poškodený, ale často nevyhovuje antropometrickým ukazovateľom žiakov, čím nie sú vytvorené podmienky na tvorbu optimálneho pracovného miesta žiakov so zohľadnením telesnej výšky, ale aj fyziologických a somatických odchýlok, prípadne porúch zdravotného stavu. Pri výkone dozoru v sledovaných zariadeniach sme zaznamenali ďalší negatívny trend. Niektorým školám sa síce podarilo vybaviť aspoň časť učebni novými typmi školského nábytku, ale tento nezodpovedá antropometrickým požiadavkám danej kategórie detí. V školách dochádza ku kumulácii ďalších faktorov potencujúcich statickú a neuropsychickú záťaž detí z vyučovania. Dlhodobu sa zo strany pedagógov podceňuje význam psychohygienických zásad pri organizácii vyučovacieho procesu, najmä pri zostavovaní rozvrhov vyučovania, pri organizácii a realizácii prestávkového režimu, ako aj pri zaradovaní a využívaní hodín telesnej výchovy.

Školské jedálne postupne obnovujú strojno-technologického vybavenie, ale používajú sa aj zariadenia s opotrebovaným povrchom, vyžadujúce výmenu. Zisťujeme nedostatočné vybavenie stolovým a kuchynským riadom. Naším cieľom je dosahovať postupné vylepšenie vo vybavení v rámci finančných možností jednotlivých zariadení.

V roku 2018 sme pokračovali vo výkone ŠZD nad dodržiavaním požiadaviek na prevádzku pieskovísk, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou detských kolektívnych zariadení.

V predchádzajúcom roku sme opätovne zahájili výkon auditov v zariadeniach spoločného stravovania pri školách.

V rámci kontrolnej činnosti oddelenia – výkonu ŠZD bolo v roku 2018 vykonaných zamestnankyňami oddelenia HDM celkovo 600 kontrol. Najvyšší počet kontrol bol urobený v zariadeniach školského stravovania pri jednotlivých typoch škôl, celkovo 210 kontrol. V zariadeniach školského stravovania a v školských bufetoch boli v súvislosti s výkonom ŠZD a úradnej kontroly potravín odobraté vzorky hotových pokrmov na laboratórnu analýzu mikrobiologických ukazovateľov.

Vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach okresu Nitra bolo odobratých celkom 115 vzoriek a vykonaných bolo 69 odberov, z toho 15 vzoriek pitnej vody (15 odberov), 40 vzoriek bazénovej vody (25 odberov), 11 odberov a 11 vzoriek potravín a pokrmov - vzorky cukrárskych a pekárskych výrobkov, vzorky hotových pokrmov, vzorky stravy, 35 sterov z prostredia (4 odbery) a 14 vzoriek piesku (14 odberov).

Celkovo bolo zamestnancami odd. HDM odobratých 11 vzoriek potravín, z toho 8 vzoriek cukrárenských výrobkov, pekárskych výrobkov a 3 vzorky hotových pokrmov. Nevyhovujúcich bolo celkovo 26 vzoriek potravín. V predškolských zariadeniach bolo vykonaných celkovo 112 kontrol a v ZŠ 31 kontrol.

V roku 2018 bolo prešetrených 17 podnetov v priestorov zariadení pre deti a mládež.

Na úseku štátneho zdravotného dozoru spracovalo oddelenie HDM podľa § 13 ods. 4 písm. a), b) a d) zákona č. 355/2007 Z. z. 185 rozhodnutí a podľa § 13 ods. 3 písm. b) a c) spolu 22 záväzných stanovísk. Rozhodnutia boli najčastejšie vydávané k súhlasu na schválenie prevádzkových poriadkov škôl a školských zariadení. Záväzné stanoviská boli najčastejšie vydávané k územným rozhodnutiam k umiestneniu stavieb, ku kolaudačným rozhodnutiam a k zmenám účelu užívania stavieb, najčastejšie na účely budovy pre školstvo, výchovu a vzdelávanie a na účely bufetov v rámci školských budov.

Ďalej bolo vydaných podľa § 12 ods. 2 písm. m) zák. č. 355/2007 Z. z. 67 rozhodnutí o opatreniach na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení, a to nariadením prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu v MŠ a ZŠ na základe hlásení o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia nákazy a na predchádzanie možným komplikáciám u chorých. Vydané bolo 1 rozhodnutie o nariadení opatrení na predchádzanie ochoreniam – zákaz činnosti alebo prevádzky podľa § 55 zák. č. 355/2007 Z.z.

Zamestnankyňami oddelenia HDM boli v roku 2018 v dozorovaných zariadeniach uplatnené nasledovné sankcie: Celkovo bolo uložených 37 blokových pokút v sume 930 eur

uložených priamo na mieste za priestupky podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z.z. Najčastejšie boli blokové pokuty v skrátrenom priestupkovom konaní ukladané personálu v zariadeniach spoločného stravovania a v školských bufetoch za ohrozenie alebo porušenie zdravotnej nezávadnosti požívatín.

ŠPECIÁLNA ČASŤ

Región RÚVZ so sídlom v Nitre – okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež (tab. č. 3)

Vyhodnotením základných stavebných podmienok a úrovne prevádzky v jednotlivých druhoch zariadení pre deti a mládež v regióne RÚVZ Nitra bolo z celkového počtu 1496 zariadení zaradených 872 zariadení do kategórie A (58,29 %) a do kategórie B 569 prevádzok (38,03 %). Do kategórie C, teda medzi zariadenia, v ktorých sa vyskytujú nedostatky, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí, bolo zaradených 55 zariadení (3,68 %). V kategórii C je 8 materských škôl: Dolné Obdokovce; Jelšovce; Lúčnica nad Žitavou; Lukáčovce; Štitáre; Neverice; Žikava; Mankovce. Všetky tieto materské školy sú umiestnené v neúčelových adaptovaných budovách. V kategórii C je ďalej zaradených 11 ZŠ, väčšinou sú umiestnené v neúčelových priestoroch – ZŠ Čaradice; ZŠ Jelšovce; ZŠ Poľný Kesov; ZŠ pri LVS Poľný Kesov; ZŠ Čifáre; ZŠ Pázmaňa, Šaľa; ZŠ Robotnícka, Zlaté Moravce; ZŠ s MŠ Novozámocká 129, Nitra; ZŠ Sčasného, Nitra - Drážovce; ZŠ Podhorany; ZŠ s MŠ Vlčany. Na základe viacerých, resp. opakovaných stavebno-technických nedostatkov boli do kategórie C zaradené školské jedálne a výdajné ŠJ v počte 15. V kategórii C sú zaradené aj dve ubytovacie zariadenia pri špeciálnych výchovných zariadeniach – Liečebno-výchovné sanatórium v Poľnom Kesove a Reedukačné centrum pre chlapcov vo Vrábľoch.

1.1 Prevádzkarne do 6 rokov veku

Zaradili sme sem súkromné a štátne detské jasle, prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku a zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov veku, ktoré sú zariadeniami pre deti podľa § 24 ods. 1 zák. č. 355/2007 Z. z. V roku 2018 bol celkový počet prevádzkarní starostlivosti pre deti do 6 rokov veku 18, z toho 15 bolo nešťátnych zariadení, 3 zariadenia sú

v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí. V Nitre sú zriadené 2 Mestské detské jasle v rámci bývalých priestorov jaslí na ulici Bazovského a Okánika. Mestské jasle sú prevádzkované aj v meste Šaľa na Okružnej ul. Súkromné jasle sú: Jasle Jarka, Kvetná ul., Nitra; Jasle Brnka, Nitrianska 34, Nitra; Detské Montessorri centrum v Nitre na Kalvárii; detské jasle Smejko, Široká ul. 105/4, Horné Krškany; detské zariadenie Little Bunnies, Pánska dolina, Nitra; jasle a materská škola Detský svet M.M. na Feketeházyho ul. v Šali; jasle Anjelik na Hlbokej ul. v Šali. Ďalšími zariadeniami poskytujúcimi starostlivosť pre deti najútlejšieho veku sú zariadenia prevádzkované neziskovými organizáciami: Detské zariadenie Viktorka; jasle prevádzkované n.o. Societa vo Vrábľoch; jasle Srdiečko na Palárikovej ul. v Šali a jasle Sovička na Farskej ul. v Nitre. V roku 2018 ukončili svoju činnosť Detské minijasle Slniečko – Home Help; Detské jasle Eli; Jasle a detské opatrovateľské centrum Slimáčik. V roku 2018 boli vytvorené detské jasle Drobček ako zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku na Piešťanskej ul. v Nitre.

S účinnosťou 01. marca 2017 vstúpila do platnosti novela zákona o sociálnych službách, ktorým sa nepriamo zmenil zákon č. 355/2007 Z.z. Zmena nastala v § 24 v základnej definícii zariadení pre deti a mládež, na základe ktorej sú za zariadenia pre deti považované všetky zariadenia, ktoré poskytujú akúkoľvek formu pravidelnej a systematickej starostlivosti o deti bez ohľadu na to, či je prevádzkovateľom zariadenia fyzická osoba – podnikateľ, právnická osoba (vrátane neziskových organizácií a občianskych združení) alebo či je zariadenie štátne zaradené v sieti škôl a školských zariadení, súkromné alebo registrované ako sociálna služba.

1.2 Materské školy

Celkový počet predškolských zariadení v roku 2018 bol 157, z toho je 9 materských škôl s poldennou starostlivosťou (Kostoľany pod Tribečom, Lúčnica nad Žitavou, Malý Cetín, Malé Vozokany, Melek, Paňa, Tajná, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou) a 8 materských škôl je neštátnych (cirkevná MŠ pri ZŠ s MŠ, Dlhá, Nitra; cirkevná MŠ sv. Anjelov strážcov pri Spojenej katolíckej škole na Farskej ul. v Nitre; cirkevná MŠ sv. Alžbety v Zlatých Moravciach; súkromná MŠ ESAM, Štúrova ul., Zlaté Moravce; Súkromná MŠ UNES Javorova ul., Nitra; MŠ pri Detskom zariadení Viktorka, Hviezdoslavova ul., Zlaté Moravce; MŠ pri zariadení Detský svet M.M. Feketeházyho ul., Šaľa; Súkromná jazyková MŠ YES, Žitavská ul., Vrábľa).

V roku 2018 zabezpečovalo 9 materských škôl len poldennú starostlivosť. V MŠ s poldennou prevádzkou fungujú popoludní tzv. zariadenia na opatrovanie detí, ktoré nepatria do siete škôl a školských zariadení a ich prevádzkovateľom sú obce. Z celkového počtu 157 MŠ je 26 MŠ zriadených v rámci spoločných zariadení – pri ZŠ s MŠ.

RÚVZ so sídlom v Nitre vydal rozhodnutie č. HDM/A/2018/00188-Gre zo dňa 05.01.2018, ktorým súhlasil so zmenou v prevádzkovaní Materskej školy, Okružná 1, 94907 Nitra z dôvodu uvedenia priestorov prístavby 1 – zázemie kuchyne a prístavby 2 – rozšírenie materskej školy do prevádzky. V MŠ Nitra, Okružná ul. boli vytvorené priestory pre 2 triedy detí. V odôvodnení rozhodnutia sa uvádzalo, že všetky priestory prístavby MŠ majú nútené rovnotlakové vetranie, ktoré zabezpečuje rekuperačná vzduchotechnická jednotka na streche objektu. Zariadenie bolo zrealizované tak, aby vyhovovalo požiadavkám zák. č. 355/2007 Z.z. a vyhl. č. 259/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov. Vo vnútorných priestoroch je i možnosť prirodzeného vetrania oknami.

V roku 2018 bola zrealizovaná objektivizácia vybraných mikrobiologických, fyzikálnych, príp. chemických faktorov vo vnútornom ovzduší materskej školy i zhodnotenie tepelno-vlhkostnej mikroklímy. ŠZD bol zameraný na dodržiavanie vyššie uložených povinností prevádzkovateľom budovy MŠ.

Zistené bolo, že nebol vypracovaný prevádzkový predpis pre používanie, obsluhu, údržbu vzduchotechnických a klimatizačných (ďalej len VZT a KLIM) zariadení, v ktorom by boli zahrnuté všetky náležitosti podľa vypracovanej technickej správy pre vzduchotechniku. Ďalej nebolo zabezpečené pravidelné čistenie a výmena filtrov VZT a KLIM zariadení od začatia prevádzkovania týchto zariadení od 05.01.2018.

Objektivizáciou bolo zistené:

- Výsledky meraní hluku preukázali prekročenie prípustných hodnôt hluku v dB pre referenčný časový interval noc v priestoroch oboch spální v prístavbe MŠ, ako aj prekročenie prípustných hodnôt hluku v dB pre deň v kancelárii riaditeľky.
- Vyhovujúce boli parametre tepelno- vlhkostnej mikroklímy v ukazovateľoch relatívna vlhkosť a rýchlosť prúdenia vzduchu. V herni na 1. NP bola nameraná vnútorná suchá teplota vzduchu 26,8 °C, v herni na 2. NP bolo 27,5 °C. V priestoroch herní MŠ by mala byť teplota vnútorných priestorov v intervale 20 – 24 °C. Priestory oboch herní boli prekúrené.
- Ďalšou súčasťou ŠZD boli kvalitatívne kultivačné vyšetrenia mikrobiologických ukazovateľov odobratých vzoriek zo VZT a ďalšia mikrobiologická identifikácia vzoriek

plesní v Národnom referenčnom centre pre mykológiu životného prostredia pri RÚVZ so sídlom v Poprade (ďalej len NRC). Sterovou metódou bola z 10 sterov zistená prítomnosť podmienených patogénnych baktérií v 6 vzorkách. Z 10 vzoriek odobratých sedimentačnou metódou bola len jedna vzorka negatívna, 9 vzoriek bolo pozitívnych na prítomnosť plesní. Vyšetrenia v NRC v Poprade preukázali prítomnosť plesní: *Cladosporium cladosporioides*, *Cladosporium herbarum*, *Penicilium sp.*, *Mycelia sterilia*, *Aspergillus flavus*, *Fusarium roseum*, *Alternaria alternata*, *Rhizopus nigricans*. Všetky plesne sú zdraviu škodlivé, niektoré druhy majú patogénny potenciál vyšší (mykotoxíny). Vyššie koncentrácie plesní alebo dlhšia doba expozície spóram, vegetatívnym bunkám mikromycét alebo ich metabolitom vedú k patologickým stavom organizmu, ktoré sa prejavujú najčastejšie respiračnými ochoreniami, alergiami a menej často mykotoxikózami.

Zriaďovateľ – Mesto Nitra ukončilo na základe výsledkov ŠZD a prevádzku vzduchotechnického zariadenia v MŠ v Janíkovciach.

Štandard materských škôl z hľadiska stavebno-technického stavu sa v období posledných rokov najvýraznejšie vylepšoval v MŠ v meste Nitra. Na všetkých MŠ boli postupne vymenené okná za plastové, rekonštruje sa kúrenie, objekty sa zateplujú.

V roku 2018 sa uskutočnili a boli schválené mnohé zmeny v prevádzkovaní viacerých MŠ z dôvodu ich rekonštrukcií, ktoré zahŕňali zmeny v dispozičnom členení a priestorovom usporiadaní, rekonštrukcie zariadení na osobnú hygienu (ďalej len ZOH), jedální a ďalšie zmeny, ktoré boli realizované formou prestavby, resp. prístavby na vytvorenie nových priestorov na zvyšovanie kapacít MŠ. K zmene v prevádzkovaní došlo v MŠ, Školská 897, Mojmírovce (nové dispozičné riešenie, dobudovanie spálne, rekonštrukcia ZOH, nová jedáleň); v MŠ pri ZŠ s MŠ Vlčany; v MŠ pri ZŠ s MŠ – Alapiskola es Óvoda s VJM vo Vlčanoch (rozšírenie priestorov oboch MŠ, rekonštrukcia ZOH); MŠ Machulince (prístavba, dobudovanie herne a spálne); MŠ Beladice – Chrášťany (prístavba, dobudovanie herne a spálne, dobudovanie výdajne stravy); MŠ Tesárske Mlyňany (prístavba priestorov pre 1 triedu – herňa, spálňa, šatňa, ZOH); MŠ Novozámocká 300, Nitra (prístavba priestorov pre 1 triedu – herňa, spálňa, šatňa, ZOH); MŠ Vieska nad Žitavou (prístavba, prestavba, zmena dispozičného členenia, rekonštrukcia ZOH); elokované pracovisko MŠ pri ZŠ s MŠ Horná Kráľová (prestavba – rekonštrukcia podkrovia na priestory pre ďalšiu triedu); MŠ Kostol'any pod Tribečom (prestavba – rekonštrukcia ZOH a priestorov výdajnej školskej jedálne); MŠ Močenok (prístavba priestorov pre 1 triedu – herňa, spálňa, šatňa, ZOH, vetranie s

rekuperáciou; rekonštrukcia jestvujúcich priestorov); MŠ pri ZŠ s MŠ Tekovské Nemce (prestavba – vytvorenie druhej spálne), MŠ Veľké Zálužie (rozsiahla prístavba priestorov, vytvorenie 7 triednej MŠ), MŠ Hájske (rekonštrukcia zameraná na znižovanie energetickej náročnosti budovy, vrátane systému rekuperácie), MŠ Rázusova, Nitra (rekonštrukcia strechy).

Súčasťou areálov detských kolektívnych zariadení sú aj vonkajšie telovýchovné plochy: trávnaté plochy, pieskoviská a detské ihriská. Na overenie povinností prevádzkovateľov nad starostlivosťou o čistenie a udržiavanie pieskovísk bol vykonávaný cielený ŠZD spojený s odbermi vzoriek piesku. Celkovo bolo odobratých 14 vzoriek piesku, z toho 12 vzoriek s vyhovujúcou, 2 s nevyhovujúcou kvalitou pre prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií.

Materské školy v regióne RÚVZ v školskom roku 2017/2018 navštevovalo 9153 detí, viac o 1722 detí oproti predchádzajúcemu kalendárnemu roku. V období predchádzajúcich troch rokov začal počet detí pozvoľne stúpať, pričom medziročný nárast predstavoval max. 100 detí, predtým dochádzalo neustále k poklesu počtu detí.

Úroveň prevádzkovej hygieny priestorov predškolských zariadení je vyhovujúca a celkový hygienický štandard zariadení je i napriek nedostatku finančných prostriedkov primeraný, udržiavaný aj svojpomocne v spolupráci s rodičmi a sponzormi. V posledných rokoch dochádza k postupnému zlepšovaniu stavebno-technických podmienok predškolských zariadení - rekonštrukcie budov, výmena okien, obnova vnútorných priestorov, takisto dochádza aj k zlepšovaniu úrovne vybavenia MŠ hračkami, telovýchovnými pomôckami a k vylepšeniu vonkajších telovýchovných plôch.

1.3 Základné školy

Z celkového počtu 110 základných škôl je 9 neštátnych ZŠ, ktorých zriaďovateľom je cirkev alebo súkromník. V Nitre sú to ZŠ sv. Marka na Petzwalovej ul., ZŠ sv. Svorada a Benedikta pri Spojenej katolíckej škole na Farskej ul., ZŠ s MŠ sv. Gorazda na Dlhej ulici. V roku 2013 vznikla Piaristická ZŠ pri Spojenej piaristickej škole sv. Jozefa Kalazanského na Piaristickej ul. v Nitre. Ďalšie cirkevné ZŠ sú vo Vrábľoch ZŠ sv. Vojtecha na Levickej ul., v Zlatých Moravciach ZŠ sv. Don Bosca na ul.1.mája a ZŠ sv. Dominika Savia v Machulinciach. Novozriadené boli Súkromná ZŠ UNES na Javorovej ul. v Nitre a ZŠ Makovičky. Súkromná základná škola Makovičky sa presťahovala z priestorov školy

v Ladiciach do nových priestorov na Baničovej ul. v Nitre. Do siete škôl bola zaradená Základná škola ako súčasť Liečebno-výchovného sanatória Poľný Kesov.

Počet spoločných zariadení ZŠ s MŠ je 26. Spoločné zariadenia vznikajú najmä v menších obciach s negatívnym demografickým trendom s cieľom šetriť peniaze zriaďovateľov. Sú to ZŠ s MŠ sv. Gorazda na Dlhej ul. v Nitre, ZŠ s MŠ na Novozámockej v Nitre, ďalej Spojená katolícka škola na Farskej ulici, v rámci ktorej je spojená ZŠ sv. Svorada a Benedikta a Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Piaristická ZŠ pri Piaristickej spojenej škole. V kategórii spoločných zariadení ZŠ s MŠ sú: ZŠ s MŠ Alekšince, Čakajovce, Čeladice, Golianovo, Jarok, Kolíňany, Lukáčovce, Lužianky, Nové Sady, Rišňovce, Rumanová, Svätoplukovo, Sídliisko Lúky Vráble, Žirany, Horná Kráľová, ZŠ s MŠ s VJS a s VJM v Seliciach, Horná ul. v Šali, Bernolákova ul. v Šali, Ul. Pazmáňa v Šali, Horná Kráľová, Trnovec nad Váhom, ZŠ s MŠ s VJS a VJM vo Vlčanoch, Červený Hrádok, Tekovské Nemce.

V regióne RÚVZ so sídlom v Nitre je počet žiakov štátnych, súkromných i cirkevných základných škôl 19612 (viac o 255 žiakov oproti minulému roku). V predchádzajúcom roku bol 19357 (v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2016 bol nárast o 1447 žiakov). Predchádzajúce roky dochádzalo opakovane k poklesu žiakov.

V roku 2018 sme zaznamenali v niektorých školách zvýšený výskyt pedikulózy, jednalo sa hlavne o viaceré školy v meste Nitra, ale aj niektoré ďalšie v rámci obcí. K opakovanému zavlečeniu ochorenia do kolektívov dochádza najmä v školách, ktoré navštevujú žiaci z rodín s nižším hygienickým štandardom a rómski žiaci. Epidemiologická situácia vo výskyte tohto akútneho prenosného parazitárneho ochorenia sa nezlepšuje najmä v školách, ktoré dôsledne nezabezpečia pri výskyte ochorenia v kolektíve represívne protiepidemické ochorenia. Postup pri výskyte pedikulózy v kolektívnych zariadeniach majú školy a školské zariadenia upravený v prevádzkových poriadkoch. Pred začatím zimných prázdnin boli všetky školy, v ktorých bolo podozrenie na výskyt pedikulózy upozornené na povinnosť dôsledne zabezpečiť opatrenia na predchádzanie tomuto ochoreniu.

Napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii sa väčšina ZŠ snaží zabezpečovať primeraný hygienický štandard a vylepšovanie technického stavu budov a vybavenia škôl. V poslednom období pribúdajú rekonštrukcie školských zariadení – maľovky, opravy striech, výmeny okien, obnova fasád, ktorými sa vylepšujú životné a pracovné podmienky žiakov vo viacerých ZŠ v regióne. Pri výkone ŠZD v školách neboli zistené závažnejšie nedostatky v úrovni prevádzkovej hygieny, sanitácii priestorov, v režime prevádzky a stravovania, ktoré sa zabezpečujú v súlade so schválenými prevádzkovými poriadkami.

V roku 2018 boli vydané rozhodnutia k zmene v prevádzkovaní priestorov: ZŠ Veľké Zálužie (prístavba učební k existujúcej budove školy a vybudovanie nových priestorov školskej jedálne).

Základnej škole, Robotnícka ul. 25, 953 01 Zlaté Moravce bol rozhodnutím č. HDM/A/2018/01783 uložený pokyn na odstránenie nedostatkov zistených výkonom štátneho zdravotného dozoru dňa 26.02.2018 a meraním mikroklimatických podmienok dňa 22.03.2018 v priestoroch Základnej školy, Robotnícka ul. 25, 95301 Zlaté Moravce, a to: podľa § 20 ods. 1 a 3 zák. č. 355/2007 Z. z., vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhl. č. 259/2008 Z.z.) zabezpečiť stavebným riešením budovy dodržiavanie požiadaviek na tepelno-vlhkostnú mikroklimu, vetranie, vykurovanie, predchádzanie nadmernému oslneniu vo vnútornom prostredí zariadenia pre deti a mládež a zabezpečenie kvality vnútorného ovzdušia budovy tak, aby nepredstavovalo riziko v dôsledku prítomnosti fyzikálnych a iných zdraviu škodlivých faktorov a nebolo organolepticky zmenené - zabezpečiť výmenu poškodených okien na budove Základnej školy v jedálni školy na 1. NP, ďalej na 2. až 3. NP (prvé a druhé poschodie) v teoretických, odborných a špeciálnych učebniach, v zariadeniach na osobnú hygienu, v kabinetoch a v kanceláriách, v chodbách, využívaných na pobyt detí počas prestávok a na účely šatní.

1.4 - 1.5 Gymnázia, stredné odborné školy, konzervatóriá

Počet gymnázií v roku 2018 bol sedem. V okrese Nitra je naďalej v prevádzke 5 gymnázií, v mestách Zlaté Moravce a Šaľa sú 2 gymnázia. V školskom roku 2017/18 navštevovalo gymnázia 3079 študentov (pokles o 192 študentov), v predminulých rokoch bol nárast o 228 študentov.

SOŠ je v regióne 22 a konzervatórium je 1, pričom 6 z nich je neštátnych, súkromných. Stredné odborné školy v školskom roku 2017/18 navštevovalo 8414 žiakov (nárast o 1053 žiakov), predchádzajúce roky bol počet študentov 7361, 7661 a 7555 študentov.

Medzi spojené školy patrí SŠ na Slančíkovej ulici v Nitre, v rámci ktorej sú zlúčené 3 školy: Hotelová akadémia, SPŠ potravinárska a Športové gymnázium. Spojená katolícka škola zlučuje ZŠ sv. Svorada a Benedikta a Gymnázium sv. Cyrila a Metoda. V Šali - Veči je

Spojená škola, rámci ktorej sú zlúčené: Stredná priemyselná škola, SPŠ chemická a Stredné odborné učilište chemické.

Do prevádzky boli v roku 2014 uvedené Elokované pracovisko ako súčasť Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 36, 943 01 Štúrovo, ktorej zriaďovateľom je VSOM, s.r.o. a tiež Elokované pracovisko, Cabajská 6, 949 01 Nitra ako súčasť Súkromného konzervatória, Krčméryho ul., Nitra, ktorého zriaďovateľom je Helena Madariová. Do priestorov Kňazského seminára v Nitre sa presťahovala Súkromná stredná umelecká škola dizajnu, Škultétyho ul. 1, Nitra.

1.6 Jazykové školy

V 25 jazykových školách v regióne RÚVZ Nitra je zriaďovateľom u 19 JŠ súkromník, 5 JŠ občianske združenie a 1 JŠ je štátna. Sú to jazykové školy: Maxima (súkromná JŠ, Mgr. Zuzana Zaujecová, Ul. F. Mojtu, Nitra); JŠ César De Miguel Santos (Schurmanova 8, Nitra); JŠ Sophia (Sophia, o.z., Štefánikova 30, Nitra); JŠ (Mgr. Lenka Matyová, Ul. 1. mája 22, Zlaté Moravce); JŠ a cvičenie jogy (PhDr. Lucia Jechová, PhD., Chmeľová dolina 27, Nitra); Jazyková škola (Jazykové centrum, s.r.o., Šaľa, Vlčanská ulica 6789/6A); JŠ Sun (Renáta Valašíková, Duklianska 2/B, Zlaté Moravce); JŠ Profit (a.s., Cintorínska 5, Nitra); In lingua (Ing. Kristína Čierna, Ul. 1. Mája Zlaté Moravce); Le-Rosi (s.r.o., Erika Rosinová, Hviezdoslavova ul., Zlaté Moravce); JŠ E-ku; Štátna jazyková škola, Golianova ul., Nitra; College; JŠ Šaľa. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky 3 nové JŠ: JŠ spoločnosti Everyday English, s.r.o., Bystrá 26, 949 11 Nitra; JŠ Laury Pokoraczkej Križovičovej, Ul. SNP 202/148, 937 01 Želiezovce, JŠ ZARAZ, Coboriho ul. v Nitre, JŠ – Tremlová, Štefánikova tr., Nitra, JŠ Močenok, Školská 1158, Nitra. JŠ YES Petry Barcajovej, č. 368, 941 08 Rastislavice v priestoroch ZŠ Čápor bola zrušená. V roku 2018 boli uvedené do prevádzky priestory 3 jazykových škôl – JŠ n.o. Vages na Štefánikova tr. 71, Nitra, Hodžova ul., Nitra, JŠ Pro Europa v priestoroch Súkromnej strednej odbornej školy v Dolných Obdokovciach. Stavebno-technické podmienky priestorov jazykových škôl, ako aj úroveň prevádzky týchto zariadení sú vyhovujúce.

1.7 Miesta výkonu praktického vyučovania

Starostlivosť o prácu mladistvých zahŕňa starostlivosť o pracovné podmienky žiakov SŠ v rámci praktického vyučovania. V okrese Nitra sme evidovali v roku 2018 už len jedno

stredisko odbornej praxe, Nitra, Drážovská, ďalej 60 pracovísk praktického vyučovania – dielni, ktoré sú vytvorené v rámci priestorov stredných odborných škôl. V dvoch strediskách odborného vyučovania – cukrárska a pekárska výrobná pri SOŠ potravinárskej na Cabajskej v Nitre je vykonávaný štátny zdravotný dozor pravidelne, spojený aj s odberom vzoriek vyrábaných cukrárskych a pekárskych výrobkov, ako aj sterov z prostredia na overenie čistoty. V strediskách pre praktické vyučovanie sa spravidla koná skupinový výcvik učňov pod vedením majstrov odborného výcviku, inštruktorov odbornej výchovy alebo individuálna odborná výučba. Na základe návrhov účastníkov konania boli vydané súhlasy k uvedeniu do prevádzky nových PPV – pre žiakov Strednej odbornej školy gastronómie a cestovného ruchu, Levická 40, Nitra v zariadení spoločného stravovania – v reštaurácii Uniday, Piaristická, Nitra. Podmienky pre odbornú prax boli vyhovujúce v štátnych zariadeniach i u súkromných podnikateľov.

1.8 Špeciálne školy

Do tejto kategórie zariadení patria školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: MŠ, ZŠ a SŠ pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, praktické školy, odborné učilištia, školy a triedy pre deti a žiakov s nadaním. V pôsobnosti RÚVZ Nitra bolo 36 škôl pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Z toho je 3 MŠ pre deti so zdravotným znevýhodnením, 3 špeciálne integrované triedy pri bežných MŠ pre deti so zrakovým postihnutím a so syndrómom autizmu a 1 MŠ pri zdravotníckom zariadení. V roku 2014 bola uvedená do prevádzky 1 špeciálna MŠ pri Spojenej škole, Ul. Janka Kráľa v Zlatých Moravciach pre deti s mentálnym postihnutím a syndrómom autizmu. V Zlatých Moravciach na Slnčnej ul. boli uvedené do prevádzky 2 triedy elokovaného pracoviska Spojenej školy, Ul. Janka Kráľa. Elokované pracovisko je umiestnené v účelových priestoroch budovy pre školstvo. V roku 2017 bola uvedená do prevádzky špeciálna materská škola pri Spojenej škole na Červeňovej ul. v Nitre ako jej ďalšia organizačná zložka. Zariadenie je určené pre deti s poruchami autistického spektra.

ZŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením je v regióne 9 a 14 tried pre žiakov so zdravotným znevýhodnením integrovaných v rámci ZŠ. Špeciálne ZŠ navštevujú žiaci s mentálnym, telesným postihnutím, syndrómom autizmu, s narušenou komunikáciou,

s vývinovými poruchami správania a 1 ŠZŠ je pri zdravotníckom zariadení. 3 ZŠ pre žiakov so ZN sú internátne.

Pre stredoškolských študentov so zdravotným znevýhodnením funguje SOŠ pri RC v Zlatých Moravciach. Vykonávame ŠZD aj v 2 praktických školách (Červeňova, Nitra; Janka Kráľa, Zlaté Moravce) a v 2 OU internátnych (Mojmírovce a Nová Ves nad Žitavou). Praktická škola pri ZŠ Krátka, Šaľa bola zrušená.

V roku 2018 boli uvedené do prevádzky priestory elokovaného pracoviska Spojenej školy internátnej, Červeňova, Nitra v obci Vinodol a schválená bola zmena v prevádzkovaní Špeciálnej základnej školy na Mudroňovej ul. v Nitre z dôvodu uvedenia Výdajnej školskej jedálne pri škole do prevádzky.

V školskom roku 2017/18 navštevovalo špeciálne školy a špeciálne triedy spolu 1372 (menej o 56 ako v predchádzajúcom roku).

1.9 Fakulty VŠ

V roku 2018 poskytovali vysokoškolské vzdelávanie v našom regióne 3 verejné vysoké školy (SPU, UKF a Bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského) a pobočka 1 súkromnej vysokej školy. V roku 2015 bola uvedená po prevádzky Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, ktorá má Informačno-Konzultačné stredisko v priestoroch Základnej školy na Robotníckej ul. v Zlatých Moravciach.

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre bol v akademickom roku 2017/18 počet študentov denného štúdia 5459 (menej o 136 študentov oproti predchádzajúceho roku, roky predtým bol pokles o 768 a 404 študentov). Na UKF môžu študenti absolvovať štúdium na 5 fakultách: na Fakulte prírodných vied, na Fakulte stredo európskych štúdií, na Filozofickej fakulte, na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva a na Pedagogickej fakulte. V roku 2017 bola ukončená rekonštrukcia priestorov Poradenského centra UKF v Nitre na Dražovskej ceste v Nitre. Priestory sa nachádzajú na 1. NP budovy internátu Zobor, tvorí ich veľká konferenčná sála, administratívne priestory, zasadačky. V minulom roku bola tiež ukončená stavba novej budovy laboratórií UKF na Tr. A. Hlinku v Nitre. Budova je trojpodlažná, zahŕňa priestory skladov chemických látok a prípravkov, vrátane priestorov na ich bezpečnú likvidáciu, priestory laboratórií, kryokomu, mikroCT, ďalšie najmodernejšie technológie. V budove sú aj učebne pre študentov.

V rámci denného štúdia na SPU v Nitre študuje 5114 študentov (pokles o 281 študentov, roky predtým bol pokles o 781 a o 196 študentov). Na SPU môžu študenti absolvovať VŠ štúdium na týchto 6 fakultách: Fakulta biotechnológie a potravinárstva, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Technická fakulta, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva a Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja. V roku 2015 boli uvedené do prevádzky priestory Výskumného centra Agrobiotech – komplexného inovačného a kompetenčného centra SPU v Nitre. Agrobiotech je umiestnený v priestoroch komplexne zrekonštruovaných pavilónov M a Q. Centrum pozostáva z viac ako 30 laboratórií, vybavených najmodernejšími technológiami.

Bohosloveckú fakultu UK v Nitre na Samovej ulici v roku 2017/18 navštevovalo v dennej forme 33 študentov.

Všetky vysoké školy navštevovalo spolu v dennom štúdiu 10606 študentov (menej o 528 oproti predchádzajúcemu roku, rok predtým bol pokles o 1505 študentov). V období posledných dvoch rokov dochádza k výraznejšiemu poklesu vysokoškolských študentov. Naopak počet žiakov materských a základných škôl je mierne stúpajúci.

Prevádzkovanie vysunutých fakúlt súkromných vysokých škôl na území okresu Šaľa nebolo oznámené orgánu na ochranu verejného zdravia ľudí.

1.10 Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, základné umelecké školy

V regióne dozorujeme 17 ZUŠ, z ktorých 6 je štátnych, 11 je neštátnych. Sú to Súkromná ZUŠ, Sasinkova 1, Lužianky; ZUŠ, Mojmírovce 897; Súkromná ZUŠ H. Madariovej, Krčméryho ul. 2, Nitra; Súkromná ZUŠ, Piaristická 2, Nitra; ZUŠ, Vajanského 1, Nitra; Súkromná ZUŠ, Dubíkova, Nitra; Súkromná ZUŠ ART PEGAS, Štefánikova 140, Nitra; Súkromná ZUŠ Tralaškola, Ďurkova 18, Nitra; Súkromná ZUŠ Evy Pacovskej, Nové Sady 176; ZUŠ, Hlavná 1, Vráble; ZUŠ, Školská 1697, Močenok; ZUŠ, Kukučínova 27, Šaľa; ZUŠ, J. Kráľa, Zlaté Moravce; Súkromná ZUŠ, Školská 16, Jarok; Súkromná ZUŠ Silvie Czafrangóovej, Vlčany; Súkromná ZUŠ n.o. Pro Europa v priestoroch Súkromnej strednej odbornej školy Dolné Obdokovce; Elokované pracovisko Súkromnej ZUŠ Heleny Madariovej, Rýnska ul., Nitra. Takmer všetky tieto ZUŠ sú umiestnené v účelových adaptovaných priestoroch v rámci samostatných budov alebo v jestvujúcich priestoroch základných škôl. ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre je presťahovaná do kompletne

zrekonštruovaných priestorov bývalej ZŠ na Vajanského ulici v Nitre. Základné umelecké školy zaradené v sieti školských zariadení v školskom roku 2017/18 navštevovalo 6001 žiakov (pokles o 42 žiakov).

Školské kluby patria medzi školské výchovno - vzdelávacie zariadenia v zmysle § 113 zák. č. 245/2008 Z. z. V školskom roku 2017/18 bolo v regióne RÚVZ Nitra 110 školských klubov pri ZŠ. Nenastala zmena vo vybavení školských klubov. Vo väčšine škôl svoju činnosť vykonávajú školské kluby v klasických učebniach, ktoré sú v rámci priestorových možností prispôsobené potrebám a náplni činností, ktoré sa v nich vykonávajú. Vylepšenia týchto priestorov (maľovky, údržba) sa vykonáva súčasne s vylepšovaním vnútorných priestorov škôl.

Zariadenia pre voľný čas a záujmovú činnosť detí a mládeže sú školskými výchovno-vzdelávacími zariadeniami podľa § 113 zák. č.245/2008 Z. z., sú to centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti. Dozor vykonávame v 10 CVCČ, 3 ŠSZČ. CVCČ zriadené súkromníkom je Súkromné CVCČ Board Club v ZŠ Veľký Lápáš (o.z. Board Club Žilina). Novozriadené bolo Súkromné CVCČ v obci Rišňovce. CVCČ Domino je v kompletne zrekonštruovanej historickej budove v centre mesta Nitra. CVCČ Domino bol vydaný opatrením na mieste zákaz na prevádzkovanie turistickej chaty v lokalite Nitra – Zobor, ktorá bola využívaná najmä počas leta na organizáciu denných dochádzkových táborov pre deti. Centrá voľného času zaradené v sieti školských zariadení navštevovalo 4192 žiakov.

1.11 Ubytovacie zariadenia

Celkový počet školských internátov pri SŠ využívaných na ubytovanie stredoškolských študentov je 7, pri gymnáziách 2 (Gymnázium sv. Cyrila a Metoda v Nitre a EP v Kňazskom seminári na Samovej v Nitre), pri SOŠ 6 (Súkromná SOŠ Dolné Obdokovce, SOŠ potravinárska, Cabajská 6 a Cabajská 10, Nitra, SOŠ veterinárna, Drážovská, Nitra, SOŠ, Kráľovská, Šaľa; Spojená škola, Slančíkovej, Nitra). Študentských domovov pre VŠ študentov v roku 2018 bolo 9. Ubytovacích zariadení pri školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami bolo 8, z toho 5 pri špeciálnych ZŠ internátnych (Spojovaná škola Červeňova v Nitre, LVS Poľný Kesov, LVS Nitra – Kynek, RC Vráble, RC Zlaté Moravce), 3 pri špeciálnych stredných školách (OUI Nová Ves nad Žitavou, OUI Mojmírovce, RC Zlaté Moravce) a 1 ubytovacie zariadenie pri

ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež (RC v Zlatých Moravciach – zariadenie pre matky s deťmi).

V študentských domovoch pri SŠ bolo ubytovaných 928, percento vyťaženia je 95,67 %. Aj na základe mimoriadnych cielených previerok v ubytovacích zariadeniach vykonaných v roku 2013 a 2014 bola znížená kapacita v niektorých stredoškolských internátoch, čím došlo k výraznému zlepšeniu podmienok ubytovaných študentov a k zníženiu percenta vyťaženia ŠD.

V študentských domovoch pri VŠ bolo ubytovaných 4102, percento vyťaženia je 100,81 %. Zo strany vedenia oboch univerzít je snaha zabezpečiť ubytovanie pre čo najvyšší počet študentov. Študentské domovy Akademická, Nitra, Antona Bernoláka, Poľnohospodár a kňazský seminár sú vo vyhovujúcom technickom stave a spĺňajú hygienické požiadavky. ŠD Mladosť zabezpečil zateplenie budovy, novú vonkajšiu omietku na budove, ďalej rekonštrukciu kúrenia v časti „ležiak“ a v roku 2014 bola ukončená aj posledná etapa tejto rekonštrukcie v časti „vežiak“. V roku 2018 pokračovala rekonštrukcia izieb na 3. NP v časti ležiak, ktorá zahŕňala rekonštrukciu elektroinštalácií, kompletnú výmenu nábytkov v izbách, výmenu podláh v spoločných priestoroch chodieb, obnovu spoločných priestorov. Posledné nezrekonštruované podlažia tejto časti internátu Mladosť sú v nevyhovujúcom stave, najmä kvôli prekročovaniu kapacity a z dôvodu vybavenia starým, poškodeným a nevyhovujúcim nábytkom. V nadchádzajúcom období je plánovaná aj rekonštrukcia tejto poslednej časti internátu. Ostatné domovy mládeže pri vysokých školách majú väčšinou z hľadiska stavebno-technického stavu viaceré nedostatky. Väčšina VŠ internátov má stále pôvodné dispozičné riešenie a priestorové usporiadanie, nedostatočnú plochu na 1 ubytovaného v m², prekročený počet ubytovaných vo viacposteľových izbách, nedostatočné základné vybavenie izieb, spoločné zariadenia osobnej hygieny, príp. ich vybavenie nezodpovedajúce počtu ubytovaných (1 sprcha, 1 WC na viac ako 10 ubytovaných).

Problém s prekročovaním kapacity nie je v ubytovacích zariadeniach pri špeciálnych školách.

1.12 Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zariadenia sociálnych služieb sú zariadenia podľa zák. č. 448/1991 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

(životenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 355/2007 Z.z. ŠZD vykonávame v týchto zariadeniach: DSS Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku, DSS Kreativ Klasov, DSS Šaľa, Denný stacionár Šťastný život, Mojmírovce.

V DSS Močenok je poskytovaná celoročná starostlivosť pre mladých mužov bez rodinného zázemia, ktorí ukončili ústavnú výchovu v detských domovoch v 18. roku veku, ako aj deťom do 18. rokov. V DSS Klasov je poskytovaná celoročná starostlivosť pre deti a dospelých s rôzne ťažkými formami telesného a mentálneho postihnutia. Súčasťou DSS je aj chránené bývanie pre klientov. V týchto zariadeniach sa priebežne vylepšujú prevádzkové podmienky postupnou rekonštrukciou priestorov, výmenou okien, dverí, vybudovaním vonkajšieho areálu. Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom je v prevádzke na Okružnej v Šali.

Medzi zariadenia s dlhodobou starostlivosťou patria aj zariadenia na vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately v zmysle § 45 zák. č. 305/2005 Z.z. - detské domovy a krízové strediská. V pôsobnosti RÚVZ Nitra sú to detské domovy rodinného typu v Žitavciach, Koliňanoch, DD Dlhá ul., Nitra a DD sv. Lujzy, Samova ul., Nitra, DD Komunita Kráľovnej pokoja Močenok. Pri DD Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku boli vytvorené samostatné priestory pre DD rodinného typu v byte v Šali. Medzi krízové strediská patria Detské krízové centrá n.o. Slniečko v Nitrianskych Hrnčiarovciach a Štitároch, KS Effeta pre ľudí s postihnutím sluchu v Nitre na Samovej, KS v Šali, Komunitné centrum o.z. Maják v Zlatých Moravciach. Zariadenie núdzového bývania na Krčméryho ul. v Nitre (prevádzkovateľom je mesto Nitra), Útulok pre matky s deťmi v Nitre – Krškanoch. Útulok pre matky s deťmi a Zariadenie núdzového bývania sú v prevádzke od roku 2008 v novo zrekonštruovaných priestoroch rodinných domov. Uvedený do prevádzky bol Detský domov Komunity kráľovnej pokoja v Nitre v samostatných priestoroch rekonštruovaného RD – priestory pre jednu samostatnú skupinu.

Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre vykonali v dňoch 13.06.2018 a 25.07.2018 ŠZD v Detskom domove Koliňany, Hlavná 499, 951 78 Koliňany. ŠZD bol vykonaný v súvislosti s oznámením DeD Koliňany, ktoré sa týkalo výskytu ploštice posteľnej v priestoroch domova. Rozhodnutím č. HDM/A/2018/01868-Gre zo dňa 15.06.2018 bolo DeD Koliňany nariadené podľa § 12 ods. 2 písm. e) zák. č. 355/2007 Z. z. opatrenie na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení, a to zabezpečiť reguláciu živočíšnych škodcov - dezinsekcii zameranú na likvidáciu epidemiologicky závažného hmyzu – ploštice posteľnej (*Cimex lectularius*) vo všetkých zamorených vnútorných priestoroch DeD Koliňany.

Následný ŠZD bol cielený na kontrolu postupu v súvislosti so zabezpečením nariadených opatrení. DeD Kolíňany zabezpečil prostredníctvom akreditovanej odborne spôsobilej osoby vykonanie ochrannej dezinfekcie. Dezinfekcia v DeD bola vykonávaná opakovane a ukončená až v septembri 2018. Monitoring sa bude uskutočňovať naďalej a trvalo. V DeD boli následne zabezpečené odstránenia všetkých prasklín a otvorov v stenách, obnovenie náterov stien a stropov v postihnutých bytových jednotkách na zabezpečenie konečnej eliminácie hmyzu a konečnej dekontaminácie priestorov.

Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre vykonali dňa 23.11.2018 ŠZD v Detskom domove Žitavce. ŠZD bol vykonaný v súvislosti s oznámením DeD Žitavce zo dňa 07.11.2018, ktoré sa týkalo výskytu ploštice posteľnej v priestoroch domova – rodinný dom Hliníková 1332/34, Vrábľe, konkrétne v jednej detskej izbe. ŠZD bol cielený na kontrolu postupu v súvislosti so zabezpečením opatrení na elimináciu ploštíc. Represívnu dezinfekciu vykonala odborne spôsobilá firma, ktorá má oprávnenie na používanie DDD prípravkov na profesionálne používanie. Dezinfekcia bola vykonaná v dňoch 23.11.2018 a 07.12.2018 s použitím prípravkov Myrthi, Fendona, Effect Ultimium, K-Othrine. Dezinfekcia bola firmou nahlásená.

V roku 2015 boli uvedené do prevádzky Bezpečný ženský domov ako zariadenie sociálnych služieb prevádzkované Centrom Slniečko, n.o. a pre Úsmev ako dar priestory na poskytovanie sociálnych služieb. V roku 2016 boli uvedené do prevádzky pre Centrum Slniečko, n.o. chránená dielňa v priestoroch Kalvárie v Nitre. Uvedené do prevádzky bolo aj Nízko prahové denné centrum o.z. YMCA v Nitre v priestoroch budovy bývalej MŠ Na Hôrke v Nitre.

V roku 2017 bolo vydané rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní Detského domova na Dlhej ul. v Nitre, ktorý sa transformoval na detský domov rodinného typu, bola zrušená centrálny kuchyňa i práčovňa, vytvorené boli priestory pre 4 samostatné skupiny. Do prevádzky boli uvedené aj priestory Poradenského centra Slniečko v Nitre.

V roku 2015 boli uvedené do prevádzky Zariadenie sociálnych služieb Lienka pri Klube rodičov autistických detí v Nitre, Vodná 1119/7, Nitra so sídlom na adrese Dvorčianská 63, Nitra – Dolné Krškany a zariadenia spoločného stravovania - výdajne jedál pri uvedenom zariadení do prevádzky a tiež priestory Služby včasnej intervencie ambulatnou formou v zariadení „Viničky“, Zariadenie sociálnych služieb Nitra.

Celkový počet týchto zariadení je 28. Pri výkone ŠZD neboli v týchto zariadeniach zisťované nedostatky v hygienickej úrovni. Všetky zariadenia vykazujú primeraný hygienický štandard z hľadiska stavebno-technických podmienok i úrovne prevádzky v sledovaných

ukazovateľoch. Podľa potreby sa vykonávajú maľovky, údržby, opravy, výmeny poškodených zariadení a obnova vnútorného vybavenia.

1.13 Špeciálne výchovné zariadenia

Špeciálne výchovné zariadenia v zmysle § 113 zák. č. 245/2008 Z. z. ako zariadenia s dlhodobou starostlivosťou sú v našom regióne: Reedukačné centrum v Zlatých Moravciach, RC Vráble, LVS Poľný Kesov a LVS Nitra – Kynek. RC v ZM má nasledovné organizačné zložky: Reedukačný detský domov, Reedukačný domov mládeže a Zariadenie pre matky s deťmi. Pri zariadení pre matky s deťmi funguje aj 1 oddelenie jaslí. Zriaďovateľom týchto zariadení je Odbor školstva Okresného úradu v Nitre.

Odborné zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre vykonali dňa 12.10.2018 epidemiologické šetrenie a ŠZD v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Poľnom Kesove v súvislosti s hláseným epidemickým výskytom ochorenia na svrab u detí v tomto zariadení. Kontrola bola zameraná na dodržiavanie a zabezpečovanie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosného parazitárneho ochorenia v zmysle schváleného prevádzkového poriadku a hľadanie epidemiologických súvislostí pri vzniku a šírení daného ochorenia. Ku dňu 22.10.2018 bolo potvrdených celkovo 10 ochorení na svrab u detí z celkového počtu 25 detí v tomto zariadení. V zariadení pracuje 31 zamestnancov. Ochorenie nebolo potvrdené u žiadneho z nich.

LVS Poľný Kesov má rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Nitre č. HDM/A/2018/00266 zo dňa 26.01.2018 schválený prevádzkový poriadok. Zistené boli nedostatky pri dodržiavaní prevádzkového poriadku v časti upravujúcej zabezpečovanie čistoty a údržby jednotlivých priestorov centrálnej práčovne, frekvencie celkového upratovania týchto priestorov, ale aj skladovania posteľnej bielizne a manipulácie s ňou pri praní, žehlení, mangľovaní a sušení.

Nedostatky v systéme prania, sušenia, žehlenia a skladovania čistej a znečistenej bielizne boli zistené už pri predchádzajúcom výkone štátneho zdravotného dozoru zo dňa 08.03.2017. Následným ŠZD neboli zistené žiadne zmeny a zlepšenia v prevádzke práčovne oproti stavu zo dňa 08.03.2017.

Nevyhovujúce sú stavebno-technické podmienky v centrálnej práčovni a v jej priestoroch dochádza k viacnásobnej krížovej kontaminácii medzi čistou a nečistou časťou práčovne a nie je možné vylúčiť ani riziko sekundárnej kontaminácie čistej bielizne a riziko nepriameho prenosu ochorenia.

V súvislosti s vzniknutou epidémiou svrabu a na základe skutočností zistených výkonom ŠZD v priestoroch pracovne nariadil RÚVZ v Nitre rozhodnutím č. HDM/A/2018/03079-2-Gre zo dňa 05.11.2018 opatrenie na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení - zákaz prevádzky pracovne, ktorá je súčasťou LVS v Poľnom Kesove do doby zabezpečenia nápravných opatrení a splnenia požiadaviek podľa § 21 ods. 2 zák. č. 355/2007 Z.z. v spojení s § 10 ods. 6 písm. a) – e) a s § 3 ods. 1 – 3 vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhl. č. 259/2008 Z.z.), ako aj podľa § 24 ods. 5 písm. c) zák. č. 355/2007 Z.z.:

- zabezpečiť funkčné oddelenie čistej časti pracovne od nečistej časti pracovne, pričom dispozičné riešenie a vybavenie musí byť zabezpečené tak, aby nedochádzalo ku kríženiu prevádzky čistej časti a nečistej časti,
- nečistú časť pracovne v suteréne, v ktorej sú umiestnené práčky vybaviť umývadlom a drezom s prívodom tečúcej pitnej vody a tečúcej teplej vody;
- zabezpečiť podmienky na sušenie bielizne, mangľovanie bielizne a žehlenie bielizne a na ochranu čistej bielizne pred znečistením a druhotnou kontamináciou,
- zabezpečiť, aby povrchová úprava stien v mieste možného znečistenia bola do výšky 180 cm z umývateľného a dezinfikovateľného materiálu a podlaha všetkých priestorov pracovne z umývateľného, dezinfikovateľného a nešmykľavého materiálu,
- zabezpečiť vetranie všetkých priestorov pracovne, najmä otvárateľné okná s nepoškodenou sklenenou výplňou,
- zabezpečiť pravidelné čistenie a udržiavanie vonkajších a vnútorných priestorov zariadenia pre deti a mládež tak, aby tieto nepredstavovali riziko v dôsledku ich mikrobiálneho a iného znečistenia.

1.14 Školy v prírode a zotavovacie podujatia

Zotavovacie podujatia a školy v prírode sú popísané podrobnejšie v kapitole 6.

1.15 Zariadenia školského stravovania

Školské účelové zariadenia sú aj zariadenia školského stravovania. Je to 203 školských jedální, 66 výdajných školských jedální, spolu 269 zariadení. Novo zriadené boli v roku 2018:

Výdajná školská jedáleň pri Špeciálnej základnej školy na Mudroňovej ul. v Nitre, výdajňa stravy s čiastočnou prípravou pokrmov pri zariadení pre deti do 3 rokov veku – Jasličkách Drobček, Piešťanská ul., Nitra, výdajňa stravy pri Zariadení sociálnych služieb Lienka pri Klube rodičov autistických detí v Nitre, Vodná 1119/7, Nitra so sídlom na adrese Dvorčianská 63, Nitra – Dolné Krškany. Zrušené boli výdajne stravy pri Detských jasliach Eli a kuchyňa pri Minijasličkách Home Help na Bottovej ul. v Nitre.

1.16 Zariadenia rýchleho občerstvenia

V školách a v školských zariadeniach v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme 90 školských bufetov. V roku 2018 boli uvedené do prevádzky školský bufet „Snack Pered“ v priestoroch ZŠ Tešedíkovo v Močenku, Kaviareň v rámci priestorov detského centra Detský svet Happy Bubi na adrese Lehotská 209/2, 949 01 Nitra a kaviareň v rámci priestorov Akadémie tanca v Nitre.

1.17 Telocvične pri školách

Pri ZŠ dozorujeme 368 vnútorných a vonkajších priestorov určených na výučbu telesnej výchovy. Pri stredných školách je 56 vnútorných a 24 vonkajších telovýchovných priestorov. Pri špeciálnych školách je 30 vnútorných a 30 vonkajších TV priestorov. Univerzity majú 15 vnútorných a vonkajších priestorov na telovýchovu.

Malotriedne ZŠ využívajú na výučbu telesnej výchovy provizórne priestory, najčastejšie kmeňové učebne alebo chodbové priestory škôl, príp. iné budovy, napr. kultúrneho domu. Typizovanú telocvičňu nemajú ZŠ Čakajovce, Čechynce, Čifáre, Dolné Obdokovce, Klasov, Kolíňany, Lukáčovce, Pohranice, Rumanová, Šurianky, v Nitre ZŠ Dlhá a Petzwalova, v Šali Ul. Pázmaňa, Beladice, Čaradice, Čierne Kľačany, Hostie, Jedľové Kostolany, Kostolany pod Tríbečom, Ladice, Lovce, Machulince, Mankovce, Martin nad Žitavou, Slepčany, Velčice, Ul. 1. mája v Zlatých Moravciach.

V roku 2017 boli uvedené do prevádzky priestory dvoch nových telocviční pri ZŠ s MŠ v obci Rumanová, pri Základnej škole na Tulipánovej ul. v Nitre.

Zrekonštruované boli priestory telocvične pri ZŠ Krčméryho ul. v Nitre (výmena okien, oprava vnútorných omietok a obnova maľoviek v telocvični, v zázemí – v šatniach a v ZOH,

výmenny telovýchovného náradia. V predchádzajúcom roku boli komplexne zrekonštruované aj priestory telocvične pri Základnej škole s materskou školou v Rišňovciach.

Zamestnankyne oddelenia HDM zabezpečili vykonanie pravidelných kontrol zameraných na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek na vonkajšie a vnútorné priestory určené na výučbu telesnej výchovy. Nedostatky boli zisťované pri zaraďovaní TV do rozvrhu vyučovacích hodín. Nedostatky sa vyskytovali najmä v súvislosti s opotrebovanými podlahami športovísk a v stavebno-technickom stave šatní a zariadení osobnej hygieny – poškodené keramické obklady stien a podláh, nedostatky v poškodenej sanite.

V jednotlivých školách boli ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v zápisnici z výkonu štátneho zdravotného dozoru. V prípade finančne náročných nedostatkov, školy oznámili termíny ich odstránenia postupne, po prerokovaní so zriaďovateľom zariadeniam. Sankcie neboli uložené.

1.18 Ostatné

Do tejto kategórie sme zaradili celkovo 94 zariadení: 6 centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, 6 centier špeciálno-pedagogického poradenstva a 3 DIC (Detské integračné centrum na Cabajskej, NR, Súkromné DIC Effeta na Samovej, NR a Súkromné DIC Socia na Topoľovej ul., NR). V roku 2016 bolo uvedené do prevádzky súkromné DYS centrum pedagogicko-psychologického poradenstva, Dieťaťatkovo poradenské centrum Cintorínska, Nitra. Ďalej sme sem zaradili rodinné centrum Alba – centrum na Štefánikovej triede v Nitre, ktoré zabezpečuje mimoškolské aktivity pre deti do 6 rokov veku. Ďalej Výtvarnú umeleckú školu v Nitre na Samovej ulici, 7 detských kútikov v obchodných centrách (TimeOut Plus, s.r.o. v OZC Max Nitra, Mlyny Nitra; detský kútik v NC Tesco Nitra), 5 umelých krytých bazénov pri SŠ a VŠ, 2 nekryté bazény pri zotavovacích zariadeniach, 2 umelé bazény pre dojčatá, chránené dielne (Inka, Slniečko), 1 Jazdecký klub Ranč Dlhá ul., Nitra, 2 mliečne kuchynky na neonatologickom a detskom oddelení Pediatrickej kliniky FN Nitra, 1 Baby centrum v Mestskej športovej hale v Nitre, 2 materské centrá (Mami Oáza, Zlaté Moravce, MC Šaľa), 1 CHICHI WORLD (vzdelávanie a zábava pre deti), 3 dopravné ihriská (MIDAS, Škorík, Ul. 1. mája, Zlaté Moravce), 3 autoškoly, 1 tvorivá dielňa vo Vlčanoch, 2 súkromné mimoškolské zariadenia, Klubovňa pre mládež a šport v obci Nevidzany. V roku 2014 boli zriadené opatrovateľská služba v Malom Cetíne s poldennou starostlivosťou o deti, 1 detské zábavné centrum s čokoládovňou HoplaLand,

s.r.o. v OC Mlyny Nitra. V roku 2015 bola zriadená v obci Tajná MŠ s poldennou starostlivosťou a zariadenie opatrovateľskej starostlivosti pre deti a 11 predajní s detským sortimentom. V roku 2016 bol uvedený do prevádzky detský zábavný svet Hoplaland v Galérii Tesco. Detský zábavný svet Hoplaland má prevádzky v OSC Mlyny a OSC Max v Nitre. Uvedené boli do prevádzky aj predajne s detským sortimentom, celkovo 15, ktoré ale medzi ostatnými zariadeniami pre deti nevykazujeme. V roku 2017 bolo uvedených do prevádzky 12 predajní, 1 ambulantné zdravotnícke zariadenie (imunologická ambulancia), Materské centrum v obci Mojmírovce, Služba na opatrovanie detí v obci Kostolňany pod Tribečom, Detské zábavné centrum Magic Land na Sládkovičovej ul. v Nitre (budova Jednoty), chránená dielňa v nebytových priestoroch v obci Klasov pre klientov zariadenia Kreativ Klasov. V roku 2018 boli uvedené do prevádzky: Poradenské centrum pri UKF v Nitre, Drážovská, Nitra; Detské múzeum Severka, Farská ul., Nitra; 4 predajne detských potrieb a detského oblečenia; 1 umelý vnútorný krytý bazén pre najmenšie deti Aquabella Stars na Gorazdovej ul. v Nitre; 1 priestor na doučovanie matematiky a fyziky; 1 detské centrum Detský svet Happy Bubi na adrese Lehotská 209/2, 949 01 Nitra; 1 zariadenie na poskytovanie mimoškolskej činnosti, Bernolákova ul. Zlaté Moravce; Služba na opatrovanie detí v obci Vieska nad Žitavou.

2. Zhodnotenie zmennosti na školách

(tab. č. 5)

V regióne RÚVZ Nitra nebola v školskom roku 2017/18 zmennosť na ZŠ. V školskom roku 2016/17 bol celkový počet žiakov na základných školách 18992, v aktuálnom školskom roku ich je 19612 (nárast o 620 žiakov, rok predtým bol nárast o 1082 žiakov). Celkový počet žiakov v prvých ročníkoch ZŠ v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce bol v predchádzajúcom šk. roku 2462, v tomto šk. roku je prvákov 2245 (menej o 217).

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

(tab. č. 6)

V zariadeniach v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre je z celkového počtu 1496 zariadení 1458 napojených na verejný vodovod (97,46 %) a 38 zariadení je napojených na individuálny vodný zdroj. Vlastný vodný zdroj má 7 MŠ (Červený Hrádok, Host'ovce,

Jelšovce, Kostolany pod Tribečom, Ladice, Neverice, Žitavany), 3 ZŠ (Červený Hrádok, Jelšovce, Žitavany), 3 zariadenia mimoškolskej výchovy a vzdelávania (školské kluby pri týchto ZŠ), 10 zariadení spoločného stravovania, 1 zariadenie sociálnych služieb, ktoré je aj zariadením sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately (DSS a DD Komunita Kráľovnej pokoja Močenok), zariadenia na zotavovacie podujatia (Chatová osada pod Gýmešom, Jelenec; Rekreačné stredisko Jedliny, Kostolany pod Tribečom) a 2 telocvične pri školách. Zásobovanie zariadení pre deti a mládež pitnou vodou v okrese Šaľa je na veľmi dobrej hygienickej úrovni. Všetky zariadenia sú napojené na verejný vodovod, okrem detského domova, domova pre mladých dospelých a domova sociálnych služieb Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku. Medzi ostatnými zariadeniami zásobovanými z vlastného vodného zdroja sú vysokoškolské poľnohospodárske podniky, farmy Kolíňany a Žirany.

Kvalita vody vo všetkých zariadeniach napojených na verejný vodovod vyhovovala požiadavkám platnej legislatívy.

Dňa 15.10.2017 nadobudol účinnosť zák. č. 150/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V zákone sú ustanovené niektoré nové povinnosti dodávateľov pitnej vody. V § 17a citovaného zákona je dodávateľ pitnej vody definovaný ako prevádzkovateľ verejného vodovodu, alebo fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá dodáva pitnú vodu v rámci podnikateľskej činnosti alebo ktorá dodáva alebo používa pitnú vodu vo verejnom záujme a nie je odberateľom pitnej vody z verejného vodovodu. Podľa § 17a ods. 2 písm. c) a d) zák. č. 355/2007 Z.z. je dodávateľ pitnej vody povinný vypracovať, priebežne prehodnocovať, najmenej raz za päť rokov aktualizovať a predkladať program monitorovania kvality pitnej vody príslušnému RÚVZ. Tento program monitorovania je dodávateľ pitnej vody povinný predložiť najneskôr do 31.12.2018. Ďalej podľa § 17a ods. 2 písm. e) a l) je dodávateľ pitnej vody povinný elektronicky predkladať výsledky monitorovania kvality pitnej vody RÚVZ do 3 mesiacov po ukončení laboratórnych analýz a tiež zabezpečiť evidenciu monitorovania kvality pitnej vody a jej uchovanie po dobu desať rokov. Všetci prevádzkovatelia boli na novú povinnosť písomne upozornení.

Ku dňu 15.10.2017 nadobudla účinnosť aj vyhl. MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.

Vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach okresu Nitra bolo odobratých 15 vzoriek pitnej vody (15 odberov).

Celkový počet zariadení pre deti a mládež s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody z vlastného vodného zdroja v roku 2018 bol 4 zariadenia (0,27 %). V roku 2018 bola zistená nevyhovujúca kvalita v odobratých vzorkách pitnej vody z vlastných studní v zariadeniach pre deti pri ZŠ Jelšovce (ZŠ, školský klub detí, výdajná ŠJ). V obci je vybudovaný verejný vodovod, zariadenie zatiaľ nie je napojené na verejný vodovod. Nevyhovujúca kvalita pitnej vody bola v predchádzajúcich rokoch zistená v MŠ Host'ovce, Jelšovce, Kostol'any pod Tribečom a v zariadeniach školského stravovania pri týchto zariadeniach. Nevyhovujúca kvalita vody po mikrobiálnej stránke v týchto zariadeniach bola riešená zabezpečením pravidelnej dezinfekcie vodného zdroja zo strany prevádzkovateľa alebo náhradným zásobovaním pitnou vodou. Všetci prevádzkovatelia, ktorí využívajú nasledovné vodárenské zdroje boli upozornení na povinnosť zabezpečiť, aby dodávaná pitná voda spĺňala limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

Výkonom ŠZD bolo zistené, že Výdajnej školskej jedálni pri Materskej škole sv. Alžbety, Prílepská 4, 953 01 Zlaté Moravce (ďalej len MŠ) bolo zo strany prevádzkovateľa MŠ na umývacom dreze svojvoľne nainštalované zariadenie na úpravu pitnej vody s názvom eSpring™, exclusively from Amway, ktorý je značkou domácich systémov na dodatočnú úpravu pitnej vody na svete. RÚVZ v Nitre nebol zo strany prevádzkovateľa MŠ predložený návrh na vydanie rozhodnutia na vodárenskú úpravu pitnej vody.

V letáku k danému zariadeniu sa uvádza, že systém eSpring™ je dôsledne testovaný a medzinárodne certifikovaný. Jeho účelom je efektívne redukovať prítomnosť 160 znečisťujúcich látok, vrátane viac ako 140 kontaminantov potenciálne ohrozujúcich ľudské zdravie: olovo, ortuť, azbest, chlór a chlóramin, 13 vedľajších produktov dezinfekcie, usadeniny, špinu a vodný kameň atď. Tiež zlikviduje viac ako 99,9 % choroboplodných baktérií a vírusov, ktoré sa môžu nachádzať vo vode.

Odborné zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre vykonali dňa 11.06.2018 vo Výdajnej školskej jedálni pri MŠ odber dvoch vzoriek pitnej vody z verejného vodovodu z výtokov vodovodných batérií na umývacom dreze pred úpravou a po nej. Laboratórne vyšetrenie bolo zamerané na kontrolu vybraných fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov kvality pitnej vody v rozsahu základného rozboru podľa vyhl. MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení vyhl. MZ SR č. 97/2018 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhl. MZ SR č. 247/2017 Z.z. Nad rámec základného rozboru boli v oboch odobratých vzorkách vyšetrené kovy a celková tvrdosť vody. Dňa 21.06.2018 boli odobraté ďalšie dve vzorky z rovnakých odberových miest

na vyšetrenie ukazovateľa chlórdioxid, ktorý sa používa na úpravu pitnej vody vo verejnom vodovode.

Vyšetrená vzorka pitnej vody pred úpravou podľa protokolu o skúške č. 3109/M/2018 vyhovovala požiadavkám vyhl. MZ SR č. 247/2017 Z.z. v rozsahu vyšetrených ukazovateľov – fyzikálno-chemické, mikrobiologické, biologické.

Druhá vyšetrená vzorka pitnej vody po úprave podľa protokolu o skúške č. 3108/M/2018 nevyhovovala požiadavkám vyššie citovanej vyhlášky pre prekročené limity v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 °C.

Podľa protokolov o skúške č. 3189/CH/2018 a č.3190/CH/2018 vyšetrenie dvoch vzoriek pitnej vody na ukazovateľ oxid chloričitý (chlórdioxid, ktorý sa používa na úpravu a dezinfekciu pitnej vody) nepreukázalo žiadnu zmenu v hodnote tohto ukazovateľa pred a po úprave (<0,036 mg/l).

Prístroj na úpravu deklaruje úpravu ťažkých kovov, napr. ortute a olova. Hodnoty týchto ukazovateľov boli rovnaké pred úpravou i po nej (olovo <1,6 µg/l, ortuť <0,066 µg/l). Vyšetrené boli ďalšie kovy (antimón, arzén, chróm, kadmium, nikel). Hodnoty po úprave boli nezmenené, s výnimkou hodnoty niklu, ktorá sa po úprave zdvojnásobila. Po úprave sa zvýšila aj hodnota dusitanov a mangánu. Hodnoty niklu, dusitanov i mangánu boli po úprave vyššie ako pred úpravou, neprekračovali však povolený limit.

RÚVZ so sídlom v Nitre dňa 16.11.2018 rozhodnutím č. HŽP/A/2018/03213. Týmto rozhodnutím uložil spoločnosti REVOS, s.r.o., Rastislavova 12, Nitra, IČO: 31426115 ako dodávateľovi pitnej vody v obci Žirany zákaz používania vody na pitné účely z vodárenského zdroja v obci Žirany a nariadil mu zabezpečiť dostatočné množstvo zdravotne bezpečnej pitnej vody v zásobovanej oblasti. Dňa 21.11.2018 sa uskutočnilo na Obecnom úrade v Žiranoch prerokovanie so starostom obce Žirany Ing. Jozefom Zsebim za účasti odborných pracovníkov RÚVZ v Nitre s cieľom preveriť náhradné zásobovanie zdravotne bezpečnou pitnou vodou v zariadeniach pre deti – v Základnej škole Žirany, v Materskej škole Žirany a v zariadení spoločného stravovania – v Školskej jedálni pri Materskej škole Žirany, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Žirany. Obec Žirany začala riešiť túto situáciu dňa 19.11.2018. Starosta obce informoval riaditeľky oboch škôl. Náhradné zásobovanie bolo do 21.11.2018 riešené nasledovne: do škôl bola zakúpená balená pitná voda v spotrebiteľskom balení, ktorá bola podávaná deťom v rámci pitného režimu v oboch školách a bola použitá na prípravu pokrmov v školskej jedálni. Na zabezpečenie osobnej hygieny detí a personálu a na ďalšiu prevádzku školy a prislúchajúceho zariadenia spoločného stravovania nebola

zabezpečená plynulá dodávka pitnej vody a tečúcej teplej vody. Na umývanie stolového riadu sa používala automatická umývačka riadu nastavená na režim umývania pri max. teplote. Na umývanie kuchynského riadu sa používala prevarená pitná vody z verejného vodovodu. Školu navštevuje 30 žiakov, MŠ 28 detí. Následne bol dňa 21.11.2018 vykonaný ŠZD v ZŠ Žirany a v MŠ Žirany s osobitným zameraním na šetrenie zabezpečenia náhradného zásobovania zariadení pitnou vodou. Výkonom ŠZD boli potvrdené skutočnosti, ktoré uviedol starosta obce. Obec Žirany a obe školy boli upozornené, že uvedený spôsob náhradného zásobovania pitnou vodou je nedostatočný. Dňa 22.11.2018 sa na RÚVZ so sídlom v Nitre uskutočnilo prerokovanie so starostom obec, v rámci ktorého starosta obce potvrdil zabezpečenie náhradného zásobovania pre školy cisternou s pitnou vodou od Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. odo dňa 22.11.2018, ktorá je pristavená pri škole. Následne dňa 30.11.2018 preverila odb. zamestnankyňa odd. HDM opakovane situáciu v náhradnom zásobovaní pitnou vodou v oboch školách v obci Žirany výkonom ŠZD, ako aj následným prerokovaním so starostom obce. Dňa 30.11.2018 zabezpečil starosta obce v škole a v školskej jedálni požadovaný spôsob zásobovania tečúcou studenou pitnou a teplou vodou (pripravovanou ohrievaním pitnej vody na požadovanú teplotu).

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie

(tab. č. 7)

V roku 2018 nebol hlásený žiadny prípad výskytu dusičnanovej methemoglobinémie v regióne RÚVZ Nitra. Žiadny prípad sa nevyskytol ani v predchádzajúcom kalendárnom roku 2017.

5. Stravovanie detí a mládeže

(tab. č. 8/a, 8/b, 8/c, 8/d)

V roku 2018 bolo v regióne RÚVZ so sídlom v Nitre pri MŠ 92 školských jedální (58,59 %) a 21 výdajných školských jedální (13,37 %). 43 MŠ má zabezpečené stravovanie v inom účelovom stravovacom zariadení a MŠ v Meleku nemá zabezpečené stravovanie. Pri ZŠ bolo 72 vlastných stravovacích zariadení (65,45 %) a 15 zariadení s dovozom stravy (13,64 %). Žiaci z 23 základných škôl (20,91 %) sa stravujú v inom účelovom zariadení, prevažne v jedálňach pri MŠ. Z celkového počtu 30 stredných škôl (gymnázia, SOŠ, konzervatórium) je vlastné zariadenie školského stravovania zriadené pri 18 školách,

jedna stredná škola má výdajňu stravy, 9 škôl má zabezpečené stravovanie v inom účelovom zariadení a 2 školy nemajú zabezpečené stravovanie. Školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú 3 vlastné stravovacie zariadenia, 1 novozriadenú výdajňu stravy a žiaci z 32 špeciálnych škôl sa stravujú v inom účelovom zariadení.

V materských školách v regióne RÚVZ Nitra sa stravuje 97,26 % detí, v základných školách 82,89 % žiakov, v gymnáziách 79,25 % a na SOŠ 39,01 % študentov. Oproti predchádzajúcemu kalendárnemu roku došlo k významnému vzostupu stravníkov v základných a v stredných odborných školách.

V zmysle Národného plánu úradnej kontroly potravín boli zariadenia spoločného stravovania rozdelené do kategórií podľa stupňa ich epidemiologickej rizikovosti. V kategórii I. je zaradených 49 ŠJ (9,55 %), 28 výdajných ŠJ (42,42 %). V II. kategórii je zaradených 147 ŠJ (28,65 %), 34 výdajných ŠJ (51,52 %). V kategórii III. je zaradených 7 ŠJ (1,36 %). Do kategórie III. sú zaradené 4 výdajne stravy (6,06 %, zariadenia školského stravovania pri MŠ Jelšovce, MŠ Dolné Obdokovce, Malé Vozokany, pri ZŠ Pázmanya v Šali). V kategórii IV. a V. nie sú zaradené žiadne zariadenia spoločného stravovania. Najčastejšie boli zisťované nezhody v dodržiavaní zásad správnej výrobnnej praxe HACCP (vedenie neúplnej dokumentácie, vykonávanie sporadického, nepravidelného a neefektívneho monitoringu, nezabezpečenie nápravných opatrení pri prekročení limitov na kritických kontrolných bodoch, vypracované dokumenty správnej výrobnnej alebo hygienickej praxe neboli dostatočne zavedené do praxe), v skladovaní potravín (chýbajúce meracie zariadenia v jednotlivých typoch skladov, neúplná evidencia meraných parametrov, nezabezpečenie nápravných opatrení pri nevyhovujúcich parametroch teploty a relatívnej vlhkosti), v osobnej hygiene personálu (nepoužívanie kompletného pracovného oblečenia, najmä pokrývky hlavy a nedodržiavanie niektorých ďalších zásad osobnej hygieny na ochranu potravín a pokrmov pred sekundárnou kontamináciou) a v úrovni prevádzkovej hygieny (opotrebované povrchy pracovných stolov, nedodržanie požadovanej frekvencie maľovania prevádzok, nedostatočné umelé vetranie prevádzok, nedostatky vo vykonávanej sanitácii z hľadiska frekvencie, koncentrácie používaných dezinfekčných prípravkov, príp. expozície, nedôsledné dodržiavanie prevádzkovo a stavebne oddelených pracovných úsekov a prípravovní). V nižšej frekvencii boli zisťované nezhody v overovaní pôvodu potravín, v manipulácii s potravinami, neoznačené pracovné úseky, ich zámena a nepoužívanie podľa vyčleneného účelu používania, používanie opotrebovaného strojno-technologického vybavenia, ako aj v manipulácii

s odpadom, zmluvne zabezpečení oprávnení odberatelia, ale chýbajúce doklady o likvidácii BRKO.

V regióne Nitra oddelenie HDM v rámci školských zariadení eviduje 90 školských bufetov.

Modernizácia školských jedální bola zrealizovaná vo viacerých ŠJ, najmä z hľadiska nového strojno-technologického vybavenia, príp. nového vzduchotechnického zariadenia. Priestory boli čiastočne aj stavebno-technicky zrekonštruované (omietky, maľovky, úprava podláh).

Vo viacerých školských jedálňach bol zmenený spôsob podávania šalátov. Školské jedálne zakúpili chladiace šalátové pulty, ktoré sú umiestnené v priestoroch jedální. Žiaci si sami porciujú šaláty pod dozorom pedagógov. Ďalšia zmena spočívala v tom, že školské jedálne kvôli zatraktívneniu školského stravovania a na podporu zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny zaviedli aj prípravu a podávanie dvoch druhov šalátov. Skúsenosti z výkonu štátneho zdravotného dozoru poukazujú na to, že tento spôsob podávania ovocných a zeleninových šalátov v školských jedálňach je pre žiakov veľmi zaujímavý a prispieva k ich zvýšenej konzumácii.

V roku 2017 bol zavedený systém prípravy a podávania bezpečných pokrmov v kompletne zrekonštruovaných priestoroch Školskej jedálne pri Základnej škole Krčméryho ul. v Nitre. Priestory kuchyne i zázemia sú stavebne, prevádzkovo a personálne oddelené takým spôsobom, aby bolo vylúčené riziko sekundárnej a krížovej kontaminácie gluténom pri príprave bezpečných pokrmov. Z tejto centrálnej prípravovne bezgluténovej diéty je zabezpečená distribúcia pokrmov do jednotlivých školských jedální pri materských a základných školách v meste Nitra.

Vo výchovných a výchovno-vzdelávacích zariadeniach okresu Nitra bolo odobratých celkom 115 vzoriek a vykonaných bolo 69 odberov, z toho 15 vzoriek pitnej vody (15 odberov), 11 odberov a 11 vzoriek potravín a pokrmov - vzorky cukrárskych a pekárskeho výrobkov, vzorky hotových pokrmov, vzorky stravy, 35 sterov z prostredia (4 odbery). Celkovo bolo zamestnancami odd. HDM odobratých 11 vzoriek potravín, z toho 8 vzoriek cukrárenských výrobkov, pekárskeho výrobkov a 3 vzorky hotových pokrmov. Odobraté vzorky cukrárskych a pekárskeho výrobkov neprekračovali povolené limity Potravinového kódexu.

Odborné zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže vykonávajú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v školských jedálňach (ďalej len ŠJ) a výdajných ŠJ pri zariadeniach pre deti a mládež, ktorými sú všetky typy škôl a školských

zariadení, štátne i súkromné. Výkon ŠZD sa zameriava na kontrolu celého procesu výroby, prípravy a podávania pokrmov a nápojov v zariadeniach školského stravovania z hľadiska hygienickej bezchybnosti, zdravotnej neškodnosti, zachovania výživovej a zmyslovej hodnoty, vylúčenia všetkých nežiaducich vplyvov. V školských jedálňach sa pravidelne sleduje aj zabezpečovanie výživovej hodnoty hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok. V zariadeniach školského stravovania sa musí pri voľbe stravy vychádzať z vekových potrieb stravovanej skupiny, prihliadať na vhodný výber surovín, ročné obdobie, čas, kedy sa poskytuje stravovanie a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť zdravotný stav stravovaných detí a mládeže. RÚVZ v Nitre zabezpečuje oddelenie HDM štátny zdravotný dozor (ďalej len ŠZD) v zariadeniach pre deti a mládež, ktorými sú detské jasle a iné prevádzkarne pre deti do 6 rokov veku, materské školy, základné školy, všetky typy stredných škôl (gymnaziá, konzervatóriá, stredné odborné školy), špeciálne školy, špeciálne výchovné zariadenia (liečebno-výchovné sanatórium, reedukačné centrum), zariadenia sociálnych služieb pre deti, fakulty vysokých škôl, rekreačné zariadenia.

Počet detí a mladistvých v zariadeniach pre deti a mládež v pôsobnosti RÚVZ v Nitre je 59919, počet stravujúcich sa predstavuje 34968 (58,36 %).

Školské stravovanie predstavuje optimálny systém zabezpečenia zdravej výživy detí, v ktorom sú deťom dlhodobo poskytované zdravotne bezpečné, hygienicky bezchybné, energeticky a výživovo hodnotné pokrmy a nápoje. Systém štátneho zdravotného dozoru v školských jedálňach je dobre zabezpečený a funkčný. Tieto zariadenia majú nízku mieru epidemiologickú rizika, čo potvrdzuje dlhodobo priaznivá situácia vo výskyte alimentárnych ochorení.

Na základe listu ÚVZ SR vykonali zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre mimoriadne kontroly v zariadení školského stravovania pri vybranej MŠ na monitoring obsahu kuchynskej soli v obedoch. Cieľom projektu je zmapovanie obsahu kuchynskej soli v obedoch podávaných na základných školách a porovnanie zistených hodnôt s jestvujúcimi OVD pre NaCl.

V každej školskej jedálni (ďalej len ŠJ) bola odobratá 1 porcia kompletného obeda od stravníka kategórie C, určenej pre 11 – 15 ročných žiakov ZŠ. Obed predstavuje 35 % celodenného príjmu potravy. Podľa IX. revízie OVD je odporúčaný denný príjem soli u detí školského veku 2 g. Berúc do úvahy vek dieťaťa a príslušný podiel OVD by teda obed dieťaťa školského veku mal obsahovať 0,7 g soli.

Mimoriadne kontroly boli vykonané v 3 ŠJ pri ZŠ v okresoch Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce: Školská jedáleň pri ZŠ s MŠ Viliama Záborského, Levická 737, Vráble. Odobratá

porcia obeda obsahovala 1,93 g soli, čo predstavuje plnenie obsahu kuchynskej soli proti podielu OVD (0,7 g soli) na 275,71 %. Vyšetrený obed obsahoval také množstvo kuchynskej soli, ktoré predstavuje až 96,5 % odporúčaného celodenného príjmu soli (2 g) pre deti školského veku. Školská jedáleň pri ZŠ s MŠ, Trnovec nad Váhom. Odobratá porcia obeda obsahovala 2,67 g soli, čo predstavuje plnenie na 381,43 %. Odobratý obed obsahoval 133,5 % odporúčaného celodenného príjmu soli pre deti školského veku. Školská jedáleň pri ZŠ, Pribinova 1, 953 01 Zlaté Moravce. Odobratá porcia obeda obsahovala 3,85 g soli, čo predstavuje prekročenie o 550,0 %. Odobratý obed obsahoval 192,5 % odporúčaného celodenného príjmu soli pre deti školského veku.

Čistota a hygienická úroveň zariadení školského stravovania je adekvátna, avšak pretrvávajú nedostatky spojené s nedostatočnou údržbou budov a s tým súvisiacimi stavebno-technickými problémami, s opotrebovaním kuchynského a jedálenského riadu, so zastaraným technickým vybavením a pod.

6. Zotavovacie akcie pre deti a mládež

(tab. č. 9/a, 9/b)

Odd. HDM zabezpečilo výkon ŠZD počas letnej turistickej sezóny 2018 nad priebehom zotavovacích podujatí, ktorými sú letné tábory organizované na realizáciu odpočinku a rekreácie detí.

Všetky ZP boli schválené rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva podľa § 13 ods. 4 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z. Organizátormi ZP boli CK pre deti, právnické osoby – s.r.o., občianske združenia alebo neziskové organizácie. V roku 2018 zamestnankyne odd. HDM spracovali 11 rozhodnutí o posúdení škôl v prírode, ktorých sa zúčastnilo 386 detí. Ďalej bolo vydaných 13 rozhodnutí na detské letné tábory, ktoré sa uskutočnili v turnusoch pre 893 detí.

Pri posudzovaní, či sa jedná o ZP alebo nie je sa zameriavame na charakter podujatia, t.j. či aktivity na ňom uskutočňované spĺňajú atribúty ZP v zmysle § 25 nášho zákona, bez ohľadu na to, či je organizované CK alebo iným subjektom. Ak sú aktivity jednostranné, ide viac menej o istý typ „sústredenia“ (jazykové alebo vzdelávacie pobyty, športové, matematicko-fyzikálne, sústredenia športových klubov), vyvrcholenie celoročnej systematickej práce s určitým konkrétnym zameraním, nemusí ísť o ZP. Ak má byť podujatie kvalifikované ako zotavovacie podujatie v intenciách našich predpisov, musí byť prioritne zamerané na celkovú rekreáciu, posilnenie zdravia a zvýšenie telesnej zdatnosti detí, ale je to

vždy na odbornom posúdení toho ktorého odborného pracovníka. Je potrebné pri každom návrhu na posúdenie ZP individuálne zvážiť jeho charakter a či je jeho účelom rekreácia detí.

RÚVZ so sídlom v Nitre boli doručené oznámenia o konaní denných letných táborov, celkovo 11 oznámení o konaní turnusov pre 1573 detí. Konali sa v rámci centier voľného času, škôl, denných a komunitných centier, a pod. Odborné zamestnankyne sa pri výkone ŠZD zameriavajú najmä na skontrolovanie podmienok pri zabezpečovaní stravovania a pitného režimu deťom počas týchto hromadných podujatí, ako aj z hľadiska organizácie denného režimu.

V rámci LTS 2018 boli preverené stále RZ, v ktorých sa organizujú ZP: RZ Areál zdravia Jedľové Kostol'any, RS Jedliny Kostol'any pod Tríbečom. Novým zariadením, v ktorom sa konali letné tábory a školy v prírode je Partizán Rezort v Obyciach.

Celkovo bolo vykonaných 21 kontrol v rámci ŠZD, boli odobraté 6 vzoriek pitnej vody, 5 vzoriek bazénových vôd.

Výkon ŠZD v týchto RZ sme uskutočnili postupne v mesiacoch máj až august a komplexne sme preverili úroveň zabezpečenia stravovania, ubytovania, zásobovania rekreačných zariadení pitnou vodou spojené s odbermi vzoriek pitných vôd a kontrolu vonkajších umelých bazénov spojenú s odberom vzoriek bazénových vôd. ZP sa môže uskutočniť len v zariadení, ktoré spĺňa požiadavky na umiestnenie, funkčné členenie, priestorové usporiadanie, ubytovanie, stravovanie a na prevádzku. Stravovanie počas podujatí musí zohľadňovať vek, zdravotný stav a fyzickú záťaž zúčastnených detí, zostava jedálnych lístkov sa kontroluje pred, aj počas konania ZP, strava je pripravovaná v účelových zariadeniach spoločného stravovania, ktoré sú súčasťou RS. Likvidáciu tuhého komunálneho odpadu, BRKO majú prevádzkovatelia zmluvne zabezpečenú v týždenných intervaloch. Na zotavovacích podujatiach pracovali iba osoby zdravotne spôsobilé a odborne spôsobilé na vykonávanie epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní potravín a pokrmov do obehu.

Na ZP bola zabezpečená zdravotná starostlivosť odborne spôsobilými osobami. Organizátori ZP mali k dispozícii dokumentáciu o zdravotnej spôsobilosti detí na účasť na ZP od ošetrojúcich lekárov, ako aj od zákonných zástupcov detí. Preskúmaním zdravotníckych denníkov bolo zistené, že na začiatku ZP bol vykonávaný vstupný zdravotný filter u všetkých zúčastnených. K dispozícii boli primerane vybavené lekárničky I. pomoci a v každom RZ samostatne vyčlenené priestory izolačných miestností s príslušenstvom. Počas ZP deti nastavené na pravidelnú farmakologickú liečbu túto pravidelne užívali. Počas leta sa u detí vyskytovali prevažne drobné úrazy a poranenia, krátkodobé bolesti hlavy, únavové syndrómy,

prechodné dyspeptické ťažkosti, uštipnutia hmyzom. Z hľadiska epidemického výskytu akútnych prenosných ochorení možno hodnotiť LTS 2017 ako priaznivú, nakoľko nebol hlásený v žiadnom RZ zvýšený výskyt prenosných ochorení u detí zúčastnených na ZP.

RS Čaradice, Chata Breziny Skýcov boli v LTS 2018 mimo prevádzky.

V Chatovej osade Pod Gýmešom v Jelenci sa konalo v roku 2018 jedno zotavovacie podujatie pre deti.

RZ Jedliny Kostol'any pod Tríbečom: ubytovanie s celkovou kapacitou 101 lôžok v 5 chatkách a v turistickej ubytovni s kapacitou 41 lôžok. Súčasťou vonkajšieho areálu je bazén. Areál je napojený na vlastnú vrtanú studňu s vyhovujúcou kvalitou vody. Tekutý odpad je odvádzaný do vlastnej ČOV. RZ z hľadiska materiálno-technického vybavenia môžeme označiť za vylepšujúce sa (postupne obmieňaný nábytok, nová posteľná bielizeň i lôžkoviny). V mesiaci jún bolo preverené zabezpečenie požiadaviek na nekrytý umelý bazén z hľadiska vybavenia, priestorov, prevádzky spojené s odbermi vzoriek bazénových vôd.

RS Areál zdravia Jedľové Kostol'any: RS s najvyšším štandardom pri zabezpečovaní ubytovania, rozsiahle stavebné rekonštrukcie a nové vybavenie v celej budove. Ubytovanie v pevnej murovanej budove počas celého roka s kapacitou 40 lôžok a v 11 chatkách po 6 lôžok sezónne počas leta, stála kapacita 101 lôžok. Súčasťou vonkajšieho areálu je bazén. Areál je napojený na verejný vodovod, voda sa zachytáva v krytej betónovej nádrži, odkiaľ je tlačaná do vodovodnej siete areálu, dochlórovanie PV v nádrži zabezpečuje ZsVS. Tekutý odpad je odvádzaný do septiku, ktorý je v pravidelných intervaloch vyprázdňovaný. Prevádzkovateľ bazéna pri RZ Areál zdravia v Jedľových Kostol'anoch predložil doklady o vyhovujúcej kvalite bazénovej vody z iného akreditovaného laboratória.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Hygienická situácia v zariadeniach pre deti a mládež zostáva na podobnej úrovni v porovnaní s minulým rokom. Situácia v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce je porovnateľná. Hygienický status v predškolských kolektívnych zariadeniach charakterizuje vyhovujúca úroveň prevádzkovej hygieny, optimálny režim prevádzky a stravovania, ale aj postupné vylepšovanie technického stavu budov jednak vďaka pomoci obcí, ktoré sú zriaďovateľom týchto zariadení a jednak svojpomocne v spolupráci s rodičmi.

V roku 2018 sa čiastočne vylepšila aj situácia z hľadiska stavebno-technického stavu škôl na základe viacerých rozsiahlejších rekonštrukcií základných škôl, v rámci ktorých boli realizované zateplenia budov, nové fasádne omietky, maľovky priestorov, výmeny okien, opravy striech, rekonštrukcie hygienických zariadení atď. Napriek tomu mnohé nedostatky v údržbe budov pretrvávajú. Najzávažnejšie z nich sa týkajú najmä nedostatočnej pravidelnej údržby budov, ktorá je podmienená nedostatkom finančných prostriedkov. Vďaka podpore z fondov boli vybudované dve úplne nové moderné telocvične pri základných školách.

Celkovo však možno konštatovať zlepšujúci trend i napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii. Úroveň prevádzkovej hygieny a čistota zariadení je adekvátna. Postupne sa zlepšuje situácia v zásobovaní pitnou vodou. Viaceré školy a školské zariadenia využili na vylepšenie štandardu svojich zariadení finančné prostriedky z EÚ.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov na oboch nitrianskych univerzitách sa v posledných rokoch zlepšujú. Pribúdajú najmä nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež

Celkovo možno v roku 2018 vývoj epidemiologickej situácie vo výskyte prenosných ochorení v zariadeniach pre deti a mládež v celom regióne RÚVZ Nitra hodnotiť priaznivo.

V súvislosti s výskytom chrípky a chrípke podobných ochorení bolo vydaných 67 rozhodnutí podľa § 12 ods. 2 písm. m) zák. č. 355/2007 Z. z. o opatreniach na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení, a to nariadením zákazu činnosti - prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu prevádzky predškolských zariadení a škôl na základe hlásení o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení v záujme prerušenia epidemického procesu šírenia nákazy, ako i predchádzania možných komplikácií u chorých.

V rámci ŠZD sme sa stretávali podobne ako v predchádzajúcich rokoch s výskytom vši vlasovej u žiakov v MŠ, ZŠ. Na RÚVZ sme dostali viaceré podnety od rodičov žiakov zo základných škôl v meste Nitra. Usmerňovali sme pedagogických pracovníkov na nutnosť vykonávania ranného filtra u všetkých detí prichádzajúcich do pedikulózou postihnutého kolektívu v zariadení pre deti vzhľadom na to, že sa jedná o nákazu prenosnú predovšetkým priamym kontaktom. Súčasťou usmernenia boli komplexne zhrnuté všetky preventívne a represívne protiepidemické opatrenia na zlepšenie epidemiologickej situácie vo výskyte tohto akútneho prenosného parazitárneho ochorenia.

Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre vykonali v dňoch 13.06.2018 a 25.07.2018 ŠZD v Detskom domove Kolíňany, Hlavná 499, 951 78 Kolíňany. ŠZD bol vykonaný v súvislosti s oznámením DeD Kolíňany, ktoré sa týkalo výskytu ploštice posteľnej v priestoroch domova. Rozhodnutím č. HDM/A/2018/01868-Gre zo dňa 15.06.2018 bolo DeD Kolíňany nariadené podľa § 12 ods. 2 písm. e) zák. č. 355/2007 Z. z. opatrenie na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení, a to zabezpečiť reguláciu živočíšnych škodcov - dezinfekciu zameranú na likvidáciu epidemiologicky závažného hmyzu - ploštice posteľnej (*Cimex lectularius*) vo všetkých zamorených vnútorných priestoroch DeD Kolíňany. Následný ŠZD bol cieľový na kontrolu postupu v súvislosti so zabezpečením nariadených opatrení.

Odborné zamestnankyne RÚVZ v Nitre vykonali dňa 23.11.2018 ŠZD v Detskom domove Žitavce. ŠZD bol vykonaný v súvislosti s oznámením DeD Žitavce zo dňa 07.11.2018, ktoré sa týkalo výskytu ploštice posteľnej v priestoroch domova – rodinný dom Hliníková 1332/34, Vrábľe, konkrétne v jednej detskej izbe. ŠZD bol cieľový na kontrolu postupu v súvislosti so zabezpečením opatrení na elimináciu ploštíc. Represívnu dezinfekciu vykonala odborne spôsobilá firma, ktorá má oprávnenie na používanie DDD prípravkov na profesionálne používanie. Dezinfekcia bola vykonaná v dňoch 23.11.2018 a 07.12.2018 s použitím prípravkov Myrthi, Fendona, Effect Ultimium, K-Othrine.

Odborné zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre vykonali dňa 12.10.2018 epidemiologické šetrenie a ŠZD v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Poľnom Kesove v súvislosti s hláseným epidemickým výskytom ochorení na svrab u detí v tomto zariadení. Kontrola bola zameraná na dodržiavanie a zabezpečovanie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosného parazitárneho ochorenia v zmysle schváleného prevádzkového poriadku a hľadanie epidemiologických súvislostí pri vzniku a šírení daného ochorenia. Ku dňu 22.10.2018 bolo potvrdených celkovo 10 ochorení na svrab u detí z celkového počtu 25 detí v tomto zariadení. V zariadení pracuje 31 zamestnancov. Ochorenie nebolo potvrdené u žiadneho z nich.

V súvislosti s vzniknutou epidémiou svrabu a na základe skutočností zistených výkonom ŠZD v priestoroch pracovne nariadil RÚVZ v Nitre rozhodnutím č. HDM/A/2018/03079-2-Gre zo dňa 05.11.2018 opatrenie na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení - zákaz prevádzky pracovne, ktorá je súčasťou LVS v Poľnom Kesove do doby zabezpečenia nápravných opatrení a splnenia požiadaviek podľa § 21 ods. 2 zák. č. 355/2007 Z.z. v spojení s § 10 ods. 6 písm. a) – e) a s § 3 ods. 1 – 3 vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.

Na RÚVZ v Nitre bol hlásený výskyt rotavírusových gastroenteritíd v MŠ na Žitavskom nábřeží v Zlatých Moravciach u detí navštevujúcich zariadenie. Výkonom ŠZD a epidemiologickým šetrením bolo zistené, že v MŠ je zapísaných v 5-tich triedach 98 detí, celkový počet zamestnancov je 19, v čase kontroly bolo v zariadení prítomných 68 detí. V dňoch 16. – 18.03.2018 ochoreli 3 deti z jednej triedy. V klinickom obraze chorých dominovali bolesti brucha, zvracanie, hnačka, teplota nad 38 °C. Všetky 3 choré deti boli hospitalizované na infekčnom oddelení. Laboratórne vyšetrenie stolice potvrdilo u 2 detí prítomnosť rotavírusu. Dňa 26.03.2018 bolo hospitalizované na IK ďalšie dieťa z tej istej triedy MŠ s podozrením na rotavírusové ochorenie. Ochorenie nebolo laboratórne potvrdené. V zariadení neboli zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene, v dodržiavaní sanitačného plánu, ani v dodržiavaní ďalších opatrení na predchádzanie prenosným ochoreniam a boli nariadené ďalšie protiepidemické opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení.

Dňa 11.05.2018 bol na RÚVZ v Nitre hlásený výskyt ochorenia zažívacieho traktu (dg. norovírusy) u detí v MŠ, Rázusova v Nitre. Výkonom ŠZD a epidemiologickým šetrením bolo zistené, že prvé prípady ochorenia vznikli dňa 11.05.2018. Ochoreli 3 deti, z ktorých jedno bolo hospitalizované. Ďalšie tri deti ochoreli v čase 11.-14.05.2018. Ochorenia sa nevyskytli u žiadneho z pracovníkov zariadenia. V MŠ je zapísaných v troch triedach 64 detí, v čase kontroly bolo v zariadení prítomných 36 detí. V klinickom obraze chorých dominovali bolesti brucha, zvracanie, hnačka, teplota nad 38 °C. V zariadení neboli zistené nedostatky v dodržiavaní opatrení na predchádzanie prenosným ochoreniam a zistené boli nedostatky v prevádzkovej hygiene, v dodržiavaní sanitačného plánu, ktoré súviseli aj s uskutočňujúcou sa rekonštrukciou MŠ (výmena strechy). V MŠ boli nariadené ďalšie protiepidemické opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení.

Tab. č. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, §11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov)
 - RÚVZ Nitra 2017

úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
				5	6	7						
15	119	0	5/1266	1000	6	3	6	4	4	2	144	0

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovisk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. č. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť
- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	15	16	0	0	0	78
2.	Materské školy	157	8	112	0	0	57	224
3.	Základné školy	110	9	31	0	0	3	661
4.	Gymnáziá	7	2	3	0	0	0	125
5.	SOŠ ^{b)}	23	6	8	0	0	0	95
6.	Jazykové školy	25	24	5	0	0	0	20
7.	Miesta výkonu prakt. vyučovania	63	43	4	0	0	8	32
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	1	4	0	0	0	18
9.	Fakulty vysokých škôl	13	1	5	0	0	0	52
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	140	17	29	0	0	0	58
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	3	26	0	0	0	54
12.	ZSS + zar. soc. kurately	28	21	9	0	0	0	38
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	0	5	0	0	0	20
14.	Zot. poduj. + ŠvP	24	13	21	0	0	7	64
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	269	55	210	0	0	0	480
16.	Zar. rýchleho občerstv.	90	84	90	0	0	0	57
17.	Telocvične pri školách	368	14	8	0	0	0	25
18.	Ostatné	94	75	14	0	0	40	40
SPOLU:		1496	391	600	0	0	115	2141

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektívizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	15	14	77,78%	4	22,22%	0	0,00%	0	0,00%
2.	Materské školy	157	8	65	41,40%	84	53,50%	8	5,1%	0	0,00%
3.	Základné školy	110	9	50	45,45%	49	44,55%	11	10,0%	0	0,00%
4.	Gymnázia	7	2	5	71,43%	2	28,57%	0	0,00%	0	0,00%
5.	SOŠ ^{b)}	23	6	7	30,43%	16	69,57%	0	0,00%	0	0,00%
6.	Jazykové školy	25	24	22	88,00%	3	12,00%	0	0,00%	0	0,00%
7.	Miesta výkonu prakt. vyučovania	63	43	21	33,33%	42	66,67%	0	0,00%	0	0,00%
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	1	22	61,11%	13	36,11%	1	2,78%	0	0,00%
9.	Fakulty vysokých škôl	13	1	13	100%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	140	17	77	55,00%	53	37,86%	10	7,14%	0	0,00%
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	3	9	34,62%	16	61,54%	1	3,84%	0	0,00%
12.	ZSS + zar. soc. kurately	28	21	13	46,43%	15	53,57%	0	0,00%	0	0,00%
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	0	1	20,0%	2	40,0%	2	40,0%	0	0,00%
14.	Zot. poduj. + ŠvP	24	13	23	95,83%	0	0,00%	1	4,17%	0	0,00%
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	269	55	109	40,52%	145	53,90%	15	5,58%	0	0,00%
16.	Zar. rýchleho občerstv.	90	84	75	83,33%	15	16,67%	0	0,00%	0	0,00%
17.	Telocvične pri školách	368	14	255	69,29%	109	29,62%	4	1,09%	0	0,00%
18.	Ostatné	94	75	91	96,81%	1	1,06%	2	2,13%	0	0,00%
S P O L U:		1496	391	872	58,29%	569	38,03%	55	3,68%	0	0,00%

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
  2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
  3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
  4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
  5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
  6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
  7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
  8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
  9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
  10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež
- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	2	101	99	98,02	0	0
2.		SOŠ	6	869	829	95,40	0	0
3.		konzervatóriá	0	0	0	0,00	0	0
4.		VŠ	9	4069	4102	100,81	2	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	0	0	0	0,00	0	0
6.		ZŠ	5	146	129	88,36	0	0
7.		SŠ	3	113	93	82,30	0	0
8.		praktické OU	0	0	0	0,00	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		1	20	20	100,00	0	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách – RÚVZ Nitra 2017

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
Nitra	63	0	12587	1625	0	0	0	0,00
Šaľa	24	0	4120	477	0	0	0	0,00
Zlaté Moravce	23	0	2905	343	0	0	0	0,00
spolu v šk. roku 2018/19	110	0	19612	2245	0	0	0	0,00
spolu v šk. roku 2017/18	109	0	18992	2462	0	0	0	0,00

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	18	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2.	Materské školy	157	149	94,90%	8	0	0,00%	3	1,91%	0	0,00%
3.	Základné školy	110	106	96,36%	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
4.	Gymnázia	7	7	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
5.	SOŠ ^{b)}	23	23	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
6.	Jazykové školy	25	25	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
7.	Miesta výkonu prakt. Vyučovania	63	63	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
8.	Špeciálne školy ^{c)}	36	36	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
9.	Fakulty vysokých škôl	13	13	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	140	136	97,14%	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	26	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
12.	ZSS + zar. soc. kurately	28	27	96,43%	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
13.	Špeciálne vých. zariadenia	5	5	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
14.	Zot. poduj. + ŠvP	24	21	87,50%	3	0	0,00%	1	4,17%	0	0,00%
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	269	255	94,79%	14	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
16.	Zar. rýchleho občerstv.	90	90	100,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
17.	Telocvične pri školách	368	366	99,46%	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
18.	Ostatné	94	92	97,87%	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
S P O L U:		1496	1458	97,46%	38	0	0,00%	4	0,27%	0	0,00%

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
  2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
  3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
  4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
  5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
  6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
  8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
  10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaradíme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradíme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradíme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaradíme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaradíme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

- RÚVZ Nitra 2018

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Nitriansky	Nitra	-	0	0	0	0	0
Nitriansky	Šaľa	-	0	0	0	0	0
Nitriansky	Zlaté Moravce	-	0	0	0	0	0
S p o l u k r a j:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí

Pozn.: v prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode, aj v strave, označte údaj hviezdikou

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	5	27,78%	12	66,67%	1	5,56%	0	0,0%	0	0,0%
2.	Materské školy	157	92	58,59%	21	13,37%	43	27,39%	0	0,0%	1	0,64%
3.	Základné školy	110	72	65,45%	15	13,64%	23	20,91%	0	0,0%	0	0,0%
4.	Gymnáziá	7	6	85,71%	0	0,0%	1	14,29%	0	0,0%	0	0,0%
5.	SOŠ ^{b)}	23	12	52,17%	1	4,35%	8	34,78%	0	0,0%	2	8,69%
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	3	8,34%	1	2,78%	32	88,89%	0	0,0%	0	0,0%
7.	Fakulty vysokých škôl	13	4	30,76%	6	46,15%	2	15,38%	0	0,0%	1	7,7%
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	0	0,0%	0	0,0%	26	100%	0	0,0%	0	0,0%
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	4	80,0%	1	20%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
10.	Zot. poduj. + ŠvP	24	3	12,50%	0	0,0%	21	87,50%	0	0,0%	0	0,0%
11.	Ostatné	94	2	2,13%	9	9,57%	0	0,0%	0	0,0%	83	88,30%
S P O L U:		513	203	39,57%	66	12,87%	157	30,60%	0	0,0%	87	16,96%

Legenda k tabuľke č. 8/a:

1. celkový počet zariadení
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení
3. celkový počet vlastných stravovacích zariadení v %
4. počet zariadení s dovozom stravy
5. počet zariadení s dovozom stravy v %
6. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar.
7. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar. v %
8. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar.
9. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar. v %
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	5	4	80,00	1	20,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	157	92	26	28,26	66	71,74	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	110	72	14	19,45	55	76,39	3	4,17	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	7	6	2	33,34	4	66,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	23	12	2	16,67	10	83,34	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	3	0	0,00	3	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	13	4	0	0,00	2	50,00	2	50,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	4	0	0,00	3	75,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	24	3	1	33,34	1	33,34	1	33,34	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	94	2	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		513	203	49	9,55	147	28,65	7	1,36	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č. 8/b:

- všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jaslí
- SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/c. Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	12	8	66,67	4	33,34	0	0,0	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	157	21	9	42,86	10	52,38	2	9,52	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	110	15	4	26,66	9	60,00	2	13,34	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	7	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	23	1	0	0,00	1	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	36	1	1	2,78	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	13	6	0	0,00	6	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	26	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	5	1	0	0,00	1	100	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	24	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	94	9	6	6,38	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
S P O L U:		513	66	28	42,42	34	51,52	4	6,06	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č. 8/c:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

**Tab. 8/d. Vyt'azenosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže
- RÚVZ Nitra - 2018**

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	191	191	100,00
2.	Materské školy	9153	8902	97,26
3.	Základné školy	19612	16256	82,89
4.	Gymnáziá	3079	2440	79,25
5.	SOŠ ^{b)}	8414	3165	39,01
6.	Špeciálne školy ^{c)}	1372	361	26,31
7.	Fakulty vysokých škôl	10573	5903	55,83
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	5272	2166	41,08
9.	Špeciálne vých. zariadenia	120	120	100,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1279	1279	100,00
11.	Ostatné	1573	1573	100,00
S P O L U:		59919	34968	58,36

Legenda k tab. č. 8/d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. č. 9/a. Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež
- RÚVZ Nitra 2018

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	13	13	0	893
2	školy v prírode	11	11	0	386
3	Iné	11	0	0	1573
SPOLU:		35	24	0	2852

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. č. 9/b. Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	0	0	0	0
2	školy v prírode	0	0	0	0
3	Iné	0	0	0	0
SPOLU:		0	0	0	0

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
1. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
2. počet rekreovaných detí

HYGIENA VÝŽIVY

Obsah:

I. HYGIENA VYŽIVY

- 1. Personálne obsadenie odborov/ oddelení hygieny výživy RUVZ**
- 2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov**
- 3. Rozbor činnosti:**
  - 3.1 Štátny zdravotný dozor**
    - 3.1.1 Posudková činnosť**
    - 3.1.2 Kontrolná činnosť**
  - 3.2 Úradná kontrola**
  - 3.3 Zdravotná neškodnosť potravín**
    - 3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín**
    - 3.3.2 Chemické hodnotenie potravín**
  - 3.4 Turistická sezóna**
    - 3.4.1 Letná turistická sezóna**
    - 3.4.2 Zimná turistická sezóna**
  - 3.5. Hromadné akcie**
- 4. Sankčné opatrenia**
- 5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení**
- 6. Poradne správnej výživy**
- 7. Projekty, mimoriadne úlohy**

I HYGIENA VYŽIVY

1. Personálne obsadenie oddelenia hygieny výživy

V roku 2018 pracovalo na oddelení hygieny výživy celkom 8 pracovníkov, z toho 6 pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa, 1 zamestnankyňa s vyšším odborným vzdelaním a 1 zamestnankyňa s úplným stredoškolským vzdelaním. V mesiaci november nastúpila 1 zamestnankyňa s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa. Jedna zamestnankyňa bola v priebehu roka dlhodobo práceneschopná.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčast. zamestnancov
Školenie pracovníkov vykonávajúcich štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami	školenie	13.-14.3.2018	Hotel Metropol, Špišská Nová Ves	ÚVZ SR	1
XXXV. Zoborský deň	konferencia	19.-20.4.2018	ŠD A.Bernoláka, Nitra	SZU Bratislava a ďalší	2
Nové trendy pre hygienický dizajn	odborný seminár	19.4.2018	Hotel Tenis Zvolen	Fakulta biotechnológie a potravinárstva SPU Nitra	3
Životné podmienky a zdravie	vedecko-odborná konferencia	1.-3.10.2018	Kongresové centrum, Kúpele Nový Smokovec	Slovenská spoločnosť hygienikov SLS a ďalší	1
Základné manažérske zručnosti	kurz	16.-17.10.2018	Centrum vzdelávania a hodnotenia, Úrad vlády SR, Hlavné námestie,	Úrad vlády SR	1
Verejné zdravotníctvo je súčasťou našej práce	odborný seminár	17.10.2018	Agroinštitút, Nitra	SLK a ÚVZ SR Bratislava	6

V.fórum verejného zdravotníctva	odborná a vedecká konferencia	25.10.2018	MZ SR, Limbova2 Bratislava	SZU a Spoločnosť verejného zdravotníctva	5
Na veku záležití	seminár	12.11.2018	Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Nitra, Kupecká č.3	ÚVZ SR	1
Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ v SR vykonávajúcich ÚK nad materiálmi a predmetmi prichádzajúcimi do styku s potravinami	odborný seminár	15.11.2018	RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad, ÚVZ SR	2
Problematika ÚK a ŠZD v kompetencii odd.HV	celoslovenská porada	3.-4.12.2018	Trenčianske Teplice, Hotel Krym	ÚVZ SR	1

Okrem uvedených vzdelávacích akcií sa zamestnanci oddelenia hygieny výživy v priebehu roka 2018 vzdelávali hlavne samoštúdiom ako i účasťou na pravidelných pracovných poradách oddelenia, v rámci ktorých sa zabezpečuje informovanosť všetkých zamestnancov o metodických usmerneniach v súvislosti s výkonom ŠZD ako i úradnej kontroly zaslaných z ÚVZ SR, o aktuálnych zmenách súvisiacej legislatívy ako i informovanosť o postupoch pri riešení aktuálnej odbornej problematiky pri výkone ŠZD a ÚK .

Prednášky:

Pracovníčka oddelenia HV pripravila prednášku:

- Požiadavky legislatívy na výrobu bezpečných pokrmov ktorá bola prednášaná pre prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania v súvislosti s plnením Národného programu podpory zdravia a dodržaním zákona č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene doplnení niektorých zákonov v rámci projektu „Na veku záležití“, na Úrade Nitrianskeho samosprávneho kraja v Nitre

Aktivity v médiách:

V mesiaci júl bola pre **TASR** daná písomná informácia ohľadom priebehu a výsledkov kontrol v súvislosti s kontrolou výroby a predaja nebalenej zmrzliny

V mesiaci august pre **Nitrianske noviny – My** bola daná písomná informácia ohľadom priebehu a výsledkov kontrol v súvislosti s kontrolou výroby a predaja nebalenej zmrzliny

Pre televíziu Nitrička, bola v mesiaci september bola poskytnutá

- ústna informácia ohľadom priebehu a výsledkov kontrol v súvislosti s kontrolou výroby a predaja nebalenej zmrzliny

Iné odborné činnosti :

- **konzultačná a poradenská činnosť** – v súvislosti s posudkovou činnosťou poskytujeme pravidelné konzultácie. V roku 2018 bolo poskytnutých 1847 konzultácií, prevažne telefonicky, osobne, ako aj písomne, hlavne elektronickou formou
- **členstvo v skúšobnej komisii** pre získanie osvedčenia na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov a pri výrobe kozmetických výrobkov - jedna zamestnankyňa oddelenia je predsedníčkou komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a pre vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti, 1 zamestnankyňa je členkou tejto komisie. **Bolo preskúšaných a následne vydaných 451 osvedčení** na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov a 2 žiadatelia boli preskúšaní a bolo im vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažnej činnosti pri výrobe kozmetických výrobkov
- **metodické vedenie cirkulantov:** v rámci odbornej praxe študentov univerzít sa v roku 2018 poskytlo metodické vedenie dvom 2 študentom Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre
- spolupráca s **Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou** na základe "Dohody o spolupráci". V priebehu roka 2018 boli vymieňané informácie hlavne v súvislosti s priamymi dodávkami mäsa, taktiež v prípade podnetov na prešetrenie potravinárskych prevádzok.
- **informácie pre verejnosť**- na web stránke RÚVZ zverejňujeme aktuálne informácie v súvislosti s nebezpečnými kozmetickými výrobkami (hlásenia RAPEX), v súvislosti s nebezpečnými potravinami spadajúcimi pod úradnú kontrolu orgánu verejného zdravotníctva hlásenými rýchlym výstražným systémom RASFF, opatrenia ÚVZ SR ako i platnú legislatívu a usmernenia a upozornenia pre verejnosť ako i podnikateľov v súvislosti s potravinami v záujme ochrany zdravia obyvateľstva .

3. Rozbor činnosti

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre, zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce. Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Nitre na úseku hygieny výživy zabezpečovali:

- výkon štátneho zdravotného dozoru v súlade so zákonom č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č.355/2007 Z.z a vyhlášky MZ SR č. 533/2007 o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v znení vyhlášky č.125/2017 Z.z. (ďalej len vyhl. 533/2007 Z.z.)

- výkon úradnej kontroly potravín v súlade so zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, Potravinovým kódexom SR, nariadením EP a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín a nariadením EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva
- plnenie úloh v súvislosti s plnením Viacročného plánu úradnej kontroly potravín SR na roky 2018-2020
- plnenie úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády, Programov a projektov na úseku hygieny výživy
- plnenie mimoriadnych cielených úloh
- kontrolu plnenia uložených opatrení a pokynov vydaných orgánom verejného zdravotníctva,
- ukladanie sankcií,
- kontroly zamerané na ochranu nefajčiarov v súlade so zákonom so zákonom 377/2004 Z.z.v znení neskorších predpisov
- kontroly zamerané na zabezpečenie zdravotného dohľadu nad zamestnancami v potravinárskych prevádzkach v nadväznosti na § 30 písm.a) zákona 355/2007 Z.z.,
- činnosť v súvislosti s informačným systémom oddelenia HV (ISUVZ),
- zadávanie údajov o kontaminantoch a prídavných látkach do portálu EFSA,
- činnosť v súvislosti s hlásením nebezpečných potravín v systéme RASFF,
- odbery vzoriek vôd a potravín na základe objednávok prevádzkovateľov potravinárskych zariadení (bolo odobratých mimo ŠZD a ÚK 77 vzoriek potravín),
- štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami vrátane šetrenie výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených v systéme RAPEX a zadávania údajov o kozmetických výrobkov do ICSMS portálu) - výsledky sú spracované v osobitnej správe
- plnenie ostatných úloh na úseku hygieny výživy

3.1. Štátny zdravotný dozor

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ďalej len ŠZD) pracovníci oddelení HV RÚVZ so sídlom v Nitre zabezpečovali :

- v oblasti posudkovej podľa § 13 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia
- v oblasti kontrolnej v súvislosti s plnením povinnosti právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie vyplývajúcich z ustanovení zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a ďalších súvisiacich predpisov, predovšetkým vyhl.533/2007 Z.z v znení vyhlášky125/2017 Z.z..

3.1.1 Posudková činnosť

V oblasti posudkovej činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona č.355/2007 o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia boli vydávané rozhodnutia na uvedenie potravinárskych zariadení do prevádzky, záväzné stanoviská k umiestneniu stavieb v rámci územného konania, k zmene účelu užívania stavieb a ku kolaudácii stavieb.

V roku 2018 bolo na základe kladného posúdenia vydaných:

- 316 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo posúdených a schválených

204 návrhov na schválenie prevádzkového poriadku z ktorých 9 bolo posúdených osobitným rozhodnutím.

Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo kladne posúdených:

- 195 zariadení spoločného stravovania,
- 77 predajní potravín,
- 22 prevádzok výroby potravín (predovšetkým výroba zmrzliny, pekárskych výrobkov),
- 11 skladov potravín,
- 10 predajní kozmetických výrobkov, tabakových výrobkov a iných
- 1 výrobná kozmetických výrobkov

Najviac rozhodnutí bolo vydaných pre zariadenia spoločného stravovania, nakoľko u týchto prevádzok dochádza najčastejšie k zmene prevádzkovateľa.

Z významnejších zariadení v roku 2018 bola skolaudovaná a daná do prevádzky stavba RED OAK GOLF reštaurácie v rámci novovybudovaného golfového areálu v Lužiankach a reštaurácia Fabrika v budove Medirex Group na Novozámočkej ulici v Nitre,:

- 45 záväzných stanovísk z čoho 17 bolo vydaných k umiestneniu stavby v rámci územného konania, 28 záväzných stanovísk ku kolaudácii resp. k zmene účelu užívania stavby. Z celkového počtu záväzných stanovísk k umiestneniu stavby sa 5 týkalo stavieb s využitím ako zariadenia spoločného stravovania, 10 s využitím predajne a sklady potravín a 2 stanoviská sa týkali stavieb s využitím na výrobu potravín. Ku kolaudácii, resp. k zmene účelu užívania boli vydané záväzné stanoviská predovšetkým k zariadeniam spoločného stravovania (13 záväzných stanovísk) k výrobe a predaju potravín po 7 stanovísk a ku skladu potravín (1 stanovisko).

V spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia sme posudzovali priestory a projektovú dokumentáciu k stravovacej časti domovov sociálnych služieb a denných stacionárov, v spolupráci s oddelením preventívneho pracovného lekárstva stravovaciu časť priemyselných objektov, predovšetkým objektov umiestnených v rámci novopostaveného areálu Jaguár Land Rover. Podklady k rozhodnutiam v zariadeniach ktorých súčasťou sú i zariadenia spoločného stravovania sme spracovali v 2 prípadoch, k projektovým dokumentáciám spoločne riešených stavieb sme sa vyjadrovali v 20 prípadoch a podklady k záväzným stanoviskám k územnému konaniu a ku kolaudácii sme spracovávali v 9 prípadoch.

V roku 2018 bolo predložených 39 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia a preto bolo konanie prerušené. V 13 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené. V prípade ak z dôvodu potreby došetrenia prevádzkových a organizačných podmienok prevádzky nebolo možné rozhodnúť v lehote do 30 dní, lehota na vydanie rozhodnutia bola predĺžená na 60 dní, čo bolo uplatnené v 27 prípadoch.

V rámci posudkovej činnosti sme v hodnotenom období nezaznamenali žiadne odvolanie. V súvislosti s vydávaním záväzných stanovísk a rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo v roku 2018 vykonaných celkom 407 kontrol.

Boli poskytnuté odborné konzultácie osobne či telefonicky pre 1847 záujemcov. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia ako aj ostatných požiadaviek predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení, ale aj drobných dispozičných úprav či už jestvujúcich zariadení, alebo novozriadených prevádzok, ktoré boli zriadené rekonštrukciou starších prevádzok. Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, nedoloženie dokladov o užívaní stavby na posudzovaný účel, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim

technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy. S týmito nedostatkami súvisia administratívne prieťahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky).

Okrem výkonov v rámci správneho konania boli zrealizované oddelením hygieny výživy iné výkony v počte 186 (odborné vyjadrenia, rôzne prípisy, správy). K návrhom na rozšírenie predmetu činnosti či sortimentu, k zisteniam v rámci predbežných obhliadok priestorov v ktorých sa uvažovalo so zriadením potravinárskej prevádzky sa vydalo 32 stanovísk. K predloženým návrhom projektových dokumentácií k stavebnému konaniu bolo vydaných 41 stanovísk z toho 20 spoločne riešených s iným oddelením. V rámci konaní príslušných stavebných úradov sme sa zúčastnili 26 komisií.

Z celkového počtu **1537 zariadení spoločného stravovania** v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra je

826 zariadení spoločného stravovania vyvarujúceho typu:

- ZSS zdravotníckych zariadení..... 4
- ZSS závodného stravovania 30
- ZSS v DSS a DD..... 19
- reštaurácie..... 247
- prevádzky rýchleho občerstvenia..... 210
- ambulantly zariadenia..... 316

711 zariadení spoločného stravovania nevyvarujúceho typu

- výdajne stravy..... 155
- bufety.....22
- pohostinstvá, kaviarne, cukrárne.....534

3.1.2 Kontrolná činnosť

Kontrolná činnosť bola vykonávaná podľa zákona 355/2007 Z.z. ako i zákona 152/1995 Z.z.. Z celkového počtu 2709 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2018 vykonaná kontrola v 1175 zariadeniach. Bolo vykonaných celkom 2592 kontrol z ktorých 1870 bolo vykonaných podľa zákona 355/2007 Z.z a 722 kontrol podľa zákona 152/1995 Z.z. o potravinách. V roku 2018 sa vykonalo o 31 kontrol viac ako v roku 2017. Z 2709 registrovaných potravinárskych prevádzok v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre je v 1811 prevádzkach miestne príslušným orgánom úradnej kontroly RÚVZ Nitra. V roku 2018 bolo z tohto počtu skontrolovaných 1051 prevádzok a bola vykonaná kontrola v počte 2282 kontrol.

V rámci kontrolnej činnosti bola vykonávaná aj kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov. Za rok 2018 bolo v tejto súvislosti vykonaných 624 kontrol. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona bolo zistené v 1 prípade.

Mimo plánovaných kontrol boli v rámci kontrolnej činnosti vykonávané aj šetrenia na základe podaní spotrebiteľov či iných subjektov.

	Celkový počet podaní	Opodstatnené	Neopodstatnené	Nebolo možné dokázať, odstúpené
Zariadenia spoločného stravovania	40	14	24	2
Výrobcovia	5	2		3
Dopravcovia a distribútori	2	1		1
Hypermarkety, supermarkety	8	1	1	6
Malé a stredné predajne	13	2	4	7
Baliarne	-	-	-	-
Iné - sklady	9	4	2	3
SPOLU	77	24	31	22

V priebehu roka 2018 oddelenie hygieny výživy obdržalo 77 podnetov na prešetrenie, z toho 24 bolo opodstatnených, 31 neopodstatnených, 18 bolo postúpených na riešenie miestne a vecne príslušným orgánom dozoru. V 3 prípadoch nebolo možné posúdiť či ide o opodstatnené resp. neopodstatnené podanie a v 1 prípade išlo o neaktuálnosť podania. V prípade opodstatnenosti podnetu na prešetrenie boli prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a uložené sankcie. Podnety sa týkali prevažne nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny a nevyhovujúcej kvality podávanej stravy a surovín (30 x), nevyhovujúceho predaja potravín (7 x), nevyhovujúceho zloženia , označovania, a kvality potravín na osobitné výživové účely (9x), nedodržovania prípustných hodnôt hluku (6 x), porušovania zákona o reklame (5 x) chýbajúcich dokladov odbornej spôsobilosti zamestnancov(4 x), nevyhovujúcej kvality pitnej vody (4 x), prevádzkovania bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva (3 x), označovania, kvality kozmetických výrobkov (5x) a v 4 prípadoch iné. Opodstatnené podnety sa prevažne týkali nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny a nevyhovujúcej kvality podávanej stravy a surovín (9 x) , nedodržovania prípustných hodnôt hluku (4 x), nevyhovujúcej kvality pitnej vody (3 x), prevádzkovania bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva (2 x), chýbajúcich dokladov odbornej spôsobilosti zamestnancov (2 x), nevyhovujúceho označovania kozmetických výrobkov (1x), porušovania zákona o reklame (1x), nevyhovujúceho predaja potravín (1 x), predaja detskej výživy za zníženú cenu (1 x). V prípade opodstatnenosti podnetu na prešetrenie boli uložené a prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a uložené sankcie. Blokové pokuty boli uložené v 6 prípadoch v celkovej výške 990 eur, správne konanie vo veci uloženia pokuty na základe podnetov bolo zahájené v 5 prípadoch v celkovej výške 2.600 eur. Najviac podnetov - 40 sa týkalo zariadení spoločného stravovania z ktorých 35 % bolo opodstatnených.

V roku 2018 boli pracovníkmi oddelenia hygieny výživy vykonávané aj kontroly aj v súvislosti so zabezpečením zdravotného dohľadu nad zamestnancami potravinárskych prevádzok v súlade s § 30 písm.a) zákona 355/2007. V tejto súvislosti bolo vykonaných 418 kontrol.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly potravín zamerané na dodržiavanie potravinového práva prevádzkovateľmi potravinárskych prevádzok boli vykonávané v prevádzkach, kde podľa § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov je vecne a miestne príslušným orgánom úradnej kontroly orgán verejného zdravotníctva. Výkon úradnej kontroly prebiehal v súlade s Viacročným národným plánom pre úradnú kontrolu v Slovenskej republike na obdobie 2018-2020 vykonávanú orgánmi verejného zdravotníctva - aktualizovaného na rok 2018 a rozpracovaného na podmienky RÚVZ so sídlom v Nitre. Kontroly sa týkali zabezpečenia hygienických podmienok a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov v súlade s požiadavkami ustanovenými v:

- zákone č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení,
- nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín
- Potravinovom kódexe SR,
- zákone č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení a niektorých zákonov
- vyhláske MZ SR č.533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v znení vyhlášky č.125/2017 Z.z.
  - v ďalších súvisiacich predpisoch pre výrobu potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovanie na trh z hľadiska požiadaviek zachovania ich zdravotnej bezpečnosti.

Z celkového počtu 1811 zariadení v ktorých miestne príslušným orgánom štátnej správy vo veciach úradnej kontroly potravín je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre a ktoré dozoruje oddelenie hygieny výživy bolo vykonaných celkom 712 kontrol podľa zákona 152/1995 Z.z

V roku 2018 sme šetrili výskyt nasledovných zdravotne škodlivých potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené prostredníctvom rýchleho výstražného systému RASFF:

V roku 2018 sme šetrili výskyt nasledovných zdravotne škodlivých potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené prostredníctvom systému RAPID ALERT:

Potraviny:

1. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre obdržal žiadosť ÚVZ SR o vykonanie kontrol v prevádzkach dm drogerie markt, nachádzajúce sa v jeho územnom obvode, pri ktorých bolo potrebné overiť, prípadne zabezpečiť stiahnutie výrobku Babylove ovocný príkrm jahoda, malina, jablko od 4. mesiaca, 190 g, dátum minimálnej trvanlivosti do 05.07.2019 z trhu a zistiť spôsob jeho likvidácie (príp. vrátenie jeho dodávateľovi).V

predmetnom výrobku boli vlastnými kontrolami dm drogerie markt,s.r.o. zistené zvyšky čistiaceho prostriedku s obsahom chlóru, jednalo sa o preventívne sťahovanie výrobku.

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme celkom 6 predajni dm drogerie markt. Kontroly so zameraním na výskyt predmetného výrobku boli vykonané vo všetkých predajniach. Pri kontrolách bolo zistených celkom 43 ks uvedeného výrobku, ktoré v čase kontroly už boli stiahnuté z predaja a uložené osobitne mimo predajných pultov. Tieto výrobky boli následne vrátené do centrálného skladu. Doklady o vrátení boli predložené resp. z dvoch predajni v Šali boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Nitre. Informácia pre zákazníkov o možnosti vrátenia výrobku bola na predajniach zabezpečená.

2. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre obdržal žiadosť ÚVZ SR o vykonanie kontrol v prevádzkach „Lekáreň Dr.Max“, nachádzajúce sa v jeho územnom obvode, pri ktorých bolo potrebné overiť stiahnutie výrobkov mliečnej výživy Amilk Bifido 1, počiatočná mliečna výživa, Amilk Bifido 2, následná mliečna výživa Amilk Bifido 3, sušená mliečna výživa z predaja, z dôvodu podozrenia na jej bakteriálnu kontamináciu. Informáciu zaslala Dr. Max Pharma s.r.o., Na Florencii 2116/15, 110 00 Praha 1, Česká republika.

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre evidujeme celkom 10 lekární „Lekáreň Dr.Max“. Kontroly so zameraním na výskyt predmetného výrobku boli vykonané vo všetkých prevádzkach. Pri kontrolách bolo zistených celkom 110 ks uvedených výrobkov, ktoré v čase kontroly už boli stiahnuté z predaja a uložené osobitne mimo predajných pultov. Doklady o vrátení boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Nitre. Informácia pre zákazníkov o možnosti vrátenia výrobku bola na predajniach zabezpečená.

3. RASFF č. 2018.0216 - výstražné oznámenie – *Listeria monocytogenes* v mrazenej sladkej kukurici. Oznámenie sa týkalo nasledovných mrazených výrobkov:

1.) CORN SURERSWEET 4x2,5 kg vyrobené Greenyard Frozen Poland Sp. z.o.o. Poland (distribučný zoznam poskytnutý Maďarskom)

2.) Sweet corn supersweet 10x1 kg vyrobené v Belgicku (distribučný zoznam poskytnutý Belgickom).Podľa zaslaného distribučného zoznamu výrobky boli dodané aj do prevádzok v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre cez VOS HO&PE FAMILY s. r. o., Priemyselná ulica 1, 059 51 Poprad- Matejovce. Na základe oznámenia boli zamestnancami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly v zariadeniach spoločného stravovania nasledovne:

1. Rýchle občerstvenie Royal kebab, Nitrianska 511,Branč – nachádzalo sa 17,5 kg cukrovej kukurice zrno Corn supersweet (č.1 v oznámení), ktorá bola dopropisom vrátená dodávateľovi HOPE FAMILY s.r.o.,- dobropis tvoril prílohu listu

Kontroly boli vykonané aj v 8 zariadeniach , kde sa už predmetné výrobky nenachádzali, boli spotrebované:

Následne bolo z ÚVZ SR zaslané oznámenie „News 17-849“ Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF) - Vypuknutie nákazy *Listeria monocytogenes* IVB, ST6. Oznámenie sa týkalo mrazených výrobkov od dodávateľa Ryba Žilina, spol.s.r.o., Hviezdoslavova Žilina: Mexican mixed vegetables 4x2,5 kg rôzne šarže.

Podľa zaslaného distribučného zoznamu boli výrobky dodané do spoločnosti Compass Group Slovakia s.r.o., Bratislava, ktorá v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre prevádzkuje 4 zariadenia spoločného stravovania.

Na základe oznámenia boli zamestnancami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly vo všetkých 4 zariadeniach spoločného stravovania, ktorých prevádzkovateľom je Compass Group Slovakia s.r.o., Bratislava, počas ktorých bolo zistené, že uvedené výrobky sa už v prevádzkach nenachádzali.

4. RASFF č. 2018.1799 - varovné oznámenie - vysoký obsah kofeínu vo výživovom doplnku XTREME NAPALM PRE CONTEST, 500g, prášok z Poľska. Súčasťou balenia výživového doplnku je nevyhovujúca odmerná lyžička, použitím ktorej spotrebiteľia môžu užiť pri odporúčanom dávkovaní až 750 mg kofeínu, čo predstavuje zdravotné riziko.

Podľa zaslaného distribučného zoznamu bol výrobok dodaný do spoločnosti JT NUTRITION s.r.o., Poľný Kesov 338, ktorá prevádzkuje predajňu výživových doplnkov v Nitre, Štefánikova 39. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenej prevádzke, počas ktorej bolo zistené, že výrobok sa už v predajni nenachádzal bol predaný. Odberateľ bol prevádzkovateľom JT NUTRITION s.r.o., informovaný o zdravotnom riziku pre spotrebiteľa a o možnosti vrátenia výrobku dodávateľovi.

5. RASFF č.2018.1933 – výstražné oznámenie - *Listeria monocytogenes* v mrazenej zelenine dodávanej z HO&PE FAMILYs.r.o., Priemyselná 1, Poprad-Matejovce, krajina pôvodu Belgicko. Oznámenie sa týkalo nasledovných mrazených výrobkov: Summertime mixed vegetable 4x2,5kg Ping a Peas F 4x2,5kg.Podľa zaslaného distribučného zoznamu bol výrobok Summertime mixed vegetable 2,5 kg dodaný aj do prevádzky Bistro Golem, Kráľová nad Váhom č.131 v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre. Na základe oznámenia bola zamestnankyňou RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v uvedenom zariadení spoločného stravovania a bolo zistené, že predmetný výrobok sa tu už nenachádzal, bol spotrebovaný.

6. RASFF č. 2018.1813 – výstražné oznámenie zaslané zo Švédska - podozrenie na ochorenie hepatitídy A spôsobené mrazenými jahodami z Poľska. Jednalo sa o mrazené jahody „Frysta jordgubbar“, TK 4 x 2,5 kg, EAN kód 9001780290989, DMT: 30.06.2019, DMT: 06.03.2020, DMT: 26.06.2020. Z následného oznámenia „fup 18“ z Rakúska a zaslania distribučných zoznamov mrazené jahody boli zaslané cez spoločnosť ADALIA – SK, s.r.o., Šenkvickej cesta 11, Pezinok a spoločnosť ADL TRADE ,s.r.o.,Šenkvickej cesta 11,Pezinok do prevádzky PIZZA PUB.

Na základe uvedeného bola zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonaná kontrola v prevádzke PIZZA PUB, Vrábľa, počas ktorej bolo na základe predložených dodacích listov zistené, že do prevádzky boli dodané mrazené jahody len od dodávateľa ADL TRADE s.r.o., Šenkvickej 11, Pezinok.

Nakoľko v čase kontroly boli už všetky jahody spotrebované , DMT jednotlivých dodávok nebolo možné zistiť.

7. RASFF č. 2018.2807 – výstražné oznámenie - *Salmonella* v tekutej vaječnej melanži pôvodom z Ukrajiny, ktoré do RASFF zaslalo Maďarsko. Jednalo sa o výrobok Ovomix L2001-1 (1 kg balenia, chladené) lotyšskej spoločnosti SIA „OE Product“, lot No 36, DS 20.10.2018, ktorá predávala výrobok do Maďarska firme „Mary-Ker“ a tá následne na Slovensko do firmy KON-RAD s.r.o., Cesta na Senec 15725/24, Bratislava.

V zmysle zaslaných distribučných zoznamov vaječná melanž bola zaslaná aj do zariadení spoločného stravovania územne patriacich do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre. Na základe uvedeného boli zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly a bolo zistené nasledovné:

FOXCONN Slovakia - dodaných spolu 144 ks, všetky boli spotrebované

MAREL food systems – dodaných spolu 72 ks, všetky spotrebované

Nemocnica Zlaté Moravce, – dodaných spolu 20 ks, spotrebovaných 18 ks, vrátené 2 ks

Predmety prichádzajúce do styku s potravinami:

1. Výstražné oznámenie RASFF Českej republiky č.2018.1867 Migrácia formaldehydu a melamínu z plastového riadu z Číny, cez Švajčiarsko a Slovensko u výrobku: Animodular Eco Bamboo, Lunasol, dodávateľ do ČR: Sola Switzerland EU s.r.o., Novozámocká 1065, Ivanka pri Nitre. Všetky nevyhovujúce výrobky boli stiahnuté z predaja a následne zlikvidované spálením v spoločnosti Duslo Šaľa. Zákazníci boli informovaní výveskou na predajniach o zakúpení škodlivého výrobku a o možnosti jeho vrátenia predajcovi.

2. Výstražné oznámenie RASFF Českej republiky č.2018.2632 Migrácia formaldehydu a melamínu z plastového riadu z Číny, cez Švajčiarsko a Slovensko u výrobku: Bamboo Fiber Kids -Detský set 3 ks, dodávateľ do ČR: Sola Switzerland EU s.r.o., Novozámocká 1065, Ivanka pri Nitre. Všetky nevyhovujúce výrobky boli stiahnuté z predaja a následne zlikvidované spálením v spoločnosti Duslo Šaľa. Zákazníci boli informovaní výveskou na predajniach o zakúpení škodlivého výrobku a o možnosti jeho vrátenia predajcovi.

3. Varovné oznámenie RASFF zo Slovenska č.2018.3245 Migrácia primárnych aromatických amínov z nylonových kliešťov, pôvod Čína, cez Holandsko a Česko do spol. ORION TRADE s.r.o., Pezinská cesta, Senec, predajňa ORION, Akademická 1/A, Nitra. Výrobky nachádzajúce sa v predajni boli stiahnuté z predaja, vrátené dodávateľovi a zákazníci boli informovaní výveskou na predajni o zakúpení škodlivého výrobku a o možnosti jeho vrátenia predajcovi.

Hlásenie nebezpečných výrobkov

RÚVZ so sídlom v Nitre v nadväznosti na nevyhovujúce výsledky laboratórneho rozboru na ďalší detský set Cars Eco Bamboo 3 ks (prekročenie migračného limitu pre formaldehyd a melamín) zasielalo podklady na vytvorenie oznámenia do RASFF na ÚVZ SR Bratislava. Dodávateľom výrobku bola spoločnosť Sola Switzerland EU s.r.o., Novozámocká 1065, Ivanka pri Nitre. Všetky nevyhovujúce výrobky boli stiahnuté z predaja a následne zlikvidované spálením v Duslo Šaľa.

3.2.1. ÚK v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre , evidujeme mimo zariadení spoločného stravovania 274 zariadení, kde miestne a vecne príslušným orgánom úradnej kontroly podľa zákona 152/1995 Z.z. je orgán verejného zdravotníctva. Jedná sa o nasledovné prevádzky:

- 5 výrobní výživových doplnkov,
- 1 výrobnia bylinných čajov,
- 1 baliareň bylinných čajov
- 5 výrobnie plastových obalov z toho 1 výrobcovia PET fľaš z granulátu a 3 výrobcovia obalov z nakupovanej fólie a 1 iných obalov- výroba plastových uzáverov na plastové obaly),
- 13 špecializovaných skladov (potravín na osobitné výživové účely , sklad aditívnych látok),
- 13 skladov materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami,
- 11 predajní obalov

- 70 špecializovaných predajní potravín (predajní potravín na osobitné výživové účely, predaj čajov a internetov predaj)
- 75 výrobcov predávajúcich hlavne na maloobchodnej báze, kde sú zaradení výrobcovia zmrzlín, resp. predajcovia
- 79 lekární a drogérie

V prevádzkach výroby a manipulácie s potravinami spadajúcich pod úradnú kontrolu vykonávanú orgánmi verejného zdravotníctva (mimo ZSS) bolo vykonaných 222 kontrol u 122 kontrolovaných subjektov, z čoho 128 kontrol bolo vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. Z celkového počtu kontrolovaných subjektov boli u 20 subjektov zistené nezhody v celkovom počte 30 . Počet nezhôd v týchto zariadeniach bol oproti roku 2017 znížený o 5 nezhôd.

Nezhody boli zistené v nasledovných počtoch:

- 22 SVP/HACCP nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie, neodložené vzorky pri výrobe zmrzlín, nevyhovujúce vzorky
- 3 v manipulácii s potravinami – porcovacieho náradia v nádobe so stojatou vodou
- 1 vysledovateľnosť
- 1 označovanie
- 1 v nedodržaní osobnej hygieny
- 1 v hygiene prevádzky
- 1 vzdelávanie zamestnancov- nezabezpečovanie školení zamestnancov

3.2.2. Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov na predajných miestach (kontrola podľa zákona č.152/1995 Z. z.)

V zariadeniach spoločného stravovania boli kontroly vykonané podľa zákona 355/2007 Z.z. ako aj podľa zákona 152/1995 Z.z. Celkovo evidujeme na oddelení hygieny výživy 1537 zariadení spoločného stravovania, v ktorých bolo vykonaných celkom 2060 kontrol, pričom 586 kontrol bolo vykonaných podľa zákona 152/1995 Z.z. a 1474 kontrol podľa zákona 355/2007 Z.z. Celkom bolo v zariadeniach spoločného stravovania zistených 750 nezhôd. Z celkového počtu kontrolovaných subjektov sa u 51,3 % subjektov zistili nedostatky. Nezhody boli zistené v týchto počtoch:

- 440 v hygiene prevádzky - nedostatočná sanitácia priestorov, znečistené pracovné pomôcky, pracovné a technologické zariadenia (chladničky, mrazničky, výdajné pulty, stoly, riad), poškodené steny, podlahy, poškodené povrchy pracovných stolov, zariadení ,
- 62 v skladovaní potravín – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, zmrazovanie surovín (najmä mäsa) dodávaných v chladenom stave, zmrazovanie hotových pokrmov bez vhodných technologických zariadení, chladiace zariadenia nevybavené teplomermi, chýbajúce zariadenia na udržanie požadovanej teploty hotových pokrmov,
- 49 v dodržiavaní zásad SPV, HACCP - nevykonávanie monitoringu CCP, vedenie evidencie formálne, bez vykonávania nápravných opatrení, nevedenie evidencie o nápravných opatreniach v prípade odchýlok od kritických limitov, zanedbanie aktualizácie dokumentov SVP,

- 36 v manipulácii s potravinami – zámerna pracovných plôch, neoznačenie pracovných plôch, neoznačenie otvorených obalov surovín s dátumom a hodinou otvorenia, nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov, kríženie čistých a nečistých činností, zmrazovanie hotových pokrmov,
- 34 v overovaní pôvodu tovaru (výsledovateľnosť) – nepredložené doklady o nadobudnutí tovaru, neoznačenie tovaru dodaného vo veľkospotrebitel'skom balení, po rozbalení, nedostatočne vedená evidencia pri príjme,
- 29 v priebežnom vzdelávaní zamestnancov - nezabezpečenie priebežného školenia osôb prichádzajúcich do styku s potravinami, nevedenie evidencie o vykonanom školení,
- 28 nedodržanie DS/DMT- predovšetkým surovín použitých na prípravu pokrmov
- 16 v odbornej spôsobilosti - chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností u zamestnancov, resp. uplynutie platnosti osvedčenia odbornej spôsobilosti
- 15 v označovaní – neoznačenie cukrárskych výrobkov dátumom spotreby, označenie surovín v inom ako slovenskom jazyku
- 14 v manipulácii s odpadom – zhromažďovanie odpadov v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách, neuzavretie zmluvy s oprávneným odberateľom odpadov, chýbajúce doklady o odvoze odpadu, resp nedostatočne vyplnené doklady
- 13 iné (prevádzkovanie bez vydaného rozhodnutia, bez vypracovaného prevádzkového poriadku, nedodržanie prevádzkového poriadku a pod.)
- 7 v osobnej hygiene - chýbajúce pokrývky vlasatej časti hlavy, nevhodný pracovný odev, nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky) pri umývadlách, nepoužívanie jednorazových rukavíc pri výdaji pokrmov
- 7 v zdravotnej spôsobilosti – nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov

3.2.3. Audity podľa čl. 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

V roku 2018 bolo na RÚVZ so sídlom v Nitre oddelením hygieny výživy vykonaných celkom 9 auditov z čoho 7 bolo o vykonaných v reštauráciách otvoreného typu , 1 v zariadení ktorý dodáva stravu do viacerých výdajní stravy v rámci závodného stravovania, 1 v domove sociálnych služieb. 7 zariadení bolo vyhodnotených ako bezpečné s pripomienkami 2 zariadenia ako podmienene bezpečné. Celkovo bolo spracovaných 34 protokolov o nezhodách. Nezhody sa zistili hlavne na úseku verifikačných postupov (nevypracované metrologické poriadky) a v popise a v spôsobe realizácie kontroly kontrolných a kritických kontrolných bodov, v spôsobe vedenia záznamov, v neznalosti predpisov a povinností jednotlivých pracovníkov o požiadavkách v súvislosti so správnou hygienickou praxou.

3.3.Zdravotná neškodnosť potravín

Za rok 2018 bolo odobratých celkom 539 vzoriek potravín, pokrmov a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami. Z uvedeného počtu bolo

170 vzoriek hotových pokrmov,
 134 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia,
 101 vzoriek zmrzlín
 32 vzoriek detskej a dojčenskej výživy,
 30 vzoriek cukrárskych výrobkov ,
 12 vzoriek kuchynskej soli,
 22 vzoriek lahôdkárskych výrobkov,
 7 výživových doplnkov,
 2 vzorky mäsa a mäsových výrobkov
 4 vzorky predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami
 4 vzorky vajec
 5 vzoriek – ostatné potraviny
 2 vzorky cereálnych a pekárskych výrobkov
 4 vzorky watercoolerov
 3 vzorky potravín na osobitné výživové účely
 2 vzorky pramenitých vôd dojčenských
 2 vzorky tukov a olejov
 1 vzorka ostatných mliečnych výrobkov
 1 vzorka orechov
 1 vzorka arómy

V odobratých vzorkách sa vyšetrovala predovšetkým mikrobiologická kontaminácia, iná kontaminácia a bola vykonaná kontrola označenia výrobkov v súlade s legislatívou.

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 37 vzoriek nevyhovujúcich mikrobiologicky. Z dôvodu inej kontaminácii ako i z dôvodu nevyhovujúceho označovanie neboli zistené nevyhovujúce vzorky..

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Z 37 nevyhovujúcich vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch boli izolované :

- koliformné baktérie boli zistené v 24 vzorkách (10 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia ,5 vzoriek hotových pokrmov, 9 vzorky zmrzlín,)
- Enterobacteriaceae boli zistené v 17 vzorkách vzorkách zmrzlín
- Koagulázopozitívne stafylokoky boli zistené v 2 vzorkách zmrzlín
- kvasinky boli zistené v 1 vzorke zmrzliny
- plesne boli zistené v 2 vzorkách zmrzlín
- Pseudomonas aeruginosa bola zistený v jednej vzorke vody vo veľkoobjemovom balení –(watercooler)

-

Z celkového počtu odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek potravín (vrátane pokrmov), bolo mikrobiologicky vyšetrených 469 vzoriek, z ktorých nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám 37 vzoriek t.j. 7,9 čo je zlepšenie oproti roku 2017 o 0,2 % .

Z mikrobiologicky vyšetrených vzoriek nevyhovovali vzorky v nasledovných komoditách:

Názov komodity	Dôvod nezhody	Počet odobratých vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek	% nevyh. vzoriek
Zmrzlina a dezerty	mikrobiolog. kontaminácia <i>Entbac(17), kol (9), plesne (2), stafylokoky (2), kvasinky(1),</i>	101	21	20,78
Hotové pokrmy	mikrobiolog. kontaminácia <i>kol (5),</i>	170	5	2,94
Pokrmy rýchleho občerstvenia	mikrobiolog. kontaminácia <i>kol (10)</i>	134	10	7,46
Voda-watercoolery	mikrobiolog. kontaminácia <i>Pseudomonas aeruginosa (1)</i>	4	1	25
SPOLU	Mikrobiologická kontaminácia	539	37	6,86
	Iná kontaminácia		0	0
	Označenie výrobku		0	0

Na základe nevyhovujúcich laboratórnych výsledkov boli vykonané následne kontroly a uložené opatrenia súvisiace so zabezpečením správnej hygienickej praxe. Za nedostatky boli uložené blokové pokuty.

3.3.2. Chemické hodnotenie potravín

Z celkového počtu 539 odobratých vzoriek a laboratórne vyšetrených vzoriek bolo 48 chemicky vyšetrených vzoriek. Všetky vzorky odobraté na chemické vyšetrenie zodpovedali požiadavkám legislatívy. Na chemické vyšetrenie odobraté vzorky boli kontrolované predovšetkým na dodržanie maximálneho limitu kontaminantov a prídavných látok.

Chemická kontaminácia :

Obsah **ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg)** sa sledoval v 5 vzorkách hotových pokrmoch, v 5 vzorkách potravín pre dojčatá a malé deti, v 4 vzorkách výživových doplnkov v 1 vzorky bio potraviny. Jedna vzorka ostatnej potraviny pre dojčatá a malé deti na báze obilia bola vyšetrená na obsah **niklu**. Dve vzorky výživových doplnkov (čaje) boli vyšetrené na obsah **arzénu**

Obsah (Pb, Cd, Hg, As, Ni, NO₃, Sb, B, NO₂, F, CN, Mn) sa sledoval v 4 vzorkách watercoolerov v 2 vzorkách pramenitých vôd dojčenských

Veľkoobjemovo balené vody určené na dávkovanie prostredníctvom dávkovačov vody tzv. watercoolerov boli kontrolované v prevádzkach zariadení spoločného stravovania. Boli odobraté 3 vzorky na laboratórnu analýzu RÚVZ Nitra. Zároveň bola odberom sterov zo zariadenia vykonaná kontrola dodržiavania sanitačného poriadku prevádzky

Obsah dusičnanov sa sledoval: v 5 vzorkách detskej dojčenskej výživy, v 5 vzorkách vody vo watercooleroch, 3 vzorkách dojčenskej vody

Obsah dusitanov sa sledoval:

- V 5 vzorkách detskej dojčenskej výživy - hodnota bola v priemere menej ako 0,66 mg/kg- menej ako LOQ
- V 5 vzorkách vody z watercooleroch – nameraná priemerná hodnota menej ako 0,0061 mg/l menej ako LOQ
- V 3 vzorkách dojčenskej vody – nameraná hodnota menej ako 0,0061 mg/l - menej ako LOQ

Mykotoxíny sa sledovali u potravín na osobitné výživové účely- potravín na výživu dojčiat a malých detí, bolo odobratých 8 vzoriek - 3 vzorky potraviny na báze obilia a kukurice – ostatné potraviny pre dojčatá a malé deti na stanovenie **zearalenonu**

- 2 vzorky potravín na báze obilia – následné výživové prípravky pre dojčatá a malé deti na stanovenie **deoxynivalenolu**

- 3 vzorky následných výživových prípravkov na báze ovocia pre dojčatá a malé deti na stanovenie **patulínu** .

Reziduá pesticídov sa zisťovali v 1 vzorke následného výživového prípravku na báze obilia pre dojčatá a malé deti

Reziduá antibiotík boli stanovené v 2 vzorkách: v 1 vzorke slepačích vajec a v 1 vzorke hovädzieho mäsa- v tab. iné

Obsah PCB: sa zisťoval v 1 vzorke následnej dojčenskej mliečnej výživy

Radiačné ošetrenie bolo stanovené v 1 vzorke potraviny rastlinného pôvodu obsahujúcu tuk- v tab.iné

Transmastné kyseliny (TKM) sa zisťovali v 1 vzorke stuženého pokrmového tuku-v tab.iné

V rámci sledovania maximálne povoleného množstva **prídavných látok** bol sledovaný:

Obsah jodidu draselného a ferokyanidu draselného v 12 vzorkách jedlej soli. Nakoľko sa jedná o soľ z dovozu vykonával sa len monitoring obsahu KI. 91,6% odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek mali obsah KI v rozmedzí 15 – 35 mg/kg, 8,33 % (1 vzorka) mala obsah KI menej ako 15 mg/kg. Najnižšia hodnota KI z vyšetrených vzoriek bola zistená 0,21 mg/kg, najvyššia hodnota 31,97mg/kg. Vzorky jedlej soli boli odobraté zo zariadení spoločného stravovania. Obsah ferokyanidu draselného bol vo všetkých vzorkách menej ako limit podľa Potravinového kódexu SR - 20 mg/kg

Obsah pridanej soli sa sledoval v 2 vzorkách hotových pokrmov a v 2 vzorkách pekárskech výrobkov (1 vzorky pečiva a 1 vzorka chleba) . Vzorky boli odobraté v zariadeniach spoločného stravovania (1 x uzavretý typ zariadenia spoločného stravovania a 1 x otvorený typ ZSS). Výsledky boli porovnávané s hodnotami výnosu MZ SR č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách , ktorý vstúpil do platnosti od 1.decembra 2015 a ktorý znižuje obsah pridanej kuchynskej soli do potravín. Povolený limit pridanej soli v pekárskech výrobkoch je 18 000 mg/kg. Laboratórnym vyšetrením bol zistený obsah NaCl v odobratých pekárskech výrobkoch: 14.400 mg/kg a 14.500 mg/ kg. Zisťované hodnoty pridanej kuchynskej soli v hotových pokrmoch (kompletné obedové menu) taktiež neboli prekročené, dosahovali hodnoty 5647 a 10 777 mg/kg. Povolený limit pridanej kuchynskej soli v hotových pokrmoch je 13 000 mg/kg. Pri percentuálnom hodnotení výsledkov na odporúčanú dennú dávku príjmu soli u jednej vzorky bola táto hodnota prekročená na 275,0% . Vzhľadom na odporúčaný podiel príjmu jedlej soli na obed boli

hodnoty u oboch vzoriek vysoko prekročené. Prekročenie dosahovalo nasledovné hodnoty: 240,1 % a 785,9 %.

Obsah farbív bol sledovaný v 6 vzorkách zmrzlín a v 2 vzorkách ostatných potravín na osobitné výživové účely

V rámci **monitoringu spotreby vybraných prídavných látok**: (kyselina sorbová E203 a kyselina benzoová E 203) a sladidlo glykozid steviolu RÚVz so sídlom v Nitre neodoberal vzorky.

V rámci kontroly označovania alergénov bolo **kontrolované označovanie potravín pre celiatikov**. Bola odobratá 1 vzorka bezgluténová múka .Obsah gluténu bol zistený menej ako LOQ teda menej ako 5 mg/kg. Vzorka vyhovovala požiadavkám na označovanie v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 41/2009 z 20.januára 2009 o zložení a označovaní potravín vhodných pre osoby trpiace neznášanlivosťou gluténu. Označenie bezgluténový sa môže použiť vtedy ak obsah gluténu v potravine vo forme v akej sa predáva nepresiahne 20 mg/kg- v tab.iné)

Za účelom kontroly označovania boli odobraté 2 vzorky potraviny nového typu (argánový olej a salvia hispanica) .

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na styk s potravinami:

Koncepcia výkonu úradných kontrol materiálov a predmetov určených na styk s potravinami vychádza z požiadaviek definovaných v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1935/2004 o materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami a o zrušení smerníc 80/590/EHS a 89/109/EHS. Plán úradných kontrol bol cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami a na kontrolu požadovanej dokumentácie. Kontroly boli vykonávané v súlade s plánom úradných kontrol RÚVZ so sídlom v Nitre, ktorý bol spracovaný na základe plánu ÚK orgánov verejného zdravotníctva na rok 2018. V územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra registrujeme 5 výrobcov materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami (konkrétne 4 výrobcov plastových obalov a 1 výrobca PET fliaš) a 12 veľkoskladov.

V roku 2018 boli úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami , v súlade s plánom ÚK vykonané v nasledovnom členení:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek Tieto kontroly boli vykonávané v súlade s časovým harmonogramom určeným ÚVZ SR

V rámci tejto úlohy boli odobraté 3 vzorky materiálov a predmetov určených na styk s potravinami s cieľom sledovania nasledovných rizikových ukazovateľov:

- **Keramické výrobky – 1 vzorka tanier hlboký detský** krajina pôvodu Čína, odobratá v predajni OD Kaufland, Hviezdoslavova 37, Nitra **stanovenie kovov Cd,Pb**, vo výluhu vzorky do 4 % kyseliny octovej
- **Polystyrénové menu boxy- 2 vzorky :**
  1. dvojdielny menu box odobratý vo veľkosklade HEDONIA s.r.o., Jakuba Haška 1 Nitra, dovozca WIMEX s.r.o., Soblahovská 2050, Trenčín
  2. trojdielny menu box odobratý vo veľkosklade Linpack Packaging, Murgašova 2, Nitra, dovozca WIMEX s.r.o., Soblahovská 2050, Trenčín

U oboch vzoriek bol stanovený obsah styrénu vo výluhu 3 % kyseliny octovej

Všetky vzorky v sledovaných ukazovateľoch vyhovovali požiadavkám legislatívy. Zároveň s odberom vzoriek boli vykonané aj kontroly zamerané na označovanie, skladovanie, dostupnosť dokumentácie v súlade s legislatívou. 1 vzorka bola odobratá v obchodnej sieti, 2 vzorky vo veľkoskladoch obalových materiálov.

2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh

Cieľom úradných kontrol bez odberu vzoriek bola kontrola splnenia požiadaviek na uvádzanie plastových obalových materiálov na trh. V priebehu roka 2018 boli úradné kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami bez odberov vzoriek vykonávané u výrobcov materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra. Celkom bolo vykonaných 5 úradných kontrol bez odberov vzoriek. U výrobcov obalov sa kontrolovalo zavedenie správnej výrobných praxe, skladovanie, označovanie, úplnosť údajov na vyhláseniach o zhode predovšetkým u plastových materiálov, súlad, resp. dostupnosť podpornej dokumentácie. Správne výrobné postupy s HACCP sú u výrobcov obalov okrem jedného zavedené. Vo vyhláseniach o zhode neboli v každom prípade uvedené všetky potrebné údaje v súlade s nar. EÚ 10/2011, v nariadení č. 10/2011 nie je uvedené v znení neskorších predpisov, chýbal údaj o pomere povrchovej plochy pri styku s potravinami, údaj o použitých monomérok, ťažkých kovoch, migrácii primárnych amínov a chýbali aj iné náležitosti požiadaviek nar. EÚ č.10/2011. Nedostatky zistené pri kontrole vyhlásení o zhode boli s prevádzkovateľmi prejednané a následne boli vyhlásenia o zhode prepracované v súlade s legislatívou a predložené na RÚVZ.

3. Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.

- Vykonaný bol odber **jednej vzorky reklamného predmetu**, ktorý bol použitý ako reklamný predmet na podporu predaja potravinárskych výrobkov – **Španielsky nerezový nôž** 11 cm umiestnený v **časopise** Nový čas pre ženy, odobratý v stánku tabaku, tlače, Poliklinika Klokočina, Hviezdoslavova, Nitra, stanovenie Cd,Pb,Cr,Ni v 1. a 3. výluhu vzorky do 3 % kyseliny octovej. Vzorka v sledovaných ukazovateľoch vyhovovala požiadavkám legislatívy.

4. Výkon auditov SVP u výrobcov plastových a keramických výrobkov.

V roku 2018 nebol vykonaný audit u výrobcov **plastových a keramických výrobkov**.

3.4 Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre nevidujeme rekreačné strediská cestovného ruchu, ale so zahájením letnej turistickej sezóny úzko súvisí zahájenie činnosti stánkov s výrobou a predajom zmrzliny, stánkov s rýchlym občerstvením na letných kúpaliskách (Nitra, Diakovce, Poľný Kesov) a zvýšený počet návštevníkov reštaurácií v centre mesta Nitra a v obciach s turistickými zaujímavosťami (Mojmírovce a Topoľčianky). Pred zahájením

prevádzkovanja stánkov s rýchlym občerstvením ako aj stánkov vyrábajúcich alebo predávajúcich zmrzlinu boli vykonané kontroly zamerané na zabezpečenie sanitácie priestorov vrátane jej evidencie, vybavenie prevádzky vyhovujúcim technologickým zariadením, zabezpečenie teplej a studenej pitnej vody, ako i ostatných požiadaviek nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre neevidujeme žiadne strediská zimnej turistickej sezóny. Prevádzky situované na trasách cestovného ruchu boli skontrolované v rámci plánu kontrol.

3.5.Hromadné akcie

V roku 2018 boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru ako aj v rámci úradnej kontroly vykonané kontroly na 7 hromadných podujatiach uskutočnených v rámci nitrianskeho regiónu - z toho 5 v rámci Agrokomplexu – Výstavníctvo a 2 na hromadných akciách typu jarmokov, trhov a mimoriadnych akcií. Medzi najrozsiahlejšie hromadné akcie v rámci regiónu Nitra v roku 2018, tak ako aj po iné roky, patrili výstavy rôzneho druhu organizované v rámci areálu Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra. Konanie týchto podujatí sa pravidelne ohlasuje RÚVZ so sídlom v Nitre a poskytuje sa zoznam všetkých prevádzkovateľov potravinárskych zariadení, ktorí sa hromadnej akcii zúčastnia. V rámci ŠZD a ÚK sa kontrolovalo dodržiavanie zabezpečenie podmienok prípravy a podávania pokrmov tak v reštauráciách v rámci areálu ako aj v stánkoch s rýchlym občerstvením, resp. s ambulantným predajom, zároveň kontrolovalo zabezpečenie požiadaviek legislatívy zo strany organizátorov podujatí. Kontroly sa vykonávali predovšetkým na podujatiach, kde bol ohlásený väčší počet prevádzkovateľov potravinárskych zariadení, ktorých kontrola spadá do kompetencií orgánu verejného zdravotníctva. V priebehu roka 2018 boli vykonané kontroly na nasledovných výstavách a hromadných podujatiach v areáli Agrokomplex Nitra : NÁBYTOK A BÝVANIE, GARDENIA, MEDZINÁRODNÝ STROJÁRSKY VEĽTRH, Poľnohospodárska výstava AGROKOMPLEX 2018, AUTOSALÓN, na jarmočnej akcii ch: KLOKOČINSKY JARMOK a hudobnom festivale AMFIK PARADA. Nakoľko týchto akcií sa zúčastňujú prevažne tí istí prevádzkovatelia, každoročne počet zistených nezhôd klesá. Medzi najčastejšie nezhody počas konania týchto akcií (vyskytli sa sporadicky) patrili nedostatky v prevádzkovej a osobnej hygiene, nezabezpečení vysledovateľnosti surovín, nedostatky v skladovaní. Celkovo bolo počas konania hromadných akcií vykonaných 70 kontrol a zistených 23 nezhôd. Kontroly boli vykonávané v tak pracovných dňoch, ako aj počas víkendov. Za zistené nedostatky počas konania hromadných podujatí boli uložené blokové pokuty.

4.Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 355/2007 Z .z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej zák. č. 355/2007 Z. z.):

podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) nebol vydaný zákaz činnosti

podľa § 55 ods. 2 neboli vydané opatrenia na mieste

podľa § 58 neboli uplatnené náhrady nákladov

podľa § 57 bolo uložených 6 pokút v sume 1550.- €

z toho 3 x za výkon podnikateľských činností v priestoroch bez kladného posúdenia orgánu verejného zdravotníctva,

1 x za porušenie ustanovení § 26 ods. 4 zák. 355/2007 Z.z.

2 x za nedodržiavanie prípustných hodnôt hluku

podľa § 56 boli v priestupkovom konaní neboli uložené sankcie

podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených 23 BP pokút v celk. sume 2130.- €

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

uložené opatrenia podľa § 19 ods.1, ods. 2 ako i podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 bolo vydaných 34 opatrení na mieste- zákazov, pozastavení umiestnenia na trh

podľa § 28 bolo uložených 8 pokút v sume 3400.- €;

z toho v 4 prípadoch za neohlásené priamej zásielky mäsa

1 prípade neohlásenie prípravy pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa

1 prípade za klamlivú reklamu potraviny pre dojčatá a malé deti

1 prípade predaj VD bez registrácie RÚVZ

1 prípade za nedodržiavanie zásad HACCP.

Nedodržanie HAACP bola súčasťou pokút v 2 prevádzkach kde bola uložená pokuta za neohlásenie priamych dodávok živočíšnych produktov.

podľa § 29 neboli v priestupkovom konaní uložené sankcie

v blokovom konaní podľa § 29 zákona o potravinách v súčinnosti so zák. č. 372/1990 Zb. bolo udelených 85 BP v celkovej sume 15 950.- €;

náhrada nákladov podľa § 20 ods. 4 zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách bola uložená v 1 prípade v sume 36,40,- €

Ďalšie sankčné opatrenia:

podľa § 10 zák. č. 377/2004 Z.z., o ochrane nefajčiarov bola uložená pokuta v 1 prípade v sume 500,- €

podľa § 11 zák. č. 377/2004 Z.z v blokovom konaní nebola uložená pokuta

podľa § 45 zák. č. 71/67 Zb. nebola uložená poriadková pokuta

Celkom boli oddelením HV za rok 2018 uložené:

- blokové pokuty v počte 108 vo výške 18 080 .- €

- pokuty správnym konaním boli uložené v počte 15 v celkovej výške 4450.- €

V zákonom stanovenej lehote boli podané 2 odvolania. voči rozhodnutiu o pokute, z toho v 1 prípade odvolací orgán potvrdil rozhodnutie o pokute, v druhom prípade sa ešte nerozhodlo

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

V priebehu roka 2018 sa zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre v spolupráci s oddelením epidemiológie zúčastnili na šetrení nasledovných ochorení v súvislosti s konzumáciou potravín:

V dňoch 29.3. až 3.4.2018 prebehla epidémia salmonelózy u účastníkov posedenia pri príležitosti „Dňa učiteľov“, ktorá sa konala 28.3.2018 v reštaurácii Zámocká koruna u Hoffera v Nitre. Posedenia sa zúčastnilo 74 osôb (učitelia ZŠ Nábregie mládeže v Nitre, nepedagogický personál, dôchodcovia), z nich ochorelo 18 a 1 krát bola pri šetrení v ohnisku zistená inaparentná infekcia. Na posedení účastníci konzumovali kurací rezeň vyprážený v cestíčku, grilovanú bravčovú panenku, opekané zemiaky, ryžu, panakotu a cukrový melón v prosciutte. Ako faktor prenosu sa z uvedenej stravy uplatnilo pravdepodobne kuracie mäso. Pôvodcom ochorení bola *Salm. enteritidis*, ktorá bola izolovaná od 6-tich chorých, 1 ochorenie bolo kultivačne negatívne a ostatných 12 ochorení nebolo laboratórne vyšetrených. Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, všetky ostatné boli aktívne vyhľadane v ohnisku. V spolupráci s oddelením hygieny výživy bol v reštaurácii vykonaný ŠZD, pričom boli zistené nedostatky v skladovaní surovín a v ich nedostatočnej vysledovateľnosti, za čo boli udelené sankčné opatrenia. Odobraté boli VR od personálu kuchyne (6 osôb) s negatívnym výsledkom. Inkriminovaná strava na kultivačné vyšetrenie nebola odobratá, nakoľko o epidémii sme sa dozvedeli oneskorene.

V dňoch 8.12. a 9.12.2018 bola zaznamenaná menšia epidémia salmonelových enteritíd u účastníkov vianočného večierku, ktorý sa konal dňa 7.12.2018 v reštaurácii Snack bar Šveda v Šali. Večierku sa zúčastnilo 18 osôb (16 dospelých, školáčka a dieťa z MŠ), ochorela dospelá žena, školáčka a dieťa z MŠ, u všetkých bola z VR izolovaná *Salm. enteritidis*. V rámci opatrení v ohnisku bolo zistené ešte 1 bezpríznakové vylúčovanie *Salm. enteritidis* u pracovníčky kuchyne. Hospitalizáciu si prípady nevyžiadali. Účastníci konzumovali na akcii rôzne jedlá formou bufetových stolov, pričom ako faktor prenosu nákazy sa uplatnili pravdepodobne vajíčka z VD, ktoré boli použité na prípravu vyprážených bravčových rezňov a vypráženého syra. V zariadení bol vykonaný ŠZD, pri ktorom boli zistené závažné nedostatky v prevádzkovej hygiene. Z toho dôvodu až do odstránenia nedostatkov bola prevádzka zatvorená. Všetci zamestnanci zariadenia boli odoslaní na kultivačné vyšetrenie.

6. Poradňa správnej výživy

Poradňu zdravej výživy v roku 2018 navštívilo 15 klientov, u ktorých sme zrealizovali 100 vyšetrení a meraní. Všetci klienti boli prvovýšetrení, boli u nich zisťované anamnestické údaje, antropometrické merania, merania TK, výpočet BMI a WHR indexov. Cieľ ich návštevy ako i individuálne odborné poradenstvo bolo zamerané predovšetkým na redukciiu hmotnosti. Hodnoty TK boli u 9 klientov optimálne, u ostatných len mierne zvýšené nebolo potrebná intervencia odborného lekára, nakoľko sami klienti prejavili záujem si upraviť tieto parametre životospávou.

V rámci uvedenej aktivity bol s klientom prekonzultovaný jedálniček a jeho stravovacie návyky zamerané na zmenu skladby stravy ako aj optimalizáciu stravovacieho režimu. Odporúčaný bol primeraný pomer rastlinnej a živočíšnej potravy v závislosti podľa veku, ktorý je podmienkou pre zachovanie a udržanie zdravia. Výchova a edukácia bola zameraná na zlepšenie stravovacích návykov propagáciou významu konzumácie pestrej stravy podľa

odporúčaní WHO ako aj technologických postupov pri jej príprave (varenie, varenie na pare, dusenie). Všetkým klientom bol odovzdaný propagačný leták, vydaný Úradom verejného zdravotníctva SR „Desatoro zdravého taniera“.

Veľký dôraz bol zároveň kladený na efektívnu pohybovú aktivitu v závislosti od zdravotného stavu ako aj kondície klienta. Odporúčané boli aktivity ako plávanie, bicyklovanie, joga, nordic walking.

V rámci monitoringu spotreby vybraných prídavných látok v potravinách sa formou dotazníkov u 20 respondentov na základe 24 hodinovej spotreby potravín zisťovala úroveň spotreby vybraných prídavných látok za účelom porovnania príjmu každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom. Jednalo sa o dospelú populáciu mužov a žien v rovnakom počte v produktívnom veku v dvoch kategóriách 19 - 34 rokov a 35 a 62 rokov. V roku 2018 bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok – kyselina sorbová – E200, kyseliny benzoová – E210, steviol-glykosidy – E960.

Pri výkone ŠZD pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonávajú intervencie pravidelne pri každej kontrole v zariadeniach spoločného stravovania uzavretého typu (v domovoch sociálnej starostlivosti, v závodných kuchyniach), kde kontrolujú jedálne lístky či svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy, v prípade negatívnych zistení upozorňujú vedúcich stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok.

V kuchyniach ako i pri individuálnom poradenstve boli interpelované najnovšie poznatky vplyvu akrylamidu na zdravie, boli doporučované správne technologické postupy pri spracovaní zemiakov a zemiakových produktov ako i pri jemnom pečive a chlebe.

K problematike akrylamidu bola pri vstupe do budovy B RÚVZ so sídlom v Nitre vyvesená nástenka, s ktorou sa mohli oboznámiť návštevníci a stránky oddelenia.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Oddelenie hygieny výživy sa v priebehu roka 2018 v rámci Programov a Projektov úradov verejného zdravotníctva SR na rok 2018 podieľalo na plnení nasledovných úloh.

1. Monitoring spotreby vybraných prídavných látok

V rámci monitoringu bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok: 2 konzervačné látky (kyselina sorbová E203 a kyselina benzoová E 210) a sladidlo glykozid steviolu E960 na základe dotazníkovej metódy.

2. Monitoring príjmu kuchynskej soli

V rámci monitoringu príjmu kuchynskej soli s cieľom dosiahnutia postupného znižovania príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive boli zo zariadení spoločného stravovania (1 x uzavretý typ zariadenia spoločného stravovania a 1 x otvorený typ ZSS) odobraté 2 vzorky pekárskeho výrobku (1 vzorka pečiva a 1 vzorka chleba) a 2 vzorky hotových pokrmov.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2018 vykonané 4 **mimoriadne kontroly** v prevádzkach dozorovaných oddelením hygieny výživy.

1. Mimoriadne kontroly prevádzok výroby a predaja nebalenej zmrzliny vykonané počas letnej sezóny 2018 .V rámci tejto úlohy bolo zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly v 57 prevádzkach, z ktorých v 20 boli zistené nedostatky. V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre je registrovaných 73 prevádzok v ktorých sa vykonáva výroba a predaj zmrzliny. Pri kontrolách bolo postupované podľa usmernenia zaslaného ÚVZ SR. Celkom bolo vykonaných 99 kontrol, z toho 33 v rámci kontrol pripravenosti na letnú sezónu. Najčastejšie zisťované nedostatky pri kontrolách: nedodržanie požiadaviek HACCP následkom čoho sa v 17 zariadeniach zistili mikrobiologicky nevyhovujúce vzorky, nevedenie prepísanej evidencie o výrobe a predaji - následne nemožnosť kontroly dodržania dátumu spotreby a neodkladanie vzoriek do doby 48 hodín. V rámci kontrol sa odobralo 25 vzoriek sterov z toho 20 z pracovných plôch a náradia – 2 nevyhovujúce, 5 sterov z rúk -1 nevyhovujúci. Zo 101 odobratých vzoriek zmrzlín bolo 21 mikrobiologicky nevyhovujúcich :17 x Enterobacteriaceae, 9x koliformné, 2 x plesne, 2 x Stafylococcus aureus , 1 x kvasinky . Na chemickú analýzu – kontrolu prídavných látok (syntetických farbív) bolo odobratých 6 vzoriek. Všetky vyhovovali požiadavkám legislatívy .V prevádzkach kde boli zistené nedostatky boli uložené blokové pokuty (celkom 25 blokových pokút v celkovej sume 1770 eur) za porušenie povinností a požiadaviek na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a ich umiestňovania na trh. Prevádzkovatelia zariadení sa zaviazali zistené nedostatky ihneď odstrániť. V prípade nevyhovujúcich vzoriek bola v prevádzkach vykonaná dôsledná sanitácia a vykonaný opakovaný odber vzoriek

2.Mimoriadne kontroly hygienických požiadaviek čerpacích staníc na ktorých sa predávajú pokrmy a jedlá, ktoré sa pripravujú alebo podávajú na konzum v mieste ich predaja priamo spotrebiteľovi vykonané v dňoch 27.8.2018 - 19.9.2018. V rámci tejto úlohy bolo zamestnankyňami RÚVZ so sídlom v Nitre vykonané kontroly na všetkých čerpacích staniciach v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra. V 25 prevádzkach bolo vykonaných 50 kontrol (25 ŠZD,25 ÚK). Z celkového počtu skontrolovaných prevádzok boli v štyroch prevádzkach zistené nedostatky. V dvoch prevádzkach traja zamestnanci nespĺňali požiadavku odbornej spôsobilosti, v jednej prevádzke sa skladovali potraviny po dobe spotreby, v jednej prevádzke bolo pre zákazníkov 1 WC, v jednej prevádzke WC pre ženy a imobilných bolo s priamym vstupom z odbytovej časti, v jednej prevádzke netiekla teplá voda vo WC pre personál.

Celkom bolo uložených 5 blokových pokút v celkovej sume 600.- eur. (3 x odborná spôsobilosť, 1 x nedostatočná prevádzková hygiena a 1 x za skladovanie potravín po dobe spotreby) .Oddelenie vstupu do WC pre imobilných od odbytového priestoru a vytvorenie ďalšieho WC v prevádzke s jedným WC bolo prejednané s prevádzkovateľmi zariadení, ktorí sa zaviazali zistené nedostatky v stanovených termínoch odstrániť a priestory stavebne upraviť.

3.Mimoriadne cielené kontroly zamerané na prevádzky verejného stravovania, ktoré vyrábajú pokrmy zo surového mäsa vykonané v dňoch 8.-10.10.2018. Zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre v rámci tejto úlohy vykonali v zariadeniach spoločného stravovania (reštauračného typu - vyvarujúce), t.j. ktoré vyrábajú pokrmy z potravín živočíšneho pôvodu (napr. mäso, hydina, divina, ryby, vnútornosti a pod.) 5 kontrol. Kontroly boli vykonané v súlade so zaslaným usmernením ÚVZ SR.V jednom zariadení bolo zistené porušenie kontroly vysledovateľnosti mäsa pôvodom zo SR a zároveň nesplnenie si oznamovacej

povinnosti v prípade priamej dodávky potravín živočíšneho pôvodu za čo bola prevádzkovateľovi uložená pokuta. V rámci kontrol bolo zistené, že dodávatelia mäsa na sprievodných dokladoch (faktúry, dodacie listy) neuvádzajú výrobnú šaržu a výrobcu resp krajinu pôvodu. Prevádzkovatelia ZSS vedú evidenciu o prijme tovaru, zabezpečujú výsledovateľnosť spôsobom, že množstvo a druh suroviny si zapisujú z dodacích listov, resp. faktúr, ale číslo šarže, výrobcu resp. dodávateľa zisťujú na základe fyzickej kontroly tovaru – zapisovaním údajov ručne z označenia výrobku. Pohyb tovaru podľa šarží, krajiny pôvodu prevádzky ZSS nevedú. Do spotreby sa odpisuje tovar buď podľa jedálneho lístka alebo priamo sa odíše celé dodané množstvo ale len podľa druhu mäsa. O zostatku nie je vedená evidencia na prevádzkach

4.Mimoriadne kontroly v zariadeniach stánkového a ambulantného predaja potravín počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike vykonané v dňoch 23.11.2018- 17.12.2018. V rámci územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre boli vykonané kontroly na 3 vianočných trhoch, ktorých uskutočnenie bolo organizátormi ohlásené : na vianočných trhoch na Svätoplukovom námestí v Nitre, na vianočnom mestečku na Klokočine v Nitre, na vianočných trhoch na Námestí Svätej Trojice v Šali.Kontroly boli vykonané v súlade s usmernením ÚVZ SR a zamerané na kontrolu výsledovateľnosti, dodržanie teplotného a chladiaceho reťazca, dátumu spotreby a minimálnej trvanlivosti surovín, označovania, prevádzkovej a osobnej hygieny, kontrolu dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti. Bolo skontrolovaných 15 zariadení a vykonaných 15 kontrol (ŠZD a ÚK). Nedostatky počas výkonu kontrol okrem menších nedostatkov ktoré boli hneď počas kontroly odstránené neboli zistené. V rámci kontrol boli na laboratórne vyšetrenie odobraté 4 vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia. Všetky vzorky v sledovaných ukazovateľoch vyhovovali požiadavkám legislatívy.

Všetky mimoriadne úlohy boli priebežne hodnotené a výsledky boli priebežne zasielané na ÚVZ SR.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek – RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobiologická kontaminácia	Iná kontaminácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyhovujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	1	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0	0	0	0	4	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0	0	0	0	2	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	0	0,0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	2	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0	0	0	0	2	0,0
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	21	0	0	0	0	21	101	20,79
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	1	0,0
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0	0	0	0	22	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0	0	0	0	30	0,0
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	2	0,0
25	Voda - watercoolery	1	0	0	0	0	1	4	25,00
26	Hotové pokrm	5	0	0	0	0	5	170	2,94
27	Pokrm rýchleho občerstvenia	10	0	0	0	0	10	134	7,46
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0	0	0	0	32	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0	0	0	0	7	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	0	0	0	3	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	1	0,0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	12	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	4	0,0
40	Ostatné	0	0	0	0	0	0	5	0,0
	Spolu	37	0	0	0	0	37	539	6,86

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne - registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	13	26	160	1537	75	1811	898	2709
Počet kontrolovaných subjektov	9	10	46	929	57	1051	124	1175
Počet kontrol	10	18	77	2060	117	2282	310	2592
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	0	0	0	477	20	497	1	498
SVP/ HACCP	0	0	0	49	22	71	0	71
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	29	1	30	0	30
Hygiena prevádzky	0	0	0	440	1	441	1	442
Osobná hygiena	0	0	0	7	1	8	0	8
Odborná spôsobilosť	0	0	0	16	0	16	1	17
Zdravotná spôsobilosť	0	0	0	7	0	7	1	8
Označovanie	0	0	0	15	1	16	0	16
Výživové a zdravotné tvrdenia	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraviny po DS/DMT	0	0	0	28	0	28	0	28
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	0	34	1	35	0	35
Skladovanie	0	0	0	62	0	62	0	62
Manipulácia s potravinami	0	0	0	36	3	39	0	39
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	14	0	14	0	14
Iné	0	0	0	13	0	13	0	13

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	5	2		9		1		17
		odvol.								
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	13	7		7		1		28
		odvol.								
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	9							9
		odvol.								
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	195	22	1	77	10	11		316
		odvol.								
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy								
		odvol.								
6.	Prerušenia konania	39	20	4	1	5	4	5		39
7.	Zastavenia konania	13	5	2	1	1	2	2		13
8.	Odborné konzultácie	1847	1283	51	10	471	12	20		1847
9.	Iné výkony*	259	109	65		80	3	2		259

*iné výkony – bližšie popísané v textovej časti Výročnej správy

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxigénne mikroorganizmy - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Crono B		Iné	
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Voda - watercoolery	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
26	Hotové pokrmy	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	134	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10
28	Detská a dojčenská výživa	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Výživové doplnky	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	469	0	0	0	0	1	0	0	2	2	1	0	0	0	24	0	0	17	0	0	0	37	

Vysvetlivky: Sal - Salmonella spp., Shi - Shigella spp., Cam - Campylobacter jejuni, Yer - Yersinia enterocolitica, Pse - Pseudomonas aeruginosa, Clo Per - Clostridium perfringens, Lis - Listeria monocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridium botulinum, B hem – B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrio parahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol – E. coli, Ent - enterokoky, Entbac – Enterobacteriaceae, BacCer - Bacillus cereus, Crono B - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Praménité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Praménité vody dojčenské	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	21	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	3	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné pridavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	4	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	48	0	0,0	25	0	0,0	23	0	0,0	21	0	0,0	8	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	0	0,0			

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	5	0	0,0	1	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné pridavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	11	0	0,0	1	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezidua pesticidov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenylly, _NZ – nitrózamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	4	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	6	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	11	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bariám, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
	Spolu	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamin, **PAA** - primárne aromatické amíny, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styren, **mono_EG** – monoetylenglykol, **di_EG** – dietylenglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív, **UV_stab** - prítomnosť UV stabilizátora, **fen** – fenoly, **red_I** - redukujúce látky, **iony** - dôkaz iónov, **odpar** – odparok, **prch_I** - prchavé látky, **senz** - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	36	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.
21	Minerálne vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	12	0	0,0	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	12	0	0,0	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	13	3	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	13	6	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	70	11	27	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	79	23	12	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	11	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	4	6	6	6	1	17	0	0	0	0	0	0	3	3	100
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	35	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	3	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	30	33	34	41	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	86	6	83	1	0	0	2	1	50	0	0	0	8	4	50
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	17	8	16	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	19	20	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	34	4	41	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	247	273	362	175	5	3	7	0	0	0	0	0	0	0	0
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	534	50	423	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	210	151	309	118	6	5	5	1	20	0	0	0	2	1	50
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	316	30	158	12	3	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	75	75	42	102	21	21	24	4	17	6	1	17	0	0	0
Medzisúčet	1811	712	1570	518	37	7,1	39	6	15,4	6	1	16,7	13	8	61,5
1 Primárna výroba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	133	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.26 baliareň ostatných výrobkov	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	59	2	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	585	7	212	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4 novinové stánky	63	1	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj – potraviny (hromadné akcie)	54	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	898	10	300	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Súčet	2709	722	1870	539	37	6,9	39	6	15,4	6	1	16,7	13	8	61,5

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ so sídlom v Nitre - rok 2018

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	1	1	3
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	1	1	1
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	7	7	30
Spolu	9	9	34

Uvedie sa len ten druh zariadenia, kde boli audity vykonané, napr.: 5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE NITRA
ZA ROK 2018**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

Stručné zhodnotenie demografickej situácie v okrese Nitra k 1.1.2018:

Okres Nitra je okres, ktorý sa nachádza v Nitrianskom kraji na Slovensku. Má rozlohu 870,73 km². K 31.12.2017 – teda na začiatku roku 2018 mal okres Nitra 161 025 obyvateľov. Oproti roku 2016 (160793) je to vzostup o 232 osôb. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 78037 (48,46 %) mužov a 82988 (51,53 %) žien.

V roku 2017 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva o 54 osôb a tiež prírastok sťahovaním obyvateľstva o 178 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval 232 osôb. Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva predstavuje hodnotu 1,44 promile. Prirodzený prírastok vzrástol a celkový prírastok klesol oproti roku 2016.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 1.1.2018 nasledovná:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 23295 obyvateľov, t.j. 14,50 %
- produktívny vek (15 – 64 rokov): 110977 obyvateľov, t.j. 68,90 %
- poproduktívny vek (65 +): 26753 obyvateľov, t.j. 16,60 %

Štruktúra obyvateľstva k 31.12.2017 v okrese Nitra

poproduktívny
vek 17%

predproduktív-
ny vek
15%

produktívny
vek 68,90 %

Podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti predchádzajúcemu roku stúpol o 0,2 %, počet obyvateľov v produktívnom veku klesol o 0,8 %. Naopak stúpol podiel počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a to o 0,6 %.

V roku 2017 mala stredná dĺžka života obyvateľov hodnotu u mužov 39,6 roka a 42,6 u žien.

Index starnutia dosiahol v roku 2017 hodnotu 114,84, stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 2,86, v predchádzajúcom roku mal hodnotu 111,95. U žien dosiahol index starnutia v roku 2017 hodnotu 144,79 a u mužov 86,67. Index starnutia v okrese Nitra systematicky stúpa v priemere o hodnotu 3.

Počet živonarodených detí v roku 2017 bol 1621, tzn., že v porovnaní s rokom 2016 klesol o 35. Hrubá miera pôrodnosti predstavovala 10,10/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,31/1000 obyvateľov.

Miera perinatálnej úmrtnosti (počet mŕtvo narodených detí + počet detí zomretých vo veku do 7 dní / počet narodených, mala hodnotu 3,69/1000. Pre porovnanie, v roku 2016 bolo 5,43 mŕtvonarodených /1000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne klesla o 1,74.

V roku 2017 dojčenecká úmrtnosť dosiahla hodnotu 1,23 promile, čo je mierny zostup oproti roku 2016 o 6,62 promile.

V roku 2017 zomrelo v okrese Nitra 1567 osôb. Z toho bolo 760 mužov (48,5 %) a 807 žien (51,5 %). Oproti roku 2016 to bolo o 40 menej ako v roku 2017. Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 9,74./1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,01/1000 obyvateľov.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2017 takáto:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 10 (10 mužov, 0 žien) 0,60 %
- produktívny vek (15 – 64 rokov) : 371 (246 mužov, 125 žien) 23,70 %
- poproduktívny vek (65 +): 1186 (504.mužov, 682 žien) 75,70 %

Úmrtnosť mierne klesá a presúva sa z produktívneho veku do poproduktívneho veku. Najčastejšou príčinou smrti boli kardiovaskulárne ochorenia, nasledujú nádory, ostatné ochorenia ako sú respiračné ochorenia, ďalej externé príčiny (úrazy, otravy) a napokon gastrointestinálne ochorenia. Kardiovaskulárne ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 48,12%, nádory 23,22% , externé príčiny (úrazy, otravy) spôsobili 5,11% úmrtí. Zomretí na gastrointestinálne ochorenia tvorili 5,62%. Respiračné ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 8,55%. Zomretí na ostatné ochorenia predstavovali 9,38%.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Nitra za rok 2018

V roku 2018 sme v okrese Nitra, tak ako v predchádzajúcom roku, zaznamenali vcelku priaznivú epidemiologickú situáciu.

V skupine alimentárnych ochorení stúpla chorobnosť na salmonelózu, na iné bakteriálne črevné infekcie a na nešpecifikované gastroenteritídy, ale poklesla chorobnosť v skupine vírusových črevných infekcií, hlásený bol iba 1 prípad bacilovej dyzentérie a nezaznamenali sme bakteriálne otravy z potravín

V skupine vírusových hepatítid sme zaznamenali nulovú chorobnosť na akútnu vírusovú hepatitídu A a C, hlásené boli 2 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu B, na rovnakej úrovni zostala chorobnosť na akútnu vírusovú hepatitídu E, ale stúpol počet vykázaných ochorení na chronické hepatitídy.

V skupine respiračných ochorení sme po prvýkrát od roku 1992 zaznamenali 3 ochorenia na osýpky. Neboli hlásené ochorenia na rubeolu a parotitídu a podstatne sa nezmenila chorobnosť na pertussis a šarlach. U ochorení na varicellu sme zaznamenali najnižší počet hlásených prípadov za posledných 5 rokov.

V skupine neuroinfekcií sme po 3 rokoch nulovej chorobnosti vykážali 1 ochorenie na meningokokovú meningitídu a významen stúpol počet ochorení na vírusové infekcie CNS. Mierne poklesol počet ochorení na bakteriálne meningitídy.

V skupine zoonóz bolo hlásené iba 1 ochorenie na tularémiu a nulová bola chorobnosť na leptospirózu, listeriózu a toxoplazmózu. Zaznamenali sme však nárast chorobnosti u lymskej boreliózy a kliešťovej encefalitídy.

V roku 2018 sme v porovnaní s minulým rokom zaznamenali nárast chorobnosti u svrabu a vykážali sme 1 prípad ochorenia na tetanus.

V priebehu roku 2018 bolo v okrese Nitra hlásených 10 úmrtí na infekčné ochorenia, z toho 9 krát išlo o septické stavy a 1 krát o úmrtie na chorobu HIV. Z celkového počtu išlo 8 krát o úmrtia na septické stavy nozokomiálneho pôvodu.

Skupina alimentárnych ochorení

V skupine alimentárnych ochorení sme v okrese Nitra od roku 1996 nezaznamenali ochorenie na brušný týfus ani paratýfus a už 6 rokov po sebe bola nulová chorobnosť aj v skupine bakteriálnych otráv z potravín.

V roku 2018 sme v okrese Nitra vykázali spolu 153 prípadov salmonelózy, čo predstavuje chorobnosť 95,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (133 prípadov, chorobnosť 82,7/100 000 obyvateľov), je to viac o 15,0% (index 1,2) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (118,2 prípadov, chorobnosť 73,7/100 000 obyvateľov) je to viac až o 29,4% (index 1,3). Z celkového počtu prípadov bolo 148 manifestných ochorení (96,7%), 4 krát bola vykázaná inaparentná infekcia (2,6%) a 1 krát salmonelová septikémia (0,7%). Ochorenia sme evidovali vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 669,9/100 000 obyvateľov (11 prípadov) bola typicky v skupine 0-ročných detí, 558,7/100 000 obyvateľov (37 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 272,5/100 000 obyvateľov (22 ochorení) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí. Výskyt sme evidovali po celý rok, s typicky vyšším výskytom v teplých mesiacoch v roku. Charakter výskytu bol prevažne 89 krát sporadický (58,2%), v rámci rodinného výstupu s počtom prípadov od 2 do 5 prebehlo 45 ochorení (29,4%) a zaznamenali sme 1 epidémiu s počtom 19 ochorení. Ako etiologické agens sa, tak ako po minulé roky, najčastejšie uplatnila *Salm. enteritidis*, izolovaná bola 118 krát (77,1%). Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí v epidemiologickej anamnéze najčastejšie 56 krát (36,6%) vajíčka, 50 krát (32,7%) kuracie mäso a 17 krát (11,1%) mäsové výrobky. K menej častým faktorom patrili ďalšie druhy mäsa, kontakt a cukrárenské výrobky.

U ochorení na bacilovú dyzentériu už viac rokov po sebe evidujeme priaznivú situáciu vo vývoji chorobnosti. Minulý rok sme vykázali 8 prípadov s chorobnosťou 5,0/100 000 obyvateľov a v roku 2018 bolo hlásené iba 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov), ktoré bolo importované z Kolumbie. Ochorenie vyvolala *Sh. flexneri*.

V skupine bakteriálnych črevných infekcií sme v roku 2018 zaznamenali v porovnaní s predchádzajúcim rokom (221 prípadov, chorobnosť 137,5/100 000 obyvateľov) nárast chorobnosti o 36,7% (index 1,4) a celkom bolo hlásených 302 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 187,6/100 000 obyvateľov. Je to najvyšší počet za celé sledované 20-ročné obdobie a tieto ochorenia patria v posledných rokoch k najčastejšie vykazovaným alimentárnym infekciám. Priemer ochorení za posledných 5 rokov mal hodnotu 264,8 a priemerná chorobnosť bola 165,3/100 000 obyvateľov. Výskyt ochorení bol vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u malých detí a to 1 522,5/100 000 obyvateľov (25 ochorení) v skupine 0-ročných detí a 1 056,9/100 000 obyvateľov (70 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí. Ochorenia sme evidovali po celý rok s maximom 52 prípadov (17,2%) v júni. Podľa etiológie boli jednotlivé ochorenia vykázané 4 krát (1,4%) ako infekcie enteropatogénnymi *E. coli*, 204 krát (67,5%) ako

kampylobakteriôza, 6 krát (2,0%) ako yersiniôza a 88 krát (29,1%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*. Ochorenia prebiehali najčastejšie sporadicky, alebo v rámci rodinného výskytu. V priebehu roku sme zaznamenali 5 importovaných ochorení na kampylobakteriôzu a to 2 krát z Chorvátska a po 1 krát z Bulharska, Talianska a Rakúska.

V porovnaní s minulým rokom, kedy bolo v okrese hlásených 445 ochorení na vírusové črevné infekcie (chorobnosť 276,8/100 000 obyvateľov) došlo v roku 2018 v tejto skupine alimentárnych ochorení k poklesu chorobnosti o 28,1% (index 0,7) a spolu bolo hlásených 320 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 198,7/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (271,2 prípadov, chorobnosť 169,0/100 000 obyvateľov) však chorobnosť stúpila o 18,0% (index 1,2). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 497,0/100 000 obyvateľov (41 prípadov) v skupine 0-ročných detí a 2 189,3/100 000 obyvateľov (145 prípadov) vo vekovej skupine 1-4-ročných detí. Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom 46 prípadov (14,4%) v decembri a 39 prípadov (12,2%) v novembri. Podľa etiológie ochorení bolo vykázaných 107 rotavírusových enteritíd (33,5%), 170 ochorení na gastroenteropatiu vyvolanú norovírusmi (53,1%) a 43 adenovírusových enteritíd (13,4%). Charakter výskytu bol prevažne sporadický, ale zaznamenali sme viacero menších epidémií v rodinách aj v detských kolektívoch a vyskytli sa aj epidémie nozokomiálneho charakteru. Ochorenia na rotavírusovú enteritídu sa vyskytli 2 krát u očkovaných detí (1x 1 dávkou a 1x dvomi dávkami vakcíny Rotarix). Zaznamenali sme 1 importované ochorenie na rotavírusovú enteritídu z Egypta, 6 importovaných ochorení na norovírusové gastroenteropatie (3x z Turecka, 2x z Nemecka a 1x z Maďarska) a 2 importované ochorenia na adenovírusovú enteritídu z Albánska.

V skupine nešpecifikovaných gastroenteritíd sme v roku 2018 v okrese Nitra vykazali 22 ochorení, čo je chorobnosť 13,7/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásených iba 8 ochorení (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov bol 167 prípadov s chorobnosťou 104,1/100 000 obyvateľov. Ochorenia prebiehali v rámci rodinného výskytu a 3 prípady boli súčasťou nadregionálnej epidémie u účastníkov zájazdu v Poľsku.

Skupina vírusových hepatítid

Aj v roku 2018 pokračoval v okrese Nitra priaznivý trend vo vývoji chorobnosti na vírusové hepatitídy. Tak ako v minulom roku sme v okrese nezaznamenali ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu A a C, ale po 2 rokoch nulovej chorobnosti sme vykazali 2 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu B. Rovnako ako vlani boli hlásené 3 ochorenia na

akútnu vírusovú hepatitídu E. Stúpol vak počet hlásených ochorení na chronické hepatitídy, vykázali sme 7 prípadov oproti 3 ochoreniam hláseným v minulom roku, z toho 4 krát išlo o chronickú VHB a 3 krát o chronickú VHC. Všetky ochorenia mali sporadický charakter a boli potvrdené sérologickým vyšetrením. V 1 prípade sme zaznamenali importované ochorenie na akútnu VHB, išlo o 3-ročné dieťa prísťahované z Ukrajiny a 1 krát sme vykázali ochorenie na chronickú VHB u 12-ročného žiaka špeciálnej školy žijúceho v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. Ostatné ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách dospelých osôb nad 20 rokov veku.

V priebehu roku 2018 sme vykázali v okrese Nitra 5 nových nosičov HBsAg, čo je chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov. Išlo výlučne o dospelých vo vekových skupinách nad 25 rokov veku. V 3 prípadoch išlo o cudzincov (2x z Ukrajiny a 1x z Moldavska), ktorí sú v SR na pracovnom pobyte, jeden z nich udával v anamnéze gastrofibroskopické vyšetrenie na Ukrajine. Ostatné 4 prípady mali negatívnu epidemiologickú anamnézu. Iba v 1 prípade boli zabezpečované opatrenia u rodinného kontaktu (sérologické vyšetrenie, vakcinácia).

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Aj v tomto roku bola v okrese Nitra nulová chorobnosť u záškrtu, rubeoly a parotitídy, čo je výsledok vysokej zaočkovanosti detskej populácie proti týmto nákazám.

V roku 2018 sme však po 26-tich rokoch nulovej chorobnosti vykázali 3 ochorenia na osýpky, čo je chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia sa vyskytli v novembri po 1 krát vo vekových skupinách 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov), 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) a 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov). V 1 prípade išlo o pravdepodobne profesionálne ochorenie u zdravotnej sestry infekčnej kliniky a 2 krát išlo o ochorenia nozokomiálneho pôvodu u pacientov hospitalizovaných na infekčnej klinike v Nitre. Všetky ochorenia boli laboratórne potvrdené. Očkovanie proti osýpkam dvomi dávkami mali v anamnéze 2 chorí a 55-ročná zdravotná sestra očkovaná vzhľadom k veku nebola. Pri šetrení v jednotlivých ohniskách zabezpečoval RÚVZ Nitra v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v okrese Nitra opatrenia u kontaktov chorých, pričom bol preverovaný očkovací status kontaktov, vyšetovaná hladina protilátok proti osýpkam, vydávané lekárske dohľady a u neimúnnych kontaktov bola zabezpečovaná vakcinácia proti osýpkam.

Po prvý krát za celé sledované 20-ročné obdobie sme v okrese Nitra vykázali ochorenie na tetanus, čo je chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov. Ochorenie sme zaznamenali

u 27-ročného riadne očkovaného muža po poranení pri práci na stavbe. Ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu a skončilo sa uzdravením.

Oproti minulému roku, kedy sme vykázali v okrese 11 ochorení na pertussis s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov, sa chorobnosť podstatne nezmenila, hlásených bolo 10 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 6,2/100 000 obyvateľov. Oproti priemeru za posledných 5 rokov (17 prípadov, chorobnosť 10,6/100 000 obyvateľov) však došlo k poklesu chorobnosti o 35,3% (index 0,6). Ochorenia sa vyskytli 5 krát v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku a 5 krát u dospelých od 25 do 64 rokov veku. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 60,9/100 000 obyvateľov (1 ochorenie) bola vo vekovej skupine 0-ročných detí. Na základe laboratórnych vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované sérologickým vyšetrením ako pertussis. Riadne očkovaných proti pertussis bolo 5 chorých, 1 malé dieťa nebolo ešte vzhľadom k veku očkované a 4 krát sa očkovací status nepodarilo zistiť.

Vykázali sme 1 ochorenie na septikémiu vyvolanú streptokokom pneumonie u 8-ročného chlpca, onkologického pacienta (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) a rovnako 1 ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien u stredoškolačky. Obidve ochorenia skončili uzdravením.

Skupina respiračných ochorení

V priebehu roku 2018 boli v okrese rovnako ako vlani hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách dospelých osôb nad 35 rokov veku a boli diagnostikované ako tuberkulóza pľúc.

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese hlásených 16 ochorení na šarlach (chorobnosť 10,0/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 zaznamenali 13 prípadov s chorobnosťou 8,1/100 000 obyvateľov, čo je menej o 18,8% (index 0,8) ale oproti 5-ročnému priemeru (10,8 prípadov, chorobnosť 6,7/100 000 obyvateľov) je to nárast o 20,4% (index 1,2). Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 90,6/100 000 obyvateľov (6 prípadov) vo vekovej skupine 1-4-ročných detí.

V roku 2018 boli v okrese hlásené 2 sérologicky potvrdené ochorenia na legionársku chorobu s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykázali 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Obidve ochorenia sa vyskytli u osôb nad 65 rokov veku, mali negatívnu epidemiologickú anamnézu a skončili sa uzdravením.

Lekári v okrese Nitra v priebehu roku hlásili 8 ochorení na herpes simplex (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov). V minulom roku bolo hlásených 18 ochorení (chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov).

V priebehu roku lekári v okrese Nitra hlásili 530 ochorení na varicellu (chorobnosť 329,1/100 000 obyvateľov), čo je pokles o 28,5% oproti roku 2017 (index 0,7), kedy bolo evidovaných 741 prípadov (chorobnosť 460,9/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom chorobnosť klesla o 8,5% (676,8 prípadov, 421,7/100 000 obyvateľov), index bol 0,8. Ochorenia sa vyskytli typicky prevažne v detských vekových skupinách, mali sporadický charakter, alebo charakter menších epidémií v školských a predškolských kolektívoch.

V roku 2018 bolo v okrese hlásených 80 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 49,7/100 000 obyvateľov). Chorobnosť sa v porovnaní s minulým rokom takmer nezmenila (81 ochorení, chorobnosť 50,4/100 000 obyvateľov). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola ako obyčajne v skupine 65-ročných a starších osôb. Ochorenia boli diagnostikované 3 krát ako zosterová encefalitída (B02.0), 6 krát ako zosterová choroba oka (B02.3), 12 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 59 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9).

Pod diagnózou iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice lekári v roku 2018 v okrese hlásili spolu 16 ochorení s chorobnosťou 9,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli hlásené iba 2 prípady s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli diagnostikované 7 krát ako exanthema subitum a 9 krát ako enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom.

V skupine respiračných ochorení bolo v roku 2018 hlásených ešte 49 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 30,4/100 000 obyvateľov), čo je pokles o 19,7% oproti roku 2017, kedy sme evidovali 61 ochorení s chorobnosťou 37,9/100 000 obyvateľov. Typicky najvyššia chorobnosť bola v skupine 15-19-ročných osôb. Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 46 krát ako gamaherpesvírusová mononukleóza a 3 krát ako cytomegalovírusová mononukleóza.

V roku 2018 lekári prvého kontaktu v okrese Nitra hlásili 70 642 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 104 605,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2017, kedy sme zaznamenali 71 884 ochorení s chorobnosťou 96 167,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 1,7%. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení tvorila chrípka a chrípke podobné ochorenia 9,1%, čo predstavuje 6 425 ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia (chorobnosť 9 514,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter alebo charakter lokálnych

epidemií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 11 049 (15,4%), február 7 691 (10,9%) a marec 7 166 (10,1%). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 316 939,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (15 523 prípadov) a vo vekovej skupine 6-14-ročných školákov 245 966,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 295 prípadov), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 764 prípadov (2,5%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili otitídy (1,1% z počtu ochorení a 45,0% z počtu komplikácií) a sínusitídy (1,1% z počtu ochorení a 44,7% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,3% z počtu ochorení a 10,3% z počtu komplikácií. Aj v tomto roku sme naďalej pokračovali v monitorovaní etiológie chrípky a ARO tzv. sentinelovým spôsobom. Sentinelovými lekármi bolo odobratých 19 nasofaryngeálnych výterov, ďalšie výtery boli odobraté v rámci Fakultnej nemocnice v Nitre, Špecializovanej nemocnice sv. Svorada, n.o. Zobor-Nitra a pracovníkmi oddelenia epidemiológie. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 17 krát vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 9 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie, 4 krát vírus chrípky typu A(H1N1)Michigan/45/2015pdm09-like a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

V roku 2018 sme v okrese vykázali 77 laboratórne potvrdených ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 47,8/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli 28 krát sporadicky a 49 prípadov sme zaznamenali v epidémii nozokomiálneho charakteru v PN Veľké Zálužie.

Vykázali sme tiež 3 ochorenia na SARI s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov u osôb vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovo špecifická chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli laboratórne potvrdené, pričom z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol rýchlotestom potvrdený 3 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých.

Skupina neuroinfekcií

Po troch rokoch s nulovým výskytom sme v roku 2018 v okrese Nitra vykázali 1 ochorenie na meningokokovú meningitídu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol 0,1/100 000 obyvateľov (0,2 prípadu).

V priebehu roku sme v okrese zaznamenali 34 ochorení na vírusové infekcie CNS (chorobnosť 21,1/100 000 obyvateľov), čo predstavuje takmer 5-násobný nárast oproti minulému roku, kedy sme vykázali iba 7 ochorení s chorobnosťou 4,4/100 000 obyvateľov (index 4,9). Hodnota 5-ročného priemeru bola 16 prípadov s chorobnosťou 10,0/100 000

obyvateľov (index 2,1). Ochorenia boli diagnostikované 21 krát ako nešpecifikovaná vírusová meningoencefalitída, 7 krát ako enterovírusová encefalitída a po 3 krát ako enterovírusová meningitída a nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách okrem 0- ročných detí a 45-54-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 100,6/100 000 obyvateľov bola v skupine 10-14-ročných školákov.

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v roku 2018 zaznamenali 2 ochorenia s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov, čo je iba o 1 viac ako vlani. V porovnaní s 5-ročným priemerom (5,8 prípadu, chorobnosť 3,6/100 000 obyvateľov) chorobnosť poklesla o 65,5% (index 0,3). Na základe laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované po 1 krát ako pneumokoková meningitída a bakteriálna meningoencefalitída.

V skupine neuroinfekcií sme v roku 2018 vykázali ešte 3 ochorenia na zosterovú meningoencefalitídu (B02.0) s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov a 1 ochorenie na herpetickovírusovú encefalitídu (B00.4) s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov .

Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2018 sme v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na antrax, brucelózu, Creutzfeldt-Jakobovu chorobu, leptospirózu, listeriózu, ornitózu, toxoplazmózu, toxokarózu, teniózu ani Q-horúčku.

Hlásených bolo 15 sérologicky potvrdených ochorení na lymfskú boreliózu s chorobnosťou 9,3/100 000 obyvateľov, čo predstavuje takmer štvornásobný nárast oproti minulému roku a 5-ročnému priemeru ktoré mali rovnakú hodnotu 4 prípady s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov (index 3,8). V epidemiologickej anamnéze udávali chorí v 8-mich prípadoch poštípacie kliešťom, v 2 prípadoch poštípacie neznámym hmyzom a 5 krát bol mechanizmus prenosu nezistený. Klinicky sa ochorenia manifestovali 9 krát ako kožná forma s príznakmi erythema migrans, v 3 prípadoch ako kĺbová forma a po 1 krát ako neurologická, febrilná a kardiálna forma lymfskej boreliózy.

Oproti minulému roku (1 ochorenie, chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) sme v roku 2018 vykázali 8 sérologicky potvrdených ochorení na kliešťový zápal mozgu, čo je chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (5,2 prípadu, chorobnosť 3,2/100 000 obyvateľov) je to nárast o 53,8% (index 1,5). Ochorenia sa klinicky manifestovali v 7-mich prípadoch ako meningeálna forma a v jednom prípade ako neurologická forma KENC. V epidemiologickej anamnéze chorí v troch prípadoch udávali poštípacie kliešťom a v ostatných prípadoch bol mechanizmus prenosu neobjasnený (udany

iba pobyt v známom prírodnom ohnisku KENC bez zaklieštenia). Iba v jednom prípade malo ochorenie typický dvojfázový priebeh.

Tak ako v minulom roku aj v roku 2018 zaznamenávame v okrese Nitra 1 prípad ochorenia na tularémiu s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (1,8 prípadu, chorobnosť 1,1/100 000 obyvateľov) je to menej o 44,4% (index 0,6). Ochorenie bolo sérologicky potvrdené u 44-ročnej ženy a klinicky sa manifestovalo ako torakopulmonálna bronchitická forma ochorenia, k ochoreniu pravdepodobne pešlo pri inhalácii prachu kontaminovaného výlučkami drobných hlodavcov pri prácach na domácom hospodárstve.

V okrese sme v roku 2018 vykázali 3 ochorenia na aktinomykózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali 7 prípadov s chorobnosťou 4,4/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli u troch žien v skupine 45-54 ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,8/100 000 obyvateľov) a klinicky sa manifestovali ako brušná forma.

V priebehu roku 2018 bolo v okrese hlásených 8 poranení zvieratami podozrivými z besnoty (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov) čo predstavuje viac ako 3 násobný pokles hlásených poranení oproti minulému roku (26 poranení, chorobnosť 16,2/100 000 obyvateľov). Najčastejšie 6 krát išlo o poranenie neznámymi psami. Kompletná antirabická vakcinácia bola vykonaná v ambulancii Infekčnej kliniky FN v Nitre.

Nákazy kože a slizníc

V skupine nákaz kože a slizníc sme v roku 2018 vykázali 3 ochorenia na dermatofytózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali iba 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Pôvodcom ochorení bol 2 krát *Trichophyton mentagrophytes* a 1 krát *Microsporum canis*.

U ochorení na svrab sme v roku 2018 zaznamenali v okrese Nitra oproti minulému roku (43 ochorení, chorobnosť 26,7/100 000 obyvateľov) nárast chorobnosti o 53,5% (index 1,5). Hlásených bolo 66 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 41,0/100 000 obyvateľov. Aj oproti 5-ročnému priemeru (58,4 prípadu, chorobnosť 36,4/100 000 obyvateľov) je to viac a to o 13,0% (index 1,1). Sporadický charakter malo 29 prípadov (43,9%), ostatných 37 prípadov prebehlo v ohniskách s počtom od 2 do 11 ochorení. Výskyt svrabu bol celoročný okrem mesiacov júl a november s maximom 18 prípadov (27,3%) v mesiaci marec. V dvoch prípadoch išlo o importované ochorenia zo zahraničia a to z Česka a Srbska. V štyroch

prípadoch si liečba vyžiadala hospitalizáciu na kožnom oddelení. Nozokomiálny pôvod malo 9 ochorení (13,6%).

Iné infekcie – nezaradené

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2018 v okrese Nitra zaznamenali 1 ochorenie na salmonelovú septikémiu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) u dospelého muža, ktorú vyvolala *Salm. enteritidis*.

Ďalej bolo hlásených 11 ochorení na streptokokové septikémie s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (20 ochorení, chorobnosť 12,4/100 000 obyvateľov) je to takmer o polovicu menej. Vyskytli sa prevažne vo vekových skupinách dospelých osôb. Z celkového počtu vykázaných streptokokových septikémií malo 7 prípadov (63,6%) nozokomiálny pôvod. Všetky ochorenia na streptokokové septikémie vykázané v roku 2018 skončili uzdravením.

V roku 2018 bolo vykázaných 134 ochorení na iné septikémie čo je chorobnosť 83,2/100 000 obyvateľov. Je to o 36,5% menej než vlani, kedy sme evidovali 211 prípadov s chorobnosťou 131,2/100 000 obyvateľov. Výskyt bol zaznamenaný iba 5 krát vo vekovej skupine 0-ročných detí a ostatných 129 prípadov vo všetkých vekových skupinách nad 15 rokov veku. Z celkového počtu 134 vykázaných ochorení skončilo 9 (6,7%) úmrtím na septický stav, z toho 8 krát išlo o nozokomiálne ochorenie a 1 krát na septikémiu nenozokomiálneho pôvodu.

V skupine pohlavne prenosných ochorení bolo v okrese Nitra hlásených 9 ochorení na syfilis, čo je chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykážali 4 ochorenia (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). Oproti minulému roku, kedy bolo hlásené v okrese Nitra 12 ochorení na gonokokovú infekciu (chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov), sa počet hlásených prípadov podstatne nezmenil a vykážali sme 13 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 8,1/100 000 obyvateľov. Z ostatných pohlavne prenosných ochorení bolo dermatovenerológmi v okrese Nitra v roku 2018 hlásených 15 ochorení, najčastejšie 9 krát išlo o chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy.

U HIV pozitívnych osôb sme v roku 2018 vykážali v okrese 1 prípad choroby HIV vyúsťujúcej do iných bakteriálnych infekcií, 1 prípad choroby HIV vyúsťujúcej do iných malígnych nádorov lymfatického tkaniva a 5 prípadov bezpríznakového nosičstva vírusu HIV.

V skupine geohelmintóz bolo hlásené iba 1 ochorenie na trichuriózu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) a 9 prípadov enterobiózy (chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra (Fakultná nemocnica (FN) v Nitre, Špecializovaná nemocnica sv. Svorada (ŠN) Nitra - Zobor, Psychiatrická nemocnica (PN) Veľké Zálužie, FMC dialyzačné služby Nitra, DIA-NE Nitra, Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek v Nitre a v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) spolu 598 nozokomiálnych nákaz, z ktorých 325 (t.j. 54,3%) bolo vyhľadaných.

Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo vo FN Nitra 448, v ŠN Nitra 74, v PN Veľké Zálužie 60, vo FMC 1, v DIA-NE dialyzačné služby 1, v DOS Zlatý vek 2, v ZSS Borinka 3 a v ZSS Nitrava 9 nozokomiálnych ochorení.

Nakoľko v prevažnej miere ide o pasívny zber údajov (aktívne vyhľadávané sú pozitívne hemokultúry a multirezistentné kmene) je prevencia nozokomiálnych ochorení 1,8.

V tomto roku evidujeme 6 epidémií nozokomiálneho charakteru a 8 úmrtí pacientov na nozokomiálnu sepsu.

Najčastejšie diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli sepsy - 103 prípadov, 84 infekcií močových orgánov, 63 bronchopneumónií, 53 enterokolitíd spôsobených *Clostridium difficile*, 49 prípadov chrípky, 48 infekcií v mieste chirurgického výkonu, 32 norovírusových enteritíd, 29 kanylových flebitíd, 27 bronchopneumónií po umelej pľúcnej ventilácii, 23 infektov horných ciest dýchacích, 11 rotavírusových enteritíd, bronchitíd a cystitíd, 10 inflamovaných dekubitov a 9 ochorení na svrab. Ostatné ochorenia mali sporadický charakter. Najčastejšie izolovanými vyvolávateľmi nozokomiálnych nákaz boli 68 krát *Klebsiella pneumoniae*, 60 krát *Staphylococcus aureus* (z toho 38x MRSA kmeň), 53 krát *Clostridium difficile*, 51 krát *E.coli*, 42 krát *Pseudomonas aeruginosa*, 35 krát enterokoky, 21 krát *Staphylococcus hominis*, 18 krát *Staphylococcus haemolyticus*, 19 krát norovírus, 14 krát *Proteus mirabilis*, 12 krát *Acinetobacter* a *Candida albicans* a ostatné etiologické agens sa vyskytovali sporadicky. Zo 492 odobratých vzoriek na kultivačné vyšetrenie bolo 16 negatívnych, t.j. 3,3% a 106 krát pri výskyte nozokomiálnych nákaz nebol materiál na mikrobiologické vyšetrenie odobratý t.j. 17,7%.

V tabuľke č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Nitra v roku 2018.

V tabuľke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov
v okrese Nitra.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese N i t r a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2018	Rok 2017	Index 18/17	Priemer 13-17	Index 18/P	Chorobnosť v r.2018	Priemer chor.13-17
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	153	133	1,2	118,2	1,3	95,0	73,7
A03	Bacilová dyzentéria	1	8	0,1	4,0	0,3	0,6	2,5
A04	Iné bakter. črevné infekcie	302	221	1,4	264,8	1,1	187,6	165,3
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	320	445	0,7	271,2	1,2	198,7	169,0
A09	Črev. inf. nepresne určené	22	8	2,8	167,0	0,1	13,7	104,1
B15	Akútna hepatitída A	0	0	0,0	3,6	0,0	0,0	2,3
B16	Akútna hepatitída B	2	0	0,0	2,4	0,8	1,2	1,5
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
B17.2	Akútna hepatitída E	3	3	1,0	3,6	0,8	1,9	2,3
B18	Chronická hepatitída	7	3	2,3	9,0	0,8	4,3	5,6
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	10	11	0,9	17,0	0,6	6,2	10,6
A38	Šarlach	13	16	0,8	10,8	1,2	8,1	6,7
B01	Ovčie kiahne	530	741	0,7	676,8	0,8	329,1	421,7
B05	Osýpky	3	0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	0	0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,5
J11	Chrípka	70 642	71884	1,0	83554,8	0,8	104 605,4	100 263,2
A39	Meningokokové infekcie	1	0	0,0	0,2	5,0	0,6	0,1
A85-87 A89	Vírusová meningoencefal.	34	7	4,9	16,0	2,1	21,1	10,0
A84	Vír.encef.pren.kliešťami	8	1	8,0	5,2	1,5	5,0	3,2
G00	Bakter.zápal mozg.plien	2	3	0,7	5,8	0,3	1,2	3,6
A21	Tularémia	1	1	1,0	1,8	0,6	0,6	1,1
B58	Toxoplazmóza	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A32	Listerióza	0	2	0,0	0,6	0,0	0,0	0,4
A35	Tetanus	1	0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0
A69	Lymfská borelióza	15	4	3,8	4,0	3,8	9,3	2,5
B86	Svrab	66	43	1,5	58,4	1,1	41,0	36,4

Tabuľka II.2.-Vývoj vybraných prenosných ochorení v okrese N i t r a za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Rok																			
			1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Skupina vybraných alimentárnych nákaz																						
A 01	Brušný týfus a paratýfus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A 02	Iné infekcie salmonelami	abs.	1065	1097	719	479	216	449	320	201	221	159	117	142	118	132	58	138	140	122	133	153
		rel.	653,3	671,9	440,0	293,1	132,0	274,4	195,5	122,7	134,9	96,9	71,2	86,4	71,5	82,8	36,3	86,2	87,4	76,1	82,7	95,0
A 03	Bacilová dyzentéria	abs.	36	340	11	4	18	13	18	-	1	4	22	4	4	1	-	10	1	1	8	1
		rel.	22,1	208,3	6,7	2,4	11,0	7,9	11,0	-	0,6	2,4	13,4	2,4	2,4	0,6	-	6,2	0,6	0,6	5,0	0,6
A 04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	42	53	12	20	35	14	44	17	62	9	35	62	65	102	284	282	284	253	221	302
		rel.	25,8	32,5	7,3	12,2	21,4	8,6	26,9	10,4	37,9	5,5	21,3	37,7	39,4	64,0	177,8	176,2	177,2	157,8	137,5	187,6
A 05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	28	33	-	97	26	-	18	13	7	-	4	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	17,1	20,2	-	59,3	15,9	-	11,0	7,9	4,3	-	2,5	-	-	-	-	-	-
A 08	Vír.a inými org. vyv.črev.infekcie	abs.	-	108	23	-	233	9	75	191	523	262	466	184	206	158	193	203	191	324	445	320
		rel.	-	66,2	14,1	-	142,4	5,5	45,8	116,6	319,3	159,7	283,5	111,8	124,8	99,1	120,8	126,9	119,2	202,0	276,8	198,7
A 09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	1	95	105	156	109	57	136	93	239	343	397	315	503	254	128	151	294	8	22	
		rel.	0,6	58,2	64,3	95,5	66,6	34,8	83,1	56,8	145,9	209,0	241,5	191,4	216,4	315,5	159,0	80,0	94,2	183,3	5,0	13,7
Skupina vírusových hepatítid																						
B 15	Akútna hepatitída A	abs.	-	1	3	2	22	6	-	1	-	-	3	30	3	-	2	8	5	3	-	-
		rel.	-	0,6	1,8	1,2	13,4	3,7	-	0,6	-	-	-	1,8	18,2	1,8	-	1,3	5,0	3,1	1,9	-
B 16	Akútna hepatitída B	abs.	3	5	8	4	5	6	3	2	14	16	24	9	5	9	3	6	3	-	-	2
		rel.	1,8	3,1	4,9	2,4	3,0	3,7	1,8	1,2	8,6	9,8	14,6	5,5	3,0	5,7	1,9	3,8	1,9	-	-	1,2
B 17.1	Akútna hepatitída C	abs.	4	1	3	1	1	-	5	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
		rel.	2,5	0,6	1,8	0,6	0,6	-	3,0	1,2	-	1,2	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-	-
B 17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	3	8	3	3
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9	0,6	1,9	5,0	1,9	1,9
B 17.8	Iná špecifikovaná vír. hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	1	1	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	0,6	0,6	-	2,4	-	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	1	2	5	5	4	19	20	9	21	19	8	5	15	8	13	6	3	7
		rel.	-	-	0,6	1,2	3,0	3,1	2,4	11,6	12,2	5,5	12,8	11,6	4,9	3,1	9,4	5,0	8,1	3,7	1,9	4,3
B 19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	2	5	1	1	1	4	3	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	1,2	3,1	0,6	0,6	0,6	2,4	1,8	3,7	0,6	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupina respiračných nákaz																						
A 37	Divý kašeľ	abs.	23	6	-	8	1	7	2	1	4	-	-	23	13	16	28	33	5	8	11	10
		rel.	14,1	3,7	-	4,9	0,6	4,3	1,2	0,6	2,4	0,6	-	14,0	7,9	10,0	17,5	20,6	3,1	5,0	6,8	6,2
A 38	Šarlach	abs.	21	30	38	45	21	22	9	18	16	12	8	7	18	9	8	11	10	9	16	13
		rel.	12,9	18,4	23,3	27,5	12,8	13,4	5,5	11,0	9,8	7,3	4,9	4,3	10,9	5,7	5,0	6,9	6,2	5,6	10,0	8,1
B 01	Ovčie kiahne	abs.	1076	500	396	520	722	589	468	625	512	600	616	339	448	828	598	634	716	702	741	530
		rel.	660,0	306,3	242,3	318,2	441,4	525,1	286,0	381,7	312,6	365,7	374,8	206,0	271,5	519,4	374,3	396,2	446,8	437,7	460,9	329,1
B 05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 06	Ružienka	abs.	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	2,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 26	Mumps	abs.	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-
		rel.	-	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	1,3	-	0,6	-

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Nitra za rok 2018

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

Ochorenie na brušný týfus sme v okrese Nitra zaznamenali naposledy v roku 1996 (1 ochorenie, chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Od tohto roku je chorobnosť na brušný týfus a paratýfus v okrese nulová. Posledná bacilonosička brušného týfusu existovala ešte v roku 2014.

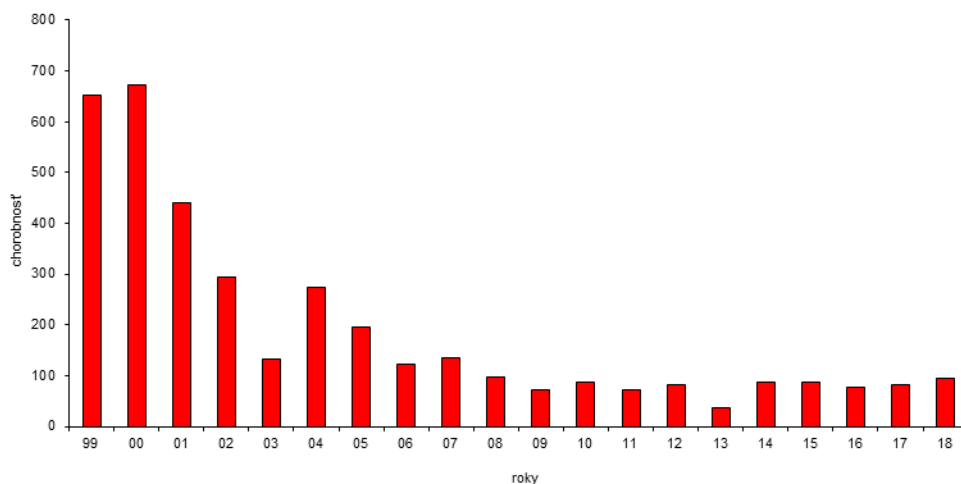
K 31.12.2018 sme v okrese Nitra nevidovali žiadneho nosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

V roku 2018 sme v okrese Nitra vykázali spolu 153 prípadov salmonelózy, čo predstavuje chorobnosť 95,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (133 prípadov, chorobnosť 82,7/100 000 obyvateľov), je to viac o 15,0%. V porovnaní s 5-ročným priemerom (118,2 prípadov, chorobnosť 73,7/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 29,4%.

Z celkového počtu prípadov bolo 148 manifestných ochorení (96,7%), 4 krát bola vykázaná inaparentná infekcia (2,6%) a 1 krát salmonelová septikémia (0,7%).

SALMONELÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia sme evidovali 63 prípadov u mužov (41,2%) a 90 u žien (58,8%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 669,9/100 000 obyvateľov (11 prípadov) bola v skupine 0-ročných detí, 558,7/100 000 obyvateľov (37 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 272,5/100 000 obyvateľov (22 ochorení) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

Výskyt sme evidovali po celý rok, s typicky vyšším výskytom v teplých mesiacoch v roku. Najviac 32 prípadov (20,9%) sa vyskytlo v máji a druhý najvyšší počet prípadov 25 (16,3%) bol hlásených v auguste.

Ochorenia sa vyskytli v 108-mich ohniskách, pričom najčastejšie 89 krát (58,2%) išlo o sporadické ochorenia.

Charakter výskytu:	Počet:	Počet prípadov:	%
sporadické prípady	89 krát	89 prípadov	58,2%
2 prípady v ohnisku	12 krát	24 prípadov	15,7%
3 prípady v ohnisku	4 krát	12 prípadov	7,8%
4 prípady v ohnisku	1 krát	4 prípady	2,6%
5 prípadov v ohnisku	1 krát	5 prípadov	3,3%
<u>19 prípadov v ohnisku</u>	<u>1 krát</u>	<u>19 prípadov</u>	<u>12,4%</u>
S p o l u :	108 ohnisk	153 prípadov	100,0%

Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie uplatnila *Salm.enteritidis*, vyvolala 139 manifestných ochorení, 3 inaparentné infekcie a 1 salmonelovú sepsu, izolovaná bola 118 krát, 4 kultivačne negatívne a 12 kultivačne nevyšetrených ochorení boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. *Salm.typhimurium* vyvolala 1 manifestné ochorenie a 1 inaparentnú infekciu, izolovaná bola v oboch prípadoch. Ostatné typy salmonel vyvolali iba manifestné, kultivačne potvrdené ochorenia (viď tabuľku – frekvencia izolovaných typov salmonel od chorých a vylučovateľov).

Do NRC pre salmonely boli v roku 2018 zasielané kmene bližšie neuršených typov salmonel na bližšiu špecifikáciu, ale nebol hlásený žiadny fagotyp.

Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov od chorých
a vylučovateľov v roku 2018 v okrese Nitra

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
		abs.	%	u chorých		u vylučovateľov	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm.bližšie neurčená	2	1,3	2	1,3	-	-
2	Salm.bovis morbificans	1	0,7	1	0,7	-	-
3	Salm.durham	1	0,7	1	0,7	-	-
4	Salm.enterica	1	0,7	1	0,7	-	-
5	Salm.enteritidis	118	77,1	115	77,2	3	75,0
6	Salm.infantis	2	1,3	2	1,3	-	-
7	Salm.newport	1	0,7	1	0,7	-	-
7	Salm.typhimurium	2	1,3	1	0,7	1	25,0
8	ZES kult.negatívny	4	2,6	4	2,7	-	-
9	ZES kult.nevyšetrený	21	13,6	21	14,0	-	-
S p o l u :		153	100,0	149	100,0	4	100,0

Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 56 krát (36.6%) vajíčka a 50 krát (32,7%) kuracie mäso. V ohniskách salmonelóz boli v roku 2018 na kultivačné vyšetrenie odobraté 2 krát vajíčka, z toho v 1 prípade bola izolovaná Salm.enteritidis, 1 krát kuracie prsia z VD s negatívnym výsledkom, 1 krát trus gekona, pričom bola izolovaná Salm.flutern a 1 krát trus korytnačky s negatívnym výsledkom.

Faktor prenosu:	Počet:	%
vajíčka	56 krát	36,6%
kuracie mäso	50 krát	32,7%
mäsové výrobky	17 krát	11,1%
bravčové mäso	7 krát	4,6%
cukrárenské výrobky	1 krát	0,6%
kontakt s infikovanou osobou	5 krát	3,3%
kontakt so zvierat'om	1 krát	0,6%
<u>neobjasnený faktor</u>	<u>16 krát</u>	<u>10,5%</u>
S p o l u :	153 krát	100,0%

V roku 2018 sme v okrese Nitra zaznamenali 11 manifestných ochorení na salmonelózu v skupine 0-ročných detí (chrobnosť 669,9/100 000 obyvateľov).

Prehľad faktorov prenosu nákazy u 0-ročných detí:

Vek v mesiacoch	Forma ochorenia		Faktor prenosu nákazy					Typ salmonely			
	Ochorenie	vylučovanie	neobjas.	kontakt	vajíčka	kur. mäso	zvieratá	S.enteritidis	S.bl. neurč.	S.infantis	S.durham
2-mesačné	2	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
4-mesačné	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
6-mesačné	4	-	2	1	-	1	-	2	1	1	-
8-mesačné	3	-	2	-	1	-	-	2	-	1	-
11-mesačné	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
S p o l u	11	-	4	2	3	1	1	7	1	2	1

Z celkového počtu 153 prípadov si 58 ochorení (37,9%) vyžiadalo hospitalizáciu. V priebehu roku 2018 sme zaznamenali v okrese Nitra iba 1 importované ochorenie na salmonelózu a to z Nemecka. Nozokomiálny pôvod malo 1 ochorenie. Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v roku 2018 v okrese Nitra žiadnu epizootiu salmonelózy u zvierat.

Popis epidémií:

V dňoch 29.3. až 3.4.2018 prebehla epidémia salmonelózy u účastníkov posedenia pri príležitosti „Dňa učiteľov“, ktorá sa konala 28.3.2018 v reštaurácii v Nitre. Posedenia sa zúčastnilo 74 osôb (učitelia ZŠ, nepedagogický personál, dôchodcovia), z nich ochorelo 18 a 1 krát bola pri šetrení v ohnisku zistená inaparentná infekcia. Na posedení účastníci konzumovali kurací rezeň vyprážaný v cestíčku, grilovanú bravčovú panenku, opekané zemiaky, ryžu, panakotu a cukrový melón v prosciutte. Ako faktor prenosu sa z uvedenej stravy uplatnilo pravdepodobne kuracie mäso. Pôvodcom ochorenia bola Salm. enteritidis, ktorá bola izolovaná od 6-tich chorých, 1 ochorenie bolo kultivačne negatívne a ostatných 12 ochorení nebolo laboratórne vyšetrených. Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, všetky ostatné boli aktívne vyhľadané v ohnisku. V spolupráci s oddelením hygieny výživy bol v reštaurácii vykonaný ŠZD, pričom boli zistené nedostatky v skladovaní surovín a v ich nedostatočnej vysledovateľnosti, za čo boli udelené sankčné opatrenia. Odobraté boli VR od personálu kuchyne (6 osôb) s negatívnym výsledkom. Inkriminovaná strava na kultivačné vyšetrenie nebola odobratá, nakoľko o epidémii sme sa dozvedeli oneskorene.

V rodine v obci Lužianky v čase od 30.4.2018 do 1.5.2018 ochoreli na salmonelózu 3 zo 4 členov domácnosti ktorí dňa 30.4.2018 konzumovali na obed bravčové mäso, kapustu

a knedľu. Od všetkých 3 chorých bola v TR izolovaná Salm. enteritidis. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

V dňoch 25.5. až 26.5.2018 ochorelo v rodine v Nitre na salmonelózu 5 zo 6-tich členov domácnosti (2 dospelé osoby, po 1 krát dieťa mimo kolektívu, dieťa navštevujúce MŠ a školák). V klinickom obraze dominovali hnačky. Hospitalizáciu si vyžiadalo iba 1 ochorenie, kultivačným vyšetrením bola izolovaná z TR Salm. enteritidis. Rovnaký typ salmonely bol izolovaný ešte od dieťaťa navštevujúceho MŠ. Ostatní 3 chorí neboli vyšetrení. V rodine konzumovali v čase pred ochorením žemľovku s bielkovou penou, na prípravu ktorej použili vajíčka z VD. pripravená bola 23.5.2018 a konzumovaná až na druhý deň 24.5.2018. V čase šetrenia nemali už vajíčka k dispozícii na kultivačné vyšetrenie.

V rodine v Nitre v dňoch 27.5.2018 a 28.5.2018 ochoreli všetci 3 členovia domácnosti na salmonelózu (2 dospelé osoby a malé dieťa mimo kolektívu). Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Nitra a kultivačným vyšetrením bola u všetkých z TR izolovaná Salm. enteritidis. V epidemiologickej anamnéze udávali konzumáciu kelových fašírok, na prípravu ktorých použili domáce vajíčka, ktoré na kultivačné vyšetrenie neposkytli.

V čase od 12.6.2018 do 14.6.2018 prebehla v rodine v obci Melek menšia epidémia salmonelózy, v ktorej ochoreli 4 zo 7-mich rodinných príslušníkov (2 dospelí, 1 stredoškolačka a dieťa navštevujúce MŠ). V klinickom obraze prevládali hnačky s teplotou. Hospitalizáciu si ochorenia nevyžiadali. Vyšetrené bolo iba malé dieťa z MŠ, z TR bola izolovaná Salm. enteritidis. Ostatní chorí lekárske ošetrenie nevyhľadali. Pravdepodobným faktorom prenosu bola bravčová šunka z VD, ktorú konzumovali všetci chorí.

V rodine v Nitre ochoreli dňa 12.6.2018 na salmonelózu 3 z 11-tich osôb z príbuzných rodín (malé deti mimo kolektívu), ktoré sa 10.6.2018 zúčastnili rodinnej oslavy, na oslave konzumovali všetci vyprážené kuracie mäso a tortu pripravenú z domácich vajíčok (vyrobenú u súkromnej osoby pravdepodobne bez povolenia na výrobu). Jedno z chorých detí (8-mesačné) konzumovalo z inkriminovanej stravy iba tortu, preto predpokladáme, že bola faktorom prenosu nákazy, Tortu konzumovali deti ešte na druhý deň 11.6.2018. KO: teplota, hnačky. Hospitalizované boli všetky 3 deti, z VR bola u všetkých izolovaná Salm. enteritidis. Na kultivačné vyšetrenie boli odobraté domáce vajíčka s negatívnym výsledkom.

V rodine v obci Veľký Lapáš v čase od 28.7.2018 do 1.8.2018 ochoreli 3 členovia domácnosti na salmonelózu. Ako prvá ochorela 28.7.2018 dospelá žena, v anamnéze udávala konzumáciu kuracieho a bravčového mäsa. lekárske ošetrenie nevyhľadala. Pravdepodobne bola prameňom nákazy pre manžela (ochorel 31.7.2018) a svoje malé dieťa mimo kolektívu

(ochorelo 1.8.2018). Kultivačne vyšetrené bolo iba malé dieťa, s ktorým navštívili lekára až po viac ako týždeň trvajúcich ťažkostiach, zo stolice bola izolovaná Salm. enteritidis.

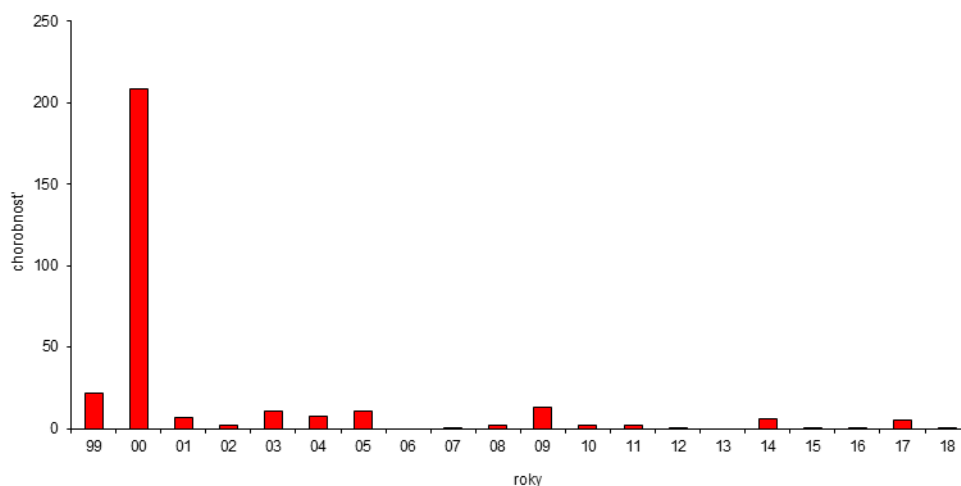
Prehľad salmonelóz – 2 prípady v ohnisku v roku 2018 v okrese Nitra

P.č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Faktor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vyl.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Čeľadice	8.2.2018	2	-	S. enteritidis	vajíčka	rodinný
2	Nitra	20.5.-21.5.2018	2	-	S. enteritidis	kuracie mäso	rodinný
3	Nitra	14.5.-16.5.2018	2	-	S. enteritidis	1x uracie mäso/1x kontakt	rodinný
4	Rumanová	22.5.-24.5.2018	2	-	S. enteritidis	1x uracie mäso/1x kontakt	rodinný
5	Poľný Kesov	27.5.-3.6.2018	2	-	S. enteritidis	1x ajíčka /1x kontakt	rodinný
6	Nitra	9.6.-10.6.2018	2	-	S. enteritidis	kuracie mäso	rodinný
7	Nitra	21.7.2018	2	-	S. enteritidis	vajíčka	rodinný
8	Zbehy	20.7.2018	2	-	S. enteritidis	bravčové mäso	rodinný
9	Nitra	26.8.2018	2	-	S. enteritidis	kuracie mäso	rodinný
10	Lukáčovce	14.8.2018	2	-	S. enteritidis	kuracie mäso	rodinný
11	Nitra	8.9.-9.9.2018	2	-	S. enteritidis	mäsové výrobky	rodinný
12	Nitra	11.10.-13.10.2018	2	-	S. enteritidis	vajíčka	rodinný

Bacilová dyzentéria (A03)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Nitra vykázali 8 ochorení na bacilovú dyzentériu (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 zaznamenali iba 1 manifestné ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 2,5/100 000 obyvateľov (4 prípady).

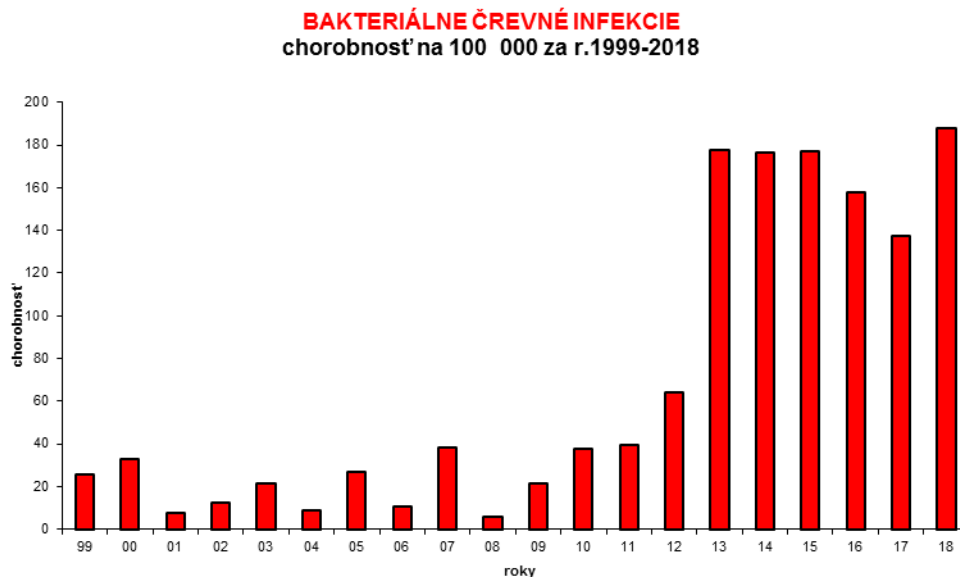
BACILOVÁ DYZENTÉRIA chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Kultivačne potvrdené ochorenie bolo hlásené vo februári u dospeljej ženy z vekovej skupiny 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,1/100 000 obyvateľov). Ako etiologické agens sa uplatnila *Shigella flexneri*. Ochorenie si nevyžiadalo hospitalizáciu a bolo vykázané ako importované z Kolumbie.

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

V tejto skupine alimentárnych ochorení sme v roku 2018 zaznamenali v porovnaní s predchádzajúcim rokom (221 prípadov, chorobnosť 137,5/100 000 obyvateľov) nárast chorobnosti o 36,7% a celkom bolo hlásených 302 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 187,6/100 000 obyvateľov. Je to najvyšší počet za celé sledované 20-ročné obdobie a tieto ochorenia patria v posledných rokoch k najčastejšie vykazovaným alimentárnym infekciám. Priemer ochorení za posledných 5 rokov mal hodnotu 264,8 a priemerná chorobnosť bola 165,3/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 158 mužov (52,3%) a 144 žien (47,7%) vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou u malých detí a to

1 522,5/100 000 obyvateľov (25 ochorení) v skupine 0-ročných detí a 1 056,9/100 000 obyvateľov (70 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

Výskyt sme zaznamenali vo všetkých mesiacoch roka s maximom 52 prípadov (17,2%) v júni.

Podľa etiológie boli jednotlivé ochorenia vykázané 4 krát (1,4%) ako infekcie enteropatogénnymi E.coli, 204 krát (67,5%) ako kampylobakteriôza, 6 krát (2,0%) ako yersiniôza a 88 krát (29,1%) ako enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile.

Infekcia enteropatogénnymi E.coli (A04.0)

Oproti minulému roku (7 prípadov, chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov) sme v roku 2018 v okrese Nitra u tejto diagnózy zaznamenali pokles chorobnosti o 42,9%, vykážali sme iba 4 sporadické ochorenia, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sme v priebehu roku zaznamenali iba v skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 243,6/100 000 obyvateľov).

Vo všetkých prípadoch išlo o sporadické, neobjasnené ochorenia u detí mimo kolektívu. Hospitalizáciu si ochorenia nevyžiadali. Ako etiologické agens sa uplatnila enteropatogénna E.coli (2 krát O86 a po 1 krát O55 a O119).

Kampylobakteriôza (A04.5)

V roku 2018 sme v okrese Nitra vykážali 204 ochorení na kampylobakterózu, čo je chorobnosť 126,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (163 ochorení, chorobnosť 101,4/100 000 obyvateľov) je to o 25,2% viac.

Ochorenia sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách, ale najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola u malých detí a to 1 026,7/100 000 obyvateľov (68 ochorení) bola v skupine 1-4-ročných detí a 913,5/100 000 obyvateľov (15 ochorení) v skupine 0-ročných detí.

Výskyt ochorení sme zaznamenali po celý rok s maximom v letných mesiacoch, pričom najviac prípadov 38 (18,6%) sme zaznamenali v júni a 29 prípadov (14,2%) v júli.

Ochorenia sa vyskytli prevažne 187 krát (91,7%) sporadicky a 8 krát v rámci rodinného výskytu (7 krát 2 prípady a 1 krát 3 prípady v rodine).

Ochorelo 68 malých detí mimo kolektívu (33,3%), 25 detí navštevujúcich MŠ (12,3%), 30 školákov (14,7%), 12 stredoškolákov (5,9%), 4 vysokoškoláci (2,0%) a 65 dospelých osôb (31,8%).

Pôvodca ochorení *Campylobacter jejuni* bol laboratórne potvrdený u 171 chorých (83,8%), *Campylobacter coli* u 15-tich chorých (7,4%), *Campylobacter species* u 12-tich chorých (5,9%), 2 kultivačne negatívne a 4 laboratórne nevyšetrené ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 35 ochorení (17,2%).

Ako faktor prenosu nákazy udávali chorí najčastejšie 100 krát (49,0%) konzumáciu kuracieho mäsa.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	100 krát	49,0%
mäsové výrobky	46 krát	22,5%
vajíčka	13 krát	6,4%
kontakt s domácimi zvieratami	6 krát	2,9%
bravčové mäso	3 krát	1,5%
morčacie mäso	3 krát	1,5%
hovädzie mäso	1 krát	0,5%
teľacie mäso	1 krát	0,5%
kačacie mäso	1 krát	0,5%
morské plody	1 krát	0,5%
umelá mliečna výživa	1 krát	0,5%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>28 krát</u>	<u>13,7%</u>
Spolu:	204 prípadov	100,0%

V priebehu roku sme v okrese zaznamenali 5 importovaných ochorení na kampylobakteriózu a to 2 krát z Chorvátska a po 1 krát z Bulharska, Talianska a Rakúska.

Popis epidémie:

V rodine v meste Vráble v dňoch 10.6. a 11.6.2018 ochoreli na kampylobakteriózu 3 z 5-tich členov rodiny (dospelá žena, dieťa navštevujúce MŠ, školáčka). V klinickom obraze boli bolesti brucha a hnačky. V čase pred ochorením všetci konzumovali bravčovú šunku z VD. *Campylobacter jejuni* bol izolovaný z TR od detí, dospelá žena nebola vyšetrená. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Yersinióza (A04.6)

V roku 2018 sme vykázali v okrese Nitra 6 ochorení na yersiniózu, čo predstavuje chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme evidovali iba 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sme zaznamenali sporadicky po 2 krát u malých detí mimo kolektívu, u stredoškôľakov a dospelých osôb. Ako faktor prenosu sa uplatnili 4 krát mäsové výrobky, 1 krát bravčové mäso a 1 ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené. Ako etiologické agens sa vo všetkých prípadoch uplatnila *Y. enterocolitica* sérovar 03. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

V tejto skupine ochorení bolo v roku 2018 hlásených v okrese Nitra 88 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 54,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (50 ochorení, chorobnosť 31,1/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 76%.

Ochorenia sa vyskytli iba 7 krát u detí a to 6 krát v skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 365,4/100 000 obyvateľov) a 1 krát v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 15,1/100 000 obyvateľov). Ostatné ochorenia boli vo všetkých vekových skupinách od 20 rokov vyššie, najviac 53 prípadov v skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 198,1/100 000 obyvateľov).

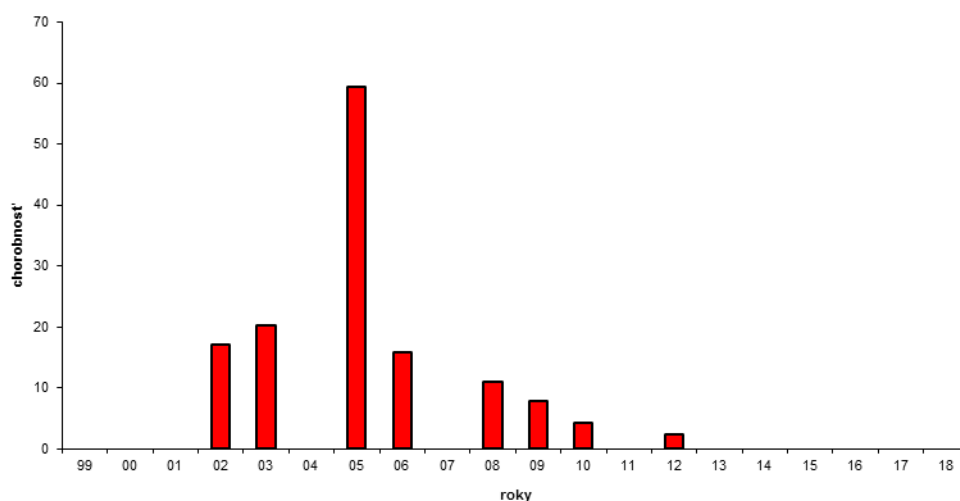
V jednom prípade sme zaznamenali menšiu epidémiu s 3-mi ochoreniami v špecializovanej nemocnici v Nitre, epidémia mala nozokomiálny pôvod a je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“. Ostatné ochorenia prebehli sporadicky.

Diagnóza bola potvrdená dôkazom toxínu *Clostridium difficile* v stolici u 80-tich chorých (27x toxín A, 15x toxín B, 38x toxín A aj B), 7 krát bol v stolici dokázaný antigén GDH a 1 ochorenie bolo vykázané na základe typického klinického obrazu pri diagnóze pseudomembranózna kolitída. Z celkového počtu 88 ochorení malo 53 (60,2%) nozokomiálny pôvod. Hospitalizáciu si vyžiadalo 79 ochorení (89,8%).

Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Už siedmy rok po sebe sme v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na bakteriálne otravy potravinami. Naposledy boli hlásené 4 prípady v roku 2012 (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

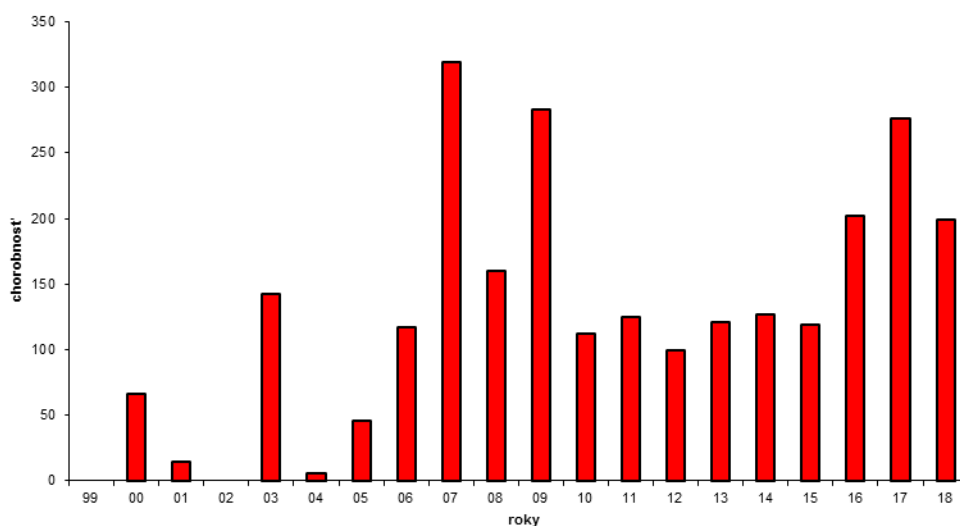
INÉ BAKTERIÁLNE OTRAVY POTRAVINAMI
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie (A08)

V porovnaní s minulým rokom, kedy bolo v okrese hlásených 445 ochorení na vírusové črevné infekcie (chorobnosť 276,8/100 000 obyvateľov) došlo v roku 2018 v tejto skupine alimentárnych ochorení k poklesu chorobnosti o 28,1% a spolu bolo hlásených 320 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 198,7/100 000 obyvateľov. Oproti 5-ročnému priemeru (271,2 prípadov, chorobnosť 169,0/100 000 obyvateľov) však chorobnosť stúpla o 18,0%.

VÍRUSMI A INÝMI ORGANIZMAMI VYVOLANÉ ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia ochorelo 159 mužov (49,7%) a 161 žien (50,3%) vo všetkých vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 497,0/100 000 obyvateľov (41 prípadov) v skupine 0-ročných detí a 2 189,3/100 000 obyvateľov (145 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí.

Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 46 prípadov (14,4%) v decembri a 39 prípadov (12,2%) v novembri.

Podľa etiológie ochorení bolo vykázaných 107 rotavírusových enteritíd (33,5%), 170 ochorení na gastroenteropatiu vyvolanú norovírusmi (53,1%) a 43 adenovírusových enteritíd (13,4%).

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Chorobnosť na rotavírusové enteritídy oproti minulému roku, kedy sme vykážali 332 ochorení s chorobnosťou 206,5/100 000 obyvateľov, poklesla trojnásobne a hlásených bolo 107 prípadov s chorobnosťou 66,5/100 000 obyvateľov.

Charakter výskytu bol najčastejšie 85 krát sporadický (79,5%), 9 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (16,8%) a 1 krát 4 prípady v rodine (3,7%).

Podľa kolektívu ochorelo 57 malých detí mimo kolektívu (53,3%), 3 deti navštevujúce detské jasle (2,8%), 14 detí navštevujúcich MŠ (13,1%), 8 školákov (7,5%), 1 stredoškolák (0,9%), 2 vysokoškoláci (1,9%) a 22 dospelých osôb (20,5%).

Laboratórne potvrdených bolo 99 ochorení (92,5%), 3 negatívne a 5 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Z celkového počtu 107 ochorení si 93 (86,9%) vyžiadalo hospitalizáciu. Ochorenia sa vyskytli 2 krát u očkovaných detí (Rotarix 1x 1 dávka a 1x 2 dávky). Nozokomiálny pôvod malo 11 ochorení (10,3%). Zaznamenali sme 1 importované ochorenie na rotavírusovú enteritídu a to z Egypta.

Popis epidémie:

V rodine v obci Báb ochoreli v čase od 8.1.2018 do 12.1.2018 všetci 4 členovia domácnosti (malé dieťa mimo kolektívu, školák a 2 dospelé osoby) na rotavírusovú enteritídu. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia, ktoré boli aj laboratórne potvrdené. Jedno ochorenie nebolo vyšetrené, vykázané bolo na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

V porovnaní s minulým rokom, kedy bolo v okrese Nitra hlásených 74 ochorení na norovírusové infekcie (chorobnosť 46,0/100 000 obyvateľov), chorobnosť stúpla viac ako dvojnásobne a spolu bolo hlásených 170 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 106,6/100 000 obyvateľov.

<u>Charakter výskytu:</u>	<u>Počet:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>%</u>
sporadické prípady	60 krát	60 prípadov	35,3%
2 prípady v ohnisku	10 krát	20 prípadov	11,8%
3 prípady v ohnisku	9 krát	27 prípadov	15,9%
4 prípady v ohnisku	4 krát	16 prípadov	9,4%
5 prípadov v ohnisku	2 krát	10 prípadov	5,9%
6 prípadov v ohnisku	1 krát	6 prípadov	3,5%
8 prípadov v ohnisku	1 krát	8 prípadov	4,7%
<u>23 prípadov v ohnisku</u>	<u>1 krát</u>	<u>23 prípadov</u>	<u>13,5%</u>
S p o l u :	88 ohnísk	170 prípadov	100,0%

Ochorelo 57 malých detí mimo kolektívu (33,5%), 17 detí navštevujúce DJ (10,0%), 25 detí navštevujúcich MŠ (14,7%), 12 školákov (7,1%), 2 stredoškoly (1,2%), 4 vysokoškoly (2,3%) a 53 dospelých osôb (31,2%).

Laboratórne potvrdených bolo 103 ochorení (60,6%), 7 negatívnych a 60 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizovaných bolo 125 chorých (73,5%). Importovaných bolo 6 prípadov a to 3 krát z Turecka, 2 krát z Nemecka a 1 krát z Maďarska. Nozokomiálny pôvod malo 32 ochorení (18,8%)

Popis epidémií:

V dňoch 21.2. a 22.2.2018 ochoreli v DJ v Nitre 4 deti na norovírusové gastroenteropatie z celkového počtu 14 detí a 3 osoby personálu. Hospitalizáciu si vyžiadalo 1 ochorenie, ktoré bolo aj laboratórne potvrdené. Zvyšné 3 ochorenia neboli laboratórne vyšetrené. V DJ bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a zabezpečené príslušné opatrenia.

V dňoch 19.3. až 25.3.2018 ochoreli na norovírusové gastroenteropatie v rodine v obci Veľké Zálužie postupne všetci 4 členovia domácnosti (1 školáčka, 1 stredoškolyčka a 2 dospelé osoby). Hospitalizáciu si vyžiadalo iba ochorenie u školáčky, potvrdené bolo

imunochromatografickým vyšetrením stolice. Ostatní 3 chorí neboli laboratórne vyšetrení a ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

V dňoch 13.4.2018 až 15.4.2018 ochoreli v rodine v Nitre na norovírusovú gastroenteropatiu všetci 3 členovia domácnosti (2 dospelé osoby a malé dieťa mimo kolektívu). Všetci boli hospitalizovaní na IK FN Nitra. Laboratórne potvrdené bolo 1 ochorenie, 2 krát boli vyšetrenia stolice negatívne.

V čase od 10.5.2018 do 12.5.2018 prebehla v MŠ v Nitre menšia epidémia norovírusových gastroenteropatií, v ktorej ochorelo 6 detí z celkového počtu 75 nákaze exponovaných osôb (64 detí, 11 osôb personálu). KO: zvracanie, bolesti brucha, hnačka v trvaní 1-2 dni. jedno z ochorení si vyžiadalo hospitalizáciu na IK FN Nitra a bolo laboratórne potvrdené. Ostatných 5 ochorení bolo vyhľadanych v ohnisku nákazy a neboli laboratórne vyšetrené. V MŠ bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD, nedostatky neboli zistené.

V rodine v Nitrianskych Hrnčiarovciach v dňoch 2.6. až 4.6.2018 prebehla menšie epidémia norovírusových gastroenteropatií, v ktorej ochoreli všetci 3 členovia domácnosti (2 dospelé osoby a 1 malé dieťa mimo kolektívu). Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, z nich 1 bolo laboratórne potvrdené a druhé laboratórne negatívne. Ochorenie, ktoré nebolo hospitalizované, nebolo laboratórne vyšetrené.

V rodine v Nitre v čase od 8.6. do 12.6.2018 ochoreli 3 z 5-tich členov rodiny na norovírusovú gastroenteropatiu (malé dieťa mimo kolektívu, dieťa navštevujúce MŠ, dospelá žena). Hospitalizáciu si vyžiadali ochorenia u detí, z toho 1 krát bolo ochorenie laboratórne potvrdené. V ostatných 2 prípadoch sa stolicu na vyšetrenie nepodarilo odobrať.

V rodine v Nitre v čase od 13.6. do 17.6.2018 ochoreli na norovírusovú gastroenteropatiu všetci 3 členovia rodiny (2 dospelé osoby a malé dieťa mimo kolektívu). Laboratórne potvrdené ochorenie bolo u malého dieťaťa, dospelí lekárske ošetrenie nevyhľadali.

V rodine v obci Golianovo dňa 22.6.2018 ochoreli postupne 3 z 4 členov domácnosti na norovírusovú gastroenteropatiu (dospelá žena, školák a malé dieťa mimo kolektívu). Jedno z ochorení si vyžiadalo hospitalizáciu a bolo laboratórne potvrdené. Ostatné 2 ochorenia neboli vyšetrené.

V čase od 5.7.2018 do 9.7.2018 ochorelo v rodine v Nitrianskych Hrnčiarovciach všetkých 5 členov domácnosti na norovírusovú gastroenteropatiu (2 dospelé osoby, 2 malé deti mimo kolektívu, 1 dieťa MŠ). Rodina bola dňa 4.7.2018 na výlete v Maďarsku a dňa 5.7.2018 ochorelo 1 z malých detí mimo kolektívu. Ochorenie vykazujeme ako importované.

Ďalšie ochorenia boli pravdepodobne po kontakte v rodine. Hospitalizované boli 2 deti, z toho 1 krát bolo ochorenie potvrdené laboratórne a druhé bolo negatívne. Ostatní 3 chorí neboli laboratórne vyšetrení.

V rodine v Nitre v dňoch 29.7.2018 až 3.8.2018 ochoreli 3 zo 4 členov domácnosti na norovírusové gastroenteropatie (2 malé deti mimo kolektívu a dospelý muž). jedno z ochorení si vyžiadalo hospitalizáciu a bolo laboratórne potvrdené. ďalšie 2 prípady neboli laboratórne vyšetrené a boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

V rodine v obci Cabaj-Čápor ochoreli v dňoch 23.8. až 25.8.2018 na norovírusovú gastroenteropatiu všetci 5-ti členovia domácnosti (2 malé deti mimo kolektívu, školák a 2 dospelé osoby). Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia u detí, v 1 prípade boli v stolici dokázané norovírusy, u ďalších 2 hospitalizovaných detí ani u dospelých nebola stolica na vyšetrenie odobratá.

V dňoch 15.9.2018 až 17.9.2018 ochoreli v rodine v Nitre všetci 3 členovia domácnosti na norovírusovú gastroenteropatiu (2 dospelí a 1 malé dieťa mimo kolektívu). Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, z toho 1x bola diagnóza u malého dieťaťa potvrdená pozitívnym imunochromatografickým vyšetrením stolice. U dospelých nebola stolica na vyšetrenie odobratá. Ochorenia boli importované z Turecka, kde bola rodina v čase od 9.9. do 16.9.2018 na dovolenke.

V rodine v Nitre v čase od 5.10. do 7.10.2018 ochoreli na norovírusové gastroenteropatie 3 z 5-tich členov domácnosti (malé dieťa mimo kolektívu, dieťa z MŠ a dospelá žena), hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, z toho 1 krát boli v stolici imunochromatografickým vyšetrením dokázané norovírusy a 1x bolo vyšetrenie stolice negatívne. Ochorenie, ktoré nebolo hospitalizované nebolo laboratórne vyšetrené. Epidémia zostala neobjasnená.

V rodine v Nitre v dňoch 29.10. až 31.10.2018 ochoreli na akútne norovírusové gastroenteropatie všetky 4 nákaze exponované osoby v domácnosti. Ako prvé ochorelo malé dieťa mimo kolektívu a následne jeho matka, išlo o cudzincov z Nemecka (ochorenia boli vykázané ako importované) a po kontakte s nimi v rodine v Nitre, kde boli na návšteve ochorela školáčka a jej matka. Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Nitra, 2 krát bolo ochorenie potvrdené pozitívnym imunochromatografickým vyšetrením stolice a 2 nevyšetrené ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

V čase od 8.11.2018 do 10.11.2018 ochorelo v MŠ Nitra Janikovce spolu 8 detí z celkového počtu 102 exponovaných osôb (85 detí a 17 zamestnancov). V klinickom obraze dominovala zvýšená telesná teplota, vomitus, hnačka a bolesť brucha. Ochorenia trvali

v rozmedzí 2 až 5 dní. Hospitalizáciu na IK FN NR si vyžiadali 2 ochorenia, imunochromatografickým vyšetrením boli u 1 chorého dieťaťa dokázané v stolici norovírusy, druhé dieťa malo vzorku stolice negatívnu. Ostatných 6 ochorení bolo aktívne vyhľadaných v ohnisku nákazy a neboli laboratórne vyšetrené. V spolupráci s HDM boli v zariadení vykonané všetky príslušné opatrenia.

V rodine v obci Mojmirovce ochoreli v čase od 4.12.2018 do 7.12.2018 na norovírusové gastroenteropatie všetci 3 členovia domácnosti (stredoškolačka, vysokoškolák, dospelá žena). Všetci boli hospitalizovaní na IK FN Nitra, laboratórne potvrdené bolo 1 ochorenie, 1 krát bolo vyšetrenie stolice negatívne a 1 krát nebolo ochorenie vyšetrené.

Dve epidémie nozokomiálneho pôvodu s počtom 4 a 23 ochorení sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“

Adenovírusová enteritída (A08.2)

V roku 2018 bolo v tejto skupine vírusových črevných infekcií hlásených 43 prípadov (chorobnosť 26,7/100 000 obyvateľov), čo je o 10,2% viac ako v predchádzajúcom roku, kedy sme vykázali 39 prípadov s chorobnosťou 24,3/100 000 obyvateľov.

Sporadických bolo 34 ochorení (79,0%), 3 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (14,0%) a 1 krát 3 prípady v ohnisku (7,0%).

Laboratórne potvrdených bolo 39 ochorení (90,7%), 1 negatívne a 3 nevyšetrené ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Ochorelo 24 malých detí mimo kolektívu (55,8%), 7 detí navštevujúcich MŠ (16,3%), 3 školáci (7,0%) a 9 dospelých osôb (20,9%). Hospitalizáciu si vyžiadalo 30 ochorení (69,8%). Nozokomiálny pôvod malo iba 1 ochorenie. Zaznamenali sme 2 importované ochorenia z Albánska.

Popis epidémie:

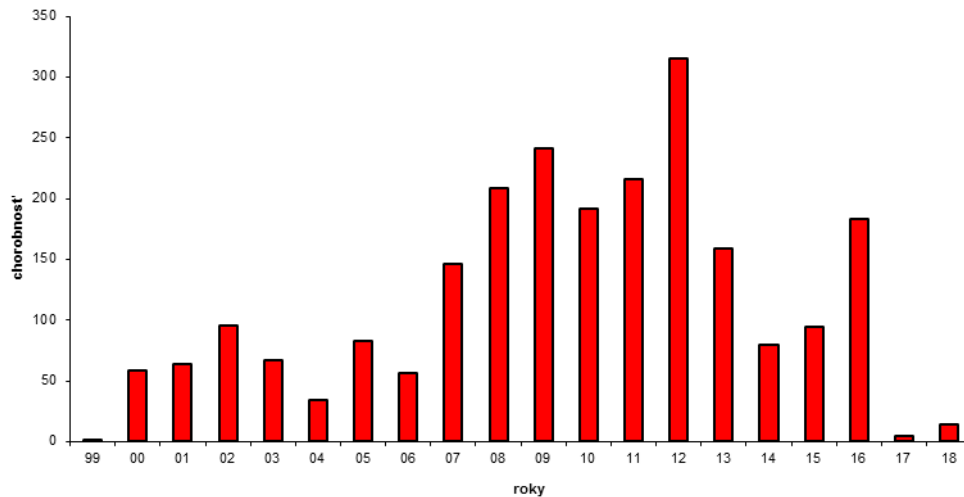
V dňoch 5.9. až 12.9.2018 ochoreli na adenovírusovú enteritídu v rodine v Nitre 3 z 5-tich členov domácnosti (2 malé deti mimo kolektívu a dospelá žena). Laboratórne potvrdené bolo 1 ochorenie, ostatné 2 nevyšetrené ochorenia boli vyhľadané pri šetrení v rodine a vykázané boli na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V tejto skupine črevných ochorení sme v roku 2018 v okrese Nitra vykázali 22 prípadov, čo je chorobnosť 13,7/100 000 obyvateľov. Aj keď je to takmer trojnásobný nárast

chorobnosti oproti minulému roku (8 ochorení, chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov), je to tretí najnižší počet za celé sledované 20-ročné obdobie. Priemer za posledných 5 rokov bol 167 prípadov s chorobnosťou 104,1/100 000 obyvateľov.

HNAČKA A GASTROENTERITÍDA PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PÔVODU
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia ochorelo 6 mužov (27,3%) a 16 žien (72,7%) vo všetkých vekových skupinách, najviac 7 krát v skupine 25-34-ročných dospelých osôb (vekovošpecifická chorobnosť 28,9/100 000 obyvateľov). Najviac 8 prípadov (36,4%) bolo hlásených v marci.

Sporadický charakter mali 3 ochorenia (13,6%), 1 krát sme zaznamenali 3 ochorenia v rodine (13,6%), 2 krát 4 ochorenia v rodine (36,4%), 1 krát 5 prípadov v rodine (22,7%) a 3 prípady boli súčasťou nadregionálnej epidémie u účastníkov zájazdu v Poľsku.

Podľa kolektívu ocholi po 3 krát (po 13,6%) malé deti mimo kolektívu a školáci a ostatných 16 prípadov (72,8%) sa vyskytlo u dospelých osôb. Hospitalizáciu si vyžiadalo 15 ochorení (68,2%). Laboratórne vyšetrených bolo 12 ochorení s negatívnym výsledkom, ostatných 10 prípadov nebolo laboratórne vyšetrených. Nozokomiálny pôvod mali 3 ochorenia (13,6%).

Popis epidémií:

V rodine v Nitre dňa 11.3.2018 ochoreli na ľahké gastroenteritídy 4 zo 6-tich osôb, ktoré sa zúčastnili rodinnej oslavy konanej v domácnosti 10.3.2018 (3 dospelé osoby a 1

školák). Hospitalizáciu si vyžiadalo 1 ochorenie (laboratórne vyšetrenia boli negatívne), ostatní 3 nevyhľadali lekára. Pravdepodobným faktorom prenosu nákazy boli vajička z VD.

V rodine v obci Telince v dňoch 8.3. až 10.3.2018 ochoreli na gastroenteritídu všetci 4 členovia domácnosti (1 malé dieťa mimo kolektívu, 1 školák, 2 dospelé osoby). V klinickom obraze bolo zvracanie, hnačky, bez teploty. Všetci chorí boli hospitalizovaní na IK FN Nitra a vyšetrenia TR aj stolice boli u nich negatívne.

V dňoch 10.6. až 12.6.2018 organizovala zdravotná poisťovňa Dôvera ústredie Bratislava pre zamestnancov svojich pobočiek v rámci SR športové hry, ktoré sa konali v Poľsku v Zakopanom. Účastníci (cca 200 osôb) boli ubytovaní v Hoteli Mercure Kasprowy, kde bolo zabezpečené aj stravovanie formou švédskych stolov. Z celkového počtu účastníkov bolo k 19.6.2018 zaznamenaných 25 ochorení na gastroenteritídy (v klinickom obraze bolo zvracanie, teplota do 39⁰C, vodnaté stolice, kŕče) u zamestnancov viacerých pobočiek poisťovne v SR. Epidémia bola vykazovaná ako nadregionálna, ochorenia podľa RÚVZ: Nitra 5 (z toho v okrese Nitra 3 prípady a po 1 krát vykázané v okresoch Šaľa a Zlaté Moravce, 2x hospitalizácia, kultivačne negat, stolica negat.), Bratislava 2, Zvolen 4, Veľký Krtíš 1, Senica 3, Prievidza 1, Považská Bystrica 5, Prešov 2, Košice 2. Strava:praženica, vajíčkový šalát, vyprážané kuracie mäso v cestíčku, ryba na karí korení, zákusky.

V rodine v Nitre dňa 28.7.2018 ochoreli na nešpecifikované gastroenteritídy všetci 3 členovia domácnosti (2 dospelé osoby a malé dieťa mimo kolektívu). Všetci boli hospitalizovaní na IK FN Nitra, 1 krát boli vyšetrenia stolice aj TR negatívne, u 2 chorých neboli vyšetrenia vykonané.

V dňoch 25.8.18 až 29.8.18 ochorelo v obci Alekšince všetkých 5 členov domácnosti na ľahšie enteritídy (1 malé dieťa mimo kolektívu, 1 školák a 3 dospelé osoby). V klinickom obraze boli iba hnačky bez teploty. Hospitalizované boli 2 ochorenia, vyšetrenia TR aj stolice boli negatívne. Ostatní chorí lekárske ošetrovanie nevyhľadali.

III.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2018 sme v okrese Nitra zaznamenali priaznivú epidemiologickú situáciu vo výskyte ochorení na vírusové hepatitídy.

Tak ako v minulom roku sme v okrese nezaznamenali ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu A a C, ale po 2 rokoch mulovej chorobnosti sme vykázali 2 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu B. Rovnako ako vlani boli hlásené 3 ochorenia na akútnu vírusovú

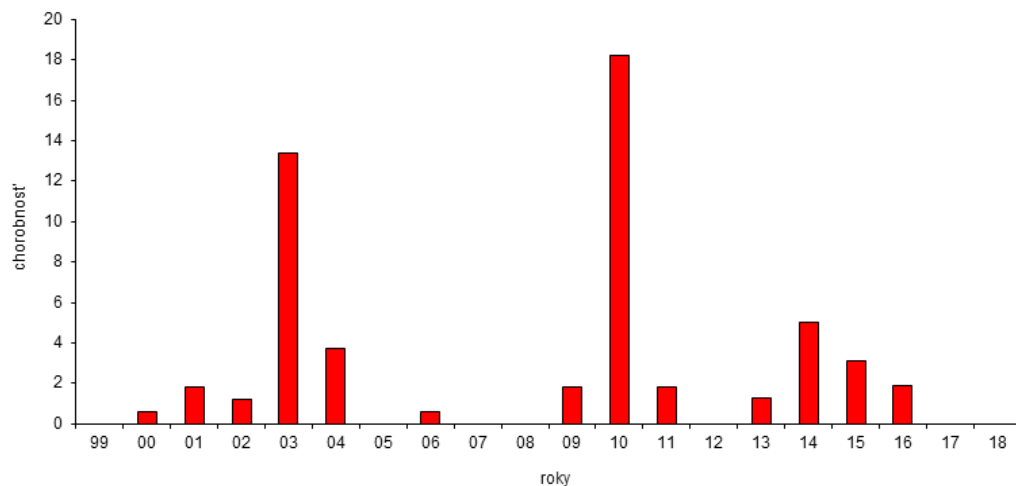
hepatitídu E. Stúpol vak počet hlásených ochorení na chronické hepatitídy, vykázali sme 7 prípadov oproti 3 ochoreniam hláseným v minulom roku.

V skupine vírusových hepatitíd sme v roku 2018 v okrese Nitra nezaznamenali úmrtie.

Akútna vírusová hepatitída A (B15)

Už druhý rok po sebe sme v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu typu A. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 2,3/100 000 obyvateľov (3,6 prípadu).

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA A
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

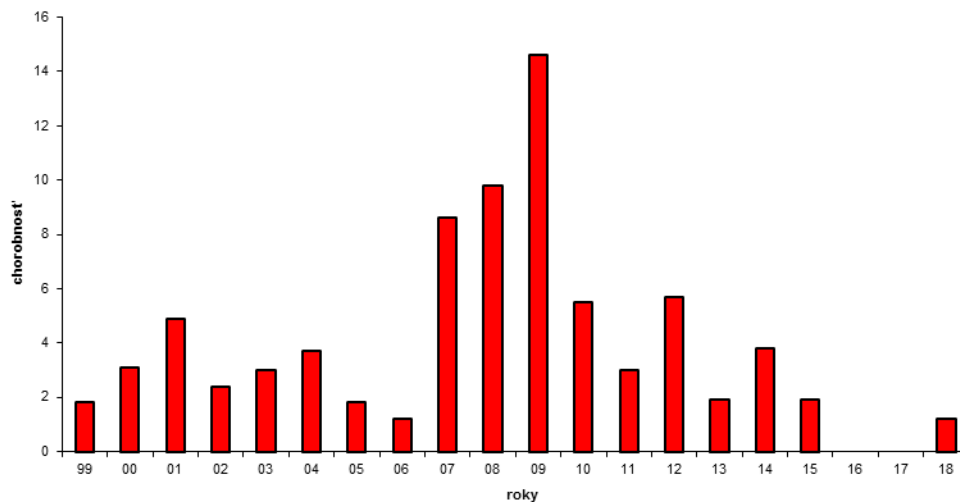

Akútna vírusová hepatitída B (B16.9)

Po 2 rokoch nulovej chorobnosti sme v roku 2018 vykázali v okrese Nitra 2 ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu typu B, čo je chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,5/100 000 obyvateľov (2,4 prípadu).

Ochorenia sa vyskytli sporadicky u 1 muža a 1 ženy v mesiacoch jún a august. Po 1 ochorení boli vykázané vo vekových skupinách 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 15,1/100 000 obyvateľov) a 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov).

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA B
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Sérologicky potvrdené, sporadické, neobjasnené ochorenie na akútnu VHB bolo hlásené u 39-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou, ktorá bola hospitalizovaná na IK FN Nitra. Vyšetrenie HBsAg, anti-HBc total, HBc IgM a HBV DNA PCR bolo pozitívne, anti-HAV IgM, anti-HEV IgM, anti-HCV negatívne. Opatrenia boli zabezpečené u jej partnera, ktorý bol už kompletne očkovaný proti VHB v minulosti (sérologické vyšetrenia: HBsAg negat., anti-HBs pozit.).

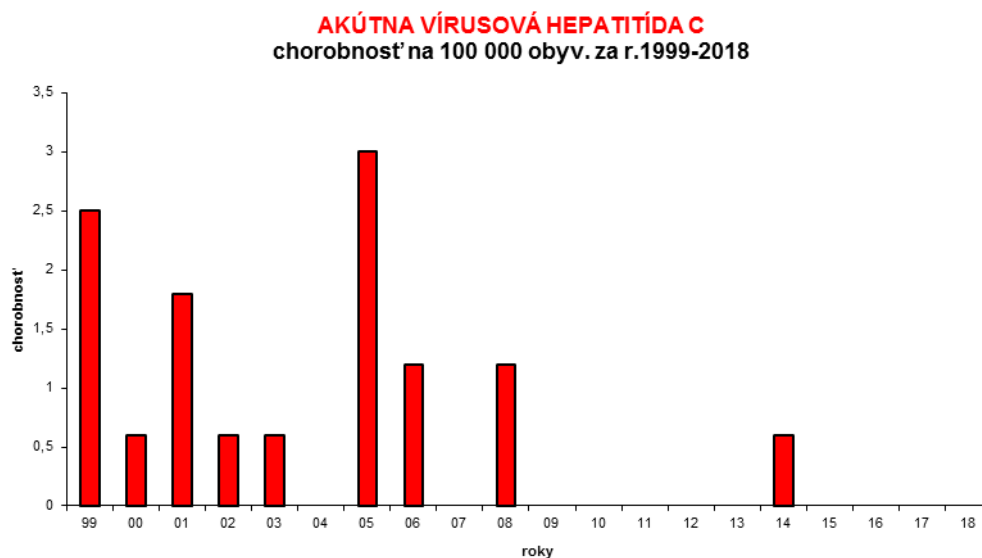
Vykázali sme ochorenie na akútnu VHB u 3-ročného dieťaťa mimo kolektívu. Išlo cudzinca z Ukrajiny a ochorenie bolo vykázané ako importované. Rodina (matka a 2 deti) sa prisťahovala 26.8.2018 z Ukrajiny za otcom dieťaťa, ktorý v SR pracuje. V rámci vyšetrení pre cudzineckú políciu bola u dieťaťa zistená reaktivita HBsAg v sére. Následne sa ďalšími vyšetreniami potvrdilo ochorenie na akútnu VHB a dieťa bolo hospitalizované na IK FN Nitra (vyšetrenia HBsAg, anti-HBc IgM, anti-HBc total a HBV DNA PCR pozitívne, HBeAg, anti-HBs, anti-HAV IgM, anti-HEV IgM, anti-HCV, anti-HIV negatívne). V epidemiologickej anamnéze malo dieťa údaj o injekčnej a infúznej liečbe na Ukrajine (podľa udania rodičov nebol v zdravotníckom zariadení na Ukrajine dodržiavaný hygienicko-protiepidemický režim). Opatrenia (sérologické vyšetrenie, LD) boli zabezpečené v rodine u 3 kontaktov, pričom u otca dieťaťa bolo pozitívne vyšetrenie anti-HBc total a anti-HBs. U matky a súrodenca bola zabezpečená vakcinácia proti VHB.

Analýza akútnych VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	VHB spolu	Mechanizmus prenosu	
		nozokomiálny (Ukrajina)	negatívna anamnéza
1-4-roční	1	1	-
35-44-roční	1	-	1
S p o l u	2	1	1

Akútna vírusová hepatitída C

Za posledných 5 rokov sme ochorenie na akútnu VHC vykázali iba v roku 2014 a to 1 prípad s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Ani v roku 2018 nebolo ochorenie hlásené. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol 0,1/100 000 obyvateľov (0,2 prípadu).

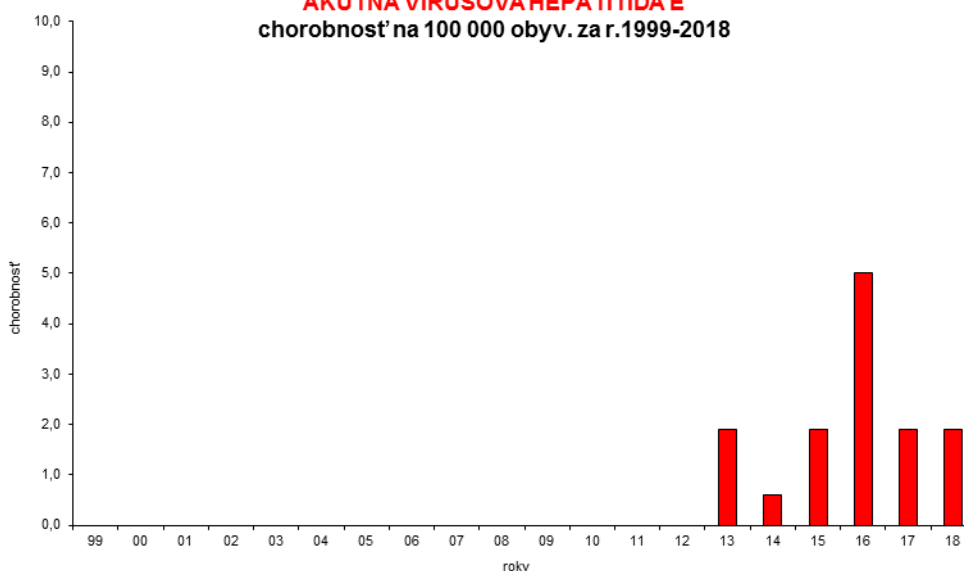
Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

Ochorenia na akútnu vírusovú hepatitídu typu E vykazujeme v okrese Nitra od roku 2013 (3 ochorenia, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Rovnako ako v minulom roku sme vykázali 3 ochorenia s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (3,6 prípadu, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov) sa chorobnosť podstatne nezmenila.

Ochorel 1 muž (33,3%) a 2 ženy (66,7%) výlučne vo vekových skupinách dospelých osôb nad 25 rokov veku. Po 1 ochorení sme zaznamenali v júni, septembri a novembri.

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA E
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Sporadické, neobjasnené, sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHE sme vykázali u 30-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou, ktorá bola hospitalizovaná na IK FN Nitra, vyšetrenie anti-HEV IgM bolo pozitívne, anti-HEV IgG, anti-HAV IgM, HBsAg, anti-HCV negatívne. U 3 kontaktov bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie a nariadený lekársky dohľad.

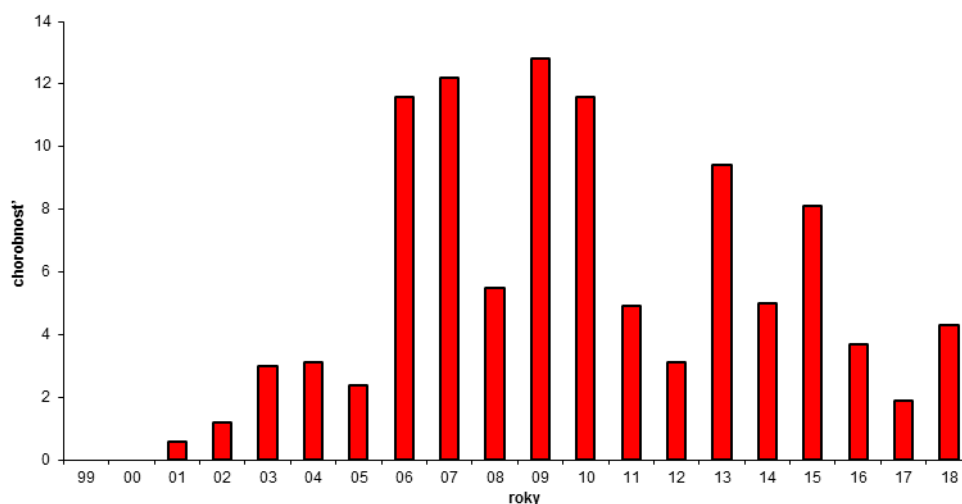
Na základe pozitívnych laboratórnych vyšetrení sme vykázali sérologicky potvrdené, sporadické, neobjasnené ochorenie na akútnu VHE u 38-ročného muža (vyšetrenie anti-HEV IgM bolo pozitívne, anti-HAV IgM, anti-HCV, HBsAg, anti-HBc total, anti-HBc IgM negatívne). Hospitalizovaný bol na IK FN Nitra. Sérologické vyšetrenie a lekársky dohľad boli zabezpečené u 3 rodinných kontaktov. Ďalšie 2 kontakty boli odstúpené RÚVZ Nové Zámky a Topoľčany.

Sérologicky potvrdené ochorenie na akútnu VHE sme vykázali u 66-ročnej onkologickej pacientky, zistené bolo v rámci predoperačných vyšetrení. Anamnézu vzhľadom k VHE mala negatívnu. Hospitalizovaná bola na IK FN Nitra. Vyšetrenie anti-HEV IgM bolo pozitívne. Opatrenia boli vykonané u 1 rodinného kontaktu (sérologické vyšetrenie, LD).

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1, B18.2)

V roku 2018 sme v okrese Nitra vykázali 7 ochorení na chronické vírusové hepatitídy, čo je chorobnosť 4,3/100 000 obyvateľov. Je to viac ako dvojnásobný nárast chorobnosti v porovnaní s minulým rokom (3 ochorenia, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), ale oproti 5-ročnému priemeru (9 prípadov, chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov) je to menej o 22,2%.

CHRONICKÁ VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 4 krát ako chronická vírusová hepatitída B a 3 krát ako chronická vírusová hepatitída C.

Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

V roku 2018 sme v okrese Nitra vykázali 4 ochorenia na chronickú VHB s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli hlásené 2 ochorenia (chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov).

Ochoreli 2 ženy a 2 muži po 1 krát vo vekových skupinách 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 14,4/100 000 obyvateľov) a 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov) a 2 ochorenia boli hlásené v skupine 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 9,1/100 000 obyvateľov). Všetky prípady boli zaznamenané v I. štvrtroku.

Prvý prípad bol u 12-ročného žiaka špeciálnej školy z rodiny žijúcej v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom, ktorý bol očkovaný proti VHB hneď po narodení HBsAg pozitívnej matke a súčasne mu bol podaný hyperimúnný gamaglobulín. Vyšetrenie HBsAg a HBV DNA PCR bolo pozitívne. Pri šetrení v rodine bola zistená HBsAg pozitivita aj u sestry (v minulosti riadne očkovanej proti VHB), u 2 ďalších neočkovaných členov rodiny bolo pozitívne vyšetrenie anti-HBc total a u ďalších 3 v minulosti očkovaných osôb bolo pozitívne vyšetrenie anti-HBs. Jedna dospelá žena očkovaná proti VHB sa napriek vydanému

rozhodnutiu nedostavila na vyšetrenie a 1 malé dieťa pre dočasnú kontraindikáciu nebolo očkované.

Druhé ochorenie sme vykázali u 64-ročnej neočkovanej dôchodkyne, zistené bolo v rámci predoperačných vyšetrení. V epidemiologickej anamnéze udávala v minulosti kyretáž a podanie transfúzie. Vyšetrenie HBsAg, anti-HBc total a HBV DNA PCR bolo pozitívne. Hospitalizovaná nebola a kontakty neudávala.

Ochorenie na chronickú VHB u 58-ročného muža bolo zistené v rámci predoperačných vyšetrení. Epidemiologická anamnéza vzhľadom k VHB bola negatívna. Opatrenia boli zabezpečované u 2 kontaktov v rodine (manželka a syn), napriek vydaným rozhodnutiam sa na vyšetrenia ani vakcináciu nedostavili.

Ochorenie na chronickú VHB u 21-ročnej v minulosti riadne očkovanej ženy žijúcej v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom bolo zistené pri onkologickom ochorení v rámci predoperačných vyšetrení pri onkologickom ochorení. Pri šetrení v rodine bolo zistené u 2 dospelých rodinných príslušníkov pozitívne vyšetrenie anti-HBc total (1x riadne očkovaný proti VHB). Ďalšie 3 kontakty boli riadne očkované proti VHB a 1 dospelá žena (matka pacientky) sa na vyšetrenie napriek vydaniu rozhodnutia nedostavila.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	ChVHB spolu	Mechanizmus prenosu	
		nozokomiálny	negatívna anamnéza
10-14-roční	1	-	1
20-24-roční	1	-	1
55-64-roční	2	1	1
S p o l u	4	1	3

Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V priebehu roku sme v okrese Nitra vykázali 3 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy C (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku bolo hlásené iba 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli iba u dospelých osôb od 20 rokov vyššie a to po 1 krát v skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov), 25-34-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 4,1/100 000 obyvateľov) a 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov).

Epidemiologicky neobjasnené ochorenie u 30-ročného muža bolo zistené v rámci diferenciálnej diagnostiky pri kolapse, privolanou RZP boli zistené vysoké hodnoty

hepatálnych testov. V hepatologickej ambulancii bola následne zistená pozitivita anti-HCV a pozitívne vyšetrenie HCV RNA PCR (kvantitatívne 5 366 000 IU/ml). Žije s partnerkou a jej synom mimo okres Nitra, kontakty sa dali vyšetriť vo vlastnej réžii, pričom vyšetrenie anti-HCV bolo u oboch negatívne. Pacient je v príprave na liečbu INF.

Ochorenie na chronickú VHC sme vykázali u 50-ročného drogovu závislého, homosexuálne orientovaného muža (i.v. pervitín od roku 2011), s tetovaním vykonaným v nesterilných podmienkach, pohybujúceho sa aj v zahraničí (Anglicko, Nemecko, Česko). Ochorenie bolo zistené počas hospitalizácie na Kardiologickej klinike FN Nitra s dg. J81 (akútny edém pľúc). Menovaný bol v roku v roku 2012 vykázany ako akútna VHB. Anamnéza: stp. nefrectomii pred 12 rokmi, prekonanie infarkt myokardu v Hamburgu v Nemecku, syndróm závislosti na pervitíne, nikotíne a alkohole. Kontakty popieral.

Vykázali sme 1 ochorenie na chronickú VHC u 23-ročného drogovu závislého muža, ktorý je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS. Diagnóza bola potvrdená pozitívnym vyšetrením HCV RNA PCR (kvantitatívne 4 800 000 IU/ml).

Analýza chronických VHC vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	ChVHC spolu	Mechanizmus prenosu	
		i.v. drogy	negatívna anamnéza
20-24-roční	1	1	-
25-34-roční	1	-	1
45-54-roční	1	1	-
S p o l u	3	2	1

Nosič vírusovej hepatitídy B (Z22.5)

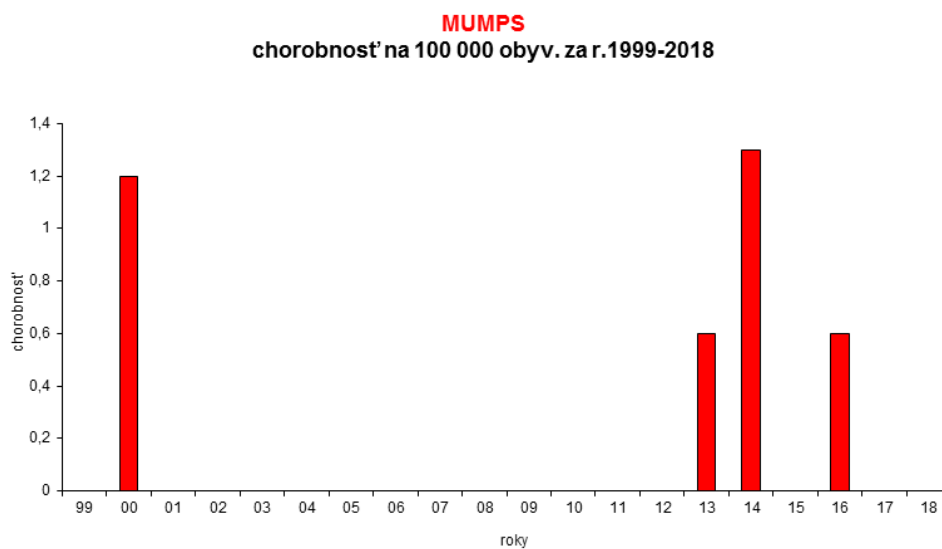
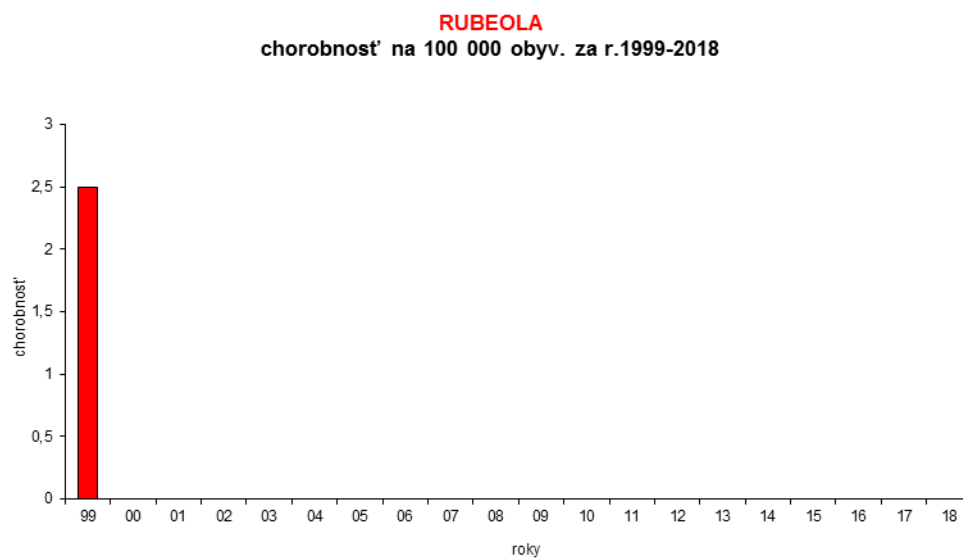
V priebehu roku 2018 sme vykázali v okrese Nitra 5 nových nosičov HBsAg, čo je chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov.

Išlo výlučne o mužov vo vekových skupinách nad 25 rokov veku a to po 2 krát v skupinách 25-34-ročných a 55-64-ročných osôb a 1 krát v skupine 35-44-ročných osôb. V 3 prípadoch išlo o cudzincov (2x z Ukrajiny a 1x z Moldavska), ktorí sú v SR na pracovnom pobyte, jeden z nich udával v anamnéze gastrofibroskopické vyšetrenie na Ukrajine. Ostatné 4 prípady mali negatívnu epidemiologickú anamnézu. Iba v 1 prípade boli zabezpečované opatrenia u rodinného kontaktu (sérologické vyšetrenie, vakcinácia).

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Úroveň zaočkovanosti detskej populácie sa pohybovala v rozmedzí 95,4% - 98,5%. Pokles zaočkovanosti pod 90,0% bol zaznamenaný v 3 pediatrických obvodoch v okrese Nitra. V roku 2018 bola v okrese Nitra nulová chorobnosť u nasledovných ochorení.

- **diftéria (A36)**, ochorenie nebolo v okrese diagnostikované od roku 1964;
- **rubeola (B06)**, nulovú chorobnosť evidujeme od roku 2000;
- **parotitída (B26)**, naposledy bolo evidované 1 ochorenie v roku 2016.

Morbilli – osýpky (B05)

V roku 2018 bola v okrese Nitra preušená nulová chorobnosť na osýpky, ktorú sme evidovali 26 rokov. Vykázali sme 3 ochorenia, čo je chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov.

Všetky 3 ochorenia sa vyskytli v novembri u 1 muža a 2 žien a to po 1 krát vo vekových skupinách 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov), 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov) a 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov).

Sérologicky potvrdené ochorenie na morbilli komplikované pneumóniou sme vykázali u 55-ročnej zdravotnej sestry Infekčnej kliniky FN Nitra. K ochoreniu prišlo pravdepodobne na pracovisku po kontakte s laboratórne potvrdeným ochorením u cudzinca z Ukrajiny s bydliskom v okrese Nové Zámky. Pacientka vzhľadom k veku nebola očkovaná proti osýpkam. V roku 2017 mala v rámci preventívnych opatrení vyšetrené protilátky proti osýpkam s negatívnym výsledkom. Zaočkovaná v tom čase nebola. Ochorenie malo pravdepodobne profesionálny charakter.

Ďalšie 2 vykázané ochorenia mali nozokomiálny pôvod. Prvé bolo u 23-ročného muža, hospitalizovaný na infekčnej klinike v Nitre s dg. herpetická gingivostomatitída a tonzilofaryngitída. V tom čase bol na infekčnej klinike hospitalizovaný cudzinec z Ukrajiny s potvrdeným ochorením na osýpky (vykazovaný v okrese Nové Zámky). Prvé príznaky sa objavili po prepustení, izolovaný bol doma, ochorenie bolo potvrdené serologicky. Pacient bol v minulosti riadne očkovaný proti osýpkam.

Druhé nozokomiálne ochorenie bolo u 40-ročnej pacientky hospitalizovanej v tom istom čase na infekčnej klinike v Nitre s dg. nešpecifikovaná vírusová meningitída. Ochorela po prepustení z infekčnej kliniky a po objavení sa prvých príznakov bola opätovne hospitalizovaná. Ochorenie bolo laboratórne potvrdené. V zdravotnom zázname mala údaj o očkovaní 2 dávkami proti osýpkam.

Pri šetrení v jednotlivých ohniskách zabezpečoval RÚVZ Nitra v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v okrese Nitra opatrenia u kontaktov chorých, pričom bol preverovaný očkovací status kontaktov, vyšetrovaná hladina protilátok proti osýpkam, vydávané lekárske dohľady a u neimúnnych kontaktov bola zabezpečovaná vakcinácia proti osýpkam.

V 2 prípadoch prebehlo ochorenie bez komplikácií a v 1 prípade u 55-ročnej ženy bolo ochorenie komplikované pneumóniou.

Tetanus (A35)

Po prvý krát za celé sledované 20-ročné obdobie sme v okrese Nitra vykázali ochorenie na tetanus, čo je chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov.

V mesiaci marci 2018 ochorel 27-ročný muž. Dňa 17.3.2018 sa menovaný poranil na stavbe - stúpil na hrdzavý klinec, 18.3.2018 bol ošetrovaný na chirurgickej ambulancii a 19.3.2018 bol u svojej obvodnej lekárky očkovaný proti tetanu. Deň po úraze začal pociťovať stuhnutosť žuvacích svalov, bez kŕčov, únavu, tras končatín, búšenie srdca, nechutenstvo, potenie a pridružili sa subfebrility do 37,4⁰C. Dňa 21.3.2018 bol prijatý na IK FN Nitra, nasadená bola preventívna ATB terapia a podaný antitetanický imunoglobulín. Postupne príznaky ochorenia ustupovali a pacient bol 26.3.2018 prepustený do ambulatnej starostlivosti. Očkovanie: DITEPER: 9.1.1991, 27.1.1991, 25.11.1991, 30.7.1993, 17.10.1996, Alteana: 18.2.2004, (19.3.2018 - po poranení).

Pertussis – divý kašeľ (A37.0)

Oproti minulému roku, kedy sme vykázali v okrese 11 ochorení na pertussis s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov, sa chorobnosť podstatne nezmenila, hlásených bolo 10 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 6,2/100 000 obyvateľov. Oproti priemeru za posledných 5 rokov (17 prípadov, chorobnosť 10,6/100 000 obyvateľov) však došlo k poklesu chorobnosti o 35,3% (index 0,6).

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži (20,0%) a 8 žien (80,0%) 5 krát v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku a 5 krát u dospelých od 25 do 64 rokov veku. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 60,9/100 000 obyvateľov (1 ochorenie) bola vo vekovej skupine 0-ročných detí.

Na základe laboratórnych vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované sérologickým vyšetrením ako pertussis.

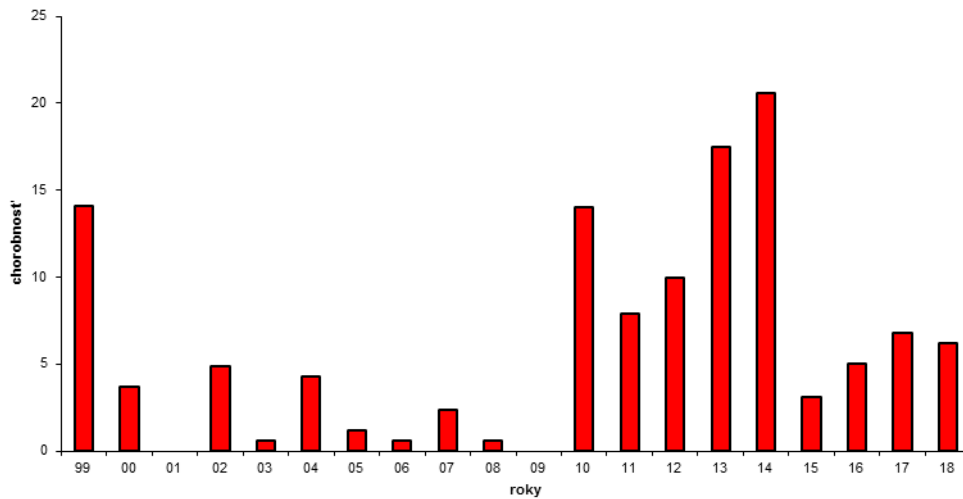
Sporadický charakter malo 7 ochorení, 1 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine s nízkym hygienickým štandardom a 1 ochorenie súviselo s 2 prípadmi vykázanými RÚVZ Bratislava.

Podľa kolektívu ochoreli 2 malé deti mimo kolektívu, 1 dieťa navštevujúce MŠ, 2 školáci a 5 dospelých osôb.

Riadne očkovaných proti pertussis bolo 5 chorých, 1 malé dieťa nebolo ešte vzhľadom k veku očkované a 4 krát sa očkovací status nepodarilo zistiť.

Hospitalizáciu si vyžiadalo iba 1 ochorenie.

DIVÝ KAŠEĽ - PERTUSSIS
3chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Septikémia vyvolaná streptokokom pneumonie (A40.3)

V roku 2018 bolo, tak ako v minulom roku, hlásené 1 ochorenie na septikémiu vyvolanú Streptokokom pneumóniae (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Na streptokokovú septikémiu vyvolanú Streptokokom pneumóniae ochorel 8-ročný chlapec, onkologický pacient, ochorel 20.6.2018, hospitalizovaný bol 21.6.2018 v NÚDCH v Bratislave s rozvinutým septickým stavom a pneumóniou, s nefunkčným implantovaným venóznym katétrom. Laboratórnym vyšetrením zistené vysoké hodnoty zápalových parametrov. Z odobratej hemokultúry bol izolovaný Streptococcus pneumoniae (citlivosť na PNC nezistená). Očkovanie proti pneumokokom nezistené. Ochorenie skončilo uzdravením, dieťa bolo dňa 4.7.2018 prepustené do domácej starostlivosti.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

Rovnako ako vlani bolo v roku 2018 bolo hlásené 1 ochorenie na pneumokokovú meningitídu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

V decembri sme vykázali ochorenie na pneumokokovú meningitídu u 19-ročnej stredoškolačky. Ochorela 23.12.18, v klinickom obraze boli: bolesti uší, hlavy, očí, teploty do 39⁰C, zvracanie, opozícia šije. Hospitalizovaná bola dňa 24.12.2018 na Infekčnej klinike FN Nitra, biochemické vyšetrenie likvoru poukazovalo na bakteriálnu meningitídu. Mikroskopickým vyšetrením boli v likvore dokázané grampozitívne diplokoky, aglutinačne

antigén *Streptococcus pneumoniae*. Kultivačne bol likvor negatívny. Ako 6-ročná bola očkovaná 1 dávkou vakcíny Pneumo 23. Ochorenie skončilo uzdravením.

III.4. Skupina respiračných ochorení

Tuberkulóza (A15 - A19)

V priebehu roku 2018 boli v okrese hlásené 4 ochorenia na tuberkulózu, čo je chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov, situácia v minulom roku bola rovnaká (4 ochorenia, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Ochoreli 3 muži (75%) a 1 žena (25%) a to 2 krát vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov) a po 1 krát vo vekových skupinách nad 55 rokov vyššie.

Počty hlásených ochorení na TBC v okrese Nitra za posledných 5 rokov:

<u>Rok</u>	<u>Počet prípadov</u>	<u>Chorobnosť</u>
2013	12	7,5/100 000 obyvateľov
2014	6	3,7/100 000 obyvateľov
2015	4	2,5/100 000 obyvateľov
2016	1	0,6/100 000 obyvateľov
2017	4	2,5/100 000 obyvateľov

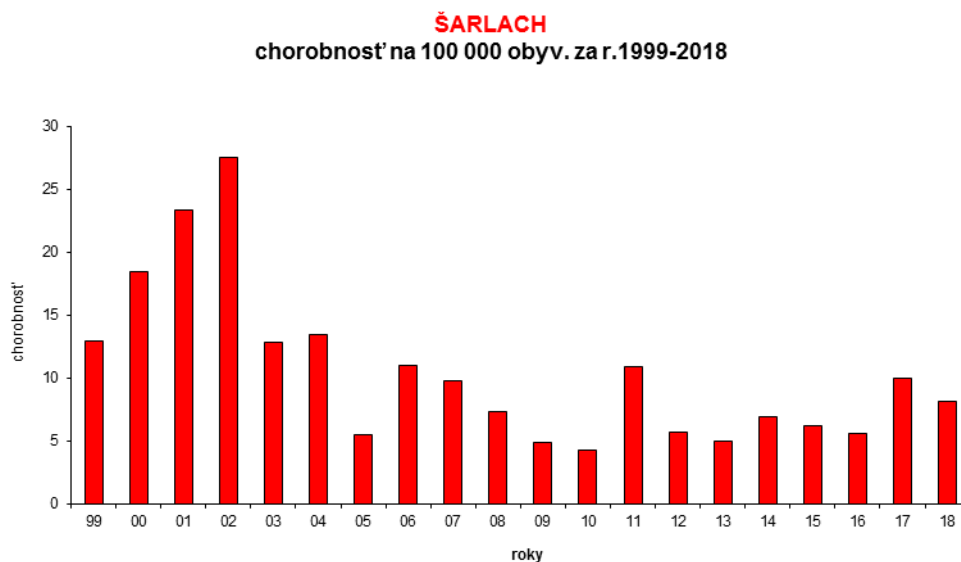
Všetky ochorenia boli diagnostikované ako tuberkulóza pľúc, diagnóza bola potvrdená 2 krát izoláciou *Mycobacterium tuberculosis* mikroskopicky aj kultivačne zo spúta a 1 krát izoláciou *Mycobacterium tuberculosis* mikroskopicky zo spúta (A15.0) a 1 krát bolo metódou PCR pozitívne vyšetrenie na *Mycobacterium tuberculosis* z bronchoalveolárneho aspirátu (A15.3). Ochorenia boli hlásené po 1 krát v mesiacoch január, marec, máj a júl. Údaj o očkovaní proti TBC sa nepodarilo zistiť. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Scarlatina – šarlach (A38)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese hlásených 16 ochorení na šarlach (chorobnosť 10,0/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 zaznamenali 13 prípadov

s chorobnosťou 8,1/100 000 obyvateľov, čo je menej o 18,8% ale oproti 5-ročnému priemeru (10,8 prípadov, chorobnosť 6,7/100 000 obyvateľov) je to nárast o 20,4%.

Podľa pohlavia ochorelo 7 mužov (53,8%) a 6 žien (46,2%) vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 90,6/100 000 obyvateľov (6 prípadov) vo vekovej skupine 1-4-ročných detí. Najviac 6 ochorení (46,2%) sa vyskytlo v máji. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia.

Erysipelas – ruža (A46)

V okrese bolo v priebehu roku hlásených 23 ochorení na erysipelas, čo je chorobnosť 14,3/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme vykázali 38 ochorení (chorobnosť 23,6/100 000 obyvateľov), chorobnosť klesla o 39,5%.

Ochorelo 10 mužov (43,5%) a 13 žien (56,5%) vo vekových skupinách nad 25 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 44,9/100 000 obyvateľov (12 ochorení) bola ako zvyčajne u 65-ročných a starších osôb a 31,9/100 000 obyvateľov (7 ochorení) v skupine 55-64-ročných osôb. Ochorenia boli s výnimkou mesiaca október hlásené po celý rok s maximom 5 ochorení (21,7%) v mesiaci júl. Hospitalizáciu si vyžiadalo 19 ochorení.

Legionárska choroba (A48.1)

V roku 2018 boli v okrese hlásené 2 ochorenia na legionársku chorobu s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykázali 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov.

Prvé ochorenie bolo u 87-ročnej ženy, prijatá bola 13.2.2018 na I. Internú kliniku SZU Bratislava ako pleuropneumonia l.sin, v anamnéze mala od 9.2.2018 teploty do 39⁰C, kašeľ, dušnosť a bolesti na hrudníku. RTG vyšetrenie: fluidothorax l.sin. Zvýšené hodnoty CRP. V rámci diferenciálnej diagnostiky bol odobratý moč: pozitívny na prítomnosť antigénu Legionella pneumophila. Empiricky bola nasadená ATB terapia, kyslíková terapia, stav sa následne upravil. Ďalšie vyšetrenia pacientka odmietla. Dňa 5.3.2018 bola prepustená do ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Epidemiologická anamnéza bola negatívna.

Druhý prípad bol u 82-ročnej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou, žila v byte, opatrovala ju sestra. Prijatá bola 15.3.2018 na Psychiatrickú kliniku FN Nitra pre progredujúci dementný syndróm Alzheimerovho typu, s poruchami správania za účelom nastavenia terapie. Dňa 18.3.2018 mala pokojové dyspnoe, z toho dôvodu bolo odobraté CRP (254). Pacientka bola 19.3.2018 preložená na Kardiologickú kliniku FN Nitra ako dyspnoe a zápalový syndróm. Doporučené pneumologické vyšetrenie, diagnostikovaný fluidothorax s dystelektázou priľahlého pľúcneho parenchýmu. V rámci diferenciálnej diagnostiky bolo odobraté sérologické vyšetrenia na vylúčenie infekčnej etiológie. Empiricky bola nasadená ATB terapia a antimykotiká. Pacientka počas hospitalizácie nespolupracovala, odmietala liečbu, bola agresívna, po vyšetrení psychiatrom boli nasadené neuroleptiká. Stav pacientky bol hodnotený ako dyspnoe pri fluidothoraxe bilat., zápalový syndróm pri dystelektáze pľúcneho parenchýmu. Pacientka bola 5.4.2018 prepustená do DSS v Nitre. Sérologickým vyšetrením zo dňa 23.3.2018 boli dokázané protilátky proti Legionella pneumophilla sk.5.

Herpes simplex (B00)

Lekári v okrese Nitra v priebehu roku hlásili 8 ochorení na herpes simplex (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov). V minulom roku bolo hlásených 18 ochorení (chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov).

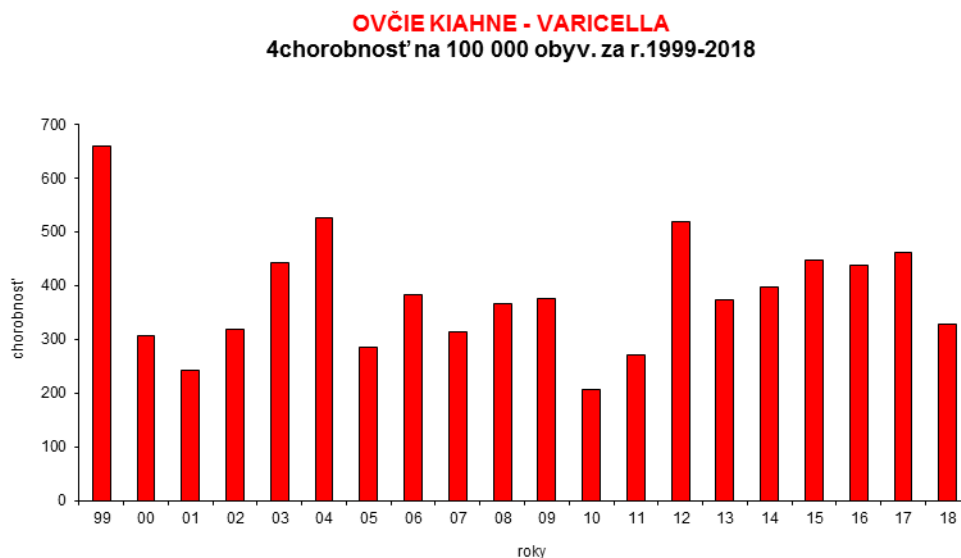
Podľa pohlavia ochoreli rovnako 4 muži (50,0%) a 4 ženy (50,0%), pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 46,2/100 000 obyvateľov (4 ochorenia) bola vo vekovej skupine 20-24-ročných osôb.

Najviac po 2 ochorenia (po 25,0%) boli hlásené v mesiacoch júl, november a december. Jednotlivé prípady boli diagnostikované 2 krát ako herpetickovírusová vezikulárna dermatitída (B00.1), 2 krát ako herpetickovírusová gingivostomatitída a faryngotonzilitída (B00.2), 1 krát ako herpetickovírusová encefalitída (B00.4), 1 krát ako iná forma herpetickovírusovej infekcie (B00.8) a 2 krát ako nešpecifikovaná

herpetickovírusová infekcia (B00.9). Herpetickovírusová encefalitída je bližšie popísaná v časti „Neuroinfekcie“. Hospitalizáciu si vyžiadalo 5 ochorení.

Varicella – ovčie kiahne (B01)

V priebehu roku lekári v okrese Nitra hlásili 530 ochorení na varicellu (chorobnosť 329,1/100 000 obyvateľov), čo je pokles o 28,5% oproti roku 2017, kedy bolo evidovaných 741 prípadov (chorobnosť 460,9/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom chorobnosť klesla o 8,5% (676,8 prípadov, 421,7/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 273 mužov (51,5%) a 257 žien (48,5%) a to typicky prevažne v detských vekových skupinách od 1 do 14 rokov veku. Vo vekových skupinách dospelých osôb sa ochorenia vyskytli len sporadicky. Najviac 229 prípadov (vekovošpecifická chorobnosť 2 836,6/100 000 obyvateľov) bolo hlásených v skupine 5-9-ročných detí a 198 prípadov (vekovošpecifická chorobnosť 2 989,6/100 000 obyvateľov) vo vekovej skupine 1-4-ročných detí.

Výskyt ochorení sme evidovali po celý rok, najviac prípadov 104 (19,6%) bolo hlásených v januári a 84 prípadov (15,9%) v marci. Ochorenia mali prevažne sporadický charakter alebo prebehli v menších epidémiách v detských kolektívoch.

Ochorenia boli hlásené 13 krát ako varicella s inými komplikáciami (B01.8) a 517 krát (99,5%) ako varicella bez komplikácie (B01.9). Hospitalizáciu si vyžiadalo 17 ochorení.

V 1 prípade sme riešili ochorenie, ktoré skončilo úmrtím u 1-ročného dievčatka s apalickým bulbárnym syndrómom, hypotoxickoischemickou encefalopatiou, atrofiou mozgu, coma vigile GCS 8b, s hypertonickým syndrómom, zavedenou TSK a PEG. Patologicko-anatomickou pitvou bola stanovená priama príčina smrti akútna obštrukčná bronchitída.

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V roku 2018 bolo v okrese hlásených 80 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 49,7/100 000 obyvateľov). Chorobnosť sa v porovnaní s minulým rokom takmer nezmenila (81 ochorení, chorobnosť 50,4/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 33 mužov (41,3%) a 47 žien (58,7%). Ochorenia sme zaznamenali vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a vo vekových skupinách od 15 rokov veku vyššie, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 104,7/100 000 obyvateľov (28 ochorení) bola ako obyčajne v skupine 65-ročných a starších osôb a 82,1/100 000 obyvateľov (18 ochorení) v skupine 55-64-ročných osôb.

Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom 11 prípadov (13,8%) v júni a po 10 prípadov (po 12,5%) v januári a auguste.

Ochorenia boli diagnostikované 3 krát ako zosterová encefalitída (B02.0), 6 krát ako zosterová choroba oka (B02.3), 12 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 59 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9). Zosterové encefalitídy sú bližšie popísané v časti „Neuroinfekcie“. Hospitalizáciu si vyžiadalo 23 ochorení.

Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice (B08)

Pod touto diagnózou lekári v roku 2018 v okrese hlásili spolu 16 ochorení s chorobnosťou 9,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli hlásené iba 2 prípady s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov).

Ochorelo 7 mužov (43,8%) a 9 žien (56,2%) vo vekových skupinách od 0 do 9 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 304,5/100 000 obyvateľov u 0-ročných detí a 151,0/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí. Ochorenia boli hlásené v priebehu celého roku s výnimkou mesiacov február, máj a december s maximom po 3 prípady (po 18,8%) v mesiacoch január a november.

Ochorenia boli diagnostikované 7 krát ako exanthema subitum (B08.2) a 9 krát ako enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom (B08.4). Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia.

Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2018 sme v okrese zaznamenali 49 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 30,4/100 000 obyvateľov), čo je pokles o 19,7% oproti roku 2017, kedy sme evidovali 61 ochorení s chorobnosťou 37,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 27 mužov (55,1%) a 22 žien (44,9%) vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku a od 15 do 44 rokov veku s typicky najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 268,9/100 000 obyvateľov (20 ochorení) v skupine 15-19-ročných osôb a 136,3/100 000 obyvateľov (11 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí. Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom po 7 prípadov (po 14,3%) v mesiacoch marec a apríl. Na základe sérologických vyšetrení boli ochorenia diagnostikované 46 krát ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0) a 3 krát ako cytomegalovírusová mononukleóza (B27.1). Hospitalizáciu si vyžiadali všetky ochorenia.

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2018 lekári prvého kontaktu v okrese Nitra hlásili 70 642 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 104 605,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2017, kedy sme zaznamenali 71 884 ochorení s chorobnosťou 96 167,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 1,7%.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení tvorila chrípka a chrípke podobné ochorenia 9,1%, čo predstavuje 6 425 ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia (chorobnosť 9 514,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 11 049 (15,4%), február 7 691 (10,9%) a marec 7 166 (10,1%).

Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený v 16-tich materských školách, 8-mich základných školách a v dvoch spojených materských školách so základnou školou.

Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 316 939,7/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (15 523 prípadov) a vo vekovej skupine 6-14-ročných školákov 245 966,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (16 295 prípadov), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 764 prípadov (2,5%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili otitídy (1,1% z počtu ochorení a 45,0% z počtu komplikácií) a sínusitídy (1,1% z počtu

ochorení a 44,7% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,3% z počtu ochorení a 10,3% z počtu komplikácií.

Aj v tomto roku sme naďalej pokračovali v monitorovaní etiológie chrípky a ARO tzv. sentinelovým spôsobom. Sentinelovými lekármi bolo odobratých 19 nasofaryngeálnych výterov, ďalšie výtery boli odobraté v rámci Fakultnej nemocnice v Nitre, Špecializovanej nemocnice sv. Svorada, n.o. Zobor-Nitra a pracovníkmi oddelenia epidemiológie. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 17 krát vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 9 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie, 4 krát vírus chrípky typu A(H1N1)Michigan/45/2015pdm09-like a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

Sezónna chrípka (J10)

V roku 2018 sme v okrese vykázali 77 ochorení na sezónnu chrípku s chorobnosťou 47,8/100 000 obyvateľov.

Ochorelo 50 mužov (64,9%) a 27 žien (35,1%). Ochorenia sme zaznamenali s výnimkou 0-ročných detí vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 74,0/100 000 obyvateľov (20 prípadov) bola vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb a 55,3/100 000 obyvateľov (12 prípadov) vo vekovej skupine 45-54-ročných osôb.

Výskyt ochorení bol zaznamenaný v mesiacoch január, február a marec s najvyšším výskytom 42 prípadov (54,5%) vo februári. Jedno ochorenie bolo importované z Holandska.

Ochorenia sa vyskytli 28 krát sporadicky a 49 prípadov sme zaznamenali v epidémii nozokomiálneho charakteru v PN Veľké Zálužie, ktorá je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“. Hospitalizáciu si vyžiadalo 65 ochorení.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 17 krát vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 6 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie, 4 krát vírus chrípky typu A(H1N1)Michigan/45/2015pdm09-like a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých.

SARI (J10.7)

V roku 2018 sme v okrese vykázali 3 ochorenia na SARI s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

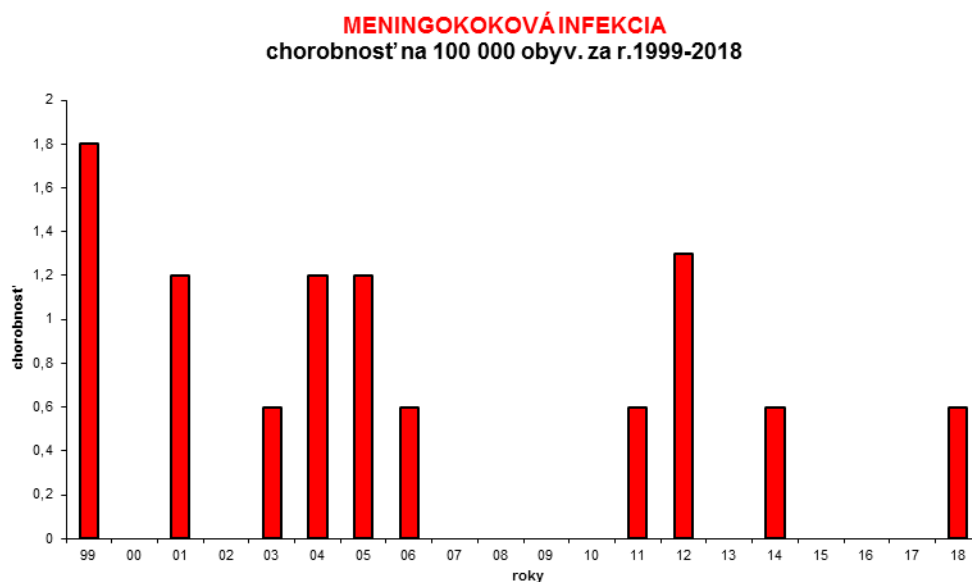
Ochorel 1 muž (33,3%) a 2 ženy (66,7%) vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovo špecifická chorobnosť 11,2/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli evidované

vo februári 2 krát (66,7%) a 1 krát v marci (33,3%). Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne imunochromatograficky rýchlotestom potvrdený 3 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie. Očkovanie proti chrípke nemal v anamnéze nikto z chorých. Všetky ochorenia sa vyskytli sporadicky a vyžiadali si hospitalizáciu. Jedno ochorenie skončilo uzdravením a 2 ochorenia úmrtím na inú príčinu (J96 – akútne respiračné zlyhanie).

III.5. Neuroinfekcie

Meningokoková infekcia (A39)

Po troch rokoch s nulovým výskytom sme v roku 2018 v okrese Nitra vykázali 1 ochorenie na meningokokovú meningitídu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Za posledných 5 rokov sme ochorenie vykázali iba 1 krát v roku 2014 (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

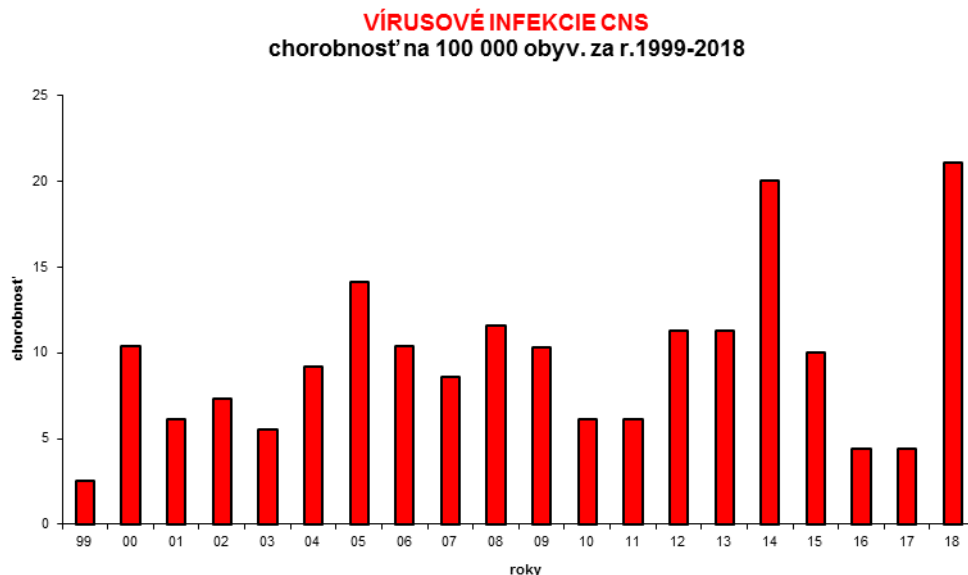
Sporadické ochorenie na meningokokovú meningitídu sme vykázali v mesiaci októbri u 77-ročnej polymorbídnej pacientky. Prijatá bola cestou RZP a urgentného príjmu na IK FN Nitra dňa 26.10.2018. V klinickom obraze cefalea, febrilita, zvracanie, opozícia šije. Súčasne bola potvrdená NCMP, endokarditída a BPN. Biochemické vyšetrenie likvoru bolo v tom čase negatívne. Postupne došlo k zhoršeniu stavu s poruchami vedomia na úrovni soporu

a k vzostupu zápalových parametrov. Opakované biochemické vyšetrenie likvoru poukazovalo na bakteriálnu infekciu, následne bol z ÚKM FN Nitra hlásený dôkaz voľných antigénov *Neisseria meningitidis* typ A v likvore. Na 5.deň bola pacientka pre progresiu poruchy vedomia na úrovni kómy preložená na KAIM FN Nitra a napojená na UPV. Dňa 20.11.2018 pacientka exitovala na diagnózu I50.9 (Bližšie neurčené srdcové zlyhanie). Pitvaná nebola.

V rámci opatrení v ohnisku bola zabezpečená ATB profylaxia a vydaný lekársky dohľad u 35 kontaktov (7x u rodinných kontaktov, 28x u zdravotníckych pracovníkovi).

Vírusové infekcie CNS (A85.0, A86, A87.0, A89)

V roku 2018 sme v okrese Nitra zaznamenali 34 ochorení na vírusové infekcie CNS (chorobnosť 21,1/100 000 obyvateľov). Oproti minulému roku, kedy sme vykázali 7 ochorení s chorobnosťou 4,4/100 000 obyvateľov, je to takmer 5-násobne viac.

Podľa pohlavia ochorelo 21 mužov (61,8%) a 13 žien (38,2%) vo všetkých vekových skupinách okrem 0-ročných detí a 45-54-ročných osôb. Najviac po 5 krát boli ochorenia hlásené vo vekových skupinách 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 61,9/100 000 obyvateľov) a 15-19-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 67,2/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sme evidovali s výnimkou mesiacov február, apríl, máj a december po celý rok s maximom 10 prípadov (29,4%) v mesiaci auguste.

Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a laboratórných vyšetrení likvoru ako:

- **enterovírusová encefalitída (A85.0)** - 7 krát

(3 krát u dieťaťa zo ZŠ, 2 krát u študenta VŠ a 2 krát u dospelých osôb),

- **nešpecifikovaná vírusová meningoencefalitída (A86)** - 21 krát

(2 krát u dieťaťa z MŠ, 6 krát u dieťaťa z ZŠ, 3 krát u študenta SŠ, 1 krát u študenta VŠ a 9 krát u dospelých osôb),

- **enterovírusová meningitída (A87.0)** - 3 krát

(2 krát u dieťaťa zo ZŠ a 1 krát u dospelšej osoby)

- **nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS (A89)** - 3 krát

(1 krát u dieťaťa zo ZŠ a 2 krát u dospelých osôb).

V jednom prípade bolo ochorenie na enterovírusovú encefalitídu vykázané ako importované zo Švajčiarska. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Herpetickovírusová encefalitída (B00.4)

V mesiaci júli bol hlásený prípad herpetickovírusovej encefalitídy (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) u 20-ročného vysokoškoláka, ktorý bol liečený počas hospitalizácie na infekčnom oddelení. Ochorenie bolo vykázané na základe klinických príznakov, pozitívneho vyšetrenia likvoru: PCR Human herpesvirus 6 a skončilo sa uzdravením.

Zosterová encefalitída (B02.0)

V roku 2018 boli evidované 3 ochorenia na zosterovú meningoencefalitídu, čo predstavuje chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov.

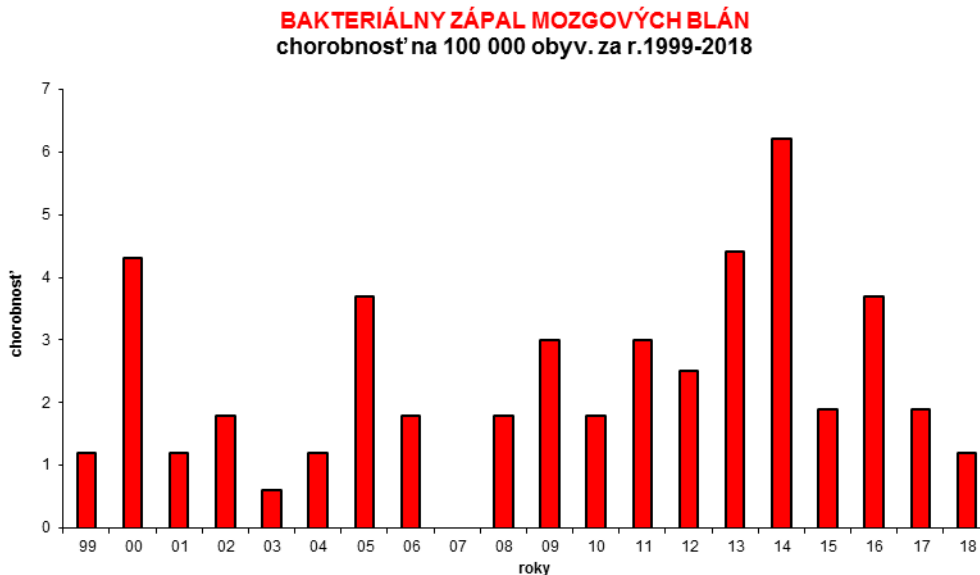
Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch január, jún a v júl u dvoch mužov a jednej ženy, po 1 krát vo vekových skupinách 35-44 ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov).

Diagnóza bola stanovená počas hospitalizácie na infekčnom oddelení na základe klinického obrazu, v dvoch prípadoch aj na základe pozitívneho nálezu v likvore: VZV PCR pozit. a 1 krát na základe pozitívneho sérologického vyšetrenia s dôkazom protilátok proti VZV a vyšetrením PCR DNA. Všetky ochorenia skončili uzdravením.

Bakteriálny zápal mozgových plien (G00)

V skupine bakteriálnych meningítid sme v okrese Nitra v priebehu roku 2018 zaznamenali iba 2 ochorenia s chorobnosťou 1,2/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli vykázané 3 prípady (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sa vyskytli po 1 krát v mesiacoch november a december a zaznamenali sme ich 1 krát u 62-ročného muža (vekovošpecifická chorobnosť 4,6/100 000 obyvateľov) a 1 krát u 19-ročnej stredoškolačky (vekovošpecifická chorobnosť 13,5/100 000 obyvateľov). Obidve ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Na základe klinického obrazu a laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované ako:

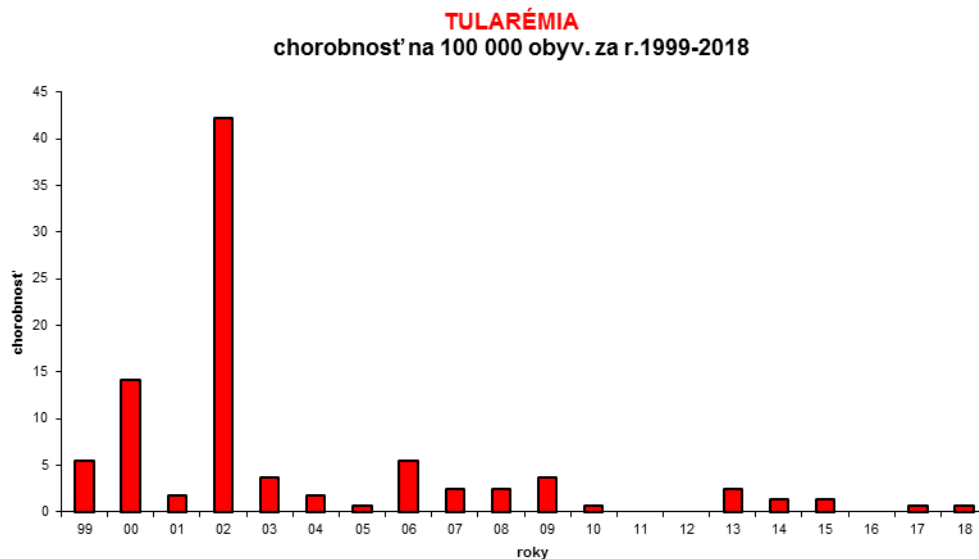
- **pneumokoková meningitída (G00.1)** – z likvoru aglutinačne pozitívny antigén *Streptococcus pneumoniae*, (popis prípadu je v časti „Skupina nákaz preventabilných očkovaním“);
- **bakteriálna meningoccefalitída a meningomyelitída nezatriedená inde (G04.2)** – 1 krát, kultivačné vyšetrenie likvoru bolo negatívne.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2018 v okrese Nitra nezaznamenali ochorenie na antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), listeriózu (A32), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt-Jakobovu chorobu (A81), toxoplazmózu (B58), teniózu (B68) a toxokarózu (B83).

Tularémia (A21)

Tak ako v minulom roku aj v roku 2018 sme v okrese Nitra vykázali 1 prípad ochorenia na tularémiu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,8 prípadu s chorobnosťou 1,1/100 000 obyvateľov.

V mesiaci novembri ochorela na tularémiu 44-ročná žena (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov). Ochorenie sa klinicky manifestovalo ako torakopulmonálna bronchitická forma ochorenia. K ochoreniu pravdepodobne došlo pri inhalácii prachu kontaminovaného výlučkami drobných hlodavcov pri prácach na domácom hospodárstve. Ochorenie bolo sérologicky potvrdené a vyžiadalo si hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Aktinomykóza (A42.1)

V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy bolo zaznamenaných 7 ochorení na aktinomykózu (chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 v okrese Nitra vykázali 3 prípady s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli u troch žien vo vekovej skupine 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,8/100 000 obyvateľov) a klinicky sa manifestovali ako brušná forma aktinomykózy. Vo všetkých prípadoch mali pacientky v anamnéze údaj o extrakcii IUD telieska.

Diagnóza bola u všetkých 3 chorých potvrdená histologickým nálezom aktinomykotických drúz v bioptickom materiáli. Ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Bartonelóza (A 44.8)

V okrese Nitra bolo v roku 2018 zaznamenané 1 ochorenie na bartonelózu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

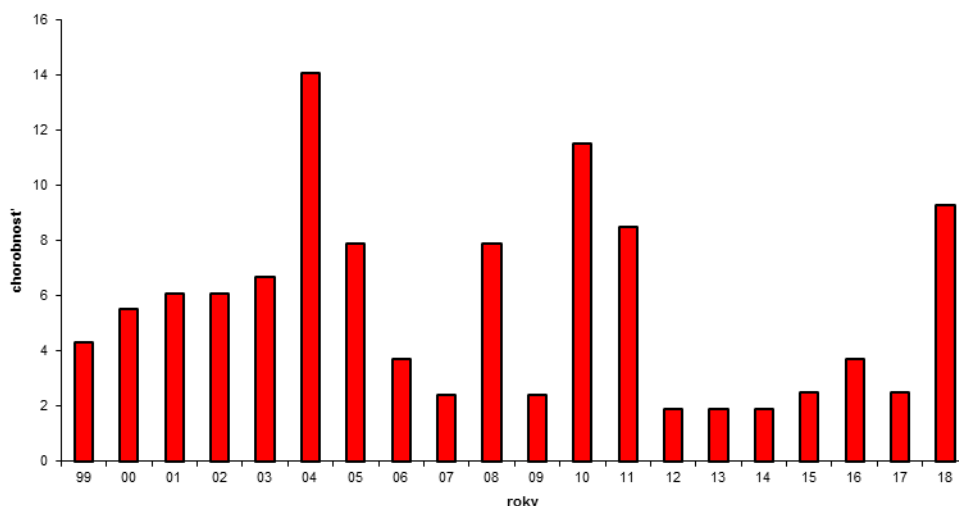
V mesiaci januári bolo vykázané ochorenie na uzlinovú formu bartonelózy u 15-ročného školáka (vekovošpecifická chorobnosť 13,5/100 00 obyvateľov), ktorý mal v anamnéze poškrabanie mačkou. Ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre. Diagnóza bola stanovená infektológom na základe klinického obrazu a sérologického vyšetrenia. Pôvodcom ochorenia bola Bartonella henselae.

Lymská borelióza (A69.2)

V priebehu roku bolo v okrese hlásených 15 sérologicky potvrdených ochorení na lymskú boreliózu s chorobnosťou 9,3/100 000 obyvateľov, čo predstavuje takmer štvornásobný nárast oproti minulému roku aj oproti 5-ročnému priemeru (4 prípady, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sa vyskytli 9 krát u mužov (60,0%) a 6 krát u žien (40,0%) a to najviac 4 krát vo vekovej skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 16,5/100 000 obyvateľov), po 3 krát vo vekových skupinách 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov) a 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov), po 2 krát vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 26,9/100 000 obyvateľov) a 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov) a 1 krát v skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 12,4/100 000 obyvateľov).

LYMSKÁ BORELIÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Klinicky sa ochorenia manifestovali 9 krát ako kožná forma s príznakmi erythema migrans, v 3 prípadoch ako kĺbová forma a po 1 krát ako neurologická, febrilná a kardiálna forma lymfatickej boreliózy.

Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v auguste 4 krát, ostatné ochorenia boli evidované po 3 krát v júli a septembri, po 2 krát v januári a júni a jeden krát v máji.

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí v 8-mich prípadoch poštípajúce kliešťom, v 2 prípadoch poštípajúce neznámym hmyzom a 5 krát bol mechanizmus prenosu nezistený.

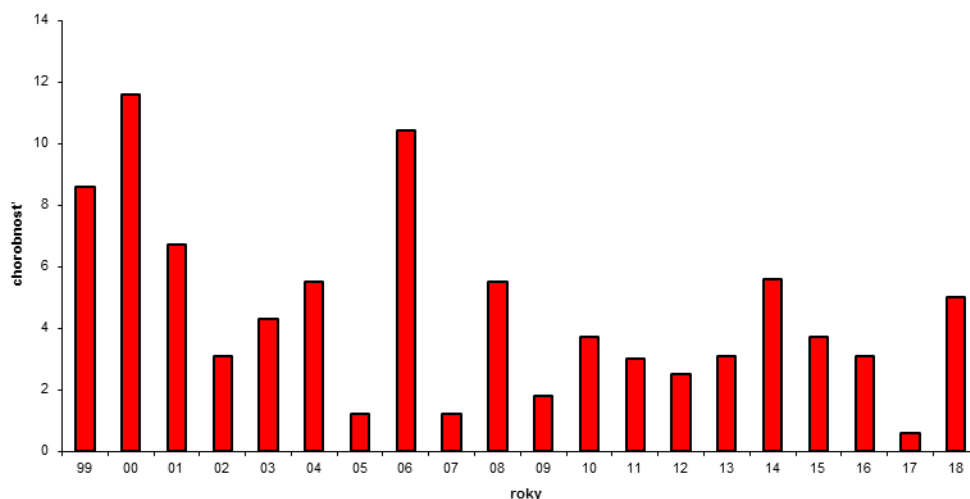
Diagnóza bola vo všetkých prípadoch potvrdená pozitívnym sérologickým dôkazom protilátok proti LB. V ôsmich prípadoch si ochorenia vyžiadali hospitalizáciu.

Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)

Oproti minulému roku (1 ochorenie, chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) sme v roku 2018 vykázali 8 sérologicky potvrdených ochorení na kliešťový zápal mozgu, čo je chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 5,2 prípadu a priemerná chorobnosť bola 3,2/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli typicky v teplých mesiacoch roka od apríla do novembra a najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 24,8/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) bola vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

KLIEŠŤOVÁ ENCEFALITÍDA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

V epidemiologickej anamnéze chorí v troch prípadoch udávali poštípanie kliešťom a v ostatných prípadoch bol mechanizmus prenosu neobjasnený (udany iba pobyt v známom prírodnom ohnisku KENC bez zaklieštenia). Iba v jednom prípade malo ochorenie typický dvojfázový priebeh.

Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre a skončili sa uzdravením.

Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A98.5)

V okrese Nitra boli v roku 2018 hlásené 3 ochorenia na chorobu vyvolanú hantavírusmi (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch marec, jún a november u dvoch žien a jedného muža a to 2 krát vo vekovej skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 8,3/100 000 obyvateľov) 1 krát v skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 3,7/100 000 obyvateľov).

V anamnéze dvaja chorí udávali kontakt s výlučkami drobných hlodavcov (myši) v domácnosti a vo vinohrade a v jednom prípade zostalo ochorenie epidemiologicke neobjasnené. Ochorenia boli potvrdené sérologicky (Hantaan vírus IgM pozit.), vyžiadali si hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

V priebehu roku 2018 bolo v okrese hlásených 8 poranení zvieratami podozrivými z besnoty (chorobnosť 5,0/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 26 poranení (16,2/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia boli poranení rovnako 4 muži a 4 ženy a to v štyroch vekových skupinách s najväčším počtom 4 vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb (chorobnosť 14,8/100 000 obyvateľov).

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	6 x	75,0
Kontakt	1x	12,5
Poškriabanie	1x	12,5

Lokalizácia poranení podozrivými zvieratami:

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Ruka	4 x	50,0
Noha	4 x	50,0

Počet poranených osôb podľa druhu zvierat'a:

Druh zvierat'a	Počet poranených osôb	%
Pes	6 x	75,0
Mačka	1 x	12,5
Líška	1x	12,5

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	8 x	100,0

Použitá vakcína:

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	8 krát	100,0

Revakcinácia bola vykonaná :

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
Verorab	0

Vakcinácia bola u všetkých poranených osôb vykonaná ambulantne bez potreby hospitalizácie 5-timi dávkami základného očkovania.

V jednom prípade išlo o importovaný prípad, kedy poranenie spôsobila mačka u dovolenkára počas pobytu v Grécku.

U vakcinovaných osôb sa nevyskytli nežiaduce reakcie po očkovaní. V okrese Nitra bolo okrem vykázaných prípadov hlásených ešte 8 poranení známym vyšetreným zvierat'om bez nutnosti vakcinácie.

Regionálna veterinárna a potravinová správa v Nitre nehlásila v priebehu roku 2018 v okrese žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Dermatofytóza (B35)

V roku 2018 sme v okrese Nitra zaznamenali 3 prípady ochorenia na dermatofytózy s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľ'ov. V minulom roku sme evidovali iba 1 ochorenie s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľ'ov.

Ochorenia sa vyskytli u dvoch žien a jedného muža v dvoch vekových skupinách a to 1 krát v skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 60,9/100 000 obyvateľ'ov) a 2 krát v skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 24,8/100 000 obyvateľ'ov).

V jednom prípade malo dieťa v anamnéze kontakt so zvieratami (mačka), v ostatných prípadoch ochorenia zostali epidemiologicky neobjasnené.

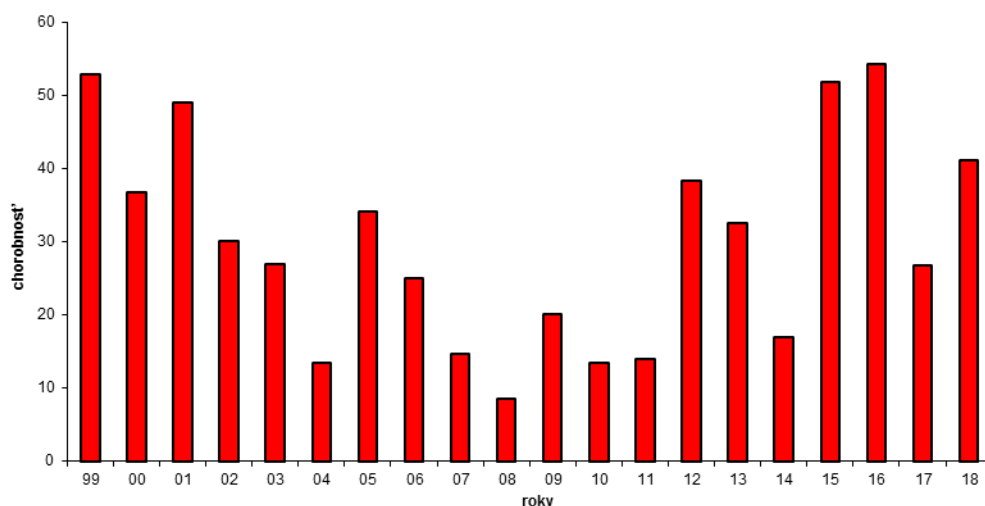
Kultivačným vyšetrením steru z kožnej lézie bol ako etiologické agens dokázaný 2 krát *Trichophyton mentagrophytes* a 1 krát *Microsporum canis*. V dvoch prípadoch boli ochorenia hospitalizované na kožnom oddelení NÚDCH v Bratislave.

Svrab (B86)

U ochorení na svrab sme v roku 2018 zaznamenali v okrese Nitra oproti minulému roku (43 ochorení, chorobnosť 26,7/100 000 obyvateľ'ov) nárast chorobnosti o 53,5%. Hlásených bolo 66 ochorení, čo je chorobnosť 41,0/100 000 obyvateľ'ov. Oproti 5-ročnému priemeru (58,4 prípadu, chorobnosť 36,4/100 000 obyvateľ'ov) došlo k nárastu chorobnosti o 13,0%.

Sporadický charakter malo 29 prípadov (43,9%), ostatných 37 prípadov prebehlo v ohniskách s počtom od 2 do 11 ochorení. Výskyt svrabu bol celoročný okrem mesiacov júl a november s maximom 18 prípadov (27,3%) v mesiaci marec.

SVRAB
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia ochorelo 34 mužov (51,5%) a 32 žien (48,5%) vo všetkých vekových skupinách okrem 0-ročných detí, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 186,9/100 000 obyvateľov (13 ochorení) bola vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov.

Podľa kolektívov ochorelo 24 detí navštevujúcich ZŠ (36,4%), 2 stredoškólcami (3,0%), 2 deti navštevujúce MŠ (3,0%) a 38 dospelých osôb (57,6%).

<u>Charakter výskytu</u>	<u>Počet ohnísk</u>	<u>Počet prípadov</u>	<u>%</u>
sporadické ochorenia	29 krát	29 prípadov	43,9%
2 prípady	5 krát	10 prípadov	15,1%
3 prípady	2 krát	6 prípadov	9,2%
10 prípadov	1 krát	10 prípadov	15,1%
11 prípadov	1 krát	11 prípadov	16,7%
S p o l u :	38 ohnísk	66 prípadov	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť v 30-tich prípadoch (45,5%). Ochorenia sme zaznamenali 8 krát (12,1%) u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. V 1 prípade išlo o importované ochorenia zo zahraničia a to zo Srbska. V piatich prípadoch si liečba vyžiadala hospitalizáciu na kožnom oddelení. Nozokomiálny pôvod malo 9 ochorení (13,6%).

Popis epidémii:

V 2 príbuzných rodinách v Nitre a obci Cabaj-Čápor sme zaznamenali v dňoch 17.3.2018 až 18.3.2018 epidémiu svrabu, v ktorej ochoreli 3 osoby (1 dieťa navštevujúce MŠ a 2 dospelé osoby). K ochoreniam prišlo pravdepodobne počas niekoľkodňovej návštevy starej matky, ktorá ochorela 6.3.2018 a bola vykázaná v epidémii svrabu v ZSS v Nitre. Všetci 3 chorí boli hospitalizovaní na kožnom oddelení v Nových Zámkoch.

V rodine s nízkym hygienickým štandardom v obci Branč ochoreli na svrab 3 školáci z celkového počtu 6 osôb žijúcich v domácnosti. Všetci udávali prvé príznaky 2.1.2018. Preventívne sírnou masťou boli preliečení všetci členovia domácnosti (trvalý pobyt má rodina v Pohronskej Polhore, ale od augusta 2017 žijú v okrese Nitra).

V liečebno-výchovnom sanatóriu v okrese Nitra bolo v čase od 7.8.2018 do 15.10.2018 zistených 10 ochorení na svrab z celkového počtu 56 exponovaných osôb (25 detí a 31 zamestnancov). Na základe prvého hláseného ochorenia dňa 4.10.2018 bolo vykonané epidemiologické šetrenie, pri ktorom bolo zistených ďalších 9 ochorení. Deti boli vyšetrené kožnou lekárkou a všetkým kontaktom bolo nariadené natieranie sírnou masťou. V zariadení boli zistené nedostatky v krížení čistej a nečistej prevádzky pracovne a nedostatky vo vstupnom filtri po príchode detí do zariadenia. V zariadení boli nariadené všetky príslušné protiepidemické opatrenia.

V Zariadení sociálnych služieb v Nitre sme zaznamenali epidemický výskyt ochorení na svrab. V čase od 6. do 19.3.2018 ochorelo 9 klientov a 2 osoby personálu z celkového počtu 111 exponovaných osôb (84 klientov a 27 osôb personálu). Svrab bol kožnou lekárkou mikroskopicky potvrdený iba u jednej klientky, ktorá bola z dôvodu klinického stavu hospitalizovaná na kožnom oddelení. Ostatné ochorenia boli vykázané ako pravdepodobné. Prvé ochorenie zostalo neobjasnené, ostatné sa šírili pravdepodobne kontaktom. Preventívne boli preliečení aj ostatní spolupacienti bez klinických príznakov ochorenia. V zariadení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

III.8. Iné infekcie nezaradené

Salmonelová septikémia (A02.1)

V priebehu roku sme v okrese Nitra zaznamenali 1 ochorenie na salmonelovú septikémiu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Na salmonelovú sepsu ochorel 68-ročný muž, s rizikovým faktorom kardiovaskulárne ochorenie, prijatý bol na Kardiologickú kliniku FN Nitra 20.8.2018 pre bolesti na hrudníku, s príznakmi sepsy a dehydratácie, udával od 19.8.2018 teplotu do 39⁰C a hnačky. Z hemokultúry aj z TR bola izolovaná Salm.enteritidis. Nasadená bola ATB terapia a pacient bol preložený na IK FN Nitra. Ochorenie skončilo uzdravením. V anamnéze chorý udával konzumáciu domácich vajíčok, dňa 28.8.2018 boli odobraté na kultivačné vyšetrenie, z vnútra vajíčka bola izolovaná Salm.enteritidis.

Streptokokové septikémie (A40.0, A40.1, A40.2, A40.3)

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2018 vykázali 11 ochorení na streptokokové septikémie s chorobnosťou 6,8/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (20 ochorení, chorobnosť 12,4/100 000 obyvateľov) je to takmer o polovicu menej.

Podľa pohlavia ochorelo 8 mužov (72,7%) a 3 ženy (27,3%) prevažne vo vekových skupinách dospelých osôb nad 35 rokov veku.

Podľa etiológie boli ochorenia diagnostikované ako:

Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	(A40.0)	1 krát
Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny B	(A41.1)	1 krát
Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	(A40.2)	8 krát
Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	(A40.3)	1 krát

Výskyt streptokokových septikémií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov				Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A40.0	A40.1	A40.2	A40.3		
5-9-roční	-	-	-	1	1	12,4/100 000
35-44-roční	-	1	2	-	3	11,1/100 000
45-54-roční	-	-	1	-	1	4,6/100 000
55-64-roční	-	-	1	-	1	4,6/100 000
65-roční a starší	1	-	4	-	5	18,7/100 000
S p o l u :	1	1	8	1	11	6,8/100 000

Z celkového počtu vykázaných streptokokových septikémií malo 7 prípadov (63,6%) nozokomiálny pôvod a sú popísané v časti „Nozokomiálne ochorenia“. Išlo 7 krát o septikémiu vyvolanú streptokokom zo skupiny D (A40.2).

U ostatných 4 ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, sa ako etiologické agens uplatnili po 1 krát *Enterococcus faecium*, *Streptococcus agalactiae*, *Streptococcus pyogenes* a *Streptococcus pneumoniae*.

Všetky ochorenia na streptokokové septikémie vykázané v roku 2018 skončili uzdravením. Ochorenie vyvolané pneumokokom je popísané v časti „Nákazy preventabilné očkovaním“.

Iné septikémie (A41.0, A41.1, A41.5, A41.9)

V roku 2018 bolo vykázaných 134 ochorení na iné septikémie čo je chorobnosť 83,2/100 000 obyvateľov. Je to o 36,5% menej než vlani, kedy sme evidovali 211 prípadov s chorobnosťou 131,2/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 76 mužov (56,7%) a 58 žien (43,3%) a to 5 krát vo vekovej skupine 0-ročných detí a ostatných 129 prípadov vo všetkých vekových skupinách nad 15 rokov veku.

Výskyt iných septikémií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov				Spolu	Vekovo-špecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5	A41.9		
0-roční	2	-	3	-	5	304,5/100 000
15-19-roční	-	-	1	-	1	13,5/100 000
20-24-roční	-	1	1	-	2	23,1/100 000
25-34-roční	1	1	2	-	4	16,5/100 000
35-44-roční	-	1	3	-	4	14,8/100 000
45-54-roční	3	5	5	1	14	64,5/100 000
55-64-roční	3	9	10	-	22	100,3/100 000
65-roční a st.	10	30	40	2	82	306,5/100 000
S p o l u :	19	47	65	3	134	83,2/100 000

Z celkového počtu ochorení malo 95 (70,9%) nozokomiálny pôvod a sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Ostatné prípady s počtom 39, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, boli podľa etiológie diagnostikované ako:

septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	(A41.0)	3 krát
septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	(A41.1)	16 krát
septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	(A41.5)	19 krát
nešpecifikovaná septikémia, septický šok	(A41.9)	1 krát

V etiológii ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod sa uplatnili:

Etiologické agens	Počet
Staphylococcus aureus	3
Staphylococcus hominis	6
Staphylococcus haemolyticus	5
Staphylococcus koaguláza negatívny	1
Staphylococcus epidermidis	4
Escherichia coli	12
Klebsiella pneumoniae	3
Enterobacter cloacae	2
Pseudomonas aeruginosa	1
Acinetobacter baumannii	1
Neodobratá hemokultúra	1
S p o l u :	39

Jedno ochorenie pri dg. A41.9, u ktorého nebola odobratá hemokultúra na vyšetrenie bolo vykázané na základe typických klinických príznakov a vysokých hodnôt zápalových parametrov.

Z celkového počtu 134 vykázaných ochorení skončilo 9 (6,7%) úmrtím na septický stav, z toho 8 krát išlo o nozokomiálne ochorenie (úmrtia sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“ a 1 krát na septikémiu nenozokomiálneho pôvodu (úmrtie je popísané v časti „Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru.

Syfilis (A50 - A53)

V priebehu roku bolo v okrese Nitra hlásených 9 ochorení na syfilis, čo je chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme vykážali 4 ochorenia (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Ochoreli výlučne muži vo vekových skupinách od 15 do 54 rokov veku, najviac 5 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 18,5/100 000 obyvateľov), 2 krát v skupine 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 9,2/100 000 obyvateľov) a po 1 krát v skupine 15-19-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 13,5/100 000 obyvateľov) a v skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,1/100 000 obyvateľov). .
Diagnóza bola u všetkých chorých potvrdená sérologickým vyšetrením.

Ochorenia boli diagnostikované ako:

A51.0 – Primárny genitálny syfilis	4 krát
A51.3 – Sekundárny syfilis kože a slizníc	3 krát
A53.0 – Latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý	2 krát

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>Chorobnosť:</u>
2013	5 prípadov	3,1/100 000 obyvateľov
2014	3 prípady	1,9/100 000 obyvateľov
2015	1 prípad	0,6/100 000 obyvateľov
2016	11 prípadov	6,9/100 000 obyvateľov
2017	4 prípady	2,5/100 000 obyvateľov

Gonokoková infekcia (A54.0)

Oproti minulému roku, kedy bolo hlásené v okrese Nitra 12 ochorení na gonokokovú infekciu (chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov), sa počet hlásených prípadov podstatne nezmenil a vykázali sme 13 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 8,1/100 000 obyvateľov

Podľa pohlavia ochorelo 11 mužov (84,6%) a 2 ženy (15,4%) vo vekových skupinách od 20 rokov veku do skupiny 65 a viac rokov veku. Vo všetkých prípadoch bola diagnóza potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoky.

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>Chorobnosť:</u>
2013	28 prípadov	17,5/100 000 obyvateľov
2014	29 prípadov	18,1/100 000 obyvateľov
2015	15 prípadov	9,4/100 000 obyvateľov
2016	2 prípady	1,3/100 000 obyvateľov
2017	12 prípadov	7,5/100 000 obyvateľov

Výskyt gonokokových infekcií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov	Vekovošpecifická chorobnosť
20-24-roční	1	11,6/100 000
25-34-roční	9	37,2/100 000
35-44-roční	2	7,4/100 000
65-roční a starší	1	3,7/100 000
S p o l u	13	8,1/100 000

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0, A60.0, A63.0, A63.8)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení bolo dermatovenerológmi v okrese Nitra v roku 2018 hlásených 15 ochorení, ktoré sa vyskytli v piatich vekových skupinách od 15 do 54-rokov veku. Išlo o:

Chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 5,6/100 000 obyvateľov)	A56.0	9 ochorení
Urogenitálna trichomonóza (chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov)	A59.0	2 ochorenia
Iné špecifikované prevažne sexuálne prenosné ochorenia (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).	A63.8	4 ochorenia

Choroba HIV vyúsťujúca do iných bakteriálnych infekcií (B20.1)

V roku 2018 sme v okrese vykázali 1 prípad s chorobnosťou 0,6/100 000 obyvateľov. Išlo o 42-ročného muža, hospitalizovaného na na pľúcnom oddelení. HIV pozitivita (vírus HIV 1) bola zistená počas hospitalizácie. Ochorenie skončilo úmrtím.

Choroba HIV vyúsťujúca do iných malígnych nádorov lymfatického tkaniva (B21.3)

Vykázali sme 1 ochorenie (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov) u 40-ročného muža, heterosexuála, u ktorého bol decembri 2017 diagnostikovaný nešpecifikovaný lymfóm. Sérologickým vyšetrením boli zistené protilátky proti vírusu HIV1.

Trichurióza (B77.7)

V roku 2018 bolo hlásené iba 1 ochorenie na trichuriózu (chorobnosť 0,6/100 000 obyvateľov).

Ochorenie sme podľa pohlavia vykázali u muža vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 60,9/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola potvrdená mikroskopickým vyšetrením.

Enterobióza (B80)

V priebehu roku 2018 bolo hlásených 9 prípadov ochorenia na enterobiózu s chorobnosťou 5,6/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži (22,2%) 7 žien (77,8%), 7 krát vo vekovej skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 86,7/100 000 obyvateľov) a po 1 krát vo

vekovej skupine 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 14,4/100 000 obyvateľov) a 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,1/100 000 obyvateľov).

Diagnóza bola vo všetkých prípadoch potvrdená mikroskopickým vyšetrením perianálneho zlepu.

Pedikulóza (B85)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Nitra hlásených 9 prípadov pedikulózy s chorobnosťou 5,6/100 000 obyvateľov, sme v roku 2018 zaznamenali iba 3 prípady, čo je chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia sa ochorenie vyskytlo u 1 muža a 2 žien, 2x v detských vekových skupinách od 1 do 14 rokov veku a 1 krát u dospelých osôb v skupine 25-34-ročných osôb.

Bezpríznakový stav infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (Z21)

Oproti minulému roku (2 prípady, chorobnosť 1,2/100 000 obyvateľov) sme v roku 2018 zaznamenali v okrese Nitra 5 prípadov bezpríznakového nosičstva vírusu HIV (chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov).

Išlo 4 krát o mužov a 1 krát o ženu iba v 2 vekových skupinách a to 1 krát v skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,6/100 000 obyvateľov) a 4 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 14,8/100 000 obyvateľov). Sérologickým vyšetrením boli u všetkých dokázané protilátky proti vírusu HIV1.

Izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (J00, J01, J02, J03, J04, J06, J15, J20, J22, J40, L01, L02, L03, L05, L08, L30, L89, H60, H66, H70, N10, N30, N76, Z22.3)

V priebehu roku bolo v okrese Nitra hlásených 113 izolácií multirezistentných kmeňov *Staphylococcus aureus* u ochorení nenozokomiálneho pôvodu. Izolácia bola hlásená najčastejšie u diagnóz respiračných a kožných ochorení, najviac 70 krát (61,9%) u diagnóz J00 až J06 (akútne infekcie horných dýchacích ciest).

Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2018 bolo v okrese Nitra hlásených 10 úmrtí na infekčné ochorenia, z nich 8 krát (72,7%) išlo o nozokomiálne ochorenia (3 krát dg. A41.0 Septikémia vyvolaná

Staphylococcus aureus, 3 krát dg. A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi, 1 krát A41.5 Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami a 1 krát dg. A41.9 Nešpecifikovaná septikémia), popísané sú v časti „III.9. Nozokomiálne infekcie“.

Ostatné 2 úmrtia na ochorenia nenozokomiálneho pôvodu sme zaznamenali 1 krát u diagnózy A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi a 1 krát u diagnózy B20.1 Choroba HIV vyúsťujúca do iných bakteriálnych infekcií.

Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi (A41.1)

Úmrtie sme zaznamenali u 61-ročného muža, prijatý bol na JIS IK FN Nitra 27.1.2018 ako gastroenteritída, febrilný stav a respiračný infek. Pre zhoršenie stavu (tachykardia, ťažká hypotenzia, somnolencia) bol preložený dňa 28.1.2018 na KAİM FN Nitra a napojený na umelú pľúcnu ventiláciu. Stav sa zhoršoval, pacient nereagoval na liečbu a dňa 2.2.2018 exitoval. Pitva bola vykonaná 5.2.2018, odobratý bol sekčný materiál na pokus o izoláciu vírusu chrípky. V NRC pre chrípku z trachey metódou RT PCR dokázaný vírus chrípky typu B, bez bližšej špecifikácie. Pitvou stanovená priama príčina smrti - septický stav.

Choroba HIV vyúsťujúca do iných bakteriálnych infekcií (B20.1)

Muž, 42-ročný, prijatý 4.6.2018 na pľúcne oddelenie ŠN Nitra s obojstranným pľúcny abscesom, febrilný, počas hospitalizácie zistená HIV pozitivita, ťažký imunodeficit, dňa 8.6.2018 dochádza k respiračnej insuficiencii, napojený na UPV, dňa 9.6.2018 exitus letalis. Priama príčina smrti: akútna respiračná insuficiencia. Nepitvaný.

III.9. Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra (Fakultná nemocnica (FN) v Nitre, Špecializovaná nemocnica sv. Svorada (ŠN) Nitra - Zobor, Psychiatrická nemocnica (PN) Veľké Zálužie, FMC dialyzačné služby Nitra, DIA-NE Nitra, Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek v Nitre a v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) spolu 598 nozokomiálnych nákaz, z ktorých 325 (t.j. 54,3%) bolo vyhľadaných. Z celkového počtu evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo vo FN Nitra 448, v ŠN Nitra 74, v PN Veľké Zálužie 60, vo FMC 1, v DIA-NE dialyzačné služby 1, v DOS Zlatý vek 2, v ZSS Borinka 3 a v ZSS Nitrava 9 nozokomiálnych ochorení. Nakoľko v prevažnej miere ide o pasívny zber údajov (aktívne vyhľadávané sú pozitívne hemokultúry a multirezistentné kmene), je prevalencia nozokomiálnych ochorení 1,8 (v roku 2017 bola prevalencia 1,9).

V tomto roku evidujeme 6 epidémií nozokomiálneho charakteru:

Epidémia akútnych respiračných infekcií HDC – J 06

Na klinike ÚCHaO evidujeme od 31.1. do 11.2.2018 akútne ochorenia respiračného traktu u pacientov. Z celkového počtu 107 hospitalizovaných pacientov ochorelo 16 pacientov. Klinicky sa ochorenia prejavili kašľom, v dvoch prípadoch zvracaním, v jednom prípade hnačkou a teplotou do 38°C. Liečba bola symptomatická. Materiál na mikrobiologické vyšetrenie nebol odobratý. Na oddelení bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s odberom sterov z prostredia a dezinfekčného prostriedku na zistenie účinnosti. Rozhodnutím boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Epidémia J 10 v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie

V Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie evidujeme od 8.2. do 11.3.2018 epidemický výskyt chrípky u 49-ich pacientov z celkového počtu 364 hospitalizovaných. V klinickom obraze dominovala slabosť, nádcha, suchý dráždivý kašeľ, bolesť hrdla, bolesť hlavy, triaška a teplota max. do 39,2°C. Chorým bola podávaná symptomatická terapia (Ambrosan, Paralen, Ibalgin) a u niektorých aj antibiotiká. Od 34-och akútne chorých pacientov bol odobratý materiál – rýchlotest na prítomnosť vírusu chrípky. V troch prípadoch bol potvrdený vírus chrípky typu A. Od dvoch chorých pacientov bol pracovníčkou oddelenia epidemiológie odobratý aj nasopharyngeálny výter do NRC pre chrípku. V jednom prípade bol izolovaný vírus chrípky A(H1N1)Michigan/45/2015 pdm09-like. Piatimi pacientmi boli pre

vznik komplikácie-bronchopneumónie hospitalizovaní v lôžkovom zdravotníckom zariadení. Na zamedzenie ďalšieho šírenia chrípky boli v zariadení nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Epidémia svrabu v ZSS Nitrava v Nitre

V Zariadení sociálnych služieb v Nitre evidujeme epidemický výskyt ochorení na svrab. V čase od 6. do 19.3.2018 ochorelo 9 klientov a 2 osoby personálu z celkového počtu 111 exponovaných osôb (84 klientov a 27 osôb personálu). Svrab bol kožnou lekárkou mikroskopicky potvrdený iba u jednej klientky, ktorá bola z dôvodu klinického stavu hospitalizovaná na kožnom oddelení. Ostatné ochorenia boli diagnostikované ako pravdepodobné. Prvé ochorenie zostalo neobjasnené, ostatné sa pravdepodobne šírili kontaktom. Preventívne boli preliečení aj ostatní klienti zariadenia bez klinických príznakov ochorenia. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Epidémia norovírusových gastroenterítid na KDaD vo FN Nitra

Na Klinike detí a dorastu (KDaD) vo Fakultnej nemocnici v Nitre evidujeme od 6.7. do 16.7.2018 epidémiu norovírusových gastroenterítid. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 57 exponovaných (22 pacientov a 35 osôb ošetrojúceho personálu) ochoreli 3 pacienti a jedna osoba personálu – zdravotnícky asistent. U všetkých troch chorých pacientov bol odberom stolice potvrdený norovírus. Chorý zdravotnícky asistent bol práceneschopný – bez odberu materiálu na vyšetrenie. V klinickom obraze dominovali hnačky a zvracanie trvajúce 2-3 dni. Prameňom ochorenia bolo dieťa, prijaté na KDaD s dg. norovírusová gastroenteritída. Ochorenia sa pravdepodobne šírili kontaktom (matky a personál). V rámci výkonu ŠZD boli odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na účinnosť a boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Epidémia norovírusových enterítid na KDaD vo FN Nitra

Na Klinike detí a dorastu vo FN v Nitre evidujeme protrahovanú epidémiu norovírusových enterítid. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že v čase od 26.11. do 18.12.2018 z celkového počtu 334 exponovaných (274 pacientov a 60 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 17 pacientov, 5 rodičov hospitalizovaných ako doprovod a 1 osoba ošetrojúceho personálu. U 10-tich detí boli norovírusy potvrdené zo stolice. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa hospitalizované s norovírusovou enteritídou. Prenos ochorení sa uskutočnil pravdepodobne priamym aj nepriamym kontaktom. V dňoch 6. a 12.12.2018 bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s odberom vzoriek z prostredia (25x), sterov z rúk personálu (3x) a dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

Klostrídiová enterokolitída v ŠN Zobor

Na oddelení klinickej onkológie v ŠN sv. Svorada v Nitre evidujeme výskyt enterokolitíd zapríčinených *Clostridium difficile* (CD). V čase od 31.10.-5.11.2018 z celkového počtu 71 exponovaných (41 pacient a 30 osôb personálu) ochoreli 3 pacienti. V klinickom obraze dominovali riedke stolice trvajúce 3-5 dní. U dvoch pacientov predchádzala ochoreniu antibiotická liečba. Stolica na vyšetrenie bola odobratá od všetkých 3 pacientov. V dvoch prípadoch bola potvrdená infekcia spôsobená *Clostridium difficile* prod. toxín A/ B a v jednom prípade pozit. GDH (CD toxín A/B negat.). Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Rozdelenie nozokomiálnych nákaz:

V skupine **črevných infekcií** evidujeme 101 prípadov, t.j. 16,9% z celkového počtu: 53-krát enterokolitída spôsobená *Clostridium difficile*, 32-krát norovírusová enteritída, 11-krát rotavírusová enteritída, 1-krát salmonelová a 1-krát adenovírusová enteritída. Skupinu gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu tvoria 3 ochorenia. Mikrobiologicky bola zo stolice 53-krát potvrdená infekcia spôsobená *Clostridium difficile*, 19-krát norovírusová, 11-krát rotavírusová enteritída, 1-krát *Salmonella bovis* moribifikans a 1-krát adenovírusová enteritída. V 10-ich prípadoch bol ZES kultivačne nevyšetrený, 3-krát ZES kultivačne negatívny a 3 –krát bol výsledok vyšetrenia negatívny.

Ochorenia **dolných dýchacích ciest** vykazujeme v 104-och prípadoch, t.j. 17,4%. K najčastejšie hláseným diagnózam patrili bronchopneumónie 63-krát, bronchopneumónia po umelej pľúcnej ventilácii (UPV) 27-krát, 11-krát bronchitída a 3-krát pľúcna kandidóza. Kultivačne boli izolované: 28-krát *Klebsiella pneumoniae*, 19-krát *Staphylococcus aureus* (z toho 14x MRSA), 17-krát *Pseudomonas aeruginosa*, 9-krát *Acinetobacter baumannii*, 4-krát *E.coli*, po 3-krát *Candida albicans* a enterokoky, po 2-krát *Staphylococcus haemolyticus* a *Staphylococcus hominis*, sporadicky *Staphylococcus epidermidis*, *Proteus mirabilis*, *Serratia marcescens* a iný špecifikovaný stafylokok. Štyrikrát bol výsledok vyšetrenia nezistený a 9-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Ochorenia **horných dýchacích ciest** vykazujeme v 74-och prípadoch, t.j. 12,4%. K najčastejšie hláseným diagnózam patrili: 49-krát chrípka, 23-krát infekcia horných ciest dýchacích a sporadicky sinusitída a angína. Laboratórne bol 4-krát potvrdený vírus chrípky A, 2-krát *Staphylococcus aureus* MRSA, 2-krát bol výsledok vyšetrenia nezistený a 66-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Ochorenia **urogenitálneho traktu** evidujeme 103-krát, t.j. 17,2 %, z toho 84 infekcií močových orgánov po zavedení permanentného močového katétra, 11 cystitíd, 7 kandidóz urogenitálnych miest a 1 nefritída. Ako etiologické agens boli izolované: 34x E.coli, 17x Enterococcus faecalis, 12x Klebsiella pneumoniae, 11x Pseudomonas aeruginosa a Proteus mirabilis, 6x Candida albicans, po 2x Enterobacter cloacae a Enterobacter kobei, sporadicky Acinetobacter baumannii, Staphylococcus aureus MRSA, Morganella morganii, Klebsiella terrigena, Stp. haemolyticus, iná kandida, Providencia stuartii a iný špecifikovaný stafylokok.

Infekcie **kože a slizníc** – v tejto skupine evidujeme 25 ochorení, t.j. 4,2% a to: 10 inflamovaných dekubitov, 9 svrabov, 3 kožné abscesy, 2 kandidové stomatitídy a 1 prípad flegmóny. Kultivačne boli izolované: 7x Staphylococcus aureus (z toho 3xMRSA), po 2x Klebsiella pneumoniae a Candida albicans, sporadicky Enterococcus faecalis, Staphylococcus haemolyticus, Staphylococcus hominis, Pseudomonas aeruginosa, zákožka svrabová a 9x nebol materiál na kultivačné vyšetrenie odobratý.

V skupine **rán** je zaradených 56 ochorení, t.j. 9,4%, z toho 48 infekcií v mieste operačného výkonu, po 3-krát infekcia spôsobená vnútornou fixačnou pomôckou a infekcia spôsobená vnútornou kĺbovou protézou a 2-krát infekcia amputačného kýtľa. Izolovaným etiologickým agens boli: 14x Staphylococcus aureus (z toho 10x MRSA), 8x Pseudomonas aeruginosa, 7x Enterococcus faecalis, 6x iný špecifikovaný stafylokok, 5x Klebsiella pneumoniae, 4x Staphylococcus hominis, 3x E.coli, po 2x Morganella morganii a Staphylococcus haemolyticus, sporadicky Enterobacter kobei, Staphylococcus epidermidis, Streptococcus agalactiae a 2x nebol materiál na kultivačné vyšetrenie odobratý.

Ochorení na **sepsu** vykazujeme 103, t.j. 17,2%. V spolupráci s ústavom klinickej mikrobiológie bolo 89 prípadov (t.j. 86,4%) vyhladaných. Podľa pohlavia ochorelo 59 mužov a 44 žien. Podľa výskytu bol najvyšší počet prípadov na klinike akútnej a intenzívnej medicíny - 28, 19 ochorení na internej klinike, 12 na neurologickej klinike, 9 na oddelení rádioterapie a klinickej onkológie, po 5 na chirurgickej klinike a urologickom oddelení, po 3 ochorenia na kardiologickej klinike, klinike ÚCHaO a infekčnej klinike, po 2 prípady na klinike detí a dorastu, oddelení cievnej chirurgie a neurochirurgickej klinike a po 1 prípade na gynekologicko-pôrodníckej klinike, klinike FBLR a novorodeneckom oddelení, 3 prípady v ŠN Nitra a po 1 ochorení v PN Veľké Zálužie, FMC v Nitre, DIA-NE dialyzačné služby Nitra a v ZSS Borinka Nitra. Ako pôvodcovia sa uplatnili: 19-krát Klebsiella pneumoniae, 16-krát Staphylococcus aureus (z toho 7x MRSA), 12-krát Staphylococcus haemolyticus, 11-krát Staphylococcus hominis, 9-krát E.coli, 7-krát Enterococcus faecalis, po 5-krát Enterobacter cloacae a Staphylococcus epidermidis, 4-krát Pseudomonas aeruginosa, po

3-krát *Serratia marcescens* a iné špecifikované stafylokoky, 2-krát *Proteus mirabilis*, spordicky *Acinetobacter baumannii*, *Candida albicans*, *Enterobacter aerogenes*, *Citrobacter freundii* a iný g- mikroorganizmus. Dvakrát nebola hemokultúra na vyšetrenie odobratá. Z celkového počtu 103 evidovaných prípadov sepsy skončilo 81 uzdravením, 14 pacientov so sepsou exitovalo na základné ochorenie a 8-mi pacienti exitovali na sepsu (popisované v časti úmrtia).

V skupine „iné“ evidujeme spolu 31 ochorení (t.j. 5,2%) a to 29 flebitíd a 2 prípady osýpok. Ochorenia na osýpky sú popisované v časti nákazy preventabilné očkovaním. Ako pôvodcovia boli izolovaní: 3-krát *Staphylococcus hominis* 2-krát *Klebsiella pneumoniae* a vírus morbíl nešpecifikovaný, sporadicky *Pseudomonas aeruginosa*, *Acinetobacter baumannii*, *E.coli* a *Enterobacter cloacae*, 2x bol výsledok kultivačného vyšetrenia nezistený a 18-krát nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

V skupine **gynekologických infekcií** evidujeme 1 infekciu prsníka spojenú s pôrodom, ako etiologické agens bol izolovaný *Staphylococcus aureus* – MRSA.

Z celkového počtu 492 mikrobiologicky vyšetovaných nozokomiálnych nákaz bol *Staphylococcus aureus* potvrdený 60-krát t.j. 12,2%, z toho 38-krát MRSA kmeň.

Úmrtie - v tomto roku vykazujeme v Nitre 8 prípadov úmrtí pacientov na nozokomiálnu sepsu.

Interná klinika

- 75-ročný polymorbídny pacient s inoperabilným Ca colon descendens s MTS do heparu po 1. cykle chemoterapie prijatý pre algodyspeptický sy a hnačky s prímiesou krvi. Na 6. deň realizovaná kolonoskopia, následne pre zhoršenie stavu realizované CT abdomenu s nálezom pneumoperitonea. Akútne preložený na chirurgiu, kde z vitálnej indikácie robená laparotómia pre susp. perforačnú príhodu. Peroperačne perforácia nenájdená. Pacient počas výkonu cirkulačne nestabilný – preložený na KAIM. Od prekladu zavedený centrálny venózný katéter (CVK), permanentný močový katéter (PMK), nasogastrická sonda (NGS), realizovaná orotracheálna intubácia (OTI) a napojený na umelú pľúcnu ventiláciu (UPV). Od prijatia na KAIM pacient septický s febrilitami, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Klinicky známky septicko-toxického šoku s multiorgánovou dysfunkciou, rozvratom vnútorného prostredia. Klinický stav progreduje, prehĺbuje sa hypotenzia s následným

kardiorespiračným zlyhaním a na 3. deň po preklade pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

- 67-ročná polymorbídna pacientka - diabetička s arteriálnou hypertenziou, st.p. opakovaných ERCP pre choledocholitiázu s prechodne zavedeným duodeno-biliárnym drénom prijatá pre ikterus obstructivus s akútnou cholangitídou. Od prijatia zavedená periférna venózna kanylka (PVK), zahájená empirická antibiotická terapia a realizované diagnostické vyšetrenia. Na 13. deň hospitalizácie celkové zhoršenie stavu, pacientka febrilná, s tachykardiou, eleváciou zápalových parametrov a poruchou vedomia charakteru somnolencie. Podávaná komplexná terapia vrátane kombinovanej antibiotickej liečby. Odoberaté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus haemolyticus*. Pre zhoršenie stavu a respiračnú insuficienciu pacientka preložená na KAIM. Tu od prijatia napojená na UPV. V priebehu nasledujúcich hodín dochádza k progresii multiorgánového zlyhania. Aj napriek komplexnej terapii progreduje refraktérny septický šok a na 4. deň od prekladu pacientka exituje na sepsu. Nepitvaná.

Klinika akútnej a intenzívnej medicíny

-84-ročný polymorbídny pacient prijatý s dg. respiračná insuficiencia s nutnosťou napojenia na UPV. Od prijatia zavedená PVK, PMK, NGS a realizovaná OTI. Na 4. deň hospitalizácia komplikovaná rozvojom septického stavu. Pacient febrilný, s triaškami a eleváciou zápalových parametrov. Empiricky podávaná i.v. antibiotická terapia. Aj napriek komplexnej intenzívnej terapii klinický stav progreduje, prehľbuje sa artériová hypotenzia s následným kardiorespiračným zlyhaním a v ten istý deň pacient exituje na septický šok. Nepitvaný. Odoberaté hemokultúry s nálezom *Pseudomonas aeruginosa*.

Infekčná klinika

-55-ročná polymorbídna, imobilná pacientka so spondylodiscitídou C6 – C7, s kompresiou miechy prijatá na infekčnú kliniku s dg. susp. lymská borelióza. Od prijatia zavedená PVK a PMK. Na 12. deň hospitalizácie rozvoj desaturácie, spastické dýchanie, na EKG fibrilácia predsiení, pacientka následne preložená na kardiologickú kliniku. Pri prijatí dominuje kardiálne zlyhávanie, pacientka septická s febrilitami, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Z hemokultúr izolovaný *Staphylococcus haemolyticus*. Na 3. deň pacientka v septickom šoku preložená na KAIM. Podávaná komplexná infúzna terapia, empiricky antibiotiká. Klinický stav progreduje, prehľbuje sa hypotenzia s následným kardiorespiračným zlyhaním a na 7. deň po preklade pacientka exituje na septický šok. Nepitvaná.

Oddelenie rádioterapie a klinickej onkológie

-86-ročná onkologická pacientka s mnohopočetným myelómom prijatá na podanie 3. dávky chemoterapie. Od prijatia zavedená PVK a PMK. Na 7. deň hospitalizácie diagnostikovaná

flegmóna až bulózneho charakteru v.s. po podaní chemoterapie – pacientka preložená na infekčnú kliniku. Tu od prijatia septická s febrilitami, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Z hemokultúr izolovaný *Staphylococcus aureus*. Podávaná kombinovaná antibiotická terapia, intenzívna rehydratačná a komplexná podporná terapia. Pre progresiu anemizácie podávaná hemosubstitúcia. Aj napriek vyťaženej konzervatívnej liečbe klinický stav progreduje, pretrvávajú oligoanúria, známky renálneho zlyhania a kardiálnej dekompenzácie. Na 11. deň pacientka exituje na septický šok. Nepitvaná.

Chirurgická klinika

- 71-ročná polymorbídna pacientka po nefrectomii pre Grawitzov tumor (2009) prijatá na operačné riešenie novodiagnostikovaného ca rekta. Od prijatia zavedená PVK, na druhý deň PMK. Na 3. deň operovaná. Pooperačne umiestnená na JIS. Na 13. deň preložená na internú kliniku pre retenciu N-katabolitov, susp. akútne obličkové poškodenie v teréne chronickej obličkovej choroby. Tu od prijatia pacientka septická s febrilitami, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Klinicky známky septicko-toxického šoku. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus aureus* – MRSA. Pre neklud a lakrimozitu konzultovaný psychiater, ktorý stav záveruje ako symp. tranzit. amentný stav s iluzórnymi zážitkami na somatickej báze. Aj napriek vyťaženej liečbe dochádza k zhoršeniu stavu, a vyčerpaniu orgánových rezerv. Klinický stav progreduje, prehlbuje sa hypotenzia s následným kardiorepiračným zlyhaním a na 12. deň po preklade pacientka exituje na septický šok. Nepitvaná.

Klinika úrazovej chirurgie a ortopédie

- 66-ročná pacientka prijatá po páde zo schodov s luxáciou tiel stavcov C 6/7 na operačné riešenie. Na druhý deň urobená spondylodéza C 6-7. Od prijatia zavedená PVK a PMK. Pooperačne umiestnená na JIS. Na 11. deň zhoršenie stavu, pacientka dyspnoická, hyposaturovaná, nekludná, laboratórne s ťažkou akútnou hypoxemickou respiračnou insuficienciou preložená na KAİM. Pre náhly pokles saturácie O₂ pacientka zaintubovaná, algosedovaná a napojená na UPV. Od prekladu pacientka septická s febrilitami, tachykardiou a eleváciou zápalových parametrov. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus hominis*. Pre desaturácie a neklud nutné prehlbovanie sedácie. Urobené gynekologické vyšetrenie – kolpitis mycotica, neurologické vyšetrenie – frustná paréza oboch horných končatín, paraplégia dolných končatín. Na 16. deň zhoršenie stavu, febrility nad 40°C, nutné zvyšovanie podpory obehu, vzostup zápalových parametrov – výmena antibiotík empiricky. Aj napriek terapii pretrvávajú hypotenzia. Na 17. deň dochádza k asystólíi a pacientka exituje na septický šok. Pitva potvrdila prvotnú príčinu smrti – sepsu.

DIA-NE dialyzačné služby Nitra

- 62-ročný polymorbídny pacient zaradený do chronického dialyzačného programu po zavedení PermCathu (pred 4-mi dňami) prijatý na internú kliniku pre celkové zhoršenie stavu, febrility, triašky, dyspepsiu a eleváciu markerov zápalu. Odobraté hemokultúry s nálezom *Staphylococcus aureus* - MSSA. Podávaná i.v. antibiotická terapia. V spolupráci s KAIM zavedený CVK. Plánovaná hemodialýza je pre septický stav kontraindikovaná. Aj napriek inotropnej podpore pretrvávajú artériová hypotenzia. Klinický stav progreduje, prehĺbuje sa artériová hypotenzia s následným kardiorespiračným zlyhaním a na druhý deň po prijatí na internú kliniku pacient exituje na septický šok. Nepitvaný.

Komisie pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych ochorení

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz zasadala v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie dňa 31.1.2018. Na zasadaní bol analyzovaný výskyt hlásených a vyhľadaných nozokomiálnych ochorení za rok 2017 a január 2018. Zdôraznená bola nutnosť okamžitého hlásenia zvýšeného výskytu nozokomiálnych ochorení z dôvodu zabezpečenia príslušných protiepidemických opatrení. Vzhľadom na narastajúci počet chrípkových ochorení bol doporučený zákaz návštev. Komisia bola informovaná o represívnych opatreniach v prípade poranenia zdravotníckeho pracovníka kontaminovaným nástrojom, ako aj o potrebe zaočkovania nových zamestnancov nemocnice proti VHB.

Poranenie zdravotníckych pracovníkov kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity v tomto roku bolo hlásené 34-krát. Lekársky dohľad bol nariadený v 23-och prípadoch a 11 prípadov bolo podľa miesta trvalého bydliska nahlásených na príslušné RÚVZ.

V súvislosti s kontaktom pacientov s pozitívnym nálezom *Klebsiella pneumoniae* produkujúcou karbapenemázu bol dvom už prepusteným pacientom nariadený lekársky dohľad spojený s odberom materiálu na mikrobiologické vyšetrenie. Všetky výsledky boli negatívne.

Rozdelenie NN podľa výskytu v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra:

FN Nitra:

Neurologická klinika	86	33-bronchopneumónia, 25-infekcia močových orgánov, 12-sepsa, 4-bronchitída, 3-flebitída, 2-cystitída, 3-infekt hor.ciest dýchacích, 1-inflamovaný dekubit,
----------------------	----	--

		1-kožný absces, 1- enterokolitída spôs. Clostridium difficile, 1- kandidóza iných urogenitál.miest
Chirurgická klinika	64	27-infekcia v mieste operačného výkonu, 5-sepsa, 10-flebitída, 15- infekcia močových orgánov, 4-bronchopneumónia, 1- enterokolitída spôs. Clostridium difficile, 2-infekcia amputačného kýtľa
Interná klinika	55	19-sepsa, 12-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 8-infekcia močových orgánov, 4-bronchopneumónia, 2-kanylová flebitída, 1-inflamovaný dekubit, 1-cystitída, 1- kandidóza iných urogenitál.miest, 1-norovírusová enteritída, 1-adenovírusová enteritída, 2-rotavírusová enteritída, 1-bronchitída, 1-kandidová stomatitída, 1-pľúcna kandidóza
KAIM	49	28-sepsa, 10-bronchopneumónia po umelej pľúcnej ventilácii, 6-infekcia močových orgánov, 1-flebitída,1-bronchopneumónia 1-kandidóza iných urogenitálnych miest, 2-inflamovaný dekubit
Klinika ÚCHaO	46	16-infekt HCD, 8-infekcia v mieste operačného výkonu, 3-bronchopneumónia, 3-sepsa, 3-inflamovaný dekubit, 2- infekcia močových orgánov, 3-infekcia spôs. vnútornou kĺbovou protézou, 2-bronchitída, 1-infekt HCD, 3-infekcia spôs.vnútornou fixačnou pomôckou, 1-kožný absces 1-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile
Klinika DaD	33	28-norovírusová enteritída, 2-sepsa, 1-rotavírusová enteritída, 2-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile
Kardiologická klinika	25	3-sepsa, 5-kanylová flebitída, 4-infekcia močových orgánov, 10-enterokolitída spôsob. Clostridium difficile,1-inflamovaný dekubit, 1- kandidóza iných urogenitál.miest, 1-kandidová stomatitída
Urologické oddelenie	24	9-infekcia v mieste operačného výkonu, 5-sepsa, 4-infekcia močových orgánov, 1-nefritída, 1-bronchopneumónia 3- kandidóza iných urogenitál.miest, 1- kanylová flebitída
Infekčná klinika	22	8-rotavírusová enteritída, 4-kanylová flebitída, 3-sepsa, 2-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 3-norovírusová enteritída, 2-osýpky bez komplikácií
Oddelenie RT a KO	16	9-sepsa, 1- kožný absces, 1-bronchopneumónia, 1-bronchitída,

		1-kanylová flebitída, 1-flegmóna, 1-infekcia močových orgánov
		1- enterokolitída spôsob. Clostridium difficile
Odd.cievnej chirurgie	10	2-infekcia v mieste operačného výkonu, 1-kanylová flebitída, 2- enterokolitída spôsob. Clostridium difficile, 2-sepsa, 2- infekcia močových orgánov, 1-bronchopneumónia
Klinika FBLR	6	2- infekcia močových orgánov, 1-cystitída, 1-bronchitída, 1-sepsa, 1-bronchopneumónia
Neurochirurgická kl.	4	2-sepsa, 1-bronchopneumónia, 1-infekcia v mieste operačného výkonu
Psychiatrická klinika	4	1-bronchopneumónia, 1-cystitída, 2-pľúcna kandidóza
Gynek.pôrod. klinika	3	1- infekcia v mieste operačného výkonu, 1-sepsa, 1-infekcia prsníka spojená s pôrodom
Novorodenecké odd.	1	1-sepsa

ŠN sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra

74 20-enterokolitída spôsobená Clostridium difficile, 3-sepsa,
14-infekcia močových orgánov, 8-bronchopneumónia,
17-bronchopneumónia po UPV, 1-inflamovaný dekubit,
5-cystitída, 2-bronchitída, 1-kanylová flebitída,
2-infekt HCD, 1-salmonelová enteritída

Psychiatrická nemocnica /PN/ Veľké Zálužie

60 49-chrípka, 3- gastroenteritída pravd.inf.pôvodu,
3-bronchopneumónia,1-infekt HCD, 1-sinusitída,
1-angína, 1-sepsa, 1-cystitída

FMC s.r.o., dialyzačné služby Nitra

1 1-sepsa

DIA-NE, dialyzačné služby Nitra

1 1-sepsa

Dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS) Zlatý vek Nitra

2 1-bronchopneumonia,
1-enterokolitída spôsob.Clostridium difficile

ZSS Borinka Nitra 3 1-sepsa, 1-inflamovaný dekubit, 1-infekcia močových orgánov

ZSS Nitrava Nitra 9 9-svrab

Rozdelenie NN podľa diagnózy:

Sepsa	103	28-KAIM, 19-interná kl., 12-neurolog.kl., 9-odd. RTaKO, 5-chirurgická kl., 5-urologické odd., 3-kardiologická kl., 3-kl.ÚCHaO, 3-infekčná kl., 2-odd.cievnej chirurgie, 2-KDaD, 2-neurochirurgická kl., 1-gynekol.pôr.kl., 1-kl.FBLR, 1-novorodenecké odd., 3-ŠN Zobor 1-FMC Nitra, 1-DIA-NE Nitra, 1-PN Veľké Zálužie, 1-ZSS Borinka Nitra
Infekcia močových orgánov	84	25-neurologická kl., 15-chirurgická kl., 8-interná kl., 6-KAIM, 4-kardiologická kl., 4-urologické odd., 2-kl. FBLR, 2-kl.ÚCHaO, 2-odd.cievnej chirurgie,1-RTaKO, 14-ŠN Zobor,1-ZSS Borinka Nitra
Bronchopneumónia	63	33-neurologická kl., 4-interná kl., 4-chirurgická kl., 1-KAIM, 3-kl. ÚCHaO, 1- odd. RTaKO, 1-neurochirurgická kl., 1-psychiatrická kl., 1-kl.FBLR, 1-odd.cievnej chirurgie, 1-urologické odd., 8-ŠN Zobor, 3-PN Veľké Zálužie, 1-DOS Zlatý vek Nitra
Enterokolitída spôs. Clostr.difficile	53	12-interná kl., 10-kardiologická kl., 2-infekčná kl., 1-chirurgická kl., 2-odd.cievnej chirur., 2-KDaD,1-kl.ÚCHaO, 1-neurol.kl., 1-odd.RTaKO, 20-ŠN Zobor, 1-DOS Zlatý vek Nitra
Chríпка	49	49-PN Veľké Zálužie
Infekcia v mieste operačného výkonu	48	27-chirurgická kl., 9-urologické odd., 2-odd.cievnej chirurgie, 8-KÚCHaO, 1-neurochirurgická kl., 1-gyn.pôrodnicka kl.,
Norovírus.enterit.	32	28-KDaD, 3-infekčná kl.,1- interná klinika
Kanylová flebitída	29	10-chirurgická kl., 5-kardiologická kl., 4-infekčná kl., 3-neurologická kl., 2-interná kl., 1-KAIM, 1-urologické odd., 1-odd.cievnej chirurgie,1-odd.RTaKO, 1-ŠN Zobor
Bronchopneumónia po UPV	27	10-KAIM, 17-ŠN Zobor
Infekt hor.ciest dýchacích	23	17-kl.ÚCHaO, 3-neurologická kl., 2-ŠN Zobor, 1-PN Veľké Zálužie
Rotavírus.enteritída	11	8-infekčná kl., 2-interná kl., 1-KDaD,
Cystitída	11	2-neurologická kl.,1-interná kl., 1-kl.FBLR, 1-psychiatrická kl.,

		5-ŠN Zobor, 1-PN Veľké Zálužie
Bronchitída	11	4-neurologická kl., 2-kl.ÚCHaO, 1-interná kl., 1-kl.FBLR, 1-odd. RTaKO, 2-ŠN Zobor
Inflamovaný dekubit	10	3- kl.ÚCHaO, 2-KAIM, 1-neurologická kl.,1-interná kl., 1-kardiologická kl.,1-ŠN Zobor, 1- ZSS Borinka Nitra
Svrab	9	9- ZSS Nitrava Nitra
Kandidóza iných urogenitál. miest	7	3-urologické odd.,1-KAIM, 1-interná kl., 1-kardiologická kl., 1-neurologická kl.
Plúcna kandidóza	3	2-psychiatrická kl., 1-interná kl.
Gastroenteritída A09	3	3-PN Veľké Zálužie
Inf.zav.vnútorou kĺbovou protézou	3	3-kl.ÚCHaO
Inf.zav.vnútorou fixačnou pomôckou	3	3-kl.ÚCHaO
Kožný absces	3	1-neurologická kl., 1-kl.ÚCHaO, 1-odd. RTaKO
Kandidová stomatitída	2	1-interná kl., 1-kardiologická kl.
Osýpky	2	2-infekčná kl.
Inf.amputačného kýt'a	2	2-chirurgická kl.
Flegmóna	1	1-odd.RTaKO
Salmonel.enteritída	1	1-ŠN Nitra
Nefritída	1	1-urologické odd.
Adenovírusová enteritída	1	1-interná kl.
Sinusitída	1	1-PN Veľké Zálužie
Angína	1	1-PN Veľké Zálužie
Mastitída	1	1-gynekol.pôrodnicka klinika

Tabuľka III.9.1

**Proporcia výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných
v okrese Nitra v roku 2018**

Názov PZS	Počet nozokomiálnych nákaz	Počet hospit.	Proporcia
FN Nitra	448	26 468	1,7
PN Veľké Zálužie	60	2 624	2,3
ŠN Nitra	74	4 152	1,8
DOS Zlatý Vek Na	2	195	1,0
ZSS Borinka Nitra	3	160	1,9
ZSS Nitrava Nitra	9	220	4,1
Spolu lôžkové zariadenia	596	33 819	1,8
FMC dialyzačné služby Nitra	1	69 11 025(*)	1,4
DIA-NE dialyzačné služby Nitra	1	40 6 107 (*)	2,5
Spolu dialyzačné pracoviská	2	109 17 132 (*)	1,8
S p o l u	598	33 928	1,8

(*) počet dialýz

Tabuľka III.9.2

**Proporcia výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných
v okrese Nitra v roku 2018**

Oddelenie, klinika	Počet nozokomiálnych nákaz	Počet hospit.	%
chirurgická	64	1 879	3,4
plastická chirurgia	-	201	-
detí a dorastu	33	1 583	2,1
Novorodenecké	1	1 750	0,05
gyn.- pôrodnicka	3	2 607	0,1
infekčná	22	1 805	1,2
neurologická	86	2 688	3,2
KÚCHaO	46	1 814	2,5
interná	55	2 832	1,9
kardiologická	25	2 243	1,1
ORL	-	701	-
očná	-	105	-
urologické	24	1 102	2,2
KAIM	49	399	12,3
psychiatrická	4	1 005	0,4
RT a KO	16	1 464	1,1
cievnej chirurgie	10	719	1,4
KFBLR	6	680	0,9
neurochirurgické	4	891	0,4
FN Nitra spolu	448	26 468	1,7
ŠN Nitra	74	4 152	1,8
PN Veľké Zálužie	60	2 624	2,3
DOS Zlatý Vek Na	2	195	1,0
ZSS Borinka Nitra	3	160	1,9
ZSS Nitrava Nitra	9	220	4,1
Iné lôžkové spolu	148	7 351	2,0
DIA-NE Nitra	1	40 (6 107)	2,5
FMC Nitra	1	69 (11 025)	1,4
Dialýzy spolu	2	109 (17 132)	1,8
Spolu	598	33 928	1,8

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Nitra za rok 2018

Diagnóza – MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A 02.0	Salmonellová enteritída	1	0,2
A 04.7	Enterokolitída zapr. Clostridium difficile	53	8,9
A 08.0	Rotavírusová enteritída	11	1,8
A08.1	Norovírusová gastroenteritída	32	5,4
A 08.2	Adenovírusová enteritída	1	0,2
A 09	Gastroenteritída prav.inf.pôvodu	3	0,5
A 40.2	Septikémia (Enterococcus faecalis)	7	11,7
A 41.0	Septikémia (Staphylococcus aureus)	16	2,7
A 41.1	Septikémia (iné špecif. stafylokoky)	31	5,2
A 41.5	Septikémia (iné g-mikroorganizmy)	46	7,7
A 41.9	Nešpecifikovaná septikémia	2	0,3
B 059	Osýpky bez komplikácií	2	0,3
B 37.0	Kandidová stomatitída	2	0,3
B 37.1	Plúcna kandidóza	3	0,5
B 37.4	Kandidóza iných urogenitálnych miest	7	11,7
B 37.7	Kandidová septikémia	1	0,2
B 86	Svrab	9	1,5
J 01	Sinusitis acuta	1	0,2
J 03	Tonsillitis acuta	1	0,2
J 06	Akútne infekcie HDC	23	3,8
J 10	Chrípka vyvolaná identif.vírusom chrípky	49	8,2
J 15.0	Pneumónia vyvolaná Kleb.pneumoniae	19	3,2
J 15.1	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	8	1,3
J 15.2	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	20	3,3
J 15.4	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	1	0,2
J 15.5	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	4	0,7
J 15.6	Pneumónia vyvolaná aeróbnymi g-mikr.	3	0,5
J 15.9	Nešpecifikovaná bakteriálna pneumónia	6	1,0
J 18.0	Bližšie neurčená pneumónia	2	0,3
J 20	Akútny zápal priedušiek	1	0,2
J 20.8	Akútna bronchitída – špecif.organ.	7	11,7

J 20.9	Bližšie neurčená akútna bronchitída	3	0,5
L 02	Kožný absces	3	0,5
L 03	Celulitída - flegmóna	1	0,2
L 89	Inflamovaný dekubit	10	1,7
N 10	Akútna tubulointersticiálna nefritída	1	0,2
N 30.0	Akútna cystitída	11	1,8
O 91	Infekcia prsníka spojená s pôrodom	1	0,2
T 80.2	Kanylová flebitída	29	4,8
T 81.3	Infekcia v mieste operačného výkonu	48	8,0
T 83.5	Infekcia močových orgánov	84	14,0
T 84.6	Infekcia zav.vnútor.kĺbovou protézou	3	0,5
T 84.6	Infekcia zav.vnútor.fixačnou pomôckou	3	0,5
T 85.7	Pneumónia po umelej pľúcnej ventilácii	27	4,5
T87.4	Infekcia amputačného kýt'a	2	0,3
SPOLU		598	100,0

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť:

a. IV.1. ŠZD v zdravotníckych zariadeniach

V okrese Nitra v roku 2018 zabezpečovala zdravotnícku starostlivosť:

- Fakultná nemocnica (FN) Nitra
- Špecializovaná nemocnica (ŠN) sv. Svorada Zobor, n. o., Nitra
- Psychiatrická nemocnica (PN), Veľké Zálužie
- Kardiocentrum Nitra s.r.o.
- 5 polikliník (PK) v meste Nitra (PK Chrenová, Klokočina, Sv. Medarda, Rázusova a Čajkovského) a ambulancie v spádovom území mesta
- Poliklinika Vráble a ambulancie v spádovom území mesta
- ProCare Nitra, a.s.
- MEDICAL MKP s.r.o., Nitra
- Medicentrum Dzurilla s.r.o., Nitra
- Prvá nitrianska jednodňová chirurgia (PNJCH), Nitra
- AVELANE Clinic s.r.o., Nitra
- FMC dialyzačné služby s.r.o., Nitra
- DIA-NE s.r.o. – dialýza, Nitra
- Centrum zdravia – FBLR s.r.o., Nitra
- Izotopcentrum s.r.o., Nitra
- Medicínske centrum Nitra, spol. s.r.o.
- JESSENIUS - diagnostické centrum a.s., Nitra
- Národná transfúzna služba s.r.o., Nitra
- Hospic - Dom pokoja a zmieru u Bernadetty, Nitra
- Zariadenia sociálnej starostlivosti (ZSS)
- Domovy opatrovateľskej služby (DOS)
- Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS)

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra bol vykonaný 228-krát. Z toho komplexnými previerkami 187x, 8x pri výskyte nozokomiálnych ochorení, 1x pri kontrole nápravných opatrení a 32x mikrobiálnym monitoringom – **Tab. IV.1.1**, v nasledujúcich zdravotníckych zariadeniach (ZZ):

Fakultná nemocnica Nitra (FN) je štátne ZZ pavilónového typu, ktoré má 14 kliník, 14 oddelení, 4 ústavy (celkom 722 lôžok) a 79 ambulancií.

- 6 lôžkových kliník a 3 oddelenia chirurgického smeru s 286 lôžkami a 34 ambulanciami: chirurgická klinika 59 lôžok, 1 JIS a 5 ambulancií, gynekologicko-pôrodnicka klinika 74 lôžok a 6 ambulancií, ORL klinika 16 lôžok a 2 ambulancie, očná klinika 17 lôžok a 5 ambulancií, klinika úrazovej chirurgie a ortopédie 47 lôžok a 3 ambulancie, neurochirurgická klinika 20 lôžok a 6 ambulancií, oddelenie cievnej chirurgie 20 lôžok a 3 ambulancie, oddelenie plastickej chirurgie 5 lôžok a 1 ambulancia, urologické oddelenie 28 lôžok a 3 ambulancie.

- 8 lôžkových kliník a 11 oddelení nechirurgického smeru s 436 lôžkami a 45 ambulanciami: klinika anestéziológie a internej medicíny (KAIM) -12 lôžok a 2 ambulancie, kardiologická klinika s oddelením koronárnej jednotky a porúch rytmu a oddelením neinvazívnej kardiovaskulárnej diagnostiky má 50 lôžok, 1 JIS, 3 ambulancie a katétrizačnú sálu, interná klinika s oddeleniami klinickej imunológie a alergológie, pľúcnym oddelením, oddelením diagnostickej a intervenčnej angiorádiológie a oddelením klinickej logopédie má 52 lôžok, 1 JIS a 8 ambulancií, infekčná klinika 53 lôžok a 3 ambulancie, neurologická klinika 54 lôžok, 1 JIS a 7 ambulancií, klinika detí a dorastu 56 lôžok a 5 ambulancií, 1 JIS a 1 JIRS, novorodenecké oddelenie 45 lôžok, psychiatrická klinika 55 lôžok a 2 ambulancie, klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (FBLR) 23 lôžok a 2 ambulancie, oddelenie radioterapie a klinickej onkológie (RTaKO) 56 lôžok a 6 ambulancií, oddelenie urgentnej medicíny 2 ambulancie, stomatochirurgické oddelenie 1 ambulancia a zákrokovňa, hematologické oddelenie – 1 ambulancia a 3 dermatovenerologické ambulancie.

- 3 ostatné oddelenia - oddelenie centrálnych operačných sál (COS), oddelenie centrálnej sterilizácie (OCS) a liečebnej výživy a stravovania.

- 4 ústavy - klinickej mikrobiológie, laboratórnej medicíny, patológie, klinickej psychológie, ktoré majú 4 ambulancie

- 4 pooperačné izby s 23 lôžkami

- 2 denné stacionáre (neurologický s 3 lôžkami a onkologický s 18 lôžkami)

- 14 operačných sál (OS) - z toho 2 sály s funkčnou vzduchotechnikou a laminárnym prúdením vzduchu a 12 sál s funkčnou vzduchotechnikou s trojstupňovou filtráciou vzduchu.

- 1 ambulancia primárneho kontaktu (gynekologická)

- 2 ústavné lekárne.

ŠZD v rámci FN bol vykonaný 5x komplexnými previerkami, 3-krát v súvislosti s výskytom NN (na Klinike úrazovej chirurgie a ortopédie a 2x na Klinike detí a dorastu), 1x sa vykonala kontrola nápravných opatrení a 12x mikrobiálny monitoring.

Vo FN na Oddelení centrálnej sterilizácie sa sterilizácia vykonáva v 3 autoklávoch (AUT), v 1 formaldehydovom sterilizátore (FS) a v 1 plazmovom sterilizátore Sterrad (PS). Na chirurgických operačných sálach sa využívajú 2 AUT a na urologickej operačnej sále 1 AUT. Na očnej operačnej sále sa používajú 3 AUT.

Všetku sterilizačnú techniku na operačných sálach kontrolujeme v mesačných intervaloch a 1x ročne kontrolujeme kvalitu ovzdušia na operačných sálach aeroskopickým meraním.

Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra je neziskové ZZ, ktoré má k dispozícii 204 lôžok na 6 oddeleniach: I. oddelenie pneumológie a ftizeológie má 52 lôžok, II. oddelenie pneumológie a ftizeológie (PaF) má 50 lôžok, oddelenie akútnej a intenzívnej medicíny so 7 lôžkami, oddelenie klinickej onkológie s 35 lôžkami, geriatrické oddelenie s 30 lôžkami a oddelenie dlhodobo chorých s 30 lôžkami. V ŠN je 19 odborných ambulancií, 20 vyšetrovní SVaLZ a 1 ústavná lekárň.

Činnosť je zameraná na diferenciálnu diagnostiku a liečbu pľúcnych chorôb a kompletnej ošetrovateľskej starostlivosti o pacientov s pľúcnymi ochoreniami. Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky tvoria oddelenie rádiológie, endoskopické, fyziatrisko-rehabilitačné, OFD, zákroková miestnosť II. PaF a spánkové centrum. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát spojená s kontrolou sterilizačnej techniky.

Psychiatrická nemocnica vo Veľkom Záluží je príspevkové lôžkové ZZ, ktoré má na 4 oddeleniach 410 lôžok (z toho 200 psychiatrických, 170 liečba drogovo závislých a 40 geronto–psychiatrických) a 5 ambulancií. Nemocnica poskytuje kompletnú psychiatrickú starostlivosť. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát v súvislosti s výskytom NN kedy bol vykonaný aj mikrobiálny monitoring a 1-krát kontrola sterilizačnej techniky.

Kardiocentrum Nitra s.r.o. je súkromné ZZ, ktoré má 1 lôžkové oddelenie s 23 lôžkami, 1 JIS, 7 ambulancií a 2 OS s funkčnou 3-stupňovou vzduchotechnikou. Kontrola HER bola vykonaná 1-krát spojená s odberom vzduchu a sterov na OS a na JIS.

V poliklinikách mesta Nitra, Vrábľa a v spádovom území týchto miest, v zdravotných strediskách obcí, v súkromných ZZ a jednodňových chirurgiách evidujeme spolu

290 ambulancií. Z toho je 67 ambulancií všeobecných lekárov pre dospelých, 41 ambulancií lekárov pre deti a dorast, 100 stomatologických a 82 odborných ambulancií.

ŠZD bol vykonaný: 41x v ambulanciách lekárov pre deti a dorast počas kontroly očkovania, 100x v ambulanciách stomatológov a 39x v ambulanciách odborných lekárov.

ProCare Nitra, a.s. je neštátne ZZ, ktoré má 1 ambulanciu všeobecného lekára, 1 zubnú a 19 odborných ambulancií. Kontrola HER bola vykonaná v piatich ambulanciách.

MEDICAL MKP s.r.o. je neštátne ZZ s jednou OS a s 3 odbornými ambulanciami v Nitre a 3 odbornými ambulanciami vo Vrábl'och.

ŠZD bol vykonaný 1x na operačnej sále spojený s odberom vzorky ovzdušia a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch kontrolujeme autokláv na OS.

Medicentrum Dzurilla s.r.o., Nitra je neštátne ZZ, ktoré má jednu OS jednodňovej očnej chirurgie a 5 odborných ambulancií. Kontrola HER bola vykonaná 1x na OS spojená s odberom ovzdušia a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch bola kontrolovaná sterilizačná technika na OS.

Prvá nitrianska jednodňová chirurgia s.r.o. je neštátne ZZ, ktorého zameraním je poskytovanie zdravotníckych služieb v oblasti chirurgických odborov formou jednodňovej chirurgie. Zariadenie disponuje časťou zákrokovo - lôžkovou, ktorej súčasťou je OS aseptická - slúži na vykonávanie čistých zákrokov (plastická a cievna chirurgia, ortopédia a gynekológia). Septická zákrová sála slúži na vykonávanie zákrokov v kožnej chirurgii. Súčasťou zariadenia sú 2 observačné izby s príslušenstvom a 1 ambulanciou. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom ovzdušia na OS a stermi z prostredia. V mesačných intervaloch sme kontrolovali sterilizačnú techniku na operačnej sále.

AVELANE Clinic s.r.o., je neštátne ZZ poskytujúce zdravotnícke služby v oblasti chirurgických odborov formou jednodňovej chirurgie. Zariadenie disponuje jednou OS, zákrovňou a dvomi ambulanciami. Súčasťou zariadenia je 7 izieb s ôsmymi lôžkami. Kontrola HER spojená s odberom ovzdušia a stermi z prostredia bola vykonaná 1x na OS. V mesačných intervaloch bola kontrolovaná sterilizačná technika na OS.

FMC dialyzačné služby s.r.o. Nitra je neštátne ZZ, ktoré poskytuje dialyzačné služby pre pacientov mesta a okolia. Stredisko pozostáva z veľkej dialyzačnej sály s 8 lôžkami, izolačnej miestnosti s 2 lôžkami a stanoviskom sestier. Súčasťou zariadenia je nefrologická ambulancia a úpravňa vody. Stredisko funguje v dvojzmennej prevádzke. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom sterov z prostredia.

DIA-NE s.r.o Nitra je neštátne hemodialyzačné stredisko s jednou nefrologickou ambulanciou vykonávajúce zdravotnú starostlivosť v špecializovanom nadstavbovom odbore nefrológia - diagnostika a liečba obličkových a pridružených ochorení. Poskytuje edukáciu pacientom pri liečení obličkových ochorení, špecializovanú a konziliárnu činnosť a liečbu obličkového zlyhania. Pracovisko pracuje v dvojzmennej prevádzke. Zariadenie pozostáva z hlavnej dialyzačnej miestnosti s 8 lôžkami, izolačnej miestnosti s 2 lôžkami, stanoviska sestier a úpravne vody. Súčasťou pracoviska je nefrologická ambulancia. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s odberom sterov z prostredia.

HOSPIC – Dom pokoja a zmieru u Bernadetky, Nitra je neštátne lôžkové ZZ hospicovej starostlivosti s 10 izbami a 15 lôžkami poskytujúce paliatívnu liečebnú a ošetrovateľskú starostlivosť, psychosociálnu, respitnú a terminálnu starostlivosť a starostlivosť o pozostalých. Súčasťou Hospicu je i mobilný hospic poskytujúci službu pre členov rodiny starajúcich sa o chorého doma a ambulancia paliatívnej medicíny a liečby bolesti. Kontrola HER bola 1x spojená s testovaním sterilizačnej techniky.

Centrum zdravia – FBLR s.r.o. Nitra – je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, ktoré má 1 ambulanciu a pracovisko spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek.

Izotopcentrum s.r.o., Nitra – oddelenie nukleárnej medicíny má 3 ambulancie, ktoré zabezpečujú vyšetrenia pre spádovú oblasť nitrianskeho kraja.

Medicínske centrum Nitra, spol. s.r.o. – zabezpečujúce laboratórne vyšetrenia pre ambulancie PK Chrenová.

JESSENIUS diagnostické centrum a.s. Nitra - poskytuje komplexnú zdravotnú starostlivosť a vyšetrenia v odbore rádiológia.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu:

Na mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali v roku 2018:

66 vzoriek zo sterilného materiálu, 306 vzoriek z prostredia. Z toho bolo 21 vzoriek z ovzdušia a 32 vzoriek dezinfekčných prostriedkov na zistenie účinnosti.

Otestovali sme 217 sterilizačných prístrojov z 220 existujúcich (t.j. 98,6%), a 231 prístrojov bolo kontrolovaných opakovane. **Tab. IV.2 – IV.6.**

Tab. IV.1.2. uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia: 66 odobraných vzoriek zo **sterilných materiálov** bolo bez kultivačného nálezu. Z 306 vzoriek **z prostredia** bolo 159 pozitívnych t.j. 53,5 %.

Tab. IV.1.3. a Tab. IV.1.4. uvádza výsledky kontroly efektu sterilizácie podľa typu materiálu, obalu a spôsobu sterilizácie. Celkom bolo odobratých 66 vzoriek a všetky boli negatívne.

Tab. IV.1.5. uvádza inventarizáciu sterilizačných prístrojov a kontrolu ich funkčnosti. V nemocniciach, poliklinikách a v ambulanciách v spádovom území okresu evidujeme 134 autoklávov (AUT), 84 horúcovzduchových sterilizátorov (HS), 1 formaldehydový (FS) a 1 plazmový sterilizátor (PS). Pravidelná ročná kontrola bola vykonaná 133x AUT, 82x HS, 1x FS a 1x PS. Opakovane bolo skontrolovaných 193 AUT, 19 HS, 9 FS a 10 PS. Celkom bolo vykonaných 448 kontrol sterilizačnej techniky.

Na všetkých OS v spádovom území a na OCS vo FN boli sterilizačné prístroje testované každý mesiac.

Nemocnica zabezpečuje vlastný monitoring sterilizačných procesov na OCS a OS chemickými, šaržovými indikátormi a Bowie dick testom.

Ostatné prístroje boli využívané v rámci polikliník, ambulancií v meste a obvodných stredísk a to hlavne stomatologickými a niektorými odbornými ambulanciami. Podľa vyhlášky MZ SR č. 553/2007 boli prístroje staršie ako 10 rokov zo strany RÚVZ na ambulanciách kontrolované fyzikálnymi a biologickými testami 2-krát za rok. Prístroje do 10 rokov boli kontrolované 1x za rok. Na všetkých ambulanciách je zavedená kontrola sterilizácie chemickými indikátormi pri každej sterilizácii v AUT a HS. O sterilizačných cykloch a kontrole chemickými indikátormi sa vedú sterilizačné denníky. Resterilizácia jednorazových pomôcok sa nevykonáva.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov.

Z celkového počtu 306 vzoriek z prostredia bolo odobratých 21 vzoriek aeroskopickým meraním a 32x boli odobraté dezinfekčné roztoky na účinnosť. 159 vzoriek bolo pozitívnych (53,5%). Grampozitívna mikroflóra bola zastúpená 146x (najčastejšie boli izolované stafylokoky), gramnegatívna mikroflóra 9x a plesne boli izolované 4x.

S nevyhovujúcimi výsledkami mikrobiálneho monitoringu boli oboznámení vedúci pracovníci oddelení s následným doporučením dodržiavania správnej koncentrácie dezinfekčných roztokov a expozičného času podľa návodu výrobcov resp. bola zabezpečená výmena neúčinných dezinfekčných prostriedkov za iné s inou účinnou látkou.

Vo všetkých prípadoch boli nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov ako aj čistenie a dezinfekcia filtračného systému vzduchotechniky, ktoré boli následne skontrolované.

Sterilizácia sa vykonávala podľa platnej vyhlášky MZ SR č. 553/2007. Vo FN sterilizáciu využívajú všetky oddelenia prostredníctvom OCS.

Pri dezinfekcii na operačných, zákrových sálach, lôžkových oddeleniach a ambulanciách sa dodržiava zásada striedania dezinfekčných prostriedkov na zabránenie vzniku rezistencie mikroorganizmov. Problém býva v nedodržiavaní predpísaných koncentrácií dezinfekčných prostriedkov.

Upratovanie - na operačných, zákrových sálach, oddeleniach a ambulanciách v nemocnici a v poliklinikách majú zabezpečenú diferenciáciu upratovacích pomôcok podľa pracovísk a využívajú systém dvoch vedier. Dezinfekčné prípravky sú v pravidelných intervaloch striedané.

Manipulácia s bielizňou vo FN sa bielizeň zberá do igelitových vriec a jej triedenie sa vykonáva vo zvlášť vyčlenených miestnostiach. Personál, ktorý manipuluje s použitou bielizňou používa pri triedení ochranný odev, masku, rukavice a dodržiava zásady osobnej hygieny. Zber sa robí centrálné. FN využíva pranie bielizne oprávnenou firmou. V poliklinických a obvodných ambulanciách si personál bielizeň triedi priamo v ambulancii a jej pranie si zabezpečuje individuálne doma, oddelene od ostatnej bielizne alebo väčšinou zmluvne v práčovni. Čistá a použitá bielizeň sa skladuje vo zvlášť vyčlenených miestnostiach, resp. v ambulanciách v oddelených skrinkách na čistú a použitú bielizeň.

Manipulácia s odpadom: Vo FN sa využíva separovaný zber odpadu. Nebezpečný biologický odpad sa ukladá do plastových alebo hrubostenných papierových obalov na jedno použitie, centrálné sa skladuje a spaľuje v spaľovni. Biologický materiál z ambulancií je denne zbieraný pracovníkmi upratovacích firiem, resp. upratovačkami na ambulanciách a v týždňových intervaloch zvázaný a likvidovaný firmou na to oprávnenou.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, očkovania proti VHB a VHA, pri poranení ostrým predmetom zdravotníckych pracovníkov a študentov SZŠ a 30x boli poskytnuté konzultácie k prevádzkovým poriadkom nových ambulancií.

Rozhodnutia - v roku 2018 bolo vydaných 7 rozhodnutí (podľa §13) na schválenie priestorov a prevádzkových poriadkov nových ambulancií, 7 rozhodnutí (podľa §12) pri výskyte nozokomiálnych ochorení v zdravotníckych zariadeniach, 23x bol zabezpečený lekársky dohľad formou rozhodnutia pri poranení zdravotníckych pracovníkov a 1x bol zabezpečený lekársky dohľad pacientovi, ktorý bol v kontakte s Klebsiellou pneumoniae produkujúcou CPE.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných baktérií vid' príloha.

Tab. IV.1.1. Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Nitra za rok 2018

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - KAIM/JIS	7	1			3	4
lôžkové odd.- chirurgický smer	9	1			5	6
lôžkové odd. - nechirurgický smer	30	3	3	1	4	11
ambulancie pre deti a dorast	41	41				41
ambulancie pre dospelých	67	3				3
ambulancie odborné	81	38			3	41
ambulancie zubné	100	100			8	108
jednodňové chirurgie	4				7	7
dialýzy	2				2	2
Psychiatrická nemocnica	1		1			1
ZSS, DOS, DSS, Hospic	16		4			4
SPOLU	358	187	8	1	32	228

Tab. IV.1.2. Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Nitra za rok 2018

Oddelenie, klinika	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Centrálne operačné sály (COS)	-	-	-	16	4	25,0
KAIM	6	0	0	15	9	60,0
JIS	-	-	-	7	7	100,0
Kardiocentrum a.s. - OS	4	0	0	15	5	33,3
Infekčná klinika	-	-	-	9	5	55,6
Jednodňové chirurgie – OS	56			56	20	35,7
Klinika úrazovej chir.	-	-	-	21	18	85,7
Klinika detí a dorastu	-	-	-	47	30	63,8
Dialýzy	-	-	-	28	13	46,4
ORL ambulancie	-	-	-	6	3	50,0
Zubné ambulancie	-	-	-	47	21	44,7
Ortopedická ambulanc.	-	-	-	6	3	50,0
Očná ambulanc.	-	-	-	6	5	83,3
Gynekologická amb.	-	-	-	6	3	50,0
ŠN Zobor	-	-	-	11	9	81,8
Zsl. Vodárne	-	-	-	10	4	40,0
SPOLU:	66	-	-	306	159	52,0

Tab. IV.1.3. Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Nitra za rok 2018

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.
	jednoraz kombin. obaloch		kontajne roch		kazetách, dózach		v inom obale		voľne		Spolu		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov	10		2		8				10		30	0	
Sklo	2								4		6	0	
Guma	2								6		8	0	
Textil	6		2		4				6		18	0	
Plasty	4										4	0	
Liečivá													
endoskopy I. kateg.													
Šitie													
Roztoky													
Iné													
SPOLU	24		4		12				26		66	0	
% pozit	36,4		6,1		18,2				39,4		100		

Tab. IV.1.4. Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okrese Nitra za rok 2018

názov zdravot. Pomôcky	Vzorky sterilizované v														SPOLU		% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD		V	P	
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P			
Kov	6		24												30	0	
Sklo			6												6	0	
Guma			8												8	0	
Textil			18				4								22	0	
Plasty																	
Liečivá																	
endosk. I. kateg.																	
Šitie																	
Roztoky																	
Iné																	
SPOLU	6		56				4								66	0	

Tab. IV.1.5. Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Nitra za rok 2018

Typ prístroja	Výsledky testovania							
	Celkový počet	Počet kontrolovaných	% kontrolovaných	Počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	Opakovane kontrolovaných	Počet opakovane pozit.	Počet vyradených
AUT	134	133	99,2	1	0,8	193	-	2
HVZ	84	82	97,6	1	1,2	19	-	2
FS	1	1	100,0			9	-	-
Plazma	1	1	100,0			10	-	-
EO								
Iný								
Spolu:	220	217	98,6	2	0,9	231	-	4

Tab. IV.1.6. Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okrese Nitra za rok 2018

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs.	%			
Ruky personálu	20	8	40,0	8 STA.I		
Pokožka a ruky pacientov	-	-	-			
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	3	2	66,7	2 STA.I		
Inkubátory	-	-	-			
Prostredie endoskopických pracovísk s endoskopmi II. kategórie	-	-	-			
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	-	-	-			
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	25	14	56,0	8 STA.I, 2 STA.A, MIK	PS.A, ACI, CIT	
Dezinfekčné roztoky	32	2	6,3	2		
Lekárske roztoky a H ₂ O	-	-	-			
Masti a gély	-	-	-			
Pomôcky na stravovanie pacientov	17	8	47,1	7 STA.I		
Lôžkoviny a bielizeň	-	-	-			
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov	-	-	-			
Maloplošná dezinfekcia (odd., lekáreň, ambulancie)	135	97	71,9	68 STA.I, 8 ENT, 6 STA.A, 4 STR.I, 2 MIK	2 PS.I, SER, E.C, CIT	4 PL
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	49	20	40,8	16 STA.I, 4 MIK		
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	-	-	-			
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	4	4	100,0	4 STA.I		
Výšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	21	4	19,0	4 MIK		
SPOLU	306	159	52,0	146	9	4

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:	Skratka:	G+	G-
Acinetobacter	ACI	-	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-	-
Alcaligenes faecalis	AF	-	-
Bordetelly	BOR	-	-
Burkholderie	BUR	-	-
Campylobacter	CAM	-	-
Candida albicans	CAN.A	P	-
Citrobacter	CIT	-	-
Clostridium	CLO	+	-
Corynebacterium	COR	+	-
Escherichia coli, Escherichia hermani, Escherichia vulneris	EC,EH,EV	-	-
Enterobacter - aglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium, Eikenella corodens	ENTB	-	-
Enterobacteriace /Pantola dispersia/	ENTBC	-	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis, species/	ENT	+	-
Flavobacter species	FLA	-	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-	-
Hafnia	HAF	-	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-	-
Kvasinky - iné	KV.I	K	-
Legionella	LEG	-	-
Mikrokoky	MIK	+	-
Morganella morgani (predtým Proteus m.)	MM	-	-
Moraxelly /M. lacunata/	MOR	-	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P	-
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P	-
Neisserie	NEI	-	-
Pasteurella species	PAS	-	-
Proteus mirabilis	PR.M	-	-
Proteus vulgaris	PR.V	-	-
Proteus - iný /P. morgani,/	PR.I	-	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P	-
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, G- nefermentujúce paličky, Spingomona paucimobilis/	PS.I	-	-
Salmonella	SAL	-	-
Sarcina	SAR	+	-
Serratia /S. marcescens/	SER	-	-
Shigella	SHI	-	-
Staphylococcus aureus	STA.A	+	-
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+	-
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+	-
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B /	STR.A	+	-
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+	-
Streptococcus pyogenes	STR.S	+	-
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+	-
Vzdušné sporujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megatérium/	VSB	+	-
Yersinia	YER	-	-

Tab. III.9.4 a) Výskyt NN podľa oddelení v okrese Nitra za rok 2018

Oddelenie	FN Nitra		ŠN Zobor Nitra		PN -Veľké Zálužie		DOS Zlatý vek Nitra		ZSS Borinka Nitra		ZSS Viničky Nitra		DIA-NE Nitra		FMC Nitra		Spolu	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
chirurgické	64	14,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	10,7
plastická chir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
detí a dorastu	33	7,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	5,5
novorodenecké	1	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
gyn.-pôrod.	3	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,5
infekčné	22	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	3,7
neurologické	86	17,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	14,4
úrazovej chir. a ortopédie	46	9,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	7,7
interné	55	11,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	9,2
kardiologické	25	5,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	4,2
ORL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
očné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
urologické	24	4,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	4,0
KAIM	49	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	8,2
psychiatrické	4	6,3	-	-	60	93,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	10,7
RT a KO	16	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	2,7

Tab. III.9.4 b) Výskyt NN podľa oddelení v okrese Nitra za rok 2018

Oddelenie	FN Nitra		ŠN Zobor Nitra		PN - Veľké Zálužie		DOS Zlatý vek Nitra		ZSS Borinka Nitra		ZSS Nitrava Nitra		DIA-NE Nitra		FMC Nitra		Spolu	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
cievnej chir.	10	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1,7
FBLR	6	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,0
neurochirurgické	4	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,7
TaPCH	-	-	74	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74	12,4
lieč. dlhodobo chorých	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,3
Zariadenie soc. starostlivosti	-	-	-	-	-	-	-	-	9	100,0	3	100,0	-	-	-	-	12	2,0
dialyzačné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	100,0	2	0,3
Spolu	448	74,9	74	12,4	60	10,0	2	0,3	9	1,5	3	0,5	1	0,2	1	0,2	598	100,0

Tab.III.9.5 a) Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Nitra za rok 2018

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
chirurgická	1	1,6	4	6,3	-	-	-	-	10	15,6	29	45,3	-	-	-	-	5	7,8	15	23,4	64	10,7
plastická chirurgia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KDaD	31	93,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6,1	-	-	33	5,5
Novorodenecké	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
gyn.- pôrodnicka	-	-	-	-	1	33,3	-	-	-	-	1	33,3	-	-	-	-	1	33,3	-	-	3	0,5
infekčná	13	59,1	-	-	-	-	-	-	6	27,3	-	-	-	-	-	-	3	13,6	-	-	22	3,7
neurologická	1	1,2	37	43,0	-	-	3	3,5	3	3,5	-	-	2	2,3	-	-	12	14,0	28	32,6	86	14,4
KÚCHaO	1	2,2	5	10,9	-	-	17	37,0	-	-	14	30,4	4	8,7	-	-	3	6,5	2	4,3	46	7,7
interná	16	29,1	6	10,9	-	-	-	-	2	3,6	-	-	2	3,6	-	-	19	34,5	10	18,2	55	9,2
kardiologická	10	40,0	-	-	-	-	-	-	5	20,0	-	-	2	8,0	-	-	3	12,0	5	20,0	25	4,2
ORL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
očná	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
urologické	-	-	1	4,2	-	-	-	-	1	4,2	9	37,5	-	-	-	-	5	20,8	8	33,3	24	4,0
KAIM	-	-	11	22,4	-	-	-	-	1	2,0	-	-	2	4,1	-	-	28	57,1	7	14,3	49	8,2
psychiatrická	-	-	3	75,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25,0	4	0,7
RT a KO	1	6,3	2	12,5	-	-	-	-	1	6,3	-	-	2	12,5	-	-	9	56,3	1	6,3	16	2,7

Tab.III.9.5b) Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Nitra za rok 2018

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
cievnej chirurgie	2	20,0	1	10,0	-	-	-	-	1	10,0	2	20,0	-	-	-	-	2	20,0	2	20,0	10	1,7
KFBLR	-	-	2	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	16,7	3	50,0	6	1,0
neurochirurgická	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	1	25,0	-	-	-	-	2	50,0	-	-	4	0,7
ŠN Nitra	21	28,4	27	36,5	-	-	2	2,7	1	1,4	-	-	1	1,4	-	-	3	4,1	19	25,7	74	25,7
PN V.Zálužie	3	5,0	3	5,0	-	-	52	86,7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,7	1	1,7	60	10,0
DOS Zlatý vek Nitra	1	50,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,3
ZSS Nitra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	83,3	-	-	1	8,3	1	8,3	12	2,0
FMC Nitra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
DIA-NE Nitra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
SPOLU	101	16,9	104	17,4	1	0,2	74	12,4	31	5,2	56	9,4	25	4,2	-	-	103	17,2	103	17,2	598	100

Iné: 29x flebitída, 2x osýpky

Koža a sliznice: 10x inflamovaný dekubit, 9x svrab, 3x kožný absces, 2x kandidová stomatitída, a 1x flegmóna

Tab.III.9.6 a) Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Nitra za rok 2018

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste chirurg.rany (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Acinetobacter	-		9	75,0	-	-	-	-	1	8,3	-	-	-		-	-	1	8,3	1	8,4	12	2,0
Adenovírus	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Candida alb.	-	-	3	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16,7	-	-	1	8,3	6	50,0	12	2,0
Candida iná	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	0,2
Citrob.freundii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
Cl.difficile	53	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	8,7
E.coli	-	-	4	7,8	-	-	-	-	1	2,0	3	5,9	-	-	-	-	9	17,6	34	66,7	51	8,5
Enter.aerog.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,2
Enter.cloacae	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	-	-	-	-	-	-	5	62,5	2	25,0	8	1,3
Enter.kobei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33,3	-	-	-	-	-	-	2	66,7	3	0,5
Kleb.iná	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	0,2
Kleb.pneum.	-	-	28	41,2	-	-	-	-	2	2,9	5	7,4	2	2,9	-	-	19	28,0	12	17,6	68	11,4
Kult.negat.	3	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,5
Mikroorg.g- nezistené	-	-	4	50	-	-	2	25,0	2	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1,3
norovírus	19	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	3,2
Proteus mirab.	-	-	1	7,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	14,3	11	78,6	14	2,3
Proteus-MM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	66,7	-	-	-	-	-	-	1	33,3	3	0,5
Provid.stuartii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	0,2

Tab.III.9.6 b) Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Nitra za rok 2018

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste chirurg.rany (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Pseud.aerug.	-	-	17	40,5	-	-	-	-	1	2,4	8	19,0	1	2,4	-	-	4	9,5	11	26,2	42	7,0
rotavírus	11	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	1,8
Salm.bovism.	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Serr.marces.	-	-	1	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	75,0	-	-	4	0,6
Iný špec.staf.	-	-	1	9,1	-	-	-	-	-	-	6	54,5	-	-	-	-	3	27,3	1	9,1	11	1,8
Stp.aureus	-	-	5	22,7	-	-	-	-	-	-	4	18,2	4	18,2	-	-	9	40,9	-	-	22	3,7
Stp.aur.MRSA	-	-	14	36,8	1	2,6	2	5,3	-	-	10	26,3	3	8,0	-	-	7	18,4	1	2,6	38	6,4
Stp.epidermid.	-	-	1	14,3	-	-	-	-	-	-	1	14,3	-	-	-	-	5	71,4	-	-	7	1,2
Stp.haemolyt.	-	-	2	11,1	-	-	-	-	-	-	2	11,1	1	5,6	-	-	12	66,7	1	5,5	18	3,0
Stp.hominis	-	-	2	9,5	-	-	-	-	3	14,3	4	19,0	1	4,8	-	-	11	52,4	-	-	21	3,5
Str.sk. B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
Str.sk.D ent.	-	-	3	8,6	-	-	-	-	-	-	7	20,0	1	2,8	-	-	7	20,0	17	48,6	35	6,0
Vírus chrípA	-	-	-	-	-	-	4	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,6
Vírus morbil.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,3
Zákož.svrab.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	0,2
ZES – negat.	3	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,5
Zes-nevyšet.	10	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1,7
Bez odberu	-	-	9	8,5	-	-	66	62,2	18	17,0	2	1,9	9	8,5	-	-	2	1,9	-	-	106	17,7
Spolu	101	16,9	104	17,4	1	0,2	74	12,4	31	5,2	56	9,4	25	4,2	-	-	103	17,2	103	17,2	598	100

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz

Činnosť oddelenia epidemiológie v roku 2018

Oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Nitre			Počet
1.	Epidemiologické vyšetovanie v ohniskách nákazy (okrem NN)	počet ohnisk zvýšený zdravotný dozor lekársky dohľad spolu:	3630 4 247 3881
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia: voda potraviny iné spolu:	119 17 3 0 139
3.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov kontrola očkovania (počet očkovaných) ¹⁾ kontrola skladovania očkovacích látok prejednanie neúčasti na očkovaní priestupkové konanie spolu:	69 14467 69 0 0 14605
4.	Práca v EPIS-e	zadávanie prípadov kontrola a uzatváranie prípadov spracovanie dotazníkov k epidémii SRV spolu:	3525 3525 53 80 7183
5.	Analýza epidemiologickej situácie (uviesť počet)	týždenná mesačná ročná na požiadanie spolu:	52 12 2 78 144
6.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť prednášky pre ZP spolu:	3 2 5
7.	Publikačná činnosť	Spolu ²⁾ :	0
8.	Účasť na konferenciách ³⁾	aktívna pasívna spolu:	0 7 7

9.	Práca na osobitných štúdiách a programoch ⁴⁾	príprava zadania	2
		zber podkladov	2
		sumarizácia	4
		analýza	1
		iné (príprava)	6
		spolu:	15
	vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie		2
10.	o odbornej spôsobilosti		
11.	Posudková činnosť	štúdie projektovej dokumentácie	0
		konzultácie	204
		kolaudácia	0
		vydanie posudkov (čiastkové stanoviská)	0
		záväzné stanoviská	0
		spolu:	204
12.	Podnety	počet	9
13.	Sankcie	v zmysle § 12 odsek 2 opatrenia počet	0
		v zmysle § 12 ods. 2	251
14.	Rozhodnutia	v zmysle § 13 ods. 4	8
15.	Odvolaania	počet	0

Prednášková činnosť

MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Prednáška EPIS	Študenti katedry agrobiológie a potravinových zdrojov na SPU v Nitre	SPU Nitra	10.4. 2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Biologické riziká pri práci policajtov	členovia polície	Mestská polícia Nitra	12.4. 2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysokonákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov FN v Nitre	FN Nitra	30.5. 2018

MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysokonákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov Nemocnice Zlaté Moravce	Nemocnica Zlaté Moravce	31.5. 2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA Mgr.Pivarčiová Barbora Mgr. Zuzana Polačiková	„ Očkovanie hrou“ Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaniu	Prednáška pre študentov stredných škôl	RÚVZ Nitra	6.6. 2018

Účasť na konferenciách - pasívna 7 x

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
53. Nitrianske lekárske dni	Agroinštitút Nitra	27.9.2018	3
Životné podmienky a zdravie	Nový Smokovec	1. - 3. 10. 2018	1x
12.celoslovenská infektologická konferencia	Nitra	12. - 13. 10. 2018	7
XXIII. Červenkové dni preventívnej medicíny	Banská Bystrica	15. - 17. 10. 2018	1x
VZ je súčasťou našej práce	Agroinštitút Nitra	17.10.2018	9
XII. Martinské dni preventívneho lekárstva a toxikológie	Martin Hotel Turiec	18. - 19. 10. 2018	1x

Medzinárodná konferencia nemocničnej epidemiológie a hygieny	Hotel Chopin	25. -26.10.2018	3x
--	--------------	-----------------	----

Iné školenia

Dátum	Miesto	Názov	Počet osôb
14.3.2018	RÚVZ Nitra	Ochrana osobných údajov	10
17.10.2018	RÚVZ Nitra	Školenie GDPR	11
16.11.2018 23.11.2018	RÚVZ Nitra	Školenie BOZP	9

V. Ostatné činnosti

Práca na osobitných programoch

Národný imunizačný program

Zabezpečovanie realizácie imunizačného programu patrí medzi prioritné úlohy v oblasti surveillancie a kontroly prenosných ochorení, čo je jeden zo základných cieľov Programového vyhlásenia vlády na úseku verejného zdravotníctva.

V rámci plnenia programového vyhlásenia vlády v oblasti surveillancie a kontroly prenosných ochorení sme v roku 2018 zabezpečovali:

- sledovanie a dispenzarizáciu nosičov HBsAg a anti HCV pozitívnych osôb,
- epidemiologické vyšetovanie v ohniskách nákaz, vrátane zabezpečovania protiepidemických opatrení,
- spracovanie výskytu prenosných ochorení do informačného systému EPIS na regionálnej úrovni,
- výmenu informácií medzi odborníkmi v oblasti verejného zdravotníctva prostredníctvom systému rýchleho varovania,
- surveillancie nemocničných nákaz, vrátane kontrol HER,
- výchovu obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení.

Monitoring nákaz preventabilných očkovaním

Priebežne počas roka 2018 sa monitoroval výskyt nákaz preventabilných očkovaním, t.j. detská obrna, záškrt, tetanus, divý kašeľ, žltáčka typu A a typu B, hemofilové invazívne nákazy, pneumokokové invazívne ochorenia, mumps, ružienka, osýpky a tuberkulóza. Zaznamenali sme 8 prípadov ochorení na osýpky, 4 prípady ochorenia na TBC u dospelých osôb, 11 ochorení na pertussis, nezaznamenali sme žiadne ochorenie na akútnu VHA, vykázali sme 2 ochorenia na akútnu VHB (z toho 1 krát išlo o importované ochorenie u 3-ročného dieťaťa prísťahovaného z Ukrajiny), 3 ochorenia na akútnu VHE a 11 chronických vírusových hepatítid (8x CHVHB, 3x CHVHC).

Kontrola plnenia imunizačného programu

Plnenie IP a priebeh imunizácie detí sa kontroloval viacerými spôsobmi. V roku 2018 boli hlásené odmietnutia povinného očkovania praktickým lekárom pre deti a dorast v počte 205. Individuálne pohovory uskutočňujeme v poradni pre očkovanie na základe žiadosti rodičov o konzultáciu vo veci povinného očkovania.

V priebehu sledovaného obdobia boli priebežne poskytované telefonické konzultácie ako aj písomné vyjadrenia pre pediatrov týkajúcich sa očkovania.

PZS boli pravidelne mesačne informovaní o výskyte prenosných ochorení ako aj o aktuálnej problematike na úseku verejného zdravia.

Pre širokú verejnosť sme priebežne poskytovali informácie a rady osobne alebo telefonicky o možnosti očkovania rôznych druhov očkovaní, ktoré nie je hrazené zo základného zdravotného poistenia a tiež o povinnom a odporúčanom očkovaní osôb pred cestou do zahraničia.

Surveillance infekčných chorôb

V rámci prevencie prenosných ochorení pracovníci odboru epidemiológie nariaďovali opatrenia na zabránenie vzniku ďalších ochorení v 3630 ohniskách nákaz. Súčasne v rodinách chorých ako aj v školských, predškolských a ostatných kolektívnych zariadeniach bolo vykonané poradenstvo a podávanie informácií o predchádzaní šírenia infekčných ochorení.

Spolupracujeme s klinikou lekárskej mikrobiológie vo FN v Nitre a s ďalšími subjektmi na regionálnej, národnej úrovni (NRC v BA , NRC BB, LF UK v BA, SAV, CL Bratislava, Medirex Bratislava, ALPHA MEDICAL Bratislava, SYNLAB Slovakia s.r.o), ktoré zabezpečujú a zaručujú vyššiu kvalitu diagnostických možností.

Spolupracujeme s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, ako aj s infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu a pohlavne prenosné ochorenia.

U kontaktov novozistených nosičov HBsAg (13 prípadov) a v ohniskách nákazy pri vírusových hepatitídach (2 krát akútna VHB, 8 krát chronická VHB, 3 krát chronická VHC, 3 krát akútna VHE) boli vykonané protiepidemické opatrenia s odberom materiálu na sérologické vyšetrenia, resp. vakcinácia kontaktov proti VHB. V ohniskách hepatitíd boli vydávané rozhodnutia regionálneho hygienika o lekárskom dohľade a zvýšenom zdravotnom dozore. Pri negatívnych výsledkoch bolo u kontaktov v ohniskách VHA a VHB zahájené očkovanie.

Pozornosť sa venuje aj predchádzaniu profesionálnym nákazám v zdravotníctve sústavným sledovaním poranení ihlou a ostrými krvou kontaminovanými predmetmi (zaznamenali sme 34 poranení). Evidujeme 3 novodiagnostikovaných anti HCV pozitívnych osôb, u všetkých bola sérologicky potvrdená chronická VHC.

Kontinuálne sme sledovali a v týždenných intervaloch analyzovali výskyt chrípky a ARO v pôsobnosti RÚVZ Nitra ako aj v Nitrianskom kraji. V sledovanom období sme zabezpečili 47 odberov biologického materiálu na vyšetrenie do NRC pre chrípku, z toho bol 41 krát potvrdený vírus chrípky.

Epidemiologický informačný systém

Využívame všetky možnosti, ktoré systém poskytuje - centrálnu databázu prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnu databázu prípadov chrípky, CHPO, ARO hlásených hromadne, systém rýchleho varovania:

- vložených 3525 hlásení o prenosných ochoreniach
- týždenné spracovanie o výskyte chrípky a ARO
- týždenné spracovanie hlásení o MES na regionálnej a krajskej úrovni.

Nozokomiálne nákazy (NN)

Za rok 2018 evidujeme zo zdravotníckych zariadení okresov Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa spolu 728 nozokomiálnych ochorení (448 FN Nitra, 74 ŠN Nitra, 60 PN Veľké Zálužie, 1 FMC Nitra, 1 DIA NE Nitra, 12 ZSS Nitra, 2 Dom opatrovateľskej služby v Nitre, 119 Nemocnica Zlaté Moravce, 8 ZSS Zlaté Moravce a 3 ochorenia B Braun – dialyzačné služby Šaľa). Zo 728 nozokomiálnych ochorení bolo 377 (t.j.51,8%) aktívne vyhládaných v spolupráci s ústavom klinickej mikrobiológie.

V rámci vykonávania surveillancie nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce pokračovali previerky hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach. Za rok 2018 sme vykonali 340 previerok (z toho 6 krát v súvislosti s epidemickým výskytom NN) spojených s odberom materiálu na mikrobiologické vyšetrenia.

Taktiež boli poskytované konzultácie k projektovej dokumentácii, k hygienicko-epidemiologickému režimu, poradenstvo pri výskyte multirezistentných bakteriálnych kmeňov.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach zasadala 2 krát: v Špecializovanej nemocnici (ŠN) Nitra – Zobor a v Nemocnici Zlaté Moravce.

V rámci prevencie NN sme vykonávali kontrolu sterilizačnej techniky v nemocniciach v Nitre a v Zlatých Moravciach na oddelení centrálnej sterilizácie, operačných sálach, ako aj v ostatných ambulanciách a v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. Skontrolovaných bolo 560 sterilizačných prístrojov a spolu bolo odobratých 400 sterov z prostredia a sterilného materiálu, 23 krát bolo aeroskopom skontrolované ovzdušie operačných sál, 24 krát boli odobraté stery z rúk zdravotníckeho personálu, a 40 krát dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti. 242 krát bolo skontrolované dodržiavanie zákona č.377/2004 o ochrane nefajčiarov. Porušenie zákona nebolo zistené ani v jednom prípade.

Poranenie zdravotníckych pracovníkov kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity v tomto roku bolo hlásené 34 krát. Lekársky dohľad bol nariadený v 23 prípadoch a 11 prípadov bolo podľa miesta trvalého bydliska nahlásených na príslušné RÚVZ .

V súvislosti s kontaktom pacientov s pozitívnym nálezom *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenamázy bol 2 pacientom nariadený lekársky dohľad spojený s odberom materiálu na mikrobiologické vyšetrenie.

Rozhodnutím regionálneho hygienika boli 5 krát schválené priestory zdravotníckych zariadení spolu s prevádzkovými poriadkami, 3 krát len samotné prevádzkové poriadky ambulancií a 40 krát bola poskytnutá konzultácia k prevádzkovým poriadkom.

Surveillance chronických ochorení

Neoddeliteľnou súčasťou surveillancie prenosných ochorení je výchova obyvateľov v prevencii prenosných ochorení, ktorá je rutinnou súčasťou práce v ohnisku nákazy a je teda určená jednotlivcom a kolektívom, v prostredí ktorého sa prenosné ochorenie vyskytlo.

Okrem toho sa vykonávala výchova obyvateľstva k zdravému spôsobu života prostredníctvom všetkých dostupných mediálnych foriem.

V oblasti prevencie neinfekčných ochorení sa pracovníčky oddelenia NI a sterilizácie podieľali aj na činnosti poradni zdravia pri individuálnych a hromadných podujatiach zameraných na prevenciu ochorení a to meraním TK, BMI, cholesterolu, glukózy, telesného tuku a poradenstva (VšZP v Nitre).

Mimoriadne epidemiologické situácie

Uplatňujeme opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných ochorení, vrátane mimoriadnych opatrení pri hromadnom výskyte prenosných ochorení.

V roku 2018 sme vykazovali 57 epidémií: A02 (11x), A08.0 (4x), A08.1 (22x), A08.2 (1x), A04.5 (1x), A04.7 (1x), A09 (8x), B86 (7x), J06 (1x), J 10 (1x), z toho 7 epidémií malo nozokomiálny pôvod (A 04.7 (1x), A08.1 (2x), A 09 (1x), B86 (1x), J06 (1x) a J10 (1x).

Mimoriadna udalosť zo dňa 18.12.2018.

Krajské operačné stredisko v Nitre hlásilo dňa 18.12.2018 o 11,25 bezpečnostný incident v zariadení na výkon väzby a na výkon trestu odňatia slobody v Nitre. Odborné zamestnankyne vykonali priamo na mieste incidentu obhliadku priestorov, ktorou bolo zistené nasledovné: Na oddelení s väznenými osobami došlo k manipulácii s obálkou s neznámou látkou. S obálkou manipuloval jeden pracovník – samostatný referent režimu. Pracovník otvoril obálku, v ktorej sa nachádzalo ďalšie uzavreté vrecúško s neznámou práškovou látkou. Nedošlo k narušeniu celistvosti vrecúška, ani k poškodeniu obalu. Pracovník okamžite vložil vrecúško do uzatvárateľnej nádoby a následne kontaktoval svojho nadriadeného. Celé vrecúško aj s obsahom neznámej látky zabezpečili príslušníci Hasičského a záchranného zboru SR a preniesli na analýzu do Kontrolného chemického laboratória v Nitre. V závere protokolu o meraní je uvedené nasledovné: Materiál nebol rádioaktívny a neobsahoval žiadne omamné a psychotropné látky zo skupiny opiátov, amfetamínov alebo kanabinoïdov. Hlavnou zložkou práškovej zmesi bol kapsaicín a dihydrokapsaicín, ďalšie sprievodné zložky boli sacharidy, polysacharidy a vyššie mastné kyseliny. Tieto zložky zmesi sú typické pre kuchynský koreninový prípravok – paprika.

Environmentálna surveillance poliomyelitídy

Po eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike sa aj naďalej pokračuje v plnení úloh vo všetkých doteraz vykonávaných surveillance. Pozornosť sa venovala výskytu

akútnych chabých paréz, seróznych meningitíd a encefalitíd s dôrazom na odber materiálu na laboratórnu diagnostiku. V rámci plnenia úloh environmentálnej surveillancie polio-like sme vykonali spolu 14 odberov odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a enterovírusov vo vonkajšom prostredí a to z ČOV v Nitre a v Zlatých Moravciach. Virologické vyšetrenie odobratých vzoriek odpadových vôd bolo na prítomnosť poliovírusov vo vonkajšom prostredí bolo negatívne.

Prevenia HIV/AIDS - testovanie, poradenstvo, sledovanie

Laboratórna diagnostika HIV

V spolupráci s Ústavom klinickej mikrobiológie FN v Nitre v rámci nariadenia zvýšeného zdravotného dozoru zameraného na zamedzenie prenosu HIV/AIDS v zdravotníckych zariadeniach okresu Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce bolo vykonané vyšetrenie anti-HIV1, anti-HIV2 a vyšetrenie antigénu 34 krát pri zistení poranenia zdravotníckych pracovníkov a študentov SZŠ a UKF v Nitre.

Špecializovaná poradňa HIV / AIDS

Za účelom prevencie výskytu HIV/AIDS poskytovala svoje služby poradňa pre prevenciu HIV/AIDS zriadená pri RÚVZ so sídlom v Nitre. Jej činnosť bola vykonávaná plynule počas roku 2018 na základe požiadaviek klientov. Poradňa poskytla odborné poradenstvo 45 klientom. Poradenstvo bolo predodberové aj poodberové. Bolo vykonaných 90 návštev a 47 výkonov. Na vyšetrenie HIV protilátok a antigénu bolo odobratých 45 sér. Poradňu navštívilo 34 mužov a 11 žien. Všetky vyšetrenia s výnimkou jedného boli anonymné. V jednom prípade bolo vyšetrenie reaktívne u anonymného žiadateľa (48 – ročný muž), ktorý nereagoval na opakované výzvy zo strany RÚVZ. Boli vydané 2 certifikáty v anglickom jazyku na základe predloženia laboratórneho vyšetrenia krvi od poskytovateľa primárnej zdravotnej starostlivosti. Odborné poradenstvo sa týkalo konkrétnych opatrení na ochranu zdravia.

Poradne očkovania

Na RÚVZ so sídlom v Nitre je zriadená poradňa očkovania, ktorej základným cieľom je konzultačná činnosť v oblasti ochorení preventabilných očkovaním - poskytovanie informácií o povinnom a odporúčanom očkovaní, o indikáciách a kontraindikáciách očkovania, o zložení vakcín a nežiaducich účinkoch po očkovaní. Na internetovej stránke je zverejnená jej obsahová náplň ako aj termín jej činnosti. Vzhľadom k tomu, že doteraz

nebolo potrebné po zažiadaní konzultácie uskutočniť osobné stretnutie v uvedenom čase, konzultácie boli vybavované okamžite.

Podľa obsahovej stránky to boli konzultácie pred cestou do zahraničia, konzultácie k problematike povinného pravidelného očkovania a odporúčaného očkovania.

Organizovanie zdravotno-výchovných akcií pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy odporúčané SZO

Aj v tomto roku sme sa zapojili do regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu „CLEAN CARE IS SAFER CARE“. Do aktivít boli zapojené všetky lôžkové zariadenia v okresoch Nitra a Zlaté Moravce, dialyzačné pracoviská, študenti SZŠ UKF v Nitre, vybrané ambulancie a zariadenia sociálnych služieb.

V súvislosti s XIII. ročníkom kampane EIW, ktorá sa uskutočnila v dňoch 23.4.2018 až 29.4.2018 pod heslom „Očkovanie je právo jednotlivca, ale súčasne je spoločnou zodpovednosťou“ boli realizované nasledovné aktivity:

- na internetovej stránke RÚVZ bola zverejnená informácia o prebiehajúcom EIW pre laickú verejnosť;
- všetkým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (všeobecným lekárom pre deti, dorast a dospelých) bol zaslaný elektronickou poštou informačný materiál o prebiehajúcom EIW 2018 „Epidemiologická situácia vo výskyte osýpok k decembru 2017“, „Leták – Ako sa chrániť pred kliešťom“, „Prírodné ohniská kliešťovej encefalitídy na Slovensku“, Aktualizované usmernenie hlavného hygienika Slovenskej republiky k Akčnému plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a kongenitálneho rubeolového syndrómu a na elimináciu rubeoly v SR, „Výsledky administratívnej kontroly očkovania v Nitrianskom kraji k 31.8.2017“;
- vedeniu Kliniky detí a dorastu FN v Nitre bol zaslaný edukačný materiál „Sedem hlavných dôvodov prečo očkovať“, ktorý bol odprezentovaný na porade oddelenia. Na KNDAĐ bol osobne doručený aktuálny očkovací kalendár na rok 2018 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých a zdravotný personál novorodeneckej kliniky ho odovzdal všetkým matkám (vrátane rómskej komunity) pri prepustení z pôrodnice do domáceho prostredia;
- pre cieľovú skupinu laickej verejnosti v spolupráci s oddelením zdravotnej výchovy RÚVZ v Nitre bola na RÚVZ vytvorená nástenná tabuľa o prebiehajúcom EIW 2018, ako aj na mestskom úrade v Nitre v klientskom centre a v areáli FN v Nitre;

- počas EIW prostredníctvom odborných pracovníkov odboru epidemiológie boli pre odbornú aj laickú verejnosť telefonicky aj elektronickou poštou poskytované konzultácie o povinnom očkovaní a o očkovaní do zahraničia;
- členom mestskej polície v Nitre bola odprezentovaná prednáška „Biologické riziká pri práci policajtov“ so zameraním na prevenciu chorôb preventabilných očkovaním;
- pre cieľovú skupinu študentov a pedagógov SZŠ v Nitre a UKF v Nitre - Fakulty soc. vied a zdravotníctva - Katedry ošetrovateľstva, bol doručený materiál o prebiehajúcom EIW 2018 s cieľom poukázať na význam očkovania a tým pomáhať udržiavať kolektívnu imunitu v celom európskom regióne „Moje očkovanie je prospešné aj pre iných“. Prevádzkovatelia školských zariadení boli požiadaní o vyvesenie edukačného materiálu o prebiehajúcom EIW na nástenky a o prezentovaní kampane na školských seminároch;
- starostom obcí a materským centráram v regióne Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce boli elektronickou poštou poskytnuté informácie o prebiehajúcej kampani Európskeho imunizačného týždňa s cieľom poukázania na význam očkovania;
- pre študentov a pedagógov Katedry agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre bola odprezentovaná prednáška „EPIS“, vrátane všeobecných informácií o očkovaní.
- v Nitrianskych novinách bol uverejnený článok o prebiehajúcom EIW v roku 2018.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2018 v okrese Nitra.

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2018 v okrese Nitra.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2018 v okrese Nitra.

V tabuľke VI.4. sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2018 v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese N i t r a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2018		Z toho				
				muži		ženy		
		abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	
		n	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	149	92,5	63	80,7	86	103,6
		n	4	2,5	0	0	4	4,8
A03	Bacilová dyzentéria	o	1	0,6	0	0	1	1,2
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	302	187,6	158	202,5	144	173,5	
A05	Iné bakter. otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	320	198,7	159	203,8	161	194,0	
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	22	13,7	6	7,7	16	19,3	
B15	Akútna hepatitída A	-	-	-	-	-	-	
B16	Akútna hepatitída B	2	1,2	1	1,3	1	1,2	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	3	1,9	1	1,3	2	2,4	
B17.8	Iná špecifikovaná VH	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	7	4,3	5	6,4	2	2,4	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	10	6,2	2	2,6	8	9,6	
A38	Šarlach	13	8,1	7	9,0	6	7,2	
B01	Ovčie kiahne	530	329,1	273	349,8	257	309,7	
B05	Osýpky	3	1,9	1	1,3	2	2,4	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	-	-	-	-	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	1	0,6	0	0	1	1,2	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	34	21,1	21	26,9	13	15,7	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	8	5,0	6	7,7	2	2,4	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	2	0,6	1	1,3	1	1,2	
A21	Tularémia	1	0,6	0	0	1	1,2	
B58	Toxoplazmóza	-	-	-	-	-	-	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiróza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	-	-	-	-	-	-	
A35	Tetanus	1	0,6	1	1,3	0	0	
A69	Lymská borelióza	15	1,9	9	11,5	6	7,2	
B86	Svrab	66	41,0	34	43,6	32	38,6	
B02	Herpes zoster	80	49,7	33	42,3	47	56,6	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese N i t r a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu		
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
A01	Brušný týfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	11	37	22	9	6	6	17	11	9	12	9	149	
			rel.	669,9	558,7	272,5	129,4	80,7	69,3	70,2	40,7	41,5	54,7	33,6	92,5	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	4
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	4,1	3,7	-	9,1	-	2,5
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
			rel.	-	-	-	-	-	-	4,1	-	-	-	-	0,6	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	25	70	24	12	20	11	25	16	20	14	65	302		
		rel.	1522,5	1056,9	297,3	172,5	269,0	127,1	103,2	59,2	92,1	63,8	243,0	187,6		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými organ. vyvol. črev. infekcie	abs.	41	145	34	4	8	9	27	23	7	7	15	320		
		rel.	2497,0	2189,3	421,2	57,5	107,6	104,0	111,5	85,2	32,2	31,9	56,1	198,7		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	1	2	1	1	2	3	7	2	1	1	1	22		
		rel.	60,9	30,2	12,4	14,4	26,9	34,7	28,9	7,4	4,6	4,6	3,7	13,7		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2		
		rel.	-	15,1	-	-	-	-	-	3,7	-	-	-	1,2		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	3		
		rel.	-	-	-	-	-	-	4,1	3,7	-	-	3,7	1,9		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	1	-	2	1	-	1	2	-	7		
		rel.	-	-	-	14,4	-	23,1	4,1	-	4,6	9,1	-	4,3		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	1	1	2	1	-	-	1	2	-	2	-	10		
		rel.	60,9	15,1	24,8	14,4	-	-	4,1	7,4	-	9,1	-	6,2		
A38	Šarlach	abs.	-	6	7	-	-	-	-	-	-	-	-	13		
		rel.	-	90,6	86,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,1	
B01	Ovčie kiahne	abs.	19	198	229	45	16	6	10	3	3	-	1	530		
		rel.	1157,1	2989,6	2836,6	646,8	215,2	69,3	41,3	11,1	13,8	-	3,7	329,1		

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese N i t r a - rok 2018 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	3
		rel.	-	-	-	-	-	11,6	-	3,7	-	4,6	-	1,9
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,7	0,6
A85-A87	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	1	6	7	3	3	4	2	-	4	4	34
A89		rel.	-	15,1	74,3	100,6	40,3	34,7	16,5	7,4	-	18,2	15,0	21,1
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	2	-	-	1	2	1	1	-	1	8
		rel.	-	-	24,8	-	-	11,6	8,3	3,7	4,6	-	3,7	5,0
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
		rel.	-	-	-	-	13,5	-	-	-	-	4,6	-	1,2
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	3,7	-	-	-	0,6
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	4,1	-	-	-	-	0,6
A69	Lymfská borelióza	abs.	-	-	1	-	2	-	4	2	3	3	-	15
		rel.	-	-	12,4	-	26,9	-	16,5	7,4	13,8	13,7	-	1,9
B86	Svrab	abs.	-	1	9	13	5	4	6	5	4	7	12	66
		rel.	-	15,1	111,5	186,9	67,2	46,2	24,8	18,5	18,4	61,9	44,9	41,0
B02	Herpes zoster	abs.	-	1	-	-	4	4	9	7	9	18	28	80
		rel.	-	15,1	-	-	53,8	46,2	37,2	25,9	41,5	82,1	104,7	49,7

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese N i t r a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu		
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MAJ	JÜN	JÜL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	5	2	21	12	31	15	12	25	6	9	7	4	149	
			%	3,3	1,3	14,1	8,1	20,8	10,1	8,1	16,8	4,0	6,0	4,7	6,7	100,0	
		n	abs.	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
			%	-	50,0	-	25,0	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
			%	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	13	22	16	15	28	52	38	26	27	23	30	12	302		
		%	4,3	7,3	5,3	5,0	9,3	17,2	12,6	8,6	8,9	7,6	9,9	4,0	100,0		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus a inými org. vyv. črev. infekcie	abs.	27	13	19	18	25	24	27	31	21	30	39	46	320		
		%	8,4	4,1	5,9	5,6	7,8	7,5	8,4	9,7	6,6	9,4	12,2	14,4	100,0		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	-	1	8	-	-	3	4	5	-	-	-	1	22		
		%	-	4,5	36,4	-	-	13,7	18,2	22,7	-	-	-	4,5	100,0		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2		
		%	-	-	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-	-	-	100,0		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	3		
		%	-	-	-	-	-	33,3	-	-	33,3	-	33,4	-	100,0		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	3	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	7		
		%	42,8	28,6	14,3	-	-	-	-	-	14,3	-	-	-	100,0		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	2	-	-	-	1	4	2	-	-	-	1	-	10		
		%	20,0	-	-	-	10,0	40,0	20,0	-	-	-	10,0	-	100,0		
A38	Šarlach	abs.	3	-	3	-	6	-	-	-	-	-	-	1	13		
		%	23,1	-	23,1	-	46,1	-	-	-	-	-	-	7,7	100,0		
B01	Ovčie kiahne	abs.	104	75	84	50	63	34	19	8	7	26	27	33	530		
		%	19,6	14,2	15,9	9,4	11,9	6,4	3,6	1,5	1,3	4,9	5,1	6,2	100,0		

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese N i t r a - rok 2018 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	100,0
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J10	Chripka	abs.													
		%													
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0
A85- A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	2	-	2	-	-	3	8	10	4	2	3	-	34
		%	5,9	-	5,9	-	-	8,8	23,5	29,4	11,8	5,9	8,8	-	100,0
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	1	1	2	-	2	-	-	2	-	8
		%	-	-	-	12,5	12,5	25,0	-	25,0	-	-	25,0	-	100,0
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	50,0	100,0
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	100,0
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
A69	Lymská borelióza	abs.	2	-	-	-	1	2	3	4	3	-	-	-	15
		%	13,3	-	-	-	6,7	13,3	20,0	26,7	20,0	-	-	-	100,0
B86	Svrab	abs.	10	3	18	5	1	2	-	5	5	15	-	2	66
		%	15,2	4,5	27,3	7,6	1,5	3,0	-	7,6	7,6	22,7	-	3,0	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	10	6	6	2	6	11	7	10	8	4	7	3	80
		%	12,5	7,5	7,5	2,5	7,5	13,8	8,7	12,5	10,0	5,0	8,7	3,8	100,0

Tabuľka VI.4. Menšie epidémie alimentárnych nákaz (2-5 prípadov) spolu za okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce

Dg.	Agens	Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí	
Salmonella	A02	S. bližšie neurčená	-	-	-	-
		S.enteritidis	27	67	24	-
		S.infantis	-	-	-	-
		S.typhimurium	-	-	-	-
Kampylobakter	A04.5	Campylobacter jejuni	20	41	1	-
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	-	-	-	-
		Iné listérie	-	-	-	-
Yersinia	A04.6		-	-	-	-
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	-	-	-	-
Bacillus	A05.4	B. cereus	-	-	-	-
		Iný bacillus	-	-	-	-
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		-	-	-	-
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	-	-	-	-
	A05.2	Cl. perfringens	-	-	-	-
		Iné clostrídium - Cl.difficile	1	3	3	-
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	-	-	-	-
	A03	Shigella	-	-	-	-
	A04.8	Iné bakteriálne agens (A04.0)	-	-	-	-
Parazity	B75	Trichinella	-	-	-	-
	A07.1	Giardia	-	-	-	-
	A07.2	Cryptosporidium	-	-	-	-
		Anisakis	-	-	-	-
		Iné parazity	-	-	-	-
Vírusy	A08.1	Norovírus	31	91	56	-
	A08.2	Adenovírus	5	11	5	-
	A08.0	Rotavírusy	17	41	36	-
Iné agens		Histamín	-	-	-	-
		Morské biotoxíny	-	-	-	-
	B17.2	Vírus hepatitídy E	-	-	-	-
Neznámy agens	A09	Negat.	4	15	13	-

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE ŠAĽA
ZA ROK 2018**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

Stručná demografická situácia v okrese Šaľa k 1.1.2018

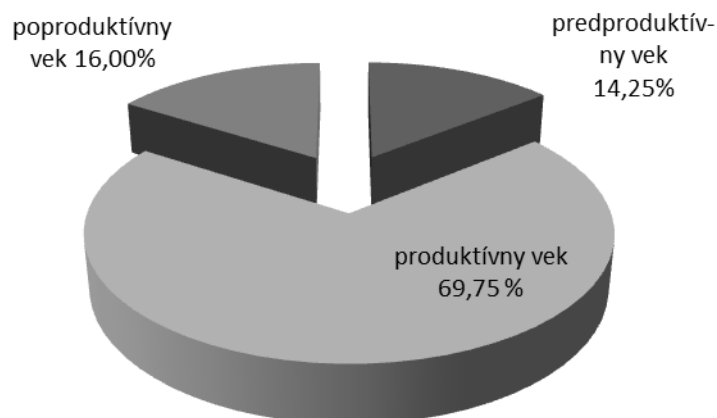
Okres Šaľa je okres v Nitrianskom kraji na Slovensku, ktorý má rozlohu 355,9 km². K 31.12.2017 – teda na začiatku roku 2018 mal okres Šaľa 52 158 obyvateľov. Oproti roku 2016 (52358) je to zostup o 200 osôb. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 25 520 mužov, čo predstavuje 48,90% a 26 638 žien to je 51,10%.

V roku 2017 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva o -72 osôb a tiež prírastok sťahovaním obyvateľstva o -128 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval -200 osôb. Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva predstavuje hodnotu - 3,83 promile. Prirodzený prírastok vzrástol a celkový prírastok klesol oproti roku 2016.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 1.1.2018 nasledovná:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 7435 obyvateľov, t.j. 14,25 %
- produktívny vek (15 – 64 rokov): 36383 obyvateľov, t.j. 69,75 %
- poproduktívny vek (65 +): 8340 obyvateľov, t.j. 15,98 %

**Štruktúra obyvateľstva k 31.12.2017
v okrese Šaľa**

Podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti predchádzajúcemu roku stúpol o 0,17 %, počet obyvateľov v produktívnom veku klesol o 0,78 %. Naopak stúpol podiel počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a to o 0,59 %.

V roku 2017 mala stredná dĺžka života obyvateľov hodnotu u mužov 40,00 .roka a 43,50 u žien.

Index starnutia dosiahol v roku 2017 hodnotu 112,17, stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 2,88 v predchádzajúcom roku mal hodnotu 109,29. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 143,10 a u mužov 84,05. Index starnutia v okrese Šaľa systematicky stúpa v priemere o hodnotu 3.

Počet živonarodených detí v roku 2017 bol 529, to znamená, že v porovnaní s rokom 2016 klesol o 55. Hrubá miera živorodenosti predstavovala 10,12 /1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 9,04 /1000 obyvateľov.

V roku 2017 zomrelo v okrese Šaľa 601 osôb. Z toho bolo 319 mužov (53,10%) a 282 žien (46,90%). Oproti roku 2016 to bolo o 90 menej ako v roku 2017. Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 11,50/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 9,75./1000 obyvateľov.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2017 takáto:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 2 (1 muž, 1 žena)
- produktívny vek (15 – 64 rokov) : 158 (112 mužov, 46 žien)
- poproduktívny vek (65 +): 441 (206 mužov, 235 žien)

Úmrtnosť mierne klesá a presúva sa z produktívneho veku do poproduktívneho veku. Najčastejšou príčinou smrti boli kardiovaskulárne ochorenia, nasledujú nádory, ostatné ochorenia ako sú respiračné ochorenia, ďalej externé príčiny (úrazy, otravy) a napokon gastrointestinálne ochorenia. Kardiovaskulárne ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 46,42%, nádory 27,29%, externé príčiny (úrazy, otravy) spôsobili 4,49% úmrtí. Zomretí na gastrointestinálne ochorenia tvorili 3,52%. Respiračné ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 6,49%. Zomretí na ostatné ochorenia predstavovali 11,79%.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Šaľa za rok 2018

V roku 2018 bola epidemiologická situácia v okrese Šaľa, tak ako v posledných rokoch, priaznivá. Z ochorení preventabilných očkovaním neboli hlásené záškrt, tetanus, rubeola ani parotitída, ale po prvýkrát od roku 1984 sme zaznamenali 5 ochorení na osýpky. O viac ako o polovicu poklesla chorobnosť na varicellu.

V skupine alimentárnych ochorení nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus a bakteriálne otravy z potravín a poklesla chorobnosť na salmonelózy. Po 8-mich rokoch nulovej chorobnosti sme vykázali 1 ochorenie na bacilovú dyzentériu a takmer dvojnásobne stúpol počet vykázaných ochorení na bakteriálne črevné infekcie. Počet vírusových črevných infekcií zostal na rovnakej úrovni ako vlani.

V skupine vírusových hepatitíd sme v roku 2018 vykázali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. U ostatných typov hepatitíd bola chorobnosť nulová.

Už deviaty rok po sebe nebolo v okrese hlásené ochorenie na meningokokovú infekciu, vykázali sme iba 1 ochorenie na vírusovú infekciu a 1 ochorenie na bakteriálnu meningitídu.

V skupine zoonóz sme zaznamenali 1 ochorenie na lymskú boreliózu a 2 ochorenia na toxoplazmózu. Oproti minulému roku sa podstatne nezmenila chorobnosť na svrab.

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa zaznamenali 2 úmrtia na infekčné ochorenia a to na streptokokovú septikémiu nenoziakmiálneho pôvodu (A40.2) a na pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1).

Skupina alimentárnych ochorení

Za celé sledované 20-ročné obdobie nebolo v okrese Šaľa hlásené ochorenie na brušný týfus a paratýfus.

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali 47 prípadov salmonelóz, čo je chorobnosť 90,1/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku (65 prípadov chorobnosť 124,2/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu vykázaných prípadov o 27,3% (index 0,7), ale v porovnaní s 5-ročným priemerom (44 prípadov, chorobnosť 83,6/100 000 obyvateľov) je to viac o 6,8% (index 1,1). Z celkového počtu prípadov sa 45 krát (95,7%) jednalo o manifestné ochorenie a 2 krát o inaparentnú infekciu. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 15-19-ročných a 20-24-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 679,6/100 000 obyvateľov (13 prípadov) bola v skupine

1-4-ročných detí, 393,4/100 000 obyvateľov (10 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí a 383,1/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí. Charakter výskytu bol prevažne 37 krát (78,7%) sporadický, 3 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (12,8%) a zaznamenali sme menšiu epidémiu so 4 prípadmi. Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie 38 krát (80,9%) uplatnila *Salm. enteritidis*. Ako faktor prenosu udávali chorí najčastejšie 24 krát (51,2%) vajíčka, 9 krát (19,1%) kuracie mäso, 3 krát (6,4%) mäsové výrobky, po 1 krát (po 2,1% sa uplatnil kontakt s infikovanou osobou a kontakt s vodnými korytnačkami a 9 prípadov zostalo epidemiologicky neobjasnených (19,1%).

Po 8-mich rokoch nulovej chorobnosti sme v okrese Šaľa v roku 2018 zaznamenali 1 prípad ochorenia na dyzentériu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Pôvodcom ochorenia bola *Sh. sonnei*, ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené, vyžiadalo si hospitalizáciu a bolo vykázané ako importované z Egypta.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 68 prípadov bakteriálnych črevných infekcií (chorobnosť 129,9/100 000 obyvateľov), došlo k nárastu chorobnosti o 57,4% (index 1,6) a spolu bolo hlásených 107 ochorení, čo je chorobnosť 205,2/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (82,6 prípadov, chorobnosť 156,7/100 000 obyvateľov) je to nárast a to o 29,5% (index 1,3). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 1 724,1/100 000 obyvateľov bola v skupine 0-ročných detí a 1 254,6/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí. Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 2 krát ako infekcia enteropatogénnymi *E. coli* (1,9%), 1 krát ako infekcia enterohemoragickými *E. coli* (0,9%), 99 krát ako kamylobakteriôza (92,6%), 1 krát ako yersiniôza (0,9%) a 4 krát ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (3,7%). U ochorení na kamylobakteriôzu, ktoré boli najčastejšie vykazované, bol ako etiologické agens najčastejšie 92 krát izolovaný *Campylobacter jejuni* a v epidemiologickej anamnéze udávali chorí najčastejšie 52 krát (52,5%) konzumáciu kuracieho mäsa a 21 krát (21,2%) mäsové výrobky.

V skupine vírusových črevných infekcií sa chorobnosť v porovnaní s minulým rokom nezmenila. Hlásených bolo rovnako 47 ochorení s chorobnosťou 90,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (40 prípadov, chorobnosť 75,9/100 000 obyvateľov) došlo k miernemu nárastu chorobnosti o 17,5%. Ochorenia sa vyskytli prevažne v mladších vekových skupinách do 24 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 1 254,6/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí. Výskyt sme zaznamenali po celý rok s výnimkou mesiacov február, apríl a september, s maximom 14 prípadov (29,8%) v novembri. Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 31 krát (66,0%) ako rotavírusové

enteritídy, 4 krát (8,5%) ako norovírusové gastroenteropatie a 12 krát (25,5%) ako adenovírusové enteritídy. Ochorenia na rotavírusovú enteritídu sme zaznamenali u 5-tich detí, ktoré boli očkované proti rotavírusom, a to dvomi dávkami vakcíny Rotarix. V 2 prípadoch boli rotavírusové enteritídy vykázané ako importované z Turecka.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. V minulom roku sme zaznamenali spolu 7 prípadov vírusových hepatítid, z toho 6 ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu A a 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B.

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. V minulom roku sme zaznamenali spolu 7 prípadov vírusových hepatítid, z toho 6 ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu A a 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B. Na základe sérologických vyšetrení boli obidve ochorenia diagnostikované ako chronická vírusová hepatitída B. Ochorenia sme vykázali u dospelých osôb a potvrdené boli pozitívnym sérologickým vyšetrením. Opatrenia (sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia proti VHB) boli zabezpečené u 4 kontaktov, z nich 1 sa napriek vydanému rozhodnutiu nedostavil na vyšetrenie ani na vakcináciu.

V roku 2018 sme v okrese evidovali 5 nových nosičov HBsAg (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov) vo vekových skupinách dospelých osôb od 25 do 64 rokov veku. Nosičstvo bolo zistené najčastejšie v rámci predoperačných vyšetrení a 1 krát v rámci vyšetrení pre cudzineckú políciu (išlo o muža z Ukrajiny, ktorý je v SR na pracovnom pobyte. Opatrenia boli vykonané u 3 kontaktov, sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia bola vykonaná u 2 z nich, 1 kontakt bol už v minulosti očkovaný vakcínou Twinrix.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie sa aj v tomto roku prejavil v okrese nulovou chorobnosťou u záškrtu, rubeoly a parotitídy.

V priebehu roku 2018 sme tak, ako v minulom roku v okrese Šaľa evidovali 1 ochorenie na čierny kašeľ s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Chorobnosť mala v porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadov, chorobnosť 17,8/100 000 obyvateľov) klesajúci trend.

V roku 2018 sme v okrese Šaľa po prvýkrát od roku 1984 zaznamenali 5 ochorení na osýpky s chorobnosťou 9,6/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli 1 krát vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 191,6/100 000 obyvateľov), 1 krát

v skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov) a 3 krát vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 35,0/100 000 obyvateľov). Výskyt ochorení sme zaznamenali 3 krát v mesiaci november (60,0%) a 2 krát v decembri (40,0%). Laboratórne potvrdené boli 4 ochorenia a 1 ochorenie bolo vykázané ako pravdepodobné na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. V 4 prípadoch prebehlo ochorenie bez komplikácií a v 1 prípade u 0-ročného dieťaťa bolo ochorenie komplikované infektom HCD. V jednom prípade sa podarilo z výteru z nosa a hrdla a z moču určiť genotyp vírusu morbíl B3. S výnimkou 1 ochorenia u zdravotnej sestry infekčnej kliniky, ktoré bolo vykázané ako profesionálne ochorenie, boli všetky prípady vykazované ako importované a to 2 krát z Turecka a po 1 krát z Rumunska a Vietnamu. Pri preverovaní očkovacieho statusu bolo zistené u 1 chorej okovanie proti osýpkam 1 dávkou v minulosti, v 1 prípade bol v zdravotnej dokumentácii záznam o očkovaní 2 dávkami, 0-ročné dieťa nebolo očkované vzhľadom k veku a u 2 chorých sa očkovací status nepodarilo zistiť. Pri šetrení v jednotlivých ohniskách zabezpečoval RÚVZ Nitra v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v okresoch Nitra a Šaľa opatrenia u kontaktov chorých, pričom bol preverovaný očkovací status kontaktov, vyšetovaná hladina protilátok proti osýpkam, vydávané lekárske dohľady a u neimúnnych kontaktov bola zabezpečovaná vakcinácia proti osýpkam. Vo firme, kde sa vyskytlo ochorenie importované z Rumunska bola vakcinácia u zamestnancov zabezpečená formou verejnej vyhlášky.

V tejto skupine diagnóz bolo v roku 2018 hlásené ešte 1 ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie v okrese nezaznamenali. Hlásené bolo u neočkovanej 65-ročnej ženy a skončilo úmrtím.

Skupina respiračných ochorení

V priebehu roku nebolo v okrese Šaľa, rovnako ako vlani, hlásené ochorenie na tuberkulózu ani šarlach.

Lekári v okrese Šaľa v roku 2018 hlásili 121 ochorení na varicellu, čo je chorobnosť 232,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme evidovali 323 prípadov s chorobnosťou 616,9/100 000 obyvateľov, je to viac ako dvojnásobný pokles chorobnosti (index 0,4) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (189 prípadov, chorobnosť 358,5/100 000 obyvateľov) je to pokles o 36% (index 0,6). Najviac ochorení sa vyskytlo ako zvyčajne v detských vekových skupinách s maximom 70 prípadov v skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 2 753,7/100 000 obyvateľov) a 36 prípadov vo

vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 1 881,9/100 000 obyvateľov). Výskyt sme zaznamenali s výnimkou mesiacov august, september a november vo všetkých mesiacoch v roku s maximom 26 prípadov (21,5%) v apríli a 24 prípadov (19,8%) v máji. Ochorenia prebehli bez komplikácií 118 krát a 3 krát boli hlásené ako varicella s inými komplikáciami.

V tejto skupine ochorení sme v okrese zaznamenali ešte 3 ochorenia na infekčnú mononukleózu s chorobnosťou 5,8/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles o 66,7% oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 9 prípadov (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov). Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza.

V roku 2018 bolo v okrese Šaľa hlásených 28 321 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 88 148,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s minulým rokom, kedy sme zaznamenali 30 049 ochorení s chorobnosťou 83 772,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 5,8%. Z celkového počtu boli 2 650 krát hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy (chorobnosť 8 248,1/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 9,4% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení. Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v januári 5 004 (17,7%), februári 5 923 (20,9%) a marci 3 085 (10,9%). Výchovnovzdelávací proces bol prerušený 1 krát v detských jasliach, 11 krát v materských školách, 8 krát v základných školách a 2 krát v spojenej materskej škole so základnou školou. Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 320 440,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (5 573 ochorení), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 053 prípadov (3,7%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy 2,4% z počtu ochorení a 65,6% z počtu komplikácií a otitídy 1,1% z počtu ochorení a 29,1% z počtu komplikácií. Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 5,3% z počtu komplikácií. V okrese Šaľa nebol v roku 2018 laboratórne potvrdený žiadny vírus chrípky.

V skupine respiračných ochorení sme v roku 2018 v okrese Šaľa vykázali ešte 2 ochorenia na erysipelas (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), 39 ochorení na herpes zoster s chorobnosťou 82,3/100 000 obyvateľov a 6 ochorení pod diagnózou iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a slizníc (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov).

Skupina neuroinfekcií

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2018 v okrese Šaľa priaznivá situácia, už deviaty rok po sebe sme nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu a klesol počet vírusových infekcií CNS.

V skupine vírusových infekcií CNS sme vykázali iba 1 ochorenie s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. V minulom roku boli hlásené 2 prípady (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom (2,2 prípadov, chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov) je to menej o 54% (index 0,5). Ochorenie bolo vykázané ako nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS.

V roku 2018 bolo v okrese Šaľa hlásené 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain-Barré (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie nezaznamenali. Ochorenie bolo hlásené u 50-ročnej onkologickej pacientky. Všetky laboratórne vyšetrenia boli negatívne. Prípad bol vykázaný ako možný.

Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2018 v okrese Šaľa vykázali iba 1 sérologicky potvrdené ochorenie na lymskú boreliózu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sa ochorenie v okrese nevyskytlo a 5-ročný priemer mal hodnotu 0,8 s chorobnosťou 1,5/100 000 obyvateľov (index 1,3). Ochorenie na neurologickú formu sme vykázali u dospeljej ženy s negatívnou epidemiologickou anamnézou.

Hlásené boli 2 ochorenia na toxoplazmózu (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali iba 1 prípad (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom sa chorobnosť nezmenila.

V priebehu roku boli v okrese zaznamenané 3 poranenia zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 5,8/100 000 obyvateľov). U všetkých poranených osôb bola antirabická vakcinácia vykonaná v ambulancii Infekčnej kliniky FN v Nitre.

V tejto skupine ochorení sme v roku 2018 vykázali ešte 1 ochorenie na cervikofaciálnu formu aktinomykózy u dospelého muža. Z výteru z ložiska (abscessus dorsi thoracis) bol kultivačne potvrdený *Actinomyces dentalis*.

Nákazy kože a slizníc

Oproti minulému roku s nulovou chorobnosťou sme v roku 2018 vykázali 1 ochorenie na dermatofytózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Ochorenie sa vyskytlo u dospeljej ženy a ako etiologické agens sa uplatnilo *Microsporum* bez bližšej špecifikácie.

V roku 2018 sme u ochorení na svrab v porovnaní s minulým rokom (25 prípadov, chorobnosť 47,8/100 000 obyvateľov) zaznamenali iba mierny pokles chorobnosti o 8% (index 0,9). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 32,0/100 000 obyvateľov (16,8 prípadu), index bol 1,4. Vykázali sme 23 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 44,1/100 000 obyvateľov. Sporadický charakter malo 10 ochorení a ostatné prípady prebiehali v rámci rodinného výskytu s počtom od 2 do 3 prípadov.

Iné infekcie – nezaradené

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali 2 ochorenia na streptokokové septikémie, čo je chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme ochorenia u tejto diagnózy nezaznamenali. V oboch prípadoch boli ochorenia vykázané ako septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D. Ani jedno ochorenie nemalo nozokomiálny pôvod a 1 z nich skončilo úmrtím.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 8 prípadov ochorení na iné septikémie (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 zaznamenali 5 prípadov s chorobnosťou 9,6/100 000 obyvateľov, čo je o 37,5% menej. Z celkového počtu mali 3 ochorenia

V skupine pohlavne prenosných ochorení boli v roku 2018 v okrese Šaľa hlásené 3 prípady ochorenia na syfilis s chorobnosťou 5,8/100 000 obyvateľov, 3 ochorenia na gonokokovú infekciu (chorobnosť 5,8/100 000 obyvateľov), 8 ochorení na chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov), po 1 prípade boli hlásené urogenitálna trichomonóza a infekcie genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a 10 ochorení na anogenitálne bradavice (chorobnosť 19,2/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v okrese Šaľa iba 3 nozokomiálne ochorenia, ktoré boli vyhl'adané. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých prípadoch. Prevalencia nozokomiálnych ochorení je 5,2 (v roku 2017 bola 6,5).

Diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli septické stavy, ktoré sa vyskytli v Dialyzačnom stredisku B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa. Ako etiologické agens bol izolovaný 2x *Staphylococcus aureus* a 1x *Enterobacter cloacae*.

Epidémiu nozokomiálneho charakteru, ani úmrtie na infekčné ochorenie nozokomiálneho pôvodu sme v okrese Šaľa v roku 2018 nezaznamenali.

V tabuľke č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Šaľa v roku 2018.

V tabuľke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov
v okrese Šaľa.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Š a ľ a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Rok	Rok	Index	Priemer	Index	Chorobnosť	Priemer
		2018	2017	18/17	13-17	18/P	v r.2018	chor.13-17
1	2	abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
3	4	5	6	7	8	9		
A01	Brušný týfus a paratýfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	47	65	0,7	44,0	1,1	90,1	83,6
A03	Bacilová dyzentéria	1	0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0
A04	Iné bakter. črevnéinfekcie	107	68	1,6	82,6	1,3	205,2	156,7
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	47	47	1,0	40,0	1,2	90,1	75,9
A09	Nešpec.gastroenteritídy	1	0	0,0	7,8	0,1	1,9	14,8
B15	Akútna hepatitída A	0	6	0,0	2,8	0,0	0,0	5,3
B16	Akútna hepatitída B	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,1
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4
B17.2	Akútna hepatitída E	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
B18	Chronická hepatitída	2	1	2,0	4,4	0,5	3,8	8,3
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	1	1	1,0	9,4	0,1	1,9	17,8
A38	Šarlach	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4
B01	Ovčie kiahne	121	323	0,4	189,0	0,6	232,0	358,5
B05	Osýpky	5	0	0,0	0,0	0,0	9,6	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J11	Chrípka	28 321	30049	0,9	31866,8	0,9	88 148,9	82 983,2
A39	Meningokokové infekcie	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	1	2	0,5	2,2	0,5	1,9	4,2
A84	Vír.encef.pren.kliešťami	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
G00	Bakter.zápal mozg.plien	1	0	0,0	0,6	1,7	1,9	1,1
A21	Tularémia	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B58	Toxoplazmóza	2	1	2,0	2,0	1,0	3,8	3,8
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4
A32	Listerióza	0	1	0,0	0,6	0,0	0,0	1,1
A35	Tetanus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A69	Lymfská borelióza	1	0	0,0	0,8	1,3	1,9	1,5
B86	Svrab	23	25	0,9	16,8	1,4	44,1	32,0

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Šaľa za rok 2018

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

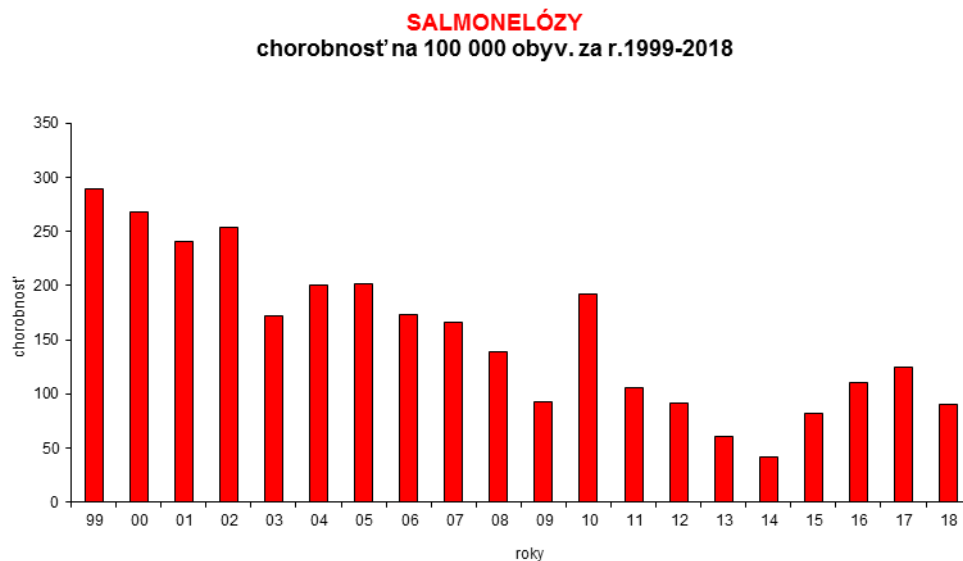
Za celé sledované 20-ročné obdobie nebolo v okrese Šaľa hlásené ochorenie na brušný týfus a paratýfus.

K 31.12.2018 neevidujeme v okrese žiadneho bacilonosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali 47 prípadov salmonelóz, čo je chorobnosť 90,1/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku (65 prípadov chorobnosť 124,2/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu vykázaných prípadov o 27,3% ale v porovnaní s 5-ročným priemerom (44 prípadov, chorobnosť 83,6/100 000 obyvateľov) je to viac o 6,8%.

Z celkového počtu prípadov sa 45 krát (95,7%) jednalo o manifestné ochorenie a 2 krát o inaparentnú infekciu.

Podľa pohlavia ochorelo rovnako 20 mužov (42,6%) a 27 žien (57,4%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 15-19-ročných a 20-24-ročných osôb, pričom najvyššia

vekovošpecifická chorobnosť 679,6/100 000 obyvateľov (13 prípadov) bola v skupine 1-4-ročných detí, 393,4/100 000 obyvateľov (10 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí a 383,1/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) v skupine 0-ročných detí.

Výskyt sme zaznamenali vo všetkých mesiacoch roka s maximom 10 prípadov (22,2%) v auguste.

Ochorenia sa vyskytli v 41 ohniskách, pričom charakter výskytu bol prevažne 37 krát (78,7%) sporadický, 3 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (12,8%) a zaznamenali sme menšiu epidémiu so 4 prípadmi.

Ako etiologické agens sa tak ako po minulé roky najčastejšie 38 krát (80,9%) uplatnila Salm. enteritidis, vyvolala 36 manifestných ochorení a 1 inaparentnú infekciu, izolovaná bola 37 krát (78,7%).

Ako faktor prenosu udávali chorí najčastejšie 24 krát (51,2%) vajíčka, 9 krát (19,1%) kuracie mäso, 3 krát (6,4%) mäsové výrobky, po 1 krát (po 2,1% sa uplatnil kontakt s infikovanou osobou a kontakt s vodnými korytnačkami a 9 prípadov zostalo epidemiologicky neobjasnených (19,1%).

Fagotypizácia salmonel nebola v roku 2018 z NRC pre salmonely hlásená. Na kultivačné vyšetrenie bola odobratá vzorka vtáčieho mlieka pripraveného z vajíčok z VD, z ktorej bola izolovaná Salm. enteritidis, čo bolo potvrdené aj v NRC pre salmonely.

Salmonelózy- frekvencia izolovaných typov od chorých a vylučovateľov v roku 2018 v okrese Šaľa

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm. enteritidis	37	78,8	36	80,0	1	50,0
2	Salm. infantis	1	2,1	1	2,2	-	-
3	Salm. litchfield	1	2,1	1	2,2	-	-
4	Salm. bližšie neurčená	7	14,9	6	13,4	1	50,0
5	ZES kult. negatívny	1	2,1	1	2,2	-	-
6	ZES kultivačne nevyšetrený	-	-	-	-	-	-
S p o l u :		47	100,0	45	100,0	2	100,0

Zaznamenali sme 2 manifestné ochorenia na salmonelózu vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 383,1/100 000 obyvateľov).

Prehľad faktorov prenosu nákazy u 0-ročných detí:

Vek v mesiacoch	Forma ochorenia		Faktor prenosu nákazy		Typ salmonely
	ochorenie	vylučovanie	kuracie mäso	kontakt s inf.osobou	Salm.enteritidis
2-mesačné	1	-	-	1	1
11-mesačné	1	-	1		1
S p o l u	2	-	1	1	2

Z celkového počtu 47 prípadov salmonelóz vykázaných v okrese Šaľa v roku 2018 si 9 (19,1%) vyžiadalo hospitalizáciu.

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa nezaznamenali importované ochorenia na salmonelózu. Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Šaľa v roku 2018 žiadnu epizóciu salmonelózy u zvierat.

Popis epidémie:

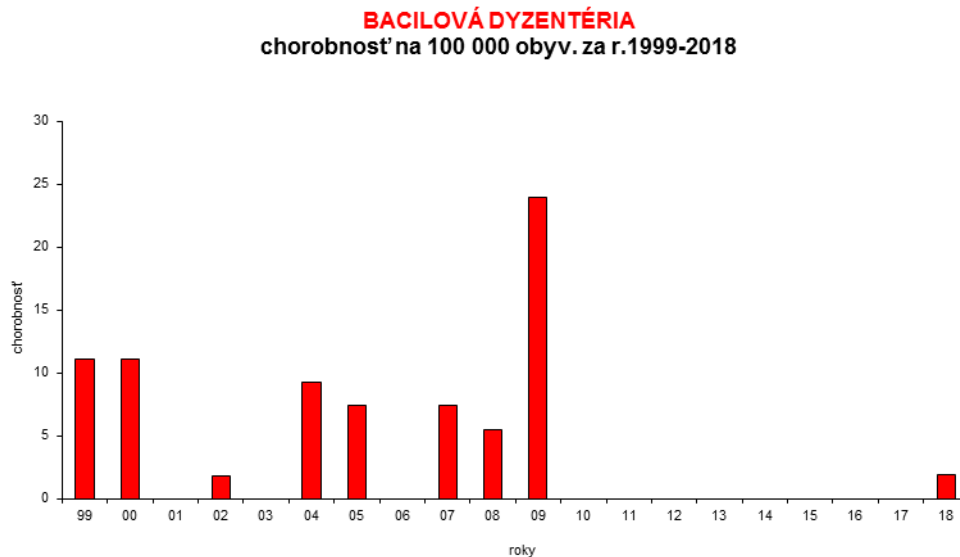
V dňoch 8.12. a 9.12.2018 sme zaznamenali menšiu epidémiu salmonelových enteritíd u účastníkov vianočného večierku, ktorý sa konal dňa 7.12.2018 v reštaurácii v Šali. Večierku sa zúčastnilo 18 osôb (16 dospelých, školáčka a dieťa z MŠ), ochorela dospelá žena, školáčka a dieťa z MŠ, u všetkých bola z VR izolovaná Salm.enteritidis. V rámci opatrení v ohnisku bolo zistené ešte 1 bezpríznakové vylučovanie Salm.enteritidis u pracovníčky kuchyne. Hospitalizáciu si prípady nevyžiadali. Účastníci konzumovali na akcii rôzne jedlá formou bufetových stolov, pričom ako faktor prenosu nákazy sa uplatnili pravdepodobne vajíčka z VD, ktoré boli použité na prípravu vyprážených bravčových rezňov a vypráženého syra. V zariadení bol v spolupráci s oddelením hygieny výživy vykonaný ŠZD, pri ktorom boli zistené závažné nedostatky v prevádzkovej hygiene. Z toho dôvodu až do odstránenia nedostatkov bola prevádzka zatvorená. Všetci zamestnanci zariadenia boli odoslaní na kultivačné vyšetrenie.

Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2018 – 2 prípady v okrese Šaľa

P. č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Faktor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vyl.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Šaľa	14.6.-18.6.2018	2	-	S.enteritidis	1x neobjas., 1x kontak	rodinný
2	Žihárec	25.8.2018	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný
3	Žihárec	17.9.2018	2	-	S.enteritidis	vtáčie mlieko (vaj.VD)	rodinný

Bacilová dyzentéria (A03)

Po 8-mich rokoch nulovej chorobnosti sme v okrese Šaľa v roku 2018 zaznamenali 1 prípad ochorenia na dyzentériu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov).

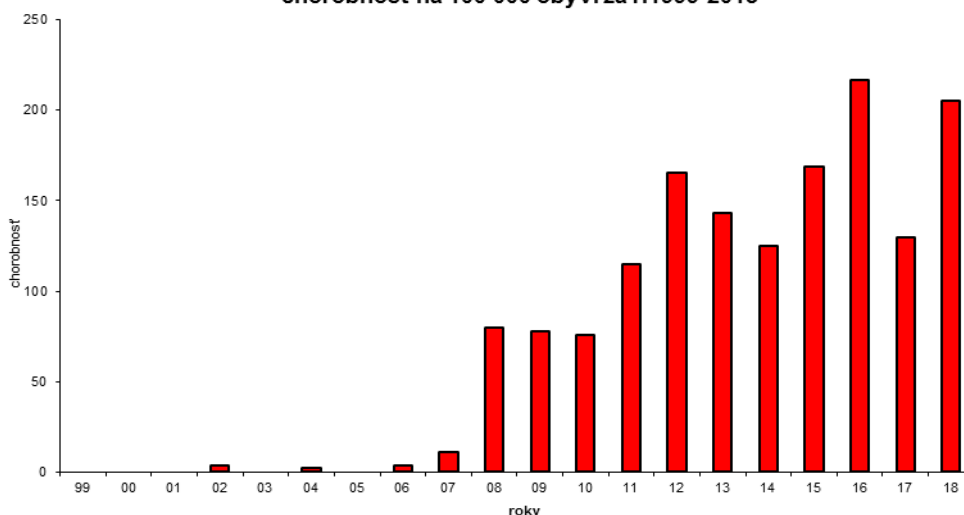
Sporadické, manifestné, kultivačne potvrdené ochorenie sme vykázali v júli u ženy vo vekovej skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov). Pôvodcom ochorenia bola *Sh.sonnei*, ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené, vyžiadalo si hospitalizáciu a bolo vykázané ako importované z Egypta.

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 68 prípadov bakteriálnych črevných infekcií (chorobnosť 129,9/100 000 obyvateľov), došlo k nárastu chorobnosti o 57,4% polovicu a spolu bolo hlásených 107 ochorení, čo je chorobnosť 205,2/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (82,6 prípadov, chorobnosť 156,7/100 000 obyvateľov) je to nárast a to o 29,5%.

Podľa pohlavia ochorelo 60 mužov (56,1%) a 47 žien (43,9%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 1 724,1/100 000 obyvateľov (9 ochorení) bola v skupine 0-ročných detí a 1 254,6/100 000 obyvateľov (24 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

BAKTERIÁLNE ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Výskyt bol hlásený po celý rok s maximom v letných mesiacoch, najviac prípadov 19 bolo vykázaných v auguste (17,8%).

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 2 krát ako infekcia enteropatogénnymi E.coli (1,9%), 1 krát ako infekcia enterohemoragickými E.coli (0,9%), 99 krát ako kampylobakterióza (92,6%), 1 krát ako yersinióza (0,9%) a 4 krát ako enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile (3,7%).

Infekcia enteropatogénnymi E.coli (A04.0)

Pod touto diagnózou sme vykážali 2 sporadické, kultivačne potvrdené ochorenia u malých detí mimo kolektívu (1x vyvolané enteropatogénnymi E.coli O26 a 1x enteropatogénnymi E.coli OB polyvalentná). Ochorenia boli neobjasnené a vyžiadali si hospitalizáciu.

Infekcia enterohemoragickými E.coli (A04.3)

Sporadické, neobjasnené, kultivačne potvrdené ochorenie bolo hlásené u školáka, vyvolané bolo E.coli haemolytica. Hospitalizáciu si ochorenie nevyžiadalo.

Kampylobakterióza (A04.5)

V priebehu roku bolo hlásených 99 ochorení na kampylobakteriózu, čo je chorobnosť 189,8/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo hlásených iba 65 prípadov s chorobnosťou 124,2/100 000 obyvateľov.

Charakter výskytu bol prevažne 89 krát (89,9%) sporadický a 5 krát sme evidovali 2 prípady v rodine (10,1%).

Podľa kolektívu ochorelo 25 malých detí mimo kolektívu (25,3%), 1 dieťa navštevujúce detské jasle (1,0%), 7 detí navštevujúcich MŠ (7,1%), 20 školákov (20,2%), 6 stredoškolákov (6,1%), 3 vysokoškoláci (3,0%) a 37 dospelých osôb (37,3%).

Laboratórne potvrdených bolo 96 (97,0%) ochorení, pričom pôvodcom ochorení bol 92 krát *Campylobacter jejuni*, 3 krát *Campylobacter coli* a 1 krát *Campylobacter species*. Na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti boli vykázané 3 laboratórne nevyšetrené ochorenia.

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí najčastejšie 52 krát (52,5%) konzumáciu kuracieho mäsa.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	52 krát	52,5%
mäsové výrobky	21 krát	21,2%
vajíčka	5 krát	5,1%
kontakt s domácimi zvieratami	1 krát	1,0%
bravčové mäso	7 krát	7,1%
hovädzie mäso	1 krát	1,0%
syry a výrobky	1 krát	1,0%
umelá mliečna výživa	2 krát	2,0%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>9 krát</u>	<u>9,1%</u>
Spolu:	99 prípadov	100,0%

Hospitalizáciu si vyžiadalo 12 ochorení (12,1%). V priebehu roku nebolo v okrese Šaľa hlásené importované ochorenie na kampylobakteriózu.

Yersinióza (A04.6)

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali 1 ochorenie na yersiniózu, čo je chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov. Vlni boli hlásené 2 ochorenia s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov.

Ochorenie bolo hlásené u 1-ročného chlapca mimo kolektívu, ktoré malo v epidemiologickej anamnéze konzumáciu bravčového mäsa. Pôvodcom ochorenia bola *Y. enterocolitica*. Ochorenie si nevyžiadalo hospitalizáciu.

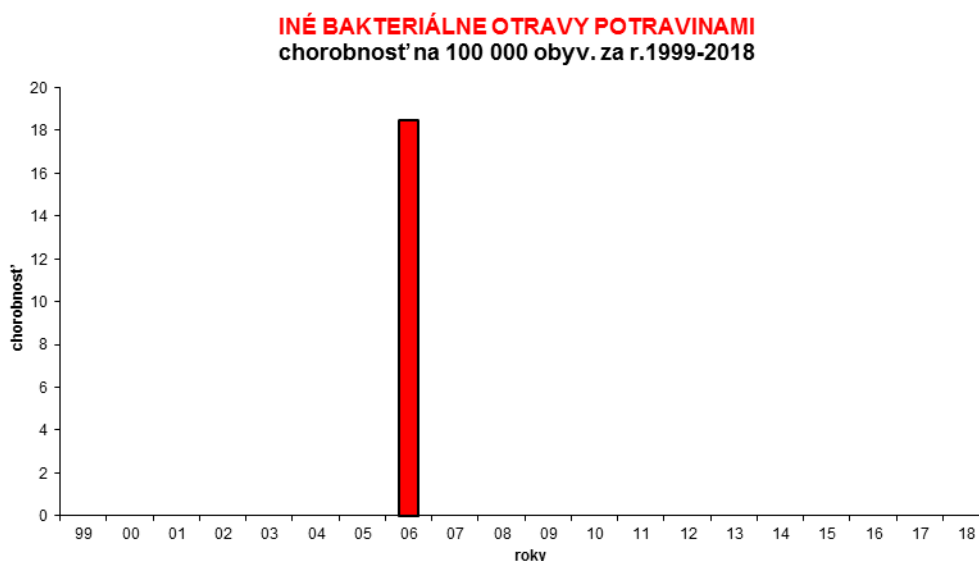
Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

V priebehu roku boli v tejto skupine diagnóz v okrese Šaľa hlásené 4 ochorenia (chorobnosť 7,7/100 000 obyvateľov). V predchádzajúcom roku sme evidovali iba 1 prípad s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov).

Ochorenia sa vyskytli u 3 dospelých osôb a stredoškolačky, vo všetkých prípadoch bola diagnóza potvrdená dôkazom toxínu *Clostridium difficile* v stolici (4x toxín B). Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia. V 1 prípade bolo ochorenie vykázané ako importované z Egypta.

Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

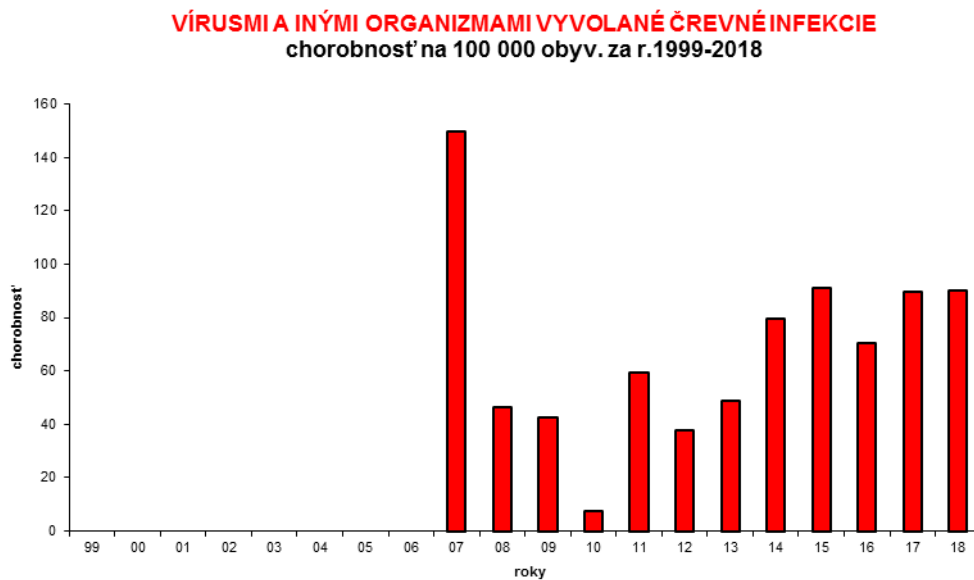
Za posledných 20 rokov sme ochorenie v tejto skupine alimentárnych infekcií zaznamenali iba raz a to 10 ochorení v roku 2006 (chorobnosť 18,5/100 000 obyvateľov). Aj tento rok bola chorobnosť nulová.

Vírusové a inými organizmami vyvolané črevné infekcie (A08)

V skupine vírusových črevných infekcií sa chorobnosť v porovnaní s minulým rokom nezmenila. Hlásených bolo rovnako 47 ochorení s chorobnosťou 90,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (40 prípadov, chorobnosť 75,9/100 000 obyvateľov) došlo k miernemu nárastu chorobnosti o 17,5%.

Podľa pohlavia ochorelo 35 mužov (74,5%) a 12 žien (25,5%). Ochorenia sa vyskytli prevažne v mladších vekových skupinách do 24 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 1 254,6/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí.

Ochorenia sme zaznamenali po celý rok s výnimkou mesiacov február, apríl a september, s maximom 14 prípadov (29,8%) v novembri.

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 31 krát (66,0%) ako rotavírusové enteritídy, 4 krát (8,5%) ako norovírusové gastroenteropatie a 12 krát (25,5%) ako adenovírusové enteritídy.

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Oproti minulému roku (40 ochorení, chorobnosť 76,4/100 000 obyvateľov) došlo v okrese Šaľa v roku 2018 v tejto skupine ochorení k poklesu chorobnosti o 22,5% a vykázali sme 31 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 59,4/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli 15 krát sporadicky (48,4%) a po 1krát ako 2 (6,5%), 4 (12,9%) a 10 prípadov (32,2%) v ohnisku.

Ochorelo 7 malých detí mimo kolektívu (22,6%), 14 detí navštevujúcich MŠ (45,2%), 6 školákov (19,3%) a 4 dospelé osoby (12,9%).

Laboratórne potvrdených bolo 21 ochorení (67,7%) a 10 nevyšetrených ochorení bolo vykázanych na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

Hospitalizáciu si vyžiadalo 18 ochorení (58,1%). Očkovaných proti rotavírusom bolo dvomi dávkami vakcíny Rotarix 5 detí. V 2 prípadoch boli ochorenia vykázané ako importované z Turecka.

Popis epidémií:

V čase od 22.5. do 28.5.2018 ochoreli na rotavírusovú enteritídu v obci Neded všetci 4 členovia domácnosti (2 dospelé osoby, 1 dieťa mimo kolektívu, 1 dieťa MŠ). Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia. Laboratórne potvrdené boli 3 prípady a 1 chorý nebol vyšetrený. Nikto z chorých nebol očkovaný proti rotavírusom.

V dňoch 27.11.2018 až 5.12.2018 prebehla v MŠ v Šali epidémia rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 10 detí z celkového počtu 33 nákaze exponovaných osôb (30 detí a 3 osoby personálu). KO: teploty, hnačky, zvracanie v trvaní 1 až 6 dní. Hospitalizáciu si vyžiadalo 1 ochorenie. Laboratórne potvrdené boli 2 prípady, ostatné neboli vyšetrené. Z celkového počtu 10 chorých detí boli 4 očkované proti rotavírusom. V spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže boli v zariadení vykonané príslušné protiepidemické opatrenia.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba 4 ochorenia na akútnu gastroenteropatiu zapríčinenú vírusom Norwalk, čo je chorobnosť 7,7/100 000 obyvateľov.

Všetky ochorenia mali sporadický charakter a zaznamenali sme ich po 1 krát u malého dieťaťa mimo kolektívu, školáka, stredoškolačka a dospelé osoby.

Laboratórne potvrdené boli všetky 4 ochorenia a hospitalizáciu si vyžiadali 3 z nich.

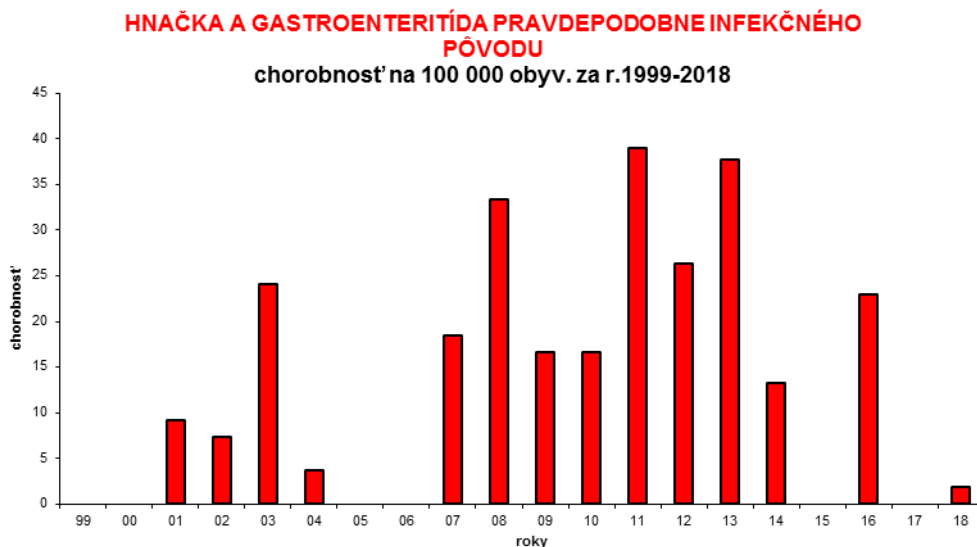
Adenovírusová enteritída (A08.2)

V priebehuroku sme v okrese Šaľa vykázali 12 ochorení na adenovírusové enteritídy (chorobnosť 23,0/100 000 obyvateľov).

Sporadických bolo 10 ochorení (83,3%) a 1 krát sa vyskytli 2 prípady v rodine. Ochoreli 2 malé deti mimo kolektívu, 4 deti navštevujúce MŠ, 5 školákov a 1 dospelá osoba. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia.

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa zaznamenali v tejto skupine alimentárnych ochorení nulovú chorobnosť, sme v roku 2018 vykázali 1 ochorenie s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 7,8 prípadov s chorobnosťou 14,8/100 000 obyvateľov.

Ochorenie bolo hlásené v júni u dospelaj ženy z vekovej skupiny 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,7/100 000 obyvateľov). Prípado bol súčasťou nadregionálnej epidémie „Ep.A09 Poľsko“. Pacientka nebola hospitalizovaná, laboratórne vyšetrenie nebolo vykonané, ochorenie bolo vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

III.2. Skupina vírusových hepatítid

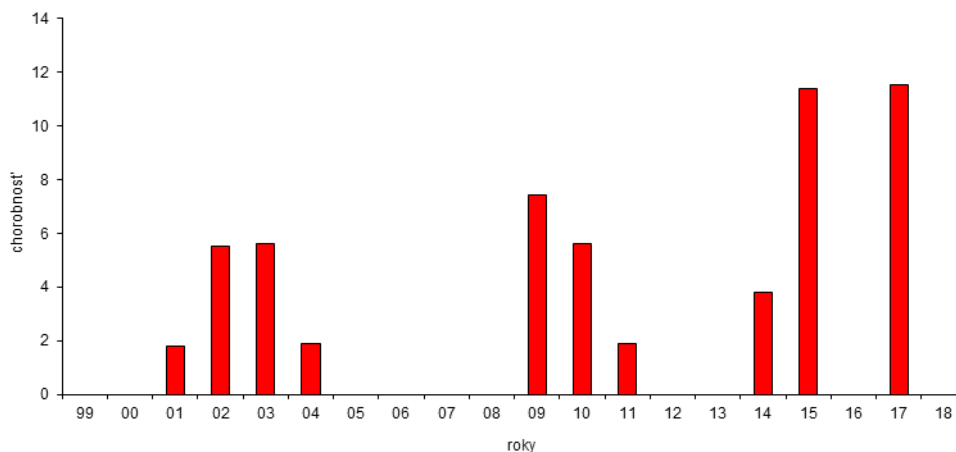
V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. V minulom roku sme zaznamenali spolu 7 prípadov vírusových hepatítid, z toho 6 ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu A a 1 ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B.

V skupine vírusových hepatítid sme ani v tomto roku nezaznamenali úmrtie.

Akútna vírusová hepatitída A (B15)

V porovnaní s minulým rokom, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 6 ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu typu A (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov) sme v roku 2018 ochorenie v tejto skupine VH nezaznamenali. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 25,3/100 000 obyvateľov (2,8 prípadu).

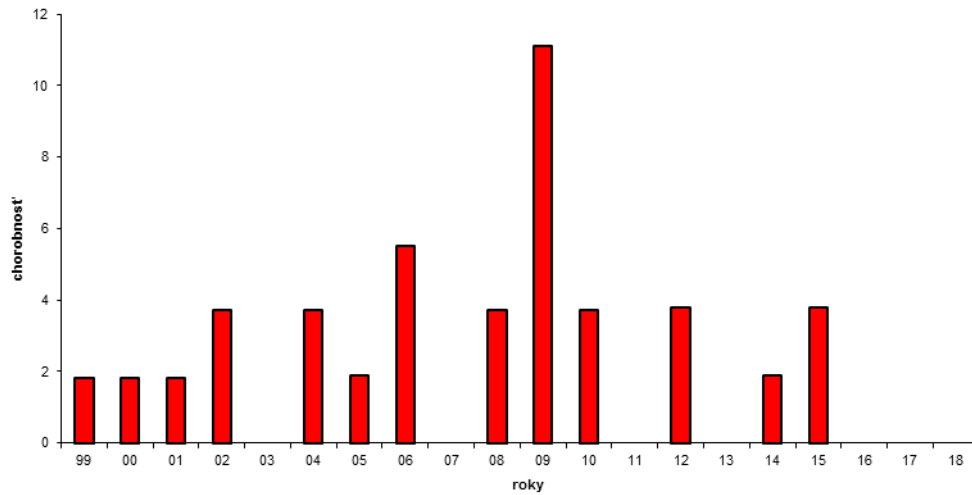
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA A
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Akútna vírusová hepatitída B (B16)

Už tretí rok po sebe sme v okrese Šaľa nevykázali ochorenie na akútnu VHB. Naposledy boli 2 prípady hlásené ešte v roku 2015 (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,1/100 000 obyvateľov (0,6 prípadu).

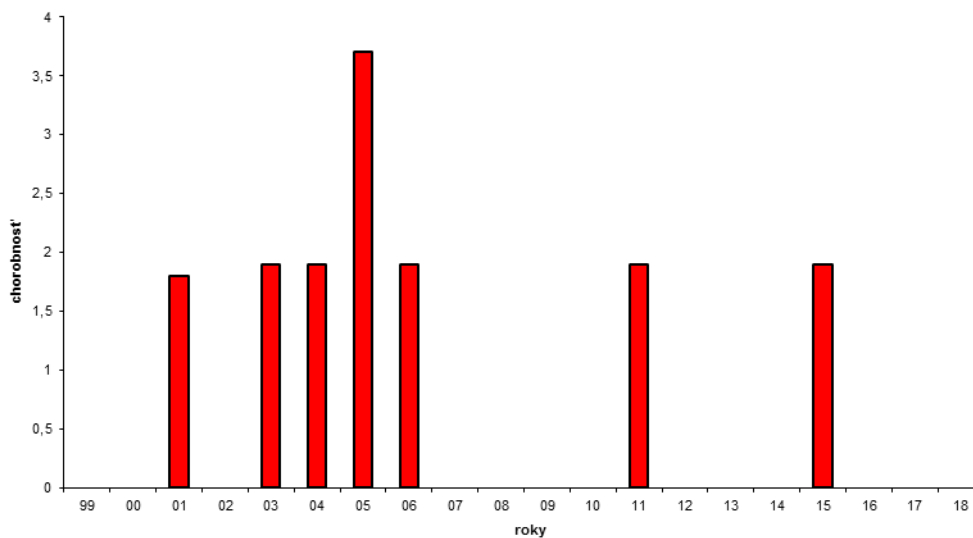
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA B
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Akútna vírusová hepatitída C (B17.1)

Aj u akútnej VHC sme už tretí rok po sebe zaznamenali v okrese Šaľa nulovú chorobnosť. Naposledy bolo 1 ochorenie hlásené v roku 2015 (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 0,2 s chorobnosťou 0,4/100 000 obyvateľov.

AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA C
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

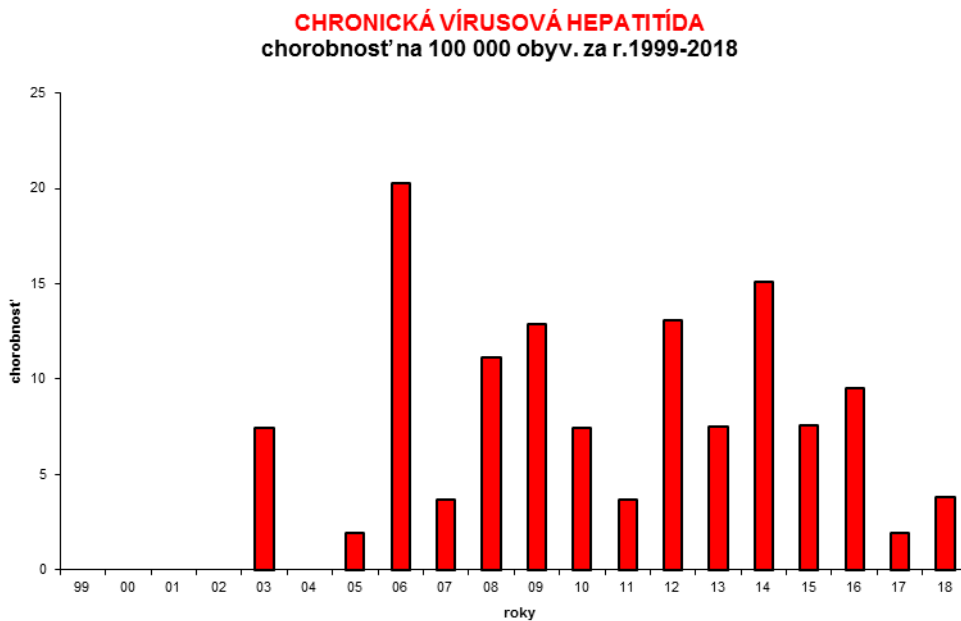
Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

Ochorenie v tejto skupine vírusových hepatítid sme v okrese Šaľa vykázali v roku 2016 po prvý krát a to 2 prípady s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov. Už druhý rok po sebe ochorenie v okrese nebolo hlásené.

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1)

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba 2 ochorenia na chronickú vírusovú hepatitídu (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 1 prípad (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) a priemer za posledných 5 rokov bol 4,4 s chorobnosťou 8,3/100 000 obyvateľov.

Na základe sérologických vyšetrení boli obidve ochorenia diagnostikované ako chronická vírusová hepatitída B.

Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

Oproti predchádzajúcemu roku, kedy bolo v okrese Šaľa hlásené 1 ochorenie na chronickú VHB (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 vykázali 2 ochorenia s chorobnosťou 3,81,9/100 000 obyvateľov.

Ochorenie na chronickú VHB u 28-ročného neočkovaného muža bolo zistené v rámci diferenciálnej diagnostiky pri vyšetrení na nefrológii. Anamnézu vzhľadom k VHB mal negatívnu. Opatrenia boli vykonané u 4 kontaktov, z toho 1 krát bolo pozitívne vyšetrenie

HBsAg, anti-HBc total a anti-HBs. Vakcinácia bola začatá u 2 kontaktov a 1 kontakt sa napriek vydanému rozhodnutiu nedostavil na vyšetrenie ani na vakcináciu.

Ochorenie na chronickú VHB sme vykázali u 46-ročného muža ktorý udával v epidemiologickej anamnéze viacnásobnú extrakciu zubov. Vyšetrenie HBsAg a HBV DNA PCR bolo pozitívne, ostatné markery VH neboli vyšetrené. Ochorenie si nevyžiadalo hospitalizáciu, zistené bolo v rámci kontrolných vyšetrení na nefrologickej ambulancii. Sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia proti VHB boli zabezpečené u manželky chorého.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	CHVHB spolu	mechanizmus prenosu	
		stomatologické ošetrenie	negatívna anamnéza
25-34-roční	1	-	1
45-54-roční	1	1	
Spolu	2	1	1

Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V priebehu roku sme v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenia na chronickú VHC. Naposledy sme zaznamenali 3 ochorenia v roku 2016 (chorobnosť 5,7/100 000 obyvateľov).

Nosič vírusovej hepatitídy B Z22.5

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 6 nosičov HBsAg (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 evidovali 5 prípadov (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov). Išlo o 3 mužov (60,0%) a 2 ženy (40,0%) vo vekových skupinách dospelých osôb od 25 do 64 rokov veku.

V anamnéze bol u 2 nosičov kolonoskopické vyšetrenie v minulosti a 3 krát bola anamnéza negatívna. Nosičstvo bolo zistené najčastejšie v rámci predoperačných vyšetrení a 1 krát v rámci vyšetrení pre cudzineckú políciu (išlo o muža z Ukrajiny, ktorý je v SR na pracovnom pobyte. Opatrenia boli vykonané u 3 kontaktov, sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia bola vykonaná u 2 z nich, 1 kontakt bol už v minulosti očkovaný vakcínou Twinrix. V 1 prípade bol kontakt odstúpený RÚVZ Trnava.

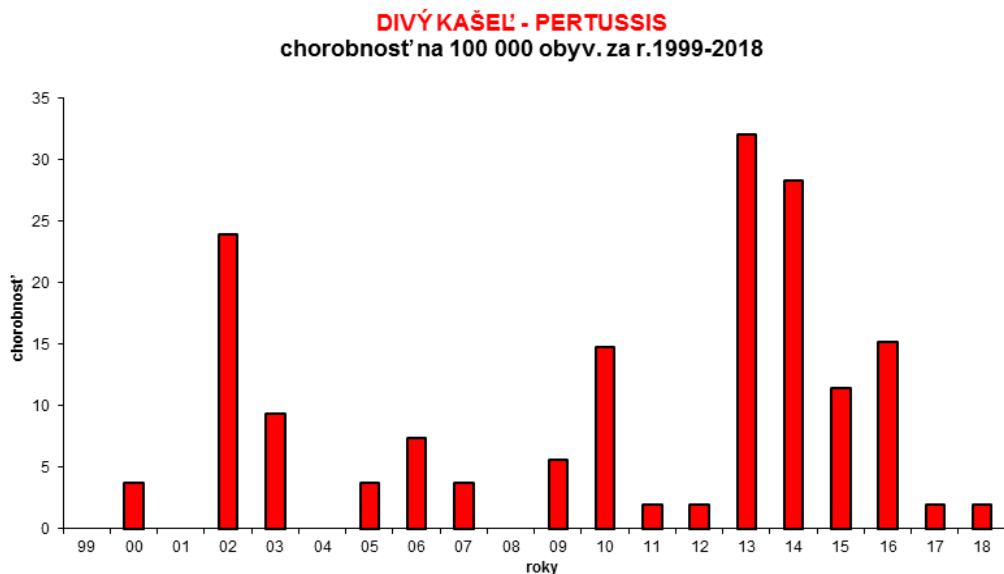
III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Úroveň zaočkovanosti detskej populácie sa pohybovala v rozmedzí 95,7% – 99,4%. Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie sa aj v tomto roku prejavil v okrese nulovou chorobnosťou u:

- **tetanu (A35)**, ochorenie za celé sledované 20-ročné obdobie v okrese nevyskytlo;
- **diftérie (A36)**, ochorenie nebolo v okrese za posledných 20 rokov diagnostikované;
- **rubeoly (B06)**, nebola evidovaná od roku 1997;
- **parotitídy (B26)**, naposledy bolo evidované 1 ochorenie v roku 2003.

Pertussis - divý kašeľ (A37)

V priebehu roku 2018 sme tak, ako v minulom roku v okrese Šaľa evidovali 1 ochorenie na čierny kašeľ s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Chorobnosť mala v porovnaní s 5-ročným priemerom (9,4 prípadov, chorobnosť 17,8/100 000 obyvateľov) klesajúci trend.

V novembri ochorel riadne očkovaný muž vo vekovej skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 33,4/100 000 obyvateľov). Ochorenie bolo sérologicky potvrdené, zostalo neobjasnené a nevyžiadalo si hospitalizáciu.

Osýpky (B05)

V roku 2018 sme v okrese Šaľa po prvýkrát od roku 1984 zaznamenali 5 ochorení na osýpky s chorobnosťou 9,6/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia sa všetky ochorenia vyskytli u žien a to 1 krát vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 191,6/100 000 obyvateľov), 1 krát v skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,2/100 000 obyvateľov) a 3 krát vo vekovej skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 35,0/100 000 obyvateľov).

Výskyt ochorení sme zaznamenali 3 krát v mesiaci november (60,0%) a 2 krát v decembri (40,0%).

Prvé ochorenie sme zaznamenali u 11-mesačného, vzhľadom k veku neočkovaného dievčatka. Ochorelo 9.11.2018, dňa 13.11.2018 bolo hospitalizované na IK FN Nitra. Klinický obraz zodpovedal osýpkam. Dieťa malo pozitívnu cestovateľskú anamnézu, s rodičmi bolo od 30.10.2018 do 4.11.2018 v Turecku. Ochorenie bolo laboratórne potvrdené (moč a výter z nosa a hrdla morbilli PCR pozit., sérum Elisa IgM pozitívne, Elisa IgG negatívne). Dňa 18.11.2018 bolo prepustené domov.

Druhé ochorenie sme vykázali u matky dieťaťa, ktorá s ním bola hospitalizovaná na IK FN Nitra. Prvé príznaky udávala od 24.11.2018. Hospitalizovaná nebola. V zdravotnej dokumentácii mala záznam o očkovaní proti osýpkam dvomi dávkami, ale pri šetrení prvého ochorenia v rodine mala iba hraničný titer IgG protilátok. Počas domácej izolácie už ďalšie vyšetrenia neboli realizované a ochorenie sme vykázali na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Obidve ochorenia boli vykázané ako importované z Turecka.

Tretí prípad ochorenia sme zaznamenali u zdravotnej sestry infekčnej kliniky, kde bolo hospitalizované choré dieťa a tiež ďalší pacient s potvrdeným ochorením na morbilli (cudziniec z Ukrajiny, ktorý má pobyt v okrese Nové Zámky). Prvé príznaky sa objavili 19.11.2018, hospitalizovaná bola 23.11.2018 na IK FN Nitra. Vyšetrenie séra a výteru z nosa hrdla bolo pozitívne a vyšetrenie moču PCR negatívne. V zdravotnej dokumentácii mala pacientka záznam o očkovaní proti osýpkam 1 dávkou vakcíny. V júni 2018 v rámci preventívnych vyšetrení na pracovisku mala negatívne vyšetrenie protilátok proti osýpkam, ale zaočkovaná v tom čase nebola. Vakcína MMR VAX Pro bola podaná až 19.11.2018 ráno v rámci opatrení pri hospitalizácii prvého prípadu ochorenia na osýpky na IK FN Nitra. Ochorenie bolo vykázané ako profesionálne.

Sérologicky potvrdené ochorenie sme zaznamenali u 44-ročnej ženy (očkovací status sa nepodarilo zistiť), pracujúcej vo firme v Nitre, ktorá v pravidelných turnusoch vysiela svojich zamestnancov za prácou do Rumunska. Posledný pracovný pobyt v Rumunsku absolvovala menovaná v čase od 26.11. do 6.12.2018. Prvé príznaky udávala 5.12.2018. V ten istý deň sa vrátila domov autobusom spolu s ďalšími zamestnancami firmy (23 osôb

a vodič autobusu). Dňa 7.12.2018 navštívila svojho obvodného lekára, bola odoslaná na vyšetrenie ku kožnej lekárke, ktorá diagnostikovala osýpky a odoslala pacientku na hospitalizáciu. Na IK FN Nitra bola prijatá 8.12.2018. Sérologické vyšetrenie bolo pozitívne v triede IgM aj IgG, vyšetrenie moču a výteru z nosa a hrdla negatívne. Ochorenie bolo vykázané ako importované z Rumunska.

Dňa 14.12.2018 bolo hlásené podozrenie na osýpky u 29-ročnej ženy v 17. týždni tehotenstva Vietnamského pôvodu, žijúcej na Slovensku v okrese Šaľa. Dňa 9.12.2018 sa po mesačnom pobyte vrátila z Vietnamu. S pacientkou bola sťažená rečová komunikácia (pomoc zabezpečovali dvaja tlmočníci). Prvé príznaky ochorenia sa objavili dňa 9.12.2018. V nasledujúcich dňoch absolvovala kontrolné vyšetrenia v gynekologickej ambulancii, ošetrovanie na LSPP v Galante a na LSPP v Šali. Až dňa 13.12.2018 bola hospitalizovaná na IK FN Nitra. Vyšetrenie výteru z nosa a hrdla, moču aj sérologické vyšetrenie bolo pozitívne. Ochorenie bolo vykázané ako importované z Vietnamu.

Pri šetrení v jednotlivých ohniskách zabezpečoval RÚVZ Nitra v spolupráci s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v okresoch Nitra a Šaľa opatrenia u kontaktov chorých, pričom bol preverovaný očkovací status kontaktov, vyšetrovaná hladina protilátok proti osýpkam, vydávané lekárske dohľady a u neimúnnych kontaktov bola zabezpečovaná vakcinácia proti osýpkam. Vo firme, kde sa vyskytlo ochorenie importované z Rumunska bola vakcinácia u zamestnancov zabezpečená formou verejnej vyhlášky.

V 4 prípadoch prebehlo ochorenie bez komplikácií a v 1 prípade u 0-ročného dieťaťa bolo ochorenie komplikované infektom HCD. V jednom prípade sa podarilo z výteru z nosa a hrdla a z moču určiť genotyp vírusu morbíl B3. Posledné ohnisko nákazy v okrese vyhaslo 3.1.2019.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V roku 2018 bolo hlásené 1 ochorenie na pneumokokovú meningitídu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie v okrese nezaznamenali.

Vykázali sme ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien, ktoré skončilo úmrtím u neočkovanej 65-ročnej ženy, prijatá bola cestou RZP dňa 7.10.2018 na JIS neurologického oddelenia NsP Galanta. Bola nájdená v bezvedomí, klinicky stav zodpovedal neuroinfekcii a sepse s vysokými zápalovými parametrami. V odobratom likvore boli mikroskopicky dokázané grampozitívne koky, kultivačne bol z likvoru aj z hemokultúry izolovaný *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 8. Dňa 8.10.2018 bola preložená na JIS IK FN Nitra s poruchou vedomia v zmysle soporu, s otitídou a mastoitídou. Počas hospitalizácie

dochádza k zhoršeniu stavu, k multiorgánovej dysfunkcii a 9.10.2018 pacientka exitovala na pneumokokový zápal mozgových plien. Pitvaná nebola. Manžel pacientky udával, že v čase pred hospitalizáciou sa sťažovala na bolesti ucha, lekára v tom čase nevyhľadala.

III.4. Skupina respiračných ochorení

V roku 2018 sme nezaznamenali v okrese Šaľa ochorenie na tuberkulózu (A15 – A19), šarlach (A38) a herpes simplex (B00).

Erysipelas – ruža (A46)

Tak ako v minulom roku aj v priebehu roka 2018 boli v okrese hlásené 2 ochorenia na erysipelas (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov).

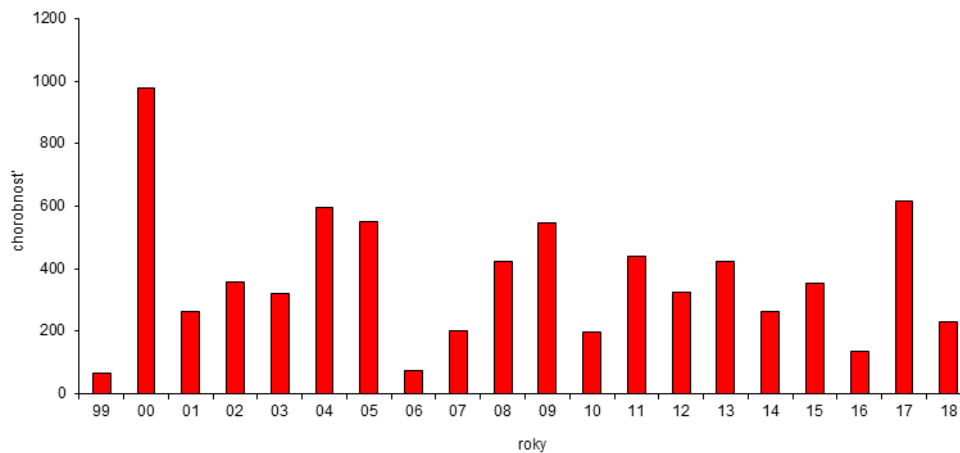
Ochorel 1 muž (50,0%) a 1 žena (50,0%) vo vekových skupinách 45-54-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,1/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 12,0/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli evidované po 1 prípade v mesiacoch január a júl. Obidve ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Varicella – ovčie kiahne (B01)

Lekári v okrese Šaľa v roku 2018 hlásili 121 ochorení na varicellu, čo je chorobnosť 232,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme evidovali 323 prípadov s chorobnosťou 616,9/100 000 obyvateľov, je to viac ako dvojnásobný pokles chorobnosti. V porovnaní s 5-ročným priemerom (189 prípadov, chorobnosť 358,5/100 000 obyvateľov) je to pokles o 36%. Najviac ochorení sa vyskytlo ako zvyčajne v detských vekových skupinách s maximom 70 prípadov v skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 2 753,7/100 000 obyvateľov) a 36 prípadov vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 1 881,9/100 000 obyvateľov).

Výskyt sme zaznamenali s výnimkou mesiacov august, september a november vo všetkých mesiacoch v roku s maximom 26 prípadov (21,5%) v apríli a 24 prípadov (19,8%) v máji. Ochorenia prebehli bez komplikácií 118 krát a 3 krát boli hlásené ako varicella s inými komplikáciami.

OVČIE KIAHNE - VARICELLA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V roku 2018 bolo v okrese hlásených 39 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 74,8/100 000 obyvateľov). V minulom roku bolo hlásených 81 ochorení (chorobnosť 50,4/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochorelo 21 mužov (53,8%) a 18 žien (46,2%). Ochorenia sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách od 10 rokov veku vyššie, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 131,9/100 000 obyvateľov (11 ochorení) bola ako obvyčajne v skupine 65-ročných a starších osôb a 118,9/100 000 obyvateľov (9 ochorení) vo vekovej skupine 45-54-ročných osôb.

Výskyt bol hlásený po celý rok s výnimkou mesiacov apríl a august s maximom 7 prípadov (17,9%) v septembri.

Ochorenia boli diagnostikované 1 krát ako zosterová choroba oka (B02.3), 1 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 37 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9).

Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice (B08.4)

Pod touto diagnózou lekári v roku 2018 hlásili spolu 6 ochorení s chorobnosťou 11,5/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 3 muži (50,0%) a 3 ženy (50,0%), vo vekových skupinách od 1 do 9 rokov veku, pričom najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť 261,4/100 000 obyvateľov (5 ochorení) bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí. Výskyt ochorení bol zaznamenaný v mesiacoch

január (50%), jún (33,3%) a október (16,7%). Všetky ochorenia boli diagnostikované ako enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom (B08.4).

Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2018 sme v okrese zaznamenali 3 ochorenia na infekčnú mononukleózu s chorobnosťou 5,8/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles o 66,7% oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 9 prípadov (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia ochoreli 2 muži (66,7%) a 1 žena (33,3%), vo vekových skupinách od 15 do 24 rokov veku. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 66,8/100 000 obyvateľov (2 ochorenia) bola vo vekovej skupine 20-24-ročných osôb. Ochorenia boli po jednom prípade zaznamenané v mesiacoch január (33,3%), máj (33,3%) a november (33,4%). Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0).

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2018 bolo v okrese Šaľa hlásených 28 321 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 88 148,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s minulým rokom, kedy sme zaznamenali 30 049 ochorení s chorobnosťou 83 772,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, klesol počet evidovaných ochorení o 5,8%.

Z celkového počtu boli 2 650 krát hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy (chorobnosť 8 248,1/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 9,4% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení.

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január 5 004 (17,7%), február 5 923 (20,9%) a marec 3 085 (10,9%).

Výchovno–vzdelávací proces bol prerušený 1x v detských jasliach, 11x v materských školách, 8x v základných školách a 2x v spojenej materskej škole so základnou školou.

Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali vo vekovej skupine 0-5-ročných detí 320 440,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (5 573 ochorení), pričom so stúpajúcim vekom chorobnosť klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 1 053 prípadov (3,7%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy 2,4% z počtu ochorení a 65,6% z počtu komplikácií a otitídy 1,1% z počtu ochorení

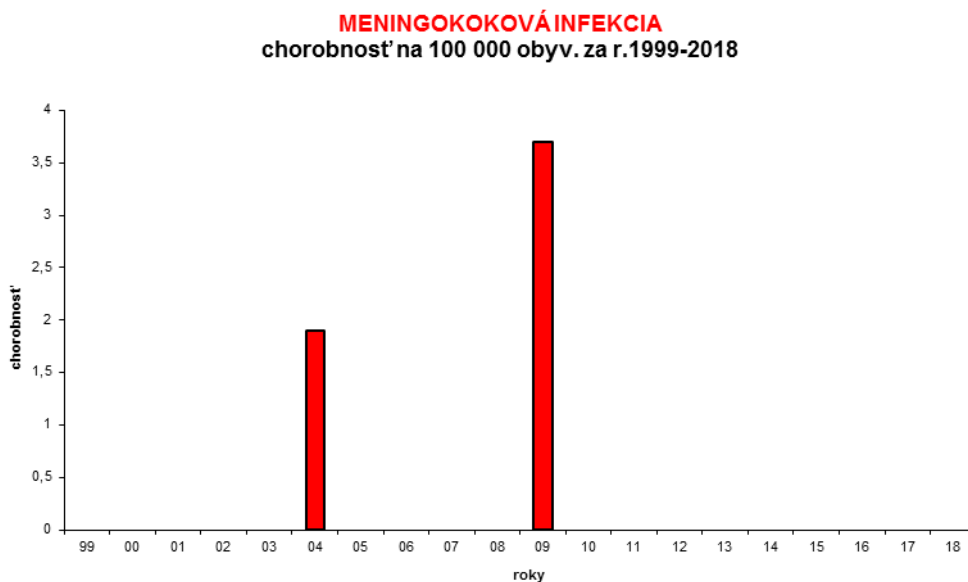
a 29,1% z počtu komplikácií. Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 5,3% z počtu komplikácií. V okrese Šaľa nebol v roku 2018 laboratórne potvrdený žiadny vírus chrípky.

III.5. Neuroinfekcie

V skupine neuroinfekcií bola v roku 2018 v okrese Šaľa priaznivá situácia, už deviaty rok po sebe sme nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu a klesol počet vírusových infekcií CNS.

Meningokoková infekcia (A39)

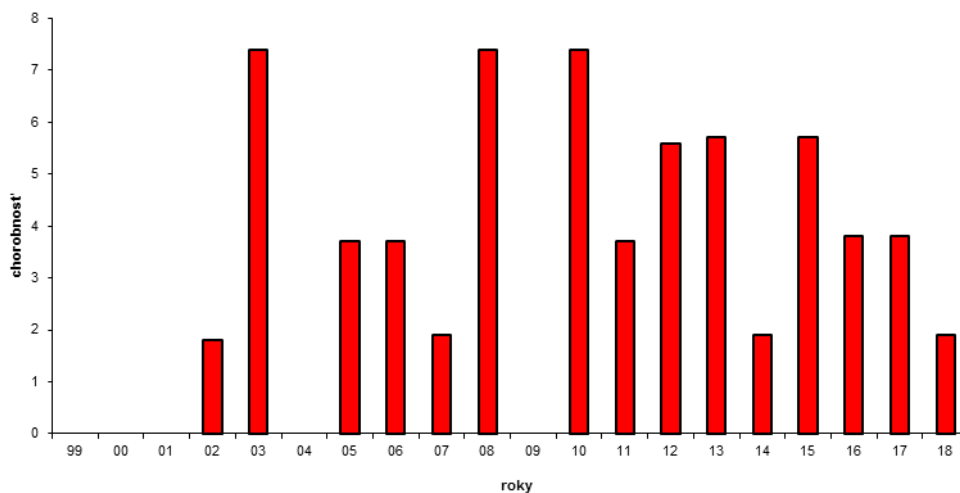
Ochorenia na meningokokovú infekciu boli hlásené v okrese Šaľa naposledy v roku 2009 a to 2 prípady s chorobnosťou 3,7/100 000 obyvateľov.

Vírusové infekcie CNS (A89)

V skupine vírusových infekcií CNS sme v roku 2018 v okrese Šaľa zaznamenali 1 ochorenie (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku boli hlásené 2 prípady (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov). V porovnaní s 5-ročným priemerom (2,2 prípadov, chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov) je to menej o 54%.

VÍRUSOVÉ INFEKČIE CNS
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

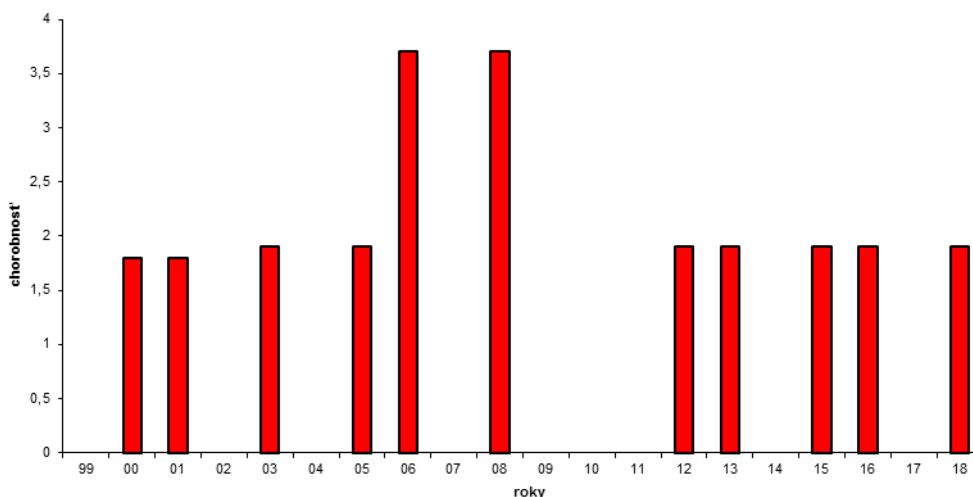

V septembri ochorel muž vo vekovej skupine 55-64 rokov, ktorý bol hospitalizovaný na Infekčnej klinike FN v Nitre. Diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu a biochemického vyšetrenia likvoru ako **nešpecifikovaná vírusová infekcia CNS (A89)**. Ochorenie sa skončilo uzdravením.

Bakteriálny zápal mozgových plien (G00.1)

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese Šaľa v roku 2018 vykázali jedno ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov), ktoré skončilo úmrtím. Ochorenie je popísané v časti „Nákazy preventabilné očkovaním“.

BAKTERIÁLNY ZÁPAL MOZGOVÝCH PLIEN
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Zápalová polyneuropatia (G61.0)

V roku 2018 bolo v okrese Šaľa hlásené 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain-Barré (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie nezaznamenali.

Ochorenie na Guillain-Barré syndróm bolo hlásené u 50-ročnej onkologickej pacientky (CA žalúdka, mts.peritonea, ovária, chrbtice) po chemoterapii. Hospitalizovaná bola 24.7.2018 na Neurologickom oddelení Všeobecnej nemocnice s poliklinikou v Levoči pre progredujúcu slabosť dolných končatín, poruchu chôdze, bolesti v driekovej chrbtici. Pri prijatí bola prítomná chabá paréza DK. Vyšetrené boli 2 vzorky stolice a nosohltanový výter. Všetky vzorky boli negatívne. Dňa 3.8.2018 bola pacientka prepustená do ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Prípado bol vykázaný ako možný.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2018 v okrese Šaľa nezaznamenali ochorenie na tularémiu (A21), antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), listeriózu (A32), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt - Jakobovu chorobu (A81), kliešťovú encefalítidu (A84), toxokarózu (B83) a teniózu (B68).

Aktinomykóza (A42.2)

V roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali iba jedno ochorenie na aktinomykózu s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov oproti minulému roku, kedy bolo zaznamenaných 5 ochorení (chorobnosť 9,6/100 000 obyvateľov).

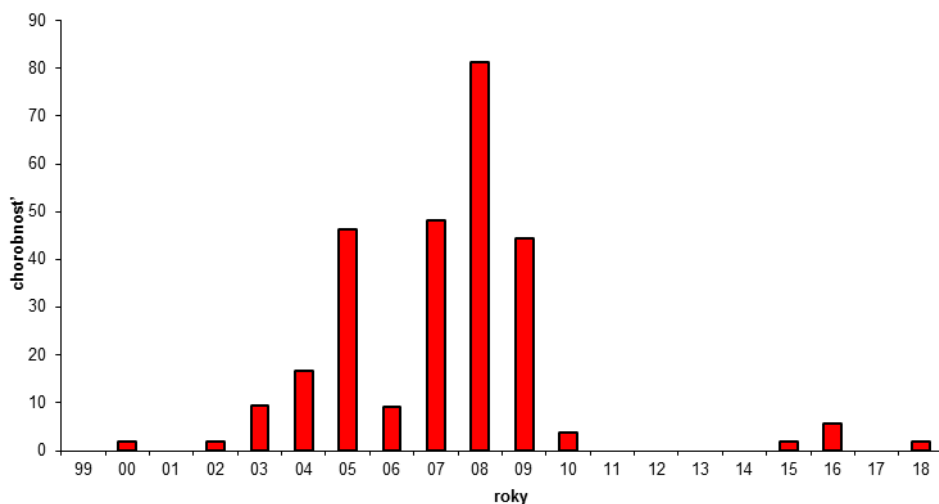
V mesiaci júli ochorel na cervikofaciálnu formu aktinomykózy 46-ročný muž (vekovošpecifická chorobnosť 13,1/100 000 obyvateľov), u ktorého sa mechanizmus prenosu nepodarilo objasniť. Z výteru z ložiska (abscessus dorsi thoracis) bol kultivačne potvrdený Actinomyces dentalis a pacient bol preliečený počas hospitalizácie na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Lymfská borelióza (A69.2)

Po minuloročnom nulovom výskyte bolo v okrese Šaľa zaznamenané jedno ochorenie na lymfskú boreliózu (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov bol 0,8 s chorobnosťou 1,5/100 000 obyvateľov).

LYMSKÁ BORELIÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

V mesiaci júli ochorela 25-ročná žena, s negatívnou epidemiologickou anamnézou, u ktorej sa ochorenie klinicky manifestovalo ako neurologická forma. (migrujúce bolesti hlavy, subfebrílie, poruchy koncentrácie, malátnosť). Ochorenie bolo sérologicky potvrdené a vyžiadalo si hospitalizáciu na infekčnom oddelení.

Toxoplazmóza (B58)

V okrese Šaľa sme v porovnaní s minulým rokom (1 prípad, chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov) vykázali 2 ochorenia na toxoplazmózu s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov. Je to rovnaký počet ako bol 5-ročný priemer.

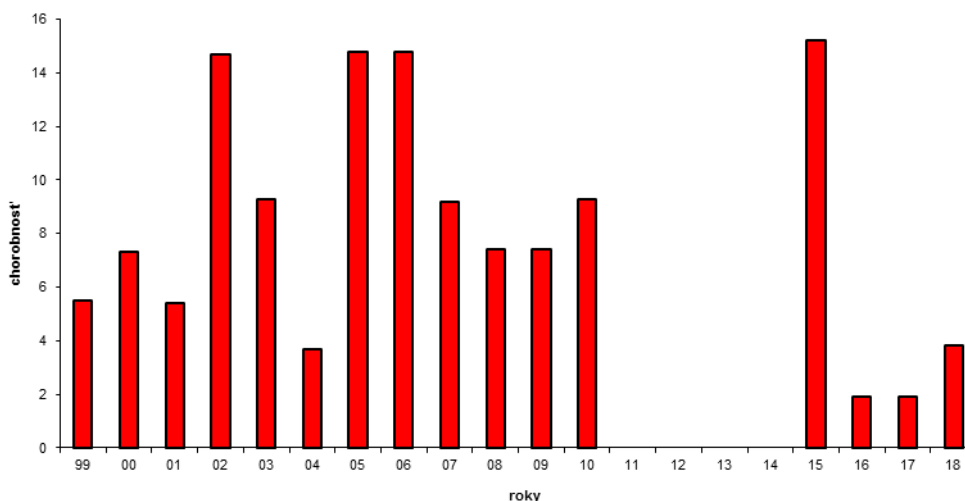
V auguste boli hlásené 2 sérologicky potvrdené ochorenia na toxoplazmózu u žien, po 1 krát vo vekových skupine 15-19-ročných (vekovošpecifická chorobnosť 12,8/100 000 obyvateľov) a 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 11,7/100 000 obyvateľov) .

V jednom prípade išlo o 17-ročnú ženu v 23. týždni gravidity, zistené bolo v rámci skríningu gravidných žien. V klinickom obraze udávala nechutenstvo, subfebrílie, bolesti hlavy a únavu. V epidemiologickej anamnéze pacientka udávala denný kontakt s domácimi zvieratami (mačka, zajace, pes a morčatá).

V druhom prípade ochorela 39-ročná žena, u ktorej sa ochorenie klinicky manifestovalo ako lymfadenopatia, ochorenie zostalo epidemiologicky neobjasnené.

Pacientky boli liečené ambulantne.

TOXOPLAZMÓZA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

V priebehu roku 2018 boli v okrese Šaľa hlásené 3 poranenia zvieratami podozrivými z besnoty (chorobnosť 5,8/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme evidovali 5 poranení (9,6/100 000 obyvateľov).

Poranenia neznámymi nevyšetrenými zvieratami boli podľa pohlavia hlásené u 2 žien (80,0%) a 1 muža (20,0%) a to v troch vekových skupinách, po jednom prípade u dospelých osôb (veková skupina 25-34-ročných, 45-54-ročných a 65-ročných a starších osôb).

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	3 x	100,0

Lokalizácia poranení a kontaktu s podozrivými zvieratami:

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Noha	1 x	33,3
Ruka	2x	66,7

Počet vakcinovaných osôb pri kontakte so zvierat'om:

Druh zvierat'a	Počet vakcinovaných osôb	%
Pes	1x	33,3
Opica	1x	33,3
Mačka	1x	33,3

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	3x	100,0

Použitá vakcína:

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	3x	100,0

Revakcinácia

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
VERORAB	0

Vakcinácia u poranených osôb bola vykonaná vo všetkých prípadoch 5-timi dávkami očkovacej látky ambulantne na Infekčnej klinike FN v Nitre. V jednom prípade išlo o importovaný prípad, kedy poranenie spôsobila opica u dovolenkára počas pobytu v Thajsku.

U vakcinovaných osôb neboli pozorované nežiaduce reakcie po očkovaní. V roku 2018 bolo hlásené ešte jedno poranenie známym zvierat'om, ktoré bolo vyšetrené veterinárnym lekárom a nebolo u neho potvrdené ochorenie na besnotu.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v priebehu roku v okrese Šaľa žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Dermatofytóza (B35)

Oproti minulému roku s nulovou chorobnosťou na dermatofytózy bolo v roku 2018 v okrese Šaľa vykázané 1 ochorenie s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov.

Ochorenie sme evidovali v októbri u 66-ročnej ženy (vekovošpecifická chorobnosť 12,0/100 000 obyvateľov), ktorá udávala v anamnéze prácu v záhrade.

Kultivačným vyšetrením steru z kožnej lézie bolo ako etiologické agens dokázané *Microsporum*. Ochorenie bolo liečené ambulantne.

Svrab (B86)

V roku 2018 sme u ochorení na svrab v porovnaní s minulým rokom (25 prípadov, chorobnosť 47,8/100 000 obyvateľov) zaznamenali mierny pokles chorobnosti o 8,0%.

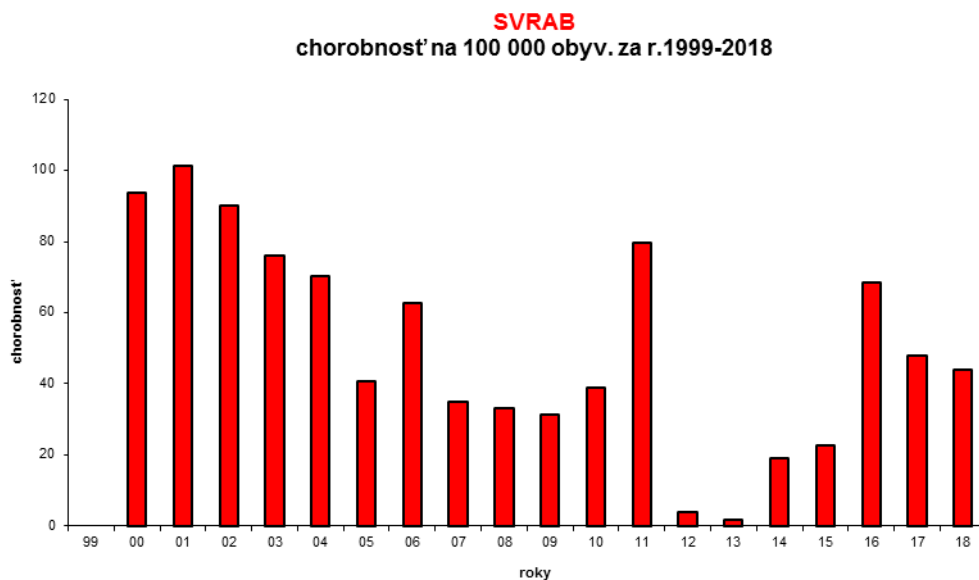
Hlásených bolo 23 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 44,1/100 000 obyvateľov. V porovnaní s 5-ročným priemerom (16,8 prípadu, chorobnosť 32,0/100 000 obyvateľov) však chorobnosť stúpla o 36,9%.

Sporadický charakter malo 10 ochorení, ostatné prípady prebiehali v rámci rodinného výskytu s počtom od 2 do 3 prípadov.

Podľa pohlavia ochorelo 12 žien (52,2%) a 11 mužov (47,8%) vo vekových skupinách od 5 do 54 rokov veku, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 133,7/100 000 obyvateľov (4 prípady) bola zaznamenaná v skupine 20-24-ročných osôb.

Ochorenia sa vyskytli celoročne okrem mesiacov apríl, júl, november a december s maximom prípadov 7 (30,4%) v mesiaci októbri.

Podľa kolektívov ochoreli 4 žiaci ZŠ (17,4%), 1 stredoškôlak (4,3%) a 18 dospelých osôb (78,3%).

<u>Charakter výskytu:</u>	<u>Počet ohnísk:</u>	<u>Počet prípadov:</u>	<u>%</u>
sporadické ochorenia	10 krát	10 prípadov	43,5%
2 prípady v rodine	5 krát	10 prípadov	43,5%
<u>3 prípady v rodine</u>	<u>1 krát</u>	<u>3 prípady</u>	<u>13,0%</u>
S p o l u :	16 ohnísk	23 prípadov	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť v 6-tich prípadoch (26,1%). Ochorenia sme zaznamenali 9 krát u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom. V jednom prípade išlo o importované ochorenie z Českej republiky.

Popis rodinnej epidémie:

V čase od 13.9.2018 do 15.10.2018 sme v rodine s nízkym hygienickým štandardom v Šali zaznamenali 3 ochorenia na svrab (1 školáčka a 2 dospelé osoby) z celkového počtu 7 osôb v domácnosti. Ako prvý ochorel dospelý muž, ktorý v rodine občas prebýva a inak sa túla ako bezdomovec, pravdepodobne sa infikoval od bezdomovca vykázaného v septembri 2018. Ďalšie 2 ochorenia boli pravdepodobne po kontakte s ním. Všetci ostatní členovia rodiny boli preventívne preliečení sírnou masťou.

III.8. Iné infekcie nezaradené

Streptokokové septikémie (A40.2)

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa vykázali 2 ochorenia na streptokokové septikémie, čo je chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme ochorenia u tejto diagnózy nezaznamenali.

Podľa pohlavia ochorel 1 muž a 1 žena z vekovej skupiny 55-64-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 27,8/100 000 obyvateľov). V oboch prípadoch boli ochorenia vykázané ako septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D a ako etiologické agens sa uplatnili po 1 krát *Streptococcus faecalis* a *Streptococcus gallolyticus* (evidovaný aj pod názvom *Streptococcus bovis*). Ani jedno ochorenie nemalo nozokomiálny pôvod. Ochorenie u 59-ročného muža skončilo úmrtím na sepsu, úmrtie je popísané v časti „Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru“.

Iné septikémie (A41)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 8 prípadov ochorení na iné septikémie (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 zaznamenali 5 prípadov s chorobnosťou 9,6/100 000 obyvateľov, čo je o 37,5% menej.

Ochoreli 3 muži a 2 ženy vo vekových skupinách dospelých osôb nad 25 rokov veku. Z celkového počtu mali 3 ochorenia (60,0%) nozokomiálny pôvod (2 krát A41.0 a 1 krát A41.5) a sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“.

Ochorenia, ktoré nemali nozokomiálny pôvod boli podľa etiológie vykázané ako:

A41.1 Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	1 krát
A41.5 Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	1 krát

Výskyt iných septikémií podľa diagnózy a vekových skupín

Veková skupina	Diagnóza			Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5		
25-34-roční	-	1	-	1	13,2/100 000
55-64-roční	1	-	-	1	13,9/100 000
65-roční a starší	1	-	2	3	36,0/100 000
S p o l u	2	1	2	5	9,6/100 000

Ako etiologické agens u nenožokomiálnych ochorení sa uplatnili po 1 krát *Staphylococcus epidermidis* a *E.coli*. Všetky ochorenia na iné septické stavy skončili uzdravením.

Syfilis (A50 - A53)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Šaľa vykázali 2 ochorenia na syfilis (chorobnosť 3,8/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 evidovali 3 prípady s chorobnosťou 5,8/100 000 obyvateľov.

Ochorenia boli diagnostikované u 2 mužov a 1 ženy a boli hlásené po 1 krát ako latentný včasný syfilis (A51.5) a 2 krát ako latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý (A53.0). Diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením.

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

Rok:	počet ochorení:	chorobnosť:
2013	-	-
2014	3	5,7/100 000 obyvateľov
2015	2	3,8/100 000 obyvateľov
2016	6	11,4/100 000 obyvateľov
2017	2	3,8/100 000 obyvateľov

Výskyt ochorení na syfilis v roku 2018 podľa vekových skupín

Veková skupina	A51.5	A53.0	Vekovošpecifická chorobnosť
20-24-roční	1	-	33,4/100 000
35-44-roční	-	1	11,7/100 000
65-roční a starší	-	1	12,0/100 000
S p o l u	1	2	5,8/100 000

Gonokoková infekcia (A54.0)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Šaľa hlásených 6 ochorení na gonokokovú infekciu (chorobnosť 11,5/100 000 obyvateľov), sme v tomto roku zaznamenali pokles chorobnosti o 50,0%, hlásené boli iba 3 ochorenia, čo je chorobnosť 5,8/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 2 muži a 1 žena a to 1 krát v skupine 20-24-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 33,4/100 000 obyvateľov) a 2 krát v skupine 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 26,5/100 000 obyvateľov).

Vo všetkých prípadoch bola diagnóza potvrdená pozitívnou izoláciou *Neisseria gonorrhoeae* z hnisavého výtoku. Ochorenia boli vo všetkých prípadoch diagnostikované ako gonokoková infekcia dolných častí močovopohlavnej sústavy bez abscesu uretrálnych alebo predsieňových žliaz (A54.0).

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0, A60.0, A63.0)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení boli v okrese Šaľa kožnými lekármi v roku 2018 hlásené:

Chlamýdiové infekcie močovopohlavnej sústavy (chorobnosť 15,3/100 000 obyvateľov)	A56.0	8 ochorení
Urogenitálna trichomonóza (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov)	A59.0	1 ochorenie
Infekcie genitálií a močovopohlavného systému herpetickým vírusom (chorobnosť 1,9/100 000 obyvateľov)	A60.0	1 ochorenie
Anogenitálne bradavice (chorobnosť 19,2/100 000 obyvateľov)	A63.0	10 ochorení

Pedikulóza (B85)

V tomto roku bol v okrese Šaľa hlásený oproti minulému roku (9 prípadov, chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov), iba 1 prípad pedikulózy s chorobnosťou 1,9/100 000 obyvateľov. Podľa pohlavia išlo o ženu, školáčku vo vekovej skupine 10-14-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 40,7/100 000 obyvateľov)

Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2018 sme v okrese Šaľa zaznamenali 2 úmrtia na infekčné ochorenia a to na streptokokovú septikémiu nenozokomiálneho pôvodu (A40.2) a na pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1).

Septikémia vyvolaná Streptokokom zo skupiny D (A40.2)

Na streptokokovú septikémiu exitoval 59-ročný muž, prijatý bol dňa 11.7.2018 na KAİM FN Nitra s rozvinutým klinickým obrazom sepsy, napojený bol na UPV a nasadená bola ATB terapia. Napriek tomu 12.7.2018 pacient exitoval na septický stav. Z hemokultúry zo dňa 11.7.2018 bol izolovaný *Enterococcus faecalis*. Pitvaný nebol.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

Vykázali sme ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien, ktoré skončilo úmrtím u 65-ročnej ženy, prijatá bola cestou RZP dňa 7.10.2018 na JIS neurologického oddelenia NsP Galanta. Bola nájdená v bezvedomí, klinicky stav zodpovedal neuroinfekcii a sepse s vysokými zápalovými parametrami. V odobratom likvore boli mikroskopicky dokázané grampozitívne koky, kultivačne bol z likvoru aj z hemokultúry izolovaný *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 8. Dňa 8.10.2018 bola preložená na JIS IK FN Nitra s poruchou vedomia v zmysle soporu, s otitídou a mastoitídou. Počas hospitalizácie dochádza k zhoršeniu stavu, k multiorgánovej dysfunkcii a 9.10.2018 pacientka exitovala na pneumokokový zápal mozgových plien. Pitvaná nebola. Manžel pacientky udával, že v čase pred hospitalizáciou sa sťažovala na bolesti ucha, lekára v tom čase nevyhľadala.

III.9. Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Šaľa celkom 3 nozokomiálne nákazy, ktoré boli vyhľadane. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých troch prípadoch, t.j. 100,0%.

Evidované nozokomiálne ochorenia sa vyskytli v zariadení Dialyzačné stredisko B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná len o pasívny zber údajov je prevalencia 5,2 .

Nozokomiálne ochorenia neevidujeme v skupine:

- **črevných infekcií**
- **dýchacích ciest**
- **gynekologických infekcií**
- **urologických infekcií**
- **infekcie kože a slizníc**
- **infekcie rán**
- **iné**
- v skupine **septických ochorení** evidujeme 3 nozokomiálne ochorenia, ktoré skončili uzdravením. Z odobratej hemokultúry bol izolovaný 2 krát *Staphylococcus aureus* a 1x *Enterobacter cloacae*.

Epidémia nozokomiálneho charakteru sa nevyskytla.

Úmrtie na nozokomiálnu nákazu nevykazujeme.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych ochorení nezasadala.

Poranenie zdravotníckeho pracovníka kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity nebolo hlásené.

Rozdelenie NN podľa diagnózy

Sepsa	3	B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa
-------	---	----------------------------

Rozdelenie NN podľa výskytu

B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	3	3-sepsa
-------------------------------	---	---------

Tab. III.9.1 Proporcía výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných v okrese Šaľa v roku 2018

Názov PZS	Počet NN	Počet hospit.	%
Spolu lôžkové zariadenia	-	-	-
B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	3	58 / 7 423 dialýz	5,2
Spolu dialyzačné pracoviská	3	58 / 7 423 dialýz	5,2
S p o l u	3	58 / 7 423 dialýz	5,2

Tab. III.9.2 Proporcía výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných v okrese Šaľa v roku 2018

Oddelenie	Počet NN	Počet hospit.	%
Dialyzačné - B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	3	58	5,2
S p o l u	3	58	5,2

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Šaľa za rok 2018

Diagnóza - MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcía %
A410	Septikémia (Staphylococcus aureus)	2	66,7
A415	Septikémia (iné g- mikroorganizmy)	1	33,3
S p o l u		3	100,0

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení okres Šaľa v roku 2018

Oddelenie	B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa		Spolu	
	abs.	%	abs.	%
Dialyzačné	3	100,0	3	100,0
Spolu	3	100,0	3	100,00

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.1 ŠZD v zdravotníckych zariadeniach v okrese Šaľa

V okrese Šaľa zabezpečovali v roku 2018 zdravotnícku starostlivosť:

- Poliklinika, Šaľa
- Ambulancie na území mesta Šaľa a v spádových obciach okresu (Tešedíkovo, Žihárec, Neded, Vlčany, Trnovec nad Váhom, Močenok a Selice)
- Centrum zdravotnej starostlivosti - Poliklinika DUSLO, a. s., Šaľa
- B. Braun AVITUM, s.r.o., dialyzačné stredisko, Šaľa
- Domovy opatrovateľskej služby (DOS) - v Šali, Močenku, Vlčanoch, Tešedíkove a v Trnovci nad Váhom
- Zariadenia sociálnej starostlivosti (ZSS)

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v zdravotníckych zariadeniach (ZZ) okresu Šaľa bol vykonaný 46x komplexnými, previerkami a 4x mikrobiálnym monitoringom na dialýze a v chirurgickej, gynekologickej a zubnej ambulancii. **Tab. IV.1.1.**

Poliklinika, Nemocničná 1, Šaľa - je ZZ, ktoré združuje 32 ambulancií (4 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 4 ambulancie detských lekárov, 8 zubných a 16 odborných ambulancií). Sterilizačnú techniku využívajú 4 odborné a 8 zubných ambulancií. Kontroly hygienicko-epidemiologického režimu (HER) boli vykonané v 16-tich ambulanciách (8x v zubných, 4x v odborných a 4x v detských ambulanciách).

Centrum zdravotnej starostlivosti - Poliklinika DUSLO, a.s., Šaľa - je neštátne ZZ poskytujúce zdravotnícku starostlivosť zamestnancom DUSLO, a.s. Združuje 9 ambulancií (3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 2 zubné a 4 odborné ambulancie). Sterilizačnú techniku využíva 6 ambulancií a jedna lekáreň, kde boli vykonané aj kontroly HER.

Neštátne ambulancie - v meste Šaľa sa nachádza 21 ambulancií (3 ambulancie všeobecných lekárov, 2 detské, 8 zubných a 8 odborných ambulancií).

Kontrola HER bola vykonaná 14-krát (2x v detských, 8x v zubných a 4x v odborných ambulanciách).

V obciach okresu sa nachádza 25 ambulancií, z toho je 9 ambulancií všeobecných lekárov (po 2 v Močenku a v Nedede, po jednej v Tešedíkove, Trnovci n/Váhom, Žihárce, Seliciach a v Diakovciach), 7 detských ambulancií (2 v Močenku, 1 v Seliciach, Trnovci n/Váhom, Tešedíkove, Nedede a Vlčanoch), 5 zubných (2 v Močenku, 2 v Nedede a 1 v Tešedíkove) a 4 odborné ambulancie (2x v Močenku 1x v Seliciach a v Nedede). Kontrola HER bola vykonaná 16-krát (7x v detských, 5x v zubných a 4x v odborných ambulanciách).

B.Braun AVITUM s.r.o., - dialyzačné stredisko, Nemocničná 3, Šaľa - jedná sa o súkromné ZZ. V priestoroch dialyzačného strediska sa nachádza aj odborná nefrologická ambulancia pre dospelých. Stredisko sa nachádza v samostatných priestoroch. Pracovisko poskytuje hemodialýzy pre chronických a akútnych pacientov, ambulancie CAPD a starostlivosť o pacientov v nefrologickej ambulancii. Stredisko má dve monitorovacie sály, vo veľkej sa nachádza 9 dialyzačných kresiel a stanovisko pre sestry, v malej sále vyhradenej pre infekčných pacientov sa nachádzajú 3 postele. Upratovanie je zabezpečené svojpomocne vlastnými upratovačkami, ktoré využívajú farebné rozlíšenie upratovacích pomôcok. Pranie bielizne zabezpečuje firma RIO IPO s.r.o. Sereď. Nebezpečný odpad sa zberá a triedi denne. Likvidáciu zabezpečuje firma PolyStar, s.r.o. Šurany. Stredisko má vypracovaný prevádzkový poriadok, ktorý zahŕňa aj sanitálny poriadok s dezinfekciou dialyzačných strojov a úpravne vody. Sterilizáciu nevyužívajú, nakoľko sa používa jednorazový sterilný materiál. Kontrola HER bola vykonaná jedenkrát, spojená s odberom sterov z prostredia a s odberom dezinfekčného prostriedku na účinnosť.

Domovy opatrovateľskej služby a zariadenia sociálnej starostlivosti - v okrese ich je 8 (4 v meste Šaľa a po jednom v Trnovci n/Váhom, Tešedíkove, Močenku a Vlčanoch). Kontrola HER nebola vykonaná.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu (HER)

Na mikrobiologické vyšetrenie sme odobrali 31 vzoriek z prostredia, z toho boli 4 vzorky dezinfekčných prostriedkov na zistenie účinnosti. Z 56 existujúcich sterilizačných prístrojov sme otestovali 55 prístrojov. **Tab. IV.2 – IV.6.**

Tab. IV.1.2 uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia. Z celkového počtu 6 vzoriek sterilného materiálu boli 2 vzorky pozitívne (33,3%). Z celkového počtu 31 vzoriek z prostredia bolo 13 vzoriek pozitívnych (41,9 %).

Tab. IV.1.3 a **Tab. IV.1.4.** uvádzajú kontrolu efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie. Z celkového počtu 6 vzoriek odobratých v chirurgickej ambulancii, balených vo wipaku a sterilizovaných v autokláve boli 2 vzorky z textilného materiálu pozitívne.

Tab. IV.1.5 uvádza kontrolu sterilizačnej techniky. V okrese Šaľa evidujeme 20 autoklávov (AUT) a 36 horúcovzduchových sterilizátorov (HS). V roku 2018 sme skontrolovali 19 AUT a 36 HS. Celkom sme v roku 2018 vykonali 55 (98,2 %) kontrol sterilizačnej techniky.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov. Celkom sme vyšetrili 31 vzoriek, z nich bolo 13 (41,9%) pozitívnych.

Grampozitívna mikroflóra bola izolovaná 12x a gramnegatívna 1x. Z izolovaných bakteriálnych kmeňov prevládali stafylokoky.

Sterilizácia na ambulanciách sa vykonávala podľa vyhlášky MZ SR č. 553/2007. O sterilizačných cykloch vedú sterilizačné denníky. V rámci vnútornej kontroly sterilizačnej techniky sa používajú kontrolné chemické indikátory.

Dezinfekcia na ambulanciách je zabezpečovaná podľa platnej legislatívy a doporučení výrobcom. Spôsob, intervaly, expozičný čas a druh použitého dezinfekčného prípravku sú uvedené v sanitačných poriadkoch, ktoré sú vypracované pre jednotlivé ambulancie v rámci prevádzkových poriadkov.

Umývanie a dezinfekcia rúk zdravotníckeho personálu bola zabezpečená na ambulanciách systémom nástenných dávkovačov tekutých mydiel a dezinfekčných prostriedkov. Na utieranie rúk používali jednorazové utierky.

Upratovanie v rámci ambulancií bolo zabezpečené svojpomocne vlastným PZP personálom alebo zmluvnými firmami podľa vypracovaného sanitačno-dezinfekčného programu. Pri upratovaní sa využíva dvojetapový dekontaminačný postup.

Pranie bielizne - v ambulatných zariadeniach je zabezpečené individuálne.

Likvidácia odpadov – v neštátnych ambulanciách polikliniky a v meste Šaľa má každá ambulancia zmluvu o odvoze biologického odpadu s firmami, ktoré majú na to oprávnenie.

Pri kontrolách HER sme zdravotníckych pracovníkov upozorňovali, aby:

- dodržiavali indikácie, spôsob používania a striedania dezinfekčných prostriedkov,
- presne dodržiavali koncentráciu dezinfekčných prostriedkov podľa návodu na použitie a správnosť ich skladovania,
- dodržiavali expozičný čas a kontrolovali dátum expirácie dezinfekčných prostriedkov ako aj ich striedanie v pravidelných intervaloch.

Po zistení nevyhovujúcich výsledkov zo sterov boli jedenkrát písomnou formou nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, dekontaminácie, očkovania proti VHB, pri poranení zdravotníckeho pracovníka a 9x pri vypracovávaní prevádzkového poriadku.

Rozhodnutia - v roku 2018 podľa § 13 bolo vydané jedno rozhodnutie na schválenie priestorov a prevádzkového poriadku.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných mikróbov vid' príloha.

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Šaľa za rok 2018

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex preverky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - OKIM/JIS	-	-	-	-	-	-
lôžkové odd.- chirurgický smer	-	-	-	-	-	-
lôžkové odd. - nechirurgický smer	-	-	-	-	-	-
ambulancie detské	13	13	0	0	0	13
ambulancie všeobecní lekári	19	0	0	0	0	0
ambulancie odborní lekári	36	13	0	0	2	15
stomatológovia	19	19	0	0	1	20
dialýza	1	1	0	0	1	2
ZSS, DOS, DSS	8	0	0	0	0	0
SPOLU	96	46	0	0	4	50

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Šaľa za rok 2018

Oddelenie - ambulancia	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Chirurgická ambulancia	6	2	33,3	6	0	0
Gynekologická ambulancia	-	-	-	5	2	40,0
Zubná ambulancia	-	-	-	5	2	40,0
Dialýza	-	-	-	15	9	60,0
SPOLU	6	2	33,3	31	13	41,9

Tab. IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Šaľa za rok 2018

Názov zdravot. pomôcok	Vzorky sterilizované												% pozit.	
	jednoraz kombin. obaloch		kontajne-roch		kazetách dózach		v inom obale		voľne		SPOLU			
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P		
kov	4	0										4	0	0
sklo														
guma														
textil	2	2										2	2	100,0
plasty														
liečivá														
endoskop I. kateg.														
šitie														
roztoky														
kefky														
SPOLU	6	2										6	2	33,3

Tab. IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okrese Šaľa za rok 2018

Názov zdravot. pomôcok	Vzorky sterilizované v														% pozit.		
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD			SPOLU	
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P		V	P
kov			4	0											4	0	0
sklo																	
guma																	
textil			2	2											2	2	100,0
plasty																	
liečivá																	
endoskop I. kateg.																	
šitie																	
roztoky																	
kefky																	
SPOLU			6	2											6	2	33,3

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Šaľa za rok 2018

funkčnosti v

Typ prístroja	Celkový počet	Výsledky testovania						
		počet kontrolovaných	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	20	19	95,0	1	5,3	1		1
HVZ	36	36	100,0			1		
FS								
Plazma								
EO								
Iný								
SPOLU:	56	55	98,2	1	1,8	2		1

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okrese Šaľa za rok 2018

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs.	%			
Ruky personálu						
Pokožka a ruky pacientov						
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií						
Inkubátory						
Prostredie endoskop. prac. s endoskopmi II.kategórie						
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím						
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	2	0	0			
Dezinfekčné roztoky	4	0	0			
Lekárske roztoky a H ₂ O						
Masti a gély						
Pomôcky na stravovanie pacientov						
Lôžkoviny a bielizeň						
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov						
Maloplošná dezinfekcia (odd., lekárne, ambulancie)	23	12	52,2	9 STA.I, MIK, ENT	PS.I	-
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)						
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)						
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	2	1	50,0	STA.I	-	-
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)						
SPOLU:	31	13	41,9	12	1	-

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:	Skratka:	G+ G-
Acinetobacter	ACI	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-
Alcaligenes faecalis	AF	-
Bordetelly	BOR	-
Burkholderie	BUR	-
Campylobacter	CAM	-
Candida albicans	CAN.A	P
Citrobacter	CIT	-
Clostridium	CLO	+
Corynebacterium	COR	+
Escherichia coli, Escherichia hermani, Escherichia vulneris	EC,EH,EV	-
Enterobacter - aglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium, Eikenella corodens	ENTB	-
Enterobacteriace /Pantola dispersia/	ENTBC	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis, species/	ENT	+
Flavobacter species	FLA	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-
Hafnia	HAF	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-
Kvasinky - iné	KV.I	K
Legionella	LEG	-
Mikrokoky	MIK	+
Morganella morgani (predtým Proteus m.)	MM	-
Moraxelly /M. lacunata/	MOR	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P
Neisserie	NEI	-
Pasteurella species	PAS	-
Proteus mirabilis	PR.M	-
Proteus vulgaris	PR.V	-
Proteus - iný /P. morgani,/	PR.I	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, G- nefermentujúce paličky – Shewanella putrefaciens, Spingomona paucimobilis/	PS.I	-
Salmonella	SAL	-
Sarcina	SAR	+
Serratia /S. marcescens/	SER	-
Shigella	SHI	-
Staphylococcus aureus	STA.A	+
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B/	STR.A	+
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+
Streptococcus pyogenes	STR.S	+
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+
Vzdušné sporujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megatérium/	VS	+
Yersinia	YER	-

Tab.III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Šaľa za rok 2018

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																						
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu		
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Dialyzačné - B.Braun Avitum s.r.o. Šaľa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0
SPOLU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0

Tab.III.9.6 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Šaľa za rok 2018

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie																						
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu		
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Enterobacter cloacae	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	33,3
Stp.aureus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	2	66,7
SPOLU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100,0	-	-	3	100,0

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz je uvedený vo výročnej správe za okres Nitra, ako sumár za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

V. Ostatné činnosti

Časť „V. Ostatné činnosti“ je uvedená vo výročnej správe za okres Nitra.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2018 v okrese Šaľa.

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2018 v okrese Šaľa.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2018 v okrese Šaľa.

Tabuľka č. VI.4., v ktorej sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2018, je uvedená v sumári za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce vo výročnej správe za okres Nitra.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese Š a ľ a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2018		Z toho				
				muži		ženy		
		abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	
		n	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	45	86,3	19	74,5	26	97,6
		n	2	3,8	1	3,9	1	3,8
A03	Bacilová dyzentéria	o	1	1,9	0	0	1	3,8
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	107	205,2	60	235,1	47	176,4	
A05	Iné bakter.otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	47	90,1	35	137,2	12	45,1	
A09	Nešpec.gastroenteritídy	1	1,9	0	0	1	3,8	
B15	Akútna hepatitída A	-	-	-	-	-	-	
B16	Akútna hepatitída B	-	-	-	-	-	-	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	-	-	-	-	-	-	
B17.8	Iná špecifikovaná VH	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	2	3,8	2	7,8	0	0	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	1	1,9	1	3,9	0	0	
A38	Šarlach	-	-	-	-	-	-	
B01	Ovčie kiahne	121	232,0	63	246,9	58	217,7	
B05	Osýpky	5	9,6	0	0	5	18,8	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	-	-	-	-	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	-	-	-	-	-	-	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	1	1,9	1	3,9	0	0	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	-	-	-	-	-	-	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	1	1,9	0	0	1	3,8	
A21	Tularémia	-	-	-	-	-	-	
B58	Toxoplazmóza	2	3,8	0	0	2	7,5	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiroza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	-	-	-	-	-	-	
A35	Tetanus	-	-	-	-	-	-	
A69	Lymská borelióza	1	1,9	0	0	1	3,8	
B86	Svrab	23	44,1	11	43,1	12	45,1	
B02	Herpes zoster	39	74,8	21	82,3	18	67,6	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Š a ľ a - rok 2018 – pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B01	Ovčie kiahne	abs.	2	36	70	6	2	1	3	1	-	-	-	121
		rel.	383,1	1881,9	2753,7	244,1	83,3	33,4	39,7	11,7	-	-	-	232,0
B05	Osýpky	abs.	1	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	5
		rel.	191,6	-	-	-	-	-	13,2	35,0	-	-	-	9,6
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A87	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,9	-	1,9
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,0	1,9
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2
		rel.	-	-	-	-	41,7	-	-	11,7	-	-	-	3,8
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	13,2	-	-	-	-	1,9
B86	Svrab	abs.	-	-	1	2	2	4	4	5	5	-	-	23
		rel.	-	-	39,3	81,4	83,3	133,7	52,9	58,4	65,3	-	-	44,1
B02	Herpes zoster	abs.	-	-	-	2	1	2	3	4	9	7	11	39
		rel.	-	-	-	81,4	41,7	66,8	39,7	46,7	118,9	97,1	131,9	74,8

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Š a ľ a - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu	
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	3	1	1	3	1	5	3	10	7	2	3	6	45
		n	%	6,7	2,2	2,2	6,7	2,2	11,1	6,7	22,2	15,6	4,4	6,7	13,3	100,0
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
		n	%	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	o	abs.	8	6	5	4	12	9	9	19	12	14	4	5	107
		n	%	7,5	5,6	4,7	3,7	11,2	8,4	8,4	17,8	11,2	13,1	3,7	4,7	100,0
A05	Iné bakteriálne otravy potravinami	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A08	Vírus.a inými org. vyv. črev. infekcie	o	abs.	1	-	2	-	5	5	4	4	-	5	14	7	47
		n	%	2,2	-	4,3	-	10,6	10,6	8,5	8,5	-	10,6	29,8	14,9	100,0
A09	Nešpecifikované gastroenteritídy	o	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
		n	%	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0
B15	Akútna hepatitída A	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B16	Akútna hepatitída B	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B17.1	Akútna hepatitída C	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B17.2	Akútna hepatitída E	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B18	Chronická hepatitída	o	abs.	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
		n	%	-	50,0	-	-	-	-	-	-	50,0	-	-	-	100,0
B19	VH bližšie nešpecifikované	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A37	Divý kašeľ	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	100,0
A38	Šarlach	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B01	Ovčie kiahne	o	abs.	7	5	21	26	24	17	6	-	-	14	-	1	121
		n	%	5,8	4,1	17,4	21,5	19,8	14,1	4,9	-	-	11,6	-	0,8	100,0

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Š a ľ a - rok 2018 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60,0	40,0	100,0
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J10- J11	Chrípka	abs.													28 321
		%													
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85- A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	100,0
A84	Vír.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
		%	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	100,0
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiroza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	100,0
B86	Svrab	abs.	3	2	1	-	1	4	-	1	3	7	-	-	22
		%	13,6	9,1	4,6	-	4,6	18,1	-	4,6	13,6	31,8	-	-	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	6	6	6	-	3	3	2	-	7	3	2	1	39
		%	15,4	15,4	15,4	-	7,7	7,7	5,1	-	17,9	7,7	5,1	2,6	100,0

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NITRE

Oddelenie epidemiológie

**VÝROČNÁ SPRÁVA
CHARAKTERISTIKA A ROZBOR
EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCIE
V OKRESE ZLATÉ MORAVCE
ZA ROK 2018**

I. Demografické trendy

Demografické trendy sa do výročnej správy spracovávajú v 5-ročných intervaloch. Naposledy boli spracované vo výročnej správe za rok 2015.

Stručná demografická situácia v okrese Zlaté Moravce k 1.1.2018

Okres Zlaté Moravce je okres v Nitrianskom kraji na Slovensku. Má rozlohu 521,18 km². K 31.12.2017 – teda na začiatku roku 2018 mal okres Zlaté Moravce 40 665 obyvateľov. Oproti roku 2016 (40 799) je to zostup o 134 osôb. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 19 953 mužov, čo predstavuje 49,10% a 20 712 žien, t.j. 50,90%.

V roku 2017 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva o -91 osôb a tiež prírastok sťahovaním obyvateľstva o -41.osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval -132 osôb. Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva predstavuje hodnotu -3,242 promile. Prirodzený prírastok vzrástol a celkový prírastok klesol oproti roku 2016.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 1.1.2018 v okrese Zlaté Moravce nasledovná:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 5390 obyvateľov, t.j.13,25 %
- produktívny vek (15 – 64 rokov): 28067 obyvateľov, t.j. 69,02 %
- poproduktívny vek (65 +): 7208 obyvateľov, t.j. 17,73 %

Podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti predchádzajúcemu roku stúpol o 0,21 %, počet obyvateľov v produktívnom veku klesol o 0,8 %. Naopak stúpol podiel počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a to o 0,59 %.

V roku 2017 mala stredná dĺžka života obyvateľov hodnotu u mužov 40,50 roka a 44,10 u žien.

Index starnutia dosiahol v roku 2017 hodnotu 133,73, stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 2,31, v predchádzajúcom roku mal hodnotu 131,42. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 171,38 a u mužov 98,75. Index starnutia v okrese Zlaté Moravce systematicky stúpa v priemere o hodnotu 2.

Počet živonarodených detí v roku 2017 bol 393, tzn., že v porovnaní s rokom 2016 klesol o 19. Hrubá miera živorodenosti predstavovala 9,65/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,08 /1000 obyvateľov.

Miera perinatálnej úmrtnosti (počet mŕtvo narodených detí + počet detí zomretých vo veku do 7 dní / počet narodených, mala hodnotu 5,08/1000. Pre porovnanie, v roku 2016 bolo 7,23 mŕtvonarodených /1000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne klesla o 2,15.

V roku 2017 štandardná dojčenecká úmrtnosť dosiahla hodnotu 5,10 promile, čo je mierny zostup oproti roku 2016 o 2,18 promile. V roku 2016 dosahovala hodnotu 7,28.

V roku 2017 zomrelo v okrese Zlaté Moravce 484 osôb. Z toho bolo 242 mužov (50%) a 242 žien (50%). Oproti roku 2016 to bolo o 15 menej ako v roku 2017. Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 11,88/1000 obyvateľov, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 11,47/1000 obyvateľov.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2017 v okrese Zlaté Moravce takáto:

- predproduktívny vek (0 – 14 roční): 2 (1 muž, 1 žena)
- produktívny vek (15 – 64 rokov) : 114 (86 mužov, 28 žien)
- poproduktívny vek (65 +): 368 (155.mužov, 213 žien)

Úmrtnosť mierne klesá a presúva sa z produktívneho veku do poproduktívneho veku. Najčastejšou príčinou smrti boli kardiovaskulárne ochorenia, nasledujú nádory, ostatné ochorenia ako sú respiračné ochorenia, ďalej externé príčiny (úrazy, otravy) a napokon gastrointestinálne ochorenia. Kardiovaskulárne ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 60,74%, nádory 20,87%,. Externé príčiny (úrazy, otravy) spôsobili 5,37% úmrtí. Zomretí na gastrointestinálne ochorenia tvorili 4,34%. Respiračné ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 4,55%. Zomretí na ostatné ochorenia predstavovali 4,13%.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Zlaté Moravce za rok 2018

V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako v posledných rokoch, zaznamenali pomerne priaznivý vývoj epidemiologickej situácie.

Z ochorení preventabilných očkovaním neboli hlásené ochorenia na záškrt, osýpky, rubeolu, parotitídu, pertussis ani tetanus.

V skupine alimentárnych ochorení nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus, bakteriálne otravy z potravín ani na bacilovú dyzentériu. Oproti minulému roku však stúpla chorobnosť na salmonelózy, bakteriálne črevné infekcie a po 2 rokoch nulovej chorobnosti sme vykázali ochorenia na nešpecifikované gastroenteritídy. Takmer trojnásobne poklesol počet hlásených ochorení na vírusové črevné infekcie.

V skupine vírusových hepatitíd sme v roku 2018 zaznamenali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy. U ostatných typov vírusových hepatitíd bola chorobnosť nulová.

U neuroinfekcií sme už piaty rok po sebe zaznamenali nulovú chorobnosť na meningokokové infekcie, ale vykázali sme 3 ochorenia na bakteriálne meningitídy. Chorobnosť v skupine vírusových infekcií CNS sa oproti minulému roku nezmenila.

V skupine zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou bolo hlásené iba po 1 ochorení na listerózu a toxoplazmózu ale stúpol počet hlásených ochorení na lymfskú boreliózu. Nebolo hlásené ochorenie na tularémiu, leptospirózu ani kliešťovú encefalitídu.

U nákaz kože a slizníc sme v roku 2018 zaznamenali v porovnaní s minulým rokom nižšiu chorobnosť na svrab.

V priebehu roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce zaznamenali iba 1 úmrtie na infekčné ochorenie a to na nešpecifikovanú septikémiu nenoziokomického pôvodu.

Skupina alimentárnych ochorení

Za celé sledované 20-ročné obdobie nebolo v okrese Zlaté Moravce hlásené na brušný týfus ani bakteriálne otravy z potravín a 2 roky po sebe sme nezaznamenali ochorenie na bacilovú dyzentériu.

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali spolu 32 prípadov salmonelózy (chorobnosť 78,4/100 000 obyvateľov), chorobnosť stúpla o 62,5% (index 1,6) a celkom bolo hlásených 52 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 127,9/100 000 obyvateľov.

Vo všetkých prípadoch išlo o manifestné ochorenia. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (37,0 prípadov, chorobnosť 90,0/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti a to o 40,5% (index 1,4). Výskyt sme zaznamenali vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 0-ročných detí, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 682,1/100 000 obyvateľov bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 486,2/100 000 obyvateľov v skupine 5-9-ročných detí. Ochorenia sa vyskytli s výnimkou marca a apríla po celý rok a najviac prípadov 24 (46,2%) bolo vykázaných v júni. Charakter výskytu bol 18 krát sporadický, 12 prípadov prebehlo v rámci rodinného výskytu a zaznamenali sme epidémiu s počtom 22 ochorení u účastníkov rodinnej oslavy v obci Jedľové Kostol'any. Ako etiologické agens sa najčastejšie uplatnila *Salm.enteritidis* vyvolala 49 manifestných ochorení, izolovaná bola 32 krát. Ako faktor prenosu nákazy sa uplatnili najčastejšie 10 krát vajčka, 8 krát kuracie mäso a 22 krát zmiešaná strava.

Už viac rokov po sebe zaznamenávame vo výskyte bacilovej dyzentérie v okrese Zlaté Moravce priaznivú epidemiologickú situáciu. Rovnako ako vlani bola aj v roku 2018 v okrese chorobnosť u tejto diagnózy nulová. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,6 a priemerná chorobnosť bola 3,9/100 000 obyvateľov.

V priebehu roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce vykážali 80 ochorení na bakteriálne črevné infekcie, čo predstavuje chorobnosť 196,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (54 ochorení, chorobnosť 132,4/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 48,1% (index 1,5) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (71 prípadov, chorobnosť 172,8/100 000 obyvateľov) je to viac o 12,7% (index 1,3). Výskyt bol hlásený vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky u detí a to 2 557,6/100 000 obyvateľov v skupine 0-ročných detí a 818,6/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí. Ochorenia sme evidovali v priebehu celého roku s maximom 14 prípadov (17,5%) v októbri. Na základe etiológie boli ochorenia diagnostikované 2 krát (2,5%) ako infekcie enteropatogénnymi *E.coli*, 71 krát (88,8%) ako kamylobakteriáza, 2 krát (2,5%) ako yersiniáza a 5 krát (6,2%) ako enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile*.

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 204 vírusových črevných infekcií (chorobnosť 500,1/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2018 k takmer trojnásobnému poklesu chorobnosti (index 0,3) a vykážali sme spolu 71 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 174,6/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (87 prípadov, chorobnosť 212,3/100 000 obyvateľov) je to pokles a to o 18,4% (index 0,8). Ochorenia sa vyskytli prevažne v detských vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 455,7/100 000 obyvateľov v skupine 1-4-ročných detí

a 1 278,8/100 000 obyvateľov v skupine 0-ročných detí. Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 22 ochorení v mesiaci februári (16,9%). Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 27 krát (38,0%) ako rotavírusová enteritída, 35 krát (49,3%) ako gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk a 9 krát (12,7%) ako adenovírusová enteritída. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický, ale zaznamenali sme viacero menších epidémií s počtom od 2 do 5 prípadov v ohnisku. V skupine rotavírusových enteritíd sme zaznamenali 2 ochorenia u detí očkovaných 2 dávkami vakcíny Rotarix a tiež boli hlásené 4 importované ochorenia a to po 2 krát z Turecka a Tuniska.

V roku 2018 sme po 2 rokoch nulového výskytu zaznamenali 20 ochorení na nešpecifikované gastroenteritídy, čo je chorobnosť 49,2/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 11,8 s chorobnosťou 28,6/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 0-ročných detí, 10-14-ročných školákov a 45-54-ročných osôb. Najviac prípadov 5 bolo hlásených v skupine 1-4-ročných detí s vekovošpecifickou chorobnosťou 341,1/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia sa vyskytli v druhom štvrtroku s maximom 13 prípadov (65,0%) v máji a 19 z nich prebehlo v epidémiách s počtom od 3 do 9 prípadov v ohnisku. V 1 prípade mala epidémia s počtom 7 ochorení nozokomiálny charakter.

Skupina vírusových hepatítid

V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako vlani, zaznamenali priaznivý vývoj chorobnosti v skupine vírusových hepatítid. V minulom roku bolo v okrese hlásené iba 1 ochorenie na vírusovú hepatitídu typu A a 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy a v roku 2018 sme zaznamenali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy B. Úmrtie na vírusovú hepatitídu sme ani v tomto roku v okrese nezaznamenali. Obidve ochorenia boli u dospelých mužov, mali negatívnu epidemiologickú anamnézu a boli potvrdené sérologickým vyšetrením. Opatrenia boli vykonané u 5-tich kontaktov, vakcinácia bola indikovaná iba u 2 z nich. V 1 prípade bolo u kontaktu pozitívne vyšetrenie anti-HBc total, 1 kontakt bol už riadne očkovaný proti VHB v minulosti a v 1 prípade išlo o gravidnú ženu.

V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce vykážali 3 nových nosičov HBsAg (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov), vo všetkých prípadoch išlo o dospelé osoby nad 35 rokov veku. Opatrenia boli vykonané spolu u 7-mich kontaktov, z nich 4 boli už riadne očkované proti VHB v minulosti a u 3 kontaktov bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia proti VHB. V 1 prípade u ženy z Ukrajiny bolo nosičstvo vykázané ako importovaná nákaza.

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie (úroveň zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania 96,8% - 99,1%) sa aj v tomto roku prejavil v okrese Zlaté Moravce v skupine nákaz preventabilných očkovaním nulovou chorobnosťou u tetanu (A35), diftérie (A36), osýpok (B05), rubeoly (B06) a parotitídy (B26).

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 6 ochorení na pertussis (chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov) bola v roku 2017 chorobnosť na divý kašeľ nulová. Priemer za posledných 5 rokov bol 4,8 a priemerná chorobnosť bola 11,7/100 000 obyvateľov.

V roku 2018 bolo rovnako ako vlani, hlásené jedno ochorenie na pneumokokový zápal mozgových plien (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) u dospeljej ženy, neočkovanej proti pneumokokom. Ochorenie skončilo uzdravením.

Skupina respiračných ochorení

Oproti minulému roku, kedy nebolo v okrese hlásené žiadne ochorenie na šarlach, sme v roku 2018 zaznamenali 9 prípadov s chorobnosťou 22,1/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov bol 1,2 prípadu s chorobnosťou 2,9/100 000 obyvateľov.

V priebehu roku bolo v okrese hlásených 119 ochorení na varicellu s chorobnosťou 292,6/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2017, kedy sme zaznamenali 243 prípadov (chorobnosť 595,7/100 000 obyvateľov), je to pokles o 51,0% (index 0,5) a v porovnaní s 5-ročným priemerom (130,2 prípadov, chorobnosť 282,3/100 000 obyvateľov) je to menej o 8,6% (index 0,9). Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky v detských vekových skupinách a to 3 137,8/100 000 obyvateľov (46 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 2 215,0/100 000 obyvateľov (41 prípadov) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

V roku 2018 sme v okrese vykázali 7 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov). V porovnaní s minulým rokom 14 ochorení (chorobnosť 34,3/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti o polovicu. Vo všetkých prípadoch boli ochorenia dignostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0).

Lekári prvého kontaktu v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce hlásili 22 409 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 80 628,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2017, kedy sme zaznamenali 23 139 ochorení (chorobnosť 78 864,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), je to o 3,2% menej. Z celkového počtu ochorení na ARO boli hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné

stavy 1 964 krát (chorobnosť 7 066,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 8,8% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení. Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január - 3 310 ochorení (14,7%), február – 4 118 ochorení (18,4%) a október – 2 078 ochorení (9,3%). Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali v skupine 0-5-ročných detí 306 650,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (4 980 ochorení), pričom chorobnosť so stúpajúcim vekom klesala. Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 506 prípadov, pričom najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy a otitídy. Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 2 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie. V priebehu roku sme v okrese nezaznamenali žiadne ochorenie na SARI (J10.7) ani na pandemickú chrípku (J10.9) ale vykázali sme 4 laboratórne potvrdené ochorenia na sezónnu chrípku s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov. Očkovanie proti chrípke mal v anamnéze jeden z chorých (Vaxigrip).

V skupine respiračných ochorení sme v roku 2018 vykázali v okrese ešte 10 ochorení na erysipelas (chorobnosť 24,6/100 000 obyvateľov), 39 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 95,9/100 000 obyvateľov) a 1 ochorenie pod diagnózou iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

Neuroinfekcie

V skupine neuroinfekcií sme, tak ako v minulom roku nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu. Naposledy bola vykázaná v roku 2013 (1 ochorenie, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov).

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese nezaznamenali ochorenie na vírusovú infekciu CNS boli v roku 2018 hlásené 3 prípady (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov). Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 4,0 s chorobnosťou 9,7/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli po 1 krát v 3 vekových skupinách od 5 do 19 rokov veku. Diagnóza bola v 2 prípadoch potvrdená dôkazom enterovírusov v likvore a 1 krát len na základe klinických príznakov a biochemického vyšetrenia likvoru.

Rovnako 3 ochorenia sme zaznamenali v skupine bakteriálnych meningitíd (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov). V minulom roku boli vykázané 2 prípady (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). Ochorenia sa vyskytli po 1 krát vo vekových skupinách dospelých osôb nad 45 rokov veku. Na základe laboratórných vyšetrení boli ochorenia diagnostikované

po 1 krát ako pneumokoková meningitída, nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien a bakteriálna meningoencefalitída nezatriedená inde. Všetky ochorenia skončili uzdravením.

V roku 2018 bolo hlásené 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain–Barré (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). Išlo o muža z vekovej skupiny 65-ročných a starších osôb. Ochorenie skončilo uzdravením.

V skupine neuroinfekcií sme v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce vykázali ešte po jednom ochorení na zosterovú meningitídu a zosterovú meningoencefalitídu (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali ochorenie na tularémiu (A21), antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt-Jakobovu chorobu (A81), kliešťovú encefalitídu (A84.1), teniózu (B68) a toxokarózu (B83).

Po dvoch rokoch s nulovou chorobnosťou na listeriózu sme v roku 2018 vykázali jedno sérologicky potvrdené ochorenie na listerióvu meningitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov (5-ročný priemer mal hodnotu 0,2 prípadu, chorobnosť 0,5/100 000 obyvateľov). Ochorenie sme evidovali u dospelého muža a pôvodcom ochorenia bola *Listeria monocytogenes*.

Zaznamenali sme 4 ochorenia na lymfskú boreliózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov. V minulom roku bolo vykázané 1 ochorenie (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) a 5-ročný priemer mal hodnotu 0,4 prípadu s chorobnosťou 1,0/100 000 obyvateľov. V epidemiologickej anamnéze chorí udávali poštípacie kliešťom a klinicky sa ochorenia manifestovali v jednom prípade ako kožná forma s príznakmi erythema migrans a v ostatných troch ako neurologická forma lymfkej boreliózy.

V okrese Zlaté Moravce boli v roku 2018 hlásené 2 ochorenia na hemoragické horúčky vyvolané hantavírusmi (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). Zaznamenali sme ich po 1 krát o vekovej skupine 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 59,5/100 000 obyvateľov) a v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,6/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli potvrdené sérologicky (Hantaan vírus IgM pozit), vyžiadali si hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Vykázali sme 1 ochorenie na toxoplazmózu s chorobnosťou 1,5/100 000 obyvateľov. Naposledy sme evidovali 2 ochorenia v roku 2014 (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov).

Oproti 5-ročnému priemeru sa chorobnosť nezmenila. Ochorenie sme zaznamenali vo vekovej skupine 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 59,5/100 000 obyvateľov).

V priebehu roku boli hlásené v okrese 4 poranenia zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov), v minulom roku sme evidovali 5 poranení (chorobnosť 12,3/100 000 obyvateľov). U všetkých poranených bola vykonaná antirabická vakcinácia.

Nákazy kože a slizníc

V skupine nákaz kože a slizníc sme zaznamenali v tomto roku 24 ochorení na svrab, čo predstavuje chorobnosť 59,0/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku, kedy sme vykázali 42 prípadov s chorobnosťou 103,0/100 000 obyvateľov, je to pokles o 42,9% (index 0,6) a v porovnaní s priemerom za posledných 5 rokov (26,2 prípadu, chorobnosť 63,9/100 000 obyvateľov) je to menej o 8,4% (index 0,9). Z celkového počtu malo iba 6 ochorení sporadický charakter (25,0%). Ostatné prebehli v menších rodinných epidémiách s počtom od 2 do 5 prípadov.

Iné infekcie – nezaradené

V roku 2018 sme vykázali rovnako ako vlani 2 ochorenia na streptokokové septikémie s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov. Obidve ochorenia sme zaznamenali vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). Podľa etiológie boli obidva prípady vykázané ako septikémie vyvolané streptokokom zo skupiny D a ako etiologické agens sa uplatnili po 1 krát *Enterococcus faecalis* a *Enterococcus faecium*. Jedno ochorenie malo nozokomiálny pôvod.

V priebehu roku bolo v okrese vykázaných 26 ochorení na iné septikémie, čo predstavuje chorobnosť 63,9/100 000 obyvateľov. Je to o 23,5% menej než v minulom roku, kedy sme evidovali 34 ochorení s chorobnosťou 83,3/100 000 obyvateľov. Najviac ochorení 20 bolo v skupine 65-ročných a starších osôb. V 1 prípade sme zaznamenali úmrtie na nešpecifikovanú septikémiu nenozokomiálneho pôvodu. Z celkového počtu ochorení malo 10 nozokomiálny pôvod.

V skupine pohlavne prenosných ochorení sme v roku 2018 vykázali v okrese Zlaté Moravce jedno ochorenie na syfilis (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov), 6 ochorení na gonokokové infekcie (chorobnosť 14,8/100 000 obyvateľov) a po 1 krát chlamýdióvu infekciu dolných častí močovopohlavnej sústavy a urogenitálnu trichomonózu.

Hlásených bolo aj 6 ochorení na geohelmintózy a to po 1 krát ochorenie na askariózu

a trichuriózu (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov) a 4 ochorenia na enterobiózu (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov).

Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Zlaté Moravce celkom 127 nozokomiálnych nákaz. Z nich bolo 78 (61,4%) hlásených a 49 (38,6%) vyhľadaných. Mikrobiologická diagnostika bola využitá v 126 prípadoch, t.j. 99,2%. Aj keď sa jedná hlavne o pasívny zber údajov, je prevalencia nozokomiálnych ochorení 3,9, čo je o 1,5 menej ako v roku 2017.

Z celkového počtu 127 evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo 119 ochorení v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. a 8 ochorení v Zariadení sociálnych služieb (ZSS) „Svetlo“ Olichov.

V priebehu roku bola v okrese Zlaté Moravce zaznamenaná iba 1 epidémia nozokomiálneho charakteru. Išlo o epidémiu nešpecifikovaných gastroenteritíd, v ktorej ochorelo 7 klientov.

Najčastejšie diagnostikovanými nozokomiálnymi ochoreniami boli 51x infekcie respiračného traktu, 39x infekcie urologického traktu, 13 prípadov septických stavov, 10 ochorení črevného traktu, 5x infekcie v mieste operačného výkonu, po 3x inflamovaný dekubit a kožný absces, 2x flebitída a 1x nosič inej bližšie určenej bakteriálnej infekcie.

Ako etiologické agens boli u nozokomiálnych ochorení izolované 37x Klebsiella, 24x E.coli, 20x Staphylococcus aureus (z toho 19x MRSA kmeň), 11x Pseudomonas, po 5x Proteus, iný špecifikovaný staphylooccus a Candida (2x Candida albicans a 3x Candida iná), 4x Enterobacter, 2x Clostridium difficile a sporadicky Acinetobacter, Campylobacter, Enterococcus, Stenotrophomonas maltophilia a Streptococcus sk.D. V 8-mich prípadoch bol výsledok kultivačného vyšetrenia negatívny a 1 krát nebol materiál na mikrobiologické vyšetrenie odobratý.

V tabulce č. II.1. je uvedený výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Zlaté Moravce v roku 2018.

V tabulke č. II.2. je uvedený výskyt prenosných ochorení za posledných 20 rokov
v okrese Zlaté Moravce.

Tabuľka II.1. - Výskyt prenosných ochorení a porovnávacie indexy
v okrese Zlaté Moravce - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2018	Rok 2017	Index 18/17	Priemer 13-17	Index 18/P	Chorobnosť v r.2018	Priemer chor.13-17
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfus	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Iné infekcie salmonelami	52	32	1,6	37,0	1,4	127,9	90,0
A03	Bacilová dyzentéria	0	0	0,0	1,6	0,0	0,0	3,9
A04	Bakteriálne črev. infekcie	80	54	1,5	71,0	1,3	196,7	172,8
A05	Iné bakter. otravy potrav.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A08	Vírus. a inými organizm. vyvol. črevné infekcie	71	204	0,3	87,0	0,8	174,6	212,3
A09	Nešpec.gastroenteritídy	20	0	0,0	11,8	1,7	49,2	28,6
B15	Akútna hepatitída A	0	1	0,0	8,0	0,0	0,0	19,5
B16	Akútna hepatitída B	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,5
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	1,0
B17.2	Akútna hepatitída E	0	0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,5
B18	Chronická hepatitída	2	2	1,0	2,2	0,9	4,9	5,3
B19	VH bližšie nešpecifikov.	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ	0	6	0,0	4,8	0,0	0,0	11,7
A38	Šarlach	9	0	0,0	1,2	7,5	22,1	2,9
B01	Ovčie kiahne	119	243	0,5	130,0	0,9	292,6	317,8
B05	Osýpky	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B06	Ružienka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B26	Mumps	0	1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,5
J11	Chrípka	22 409	23139	1,0	25 348,8	0,9	80 628,3	77 047,7
A39	Meningokokové infekcie	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,5
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	3	0	0,0	4,0	0,8	7,4	9,7
A84	Vir.encef.pren.kliešťami	0	1	0,0	1,6	0,0	0,0	3,9
G00	Bakter.zápal mozg.plien	3	2	1,5	1,2	2,5	7,4	2,9
A21	Tularémia	0	0	0,0	0,4	0,0	0,0	1,0
B58	Toxoplazmóza	1	0	0,0	1,0	1,0	2,5	2,4
A78	Q-horúčka	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A32	Listerióza	1	0	0,0	0,2	5,0	2,5	0,5
A35	Tetanus	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A69	Lymfská borelióza	4	1	4,0	0,4	10,0	9,8	1,0
B86	Svrab	24	42	0,6	26,0	0,9	59,0	63,9

Tabuľka II.2. - Vývoj vybraných prenosných ochorení v okrese Z l a t é M o r a v c e za posledných 20 rokov – pokračovanie

Kód M-KCH	Ochorenie	Hodnota	Rok																			
			1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Skupina neuroinfekcií																						
A 39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	4,7	-	-	-	-	2,4	-	-	-	-
A 85-A 87 A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	1	2	2	3	1	-	5	1	1	3	3	2	1	2	8	6	1	5	-	3
		rel.	2,3	4,6	4,6	6,9	2,3	-	11,6	2,3	2,3	7,0	7,0	4,7	2,4	4,8	19,4	14,6	2,4	12,2	-	7,4
G 00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	1	-	1	2	3
		rel.	-	-	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,1	2,4	4,8	2,4	-	2,4	4,9
Skupina zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou																						
A 21	Tularémia	abs.	3	2	-	21	2	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
		rel.	6,9	4,6	-	48,5	4,6	-	2,3	2,3	-	7,0	-	-	-	-	-	-	-	4,9	-	-
A 27	Leptospiróza	abs.	-	2	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	4,6	2,3	2,3	2,3	-	2,3	2,3	-	2,3	-	-	-	2,4	-	-	-	-	-	-
A 69	Lymfická borelióza	abs.	1	5	-	6	1	1	1	1	6	1	2	9	6	-	1	-	-	-	1	4
		rel.	2,3	11,5	-	13,8	2,3	2,3	2,3	2,3	13,7	2,3	4,7	21,1	14,0	-	2,4	-	-	-	2,5	9,8
A 84	Vir.encefalitída prenáš. kliešťami	abs.	-	1	-	2	2	2	3	2	2	2	-	1	3	-	1	3	-	3	1	-
		rel.	-	2,3	-	4,6	4,6	4,6	7,0	4,6	4,7	4,7	-	2,3	7,1	-	2,4	7,3	-	7,3	2,5	-
A 32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,3	-	-	-	-	-	2,4	-	-
A 78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 58	Toxoplazmóza	abs.	2	5	2	6	7	-	1	8	4	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	1
		rel.	4,6	11,5	4,6	13,8	16,1	-	2,3	18,6	9,3	-	-	-	-	-	7,3	4,9	-	-	-	-
B 68	Tenióza	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z 20	Kont. alebo ohroz. s besnotou	abs.	10	7	11	16	26	21	19	12	11	9	9	4	5	7	8	1	4	2	5	4
		rel.	23,0	16,1	25,4	36,9	59,7	48,6	44,0	27,8	25,6	21,0	21,0	9,4	11,7	16,9	19,4	2,4	9,7	4,9	12,3	9,8
Skupina nákaz kože a sliznic																						
A 48	Plynová gangréna	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B 86	Svrab	abs.	59	7	22	21	5	200	15	1	4	2	8	1	4	-	3	31	23	32	42	24
		rel.	135,6	16,6	50,8	48,5	11,5	462,7	34,8	2,3	9,3	4,7	18,7	2,3	9,4	-	7,3	75,2	55,9	78,1	103,0	59,0
A 35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	-	-	-	-	-	-

III. Rozbor epidemiologickej situácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

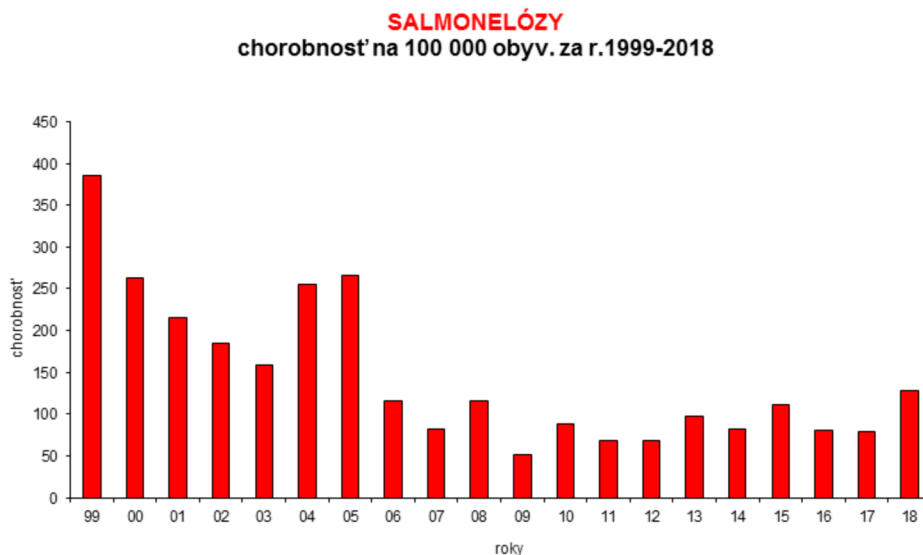
III.1. Skupina alimentárnych infekcií

Brušný týfus a paratýfus (A01)

Ochorenie na brušný týfus a paratýfus neevidujeme v okrese Zlaté Moravce od roku 1972. K 31.12.2018 sme v okrese neevidovali nosiča *Salmonella typhi* ani *Salmonella paratyphi*.

Iné infekcie salmonelami (A02)

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali spolu 32 prípadov salmonelóz (chorobnosť 78,4/100 000 obyvateľov), chorobnosť stúpla o 62,5% a celkom bolo hlásených 52 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 127,9/100 000 obyvateľov. Vo všetkých prípadoch išlo o manifestné ochorenia. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (37,0 prípadov, chorobnosť 90,0/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti a to o 40,5%.

Podľa pohlavia ochorelo rovnako 26 mužov a 26 žien vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 0-ročných detí, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť

682,1/100 000 obyvateľov (10 ochorení) bola vo vekovej skupine 1-4-ročných detí a 486,2/100 000 obyvateľov (9 ochorení) v skupine 5-9-ročných detí.

Ochorenia sa vyskytli s výnimkou marca a apríla po celý rok a najviac prípadov 24 (46,2%) bolo vykázaných v júni.

Ochorenia sa vyskytli v 24 ohniskách, z toho sporadických prípadov bolo 18 (34,6%), 3 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (11,5%), 2 krát 3 prípady v rodine (11,5%) a zaznamenali sme epidémiu s počtom 22 prípadov (42,4%).

Ako etiologické agens sa najčastejšie uplatnila Salm.enteritidis vyvolala 49 manifestných ochorení, izolovaná bola 32 krát.

Ako faktor prenosu nákazy sa uplatnili 10 krát vajíčka (19,2%), 8 krát (15,4%) udávali chorí v anamnéze konzumáciu kuracieho mäsa, 5 krát (9,6%) mäsové výrobky, po 1 krát (po 1,9%) prepeličie vajíčka a kontakt s kuriatkami na rodinnom hospodárstve a 22 krát (42,4%) sa uplatnila zmiešaná strava. Epidemiologicky neobjasnených zostalo 5 ochorení (9,6%).

Na kultivačné vyšetrenie boli v ohnisku salmonelózy odobraté 1 krát prepeličie vajíčka s negatívnym výsledkom.

Salmonelózy- frekvencia izolovaných typov od chorých a vylučovateľov v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce

P.č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Salm.enteritidis	32	61,6	32	61,6	-	-
2	Salm.infantis	1	1,9	1	1,9	-	-
3	Salm.typhimurium	2	3,8	2	3,8	-	-
4	ZES kult.negatívny	6	11,5	6	11,5	-	-
5	ZES kult.nevyšetrený	11	21,2	11	21,2	-	-
S p o l u :		52	100,0	52	100,0	-	-

V priebehu roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali ochorenia v skupine 0-ročných detí.

Z celkového počtu 52 vykázaných prípadov si v roku 2018 vyžiadalo hospitalizáciu 14 ochorení (26,9%). Importované ochorenia sme v roku 2017 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Zlaté Moravce v roku 2018 žiadnu epizóciu salmonelózy u zvierat.

Popis epidémií:

V dňoch 16.6. až 18.6.2018 prebehla epidémia salmonelózy u účastníkov rodinnej oslavy v obci Jedľové Kostolany, v ktorej ochorelo 22 z celkového počtu 30 zúčastnených osôb. V klinickom obraze boli teploty do 39,5⁰C, zvracanie, hnačky, bolesti brucha a zimnica. Hospitalizáciu si vyžiadalo 6 ochorení. Kultivačne vyšetrených bolo spolu 16 osôb, z toho 10 krát bola izolovaná Salm.enteritidis a 6 ochorení bolo kultivačne negatívnych. Ostatných 6 chorých nebolo vyšetrených. Oslava sa konala 16.6.2018 v kultúrnom dome, strava bola pripravovaná doma. Podávaný bol zemiakový majonézový šalát, vyprážené kuracie prsia, vyprážené bravčové karé, fašírka s vareným vajíčkom, divinový guláš, krémové zákusky. Na prípravu boli použité vajíčka, mäso a ostatné suroviny z verejnej distribúcie. V čase šetrenia už nebola strava na kultivačné vyšetrenie k dispozícii.

V dňoch 16.8. a 17.8.2018 ochoreli na salmonelózu v rodine v Topoľčiankach 3 z 5-tich členov domácnosti (2 školáci a dospelá žena). Jeden školák bol hospitalizovaný na IK FN Nitra a z TR bola izolovaná Salm.enteritidis. Ďalšie 2 ochorenia neboli kultivačne vyšetrené. V čase pred ochorením chorí konzumovali vtáčie mlieko pripravené z domácich vajíčok, ostatní členovia rodiny ho nekonzumovali.

Dňa 7.9.2018 ochoreli na salmonelózu rodine v obci Obyce 3 školáci z celkového počtu 4 exponované osoby. Faktorom prenosu bola pravdepodobne bravčová šunka z VD, ktorú deti priniesli z domu a konzumovali na desiatu v škole a nebola teda skladovaná v chladničke, Pôvodca ochorení Salm.enteritidis bola izolovaná od všetkých 3 chorých detí. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

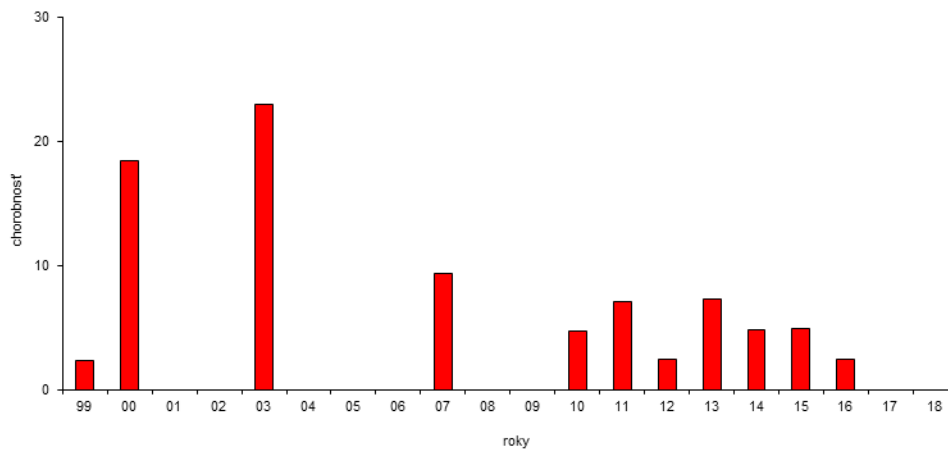
Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti v roku 2018 – 2 prípady v ohnisku
v okrese Zlaté Moravce

P.č.	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení		Typ salmonely	Faktor prenosu nákazy	Typ výskytu
			och.	vyl.			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Topoľčianky	8.8.2018	2	-	S.enteritidis	kuracie mäso	rodinný
2	Malé Vozokany	1.10.2018	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný
3	Zlaté Moravce	30.10.2018	2	-	S.enteritidis	vajíčka VD	rodinný

Bacilová dyzentéria (A03)

Už druhý rok po sebe sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali ochorenia na bacilovú dyzentériu. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 5 rokov mal hodnotu 3,9/100 000 obyvateľov (1,6 prípadu).

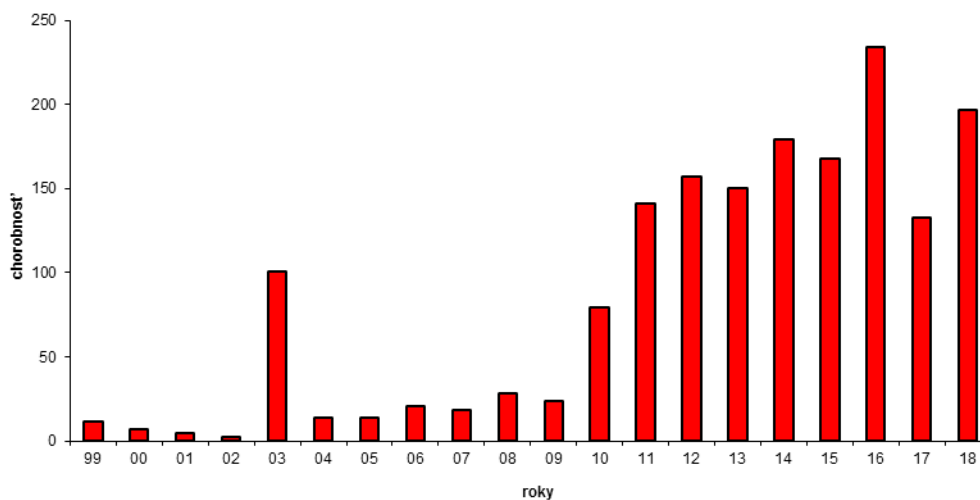
BACILOVÁ DYZENTÉRIA
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

V priebehu roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 80 ochorení na bakteriálne črevné infekcie, čo predstavuje chorobnosť 196,7/100 000 obyvateľov. Oproti minulému roku (54 ochorení, chorobnosť 132,4/100 000 obyvateľov) došlo k nárastu chorobnosti o 48,1% a v porovnaní s 5-ročným priemerom (71 prípadov, chorobnosť 172,8/100 000 obyvateľov) je to viac o 12,7%.

BAKTERIÁLNE ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia ochorelo 45 mužov (56,3%) a 35 žien (43,7%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky u detí a to 2 557,6/100 000 obyvateľov (10 ochorení) v skupine 0-ročných detí a 818,6/100 000 obyvateľov (12 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí.

Ochorenia sme evidovali v priebehu celého roku s maximom 14 prípadov (17,5%) v októbri.

Na základe etiológie boli ochorenia diagnostikované 2 krát (2,5%) ako infekcie enteropatogénnymi E.coli, 71 krát (88,8%) ako kampylobakterióza, 2 krát (2,5%) ako yersinióza a 5 krát (6,2%) ako enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile.

Infekcie enteropatogénnymi E.coli (A04.0)

V priebehu roku sme pod touto diagnózou vykázali rovnako ako vlani iba 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov.

Obidve ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 0-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 511,5/100 000 obyvateľov), hlásené boli po 1 krát v septembri a októbri a zaznamenali sme ich u detí mimo kolektívu.

Ako etiologické agens sa uplatnili enteropatogénne E.coli O55 a E.coli OA polyvalentná. Hospitalizáciu si ochorenia nevyžiadali.

Kampylobakterióza (A04.5)

Oproti minulému roku (47 prípadov, chorobnosť 115,2/100 000 obyvateľov), chorobnosť na kampylobakteriózu v okrese stúpla o 51,1% a spolu bolo hlásených 71 ochorení s chorobnosťou 174,6/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 42 mužov (59,2%) a 29 žien (40,8%) vo všetkých vekových skupinách, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 2 046,0/100 000 obyvateľov (8 ochorení) bola v skupine 0-ročných detí a 818,6/100 000 obyvateľov (12 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

Podľa kolektívov ochorelo 19 malých detí mimo kolektívu (26,8%), 3 deti navštevujúce MŠ (4,2%), 16 školákov (22,5%), 7 stredoškolákov (9,9%), 8 vysokoškolákov (11,3%) a 18 dospelých osôb (25,3%).

Sporadický charakter malo 57 ochorení (80,3%) a 7 krát sme zaznamenali 2 prípady v rodine (14 ochorení, 19,7%).

V epidemiologickej anamnéze udávali chorí tak ako vlani najčastejšie 29 krát (40,8%) kuracie mäso.

<u>Faktor prenosu:</u>	<u>počet:</u>	<u>%</u>
kuracie mäso	29 krát	40,8%
mäkké údenárske výrobky	18 krát	25,5%
kontakt s domácimi zvieratami	4 krát	5,6%
vajíčka	4 krát	5,6%
morčacie mäso	3 krát	4,2%
bravčové mäso	1 krát	1,4%
kačacie mäso	1 krát	1,4%
kontakt s infikovanou osobou	1 krát	1,4%
<u>neobjasnený faktor prenosu</u>	<u>10 krát</u>	<u>14,1%</u>
Spolu:	71 prípadov	100,0%

Laboratórne potvrdených bolo 68 ochorení (95,8%), pričom ako etiologické agens bol izolovaný 56 krát (78,9%) *Campylobacter jejuni*, 8 krát (11,3%) *Campylobacter coli* a 4 krát (5,6%) *Campylobacter species*. Dve laboratórne nevyšetrené ochorenia a 1 kultivačne negatívne ochorenie boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 9 ochorení (12,7%). Importované ochorenie sme v tejto skupine diagnóz v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce zaznamenali iba 1 krát a to z Česka V 1 prípade malo ochorenie nozokomiálny pôvod..

Yersinióza (A04.6)

Rovnako ako vlani sme v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce vykázali 2 ochorenia na yersiniózu, čo je chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 2 ženy, podľa kolektívu išlo školáčku a stredoškolačku, v epidemiologickej anamnéze mali konzumáciu mäsových výrobkov z VD (po 1 krát klobásu a bravčovú šunku). V oboch prípadoch bola diagnóza potvrdená kultivačne s izoláciou *Y.enterocolitica* (1x sérovar 03, 1x bez bližšej špecifikácie). Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu.

Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

Pod touto diagnózou sme v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce vykázali iba 5 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 12,3/100 000 obyvateľov.

Ochoreli 3 muži a 2 ženy, po 1 krát vo vekových skupinách 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 54,0/100 000 obyvateľov) a 45-54-ročných osôb

(vekovošpecifická chorobnosť 17,7/100 000 obyvateľov) a 3 krát v skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 41,6/100 000 obyvateľov).

Hospitalizáciu si vyžiadalo všetkých 5 ochorení a 2 z nich mali nozokomiálny pôvod. Diagnóza bola u všetkých chorých stanovená na základe dôkazu toxínu Clostridium difficile v stolici (2 krát toxín A aj B, 1 krát iba toxín A a 1 krát iba toxín B).

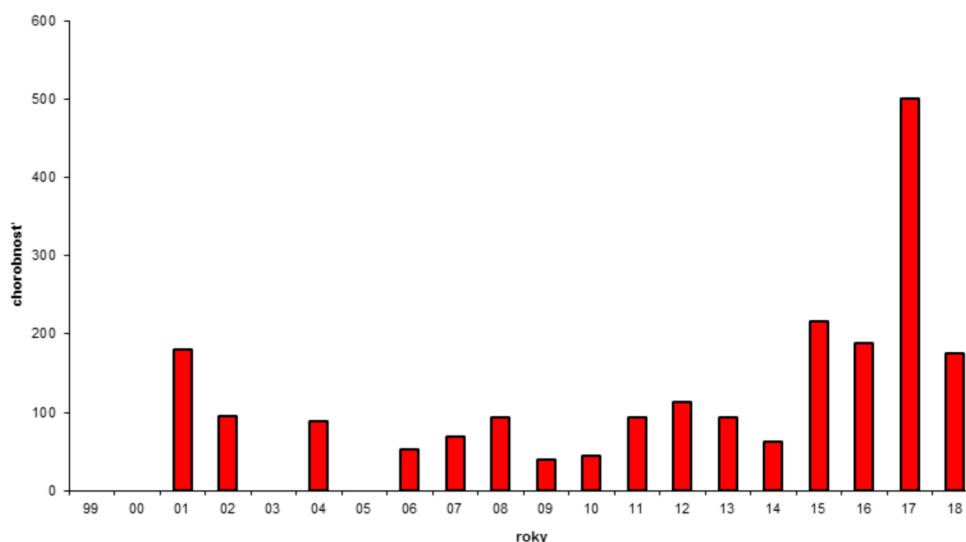
Giardióza (A07.1)

Rovnako ako vlani sme v okrese Zlaté Moravce ani v roku 2018 nezaznamenali ochorenie na giardiózu. Naposledy boli hlásené 2 prípady s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov v roku 2015.

Vírusové a inými organizmami prenášané črevné infekcie (A08)

Oproti minulému roku, kedy bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 204 vírusových črevných infekcií (chorobnosť 500,1/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2018 k takmer trojnásobnému poklesu chorobnosti a vykázali sme spolu 71 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 174,6/100 000 obyvateľov. Aj v porovnaní s 5-ročným priemerom (87 prípadov, chorobnosť 212,3/100 000 obyvateľov) je to pokles a to o 18,4%.

VÍRUSMI A INÝMI ORGANIZMAMI VYVOLANÉ ČREVNÉ INFEKcie
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Podľa pohlavia ochorelo 30 mužov (42,3%) a 41 žien (57,7%) prevažne v detských vekových skupinách s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 2 455,7/100 000 obyvateľov (36 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí a 1 278,8/100 000 obyvateľov (5 ochorení) v skupine 0-ročných detí.

Ochorenia boli hlásené po celý rok s maximom 22 ochorení v mesiaci februári (16,9%).

Podľa etiológie boli ochorenia vykázané 27 krát (38,0%) ako rotavírusová enteritída, 35 krát (49,3%) ako gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk a 9 krát (12,7%) ako adenovírusová enteritída.

Rotavírusová enteritída (A08.0)

Chorobnosť na rotavírusové infekcie v okrese Zlaté Moravce oproti minulému roku (168 ochorení, 411,8/100 000 obyvateľov) významne poklesla a v roku 2018 bolo hlásených iba 27 ochorení, čo je chorobnosť 66,4/100 000 obyvateľov.

Výskyt sme zaznamenali prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku (24 prípadov) s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 1 296,0/100 000 obyvateľov (19 ochorení) v skupine 1-4-ročných detí.

Ochorelo 12 malých detí mimo kolektívu (44,4%), 10 detí navštevujúcich MŠ (37,0%), 2 školáci (7,4%) a 3 dospelé osoby (11,1%).

Charakter výskytu:

sporadické prípady	14 krát	14 prípadov	51,9%
2 prípady v rodine	4 krát	8 prípadov	29,6%
<u>5 prípadov v ohnisku</u>	<u>1 krát</u>	<u>5 prípadov</u>	<u>18,5%</u>
S p o l u :	19 ohnisk	27 prípadov	100,0%

Diagnóza bola potvrdená imunochromatografickým vyšetrením stolice 23 krát (85,2%), 3 laboratórne nevyšetrené a 1 laboratórne negatívne ochorenie boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Očkované proti rotavírusom boli 2 deti a to 2 dávkami vakcíny Rotarix. Hospitalizáciu si vyžiadalo 22 ochorení (81,5%). V priebehu roku sme zaznamenali 4 importované ochorenia na rotavírusové enteritídy a to po 2 krát z Tuniska a Turecka.

Popis epidémie:

V MŠ v Zlatých Moravciach sme v dňoch 15.3.2018 až 23.3.2018 zaznamenali epidémiu rotavírusových enteritíd, v ktorej ochorelo 5 detí z celkového počtu 24 exponovaných osôb (21 detí a 3 osoby personálu). V klinickom obraze boli hnačky, zvracanie, bolesti brucha a teplota nad 38°C. Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu na IK FN Nitra, laboratórne potvrdené boli 4 ochorenia a 1 krát sa stolicu na vyšetrenie nepodarilo odobrať. Jedno z chorých detí bolo očkované 2 dávkami vakcíny Rotarix. V MŠ bol vykonaný ŠZD a zabezpečené príslušné opatrenia.

Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk (A08.1)

V porovnaní s minulým rokom, kedy sme v okrese Zlaté Moravce evidovali 27 ochorení na norovírusové infekcie (chorobnosť 66,2/100 000 obyvateľov), došlo v roku 2018 k miernemu nárastu chorobnosti o 29,6% a vykázali sme 35 ochorení, čo je chorobnosť 86,1/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli prevažne v detských vekových skupinách od 0 do 14 rokov veku s maximom 13 ochorení (37,1%) v skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 886,8/100 000 obyvateľov).

Sporadický charakter malo 17 ochorení (48,6%), 2 prípady v rodine sa vyskytli 1 krát (5,7%), 3 prípady 4 krát (34,3%) a 4 prípady v rodine 1 krát (11,4%).

Laboratórne potvrdených ochorení bolo 25 (71,4%) a 10 laboratórne nevyšetrených ochorení bolo vykázaných na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si vyžiadalo 23 ochorení (65,7%).

Popis epidémií:

V dňoch 3.2. a 4.2.2018 ochoreli v rodine v Zlatých Moravciach 3 zo 4 členov domácnosti na norovírusové gastroenteropatie (2 deti mimo kolektívu a dospelý muž). Hospitalizáciu si vyžiadali 2 ochorenia, ktoré boli laboratórne potvrdené, dospelý muž nebol vyšetrený.

V rodine v obci Obyce ochoreli na norovírusovú gastroenteropatiu všetci 3 členovia domácnosti (malé dieťa mimo kolektívu a 2 dospelé osoby). Hospitalizovaní boli 2 chorí, 1 krát boli imunochromatografickým vyšetrením dokázané u malého dieťaťa norovírusy. Ostatní 2 chorí neboli vyšetrení.

V rodine v obci Veľké Vozokany v dňoch 28.5.2018 až 3.6.2018 ochoreli postupne 3 zo 4 členov domácnosti (dospelý muž, školáčka a malé dieťa mimo kolektívu). Hospitalizáciu

si vyžiadali ochorenia u detí a boli laboratórne potvrdené. Dospelý muž nebol vyšetrený, ochorenie bolo vyhládané pri šetrení v rodine.

V rodine v obci Sľažany v dňoch 12.11. až 15.11.2018 ochoreli 4 zo 6-tich členov domácnosti (1 malé dieťa mimo kolektívu, 2 dospelé osoby a 1 vysokoškoláčka) na norovírusové gastroenteropatie. Hospitalizáciu si vyžiadalo iba ochorenie u dieťaťa, ktoré bolo aj laboratórne potvrdené. U ostatných chorých nebolo laboratórne vyšetrenie vykonané, ochorenia boli vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

V rodine v Zlatých Moravciach v dňoch 27.12. až 29.12.2018 ochoreli na norovírusové gastroenteropatie 3 zo 4 členov domácnosti (1 dospelá žena, 1 školák a malé dieťa mimo kolektívu). V klinickom obraze bolo zvracanie a kašovité stolice. U malého dieťaťa bolo ochorenie potvrdené laboratórne, ďalšie 2 ochorenia boli vyhládané v ohnisku, neboli vyšetrené a boli vykázané na základe epidemiologickej súvislosti. Hospitalizáciu si ochorenia nevyžiadali.

Adenovírusová enteritída (A08.2)

V tejto skupine vírusových črevných infekcií sme v roku 2018 vykážali rovnako ako vlni 9 ochorení s chorobnosťou 22,1/100 000 obyvateľov.

Ochorenia mali výlučne sporadický charakter a boli laboratórne potvrdené. Ochoreli 4 malé deti mimo kolektívu, po 1 krát dieťa navštevujúce MŠ, školák, stredoškolák, vysokoškolák a dospelá osoba. Hospitalizáciu si vyžiadali iba 3 ochorenia (33,3%).

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

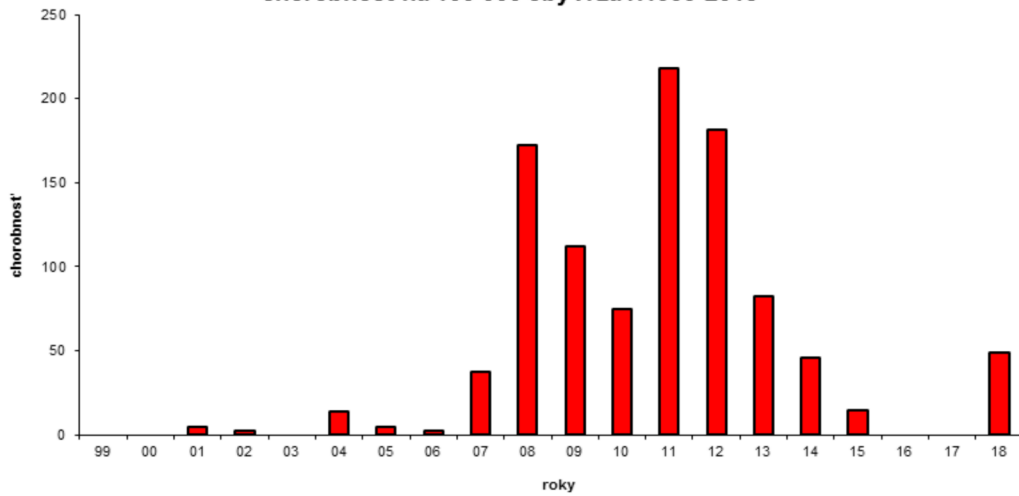
V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce po 2 rokoch nulovej chorobnosti vykážali 20 ochorení na nešpecifikované gastroenteritídy, čo je chorobnosť 49,2/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 11,8 s chorobnosťou 28,6/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli u 15-tich mužov (75,0%) a 5-tich žien (25,0%) vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 0-ročných detí, 10-14-ročných školákov a 45-54-ročných osôb. Najviac prípadov 5 bolo hlásených v skupine 1-4-ročných detí s vekovošpecifickou chorobnosťou 341,1/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia sa vyskytli v druhom štvrtroku s maximom 13 prípadov (65,0%) v máji.

Všetky ochorenia prebehli v epidémiách, pričom ochorelo 11 dospelých osôb a 9 detí navštevujúcich MŠ. Hospitalizáciu si vyžiadali iba 4 ochorenia (20,0%).

HNAČKA A GASTROENTERITÍDA PRAVDEPODOBNE INFEKČNÉHO PŮVODU

chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Popis epidémií:

V rodine v obci Slepčany v dňoch 13.4. a 14.4.2018 ochoreli všetci 3 dospelí členovia rodiny na nešpecifikované gastroenteritídy, hospitalizovaní boli na IK FN Nitra a kultivačné aj imunochromatografické vyšetrenia stolice boli negatívne.

V čase od 18.5.2018 do 1.6.2018 prebehla v MŠ v Zlatých Moravciach protrahovaná epidémia nešpecifikovaných gastroenteritíd, v ktorej ohorelo 9 detí z celkového počtu 37 nákaze exponovaných osôb (30 detí, 7 osôb personálu MŠ). V klinickom obraze dominovalo vracanie, hnačky a zvýšená teplota v trvaní 1 až 2 dni. Hospitalizáciu si vyžiadalo 1 ochorenie, laboratórne vyšetrenia TR aj stolice boli negatívne. Ostatní chorí neboli vyšetrení, nakoľko o epidémii sme sa dozvedeli oneskorene. V MŠ bol v spolupráci s oddelením HDM vykonaný ŠZD a zabezpečené príslušné opatrenia na zamedzenie šírenia nákazy.

Epidémia u klientov ZSS, v ktorej ochorelo 7 dospelých osôb mala nozokomiálny pôvod a je popísaná v časti „Nozokomiálne infekcie“

Jedno ochorenie hlásené v júni u dospeljej ženy z vekovej skupiny 20-24-ročných osôb bolo súčasťou nadregionálnej epidémie „Ep.A09 Poľsko“. Pacientka nebola hospitalizovaná, laboratórne vyšetrenie nebolo vykonané, ochorenie bolo vykázané na základe klinických príznakov a epidemiologickej súvislosti.

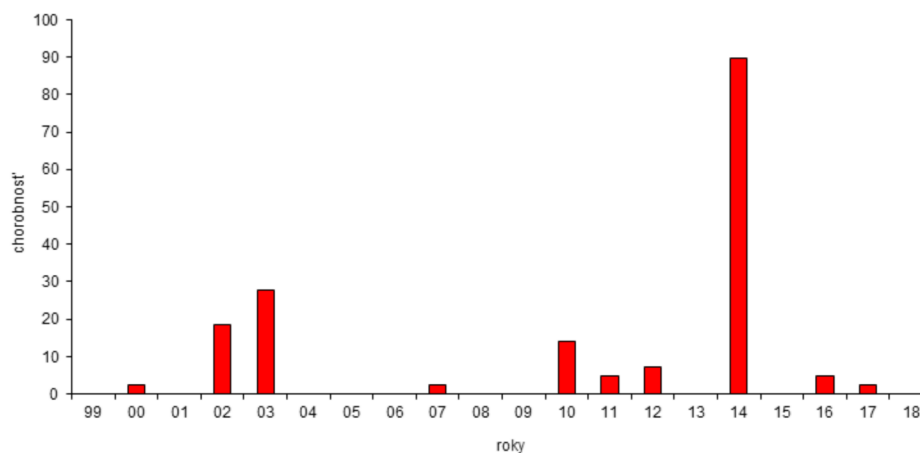
III.2. Skupina vírusových hepatítíd

V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce, rovnako ako vlani, zaznamenali priaznivý vývoj chorobnosti v skupine vírusových hepatítíd. V minulom roku bolo v okrese hlásené iba 1 ochorenie na vírusovú hepatítidu typu A a 2 ochorenia na chronické vírusové hepatítidy a v roku 2018 sme zaznamenali iba 2 ochorenia na chronické vírusové hepatítidy B. Úmrtie na vírusovú hepatítidu sme ani v tomto roku v okrese nezaznamenali.

Akútna vírusová hepatítída A (B15)

Oproti predchádzajúcemu roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 1 ochorenie na akútnu VHA (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov), sme v roku 2018 ochorenie v tejto skupine vírusových hepatítíd nezaznamenali. Priemer za posledných 5 rokov mal hodnotu 8 a priemer chorobnosti bol 19,5/100 000 obyvateľov.

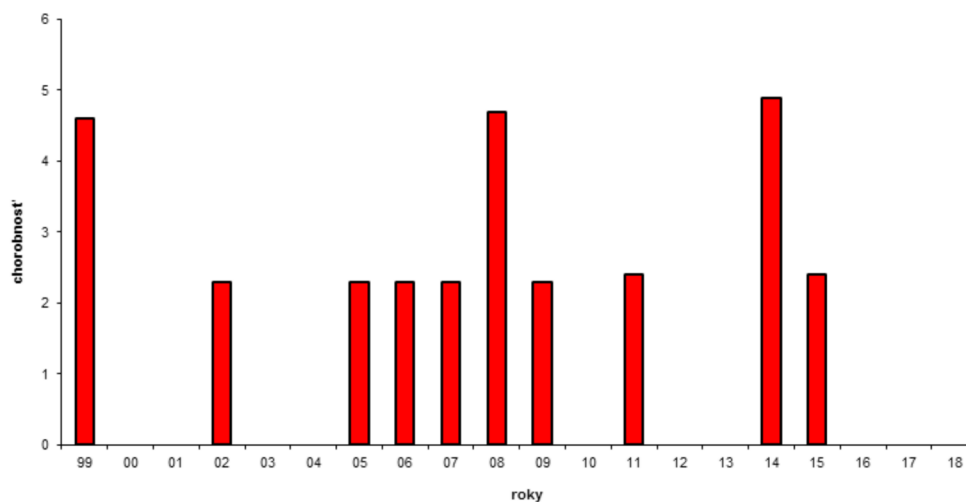
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA A
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Akútna vírusová hepatítída B (B16.9)

Už tretí rok po sebe bola v okrese Zlaté Moravce chorobnosť na akútnu vírusovú hepatítidu B nulová. Naposledy sme vykázali 1 ochorenie (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov) v roku 2015 a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,5/100 000 obyvateľov (0,6 prípadu).

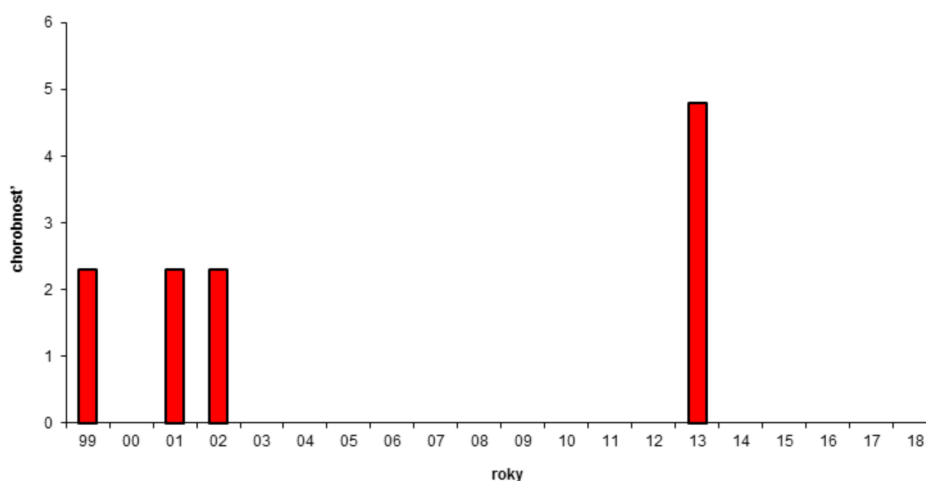
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA B
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Akútna vírusová hepatitída C (B17.1)

Ochorenie na akútnu VHC sme v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali už piaty rok po sebe. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov mal hodnotu 1,0/100 000 obyvateľov (0,4 prípadu).

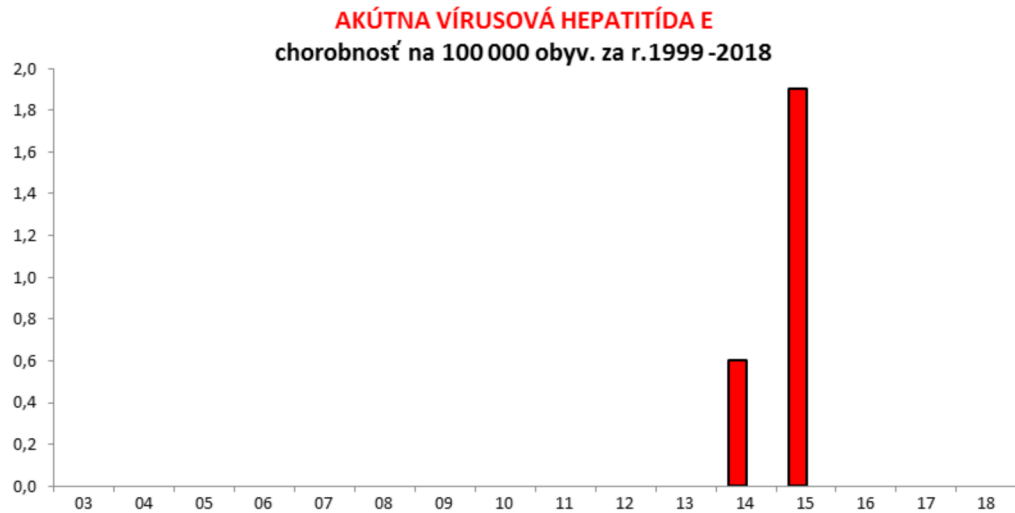
AKÚTNA VÍRUSOVÁ HEPATITÍDA C
chorobnosť na 100 000 obyv. za r.1999-2018

Akútna vírusová hepatitída E (B17.2)

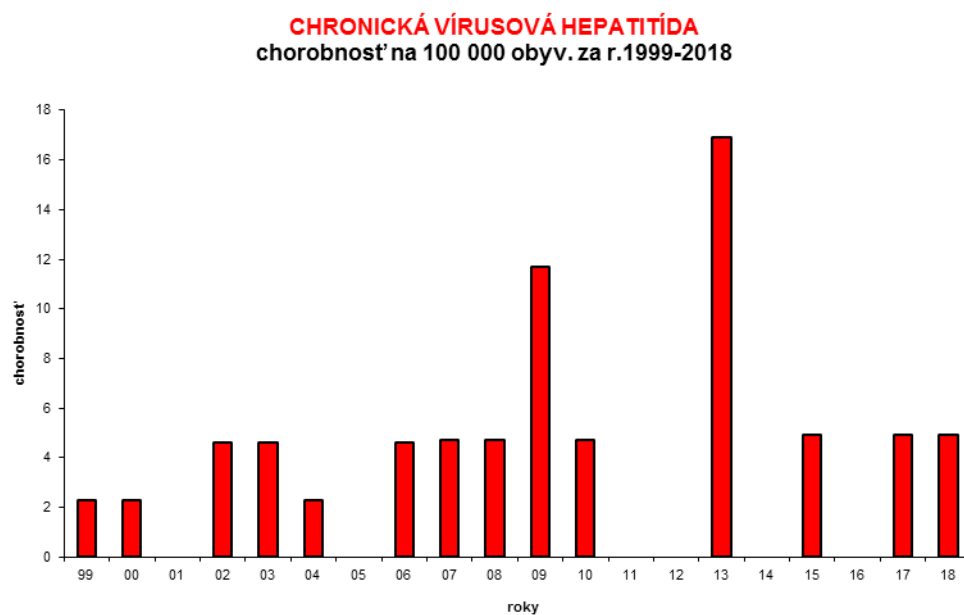
Ochorenie na akútnu vírusovú hepatitídu E sme prvýkrát v okrese Zlaté Moravce zaznamenali v roku 2014 (1 prípad, chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov). V roku 2015 sme

evidovali 2 sérologicky potvrdené ochorenia (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov). Za posledné 3 roky sme ochorenia na akútnu VHE v okrese nezaznamenali.

Chronické vírusové hepatitídy (B18.1, B18.2)

Rovnako ako v minulom roku sme aj v roku 2018 v okrese vykázali 2 ochorenia na chronické vírusové hepatitídy, čo je chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov. Priemerná hodnota chorobnosti za posledných 5 rokov bola 5,3/100 000 obyvateľov (2,2 prípadu). Na základe sérologických vyšetrení boli obidve ochorenia diagnostikované ako chronická VHB.

Chronická vírusová hepatitída B

Oproti minulému roku, kedy sme v okrese zaznamenali 1 ochorenie na chronickú VHB sme v roku 2018 vykázali 2 prípady s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov.

Na základe sérologických vyšetrení sme v januári vykázali ochorenie na chronickú vírusovú hepatitídu B u dospelého muža s negatívnou epidemiologickou anamnézou. Ochorenie bolo zistené v rámci predoperačných vyšetrení. Vyšetrenie HBsAg bolo reaktívne, HBV DNA PCR pozitívne. Pri šetrení bolo zistené, že vyšetrenie HBsAg bolo prvý krát u pacienta pozitívne už v roku 2009, výsledok nám nebol hlásený. Opatrenia boli zabezpečené u manželky chorého (sérologické vyšetrenie a vakcinácia proti VHB).

Neobjasnené ochorenie na chronickú VHB sme vykázali u 53-ročného muža s negatívnou epidemiologickou anamnézou. Vyšetrenie HBsAg, anti-HBc total a HBV DNA PCR bolo pozitívne, HBeAg negatívne. Hospitalizovaný nebol. Opatrenia (sérologické vyšetrenie) boli vykonané u 4 kontaktov, vakcinácia bola indikovaná iba u 1 kontaktu. V 1 prípade bolo pozitívne vyšetrenie anti-HBc total, 1 kontakt bol už riadne očkovaný proti VHB v minulosti a v 1 prípade išlo o gravidnú ženu.

Analýza chronických VHB vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	CHVHB spolu	mechanizmus prenosu	
		pozitívna anamnéza	negatívna anamnéza
45-54-roční	1	-	1
55-64-roční	1	-	1
Spolu	1	-	2

Chronická vírusová hepatitída C

V predchádzajúcom roku sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 1 ochorenie na chronickú VHC (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). V roku 2018 sme ochorenie v tejto skupine vírusových hepatitíd v okrese nezaznamenali.

Nosič vírusovej hepatitídy B (Z22.5)

V roku 2018 sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 3 nových nosičov HBsAg (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov).

Podľa pohlavia išlo o 1 muža a 2 ženy, po 1 krát z vekových skupín 35-44-ročných, 55-64 ročných a 65-ročných a starších osôb.

HBsAg pozitivita bola zistená 2 krát v rámci predoperačných vyšetrení a 1 krát u ženy z Ukrajiny v rámci vyšetrení pre cudzineckú políciu. V 1 prípade mal dospelý muž v anamnéze operáciu varixov v roku 2017, u žien bola epidemiologické anamnéze negatívna. Opatrenia boli vykonané spolu u 7-mich kontaktov, z nich 4 boli už riadne očkované proti VHB v minulosti a u 3 kontaktov bolo zabezpečené sérologické vyšetrenie a následná vakcinácia proti VHB. Nosičstvo u ženy z Ukrajiny bolo vykázané ako importovaná nákaza.

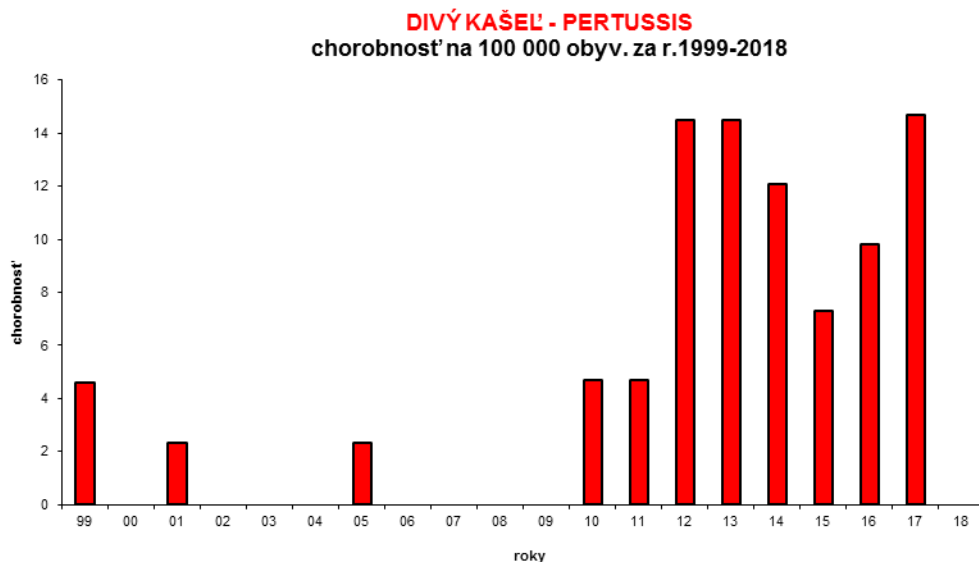
III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

Kladný vplyv vysokej zaočkovanosti detskej populácie (úroveň zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania 96,8% - 99,1%) sa aj v tomto roku prejavil v okrese Zlaté Moravce v skupine nákaz preventabilných očkovaním nulovou chorobnosťou u:

- tetanu (A35), za celé 20-ročné obdobie bol hlásený 1 prípad v roku 2011;
- diftérie (A36), ochorenie nebolo v okrese diagnostikované od roku 1965;
- osýpok (B05), neboli hlásené od roku 1984;
- rubeoly (B06), nebola evidovaná od roku 1999;
- parotitídy (B26), naposledy bol hlásený 1 prípad vlani.

Pertussis – divý kašeľ (A37)

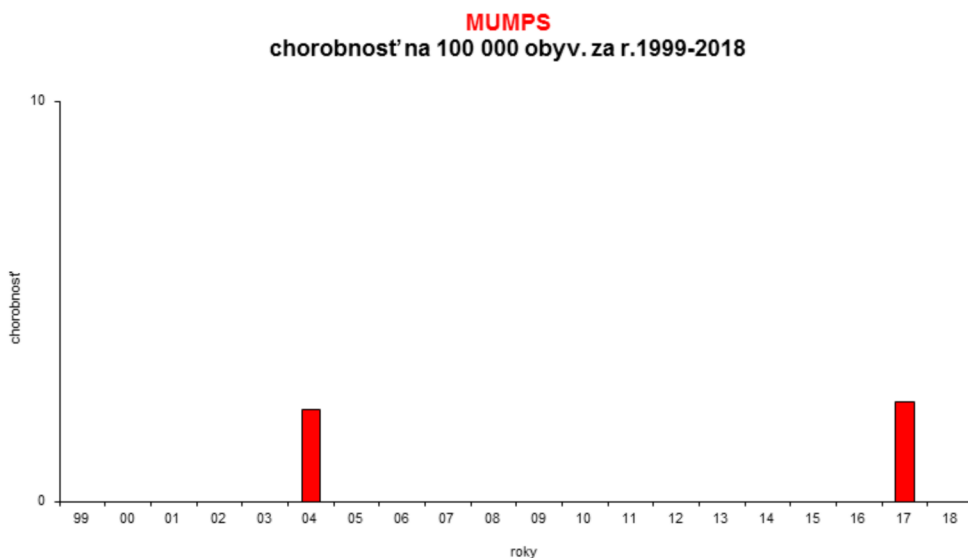
Oproti minulému roku, kedy sme v okrese Zlaté Moravce vykázali 6 ochorení na pertussis (chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov) bola v roku 2017 chorobnosť na divý kašeľ nulová. Priemer za posledných 5 rokov bol 4,8 a priemerná chorobnosť bola 11,7/100 000 obyvateľov.

Parotitída – mumps (B26)

Za celé 20-ročné obdobie sme zaznamenali po 1 sporadickom ochorení na parotitídu iba 2 krát a to v roku 2003 a vlani (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). V tomto roku sme ochorenie v okrese nezaznamenali.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V roku 2018 bolo, rovnako ako vlani, hlásené v okrese jedno ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

Ochorenie na pneumokokovú meningitídu sme vykázali u 50-ročnej ženy. Prijatá bola 29.11.2018 na Neurologickú kliniku FN Nitra pre poruchu vedomia, vomitus, cefaleu, bolusomnolentná, dezorientovaná, s teplotami a opozíciou šije. Dňa 30.11.2018 bola preložená na IK FN Nitra s pozitívnym nálezom voľných antigénov Streptococcus pneumoniae v likvore a v moči. Kultivačné vyšetrenie likvoru bolo negatívne. Od prijatia nasadená empiricky ATB liečba. Dňa 10.12.2018 bola prepustená do ambulantnej starostlivosti. Pacientka nebola očkovaná proti pneumokokom.

III.4. Skupina respiračných ochorení

Tuberkulóza (A15 - A19)

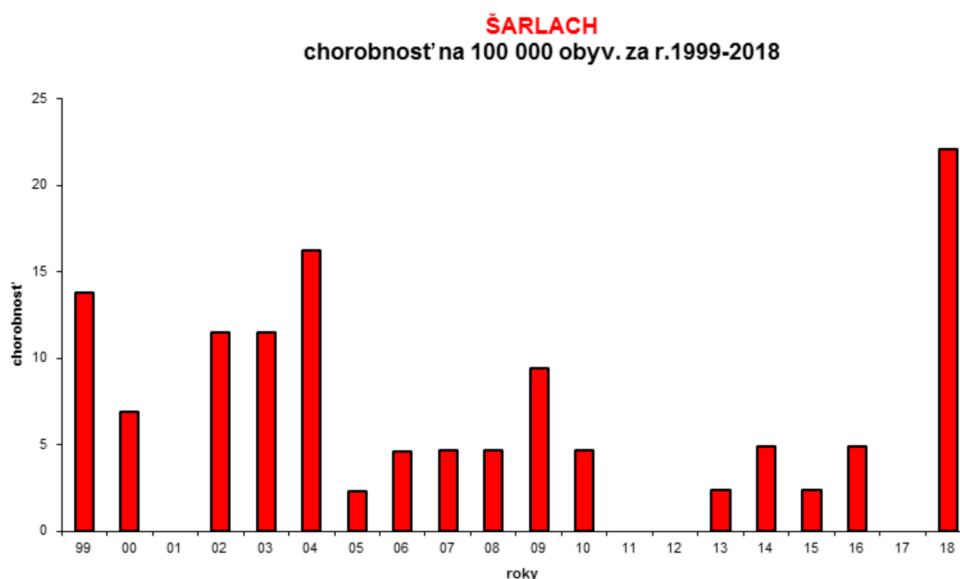
V roku 2018 sme v okrese nezaznamenali žiadne ochorenia na tuberkulózu. V minulom roku boli hlásené 4 ochorenia s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov.

Počty hlásených ochorení na tuberkulózu v okrese Zlaté Moravce za posledných 5 rokov:

Rok	Počet prípadov	Chorobnosť
2013	5	12,1/100 000 obyvateľov
2014	2	4,9/100 000 obyvateľov
2015	2	4,9/100 000 obyvateľov
2016	5	12,2/100 000 obyvateľov
2017	4	9,8/100 000 obyvateľov

Scarlatina – šarlach (A38)

Oproti minulému roku, kedy nebolo v okrese hlásené žiadne ochorenie na šarlach, sme v roku 2018 zaznamenali 9 prípadov s chorobnosťou 22,1/100 000 obyvateľov. Priemer za posledných 5 rokov bol 1,2 prípadu s chorobnosťou 2,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochorelo 7 mužov (77,8%) a 2 ženy (22,2%) vo vekových skupinách od 1 do 14 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 378,2/100 000 obyvateľov (7 prípadov) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí. Všetky ochorenia sa vyskytli v októbri. Hospitalizácia nebola potrebná u žiadneho ochorenia.

Erysipelas – ruža (A46)

U tejto diagnózy sme v roku 2018 v okrese zaznamenali 10 ochorení (chorobnosť 24,6/100 000 obyvateľov), čo je v porovnaní s minulým rokom (6 ochorení, chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov) nárast o 66,7%.

Podľa pohlavia ochorelo 5 mužov (50,0 %) a 5 žien (50,0%) vo vekových skupinách nad 45 rokov veku s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 69,4/100 000 obyvateľov v skupine 65-ročných a starších osôb (5 ochorení).

Ochorenia boli hlásené najviac 3 krát (30,0%) v mesiaci marec, 2 krát (20,0%) v mesiaci september a po jeden krát (po 10,0%) v mesiacoch február, apríl, jún, júl a november.

Hospitalizácia na Infekčnej klinike FN Nitra bola nutná u polovice chorých (5 prípadov).

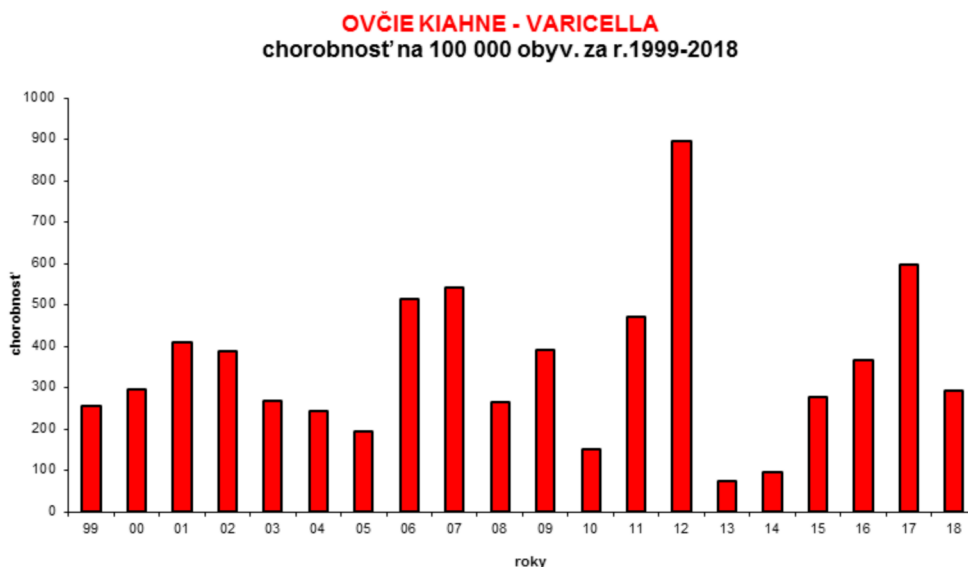
Varicella – ovčie kiahne (B01)

V okrese Zlaté Moravce bolo v roku 2018 hlásených 119 ochorení na varicellu s chorobnosťou 292,6/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2017, kedy sme zaznamenali 243 prípadov (chorobnosť 595,7/100 000 obyvateľov), je to pokles o 51,0% a v porovnaní s 5-ročným priemerom (130,2 prípadov, chorobnosť 282,3/100 000 obyvateľov) je to menej o 8,6%.

Podľa pohlavia ochorelo 74 mužov (62,2%) a 45 žien (37,8%) vo vekových skupinách od 0 do 19 rokov veku a od 25 do 34 rokov veku. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola typicky v detských vekových skupinách a to 3 137,8/100 000 obyvateľov (46 prípadov) v skupine 1-4-ročných detí a 2 215,0/100 000 obyvateľov (41 prípadov) vo vekovej skupine 5-9-ročných detí.

Výskyt sme evidovali vo všetkých mesiacoch v roku s výnimkou júla a októbra, najviac 38 krát (31,9%) v januári a 31 krát (26,1%) v marci.

Všetky ochorenia boli hlásené ako varicella bez komplikácie, z toho 3 ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu.

Herpes zoster – plazivec pásový (B02)

V priebehu roku 2018 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených 39 ochorení na herpes zoster (chorobnosť 95,9/100 000 obyvateľov), čo je oproti minulému roku (28 prípadov, chorobnosť 68,6/100 000 obyvateľov) nárast o 39,3%.

Podľa pohlavia ochorelo 13 mužov (33,3%) a 26 žien (66,7%). Ochorenia sme zaznamenali vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb a vo vekových skupinách od 25 rokov vyššie, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 194,2/100 000 obyvateľov (14 ochorení) bola vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb.

Ochorenia boli hlásené po celý rok okrem septembra s maximom 7 ochorení v mesiaci apríl (17,9%). Ochorenia boli diagnostikované 1 krát ako zosterová encefalitída (B02.0), 1 krát ako zosterová meningitída (B02.1), 5 krát ako zoster s postihnutím iných častí nervového systému (B02.2), 4 krát ako zosterové choroby oka (B02.3), 1 krát ako zoster s inými komplikáciami (B02.8) a 27 krát ako zoster bez komplikácie (B02.9). Zosterová meningitída a encefalitída sú bližšie popísané v časti „Neuroinfekcie“. Hospitalizáciu si vyžiadali 4 ochorenia.

Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice (B08.4)

Pod touto diagnózou lekári v roku 2018 hlásili len 1 ochorenie s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov. Minulý rok ochorenie evidované nebolo.

V októbri ochorel chlapec vo vekovej skupine 5-9-ročných detí. Ochorenie bolo diagnostikované ako enterovírusová vezikulárna stomatitída s exantémom (B08.4) a vyžiadalo si hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre.

Infekčná mononukleóza (B27.0)

V roku 2018 sme v okrese vykázali 7 ochorení na infekčnú mononukleózu (chorobnosť 17,2/100 000 obyvateľov). V porovnaní s minulým rokom 14 ochorení (chorobnosť 34,3/100 000 obyvateľov) došlo k poklesu chorobnosti o polovicu.

Podľa pohlavia ochoreli 4 muži (57,1%) a 3 ženy (42,9%). Ochorenia sa vyskytli 2 krát vo vekovej skupine 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 108,1/100 000 obyvateľov) a ostatných 5 ochorení bolo vo vekových skupinách od 15 do 34 rokov veku, s najvyššou vekovošpecifickou chorobnosťou 106,4/100 000 (2 ochorenia) vo vekovej skupine 15-19-ročných osôb.

Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v marci - 2 ochorenia (28,5%) a po jednom ochorení (po 14,3%) v mesiacoch apríl, máj, jún, august a december.

Na základe sérologických vyšetrení boli všetky ochorenia diagnostikované ako gamaherpesvírusová mononukleóza (B27.0) a všetky si vyžiadali hospitalizáciu.

Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

Lekári prvého kontaktu v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce hlásili 22 409 akútnych respiračných ochorení, čo predstavuje chorobnosť 80 628,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V porovnaní s rokom 2017, kedy sme zaznamenali 23 139 ochorení (chorobnosť 78 864,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), je to o 3,2% menej.

Z celkového počtu ochorení na ARO boli hlásené ochorenia na chrípku a chrípke podobné stavy 1 964 krát (chorobnosť 7 066,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), čo je 8,8% z počtu všetkých hlásených akútnych respiračných ochorení.

Ochorenia na ARO a chrípku mali sporadický charakter, alebo charakter lokálnych epidémií. Najviac ochorení sme zaznamenali v mesiacoch január - 3 310 ochorení (14,7%), február - 4 118 ochorení (18,4%) a október - 2 078 ochorení (9,3%).

Výchovno-vzdelávací proces bol prerušený v 7-mich materských školách, v 7-mich základných školách a na jednej strednej škole.

Najvyššiu vekovošpecifickú chorobnosť sme zaznamenali v skupine 0-5-ročných detí 306 650,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (4 980 ochorení), pričom chorobnosť so stúpajúcim vekom klesala.

Z celkového počtu akútnych respiračných ochorení hlásených v roku 2018 bol klinický priebeh komplikovaný u 506 prípadov (2,3%). Najvyšší podiel komplikácií tvorili sinusitídy (1,7% z počtu ochorení a 75,1% z počtu komplikácií) a otitídy (0,4% z počtu ochorení a 17,6% z počtu komplikácií). Pneumónie tvorili 0,2% z počtu ochorení a 7,3% z počtu komplikácií.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol laboratórne potvrdený 1 krát vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 2 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

V priebehu roku sme v okrese nezaznamenali žiadne ochorenie na SARI (J10.7) ani na pandemickú chrípku (J10.9).

Sezónna chrípka (J10)

V roku 2018 sme v okrese vykázali 4 laboratórne potvrdené ochorenia na sezónnu chrípku s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov, čo je v porovnaní s minulým rokom kedy sme vykázali 6 ochorení (chorobnosť 14,7/100 000 obyvateľov), pokles o 33,3%.

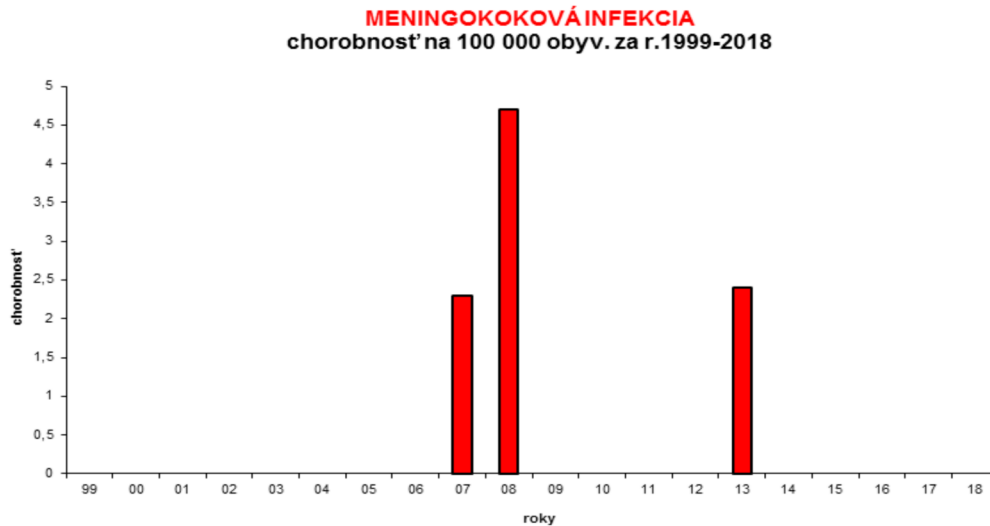
Ochorel 1 muž (25%) a 3 ženy (75%) a to 3 krát vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 204,6/100 000 obyvateľov) a 1 krát v skupine 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,6/100 000 obyvateľov). Ochorenia boli hlásené najviac 2 krát (50%) v mesiaci marec a po 1 krát (po 25%) v mesiacoch február a apríl.

Z odobratých nasofaryngeálnych výterov bol 1 krát laboratórne potvrdený vírus chrípky typu B/Phuket/3073/2013-like, 2 krát vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a 1 krát vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie.

Očkovanie proti chrípke mal v anamnéze jeden z chorých (Vaxigrip). Všetky ochorenia sa vyskytli sporadicky a skončili sa uzdravením. Hospitalizáciu si vyžiadali 3 ochorenia.

III.5. Neuroinfekcie

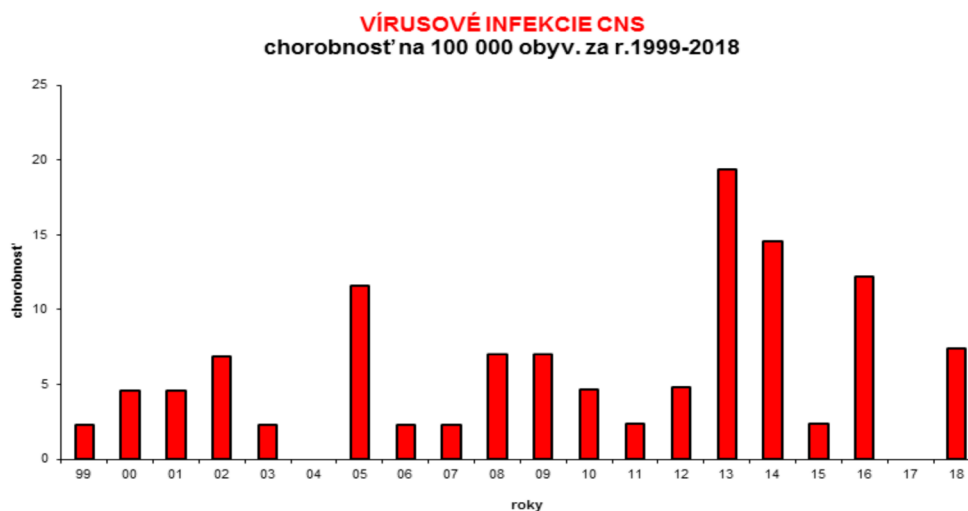
V skupine neuroinfekcií sme, tak ako vlani, ani v roku 2018 nezaznamenali ochorenie na meningokokovú infekciu. Naposledy bol 1 prípad vykázaný v roku 2013 (chorobnosť 2,4/100 000 obyvateľov).

Vírusové infekcie CNS (A85.0, A86, A87.0)

V priebehu roku sme v okrese vykázali 3 ochorenia na vírusové infekcie CNS (chorobnosť 7,4/100 000 obyvateľov). V minulom neboli ochorenia v okrese hlásené a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov bol 9,7/100 000 obyvateľov (4 prípady).

Ochorenia sa vyskytli u 2 mužov a 1 ženy a to po 1 krát vo vekových skupinách od 5 do 9 rokov veku. Na základe klinického obrazu a pozitívnych laboratórnych vyšetrení (likvor PCR enterovírusy pozitívne) boli ochorenia vykázané po 1 krát ako enterovírusová encefalitída (A85.0) a enterovírusová meningitída (A87.0) a v 1 prípade bola diagnóza stanovená len na základe klinického obrazu a biochemického vyšetrenia likvoru ako nešpecifikovaná vírusová meningoencefalitída (A86). Všetky ochorenia skončili uzdravením.

Zosterová encefalitída (B02.0)

V roku 2018 bolo hlásené jedno ochorenie na zosterovú meningoencefalitídu, čo predstavuje chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov.

V mesiaci novembri ochorela 85-ročná žena (vekovošpecifická chorobnosť 13,9/100 000 obyvateľov).

Diagnóza bola stanovená počas hospitalizácie na infekčnom oddelení na základe klinického obrazu a pozitívneho sérologického vyšetrenia likvoru (VZV PCR pozit.). Ochorenie sa skončilo uzdravením.

Zosterová meningitída (B02.1)

V tomto roku sme v okrese vykázali 1 ochorenie na zosterovú meningitídu (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Ochorenie sme evidovali v októbri u 82-ročnej ženy (vekovošpecifická chorobnosť 13,9/100 000 obyvateľov).

Diagnóza bola potvrdená metódou PCR dôkazom vírusu VZV v likvore. Kultivačné aj mikroskopické vyšetrenie likvoru bolo negatívne.

Ochorenie si vyžiadalo hospitalizáciu a skončilo sa uzdravením.

Bakteriálny zápal mozgových plien (G00)

V skupine bakteriálnych meningitíd sme v okrese Zlaté Moravce v priebehu roku 2018 zaznamenali 3 prípady s chorobnosťou 7,4/100 000 obyvateľov. V minulom roku sme zaznamenali 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov .

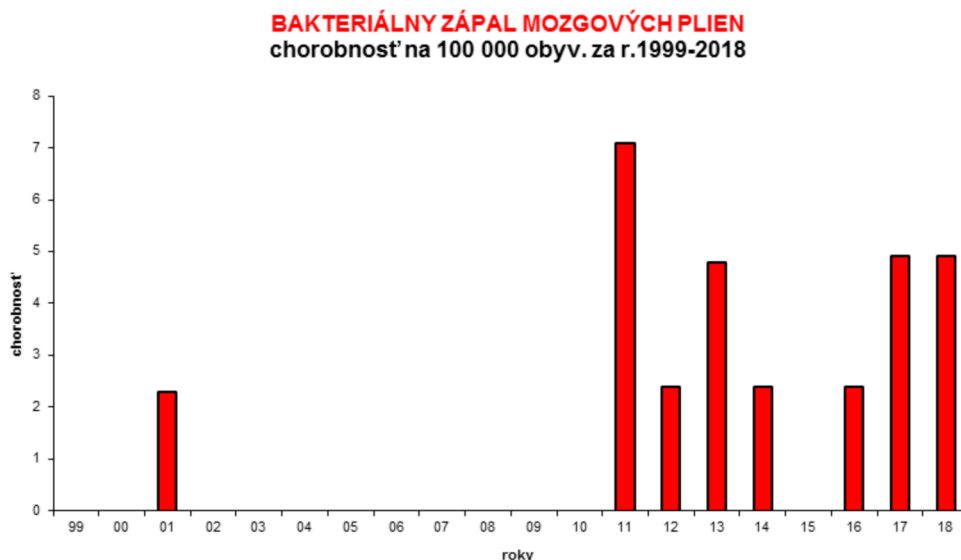
Ochorenia sa vyskytli u 2 žien a 1 muža v 3 vekových skupinách od 45 ročných dospelých do 65-ročných a starších osôb. Výskyt ochorení bol hlásený v mesiacoch august, november a december.

Na základe laboratórnych vyšetrení boli ochorenia diagnostikované po 1 krát ako pneumokoková meningitída (G00.1 - popis prípadu je v časti „ Skupina nákaz preventabilných

očkovaním“), nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9) a bakteriálna meningoencefalitída nezatriedená inde (G04.2).

Všetky ochorenia si vyžiadali hospitalizáciu a skončili sa uzdravením.

Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9)

Ochorenie sme vykázali u 72-ročného muža, ktorý bol hospitalizovaný 5.12.2018 na IK FN v Nitre. Kultivačné aj mikroskopické vyšetrenie likvoru bolo negatívne, diagnóza bola stanovená na základe klinického obrazu, biochemického vyšetrenia likvoru a vysokých hodnôt zápalových parametrov. Ochorenie skončilo uzdravením.

Bakteriálna meningoencefalitída nezatriedená inde (G04.2)

Dňa 7.8.2018 bola prijatá 63-ročná pacientka na chirurgické oddelenie nemocnice v Zlatých Moravciach so zvracaním a podozrením na cholecystopankreatitídu. Od 9.8.2018 bola dezorientovaná, s podozrením na NCMP bola odoslaná na CT vyšetrenie do FN Nitra, kde bola s opuchom mozgu hospitalizovaná na JIS neurologickej kliniky. Pre pozitívne biochemické vyšetrenie likvoru bola preložená s podozrením na neuroinfekciu na infekčnú kliniku, kde došlo k progresii stavu, poruchám vedomia v štádiu kómy. Pre nutnosť UPV preložená 13.8.2018 naspäť na JIS neurologickej kliniky. Dňa 4.10.2018 bola preložená do Hospicu s dg. bdelá kóma.

Zápalová polyneuropatia (G61)

Hlásené bolo 1 ochorenie na zápalovú polyneuropatiu Guillain-Barré (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov). V minulom roku sme ochorenie nezaznamenali.

Vykázali sme 1 ochorenie na Guillain-Barré syndróm u 75-ročného muža, ktorý bol prijatý dňa 29.7.2018 na chirurgické oddelenie do nemocnice v Zlatých Moravciach pre bolesti chrbta a zhoršenie chôdze. Prvé príznaky udával od 24.7.2018 - výrazné potenie, celkovú slabosť, hypomobilitu až imobilitu. Laboratórne boli pri prijíme vysoké zápalové parametre. Na CT edém retroperitonea. Po 2 dňoch došlo ku krátkodobej kvantitatívnej poruche vedomia, plégii na DK, HK boli čiastočne pohyblivé. Pre rozvoj septického šoku s teplotou do 39°C a vysokými hodnotami CRP bol pacient preložený na OAIM. Z hemokultúry bol izolovaný Staphylococcus plazmakoaguláza negatívny. Z kontrolného CT bola potvrdená spondylodiscitída s formujúcimi sa abscesmi. Neurológ stav zhodnotil ako septický stav a Guillain-Barré syndróm s periférnou kvadruparézou (ťažká paréza HK a plégia DK) a bola doporučená liečba imunoglobulínmi. Zahájená bola terapia IVIG dňa 17.8.2018, ale bola predčasne ukončená pre HD instabilitu a GIT ťažkosti. Pacient bol preložený 25.9.2018 na Infekčnú kliniku FN v Nitre za účelom ďalšej liečby spondylodiscitídy. Počas hospitalizácie sa stav opätovne zhoršil, ale napriek nepriaznivej prognóze pacient odmietol navrhovaný liečebný proces a na vlastnú žiadosť bol dňa 8.10.2018 prepustený do domácej ošetrovateľskej starostlivosti. Zdravotný stav pacienta je t.č. čiastočne zlepšený, ale je imobilný s pretrvávajúcimi parézami horných aj dolných končatín. Pacient vzhľadom na vek nebol očkovaný proti poliomyelitíde. Stolica na vyšetrenie od pacienta nebola odobratá, nakoľko o ochorení sme sa dozvedeli po 2 mesiacoch od vzniku ochorenia pri preklade na Infekčnú kliniku s pracovnou diagnózou B99.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V skupine zoonóz sme v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce nezaznamenali ochorenie na tularémiu (A21), antrax (A22), brucelózu (A23), leptospirózu (A27), ornitózu (A70), Q-horúčku (A78), Creutzfeldt-Jakobovu chorobu (A81), kliešťovú encefalitídu (A84.1), teniózu (B68) a toxokarózu (B83).

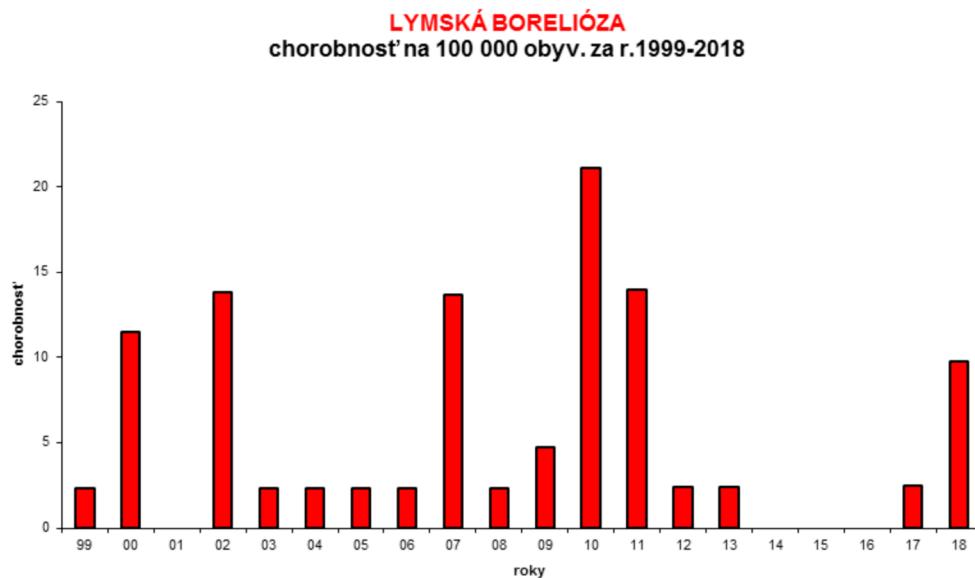
Listerióza (A32.1)

Po dvoch rokoch s nulovou chorobnosťou na listeriózu sme v roku 2018 vykázali jedno ochorenie na listériovú meningitídu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov (hodnota 5-ročného priemeru bola 0,2 prípadu s chorobnosťou 0,5/100 000 obyvateľov).

V auguste ochorel 20-ročný muž na listériovú meningitídu (vekovošpecifická chorobnosť 40,2/100 000 obyvateľov), u ktorého sa mechanizmus prenosu nepodarilo objasniť. Pôvodcom ochorenia bola *Listeria monocytogenes*, pozitívny nález bol stanovený v sére aj v likvore počas hospitalizácie na Infekčnej klinike FN v Nitre. Ochorenie sa skončilo uzdravením.

Lymfská borelióza (A69.2)

V roku 2018 sme v okrese zaznamenali 4 prípady ochorenia na lymfskú boreliózu s chorobnosťou 9,8/100 000 obyvateľov oproti minulému roku, kedy bolo vykázané iba jedno ochorenie (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

V epidemiologickej anamnéze chorí udávali poštípanie kliešťom a klinicky sa ochorenia manifestovali v jednom prípade ako kožná forma s príznakmi erythema migrans a v ostatných troch ako neurologická forma lymfskej boreliózy.

Ochorenia sa vyskytli od mája do augusta rovnako u dvoch mužov a dvoch žien, po 1 krát vo vekových skupinách 5-9-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 54,0/100 000 obyvateľov), 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 59,5/100 000

obyvateľov), 35-44-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,6/100 000 obyvateľov) a 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 13,9/100 000 obyvateľov).

Diagnóza bola potvrdená u všetkých pozitívnym sérologickým vyšetrením s dôkazom protilátok proti LB v sére a v 2 prípadoch u osôb s prejavmi neuroboreliózy boli protilátky dokázané aj v likvore. Hospitalizáciu na Infekčnej klinike FN v Nitre si vyžiadali 3 ochorenia.

Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A 98.5)

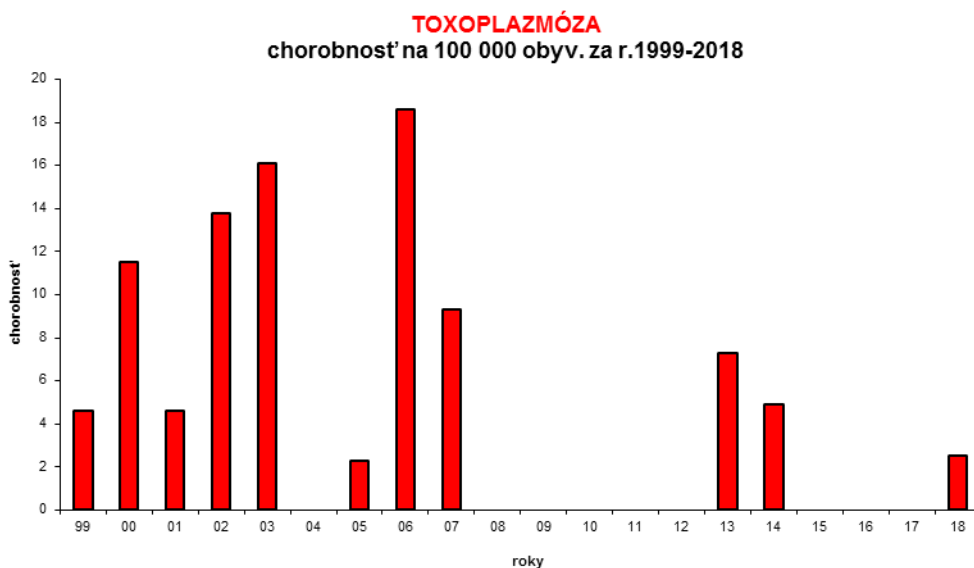
V okrese Zlaté Moravce boli v roku 2018 hlásené 2 ochorenia na hemoragické horúčky vyvolané hantavírusmi (chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov).

Ochorenia boli zaznamenané v mesiacoch január a júl u mužov a to vo vekových skupinách 10-14-ročných školákov (vekovošpecifická chorobnosť 59,5/100 000 obyvateľov) a 35-44-ročných dospelých osôb (vekovošpecifická chorobnosť 15,6/100 000 obyvateľov).

V epidemiologickej anamnéze chorí udávali možný kontakt s výlučkami drobných hlodavcov pri práci v záhrade a na lúkach v blízkom okolí bydliska. Ochorenia boli potvrdené sérologicky (Hantaan vírus IgM pozit.) a vyžiadali si hospitalizáciu. Obidve ochorenia skončili uzdravením.

Toxoplazmóza (B58)

V okrese Zlaté Moravce sme v roku 2018 po 3 rokoch s nulovým výskytom zaznamenali 1 ochorenie na toxoplazmózu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký počet ako bol 5-ročný priemer. Naposledy sme vykázali 2 prípady v roku 2014 (chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov).

V mesiaci júni bolo zaznamenané sérologicky potvrdené ochorenie s príznakmi lymfadenopatie u 13-ročného školáka (vekovošpecifická chorobnosť 59,5/100 000 obyvateľov). V epidemiologickej anamnéze udával denný kontakt s domácimi zvieratami (mačka, pes, hydina). Liečený bol ambulantne.

Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

V priebehu roku boli v okrese Zlaté Moravce hlásené 4 poranenia zvieratami podozrivými z ochorenia na besnotu (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov). V predchádzajúcom roku sme evidovali 5 poranení (chorobnosť 12,3/100 000 obyvateľov).

Poranenia boli zaznamenané u 3 mužov (75%) a 1 ženy (25%) vo vekových skupinách dospelých osôb nad 55 rokov veku a to 1 krát v januári, 2 krát vo februári a 1 krát v auguste.

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	Počet	%
Pohryznutie	4x	100,0

Lokalizácia poranení

Lokalizácia poranenia	Počet	%
Ruka	2x	50,0
Noha	2x	50,0

Počet vakcinovaných osôb

Druh zvierat'a	Počet vakcinovaných osôb	%
Diviak	1x	25,0
Mačka	1x	25,0
Pes	1x	25,0
Potkan	1x	25,0

Aplikácia vakcín	Počet osôb	%
Len vakcína	4x	100,0

Druh vakcíny:	Názov a výrobca	Počet vakcinovaných	%
Vakcína z mozgového tkaniva	VERORAB Pasteur-Mérieux, Francúzsko	4x	100,0

Revakcinácia bola vykonaná

Druh vakcíny	Počet revakcinovaných
VERORAB	-

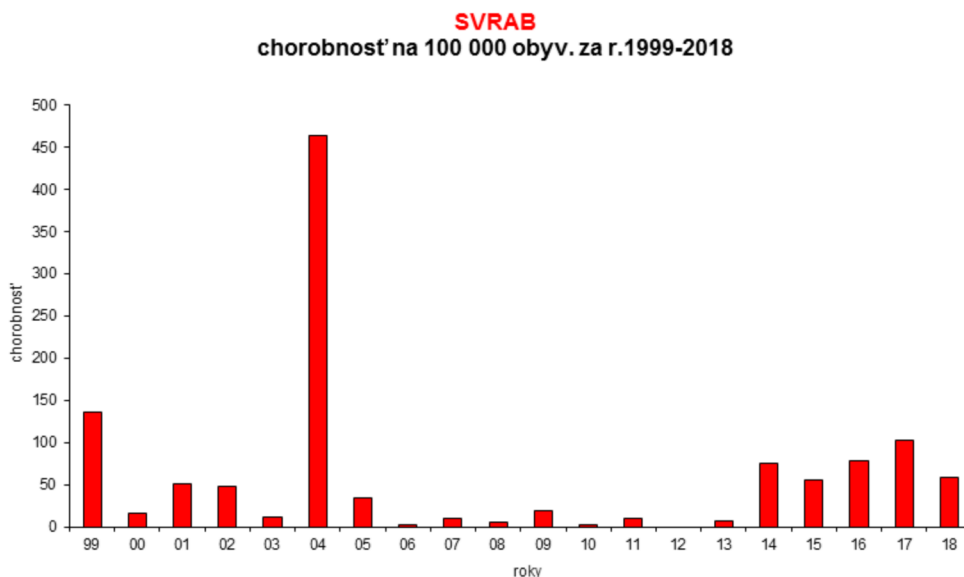
Vakcinácia u osôb prebehla bez nežiaducich reakcií, vykonaná bola piatimi dávkami očkovacej látky. V roku 2018 bol hlásený ešte jeden prípad poranenia osoby známym zvierat'om, ktoré bolo vyšetrené veterinárnym lekárom a nebolo u neho potvrdené ochorenie na besnotu.

Regionálna veterinárna a potravinová správa nehlásila v okrese Zlaté Moravce v roku 2018 žiadne ohnisko besnoty.

III.7. Nákazy kože a slizníc

Svrab (B86)

V roku 2018 sme v okrese evidovali 24 ochorení na svrab, čo predstavuje chorobnosť 59,0/100 000 obyvateľ'ov. Oproti minulému roku, kedy bolo hlásených 42 ochorení s chorobnosťou 103,0/100 000 obyvateľ'ov, je to pokles o 42,9% a v porovnaní s 5-ročným priemerom (26,2 prípadu, chorobnosť 63,9/100 000 obyvateľ'ov) je to menej o 8,4 %.

Z celkového počtu malo sporadický charakter iba 6 ochorení (25,0%). Ostatné prebehli v rámci rodinného výskytu s počtom od 2 do 5 prípadov.

Podľa pohlavia ochorelo 13 mužov (54,2%) a 11 žien (45,8%) vo všetkých vekových skupinách okrem 0-ročných detí a 55-64-ročných osôb, pričom najvyššia vekovošpecifická chorobnosť 356,7/100 000 obyvateľov (6 ochorení) bola v skupine 10-14-ročných školákov.

Podľa kolektívov ochorelo 1 malé dieťa mimo kolektívu (4,2%), 2 deti navštevujúce MŠ (8,3%), 9 školákov zo ZŠ (37,5%), 1 stredoškolák (4,2%) a 11 dospelých osôb (45,8%). Výskyt bol zaznamenaný po celý rok s maximom 9 prípadov (37,5%) v novembri.

<u>Charakter výskytu</u>		<u>Počet prípadov</u>	<u>%</u>
sporadické ochorenia	6 krát	6 prípadov	25,0%
2 prípady v rodine	5 krát	10 prípadov	41,7%
3 prípady v rodine	1 krát	3 prípady	12,5%
<u>5 prípadov v rodine</u>	<u>1 krát</u>	<u>5 prípadov</u>	<u>20,8%</u>
S p o l u :	13 ohnísk	24 prípadov	100,0%

Prameň pôvodcu nákazy sa podarilo objasniť u 9-tich ochorení (37,5%), ostatné zostali epidemiologicky neobjasnené. V troch prípadoch (12,5%) boli ochorenia zaznamenané u osôb žijúcich v podmienkach s nízkym hygienickým štandardom.

Popis rodinných epidémií:

V rodine s nízkym hygienickým štandardom v Zlatých Moravciach ochoreli na svrab v čase od 9.2.2018 do 19.2.2018 traja zo 4 členov domácnosti (2 dospelé osoby a 1 školák). Prvé 2 ochorenia u školáka a dospelé ženy začali rovnako 9.2.2018, tretie ochorenie bolo pravdepodobne po kontakte s nimi.

V rodine v obci Ladice ochoreli v čase od 10.11.2018 do 18.11.2018 na svrab všetci 5-ti členovia domácnosti (1 dieťa z MŠ, 2 školáci a 2 dospelé osoby). Prvé ochorenie u dieťaťa navštevujúceho MŠ zostalo neobjasnené, ďalšie sa pravdepodobne v rodine šírili kontaktom (nejednalo sa o rodinu s nízkym hygienickým štandardom).

III.8. Iné infekcie nezaradené

Streptokokové septikémie (A40.2)

V tejto skupine diagnóz sme v roku 2018 vykázali rovnako ako vlani 2 ochorenia s chorobnosťou 4,9/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia ochoreli 1 muž a 1 žena, obidvaja vo vekovej skupine 65-ročných a starších osôb (vekovošpecifická chorobnosť 4,9/100 000 obyvateľov).

Podľa etiológie boli obidva prípady vykázané ako septikémie vyvolané streptokokom zo skupiny D a ako etiologické agens sa uplatnili po 1 krát *Enterococcus faecalis* a *Enterococcus faecium*. Ochorenie u ženy malo nozokomiálny pôvod a skončilo úmrtím na inú príčinu (kardiálne zlyhanie). Druhý prípad, ktorý nemal nozokomiálny pôvod skončil uzdravením.

Iné septikémie (A41.0, A41.1, A41.5, A41.9)

V priebehu roku bolo v okrese vykázaných 26 ochorení na iné septikémie, čo predstavuje chorobnosť 63,9/100 000 obyvateľov. Je to o 23,5% menej než v minulom roku, kedy sme evidovali 34 ochorení s chorobnosťou 83,3/100 000 obyvateľov.

Ochorelo rovnako 13 mužov a 13 žien vo všetkých troch vekových skupinách nad 45 rokov veku, pričom najviac prípadov 20 bolo v skupine 65-ročných a starších osôb. V 1 prípade sme zaznamenali úmrtie na nešpecifikovanú septikémiu nenozokomiálneho pôvodu.

Výskyt iných septikémií podľa diagnózy a vekových skupín

Veková skupina	Diagnóza				Spolu	Vekovošpecifická chorobnosť
	A41.0	A41.1	A41.5	A41.9		
45-54-roční	-	2	-	1	3	53,0/100 000
55-64-roční	-	2	1	-	3	53,1/100 000
65-roční a starší	2	11	6	1	20	277,5/100 000
S p o l u	2	15	7	2	26	63,9/100 000

Z celkového počtu ochorení malo 10 nozokomiálny pôvod (38,5%) a sú popísané v časti „Nozokomiálne infekcie“. Všetky skončili uzdravením.

Ostatných 16 ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod, boli na základe etiológie diagnostikované ako:

Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	(A41.0)	2 krát
Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	(A41.1)	10 krát
Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	(A41.5)	3 krát
Nešpecifikovaná septikémia	(A41.9)	1 krát

V etiológii ochorení, ktoré nemali nozokomiálny pôvod sa uplatnili:

Etiologické agens	Počet
Staphylococcus aureus	2 (z toho 1x MRSA)
Staphylococcus koaguláza negatívny	9
Staphylococcus plazmakoaguláza negatívny	1
Escherichia coli	2
Klebsiella pneumoniae	1
Negatívna hemokultúra	1
S p o l u :	16

V jednom prípade u diagnózy A41.9, kde bolo vyšetrenie hemokultúry negatívne bolo ochorenie vykázané na základe typického klinického obrazu a vysokých hodnôt zápalových parametrov. Ochorenie skončilo úmrtím a je popísané v časti „Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokomiálneho pôvodu“.

Syfilis (A53.0)

Po 2 rokoch s nulovým výskytom sme v roku 2018 vykázali v okrese Zlaté Moravce jedno ochorenie na syfilis (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Išlo o muža z vekovej skupiny 25-34-ročných osôb (vekovošpecifická chorobnosť 16,7/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením.

Za posledných 5 rokov sa ochorenia v okrese vyskytli nasledovne:

<u>Rok:</u>	<u>počet ochorení:</u>	<u>chorobnosť:</u>
2013	-	-
2014	-	-
2015	3	(7,3/100 000 obyvateľov)
2016	-	-
2017	-	-

Gonokoková infekcia (A54.0)

V priebehu roku 2018 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásených rovnako ako v posledných 2 rokoch 6 ochorení na gonokokové infekcie, čo je chorobnosť 14,8/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli 5 krát u mužov a 1 krát u ženy vo vekových skupinách od 15 do 54 rokov veku. Diagnóza bola potvrdená pozitívnou izoláciou Neisseria gonorrhoeae z hnisavého výtoky.

Výskyt gonokokových infekcií podľa vekových skupín

Veková skupina	Počet prípadov	Chorobnosť
15-19-roční	1	53,2/100 000 obyvateľov
20-24-roční	2	80,4/100 000 obyvateľov
25-34-roční	2	33,3/100 000 obyvateľov
45-54-roční	1	17,7/100 000 obyvateľov
Spolu	6	14,7/100 000 obyvateľov

Ostatné pohlavne prenosné ochorenia (A56.0, A59.0)

Z ostatných pohlavne prenosných ochorení boli v okrese Zlaté Moravce v roku 2018 hlásené:

A56.0 – Chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy 1 krát

A59.0 – Urogenitálna trichomonóza 1 krát

Askarióza (B77)

V priebehu roku 2018 bolo v okrese hlásené 1 ochorenie na askariózu s chorobnosťou 2,5/100 000 obyvateľov.

Podľa pohlavia išlo o dievčatko mimo kolektívu z vekovej skupiny 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 68,2/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola potvrdená mikroskopickým vyšetrením stolice.

Trichurióza (B79)

Aj v tejto skupine geohelmintóz bolo hlásené 1 ochorenie (chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov).

Ochorenie u dievčatka mimo kolektívu z vekovej skupiny 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 68,2/100 000 obyvateľov) bolo hlásené v marci.

Enterobióza (B80)

V tejto skupine parazitárnych ochorení boli v roku 2018 hlásené 4 prípady (chorobnosť 9,8/100 000 obyvateľov).

Všetky prípady sa vyskytli u detí od 1 do 14 rokov veku, najviac 3 krát vo vekovej skupine 1-4-ročných detí (vekovošpecifická chorobnosť 204,6/100 000 obyvateľov). Diagnóza bola potvrdená mikroskopickým vyšetrením perianálneho zlepu. Išlo o 3 malé deti mimo kolektívu a 1 školáka.

Izolácia multirezistentného kmeňa *Staphylococcus aureus* (J06, J15, L02, L03, L05, N30, Z22.3)

V priebehu roku bola v okrese Zlaté Moravce hlásená u ochorení nenozokomiálneho pôvodu 27 krát izolácia multirezistentných kmeňov *Staphylococcus aureus*. Izolácia bola najčastejšie 13 krát (48,1%) hlásená pri diagnóze J06 (akútna infekcia horných dýchacích ciest).

Úmrtia na infekčné ochorenia nenozokokomiálneho charakteru

V priebehu roku 2018 bolo v okrese Zlaté Moravce hlásené iba 1 úmrtie na infekčné ochorenie a to na nešpecifikovanú septikémiu (A41.9) nenozokomiálneho pôvodu.

Nešpecifikovaná septikémia (A41.9)

Hlásené bolo úmrtie na nešpecifikovanú septikémiu u 54-ročného muža. V anamnéze mal od 6.11.18 bolesti a opuch EDK, od 7.11.18 teploty do 38⁰C, v ďalších dňoch až do 40⁰C, triašky, kolapsový stav. Dňa 9,11,18 prijatý na Chirurgické odd. Nemocnice v Zlatých Moravciach ako susp. flegmóna EDK. Pre vysoké hodnoty CRP a rozvoj septického stavu bol 11.11.2018 preložený na IK FN Nitra. Postupne sa stav zhoršoval, pre nutnosť UPV pacient preložený 12.11.18 na KAIM FN Nitra, odobraté hemokultúry boli kultivačne negatívne. V ten istý deň pacient exitoval na nešpecifikovanú sepsu. Diagnóza bola stanovená na základe typických klinických príznakov a vysokých hodnôt zápalových parametrov. Pitvaný nebol.

III.9. Nozokomiálne infekcie

Za rok 2018 evidujeme v zdravotníckych zariadeniach okresu Zlaté Moravce celkom 127 nozokomiálnych nákaz. Z nich bolo 78 (61,4%) hlásených a 49 (38,6%) vyhľadaných. Mikrobiologická diagnostika bola využitá v 126-tich prípadoch, t.j. 99,2%.

Z celkového počtu 127 evidovaných nozokomiálnych nákaz bolo 119 ochorení v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. a 8 ochorení v Zariadení sociálnych služieb (ZSS) „Svetlo“ Olichov.

Aj keď sa jedná hlavne o pasívny zber údajov, je prevalencia nozokomiálnych ochorení 3,9, čo je o 1,5 menej ako v roku 2017.

Epidémie nozokomiálneho charakteru v okrese Zlaté Moravce bola zaznamenaná 1-krát:

Gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu - ZSS „Svetlo“ Olichov (A09)

V Zariadení sociálnych služieb „Svetlo“ Olichov evidujeme od 29.4. do 3.5.2018 výskyt gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 106 exponovaných osôb (76 klientov a 30 osôb personálu zariadenia) ochorelo 7 klientov. Z personálu zariadenia neochorel nikto. Chorí klienti boli ošetrení cestou zmluvného lekára zariadenia. Liečba bola symptomatická – Reasec, Endiex, Smecta, rehydratácia a diéta. Od všetkých akútne chorých klientov bol odobratý výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a v jednom prípade odber stolice na virologické vyšetrenie. Výsledky všetkých vyšetrení boli negatívne. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia a odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti.

Rozdelenie nozokomiálnych nákaz:

V skupine **črevných infekcií** evidujeme 10 nozokomiálnych ochorení, t.j. 7,9%. V siedmich prípadoch sa jednalo o gastroenteritídu pravdepodobne infekčného pôvodu, v dvoch o enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* a jedenkrát o kampylobakteriálnu enteritídu. Ochorenia sa vyskytli 8x u klientov ZSS „Svetlo“ Olichov a 2x na chirurgickom

oddelení v Nemocnici Zlaté Moravce. Ako etiologické agens bol laboratórne zo stolice potvrdený 2-krát *Clostridium difficile* produkujúci toxín A/B, 1-krát *Campylobacter* sp. a 7- krát bol výsledok vyšetrenia negatívny.

Ochorenia dolných dýchacích ciest tvorilo 33 prípadov, t.j. 26,0 %. Najčastejšie diagnostikovanými ochoreniami boli: 18-krát bronchopneumónia, 14-krát bronchopneumónia po umelej ventilácii pľúc a 1-krát nešpecifikovaná infekcia dolných dýchacích ciest. Výskyt ochorení bol zaznamenaný 16x na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny (OAIM), 13x na internom oddelení a 4x na chirurgickom oddelení. Izolovaným etiologickým agens boli: 13x *Klebsiella pneumoniae*, 9x *Staphylococcus aureus* (z toho 8x MRSA kmeň), 6x *E.coli*, po 2x *Pseudomonas aeruginosa* a *Proteus mirabilis* a 1x *Stenotrophomonas maltophilia*.

V skupine **ochorení horných dýchacích ciest** evidujeme 18 ochorení, t.j. 14,2 % a to: 15-krát infekcia horných dýchacích ciest a sporadicky tonzilitída, laryngofaryngitída a laryngotracheitída. Výskyt ochorení bol zaznamenaný 12x na internom oddelení, 4x na chirurgickom oddelení a 2x na OAIM. Kultivačne boli izolované: 7x *Staphylococcus aureus* - MRSA kmeň, 6x *Klebsiella pneumoniae*, po 2x *E.coli* a *Pseudomonas aeruginosa* a 1x *Acinetobacter baumannii*.

Ochorenia urologických infekcií s počtom 39 prípadov, t.j. 30,7% patrili k najpočetnejšej skupine zo všetkých nozokomiálnych nákaz. Klinicky sa jednalo 26-krát o infekcie močových orgánov po zavedení permanentného močového katétra, 9-krát infekcie močovej sústavy bez určenia miesta, 3-krát kandidóza iných urogenitálnych miest a 1-krát cystitída. Ochorenia sa vyskytli 19x na chirurgickom oddelení, 13x na internom oddelení a 7x na OAIM. Kultivačne boli izolované: po 13x *Klebsiella pneumoniae* a *E.coli*, 6x *Pseudomonas aeruginosa*, po 2x *Proteus mirabilis* a *Candida albicans* a sporadicky *Candida tropicalis*, *Enterobacter cloacae* a *Enterococcus* sp.

V skupine infekcií **kože a slizníc** evidujeme 6 ochorení, t.j. 4,7%. Po 3-krát sa jednalo sa o kožný absces a inflamovaný dekubit. Ochorenia boli zaznamenané po 2-krát na oddelení chirurgickom, internom a OAIM. Kultivačne boli izolované: 2x *Klebsiella pneumoniae*, sporadicky *Proteus mirabilis*, *E.coli*, *Staphylococcus aureus* - MRSA kmeň a v jednom prípade nebol materiál na vyšetrenie odobratý.

Skupinu infekcií v **mieste operačného výkonu** tvorí 5 nozokomiálnych ochorení, t.j. 3,9%, ktoré sme zaznamenali na chirurgickom oddelení. V troch prípadoch sa jednalo o infekciu amputačného kýčťa a v dvoch o infekciu operačnej rany. Z odobratého materiálu

boli kultivačne izolované: 2-krát *Staphylococcus aureus*–MRSA kmeň a 1-krát *E.coli*, *Enterobacter cloacae* a *Klebsiella pneumoniae*.

Výskyt **sepsy** evidujeme 13-krát – 10,2%. Z nich bolo 8 hlásených a 5 vyhľadaných. V 10-tich prípadoch skončili ochorenia uzdravením a v 3 prípadoch úmrtím na základné ochorenie. Ochorenia boli zaznamenané 7x na OAIM, 4x na chirurgickom oddelení a 2x na internom oddelení. Mikrobiologická diagnostika bola využitá vo všetkých prípadoch. Z hemokultúr boli izolované: 5x *Staphylococcus koaguláza negat.*, po 2x *Enterobacter cloacae* a *Candida iná* (*Candida parapsilosis* a *Candida glabrata*), sporadicky *Klebsiella pneumoniae*, *E.coli*, *Enterococcus faecium*. V jednom prípade bol výsledok vyšetrenia negatívny.

Skupinu **iné** tvoria 3 nozokomiálne ochorenia – 2,4%. V dvoch prípadoch sa jedná o flebitídu a 1-krát o nosiča infekčnej choroby. Ochorenia evidujeme 1x na chirurgickom oddelení a 2x na internom oddelení. Kultivačne bol sporadicky izolovaný *Staphylococcus aureus*-MRSA kmeň, *Pseudomonas aeruginosa* a *Klebsiella pneumoniae* CPE.

Z celkového počtu 126 mikrobiologicky diagnostikovaných nozokomiálnych nákaz bol *Staphylococcus aureus* izolovaný 20-krát, t.j. 15,9%, z toho 19-krát, t.j. 95,0% sa jednalo o MRSA kmeň (13x na internom oddelení a po 3x na chirurgickom oddelení a OAIM).

Úmrtie na nozokomiálnu nákazu v okrese Zlaté Moravce nevykazujeme.

Výskyt bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie CPE.

V Nemocnici Zlaté Moravce evidujeme 1 prípad kolonizácie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu z výteru hrdla u 55-ročného pacienta hospitalizovaného na internom oddelení. Na zamedzenie prenosu a šírenia kmeňa v prostredí boli na oddelení vykonané príslušné protiepidemické opatrenia. U dvoch osôb v riziku expozície bol nariadený odber biologického materiálu na vyšetrenie s negatívnym výsledkom.

Komisia pre sledovanie a analýzu nozokomiálnych nákaz zasadala dňa 31.5.2018, na ktorej bol analyzovaný výskyt hlásených a vyhľadaných nozokomiálnych ochorení za obdobie január-máj 2018. Vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu s výskytom rezistentných kmeňov boli opakovane upozornení na dodržiavanie protiepidemických opatrenia v súvislosti s výskytom bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie, ako aj na dôsledné dodržiavanie postupu hygieny rúk podľa vyhlášky MZ SR č. 192/2015 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva

zdravotníctva Slovenskej republiky č. [553/2007 Z.z.](#), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia. Členovia komisie boli oboznámení s prezentáciou - Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v SR, podľa usmernenia HH SR.

Poranenie zdravotníckeho pracovníka kontaminovaným nástrojom od pacienta s neznámym stavom infekciozity bolo hlásené v jednom prípade.

Rozdelenie NN podľa diagnózy:

Infekcia močových orgánov	26	14-chirurgické odd., 8-interné odd., 4-OAIM
Bronchopneumónia	18	12-interné odd., 4-chirurgické odd., 2-OAIM
Bronchopneumónia po umelej ventilácii pľúc	14	14-OAIM
Infekcia hor.dýchacích ciest	15	9-interné odd., 4-chirurgické odd., 2-OAIM
Sepsa	13	7-OAIM, 4-chirurgické odd., 2-interné odd.
Infekcia močovej sústavy	9	5-chirurgické odd., 4-interné odd.
Gastroenteritída pr.inf.pôvodu	7	7-ZSS „Svetlo“ Olichov
Inflamovaný dekubit	3	1-OAIM, 1-interné odd., 1- chirurgické odd.
Kožný absces	3	1-OAIM, 1-interné odd., 1- chirurgické odd.
Kandidóza urogenitálnych miest	3	3-OAIM
Infekcia amputačného kýtľa	3	3-chirurgické odd.
Infekcia v mieste operačného výkonu	2	2-chirurgické odd.
Flebitída	2	1-chirurgické odd., 1-interné odd.
Enterokolitída zaprič. Clostridium difficile	2	2- chirurgické odd.
Kampylobakteriálna enterokolitída	1	1-ZSS „Svetlo“ Olichov
Akútna cystitída	1	1-interné odd.
Tonzilitída	1	1-interné odd.
Laryngotracheitída	1	1-interné odd.
Laryngofaryngitída	1	1-interné odd.
Akútna infekcia dolných dýchacích ciest	1	1-interné odd.
Nosič infekčnej choroby	1	1-interné odd.

Rozdelenie NN podľa výskytu:

Interné odd.	44	12-bronchopneumónia, 9-infekcia horných dýchacích ciest, 8-infekcia močových orgánov, 4-infekcia močovej sústavy, 2-sepsa, 1-cystitída, 1-tonzilitída, 1-laryngotracheitída, 1-laryngofaryngitída, 1-infekcia dolných dýchacích ciest, 1-flebitída, 1-inflamovaný dekubit, 1- kožný absces, 1-nosič infekčnej choroby
Chirurgické odd.	41	14-infekcia močových orgánov, 5-infekcia močovej sústavy, 4-bronchopneumónia, 4-infekcia horných dýchacích ciest, 4-sepsa, 3-infekcia amputačného kýt'a, 2-infekcia v mieste operačného výkonu, 2-enterokolitída zapríč. Clostridium difficile, 1-flebitída, 1-inflamovaný dekubit, 1-kožný absces
OAIM	34	14-bronchopneumónia po UVP, 7-sepsa, 4-infekcia močových orgánov, 3-kandidóza iných urogenitálnych miest, 2-infekcia horných dýchacích ciest, 2-bronchopneumónia, 1-inflamovaný dekubit, 1-kožný absces
ZSS „Svetlo“ Olichov	8	7-gastroenteritída pravdepodobne inf .pôvodu 1-kampylobakteriálna enteritída

Tab. III.9.1 Proporcía výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných v okrese Zlaté Moravce v roku 2018

Názov PZS	Počet NN	Počet hospit.	%
Nemocnica Zlaté Moravce, a.s.	119	3 151	3,8
ZSS „Svetlo“ Olichov	8	81	9,9
Spolu lôžkové zariadenia	127	3 232	3,9
Spolu dialyzačné pracoviská	-	31 / 4 322 dialýz	-
S p o l u	127	3 232	3,9

Tab. III.9.2 Proporcía výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných v okrese Zlaté Moravce v roku 2018

Oddelenie	Počet NN	Počet hospit.	%
Interné	44	1 263	3,5
Chirurgické	41	1 717	2,4
OAIM	34	171	19,9
Nemocnica Zl. Moravce spolu	119	3 151	3,8
ZSS „Svetlo“ Olichov	8	81	9,9
S p o l u	127	3 232	3,9

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení v okrese Zlaté Moravce v roku 2018

Oddelenie	Nemocnica Zl.Moravce, a.s.		ZSS „Svetlo“ Olichov		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
interné	44	37,0	-	-	44	34,6
chirurgické	41	34,5	-	-	41	32,3
OAIM	34	28,6	-	-	34	26,8
Zariadenie						

soc. služieb	-	-	8	100,0	8	6,3
Spolu	119	100,0	8	100,0	127	100,0

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Diagnóza - MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A045	Kampylobakteriálna enteritída	1	0,8
A047	Enterokolitída zapríč. Clostridium difficile	2	1,6
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne inf. pôvodu	7	5,5
A402	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	1	0,8
A411	Septikémia vyvolaná iným špecif.stafylokokmi	5	3,9
A415	Septikémia (iné g- mikroorganizmy)	4	3,1
A419	Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	1	0,8
B374	Kandidóza iných urogenitálnych miest	3	2,4
B377	Kandidová septikémia	2	1,6
J03	Akútny zápal mandlí-tonsillitis ac.	1	0,8
J04	Akútny zápal hrtana a priedušnice	1	0,8
J06	Akútna infekcia horných dýchacích ciest	6	4,7
J060	Akútny laryngofaryngitída	1	0,8
J069	Nešpecif. akútna infekcia hor.dýchacích ciest	9	7,1
J150	Pneumónia (Klebsiella pneumoniae)	8	6,3
J152	Pneumónia (Staphylococcus)	7	5,5
J155	Pneumónia (E.coli)	2	1,6
J156	Pneumónia (iné g- baktérie)	1	0,8
J22	Nešpecifikovaná akútna infekcia dolných dýchacích ciest	1	0,8
L02	Kožný absces, furunkul a karbunkul	3	2,4
L89	Dekubitálny vred-preležanina	3	2,4
N300	Akútna cystitída	1	0,8
N390	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	9	7,1
T802	Infekcia po infúzii,transfúzii, liečeb.injekcii –flebitída	2	1,6
T813	Infekcia v mieste operačného výkonu	2	1,6
T835	Infekcia močových orgánov	26	20,5
T857	Pneumónia po umelej ventilácii pľúc	14	11,0
T874	Infekcia amputačného kýtľa	3	2,4
Z228	Nosič inej bližšie určenej bakteriálnej infekcie	1	0,8
Spolu		127	100,0

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

IV.a. Výkon ŠZD v zdravotníckych zariadeniach okresu Zlaté Moravce

V okrese Zlaté Moravce zabezpečovali v roku 2018 zdravotnícku starostlivosť:

- Nemocnica Zlaté Moravce a.s.
- Neštátne ambulantné zdravotnícke zariadenia v poliklinike
- Ambulancie na území mesta Zlaté Moravce a v spádových obciach okresu (Topoľčianky, Obyce, Tesárske Mlyňany, Beladice, Sľažany a Hronský Beňadik)
- B. Braun Avitum s.r.o., dialyzačné stredisko, Zlaté Moravce
- Vox Lauri, s.r.o., Jednodňová zdravotnícka starostlivosť v odbore gynekológia a pôrodníctvo
- Zariadenie sociálnej starostlivosti „Svetlo“ Volkovce - Olichov
- Domovy sociálnej starostlivosti (2x Zlaté Moravce a Machulince)

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

ŠZD v okrese Zlaté Moravce bol vykonaný komplexnými previerkami 42x, jedenkrát v súvislosti s výskytom nozokomiálneho ochorenia a 6x mikrobiálnym monitoringom **Tab. IV.1.1**, v nasledujúcich zdravotníckych zariadeniach (ZZ):

Nemocnica Zlaté Moravce a.s. – je ZZ pavilónového typu, ktorého prevádzkovateľom je AGEL SK a.s. Nemocnica disponuje celkom s 95 lôžkami (chirurgické oddelenie 36 lôžok, oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny (OAIM) 4 lôžka, interné oddelenie 50 a JIS pri internom oddelení 5 lôžok). Nelôžkové oddelenia sú tri: FBLR, RTG a laboratórnej medicíny, ktoré pozostáva z úseku hematologicko-transfúziologického a klinickej biochémie. Nemocnica má 9 ambulancií (internú, ortopedickú, traumatologickú, anesteziologickú, kardiologickú, hematologickú, chirurgickú, fyziatrisko-rehabilitačnú a sonografickú), 2 chirurgické operačné sály (OS) s trojstupňovou filtráciou vzduchu. Na OS je zabezpečený denný monitoring sterilizačných procesov chemickými, šaržovými indikátormi a Bowie dick

testom. RÚVZ v Nitre vykonáva monitoring sterilizačnej techniky na operačných sálach biologickými testami jedenkrát mesačne a 1x ročne na oddelení laboratórnej medicíny. Samostatné oddelenie centrálnej sterilizácie sa v areáli nemocnice nenachádza. Sterilizáciu pre OS ako aj pre jednotlivé oddelenia nemocnice vykonávajú pracovníci operačných sál, kde na sterilizáciu využívajú 1 autokláv (AUT).

Kontroly HER boli vykonané na oddeleniach nemocnice nasledovne: 1x na chirurgických operačných sálach a 1x na OAIM. Na 2 chirurgických operačných sálach sme prekontrolovali aj evidenciu vyžiarených hodín germicídnych žiaričov.

Poliklinika, Bernoláková 24, Zlaté Moravce – je zdravotnícke zariadenie, ktoré združuje 49 neštátnych ambulancií (3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 4 ambulancie detských lekárov, 6 zubných, 34 odborných ambulancií a 2 ambulancie dentálnej hygieny). Sterilizačnú techniku využíva 9 odborných, 6 zubných ambulancií a 2 ambulancie dentálnej hygieny.

Kontroly HER boli vykonané v štyroch ambulanciách detských lekárov, v 5-tich ambulanciách zubných lekárov, v 2 ambulanciách dentálnej hygieny a v 8-mich ambulanciách odborných lekárov.

Zdravotné stredisko ŽITAVA, Hviezdoslavova 62, Zlaté Moravce - združuje 5 ambulancií (1 ambulancia praktického lekára pre dospelých, 1 detská ambulancia, 1 odborná a 2 zubné ambulancie). Kontrola HER bola vykonaná v ambulancii detskej, odbornej a v dvoch zubných.

Ostatné neštátne ambulancie: v meste Zlaté Moravce sa nachádza ďalších 18 ambulancií súkromných lekárov (3 ambulancie praktických lekárov pre dospelých, 5 zubných a 10 odborných ambulancií). Sterilizačnú techniku využíva 5 zubných a 2 odborné ambulancie. Kontrola HER bola vykonaná v 5-tich ambulanciách zubných lekárov a v 2 ambulanciách odborných lekárov.

V obciach okresu sa nachádza 14 ambulancií, z toho je 7 ambulancií všeobecných lekárov (2x Topoľčianky, 1x Sľažany, Tesárske Mlyňany, Beladice, Obyce a Hronský Beňadik), 4 detské ambulancie (Obyce, Sľažany, Topoľčianky a Beladice), 2 zubné ambulancie (Topoľčianky a Tesárske Mlyňany) a 1 odborná ambulancia v Topoľčiankach. Sterilizačnú techniku využívajú 3 ambulancie. Kontrola HER bola vykonaná v štyroch detských, dvoch zubných a v jednej odbornej ambulancii.

B.Braun AVITUM, s.r.o., dialyzačné stredisko je neštátne ZZ, ktoré poskytuje dialyzačné služby pre pacientov mesta a okolia. Nachádza sa v priestoroch mestskej nemocnice. Stredisko má celkom 8 lôžkok v 4 boxoch, z toho 2 lôžka slúžia na izoláciu infekčných

pacientov. Súčasťou zariadenia je nefrologická ambulancia, šatne a filtre pre pacientov, čakárne, pomocné miestnosti a úpravňa vody. Stredisko funguje v dvojzmennej prevádzke. Kontrola HER bola vykonaná 1x spojená s mikrobiálnym monitoringom.

Vox Lauri, s.r.o., jednodňová zdravotnícka starostlivosť v odbore gynekológia a pôrodnictvo sa nachádzalo do septembra 2018 v priestoroch mestskej nemocnice. Súčasťou bola gynekologicko-pôrodnická ambulancia a zákrokovňa. Kontrola HER bola vykonaná jedenkrát. Zároveň bola vykonaná aj kontrola sterilizačnej techniky.

Vyhodnotenie hygienicko - epidemiologického režimu:

V okrese Zlaté Moravce bolo v roku 2018 odobratých 20 vzoriek zo sterilného materiálu a 76 vzoriek z prostredia (z toho sú 2 vzorky z ovzdušia operačných sál a 8 vzoriek dezinfekčných roztokov). Otestovali sme 43 sterilizačných prístrojov a 11 prístrojov bolo kontrolovaných opakovane. **Tab. IV.2 – IV.6.**

Tab. IV.1.2 uvádza výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia: z 20 odobratých vzoriek **zo sterilných materiálov** bola jedna vzorka pozitívna z laparo tubusu používaného na operačnej sále.

Zo 76 vzoriek z **prostredia** bolo 50 pozitívnych (65,8 %): na operačných sálach bolo z 21 vzoriek 14 pozitívnych (66,7 %), na OAIM bolo zo 17 vzoriek 14 pozitívnych (82,3 %), na dialýze bolo zo 16 vzoriek 8 pozitívnych (50,0 %), v zubných ambulanciách bolo odobratých 6 vzoriek a 3 boli pozitívne (50,0%), na chirurgickej ambulancii bolo odobratých 6 vzoriek a 4 boli pozitívne (66,7%) a v Ústave sociálnej starostlivosti v Olichove bolo v rámci epidemického výskytu chrípky odobratých 10 sterov a 7 bolo pozitívnych (70,0 %).

Tab. IV.1.3 a IV.1.4 uvádza kontrolu efektu sterilizácie podľa typu materiálu, druhu sterilizácie a obalu. Z celkového počtu 20 vzoriek bola pozitívna 1 vzorka položená voľne počas operatívneho zákroku.

Tab. IV.1.6 uvádza mikrobiologickú kontrolu dezinfekcie a dezinfekčných roztokov.

Z celkového počtu 76 odobratých vzoriek bolo 50 pozitívnych (65,8 %). Grampozitívna mikroflóra bola izolovaná 47x a gramnegatívna 3x. Z izolovaných bakteriálnych kmeňov prevládali stafylokoky a enterobakter.

Tab. IV.1.5. uvádza kontrolu sterilizačnej techniky. Na operačných sálach a ambulanciách okresu evidujeme 21 AUT a 22 HS. V roku 2018 sme otestovali všetky prístroje a opakovane bolo skontrolovaných 11 AUT.

Sterilizácia na jednotlivých oddeleniach a ambulanciách sa vykonávala podľa platnej vyhlášky MZ SR č.553/2007. O sterilizačných cykloch sa vedú sterilizačné denníky. V rámci vlastného monitoringu účinnosti sterilizačnej techniky sa používajú chemické indikátory.

Upratovanie v rámci nemocnice je zabezpečené svojpomocne vlastným personálom podľa vlastného sanitačno-dezinfekčného programu. Na oddeleniach majú zabezpečenú diferenciáciu upratovacích pomôcok podľa pracovísk a využívajú systém dvoch vedier. Dezinfekčné prípravky sú v pravidelných intervaloch striedané. Upratovanie v neštátnych ambulanciách je zabezpečené individuálne a v poliklinike upratuje spoločné priestory súkromná firma.

Manipulácia s bielizňou - na lôžkových oddeleniach sa použitá bielizeň odstraňuje a počíta vo vyhradených miestnostiach. Pranie bielizne zabezpečuje práčovňa LAVATON Trnava. Transport použitej bielizne je zabezpečený kontajnermi. Čistá bielizeň sa skladuje v skrinách na jednotlivých oddeleniach. Na jednotlivých ambulanciách polikliniky je pranie osobných ochranných pracovných prostriedkov a bielizne zabezpečené individuálne.

Manipulácia s odpadom - v nemocnici sa využíva separovaný zber odpadu. Odpadkové nádoby sú vybavené jednorazovými igelitovými vrecami. Nebezpečný biologický odpad sa ukladá do plastických obalov na jedno použitie, skladuje sa v chladiacom boxe a odváža sa do spaľovne. Likvidácia odpadov je centrálné riadená a koordinovaná. Komunálny odpad likviduje mesto Zlaté Moravce. Neštátne ambulancie majú zmluvne zabezpečený odvoz a likvidáciu biologického odpadu súkromnými firmami, ktoré majú na to oprávnenie.

Vzduchotechnické zariadenie – na 2 operačných sálach nemocnice je trojstupňová filtrácia vzduchu a je zabezpečený pravidelný servis filtračných zariadení.

Dezinfekcia - na lôžkových oddeleniach, operačných sálach a ambulanciách sa dodržiava zásada striedania dezinfekčných roztokov. Spôsob, intervaly, expozičný čas a druh použitého dezinfekčného prípravku majú uvedené v prevádzkových poriadkoch jednotlivých oddelení a ambulancií.

Umývanie a dezinfekcia rúk zdravotníckeho personálu je zabezpečená systémom dávkovačov tekutých mydiel a dezinfekčných prostriedkov. Na utieranie rúk sa používajú jednorazové papierové utierky.

Pri kontrolách HER sme zdravotníckych pracovníkov upozorňovali:

- na nutnosť striedania dezinfekčných prípravkov v pravidelných intervaloch
- na presné dodržiavanie koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov podľa návodu na použitie a spôsob ich skladovania - kontrolovanie dátumu expirácie.

Po zistení nevyhovujúcich výsledkov zo sterov boli na jednotlivých oddeleniach a ambulanciách písomnou formou nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov.

Konzultácie - boli poskytované zdravotníckym zariadeniam a zdravotníckym pracovníkom hlavne na úseku nozokomiálnych ochorení, dekontaminácie, očkovania proti VHB a 1x pri vypracovávaní prevádzkových poriadkov.

Rozhodnutia - v roku 2018 boli vydané 2 rozhodnutia podľa § 12.

Poznámka: Vysvetlivky skratiek izolovaných mikróbov vid' príloha.

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		Komplex preverky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	mikrobiálny monitoring	
lôžkové odd. - OAIM/JIS	1	1	-	-	1	2
lôžkové odd.- chirurgický smer	1	-	-	-	1	1
lôžkové odd. - nechirurgický smer	1	-	-	-	-	-
ambulancia pre deti a dorast	9	9	-	-	-	9
ambulancia pre dospelých	15	-	-	-	1	1
ambulancie odborní lekári	46	14	-	-	-	14
stomatológovia	17	17	-	-	1	18
dialýza	1	1	-	-	1	2
ÚSS	1	-	1	-	1	2
SPOLU	92	42	1		6	49

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Oddelenie	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Chirurgické OS	14	1	7,1	21	14	66,7
OAIM	6	0	0	17	14	82,3

SPOLU		20	1									20	1	5,0
--------------	--	-----------	----------	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------	----------	------------

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Typ prístroja	Celkový počet	Výsledky testovania						
		počet kontrolovaných	% Kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	21	21	100,0	-	-	11	-	1
HVS	22	22	100,0	-	-	-	-	1
FS								
Plazma								
EO								
Iný								
Spolu:	43	43	100,0	-	-	11	-	2

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kvasinky
		abs.	%			
Ruky personálu	4	3	75,0	3 STA.I	-	-
Pokožka a ruky pacientov	-	-	-			
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	2	2	100,0	2 STA.I	-	-
Inkubátory	-	-	-			
Prostredie endoskop. prac. s endoskopmi II. kat.	-	-	-			
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	-	-	-			
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	5	4	80,0	STA.I, MIK	CIT, BUR	-
Dezinfekčné roztoky	8	1	12,5	1		
Lekárske roztoky a H ₂ O	-	-	-			
Masti a gély	-	-	-			
Pomôcky na stravovanie pacientov	-	-	-			
Lôžkoviny a bielizeň	1	1	100,0	ENT	-	-
Pomôcky na upratovanie a toaletu pacientov	-	-	-			

Maloplošná dezinfekcia (odd., lekárne, ambulancie)	39	28	71,8	17 STA.I, 5 ENT, 2 STA.A, 2 MIK, STR.I	MOR	-
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	12	8	66,7	8 STA.I	-	-
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	1	0	0			
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	2	2	100,0	2 STA.I	-	-
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	2	1	50,0	STA.I	-	-
SPOLU	76	50	65,8	47	3	0

Zoznam najčastejšie izolovaných mikrobiálnych druhov a ich skratky:

Názov mikróba:

Skratka: G+ G-

Acinetobacter	ACI	-
Aeromonas /A. hydrophila .../	AER	-
Alcaligenes faecalis	AF	-
Bordetelly	BOR	-
Burkholderie	BUR	-
Campylobacter	CAM	-
Candida albicans	CAN.A	P
Citrobacter	CIT	-
Clostridium	CLO	+
Corynebacterium	COR	+
Escherichia coli, Escherichia hermani, Escherichia vulneris	EC,EH,EV	-
Enterobacter - aglomerans, cloacae, aerogenes, intermedium, Eikenella corodens	ENTB	-
Enterobacteriace /Pantola dispersia/	ENTBC	-
Enterokoky /Enterococcus faecalis, species/	ENT	+
Flavobacter species	FLA	-
Haemophilus influenzae	HE.I	-
Hafnia	HAF	-
Klebsiella /K. pneumoniae.../	KLE	-
Kvasinky - iné	KV.I	K
Legionella	LEG	-
Mikrokoky	MIK	+
Morganella morgani (predtým Proteus m.)	MM	-
Moraxelly /M. lacunata/	MOR	-
Mykoplazmy /M. hominis, pneumoniae .../	MYKP	P
Mykózy -patogénne huby /Aspergillus fumigatus, flavus, niger/	MYK	P
Neisserie	NEI	-
Pasteurella species	PAS	-
Proteus mirabilis	PR.M	-
Proteus vulgaris	PR.V	-
Proteus - iný /P. morgani,/	PR.I	-
Plesne /Cladosporium sp., .../	PL	P
Providencia (P.rettgeri)	PRO	-
Pseudomonas aeruginosa	PS.A	-
Pseudomonády iné /stutzeri, mendocina, putida, hominis, alcaligenes, cepacia, G- nefermentujúce paličky, Spingomona paucimobilis/	PS.I	-
Salmonella	SAL	-
Sarcina	SAR	+
Serratia /S. marcescens/	SER	-
Shigella	SHI	-

Staphylococcus aureus	STA.A	+
Staphylococcus epidermidis	STA.E	+
Staphylococcus iný /SKN = St. koaguláza negat., hominis, xylosus, warneri/	STA.I	+
Streptococcus agalactiae /aj streptokok zo skup. B /	STR.A	+
Streptococcus pneumoniae	STR.P	+
Streptococcus pyogenes	STR.S	+
Streptococcus iný /S. viridans, gama streptokoky.../	STR.I	+
Vzdušné sporulujúce baktérie /Bacillus subtilis, cereus, megatérium/	VSB	+
Yersinia	YER	-

Tab.III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
OAIM	-	-	16	48,5	-	-	2	11,1	-	-	-	-	2	33,3	-	-	7	53,8	7	17,9	34	26,8
Interné	-	-	13	39,4	-	-	12	66,7	2	66,7	-	-	2	33,3	-	-	2	15,4	13	33,3	44	34,6
Chirurgické	2	20,0	4	12,1	-	-	4	22,2	1	33,3	5	100,0	2	33,3	-	-	4	30,8	19	48,7	41	32,3
Zariadenie soc. služieb	8	80,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	6,3
SPOLU	10	100,0	33	100,0	-	-	18	100,0	3	100,0	5	100,0	6	100,0	-	-	13	100,0	39	100,0	127	100,0

(Kože a slizníc: 3x kožný absces, 3x inflamovaný dekubit
Ostatné: 2x flebitída, 1x nosič infekčnej choroby)

Tab.III.9.6.a Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie																						
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu		
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Acinetobacter	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Campylobacter	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Candida albicans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	2	1,6	
Candida iná	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	66,7	1	33,3	3	2,4	
Clostridium diff.	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1,6
E.coli	-	-	6	25,0	-	-	2	8,3	-	-	1	4,2	1	4,2	-	-	1	4,2	13	54,2	24	19,0	
Enterobacter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33,3	-	-	-	-	2	66,7	1	33,3	4	3,2	
Enterococcus sp.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	0,8	
Klebsiella	-	-	13	36,1	-	-	6	16,7	-	-	1	2,8	2	5,6	-	-	1	2,8	13	33,3	36	28,6	
Klebsiella pneum. CPE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Proteus	-	-	2	40,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20,0	-	-	-	-	2	40,0	5	4,0	
Pseudomonas	-	-	2	18,2	-	-	2	18,2	1	9,0	-	-	-	-	-	-	-	-	6	54,6	11	8,7	
Stp.aureus	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Stp.aureus-MRSA	-	-	8	42,1	-	-	7	36,8	1	5,3	2	10,5	1	5,3	-	-	-	-	-	-	-	19	15,1

Stp.iný špecifikovaný	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100,0	-	-	5	4,0
--------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-------	---	---	---	-----

Tab.III.9.6.b Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okrese Zlaté Moravce za rok 2018

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekolo- gické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste operačného výkonu (IMCHV)		kože a slizníc (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Stenotrop. maltophilia	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
Streptococcus sk.D (enterokoky)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	1	0,8
Negat.	7	87,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12,5	-	-	8	6,3
Spolu vyšetrených	10	7,9	33	26,2	-	-	18	14,3	3	2,4	5	4,0	5	4,0	-	-	13	10,3	39	30,9	126	99,2
Bez odberu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	0,8
S P O L U	10	7,9	33	26,0	-	-	18	14,2	3	2,4	5	3,9	6	4,7	-	-	13	10,2	39	30,7	127	100,0

b. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz je uvedený vo výročnej správe za okres Nitra ako sumár za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce.

V. Ostatné činnosti

Časť „V. Ostatné činnosti“ je uvedená vo výročnej správe za okres Nitra.

VI. Všeobecné kritériá

V tabuľke č. VI.1. je uvedená špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie u prenosných chorôb vykázaných v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce

V tabuľke č. VI.2. je uvedená vekovošpecifická chorobnosť na prenosné ochorenia v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce.

V tabuľke č. VI.3. je uvedená sezónnosť výskytu prenosných ochorení v roku 2018 v okrese Zlaté Moravce.

Tabuľka č. VI.4., v ktorej sú uvedené menšie epidémie alimentárnych ochorení s počtom 2 až 5 prípadov, riešené v roku 2017, je uvedená v sumári za okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce vo výročnej správe za okres Nitra.

Tab. VI.1. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v okrese Zlaté Moravce - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2018		Z toho				
		abs.	na 100 000	muži		ženy		
				abs.	na 100 000	abs.	na 100 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	-	-	-	-	-	
		n	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	52	127,9	26	130,3	26	125,5
		n	-	-	-	-	-	-
A03	Bacilová dyzentéria	o	-	-	-	-	-	-
		n	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakter.črevné infekcie	80	196,7	45	225,5	35	160,0	
A05	Iné bakter.otravy potrav.	-	-	-	-	-	-	
A08	Vírus. a inými organizmami vyvolané črevné infekcie	71	174,6	30	150,4	41	198,0	
A09	Nešpec. gastroenteritídy	20	49,2	15	75,2	5	24,1	
B15	Akútna hepatitída A	-	-	-	-	-	-	
B16	Akútna hepatitída B	-	-	-	-	-	-	
B17.1	Akútna hepatitída C	-	-	-	-	-	-	
B17.2	Akútna hepatitída E	-	-	-	-	-	-	
B18	Chronická hepatitída	2	4,9	2	10,0	0	0	
B19	VH bližšie nešpecifikované	-	-	-	-	-	-	
A37	Divý kašeľ	-	-	-	-	-	-	
A38	Šarlach	9	22,1	7	35,1	2	9,7	
B01	Ovčie kiahne	119	292,6	74	370,9	45	217,3	
B05	Osýpky	-	-	-	-	-	-	
B06	Ružienka	-	-	-	-	-	-	
B26	Mumps	-	-	-	-	-	-	
A39	Meningokokové infekcie	-	-	-	-	-	-	
A85-87 A89	Vírusové infekcie CNS	3	7,4	2	10,0	1	4,8	
A84	Vír.encefal.pren.kliešťami	-	-	-	-	-	-	
G00	Bakter.zápal mozg.plien	3	7,4	1	5,0	2	9,7	
A21	Tularémia	-	-	-	-	-	-	
B58	Toxoplazmóza	1	2,5	1	5,0	0	0	
A78	Q-horúčka	-	-	-	-	-	-	
A27	Leptospiróza	-	-	-	-	-	-	
A32	Listerióza	1	2,5	1	5,0	0	0	
A35	Tetanus	-	-	-	-	-	-	
A69	Lymská borelióza	4	9,8	2	10,0	2	9,7	
B86	Svrab	24	59,0	13	65,2	11	53,1	
B02	Herpes zoster	39	95,9	13	20,0	26	125,5	

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Zlaté Moravce - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu		
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
A01	Brušný týfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	-	10	9	5	4	3	6	7	2	3	3	52	
			rel.	-	682,1	486,2	297,3	212,9	120,5	100	109,5	35,4	53,1	41,6	127,9	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	10	12	10	9	12	10	5	3	3	1	5	80		
		rel.	2557,6	818,6	540,2	535,1	638,6	401,8	83,4	46,9	53,0	17,7	69,4	196,7		
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A08	Vírus.a inými organ. vyvol. črev. infekcie	abs.	5	36	5	5	3	1	8	5	1	-	2	71		
		rel.	1278,8	2455,7	270,1	297,3	159,7	40,2	133,4	78,2	17,7	-	27,8	174,6		
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	abs.	-	5	4	-	1	1	1	1	-	3	4	20		
		rel.	-	341,1	216,1	-	53,2	40,2	16,7	15,6	-	53,1	55,5	49,2		
B15	Akútna hepatitída A	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B16	Akútna hepatitída B	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
B18	Chronická hepatitída	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	17,7	17,7	-	4,9		
B19	VH bližšie nešpecifikované	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A37	Divý kašeľ	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
A38	Šarlach	abs.	-	1	7	1	-	-	-	-	-	-	-	9		
		rel.	-	68,2	378,2	59,5	-	-	-	-	-	-	-	22,1		
B01	Ovčie kiahne	abs.	3	46	41	21	7	-	1	-	-	-	-	119		
		rel.	767,3	3137,8	2215,0	1248,5	372,5	-	16,7	-	-	-	-	292,6		

Tabuľka VI.2. - Vekovošpecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Zlaté Moravce - rok 2018 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A87	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	3
A89		rel.	-	-	54,0	59,5	53,2	-	-	-	-	-	-	7,4
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	17,7	-	13,9	4,9
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	59,5	-	-	-	-	-	-	-	2,5
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
		rel.	-	-	-	-	-	40,2	-	-	-	-	-	2,5
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		rel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymská borelióza	abs.	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	4
		rel.	-	-	54,0	59,5	-	-	-	15,6	-	-	13,9	9,8
B86	Svrab	abs.	-	1	4	6	4	2	1	3	1	-	2	24
		rel.	-	68,2	216,1	356,7	212,9	80,4	16,7	46,9	17,7	-	27,8	59,0
B02	Herpes zoster	abs.	-	-	-	-	2	-	4	4	7	8	14	39
		rel.	-	-	-	-	106,4	-	66,7	62,6	123,7	141,6	194,2	95,9

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Zlaté Moravce - rok 2018

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu	
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
A01	Brušný týfus a paratýfus	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
A02	Iné infekcie salmonelami	o	abs.	2	1	-	-	2	24	6	6	4	5	1	1	52
		%	3,9	1,9	-	-	3,9	46,2	11,5	11,5	7,7	9,6	1,9	1,9	1,9	100,0
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A03	Bacilová dyzentéria	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		n	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	o	abs.	9	1	3	2	11	9	10	7	8	14	4	2	80
		%	11,2	1,3	3,8	2,5	13,7	11,2	12,5	8,8	10	17,5	5,0	2,5	2,5	100,0
A05	Iné bakteriálne otravy potrav.	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A08	Vírus.a inými org. vyv. črev. infekcie	o	abs.	4	12	9	2	6	8	5	4	1	7	8	5	71
		%	5,6	16,9	12,7	2,8	8,5	11,3	7,0	5,6	1,4	9,9	11,3	7,0	7,0	100,0
A09	Nešpecifikovaná gastroenteritída	o	abs.	-	-	-	5	13	2	-	-	-	-	-	-	20
		%	-	-	-	25,2	65,0	10,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0
B15	Akútna hepatitída A	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B16	Akútna hepatitída B	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B17.1	Akútna hepatitída C	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B17.2	Akútna hepatitída E	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B17.8	Iná špecifikovaná vírusová hepatitída	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B18	Chronická hepatitída	o	abs.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
		%	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
B19	VH bližšie nešpecifikované	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A37	Divý kašeľ	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A38	Šarlach	o	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9	
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0	
B01	Ovčie kiahne	o	abs.	38	24	31	8	12	2	-	1	1	-	1	1	119
		%	31,9	20,2	26,1	6,8	10,1	1,7	-	0,8	0,8	-	0,8	0,8	0,8	100,0

Tabuľka VI.3. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Zlaté Moravce - rok 2018 - pokračovanie

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiace												Spolu
			JAN.	FEB.	MAR.	APR.	MÁJ	JÚN	JÚL	AUG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B05	Osýpky	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B06	Ružienka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B26	Mumps	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
J10	Chrípka	abs.													22 409
		%													
A39	Meningokokové infekcie	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A85-A89	Vírusové infekcie CNS	abs.	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	3
		%	-	-	-	-	-	-	33,3	-	66,7	-	-	-	100,0
A84	Vir.encefalitída prenáš.kliešťami	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	50,0	100,0
A21	Tularémia	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B58	Toxoplazmóza	abs.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0
A78	Q-horúčka	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A27	Leptospiróza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A32	Listerióza	abs.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
		%	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	100,0
A35	Tetanus	abs.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A69	Lymeská borelióza	abs.	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	4
		%	-	-	-	-	25,0	-	50,0	25,0	-	-	-	-	100,0
B86	Svrab	abs.	2	5	5	-	2	-	-	-	-	1	9	-	24
		%	8,3	20,8	20,8	-	8,3	-	-	-	-	4,2	37,6	-	100,0
B02	Herpes zoster	abs.	4	4	5	7	5	2	3	3	-	3	1	2	39
		%	10,3	10,3	12,8	17,9	12,8	5,1	7,7	7,7	-	7,7	2,6	5,1	100,0

Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Nitre

VÝROČNÁ SPRÁVA
Oddelenia preventívneho pracovného lekárstva
za rok 2018

Ing. Eleonora Halzlová, MPH – vedúca Oddelenia PPL

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese

Popis súčasnej situácie v dozorovaných prevádzkach:

Priemyselná výroba v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa, ktoré sú v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Nitre, je významne viazaná na vstup zahraničných investorov. Prevažná väčšina výrobných podnikov Mesta Nitra je sústredená hlavne v priemyselných parkoch : Nitra – Sever, Nitra – Juh, v pôvodnej mestskej priemyselnej časti Nitra - Dolné Krškany a v priemyselnej časti mesta Vráble. V mestách Šaľa a Zlaté Moravce sa významnejšie výrobné podniky a závody sústreďujú v priemyselných zónach situovaných v okrajových častiach miest. Významná časť týchto výrobných závodov je zameraná na výrobu komponentov pre automobily, strojárenskú výrobu, elektrotechnickú výrobu, výrobu plastových výrobkov resp. na povrchovú úpravu kovových a plastových výrobkov.

Podniky zamerané hlavne na automobilový priemysel vo svojich prevádzkach využívajú moderné technológie s vysokým stupňom automatizácie pracovných operácií, čo predpokladá vysoké nároky na kvalifikované pracovné sily. Zároveň však v týchto prevádzkach pribúdajú aj manuálne práce pri linkách vykonávané dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stoji, monotónne práce s vynúteným pracovným tempom.

Významným impulzom, ktorý pozitívne podporil ekonomicko-hospodársky rozvoj v regióne, bolo vybudovanie nového závodu na výrobu automobilov značky Jaguár Land Rover. Závod o výmere 47 ha, plánovanou kapacitou výroby 300 000 ks vozidiel ročne a so zriadením cca 4000 pracovných miest, je situovaný v nadväznosti na priemyselný park Nitra – Sever. Výroba prvých vozidiel v novom závode v skúšobnom režime začala koncom roka 2018. V areáli závodu sa v priebehu roka 2018 vybuďovala administratívna budova, hlavné výrobné a montážne haly pre vozidlá vyrábané výhradne na báze hliníka s procesmi a technológiou na intenzívne spracovanie hliníka (Karosáreň, Lakovňa, Montážna hala, Tréningové centrum, Energetické centrum, Hala na špeciálne úpravy vozidiel, Hala na spracovanie odpadov), podporné objekty (Pošta, Stredisko bezpečnostných zložiek, Stredisko logistiky a dopravy) a plochy pre dočasné parkovanie vozidiel pred expedíciou.

V priebehu roka 2018 pracovníci oddelenia PPL RÚVZ Nitra poskytovali konzultácie projektantom k riešeniu pracovísk v súlade s legislatívnymi požiadavkami na ochranu zdravia pri práci a vyjadrovali sa k projektovým dokumentáciám a zmenám stavieb pred dokončením pre jednotlivé etapy výstavby závodu. V súvislosti s výstavbou závodu sa posudzovali aj dočasné pracoviská s administratívnym a sociálnym zázemím pre pracovníkov zabezpečujúcim realizáciu výstavby závodu.

V priebehu roka 2018 boli vydané záväzné stanoviská ku kolaudácii hlavných objektov závodu JLR : Karosáreň, časť Administratívnej budovy, Montážna hala, Lakovňa, Expedícia dokončených automobilov a Vrátnice. Rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky bolo vydané pre Zariadenie ochrany objektov (Business Protection) s vrátnicami č.1,2 a 3 a na objekt Stáčacej a prečerpávacej stanice. Na objekt Tréningové centrum, ktoré bude slúžiť ako administratívne priestory, učebne a dielne pre tréning a overenie manuálnej zručnosti uchádzačov o zamestnanie, bolo vydané rozhodnutie do skúšobnej prevádzky.

V nadväznosti na výrobný závod JLR sa kolaudovali aj ďalšie závody zamerané na doplnkovú výrobu komponentov pre automobilku, resp. ako logistické prevádzky zabezpečujúce plynulé zásobovanie závodu JLR . Tieto podniky sú väčšinou umiestnené v blízkosti areálu JLR, alebo v nadväznosti na priemyselný park Nitra-Sever, alebo v novovzniknutých logistických centrách ako napr. ProLogis, kde je v 3 veľkoplošných halových objektoch plánovaných 14 samostatných prevádzok zameraných na doplnkovú výrobu pre JLR .

Najvýznamnejším podnikom zameraným na chemickú výrobu na území dozorovanom RÚVZ so sídlom v Nitre je spoločnosť Duslo, a. s. Šaľa. Je významný z hľadiska počtu

zamestnancov aj z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Podnik je zameraný na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typu Duvilax, výrobkov horčikovej chémie a pod. Celkový počet zamestnancov k 30.10.2018 je 1 667/336. Z hľadiska charakteristiky pracovných podmienok na jednotlivých pracoviskách sú najčastejšími rizikovými faktormi hluk - s počtom exponovaných 364/8, chemické faktory spôsobujúce vznik kožných ochorení - 215/11, chemické faktory - 190/5, pevný aerosol - 105/6, ionizujúce žiarenie - 4/0, laserové žiarenie 4/4. Celkový počet zamestnancov zaradených k 30.10.2018 do 3. kategórie zdravotného rizika z expozície škodlivým faktorom v pracovnom prostredí je 633/28.

Z hľadiska závažnosti pracovných podmienok a expozície zamestnancov chemickým faktorom a karcinogénnym faktorom sú významné aj podniky zamerané na povrchovú úpravu kovových a plastových výrobkov (Tegal s.r.o., Vráble, Bia Plastic and Plating Technology Slovakia s.r.o., Čab, KTL ZM a.s., Zlaté Moravce), na výrobu epoxidových a polyuretánových živíc (AXON Central Europe s.r.o., Zlaté Moravce).

Situácia v úrovni pracovných podmienok v jednotlivých prevádzkach výrobných závodov závisí od skutočnosti, či pri ich zriaďovaní bola problematika vytvárania vhodných pracovných podmienok dopredu konzultovaná s odbornými pracovníkmi verejného zdravotníctva ešte v štádiu projektovania. Ak následne prebehli všetky stupne schvaľovacieho konania a to od územného a kolaudačného konania k uvedeniu priestorov do prevádzky, je pracovné prostredie prevažne vyhovujúce.

Celkove môžeme konštatovať zlepšovanie podmienok v zabezpečovaní ochrany zdravia pracovníkov vo väčších podnikoch aj z dôvodu spolupráce prevádzkovateľov s pracovnými zdravotnými službami. Výsledkom spolupráce zamestnávateľov s oprávnenými spoločnosťami na výkon PZS je zlepšenie vo vypracovávaní dokumentácie a skvalitnenie úrovne predkladaných odborných materiálov, prevádzkových poriadkov, návrhov na vyhlásenie rizikových prác. Posudzovanie zdravotných rizík pri práci vo väčších podnikoch, kde sa predpokladá väčší výskyt rizikových faktorov, zabezpečujú pre zamestnávateľov zdravotnícki pracovníci pracovnej zdravotnej služby. V tomto smere bolo pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, PZS Duslo, a.s., Šaľa, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza, MEDIRESC s.r.o., Štúrovo, TeamPrevent Santé s.r.o., Bratislava a iné) vo viacerých prípadoch poskytnuté odborné poradenstvo.

Stále je nutné konštatovať, že situácia v zabezpečovaní ochrany zdravia pri práci naďalej nie je priaznivá v prevádzkach s malým počtom zamestnancov, hlavne u živnostníkov a u samostatne zárobkovo činných osôb, kde stále narážame na nedostatočné a často formálne hodnotenie zdravotných rizík a preventívnych lekárskech prehliadok v súvislosti s prácou.

V poľnohospodárstve pokračuje stagnácia v oblasti živočíšnej výroby. V poľnohospodárskych podnikoch zameraných na rastlinnú výrobu vo všetkých troch okresoch Nitrianskeho regiónu už dlhodobo zaznamenávame výrazné obmedzenie používania chemických prípravkov s účinnými látkami klasifikovanými ako toxické a najmä veľmi toxické látky a zmesi. Väčšina poľnohospodárskych podnikov si práce spojené s používaním chemických prípravkov na ochranu rastlín zabezpečuje vlastnými zamestnancami. Najväčšie zastúpenie čo sa týka objemu a druhov používaných prípravkov majú prípravky klasifikované ako škodlivé, hneď za nimi sú to prípravky klasifikované ako dráždivé. Z hľadiska účinkov na zdravie ľudí sa v mnohých prípadoch jedná o prípravky škodlivé pri vdýchnutí a požití, spôsobujúce dráždenie dýchacích ciest, očí a pokožky, môžu spôsobovať senzibilizáciu pri kontakte s kožou, poškodzujúce plod v tele matky.

Pretrvávajúcim problémom sú prevádzky so zastaralou technológiou zamerané na pozberovú úpravu zrnín a obilia – čističky a sušičky obilia a výrobné krmných zmesí, kde sú zamestnanci exponovaní hluku a pevným aerosólom rastlinného pôvodu.

Zdravotníctvo - v okrese Nitra pôsobia 2 nemocnice: Fakultná nemocnica Nitra s celkovým počtom zamestnancov 1198, z toho počet osôb v riziku je 68 (práce s cytostatikami, laserové

žiarenie, formaldehyd, xylén, tbc) a Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra s celkovým počtom zamestnancov 296 (bývalý Liečebný ústav TaRCH) - v riziku tbc 76 osôb, v riziku práce s cytostatikami 24, v riziku laserového žiarenia 1 zamestnanec.

Okrem 4 polikliník (Šaľa, Nitra - Chrenová, Nitra - Klokočina a Nitra - Párovce) je v prevádzke niekoľko väčších neštátnych zdravotníckych zariadení (napr. Jessenius – DC, a.s. Nitra, Kardiocentrum Nitra, s.r.o. Nitra, Medicínske centrum, s.r.o. Nitra, Poliklinika Medicentrum Dzurilla, Fatranská č.5 a č.5A v Nitre, Prvá nitrianska jednodňová chirurgia, s.r.o. Nitra, Avelane clinic, s.r.o. Nitra, IZOTOPCENTRUM, s.r.o. Nitra - zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odbore nukleárna medicína), Centrum zdravia“, Rázusovaj ulica 16 v Nitre.

V okrese Zlaté Moravce je zdravotníctvo zastúpené najmä Mestskou nemocnicou Zlaté Moravce. V tomto zariadení sú nie sú určené rizikové práce.

Aj v roku 2018 sa posudzovali nové priestory pre zriaďovanie ambulantných zdravotníckych zariadení, zdravotníckych zariadení pre poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti a priestory verejných lekární, pokračovala transformácia mnohých ambulantných zdravotníckych pracovísk na spoločnosti s ručením obmedzeným.

Organizačnou súčasťou oddelenia Preventívneho pracovného lekárstva na RÚVZ Nitra je **Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením**. Okrem hlavného zamerania – výkon štátneho zdravotného dozoru nad problematikou ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením v celom Nitrianskom kraji, pracovná skupina vykonáva v spádovej oblasti okresov Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa aj štátny zdravotný dozor na úseku neionizujúceho žiarenia – najmä laserového a nekoherentného optického žiarenia Zabezpečuje tiež posudzovanie pracovísk magnetickej rezonancie.

RÚVZ Nitra evidoval ku koncu roka 2018 spolu 61 subjektov, ktoré pri svojej činnosti používajú spolu 129 laserových zariadení. Počet prevádzkovateľov používajúcich lasery sa medziročne znížil o 1 subjekt. Novými subjektami, ktoré začali používať lasery, sú Dom ošetrovateľskej starostlivosti Zlatý vek, o.z., Nitra, ktorý používa laser 3B triedy v zdravotníckom rehabilitačnom zariadení a spoločnosť RANVEG, s.r.o., Nitra, ktorá používa laser 4. triedy na čistenie kovových predmetov na dočasne zriadených pracoviskách u zákazníkov v rámci celej Slovenskej republiky. Zároveň bolo v hodnotenom roku ukončené používanie laserov v spoločnosti Giesecke & Devrient Mobile Security Slovakia, s.r.o., Nitra, ktorá presťahovala výrobu mimo Slovenska, v zdravotníckom zariadení Amália Peťovská RELAX CENTRUM – LIA, Nitra a v kozmetickom salóne Evita v Zlatých Moravciach. Boli posúdené nové priestory presťahovaných laserových pracovísk zariadení starostlivosti o ľudské telo a schválené prevádzkové poriadky laserových pracovísk v prípadoch Bc. Petra Tímárová PeggyRehab v Šali a INN ŠTÚDIO v Nitre.

Z celkového počtu 61 evidovaných subjektov používajúcich lasery je 21 subjektov prevádzkujúcich zariadenia starostlivosti o ľudské telo, 20 subjektov prevádzkujúcich zdravotnícke zariadenia a 20 subjektov v priemysle. Z dlhodobého hľadiska je možné konštatovať trend nárastu používania laserových zariadení v každej z uvedených oblastí. Predovšetkým v kozmetických prevádzkach pretrváva záujem o používanie rôznych prístrojov na omladzovanie a regeneráciu pokožky, depiláciu a pod., pričom v prípade prístrojov pracujúcich na princípe využívania účinkov nekoherentného optického žiarenia (IPL, VPL, farebné svetelné diódy) naďalej absentuje legislatíva jednoznačne stanovujúca požiadavky na príslušné pracovné prostredie a kategorizáciu prác.

Závažné zmeny v pracovnom prostredí vrátane vzniku resp. zrušenia prevádzok, trend vývoja pracovných podmienok, mimoriadne a havarijné situácie:

Trend vývoja pracovných podmienok je významne závislý od ekonomickej a finančnej situácie podnikateľských subjektov. V roku 2018 na území dozorovanom RÚVZ Nitra

zaznamenávame v oblasti priemyslu významné aktivity domácich aj zahraničných investorov súvisiacich so vznikom nového závodu na výrobu automobilov značky Jaguar Land Rover (JLR).

Príchod nového investora na Slovensko a vznik nového závodu JLR podnietila vstup ďalších zahraničných aj slovenských investorov, ktorí v blízkosti závodu JLR budujú nové závody resp. rozširujú už existujúce prevádzky s výrobným zameraním priamo nadväzujúcim na závod JLR, napr. spoločnosť GESTAMP Slovakia, s.r.o. - výrobná hala na lisovanie karosérií, spoločnosť PP Nitra-Sever, s.r.o., ktorá plánuje výstavbu výrobnú-montážnej haly pre montáž komponentov pre automobilku JLR, spoločnosť ProLogis Slovak Management s.r.o., Senec – výstavba 3 priemyselných hál pre 14 prevádzok na výrobu a skladovanie výrobkov pre závod JLR, a iné. V roku 2018 boli vo všetkých týchto prípadoch projektové dokumentácie týchto stavieb a budúcich prevádzok predložené na oddelenie PPL na posúdenie a za účelom konzultácie resp. boli vydané záväzné stanoviská ku kolaudácii týchto stavieb.

V roku 2018 bolo okrem vyššie uvedených nových prevádzok zaznamenané aj oživenie a rozšírenie výroby hlavne u existujúcich spoločností zameraných na výrobu komponentov pre automobilový priemysel a strojárstvo.

Podniky zamerané na automobilový priemysel vo svojich prevádzkach využívajú moderné technológie s vysokým stupňom automatizácie pracovných operácií, čo predpokladá vysoké nároky na kvalifikované pracovné sily. Zároveň však v týchto prevádzkach pribúdajú aj manuálne práce pri linkách vykonávané aj v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stoji, práce s vynúteným pracovným tempom.

V priebehu roku 2018 došlo z dôvodu odchodu zo SR k ukončeniu činnosti 2 významných podnikov: spoločnosť ICU MEDICAL, s.r.o., Vrábľa - výroba lekárskeho pomôcku pre vnútrožilovú aplikáciu s počtom 200 zamestnancov a spoločnosť Giesecke & Devrient Slovakia s. r. o. Nitra - výroba čipových a kreditných kariet a tlačiarenských šablón, farebne upravovaných a vrstvených s počtom 650 zamestnancov. V oboch podnikoch sa vykonávali práce spojené s expozíciou zamestnancov karcinogénom kategórie 1B a 2.

Vybudovaním účinného systému PZS, zabezpečením zdravotného dohľadu pre všetkých zamestnancov v zmysle novelizovaného zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.12.2017 očakávame postupný zánik doteraz ešte často formálneho a nedostatočného výkonu lekárskeho prehliadku vo vzťahu k práci (zmluvnými lekármi alebo praktickými lekármi pre dospelých podľa miesta bydliska zamestnanca) a nedostatočného, formálneho hodnotenia zdravotných rizík pri práci.

K závažným a mimoriadnym situáciám a haváriám v pracovnom prostredí v hodnotených okresoch v priebehu roka 2018 nedošlo.

Hlavné problémy v oblasti ochrany zdravia pri práci všeobecne:

1. Práca živnostníkov v odvetviach s rizikovými prácami (najmä v odvetví stavebníctva, kovoobrábacie práce, zámočnícke práce,...) a nedostatočne riešená ochrana zdravia týchto osôb zo strany objednávateľov ich služieb.
2. mnohé práce, najmä ak sú zabezpečované dodávateľsky cez pracovné agentúry, často nie sú zamestnávateľmi z pohľadu zdravotných rizík vôbec hodnotené.
3. nedostatočný výkon lekárskeho preventívneho prehliadku vo vzťahu k práci v prípadoch, kde nie sú zabezpečené PZS a kde naďalej tieto prehliadky vykonávajú všeobecní lekári pre dospelých bez dohľadu PZS a bez súvislosti s pracovnými expozíciami zamestnancov.
4. pribúdajú pracoviská s pracovnými činnosťami vykonávanými dlhodobo v nepriaznivých pracovných polohách, práce vykonávané v stoji, s vynúteným pracovným tempom, pri vysokých pracovných normách, často v 12 hod. pracovných zmenách. Práca vykonávajú najmä ženy zamestnané v automobilovom a elektrotechnickom priemysle.
5. nedostatočné a často formálne hodnotenie zdravotných rizík pri práci

2. Rizikové práce.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa zamerali najmä na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, najmä z ustanovení zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa Vyhlášky MZ SR č. 91/2018 Z.z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov.

Z celkového počtu 5929 evidovaných organizácií v územnej pôsobnosti RÚVZ Nitra je 153 organizácií s vyhlásenými rizikovými prácami s celkovým počtom zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce 4 470, z toho 949 žien.

V priebehu roka 2018 bolo vykonaných celkom 81 kontrol rizikových pracovísk s výskytom zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia, z tohto počtu 49 kontrol bolo zameraných na oblasti rizika ionizujúceho a neionizujúceho žiarenia v pracovnom prostredí vykonaných pracovnou skupinou pre ochranu zdravia pred žiarením.

V počítačovom programe ASTR 2011, ktorý slúži na vedenie databázy rizikových prác, sa v priebehu roka aktualizovali pôvodné a dopĺňali nové údaje súvisiace s vyhlásenými resp. zrušenými rizikovými prácami.

V roku 2018 RÚVZ Nitra eviduje vo svojom územnom obvode 153 subjektov s vyhlásenými rizikovými prácami s celkovým počtom zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce 4 470, z toho 949 žien.

V dozorovanom území bolo v roku 2018 novozaradených resp. prehodnotených na rizikové práce celkom 168 zamestnancov (z toho 81 žien). Z uvedeného počtu v 3. kategórii 105 zamestnancov (51 žien), v 4.kategórii 6 zamestnancov (o 13 žien menej ako v predchádzajúcom roku).

V porovnaní s minulým rokom sa počet subjektov s vyhlásenými rizikovými prácami nezmenil, počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 v celom území dozorovanom RÚVZ Nitra (okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce) je oproti minulému roku vyšší o 168, z toho 81 žien.

V hodnotenom roku 2018 bolo vydaných celkom 26 rozhodnutí na zaradenie prác do príslušných kategórií (z toho počtu zaradenie do kategórie RP: 25 rozhodnutí, vyradenie z kategórie RP: 1 rozhodnutie).

U subjektov s väčším počtom zamestnancov prevláda trend znižovania počtu rizikových prác, ktorý je výsledkom opatrení vykonaných zamestnávateľom za účelom znižovania miery rizík, čo súvisí so snahou týchto zamestnávateľov odbúravať plnenie povinností im vyplývajúcich z platnej legislatívy v oblasti ochrany zdravia pri práci na rizikových pracoviskách a snahy zamestnávateľov znižovať náklady spojené so zabezpečením zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Podľa druhu rizikových faktorov bolo v roku 2018 najviac osôb v riziku hluku – 3653 osôb, chemickým látkam a zmesiam – 822 expozícií, chemickým karcinogénom, mutagénom a reprodukčne toxickým látkam – 310 expozícií a biologickým faktorom – 197 exponovaných osôb. Najväčší nárast bol v porovnaní s minulým rokom zaznamenaný v počte expozícií chemickým látkam a chemickým karcinogénom, mutagénom a reprodukčne toxickým látkam

(spolu zvýšený počet o 271 expozícií), v uvedenom roku bol zaznamenaný pokles počtu exponovaných osôb pri biologických faktoroch a to o 21 expozícií.

Z chemických faktorov evidujeme najviac expozícií pevnému aerosólu, dermatotropným látkam, chemickým karcinogénom/mutagénom/reprodukčne toxickým látkam, alergénom, toxickým látkam a dráždivým látkam. Práce z titulu pôsobenia rizikových faktorov dermatotropné látky a alergény sú vyhlásené ako rizikové iba v podniku Duslo, a.s. Šaľa.

Rizikové práce v 3. kategórii rizika z dôvodu expozície chemickým karcinogénom (40 osôb/38 žien) a v Špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor, n.o. Nitra (18 osôb /16 žien).

Podľa druhu prevažujúcej činnosti priemyselná výroba vysoko prevyšuje ostatné odvetvia v počte osôb v riziku práce (3548 osôb z toho 610 žien), nasleduje zdravotníctvo (329 osôb z toho 265 žien), dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd (171 osôb/5 žien), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (84 osôb z toho 5 žien), poľnohospodárstvo (68 osôb z toho 21 žien), oprava motorových vozidiel (81 osôb z toho 1 žena), stavebníctvo (61 osôb z toho 0 žien).

Tento trend je porovnateľný s predchádzajúcim rokom a takéto rozdelenie je pravdepodobne možné očakávať aj v budúcich rokoch.

Na území dozorovanom RÚVZ Nitra neboli v roku 2018 vyhlásené rizikové práce u súkromne hospodáriacich roľníkov a ani u samostatne zárobkovo činných osôb.

Z titulu rizikového faktora psychická pracovná záťaž evidujeme 1 subjekt s vyhlásenou rizikovou prácou v 3. kategórii rizika a to pre profesie : dispečer VN a koordinátor riadiaceho centra VN v spoločnosti Západoslvenská distribučná, a.s., Čulenova 6, Bratislava, prevádzka Nitra, Štefánikova 45, pracovisko Úseku dispečerského. Celkový počet zamestnancov v riziku psychickej pracovnej záťaži je 10 mužov.

Hodnotenie psychickej pracovnej záťaže pracovníkov bolo vypracované podľa vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci. Psychická pracovná záťaž bola hodnotená nepriamo prostredníctvom charakteristík práce a pracovného prostredia a charakteristík subjektívnej odozvy zamestnancov na psychickú pracovnú záťaž. Hodnotenie vykonala a vypracovala Pracovná zdravotná služba TEAMPREVENT, s.r.o. Moskovská 13, Bratislava dňa 30.6.2014. V zmysle citovanej vyhlášky boli na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže použité metódy:

- metóda na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže z hľadiska úrovne pracovných podmienok
- metóda subjektívneho hodnotenia práce podľa Meistera

Prevádzkovateľ na zníženie zdravotného rizika pri práci navrhol organizačné opatrenia – opakované hodnotenie a prehodnotenie rizík, osvetovú činnosť formou prednášok na tému zdravý životný štýl, stres, psychosomatické ochorenia, zvládanie stresu (význam aktívneho – pasívneho odpočinku, organizácia voľného času), komunikačné výcviky na zvládnutie stresových situácií, relaxácie (relaxačné techniky, sauna, masáž), rekondičné pobyty, preventívne lekárske prehliadky rozšírené o oftalmologické vyšetrenie vo frekvencii 1 x za 2 roky.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidované 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie (celkom 37 pracovníkov, z toho 17 žien), pričom v 2 prípadoch ide o zdravotnícke zariadenia: IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra (pracovisko nukleárnej medicíny) a KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra (výkon intervenčných kardiologických zákrokov na operačných sálach) a v 1 prípade ide o priemyselný podnik : Duslo, a.s. Šaľa (výkon defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi a technickými rtg prístrojmi na stálom a dočasných defektoskopických pracoviskách).

V uvedených okresoch je 21 subjektov s vyhlásenou rizikovou prácou v riziku laserového žiarenia, pričom v riziku laserov 3B. triedy je 22 pracovníkov, z toho 19 žien a v riziku laserov 4. triedy 31 pracovníkov, z toho 26 žien. Vo všetkých prípadoch ide o 3. kategóriu rizika.

Zamestnávateľa s vyhlásenými rizikovými prácami boli zo strany RÚVZ Nitra v rámci konzultácií a pri výkone štátneho zdravotného dozoru upozorňovaní na povinnosť vypracovať informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku v súlade s požiadavkou § 30 ods. 1 písm. m) zák. č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V danej súvislosti boli prijaté a spracované hlásenia od 95 evidovaných subjektov (62 %) s vyhlásenou rizikovou prácou. Na základe informácií získaných z predložených písomných hlásení je možné konštatovať, že zamestnávateľa kladú väčší dôraz na opatrenia, ktoré vedú k zníženiu zdravotných rizík - zavádzaním nových technologických zariadení, používaním vhodných a účinných osobných ochranných pracovných pomôcok, ako aj inými organizačnými opatreniami, ktorými sú striedanie pracovníkov počas pracovnej zmeny na rizikových pracoviskách, obmedzenie počtu osôb vyskytujúcich sa na rizikových pracoviskách, a iné. Informácie získané z hlásení o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku slúžia na aktualizáciu údajov v databáze rizikových prác vedenej v počítačovom programe ASTR 2011.

Tabuľka č. 1a

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	50	21	18	0	68	21
B	Ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
C	Priemyselná výroba	3473	610	75	0	3548	610
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	18	0	84	0
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	146	5	25	0	171	5
F	Stavebníctvo	58	0	3	0	61	0
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	78	1	3	0	81	1
H	Doprava a skladovanie	16	0	0	0	16	0
J	Informácie a komunikácia	19	3	0	0	19	3
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	9	0	0	0	9	0
N	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
O	Vzdelávanie	27	18	0	0	27	18
P	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	329	265	0	0	329	265
Q	Umenie, zábava a rekreácia	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4326	949	144	0	4470	949

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
01	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	50	21	8	0	58	21
02	Lesníctvo a ťažba dreva	0	0	10	0	10	0
08	Iná ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
10	Výroba potravín	65	15	0	0	65	15
11	Výroba nápojov	3	0	0	0	3	0
13	Výroba textilu	76	30	0	0	76	30
14	Výroba odevov	8	6	0	0	8	6
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	93	0	0	0	93	0
18	Tlač a reprodukcia záznamových médií	24	10	0	0	24	10
20	Výroba chemikálií a chemických produktov	635	27	0	0	635	27
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	195	80	0	0	195	80
23	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	151	0	0	0	151	0
24	Výroba a spracovanie kovov	27	0	0	0	27	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	921	193	11	0	932	193
27	Výroba elektrických zariadení	93	4	0	0	93	4
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	155	1	11	0	166	1
29	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	992	244	53	0	1045	244
31	Výroba nábytku	15	0	0	0	15	0
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	20	0	0	0	20	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	18	0	84	0
36	Zber, úprava a dodávka vody	109	0	25	0	134	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	5	0	0	0	5	0
38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	32	5	0	0	32	5
41	Výstavba budov	44	0	3	0	47	0
42	Inžinierske stavby	14	0	0	0	14	0
45	Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	32	1	3	0	35	1
46	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	46	0	0	0	46	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	16	0	0	0	16	0

58	Nakladateľské činnosti	19	3	0	0	19	3
72	Vedecký výskum a vývoj	9	0	0	0	9	0
84	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
85	Vzdelávanie	27	18	0	0	27	18
86	Zdravotníctvo	327	263	0	0	327	263
87	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	2	0	0	2	2
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4326	949	144	0	4470	949

Tabuľka č. 1c

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	197	163	0	0	197	163
Fyzická záťaž	6	0	0	0	6	0
Hluk	3527	590	126	0	3653	590
Chemické karcinogény, mutagény, reprodukčne toxické látky	310	118	0	0	310	118
Chemické látky a zmesi	792	86	30	0	822	86
Ionizujúce žiarenie	37	17	0	0	37	17
Optické žiarenie	53	45	0	0	53	45
Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	70	0	10	0	80	0
Záťaž teplotou a chladom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1d

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - okrem chemických látok a zmesí (1. a 2. stupeň)

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	Infekcie prenosné zo zvierat na ľudí	30	26	0	0	30	26
Biologický faktor	Tuberkulóza	193	155	0	0	193	155
Fyzická záťaž	Práca s bremenami	6	0	0	0	6	0
Hluk	Impulzový	20	0	0	0	20	0
Hluk	Premenný	3504	590	126	0	3630	590

Hluk	Ustálený	3	0	0	0	3	0
Ionizujúce žiarenie	V priemysle	4	0	0	0	4	0
Ionizujúce žiarenie	V zdravotníctve	33	17	0	0	33	17
Optické žiarenie	Laser	53	45	0	0	53	45
Psychická pracovná záťaž	Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	Prenášané na celé telo	44	0	0	0	44	0
Vibrácie	Prenášané na ruky	26	0	10	0	36	0
Záťaž teplom a chladom	Záťaž teplom	8	0	0	0	8	0

Tabuľka č. 1e

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - chemické látky a zmesi (2. stupeň triedenia)

Chemická látka (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergény	412	41	3	0	415	41
dermatotropné	423	50	0	0	423	50
dráždivé	320	114	0	0	320	114
chemické karcinogény	441	127	0	0	441	127
jedovaté - toxické	355	39	0	0	355	39
mutagény	262	101	0	0	262	101
pevné aerosoly	549	47	20	0	569	47
reprodukčne toxické látky	226	88	0	0	226	88
veľmi jedovaté - veľmi toxické	14	0	0	0	14	0
žieravé	101	34	0	0	101	34

3. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby.

V roku 2018 bola zamestnancami všetkých terénnych oddelení RÚVZ Nitra vykonaná kontrola zameraná na plnenie povinnosti prevádzkovateľov zabezpečiť zdravotný dohľad pre všetkých svojich zamestnancov podľa § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a to celkom v 768 subjektoch.

Z uvedeného počtu kontrolovaných subjektov najviac – 471 subjektov zabezpečovalo vypracovanie dokumentov týkajúcich sa posúdenia rizík v pracovnom prostredí a kategorizácie prác vzhľadom na zdravotné riziká pri práci dodávateľským spôsobom, 3 subjekty vypracovanie dokumentov zabezpečovali vlastnými zamestnancami (Duslo Šaľa a.s., Medicínske centrum, s.r.o. Nitra a RÚVZ so sídlom v Nitre) a v 294 prípadoch bolo zistené, že kontrolované subjekty nemali zabezpečené vypracovanie dokumentov v spolupráci s PZS. Z toho v 293 prípadoch išlo o subjekty ktoré podnikali v oblasti maloobchodu a služieb – živnostníkov s malým počtom zamestnancov (1-3), kde neboli vyhlásené rizikové práce. V týchto prípadoch boli zamestnávateľia upozornení na plnenie si povinností vyplývajúcich z §

30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. a boli dohodnuté termíny na zabezpečenie zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Celkom v 4 prípadoch boli uložené pokuty za neplnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z § 30a až 30d zákona č. 355/2007 Z.z. (podľa § 57 ods. 22 písm.b). Z toho v 1 prípade išlo o subjekt zameraný na výrobnú činnosť v oblasti strojárstva s už vyhlásenými rizikovými prácami s celkovým počtom zamestnancov 1119, z toho v kategórii rizikových prác 234, ktorý svoju prevádzku rozšíril o nové pracovisko (ďalšiu výrobnú halu) s 76-mi zamestnancami, pre ktorých nezabezpečil posúdenie zdravotných rizík z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou. V ostatných 3 prípadoch bola sankcia za neplnenie povinnosti zabezpečiť vypracovanie príslušnej dokumentácie v spolupráci s PZS uložená subjektom, ktoré nemajú vyhlásené rizikové práce.

V roku 2018 vykonali pracovníci oddelenia PPL RÚVZ Nitra 1 kontrolu u poskytovateľa pracovných zdravotných služieb pre kategórie prác 1 až 4 - Nemocnica Košice-Šaca a.s.1.súkromná nemocnica (č.oprávnenia na výkon PZS: OPP-6895/2006-Oj) v súvislosti s poskytovaním PZS pre spoločnosť ČaSS, s.r.o., ktorá zabezpečuje upratovacie služby vo FN Nitra a 1 kontrolu u poskytovateľa pracovných zdravotných služieb (verejný zdravotník) pre kategóriu prác 1 a 2 - Ing. Laura Hanáková – LH (AHS) v súvislosti s poskytovaním PZS pre spoločnosť SLOV-ITAL s.r.o., Farma Hrušťov, Cabaj-Čápor. Počas týchto kontrol neboli konštatované zásadné nedostatky v dokumentáciách, týkajúcich sa zdravotného dohľadu. Dokumentácia bola vedená v súlade s platnou legislatívou a s ohľadom na charakter prevádzky a existujúce zdravotné riziká. Bola vypracovaná kategorizácia prác, posudky o riziku, predložené boli hodnotenia zdravotných rizík

Môžeme konštatovať, že zdravotný dohľad prostredníctvom tímov pracovnej zdravotnej služby mali zabezpečený až na 1 vyššie uvedený prípad všetky kontrolované subjekty s vyhlásenými rizikovými prácami, resp. aj niektoré organizácie bez rizikových prác s väčším počtom zamestnancov a s výskytom viacerých rizikových faktorov v pracovnom prostredí.

Subjekty bez vyhlásenej rizikovej práce a prevádzkovateľa novovznikajúcich prevádzok predkladali dokumentáciu vypracovanú najmä dodávateľským spôsobom a to najčastejšie verejným zdravotníkom a lekárom.

Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí sú fyzickými osobami – podnikateľmi a nemajú vyhlásené rizikové práce, si zdravotný dohľad nad pracovnými podmienkami a vypracovanie dokumentácie spravidla zabezpečovali pre svoje ambulancie osobne (podľa § 30a ods.8 zák.355/2007 Z.z.).

Zmenami, ktoré priniesla novela zákona č.355/2007 Z.z. od 1.12.2017 upravujúca povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci v § 30, predovšetkým v ods. 1 písm. b) – povinnosť zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30a ods. 3; došlo k skvalitneniu a zvýšeniu úrovne posudzovania zdravotných rizík, ktoré už podľa vyššie uvedenej novely zákona nemôžu vykonávať osoby bez zdravotníckeho vzdelania.

Zdravotný dohľad v spádovej oblasti RÚVZ Nitra vykonávajú najmä nasledovné tímy PZS, ktoré sú držiteľmi oprávnenia ÚVZ SR na výkon predmetnej činnosti:

ProCare, a.s. Bratislava, Duslo a.s., Šaľa, Sanos Vráble, s.r.o., Vráble, TeamPrevent s.r.o., Bratislava, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, OHS, s.r.o., Opatovce nad Nitrou, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice, MEDFIN, pracovná zdravotná služba, a.s., Bratislava, PZS Sante Slovakia, s.r.o., Bratislava, Medison, s.r.o., Košice, MED POINT, s.r.o., Senec, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza.

Vlastnými zamestnancami – tímom PZS majú zdravotný dohľad zabezpečený 2 organizácie: Duslo, a.s. Šaľa a Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra.

Vlastnými zamestnancami – verejným zdravotníkom zabezpečuje zdravotný dohľad 1 organizácia : RÚVZ so sídlom v Nitre.

Úroveň dokumentácie vypracovávanej PZS a verejnými zdravotníkmi je aj napriek výraznému posunu ku kvalite rôzna, v mnohých prípadoch býva dopredu prekonzultovaná na RÚVZ. Spoločnosti s veľkým počtom zamestnancov a určenými rizikovými prácami často s kombináciou viacerých rizikových faktorov sú väčšinou dobre informované o svojich povinnostiach v oblasti ochrany zdravia zamestnancov a aj preventívne lekárske prehliadky vo vzťahu k práci zabezpečujú v súlade so zák. č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

LPP vo vzťahu k práci boli v kontrolovaných prevádzkach so zamestnancami zaradenými na rizikové práce vykonávané v stanovených termínoch a zdravotná spôsobilosť na výkon práce bola potvrdzovaná na predpísaných osobitných tlačivách.

RÚVZ Nitra v sledovanom období roku 2018 subjektom zabezpečujúcim PZS neudelila sankcie za správne delikty súvisiace s vypracovaním dokumentov týkajúcich sa posúdenia zdravotných rizík v pracovnom prostredí a kategorizácie prác vzhľadom na zdravotné riziká pri práci.

V nasledujúcich tabuľkách 13a – 13d sú uvedené údaje o počte vykonaných kontrol terénymi oddeleniami RÚVZ v Nitre zameraných na zabezpečenie vypracovania dokumentov týkajúcich sa posúdenia rizík v pracovnom prostredí a kategorizácie prác vzhľadom na zdravotné riziká pri práci a údaje o uložených sankciách pre zamestnávateľov týkajúcich sa spolupráce s PZS:

Tabuľka č. 13a

PZS vlastnými zamestnancami - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	1	1677	633			2	584
S p o l u							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13b

PZS dodávateľským spôsobom - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	260	6126	1094	71	159	140	1418
S p o l u							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13c

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
Nitra	293	558	1	1119	234
S p o l u					

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4
 **) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného subjektu	Správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. SLOV-ITAL s.r.o. Cabaj Čápor	22 b	Nezabezpečil posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a nezabezpečil vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou	600
	2. Nidec global appliance Slovakia s.r.o. Zlaté Moravce	22 b		15 000
	3. Šabík Michal, Nitra	22 b		200
	4. Rodilla company, Nitra	22 b		2000

Tabuľka č. 13e

Sankcie pre poskytovateľov PZS za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného poskytovateľa PZS	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 alebo ods. 36 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. Nemocnica Košice-	--	-	-

	Šaca a.s.1.súkromná nemocnica, Lúčna 57, Košice – Šaca			
	2. Ing.Laura Hanáková – LH (AHS),Farská 50, Nitra	--	-	-

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V priebehu roka 2018 bolo prešetrovaných 13 hlásení na podozrenie na chorobu z povolania, z toho 7 prípadov v položke 29 - choroby z DNZJ, 4 prípady v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc, 1 prípad v položke 33 – silikóza a 1 prípad v položke 44 – exogénna alergická alveolitída.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet hlásených a prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania zvýšil o 9 prípadov.

Pri prešetrovaní podozrení na chorobu z povolania u zamestnávateľov sa vyskytujú problémy s dodržaním zákonom danej lehoty na vydanie posudku zo šetrenia pracovných podmienok najmä pri ochoreniach z DNZJ. Prešetrovaný zamestnanec vo väčšine prípadov vykonáva v rámci svojej profesie viac pracovných operácií, na viacerých pracovných miestach a na rôznych technologických zariadeniach. Zamestnávatelia väčšinou nedisponujú podrobným hodnotením pracovných činností z hľadiska fyzickej záťaži pri práci K posúdeniu možnej príčinnej súvislosti medzi ochorením a podmienkami práce je potrebné získať od príslušných zamestnávateľov podrobné posúdenie zdravotných rizík pri danej pracovnej činnosti a posúdenie fyzickej záťaže pri vykonávanej práci na danej pracovnej pozícii. Z týchto dôvodov je potrebné predĺžiť lehotu na vydanie posudku zo šetrenia pracovných podmienok a v mnohých prípadoch nie je možné dodržať ani predĺženú 90 dňovú lehotu. Prehľad o prešetrovaných chorobách z povolania je uvedený v nasledujúcej tab. č. 10:

Tabuľka č. 10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania							
Počet prešetr.	Č. položky y Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrenia S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)	
1	29	chronická radiálna a ulnárna epikondylitída vľavo	Hypermarket TESCO Nitra Nitra	mäsiar	S	68 dní	
2	29	dg. DNZJ – TFCC leziál. Dx., PHS I. dx, de Quervain I.	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor pokožovania, operátor sekania kože	S	72 dní	

			dx.				
	3	29	dg. ganglion radiokarpá lneho kĺbu vľavo, synovitída radiokarpá lneho kĺbu	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vráble	operátor na stredisku káble a shiftery	S	134 dní
	4	29	Sycanalis cubiti ldx.stp.opr	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pekár	S	53 dní
	5	29	DNZJ, vibrácie	KTC SK, s.r.o. Nitra	skladník	N	35 dní
	6	29	Sy karpálneho tunela , sy Impingem ent zamrznuté ho ramena	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vráble	operátor montáže, operátor lisov Tige	S	121dní
	7	29	Sy karpálneho tunela	UKF Nitra	Pomocná kuchárka	S	78 dní
	8	33	Sililicosis pulmonum susp.	BMS Bojňanský, s.r.o. Veľké Zálužie	odborný pracovník v stavebníctve, obsluha stavebného stroja, zámočník	N	44 dní
	9	34	Azbestóza v spojeni s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	24 dní
	10	34	Azbestóza v spojeni s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	4 dni
	11	34	Azbestóza v spojeni s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	2 dni
	12	34	Azbestóza v spojeni s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
	13	44	exogénna alergická alveolitída v.s. pri expozícii múčneho prachu	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pracovník pekárenskej výroby- nekvalifikovan ý pracovník	N	41 dní
Spolu	13						

Zdroj: RÚVZ v SR

Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania a pri každom je uvedená položka/položky zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

Záver prešetrenia:

S = súvisí – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bude došetrené na regionálnej alebo celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené = nedoriešené v danom roku, alebo záver nebol stanovený (pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu VZ iného rezortu, inému RÚVZ v SR, pracovník zomrel, adresát neznámy, prešetrenie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia) – uviesť dôvod

Lehota = lehota vypracovania odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania od prijatia žiadosti zo špecializovaného pracoviska po odoslanie stanoviska (§ 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.). Pri nedoriešených prípadoch a v prípade nedodržania maximálnej lehoty 90 dní uviesť aj dôvod v príslušnom stĺpci, napr.: X spoločnosť v likvidácii; 138 dní (objektívizácia hluku zamestnávateľom).

5. Choroby z povolania

V priebehu roka 2018 bolo prešetrovaných 13 hlásení na podozrenie na chorobu z povolania, z toho 7 prípadov v položke 29 - choroby z DNZJ, 4 prípady v položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc, 1 prípad v položke 33 – silikóza a 1 prípad v položke 44 – exogénna alergická alveolitída.

V 10-tich prípadoch bol záver šetrenia pracovných podmienok, ktorý potvrdzoval súvis vzniku choroby s vykonávanou prácou, v 3 prípadoch šetrenie nepreukázalo súvis choroby s vykonávanou prácou.

V položke 29 - choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenia kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín bolo prešetrovaných 7 prípadov v profesiách: -mäsiar, -operátor pokožovania a sekania kože, -operátor na stredisku káble a shiftery, -operátor montáže a operátor lisov Tige, -pekár, -skladník a -pomocná kuchárka.

Zo záverov šetrenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a charakteru vykonávaných pracovných činností bolo konštatované, že v 1 prípade (profesia skladník s dg. vibračná polyneuropathia HK vo firme KTC SK, s.r.o. Nitra zameranej na stavebnú činnosť a montáž kovových konštrukcií) neboli splnené kritériá dlhodobosti, nadmernosti a jednostrannosti zaťaženia. V ostatných 6-tich prípadoch boli vytvorené podmienky pre vznik diagnostikovaného ochorenia a bol skonštatovaný súvis choroby s vykonávanou prácou.

V položke 34 - Azbestóza v spojení s Ca pľúc bolo hlásené podozrenie na chorobu z povolania v 4 prípadoch (profesia robotník v ac výrobe). Choroby zaprášenia pľúc azbestovým prachom každoročne zaznamenávame i napriek tomu, že výroba azbestových materiálov v závode na spracovanie chryzotilu a výrobu ac výrobkov v Slovenskej republike (závod ACZ Nitra, neskôr Ferrenit Nitra) skončila v r. 1998. Prešetrované osoby ochorenie nadobudli počas dlhoročnej expozície pevnému aerosólu s obsahom azbestu nad 10 % v ACZ Nitra, resp. Ferrenit Nitra.

V položke 33 – Silicosis pulmonum susp. bol prešetrovaný prípad, keď otryskávanie pieskom s obsahom voľného oxidu kremičitého pod tlakom vykonával pracovník ako samostatne zárobkovo činná osoba v profesii pieskovač – metalizér cca 8 rokov. Na pracovisku boli vytvorené podmienky pre vznik silikózy, ale v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa samostatne zárobkovo činným osobám choroby z povolania nepriznávajú.

Nakoniec bol prešetrovaný prípad podozrenia na chorobu z povolania v položke 44 – exogénna alergická alveolitída pri expozícii múčnemu prachu u pracovníka pekárenskej výroby

v spoločnosti PENAM Slovakia a.s, Nitra. Vzhľadom na charakter vykonávanej práce, pretrvávajúce zdravotné problémy spojené s diagnózou i mimo pracovného prostredia, ako i nízku koncentráciu pevných aerosólov s nešpecifickým a dráždivým účinkom pri pracovných činnostiach ktoré menovaný na pracovisku vykonával, nebol potvrdený profesionálny pôvod ochorenia.

V položke 29 sa vo všetkých 7 prípadoch predĺžili lehoty vybavenia z dôvodu vyžiadania a vypracovania požadovaných dokladov potrebných k posúdeniu a k vydaniu odborného stanoviska z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania.

S výnimkou ochorení podľa položky 34 sa ostatné prípady vyslovených podozrení na chorobu z povolania nevyskytli v riziku práce 3. alebo 4. kat.

6. Toxické a veľmi toxické chemické látky a zmesi

Dozorná činnosť bola zameraná na plnenie povinností ktoré pre zamestnávateľov vyplývajú z nariadenia vlády č. 355/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Previerky boli zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami.

Na území ktoré dozoruje RÚVZ so sídlom v Nitre sa používajú veľmi toxické látky a toxické látky v priemyselnej výrobe (najviac v Duslo, a.s. Šaľa), v chemických laboratóriách pri výučbe (SPÚ Nitra, UKF Nitra), v diagnosticko-analytických biochemických zdravotníckych zariadeniach (Medirex a.s., Pezinok, biochemické laboratóriá v Nitre) a veterinárnych pracoviskách (Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv Nitra, Plemenárske služby SR, š.p. Bratislava, pracovisko Nitra - Lužianky) a v laboratórnych zariadeniach výskumných pracovísk (Ústav ekológie lesa SR, Zvolen, pobočka biológie drevín Nitra, AgroBiotech-Výskumné pracovisko SPÚ Nitra).

V roku 2018 sme nevydávali súhlas so skladovaním a manipuláciou s veľmi toxickými látkami a zmesami pre nové pracoviská.

V poľnohospodárstve sa v ochrane rastlín toxické a veľmi toxické látky a zmesi vo veľkej miere vylúčili a nahradili sa chemickými prípravkami klasifikovanými ako dráždivé a škodlivé chemické látky a zmesi. Používanie látok a zmesí klasifikovaných ako veľmi toxické sa v sledovanom období a v kontrolovaných subjektoch nezistilo.

V sledovanom období bolo vykonaných celkom 67 kontrol na pracoviskách s výskytom chemických faktorov. Previerky boli zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami. Prevádzkovatelia predkladali na schválenie prevádzkové poriadky a posudky o riziku pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi. Celkovo bolo schválených 57 prevádzkových poriadkov pre práce spojené s vystavením zamestnancov nebezpečným chemickým faktorom, ktorých súčasťou boli posudky o riziku so zaradením pracovných činností do príslušnej kategórie rizika.

Väčšinu prevádzkových poriadkov a najmä posudzovanie zdravotných rizík spracovávali pre zamestnávateľov PZS na dobrej odbornej úrovni. Po konzultáciách s pracovníkmi oddelenia PPL boli nedostatky prevádzkovateľmi odstránené resp. chýbajúce údaje boli doplnené.

Najvýznamnejším podnikom zameraným na chemickú výrobu na území dozorovanom RÚVZ so sídlom v Nitre je spoločnosť Duslo, a. s. Šaľa. Je významný z hľadiska počtu zamestnancov

aj z hľadiska výskytu rizikových faktorov a ich kombinácií. Podnik je zameraný na výrobu priemyselných hnojív, gumárenských chemikálií, prípravkov na ochranu rastlín, disperzných lepidiel typu Duvilax, výrobkov horčíkovej chémie a pod. V podniku v roku 2018 z celkového počtu zamestnancov 1677/336 žien evidujeme exponovaných chemickým faktorom (spôsobujúcim vznik kožných ochorení - 215, nebezpečným chemickým faktorom – 190 a pevným aerosólom - 105). Na všetkých pracoviskách s rizikom chemických faktorov boli zamestnávateľom vypracované prevádzkové poriadky a posudky o riziku so zaradením do príslušnej kategórie.

V roku 2018 bolo komisiou na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami vydaných 78 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (z toho v 4 prípadoch na základe skúšky pred komisiou, v 74 prípadoch na základe predložených dokladov a dĺžke odbornej praxe).

Evidovali sa hlásenia o použití chemických prípravkov na ochranu rastlín a pri DDD činnosti. V roku 2018 bolo evidovaných 103 hlásení o použití chemických prípravkov pri výkone DDD činnosti. Vo všetkých prípadoch sa používali povolené prípravky a práce zabezpečovali osoby s odbornou spôsobilosťou na výkon uvedených činností.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že práce s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami riadia odborne spôsobilé osoby.

Pri kontrolách zameraných na používanie chemických látok, ktoré sú zakázané alebo obmedzené neboli zistené u zamestnávateľov nedostatky.

Poradenská a konzultačná činnosť poskytovaná pracovníkmi oddelenia PPL zamestnávateľom, zamestnancom a projektantom sa v mnohých prípadoch vzťahovala na problematiku chemických faktorov v pracovnom prostredí.

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

Dozorná činnosť bola zameraná na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády č. 356/2006 Z. z. v znení neskorších úprav v praxi. V roku 2018 bolo vykonaných 8 kontrol zameraných na používanie chemických karcinogénov a to v podnikoch : Imunoalergológia Dzurilla s.r.o., Nitra, Matador a.s. Vrábľa, Duslo a.s. Šaľa, Kongsberg Automotive, a.s., Vrábľa, FN Nitra, BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab, s.r.o., Nidec s.r.o., Zlaté Moravce, TREBAN AT s.r.o., Machulince). Kontrolná činnosť bola zameraná hlavne na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na pracoviskách vrátane preventívnych lekárskech prehliadok vo vzťahu k práci, dodržiavanie opatrení na minimalizáciu expozície zamestnancov karcinogénnym a mutagénnym faktorom, vedenie evidencie o zamestnancoch a podmienky skladovania chemických karcinogénov.

V roku 2018 bolo vydané 1 rozhodnutie na činnosti spojené so spracovaním, manipuláciou a so skladovaním chemických karcinogénov a to pre BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab.

Posudzovali sa prevádzkové poriadky a hodnotenie zdravotných rizík zamestnancov exponovaných pri práci s chemickými karcinogénmi používanými na vyššie uvedení pracoviskách. V predložených prevádzkových poriadkoch boli podrobne riešené zásady ochrany zdravia a opatrenia na minimalizáciu expozície zamestnancov.

V spoločnosti BIA Plastic and Plating Technology Slovakia s.r.o., Čab sa pri povrchovej úprave plastových komponentov pre automobilový priemysel používa karcinogén kategórie 1A – oxid chrómový (s obsahom 6-mocného chrómu) na základe autorizácie udelennej ECHA zo dňa 13.3.2017 na dobu nasledujúcich 12 rokov (číslo dokumentu o autorizácii: ECHA/RAC/SEAC: AFA-O-0000006558-63-02/F).Ročná spotreba tejto látky je cca 38,5 t, celkový počet zamestnancov exponovaných oxidu chrómovému je 22 osôb, z toho 1 žena.

Na území dozorovanom RÚVZ Nitra evidujeme 3 subjekty s vyhlásenými rizikovými prácami z dôvodu expozície zamestnancov karcinogénnym látkam.

V dvoch prípadoch ide o expozíciu cytostatikám v zdravotníckych zariadeniach (Fakultná nemocnica Nitra - Oddelenie rádioterapie a klinickej onkológie, lôžková a ambulantná časť a v Špecializovaná nemocnica Sv. Svorada Zobor n.o., Nitra). V roku 2018 boli priebežne upresňované druhy a množstvá cytostatík aplikovaných pacientom parenterálne a intravenózne. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k miernemu zníženiu v počte exponovaných zamestnancov cytostatikám v 2 a 3. kategórii spolu na 60 osôb (z toho 55 žien) .

3-tím subjektom s vyhlásenou rizikovou prácou z dôvodu expozície zamestnancov karcinogénom – tvrdé drevo (dub) je spoločnosť TREBAN AT, s.r.o., Machulince, výroba kvetináčov s počtom exponovaných zamestnancov 2, z toho obaja muži.

Prehľad subjektov ktoré používajú pri svojej činnosti chemické látky s karcinogénnymi a mutagénnymi účinkami v Nitrianskom regióne ako aj počet exponovaných osôb je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia/kateg. podľa NV SR č. 356/2006 Z. z. zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet expono vaných celkom / ženy	Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
NIDEC, s.r.o. Zlaté Moravce (bývalý Secop, s.r.o.)	Gardobond G 4404 A	Carc.1B	4/0	1225 kg
	Gardobond G 4004 E	Carc.1B		1650 kg
	Fenolftaleín	Carc. 1B, MUTA 2	2/2	0,33kg
	Chroman draselný	Carc.1B, MUTA 1B		0,005 kg
	Hydranal – CoulomatOil	Carc.2, MUTA 1B		4,13 l
	chloroform	Carc.2		12,85 l
	CHSK LCK 514 (obs. Dichróman draselný 1%)	Carc.1B, MUTA 1B		13 ks
TESGAL, s. r.o., Vráble Linka povrchovej úpravy kovov	Enthox 747	Carc.1A MUTA.1B	3/0	0 kg
	Finidip 124	Carc.1B, MUTA.2		225 kg
	Pasigal H	Carc.1B, MUTA.2		1350 kg
	Pasigal H2	Carc.1B, MUTA.2		1475 kg
	Pasigal EM	Carc.1B, MUTA.2		0 kg
	Pasigal ZUL	Carc.1A, MUTA.1B		0 kg
	Lanthane TR175 part C	Carc.1B, MUTA.2		750 kg
	Lanthane TR175 part A	Carc.1B, MUTA.2		100 kg
	Pragofos 1932	Carc.2		0 kg
	Pragofos 2202	Carc.2		3990 kg
	Pragofos 2203	Carc.2		5340 kg
	Pragofos 2401	Carc.2		20 kg
	Pragolod AC 202	Carc.2		66800 kg
	Slotoloy Zn 85	Carc.1A MUTA 2		7680 kg
	Slotopas ZNT 81	Carc.1B MUTA 2		13 t
	Slotopas ZNT 71	Carc.1B MUTA 2		25 kg
	Performa 285 Ni-CPL 175	Carc.1A MUTA 2		0 kg
	Tridur Inhibitor	Carc.2		225 kg
	Primion 240 Purifier 1	Carc.2		275 kg
	Lanthane yellow 334	Carc.1B MUTA 2		500 kg
Lanthane yellow 335 A	Carc.1B MUTA 2	500 kg		

	Tridur ZNNI H7	Carc.1B MUTA 2		175 kg
TESGAL, s. r.o. Vráble Chemické laboratórium	Dvojchroman sodný dihydrát	Carc.1B,MUTA.1B	2/2	20 g
	Fenolftalein indikátor CS	Carc1B,MUTA.2		4 g
	Kyvetový test na CHSKer	Carc1A,MUTA.1B		85 ks amp (85 g)
Kongsberg Automotive, s.r.o., Vráble	Technomelt – PUR 4663	Carc.2	46/46	329, 253 l
Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv, Nitra	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	11/10	2ml/1 analýza
	Benzén	Carc. 1A, MUTA 1B	11/10	75 ml/1 analýza
	Dichlórmetán	Carc.2	11/10	1-100ml /1analýza
	1,4-dioxán	Carc. 2	11/10	5-50ml/1analýza
	Fenol	MUTA 2	11/10	2,5,g/500ml vody
	Chloroform	Carc. 2	11/10	1-100ml/analýza
TREBAN AT, s.r.o. Machulince	Tvrde drevo – dub	Carc. 1A	2/2	50m ³
KTL ZM a.s., Zlaté Moravce Chemické laboratorium	Fenolftalein indikátor CS	Carc 1B	3/3	20 g
	Kyvetový test na CHSKer	Carc1A, MUTA1B		85 ks amp (85 g)
	KBrO3	Carc.1B		84 g
	1-naftylamín	Carc.1A		3
	Tetrahydrofurán	Carc. 2		14,5 l
KTL ZM a.s., Zlaté Moravce Linka povrchovej úpravy	Bonderite M-Zn 2742	Carc.2	9/3	1, 15 t
	Bonderite M-Zn 2748	Carc.2		15, 4 t
DUSLO, a.s. Šaľa	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	28/2	14 493 t
	Hydrazín hydrát 24%	Carc. 1B	18/0	2,19 kg
	Formaldehyd (37 % vodný roztok)	Carc. 2	14/6	28 600 t
DUSLO, a.s. Šaľa Odd. centrálnych laboratórií	Anilín	Carc. 2, MUTA 2	2/2	10 ml
	Dichroman draselný	Carc. 1B, MUTA 1B	18/18	430 g
	Fenol	MUTA 2	4/2	4,2 kg
	Formaldehyd (37 % vodný roztok)	Carc. 2	6/6	96,8 l
	Chinolín	Carc.1B, MUTA 2	4/4	5 ml
	Chlorid kobaltnatý	Carc. 1B	4/4	10 g
	Chroman draselný	Carc. 1B, MUTA 1B	4/4	11 g
	Síran hydrazínu	Carc. 1B	4/4	1,5 g
Plastcom spol. s r.o., Nitra	FR-Masterbatch 9010PE	Carc.2	11/0	12627 kg
	MC 25	Carc. 2	11/0	7125 kg
	MC HD	Carc. 2	11/0	200 kg
	MC 8	Carc. 2	11/0	7715 kg
Matador Automotive Vráble, a.s.	Bonderite M-AD 337	Carc. 1A	8/1	220 l
	Bonderite M – PT 54 NC	Carc. 1A		166,5 l
	Bonderite M – AD Ni 3	Carc. 1A		15 l

FN Nitra, Špitálska 1, Nitra	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	40/38	18455 ks amp
ŠN Sv.Svorada Zobor,n.o., Nitra	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	18/16	7054 ks amp
Ambulancia klinickej onkológie PLK Medicentrum Dzurilla , Nitra	Cytostatiká	proces s r.ch.k.	2/1	907 ks ampúl
AXSON Central Europe s.r.o., Továrenská 49, Zlaté Moravce	Prípravky na povrchovú úpravu kovov s obsahom izokyanátov (MDI, TDI)	Carc. 2	24/2	328 t
Bia Plastic and Plating technology Slovakia s.r.o., Čab	Oxid chrómový – Autorizácia, ECHA/RAC/SEAC: AFA- O-0000006558-63-02/F, 13.3.2017, na 12 rokov	Carc. 1A, MUTA 2	22/0	21,2 t
	ElpelytPearlbrite K5	Carc. 1A, MUTA 1B		0,9 t
	Adhemax PA NI 1	Carc. 1A, MUTA 1B		9,15 t
	Chlorid nikelnatý	Carc. 1A, MUTA 1B		5,35 t
	Síran nikelnatý	Carc. 1A, MUTA 2		43,3 t
	HSO Electroless Nickel	Carc. 1A, MUTA 1B		11,95 t
	HSO Nickel 110Brightness	Carc. 1A, MUTA 1B		0,55 t
	VopchromLosung	Carc. 1A, MUTA 1B		39,6 t
	Nanocolor Cod 1500	Carc. 1B		240 ml
	Chroman draselný	Carc. 1A, MUTA 1B		66,66 g
	Bromidbromate Standard solution	Carc. 1B		30 l

V nasledujúcej tabuľke č. 5a je uvedených 5 karcinogénov, ktorým je v Nitrianskom regióne exponovaných najviac osôb:

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR - najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	Stavebný materiál s obsahom azbestu	Carc. 1A	127	0	23

2.	Prípravky používané pri povrchovej úprave kovových a plastových výrobkov (obsahujú izokyanáty, nikel, ...)	Carc. 1A, Carc.1B, Carc.2, Mut. 1B, Mut.2, Repr.toxické	120	54	7
3.	Cytostatiká	Proces s rizikom chem.karcinogenity	59	55	3
4.	Anilín	Carc. 2, Muta 2	39	12	2
5.	Formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	Carc. 2	28	6	3

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

V rámci dozornej činnosti zameranej na uplatňovanie legislatívnej úpravy – nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci sa v spolupráci s NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov RÚVZ v Nitre vykonalo 6 kontrol zabezpečenia búracích prác na stavbách s použitými materiálmi z azbestocementu. Pri posudzovaní projektových dokumentácií boli stavebníci upozorňovaní na plnenie povinností pri likvidácii stavebných materiálov s obsahom azbestu.

Bolo vydaných 116 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo odsúhlasené v 98 prípadoch, v interiéri - predovšetkým bytové jadrá sa posudzovali v 18-tich prípadoch.

Vo všetkých prípadoch boli žiadatelia držiteľmi oprávnenia na výkon uvedených činností vydaného ÚVZ SR.

Spolu so žiadosťou o vydanie súhlasu na uvedené činnosti boli prevádzkovateľmi predkladané prevádzkové poriadky, ktoré obsahovali posudky o riziku, opis činností a pracovných postupov pri práci s materiálmi obsahujúcim azbest, plánované aj vykonané opatrenia na zníženie expozície zamestnancov prachu z azbestu pri búracích prácach a plán práce.

Prehľad subjektov, ktoré v roku 2018 v Nitrianskom regióne realizovali na základe súhlasu RÚVZ so sídlom v Nitre búracie a rekonštrukčné práce spojené s odstraňovaním stavebných materiálov s obsahom azbestu a počet exponovaných zamestnancov pri týchto činnostiach je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia / kateg. * Podľa NV SR č. 356/2006 Z.z. zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných osôb celkom	Výsl. Merania / množstvo spotrebovaných látok / rok **
OSBD Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	11	2 t 980 m ²
DilmunSystem, s.r.o., Bratislava	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	410 m ² 10,5 t
Ellio, s.r.o., Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	660 m ² 21 t

Cobra – Milan Marčan, Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	68 t
KORRAL, s.r.o., Galanta	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	20 m ²
TECHNOSPOL Slovakia s.r.o., Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	2	1,15 t
Astana, s.r.o., Poprad	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	1 460 m ² 3 t
KOVOMAT SLOVAKIA, s.r.o., Žilina	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	3,5 t 420 m ²
BBC Consulting, s.r.o., Nitra	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	61,35 t
Eisen, s.r.o., Šaľa	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	3	6 t
Nikin, s.r.o., Bajč	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	11	500 m ² 26,2 t
ARGUSS, s.r.o., Prešov	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	200 m ²
KVP J+V s.r.o., Levice	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	3,4 t
PROFI-DEMONT s.r.o., Detva	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	8	7,5 t
Azbestgroup, s.r.o., Poprad	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	5 t
Concret s.r.o., Boleráz	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	7	193 m ² 36,1 t
ReTrash, s.r.o., Kremnica	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	15,9 t
Miloš Medvegy REKOSAN, Ondrejovce	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	5,5 t
Tibor Tóth	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	3 t
Zilizi s.r.o., Tešedíkovo	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	0,8 t
STAVBA A INŽINIERING, s.r.o., Vráble	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	2	6 t
SH Klampiarstvo s.r.o., Tajná	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	4	7 t 600 m ²
TORRE s.r.o., Tešedíkovo	Likvidácia materiálu s obsahom azbestu	Carc. 1A	5	1 t

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	290		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	38		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	-		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	-		
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	1		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	116		
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	26/1		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné (Prer.konanie, Zastav. konanie)	44		
S p o l u:	515		
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia (rozhodnutím)	- 3		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-		
E. Záväzná stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	56		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	34		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	91		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	-		

Komentár k tab. č. 2 :

V uvádzanom počte 290 vydaných rozhodnutí o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky, návrhoch na zmenu v ich prevádzkovaní a návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky sú zahrnuté aj rozhodnutia týkajúce sa chránených dielní. V roku 2018 bolo vydaných 10 rozhodnutí na uvedenie priestorov chránených dielní do prevádzky.

Samostatným rozhodnutím boli posúdené a schválené prevádzkové poriadky pre jednotlivé rizikové faktory v pracovnom prostredí (najčastejšie pre chemické faktory, hluk, biologické faktory, záťaž teplom a chladom pri práci) v 38 prípadoch.

V roku 2018 bolo vydané 1 rozhodnutie na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a to pre spoločnosť BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab, ktorá používa karcinogén kategórie 1A a 1B v galvanizačných linkách na povrchovú úpravu plastových výrobkov pre automobilový priemysel.

V sledovanom roku bolo vydaných 116 posudkov na odstraňovanie stavebného materiálu obsahujúceho azbestocement zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo odsúhlasené v 98 prípadoch, v interiéri - predovšetkým bytové jadrá sa posudzovali v 18-tich prípadoch. Vo všetkých prípadoch boli žiadatelia držiteľmi oprávnenia na výkon uvedených činností vydaného ÚVZ SR.

V hodnotenom roku 2018 bolo vydaných celkom 26 rozhodnutí na zaradenie prác do príslušných kategórií (z toho počtu zaradenie do kategórie RP: 25 rozhodnutí, vyradenie z kategórie RP: 1 rozhodnutie).

V roku 2018 bolo vydaných spolu 44 rozhodnutí o prerušení konania z dôvodu vyžiadania si doplnenia podaní o potrebné doklady alebo rozhodnutí o zastavení konania v prípadoch, keď žiadateľ svoje podanie o požadované dokumenty v určenom termíne nedoplnil.

V roku 2018 boli nariadené rozhodnutím opatrenia v 3 prípadoch. Opatrenia na odstránenie nedostatkov podľa § 12 ods.3 písm. e) zákona č. 355/2007 Z.z. (zákaz alebo obmedzenie prevádzky v budovách a zariadeniach, ktoré môžu ohroziť verejné zdravie) boli uložené 2 subjektom. V treťom prípade bolo nariadené opatrenie podľa § 48 ods. 4 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z. za účelom predchádzania ohrozenia verejného zdravia (zákaz výroby, úpravy, úschovy, dopravy, dovozu, predaja a iného nakladania s vecami - stavebný odpad s obsahom azbestu, ktorými sa môžu šíriť ochorenia u ľudí, prípadne príkaz na ich neškodné odstránenie).

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	1461
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	-
Šetrenie petícií	-
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	42
Odborné stanoviská (expertízy)	210
Konzultácie	3116
Poradenstvo - individuálne	310
- skupinové	5

Iné činnosti*	
---------------	--

*napr. posúdenie fyzickej záťaž, psychickej pracovnej záťaž, odbery vzoriek vôd a pod.
 Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“.

Komentár k tab. č. 3 :

Oddelenie PPL RÚVZ Nitra v roku 2018 uskutočnilo výkon štátneho zdravotného dozoru ukončený záznamom v 1461 prípadoch.

V roku 2018 oddelenie PPL prešetrovalo 42 podnetov na výkon ŠZD, z toho 7 podnetov bolo podaných v roku 2017 a doriešených v roku 2018.

Podnety sa týkali hlavne vykonávania činností bez kladného posudku orgánu verejného zdravotníctva, nevyhovujúcich pracovných podmienok na pracoviskách (nedostatočná údržba a čistenie hygienických zariadení, absencia hodnotenia zdravotných rizík na pracovisku, nadmerná záťaž teplom, nadmerná hlučnosť a prašnosť na pracovisku, prekračovanie hmotnostných limitov pri ručnej manipulácii s bremenami, nedodržiavanie opatrení na ochranu zdravia zamestnancov pri práci zo strany zamestnávateľa, teplo na pracoviskách v letných mesiacoch, nezabezpečenie pitného režimu na pracoviskách počas mimoriadne teplých dní), nedostatočného posúdenia resp. neinformovania o výsledkoch posúdenia rizík na pracovisku, neposkytovania potrebných osobných ochranných pracovných prostriedkov a čistiacich prostriedkov, obťažovania obyvateľov hlukom a prachom z činnosti prevádzky, neplnenia si povinností pri odstraňovaní stavebného materiálu s obsahom azbestu zo stavieb, a pod.

V 9 – tich prípadoch sa šetrením v rámci výkonu ŠZD preukázala opodstatnenosť podnetov, v 4 – roch prípadoch bol podnet čiastočne opodstatnený, v 5-tich prípadoch bol podnet odstúpený na riešenie kompetentným organizáciám. V ostatných prípadoch boli prevádzkovateľom nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov (3 prípady) resp. bolo s týmito prevádzkovateľmi začaté správne konanie (6 prípadov).

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Nitra	7	22	29	-

Komentár k tab. č. 4 :

V roku 2018 bolo komisiou na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami vydaných 78 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (z toho v 4 prípadoch na základe skúšky pred komisiou, v 74 prípadoch na základe predložených dokladov a dĺžke odbornej praxe).

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	104
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	6

Komentár k tab. č. 5b :

RÚVZ Nitra v roku 2018 prijalo 104 oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb, z toho odstraňovanie v exteriéroch bolo oznámené v 86 prípadoch, v interiéri - predovšetkým v bytových jadrách v 18-tich prípadoch. Bolo uskutočnených 6 kontrol po oznámení o začatí prác na odstraňovaní azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	-	
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 zákona č. 355/2007 Z. z.)	6	20 800
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	-	-

Komentár k tab. č. 6 :

V rámci sankčných opatrení bolo na Oddelení PPL RÚVZ Nitra v roku 2018 v správnom konaní právny subjektom uložených 6 pokút za iné správne delikty (§ 57 ods. 50 zákona č. 355/2007 Z. z.).

Pokuty za iné správne delikty (v celkovej sume 20 800 Eur) sa týkali porušenia povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z ustanovení § 52 ods. 1 zákona 355/2007 Z.z. a to predovšetkým povinnosti: predložiť na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na uvedenie priestorov do prevádzky a do času kladného posúdenia zdržať sa vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností, ďalej povinnosti kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdravie škodlivé faktory životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré používajú pri svojej činnosti alebo ktoré pri ich činnosti vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi, posudzovať zdravotné riziká z expozície faktorom práce a pracovného prostredia, zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou

Pokuta bola v 1 prípade uložená za nedodržiavanie povinností pri odstraňovaní stavebného materiálu s obsahom azbestu zo stavieb (pri búracích prácach).

Komentár k tab. č. 7 – chránené pracoviská:

V sledovanom období roku 2018 bolo na základe žiadostí jednotlivých subjektov posúdených celkom 16 pracovísk na ktorých zabezpečovali práce osoby so zdravotným postihnutím, z toho v 10 prípadoch bolo vydané rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky a v 6 prípadoch bolo vydané stanovisko k zmenám na existujúcich pracoviskách s prideleným štatútom chránenej dielne/pracoviska.

V roku 2018 zamestnanci oddelenia PPL RÚVZ so sídlom v Nitre vykonali previerky v 5 spoločnostiach, pre ktoré už boli orgánom na ochranu zdravia vydané rozhodnutia na uvedenie priestorov pracovísk do prevádzky a na uvedených pracoviskách pracovné činnosti vykonávali zamestnanci so zdravotným obmedzením. Boli to nasledovné subjekty:

- EUROtoner, s.r.o., Rastislavova 12, Nitra, ktorej predmetom činnosti je predaj kancelárskych potrieb a repasovanie tonerov, s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 3 z toho 2 ženy.
- SKIPPI s.r.o. Veľké Zálužie, ktorej predmetom činnosti je výroba nábytku s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 7 z toho 6 ženy.
- Knihkupectvo a antikvariat Pod Vŕškom s.r.o., Inovecká 21, Nitra, ktorej predmetom činnosti je predaj s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 2 z toho 1 žena.
- Marián Košút, predajňa zlatníctva a športového tovaru Župná ul. č. 24 v Zlatých Moravciach s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 1 z toho 1 žena.
- Pro-Hand s.r.o., Kráľová nad Váhom, šijacia dielňa s počtom zamestnancov so zdravotným postihnutím 2 z toho 2 ženy.

Tabuľka č. 8

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Nitra	13		6	26				18		

A – azbest	N – neionizujúce žiarenie
B – biologické faktory	P – psychická pracovná záťaž
C – chemické faktory	R – bremená
H – hluk	V – vibrácie
K – karcinogénne a mutagénne faktory	Z – zobrazovacie jednotky

Overovanie dodržiavania legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa poskytovania informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci bolo realizované aj prostredníctvom dotazníkov informovanosti zamestnancov. Anonymné kontrolné listy - tzv. dotazníky informovanosti zamestnancov boli zamerané na rizikové faktory: azbest (13), chemické faktory (6), hluk (26), bremená (18).

Tabuľka č. 9

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2017

Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR						
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR		80	5			85
FO – slobodné povolanie						

FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu		80	5			85
Verejná obchodná spoločnosť						
Spoločnosť s ručením obmedzeným		165	258	37	2	462
Komanditná spoločnosť				1		1
Nadácia						
Nezisková organizácia						
Akciová spoločnosť			15	39	3	57
Družstvo						
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik				3		3
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia						
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod						
Združenie (zväz, spolok)						
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						
Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)			4			4
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)						
Právnické osoby spolu		165	277	80	5	527
Spolu:		245	282	80	5	612

Zdroj: RÚVZ v SR

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania							
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrenia S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)	
1	29	chronická radiálna a ulnárna epikondylitída vľavo	Hypermarket TESCO Nitra Nitra	mäsiar	S	68 dní	
2	29	dg. DNZJ – TFCC lezial. Dx., PHS I. dx, de Quervain I. dx.	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor pokožovania, operátor sekania kože	S	72 dní	
3	29	dg. ganglion radiokarpálneho kĺbu vľavo, synovitída radiokarpálneho kĺbu	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor na stredisku káble a shiftery	S	134 dní	
4	29	Sycanalis cubiti ldx.stp.opr	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pekár	S	53 dní	
5	29	DNZJ, vibrácie	KTC SK, s.r.o. Nitra	skladník	N	35 dní	
6	29	Sy karpálneho tunela, sy Impingement zamrznuté ho ramena	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor montáže, operátor lisov Tige	S	121 dní	
7	29	Sy karpálneho tunela	UKF Nitra	Pomocná kuchárka	S	78 dní	
8	33	Silicosis pulmonum susp.	BMS Bojňanský, s.r.o. Veľké Zálužie	odborný pracovník v stavebníctve, obsluha stavebného stroja, zámočník	N	44 dní	

	9	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	24 dní
	10	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	4 dni
	11	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	2 dni
	12	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
	13	44	exogénna alergická alveolitída v.s. pri expozícii múčneho prachu	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pracovník pekárenskej výroby- nekvalifikovaný pracovník	N	41 dní
Spolu	13						

Zdroj: RÚVZ v SR

Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania a pri každom je uvedená položka/položky zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

Záver prešetrenia:

S = súvisí – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bude došetrené na regionálnej alebo celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené = nedoriešené v danom roku, alebo záver nebol stanovený (pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu VZ iného rezortu, inému RÚVZ v SR, pracovník zomrel, adresát neznámy, prešetrenie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia) – uviesť dôvod

Lehota = lehota vypracovania odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania od prijatia žiadosti zo špecializovaného pracoviska po odoslanie stanoviska (§ 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.). Pri nedoriešených prípadoch a v prípade nedodržania maximálnej lehoty 90 dní uviesť aj dôvod v príslušnom stĺpci, napr.: X spoločnosť v likvidácii; 138 dní (objektívizácia hluku zamestnávateľom).

Komentár a podrobnejšie údaje o prešetrovaných prípadoch – vid' kapitola č. 4. a 5.

Tabuľka č. 12

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	84	90	157
Biologický materiál			
Genetická toxikológia			
Hluk	320	960	960
Vibrácie			
Optické žiarenie ²⁾			

Elektromagnetické pole			
Mikroklimatické podmienky	7	28	88
Ionizujúce žiarenie			
S p o l u :	411	1078	1205

Vysvetlivky:

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Počet vzoriek sú komodity, každá označená ako „kód vzorky“ v centrálnom príjme a na ktoré sa vydáva protokol o skúškach.

Počet ukazovateľov sa nenásobí počtom paralelných stanovení.

Počet analýz je počet paralelných stanovení ukazovateľov.

Pri fyzikálnych faktoroch sa v kolónke:

počet vzoriek uvedie **počet meraných miest**, napr. vysielateľ, miestnosť, stroj, označené ako kód vzorky v centrálnom príjme

počet ukazovateľov uvedie **počet fyzikálnych veličín** (napr. teplota, relatívna vlhkosť, prúdenie vzduchu = 3 ukazovatele), odmeraných na meracích miestach

počet analýz uvedie sa **počet uskutočnených odčítaní**.

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami (vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov), alebo inými pracoviskami, v rámci ktorých sa objektívizácia vykonáva.

Posúdenie fyzickej záťaže a psychickej pracovnej záťaže (počet hodnotených profesií), metódy merania a hodnotenia **uvedte v komentári**.

Záver z protokolov o meraní a analýz škodlivých faktorov v pracovnom prostredí, ktoré sú vykonané odborom laboratórných činností RÚVZ Nitra (počet objektívizácií v pracovnom prostredí v roku 2018 vykonaných Odborom laboratórných činností RÚVZ so sídlom v Nitre - 1205) sú použité pre hodnotenie zdravotných rizík v rozhodovacom konaní RÚVZ.

Tabuľka č. 13a

PZS vlastnými zamestnancami - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	1	1677	633			2	584
S p o l u							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13b

PZS dodávateľským spôsobom - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*			
RÚVZ	Tímom PZS	Lekárom	Verejným zdravotníkom

	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	260	6126	1094	71	159	140	1418
Spolu							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13c

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
Nitra	293	558	1	1119	234
Spolu					

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného subjektu	Správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. SLOV-ITAL s.r.o. Cabaj Čápor	22 b	Nezabezpečil posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a nezabezpečil vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou	600
	2. Nidec global appliance Slovakia s.r.o. Zlaté Moravce	22 b		15 000
	3. Šabík Michal, Nitra	22 b		200
	4. Rodilla company, Nitra	22 b		2000

Sankcie pre poskytovateľov PZS za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného poskytovateľa PZS	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 alebo ods. 36 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. Nemocnica Košice-Šaca a.s.1.súkromná nemocnica, Lúčna 57, Košice – Šaca	--	-	-
	2. Ing.Laura Hanáková – LH (AHS),Farská 50, Nitra	--	-	-

Podrobný komentár k tab. č. 13a, 13b, 13c, 13d a 13e je uvedený v kapitole č. 3. Zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby.

9. Podpora zdravia pri práci

V roku 2018 bolo v rámci Poradne ochrany a podpory zdravia pri práci pracovníkmi oddelenia PPL (vrátane pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením) poskytované

- individuálne poradenstvo pre zamestnancov ako aj pre zamestnávateľov v 310 prípadoch (z toho v 63 prípadoch sa poradenstvo týkalo problematiky ionizujúceho žiarenia a laserov)

- skupinové poradenstvo zamerané na problematiku zdravotných rizík v pracovnom prostredí pre podniky Jaguár Land Rover Slovakia s.r.o., Bratislava, Medirex a.s., Pezinok, Cesty Nitra, a.s., Nitra SECOP s.r.o., Zlaté Moravce, Duslo Šaľa, a.s. a ďalšie.

V rámci individuálneho poradenstva sa klienti najčastejšie informovali o možné zdravotné následky vystavenia pracovníkov rizikovým faktorom pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi, karcinogénnymi faktormi, hlukom, vibráciám, ionizujúcemu žiareniu a laserom, a iným. Otázky boli zamerané na možnosti účinnej ochrany pred týmito rizikovými faktormi a povinnosti zamestnávateľov zabezpečiť primerané a účinné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov. V 1 prípade (problematika negatívneho ovplyvňovania elektromagnetického žiarenia z elektrických rozvodov) na zdravie bolo pracovníkmi POZPP klientovi odporúčané navštíviť iné zdravotnícke zariadenie.

Overovanie dodržiavania legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa poskytovania informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci bolo realizované prostredníctvom dotazníkov. Anonymné kontrolné listy - tzv. dotazníky informovanosti zamestnancov boli zamerané na rizikové faktory: hluk, chemické faktory, karcinogény a prácu so zobrazovacími jednotkami.

Odborné konzultácie - poradenstvo bolo v mnohých prípadoch (v roku 2018 bolo zaevidovaných cca 3116 telefonických aj osobných konzultácií) poskytnuté pracovním

zdravotným službám (napr. Falck Healthcare, a.s. Bratislava, ProCare, a.s. Bratislava, Duslo a.s., Šaľa, Sanos Vráble, s.r.o., TeamPrevent s.r.o., Bratislava, Medicínske centrum Nitra, s.r.o., Nitra, OHS, s.r.o., Opatovce nad Nitrou, MIOMED, s.r.o., Bratislava, Fakultná nemocnica L. Pasteura Košice, MEDFIN, pracovná zdravotná služba, a.s., Bratislava, PZS Sante Slovakia, s.r.o., Bratislava, Medison, s.r.o., Košice, MED POINT, s.r.o., Senec, Falck Healthcare, a.s., Bratislava, BOZPO, s.r.o., Prievidza a ďalšie).

Dvaja pracovníci Oddelenia PPL sú lektormi odborných kurzov určených pre bezpečnostných technikov ako aj pre problematiku týkajúcu sa práce s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami resp. pre problematiku týkajúcu sa práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie organizovaných Agroiňstitútom Nitra. Aktuálne informácie s problematikou ochrany zdravia pri práci so zdrojmi laserového a ionizujúceho žiarenia sú zverejnené na webovej stránke úradu.

10. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)	
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)					
6	-	-			2	

Prednášková činnosť:

1. Agroiňstitút, Nitra – odborné vzdelávanie pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, Ing. E.Halzlová, MPH – 4x
2. Agroiňstitút, Nitra – odborné vzdelávanie pre práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie, Ing. E.Halzlová, MPH – 2x

Iné činnosti :

1. Aktualizácia informácií uvádzaných v novele zákona č. 355/2007 Z.z. – týkajúce sa povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia pri práci - § 30 ods. 1 písm. k) na internetovej stránke RÚVZ Nitra
2. V súvislosti s prijatím novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany boli aktualizované informácie na internetovej stránke RÚVZ Nitra a formuláre pre elektronické podania na portáli slovensko.sk.

Členstvo v poradných zboroch HO HH SR:

- Mgr. Trebichalský – Poradný zbor HH SR pre odbor Ochrana zdravia pred žiarením
  - člen pracovnej skupiny za účelom vypracovania odborného usmernenia hlavného hygienika SR, ktoré bude upravovať postup pri zaraďovaní činností s laserovými zariadeniami do kategórií prác.

- Ing. Eleonóra Halzlová, MPH – Poradný zbor HO HH SR pre PPLaT

Členstvo v komisiách:

Ing. Eleonóra Halzlová, MPH – vedúca oddelenia PPL je členkou nasledujúcich komisií:

1. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a prípravkami a s toxickými látkami a prípravkami zriadenej RÚVZ Nitra
2. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne využitie zriadenej RÚVZ Nitra
3. Mgr. Jeden pracovník Pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením je

11. Vyhodnotenie Dohody o spolupráci a koordinácii činností medzi ÚVZ SR a NIP v oblasti ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci zo dňa 15.3.2011 (zaslaná listom č. OPPL/2362/2011-Oj zo dňa 15.3.2011)

Článok 7 Spolupráca regionálnych hygienikov a inšpektorov práce

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
RÚVZ Nitra	1	Farquell s.r.o., Nitra,

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vyplývajú z Dohody o spolupráci a koordinácii činností uzatvorenej medzi ÚVZ SR Bratislava a NIP Košice dňa 15.3.2011.

V roku 2018 bola spoločná kontrola s IP Nitra uskutočnená aj za účasti 2 inšpektorov SLIC (Senior Labour Inspectors Committee – Výbor vedúcich predstaviteľov inšpekcii práce, Luxemburg) dňa 24.10.2018. Zo strany SLIC bola inšpekcia zameraná zároveň aj na komplexné hodnotenie zamerania a činnosti Oddelenia PPL RÚVZ Nitra a Oddelenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci IP Nitra a hodnotenie spolupráce medzi obidvomi inštitúciami.

Kontrola bola uskutočnená v spoločnosti Farguell Nitra, s. r. o., Dolné Hony 8, Priemyselný park Nitra – Sever, podnik je zameraný na výrobu jednoduchých výrobkov z kovu, opracovanie kovu jednoduchým spôsobom, s celkovým počtom 74 zamestnancov, z toho 61 zamestnancov v 3. kategórii práce z dôvodu rizikového faktora hluk.

Štátny zdravotný dozor bol zo strany Oddelenia PPL RÚVZ Nitra zameraný na kontrolu plnenia povinností zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci (zákon č. 355/2007 Z.z.), kontrolu úrovne pracovných podmienok a kontrolu plnenia povinností zamestnávateľa vyplývajúcich z určenia rizikových prác v prevádzke. Pri výkone ŠZD boli použité dotazníky informovanosti zamestnancov – pre rizikový faktor hluk, ktoré zamestnanci vyplnili a odovzdali. Pri ŠZD boli zamestnancami Oddelenia PPL RÚVZ Nitra zistené nedostatky,

ktoré boli na mieste prerokované s prevádzkovateľom a boli stanovené termíny na ich odstránenie.

Okrem spoločných kontrol sme s inšpektormi práce spolupracovali pri výkone štátneho zdravotného dozoru pri kolaudačných konaniach, pri konaniach o zmene účelu užívania stavieb alebo pri šetrení podnetov a sťažností zo strany zamestnancov poukazujúcich na porušovanie povinností zamestnávateľov v oblasti ochrany zdravia pri práci. V rámci týchto previerok bola spolupráca a vzájomné poskytovanie informácií na dobrej úrovni. V súvislosti s uvedeným sa neriešilo vyšetrovanie príčin pracovných úrazov a povoľovanie práce nadčas.

Koordinácia spoločných dozorných aktivít, vzájomné poskytovanie informácií a výmena skúseností pri riešení problémov je predmetom pracovných stretnutí zástupcov orgánov verejného zdravotníctva a inšpektorov práce uskutočňovaných v rámci Nitrianskeho kraja v štvrtročných intervaloch. V roku 2018 sa konali 4 pracovné stretnutia za účasti pracovníkov oddelenia PPL RÚVZ v Nitrianskom kraji a Inšpektorátu práce Nitra, na ktorých bola skonštatovaná dobrá spolupráca oboch inštitúcií.

V roku 2018 sa oddelenie PPL RÚVZ Nitra nevyjadrovalo k udeleniu certifikátu „Bezpečný podnik“.

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Nitriansky	RÚVZ Nitra	Duslo a.s. Šaľa, prevádzka SBU Energetika, prevádzka T II - Tepláreň	B	-

Poznámka: K tabuľke uveďte komentár o celkovom počte vybraných organizácií (z toho počet v kategórii A a počet v kategórii B), celkový počet uložených opatrení a dôvody ich uloženia, uveďte problémy a nedostatky, s ktorými ste sa pri kontrolách stretli.

Každý RÚVZ v sídle kraja vypracuje samostatne vyhodnotenie kontrolnej činnosti v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

RÚVZ Nitra vykonal v roku 2018 v súčinnosti so SIŽP Nitra 1 spoločnú previerku - koordinovanú kontrolu podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o zabezpečení prevencie voči závažným priemyselným haváriám v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z.

Koordinované kontroly boli zamerané v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. na plnenie povinností na ochranu zdravia pri pracovných činnostiach spojených s vystavením zamestnancov chemickým faktorom pri práci a na dodržiavanie povinností v oblasti nakladania s priemyselnými odpadovými vodami a nebezpečnými odpadmi.

Kontrola v Dusle a.s., Šaľa, prevádzka, prevádzka SBU Energetika, prevádzka T II - Tepláreň preukázala, že kontrolovaný subjekt má vypracovanú a schválenú bezpečnostnú správu a každoročne posúdené aj zmeny a doplnky bezpečnostnej správy, schválené prevádzkové poriadky pre jednotlivé činnosti, havarijné plány, je určená zodpovedná osoba pre zabezpečenie prevencie voči závažným priemyselným haváriám. Spoločnosť zabezpečuje dohľad nad pracovnými podmienkami a nad zdravím zamestnancov vlastnou zdravotnou službou. Pri kontrole neboli zo strany RÚVZ zistené porušenia zákona č. 128/2015 Z. z..

12. Výkony štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s chemickou legislatívou

Tabuľka č. 15a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických	P o č e t rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§13 ods.4 písm. a) zákona č.355/2007 Z. z.)	28	
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	1 (a)	
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z. z.)	116	-

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi.

V komentári osobitne uveďte, či sa jednalo o schvaľovanie prevádzky s expozíciou zamestnancov karcinogénom, mutagénom, látkam reprodukčne toxickým.

(a) - Rozhodnutie bolo vydané pre spoločnosť BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab, ktorá používa karcinogény kategórie 1A a 1B v galvanizačných linkách na povrchovú úpravu plastových výrobkov pre automobilový priemysel.

Tabuľka č. 15b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-

Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	103
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia*. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

* Údaje od RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.
V komentári uveďte dôvody prijatia rozhodnutia.

Tabuľka č. 15c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z.	Podľa	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z.:	(ods.33,písm.i) ods.22, písm.b)	4	17 800
Pokuty uložené za správne delikty podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	
Poriadkové pokuty uložené podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	

Tabuľka č. 15d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	-

13. Personalistika

Tabuľka č. 16

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
0	4	3	1	0	0	0	8

VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Mgr. Bc.)

VŠ iní – iní zdravotnícki pracovníci a iní odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním

DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHE – asistenti hygieny a epidemiológie

SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní – chemickí laboranti, iní odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním

V roku 2018 v personálnom obsadení oddelenia nenastali zmeny oproti predchádzajúcemu roku.

Výkon štátneho zdravotného dozoru v rámci zákona č. 355/2077 Z.z. pre problematiku PPL v Nitrianskom regióne na oddelení PPL v súčasnosti zabezpečuje 6 pracovníkov – štátnych zamestnancov (vedúca oddelenia - iný zdravotnícky pracovník s vysokoškolským vzdelaním, 4 VŠ so zdravotníckym vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo a 1 DAHE).

Z celkového počtu 8 zamestnancov oddelenia PPL 2 pracovníci tvoria Pracovnú skupinu ochrany zdravia pred žiarením, organizačne začlenenú pod oddelenie PPL (2 VŠ s iným ako zdravotníckym vzdelaním). Pracovnou náplňou tejto pracovnej skupiny je okrem hlavného zamerania – výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti radiačnej ochrany v celom Nitrianskom kraji podľa zákona č.87/2018 Z. z. a súvisiacich predpisov aj štátny zdravotný dozor na úseku neionizujúceho žiarenia pre región Nitra (okresy Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce).

13. Príloha - tabuľky 1 - 16:

Tabuľka č. 1a

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	50	21	18	0	68	21
B	Ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
C	Priemyselná výroba	3473	610	75	0	3548	610
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	18	0	84	0
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	146	5	25	0	171	5
F	Stavebníctvo	58	0	3	0	61	0
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	78	1	3	0	81	1
H	Doprava a skladovanie	16	0	0	0	16	0
J	Informácie a komunikácia	19	3	0	0	19	3
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	9	0	0	0	9	0
N	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
O	Vzdelávanie	27	18	0	0	27	18
P	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	329	265	0	0	329	265
Q	Umenie, zábava a rekreácia	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4326	949	144	0	4470	949

Tabuľka č. 1b

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
01	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	50	21	8	0	58	21
02	Lesníctvo a ťažba dreva	0	0	10	0	10	0
08	Iná ťažba a dobývanie	18	0	2	0	20	0
10	Výroba potravín	65	15	0	0	65	15
11	Výroba nápojov	3	0	0	0	3	0
13	Výroba textilu	76	30	0	0	76	30
14	Výroba odevov	8	6	0	0	8	6
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	93	0	0	0	93	0
18	Tlač a reprodukcia záznamových	24	10	0	0	24	10

	médií						
20	Výroba chemikálií a chemických produktov	635	27	0	0	635	27
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	195	80	0	0	195	80
23	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	151	0	0	0	151	0
24	Výroba a spracovanie kovov	27	0	0	0	27	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	921	193	11	0	932	193
27	Výroba elektrických zariadení	93	4	0	0	93	4
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	155	1	11	0	166	1
29	Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	992	244	53	0	1045	244
31	Výroba nábytku	15	0	0	0	15	0
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	20	0	0	0	20	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	66	0	18	0	84	0
36	Zber, úprava a dodávka vody	109	0	25	0	134	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	5	0	0	0	5	0
38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	32	5	0	0	32	5
41	Výstavba budov	44	0	3	0	47	0
42	Inžinierske stavby	14	0	0	0	14	0
45	Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	32	1	3	0	35	1
46	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	46	0	0	0	46	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	16	0	0	0	16	0
58	Nakladateľské činnosti	19	3	0	0	19	3
72	Vedecký výskum a vývoj	9	0	0	0	9	0
84	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	30	26	0	0	30	26
85	Vzdelávanie	27	18	0	0	27	18
86	Zdravotníctvo	327	263	0	0	327	263
87	Starostlivosť v pobytoch zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	2	0	0	2	2
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	7	0	0	0	7	0
	SPOLU	4326	949	144	0	4470	949

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	197	163	0	0	197	163
Fyzická záťaž	6	0	0	0	6	0
Hluk	3527	590	126	0	3653	590
Chemické karcinogény, mutagény, reprodukčne toxické látky	310	118	0	0	310	118
Chemické látky a zmesi	792	86	30	0	822	86
Ionizujúce žiarenie	37	17	0	0	37	17
Optické žiarenie	53	45	0	0	53	45
Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	70	0	10	0	80	0
Záťaž teplotom a chladom	8	0	0	0	8	0

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - okrem chemických látok a zmesí (1. a 2. stupeň)

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	Infekcie prenosné zo zvierat na ľudí	30	26	0	0	30	26
Biologický faktor	Tuberkulóza	193	155	0	0	193	155
Fyzická záťaž	Práca s bremenami	6	0	0	0	6	0
Hluk	Impulzový	20	0	0	0	20	0
Hluk	Premenný	3504	590	126	0	3630	590
Hluk	Ustálený	3	0	0	0	3	0
Ionizujúce žiarenie	V priemysle	4	0	0	0	4	0
Ionizujúce žiarenie	V zdravotníctve	33	17	0	0	33	17
Optické žiarenie	Laser	53	45	0	0	53	45
Psychická pracovná záťaž	Psychická pracovná záťaž	10	0	0	0	10	0
Vibrácie	Prenášané na celé telo	44	0	0	0	44	0
Vibrácie	Prenášané na ruky	26	0	10	0	36	0
Záťaž teplotom a chladom	Záťaž teplotom	8	0	0	0	8	0

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2018 podľa druhu a kategórie rizikového faktora - chemické látky a zmesi (2. stupeň triedenia)

Chemická látka (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergény	412	41	3	0	415	41
dermatotropné	423	50	0	0	423	50
dráždivé	320	114	0	0	320	114
chemické karcinogény	441	127	0	0	441	127
jedovaté - toxické	355	39	0	0	355	39
mutagény	262	101	0	0	262	101
pevné aerosoly	549	47	20	0	569	47
reprodukčne toxické látky	226	88	0	0	226	88
veľmi jedovaté - veľmi toxické	14	0	0	0	14	0
žieravé	101	34	0	0	101	34

*Poznámka: Do tabuliek 1a až 1e sa prekopírujú dáta z tabuľky v adresári

C:\ASTR_2011\SUBORY_EXPORT\prnFaktoryRizika_I.xls atď.

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
C. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	290		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	38		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	-		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	-		
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	1		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	116		

- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	26/1		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné (Prer.konanie, Zastav. konanie)	44		
S p o l u:	515		
D. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia (rozhodnutím)	- 3		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-		
E. Záväzné stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	56		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	34		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	91		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou			

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor a súvisiace činnosti	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	1461
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	-
Šetrenie petícií	-
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	42
Odborné stanoviská (expertízy)	210
Konzultácie	3116
Poradenstvo - individuálne	310
- skupinové	5
Iné činnosti*	-

*napr. posúdenie fyzickej záťaž, psychickej pracovnej záťaž, odbery vzoriek vôd a pod.
Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“.

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Nitra	4	78	82	-

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR - najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	Stavebný materiál s obsahom azbestu	Carc. 1A	127	0	23
2.	Prípravky používané pri povrchovej úprave kovových a plastových výrobkov (obsahujú izokyanáty, nikel, ...)	Carc. 1A, Car1B, Carc.2, Mut. 1B, Mut.2, Repr.toxické	120	54	7
3.	Cytostatiká	Proces s rizikom chem.karcinogenity	59	55	3
4.	Anilín	Carc.Cat. 2, Muta Cat.2	39	12	2
5.	Formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu od 3 – 37 %)	Carc. 2	28	6	3

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	104
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	6

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	-	
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 zákona č. 355/2007 Z. z.)	6	20 800 €
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	-	-

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách v roku 2018									
RÚVZ	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP v danom roku	Počet kontrol na CHP v danom roku (spolu) ¹	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu) ²	Kontrolné listy (aké, koľko)	Zistené nedostatky (aké, koľko)	Uložené opatrenia (aké, koľko)	Poznámky (napr. vykonané úpravy prac. podmienok na pracovisku a pod.)
	rozhodnutí	stanovísk							
Nitra	10	6	21	21	63/48	-	-	-	

Vysvetlivky:

CHP – chránené pracoviská

ZP – zdravotne postihnutie

Kontrolné listy: A – azbest, B - biologické faktory, C – chemické faktory, H – hluk, K – karcinogénne a mutagénne faktory,
N – neionizujúce žiarenie, P – psychická pracovná záťaž, R – bremená, V – vibrácie, Z – zobrazovacie jednotky

¹ Ak bolo na jednom kontrolovanom CHP v danom roku viac kontrol, uvádza sa celkový počet kontrol spolu.

Napr. ak bolo kontrolované iba jedno CHP, ale kontrola bola v priebehu roka 2 krát, do počtu kontrolovaných CHP za daný rok sa doplní 1, ale do počtu kontrol v danom roku sa uvedie 2.

(niektoré RÚVZ uvádzajú počet všetkých CHP celkom vo svojom regióne, alebo sa tabuľka nezhoduje s textom)

² Treba uviesť počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP.

(niektoré RÚVZ uvádzajú celkový počet zamestnancov na CHP, kt. majú vo svojom regióne)

V komentári v texte pod tabuľkou je možné uviesť za jednotlivé pracoviská:

- Vykonávanú činnosť
- Druh (skupiny) postihnutia: telesné, duševné, intelektové alebo zmyslové postihnutia

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica										
Bardejov										
Bratislava										
Čadca										
Dolný Kubín										
Dunajská Streda										
Galanta										
Humenné										
Komárno										
Košice										
Levice										
Liptovský Mikuláš										
Lučenec										
Martin										
Michalovce										
Nitra	13		6	26				18		
Nové Zámky										
Poprad										
Považská Bystrica										
Prešov										
Prievidza										
Rimavská Sobota										
Rožňava										
Senica										
Spišská Nová Ves										
Stará Ľubovňa										
Svidník										
Topoľčany										
Trebišov										
Trenčín										
Trnava										
Veľký Krtíš										
Vranov n/Topľou										
Zvolen										
Žiar n/Hronom										
Žilina										

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2018

<i>Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov</i>						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR						
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR		84	7			91
FO – slobodné povolanie						
FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu		84	7			91
Verejná obchodná spoločnosť						
Spoločnosť s ručením obmedzeným		171	249	41	2	463
Komanditná spoločnosť				1		1
Nadácia						
Nezisková organizácia						
Akciová spoločnosť			13	37	3	53
Družstvo						
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik				2		2
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia						
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod						
Združenie (zväz, spolok)						
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						
Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)			5			5
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)						
Právnické osoby spolu		171	267	81	5	524
Spolu:		255	274	81	5	615

Zdroj: RÚVZ v SR

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania							
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrovania S / N / ? / K / X	Lehota (v dňoch)	
1	29	chronická radiálna a ulnárna epikondylitída vľavo	Hypermarket TESCO Nitra Nitra	mäsiar	S	68 dní	
2	29	dg. DNZJ – TFCC lezial. Dx., PHS I. dx, de Quervain I. dx.	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor pokožovania, operátor sekania kože	S	72 dní	
3	29	dg. ganglion radiokarpálneho kĺbu vľavo, synovitída radiokarpálneho kĺbu	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor na stredisku káble a shiftery	S	134 dní	
4	29	Sycanalis cubiti ldx.stp.opr	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pekár	S	53 dní	
5	29	DNZJ, vibrácie	KTC SK, s.r.o. Nitra	skladník	N	35 dní	
6	29	Sy karpálneho tunela, sy Impingement zamrznutého ramena	Kongsberg Automotive, s.r.o. Vrábľa	operátor montáže, operátor lisov Tige	S	121 dní	
7	29	Sy karpálneho tunela	UKF Nitra	Pomocná kuchárka	S	78 dní	
8	33	Silicosis pulmonum susp.	BMS Bojňanský, s.r.o. Veľké Zálužie	odborný pracovník v stavebníctve, obsluha stavebného	N	44 dní	

					stroja, zámočník		
	9	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	24 dní
	10	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	4 dni
	11	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	2 dni
	12	34	Azbestóza v spojení s CA pľúc	Ferrenit, a.s. Nitra	Robotník v ac výrobe	S	12 dní
	13	44	exogénna alergická alveolitída v.s. pri expozícii múčneho prachu	PENAM SLOVAKIA, a.s. Nitra	pracovník pekárenskej výroby- nekvalifikovan ý pracovník	N	41 dní
Spolu	13						

Zdroj: RÚVZ v SR

Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania a pri každom je uvedená položka/položky zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

Záver prešetrenia:

S = súvisí – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N = nesúvisí – nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

? = nejednoznačné/sporné

K = podozrenie na chorobu z povolania bude došetrené na regionálnej alebo celoslovenskej komisii na posudzovanie chorôb z povolania

X = nedoriešené = nedoriešené v danom roku, alebo záver nebol stanovený (pracovisko v zahraničí, zánik spoločnosti, spoločnosť v likvidácii, žiadosť odstúpená orgánu VZ iného rezortu, inému RÚVZ v SR, pracovník zomrel, adresát neznámy, prešetrenie nebolo indikované z dôvodu dodatočne zisteného úrazového deja ochorenia) – uviesť dôvod

Lehota = lehota vypracovania odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania od prijatia žiadosti zo špecializovaného pracoviska po odoslanie stanoviska (§ 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.). Pri nedoriešených prípadoch a v prípade nedodržania maximálnej lehoty 90 dní uviesť aj dôvod v príslušnom stĺpci, napr.: X spoločnosť v likvidácii; 138 dní (objektívizácia hluku zamestnávateľom).

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špeciali- zované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)	
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)					
6	-	-	-	-	2	

Poznámka: Podrobnejšie sú údaje spracované vo všeobecnej časti VS

Komentár:

Zahraničné pracovné a študijné cesty

- názov podujatia, miesto, dátum

Špecializované úlohy – aktívna práca na špecializovaných odborných činnostiach schválených ÚVZ SR pre dané RÚVZ a ÚVZ SR

Iné činnosti, napr.

- členstvo v medzirezortných a medzinárodných pracovných skupinách a komisiách
- besedy a relácie v rozhlas, v televízii, besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU
- články v denníkoch, časopisoch a v regionálnej tlači, články (aktivity) na internetových stránkach, atď.

Tabuľka č. 12

Objektivizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	84	90	157
Biologický materiál			
Genetická toxikológia			
Hluk	320	960	960
Vibrácie			
Optické žiarenie ²⁾			
Elektromagnetické pole			
Mikroklimatické podmienky	7	28	88
Ionizujúce žiarenie			
S p o l u :	411	1078	1205

Vysvetlivky:

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Počet vzoriek sú komodity, každá označená ako „kód vzorky“ v centrálnom prijme a na ktoré sa vydáva protokol o skúškach.

Počet ukazovateľov sa nenásobí počtom paralelných stanovení.

Počet analýz je počet paralelných stanovení ukazovateľov.

Pri fyzikálnych faktoroch sa v kolónke:

počet vzoriek uvedie **počet meraných miest**, napr. vysieláč, miestnosť, stroj, označené ako kód vzorky v centrálnom prijíme

počet ukazovateľov uvedie **počet fyzikálnych veličín** (napr. teplota, relatívna vlhkosť, prúdenie vzduchu = 3 ukazovatele), odmeraných na meracích miestach

počet analýz uvedie sa **počet uskutočnených odčítaní**.

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami (vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov), alebo inými pracoviskami, v rámci ktorých sa objektívizácia vykonáva.
Posúdenie fyzickej záťaže a psychickej pracovnej záťaže (počet hodnotených profesií), metódy merania a hodnotenia **uved'te v komentári**.

Tabuľka č. 13a

PZS vlastnými zamestnancami - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	1	1677	633			2	584
S p o l u							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13b

PZS dodávateľským spôsobom - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
Nitra	260	6126	1094	71	159	140	1418
S p o l u							

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13c

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
Nitra	293	558	1	1119	234
Spolu					

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného subjektu	Správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviest' odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. SLOV-ITAL s.r.o. Cabaj Čápor	22 b	Nezabezpečil posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a nezabezpečil vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou	600
	2. Nidec Global Appliance Slovakia s.r.o. Zlaté Moravce	22 b		15 000
	3. Šabík Michal, Nitra	22 b		200
	4. Rodilla company, Nitra	22 b		2000

Tabuľka č. 13e

Sankcie pre poskytovateľov PZS za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci				
RÚVZ	Názov a sídlo kontrolovaného poskytovateľa PZS	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 alebo ods. 36 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
Nitra	1. Nemocnica Košice-Šaca a.s. I. súkromná nemocnica, Lúčna 57, Košice – Šaca	--	-	-
	2. Ing. Laura Hanáková – LH (AHS), Farská 50, Nitra	--	-	-

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
RÚVZ Nitra	1	Farquell s.r.o., Nitra,

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Preverka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Nitriansky	RÚVZ Nitra	Duslo a.s. Šaľa, prevádzka SBU Energetika, prevádzka T II - Tepláreň	B	-

Poznámka: K tabuľke uveďte komentár o celkovom počte vybraných organizácií (z toho počet v kategórii A a počet v kategórii B), celkový počet uložených opatrení a dôvody ich uloženia, uveďte problémy a nedostatky, s ktorými ste sa pri kontrolách stretli.

Každý RÚVZ v sídle kraja vypracuje samostatne vyhodnotenie kontrolnej činnosti podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Tabuľka č. 15a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických	P o č e t rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§13 ods.4 písm. a) zákona č.355/2007 Z. z.)	28	
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	1 (a)	
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z. z.)	116	-

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi.
V komentári osobitne uveďte, či sa jednalo o schvaľovanie prevádzky s expozíciou zamestnancov karcinogénom, mutagénom, látkam reprodukčne toxickým.

(a) - Rozhodnutie bolo vydané pre spoločnosť BIA Plastic and Plating Technology Slovakia Čab, ktorá používa karcinogény kategórie 1A a 1B v galvanizačných linkách na povrchovú úpravu plastových výrobkov pre automobilový priemysel.

Tabuľka č. 15b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	103
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia*. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

* Údaje od RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.
V komentári uveďte dôvody prijatia rozhodnutia.

Tabuľka č. 15c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z.	Podľa	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z.:	(ods.33,písm.i) ods.22, písm.b)	4	17 800
Pokuty uložené za správne delikty podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	
Poriadkové pokuty uložené podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	

Tabuľka č. 15d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	-

Tabuľka č. 16

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva k 31.12.							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
0	4	3	1	0	0	0	8

VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní – odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHE – asistenti hygieny a epidemiológie

SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní – chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Výročná správa
Oddelenia preventívneho pracovného lekárstva –
Pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením
za rok 2018

TEXTOVÁ ČASŤ:

1. Personálne obsadenie odboru

- počet pracovníkov,
- rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania,
- vzdelávanie pracovníkov a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách,

Personálne obsadenie pracoviska bolo v roku 2018 zabezpečené dvomi inými zdravotníckymi pracovníkmi s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa – fyzikom a jadrovou chemičkou.

V hodnotenom období sa v rámci vzdelávania a účasti na odborných vzdelávacích aktivitách pracovníci zúčastnili medzinárodnej konferencie Medicína katastrof 2018, konanej v dňoch 24.-26.10.2018 v Tatranských Matliaroch. Jedna pracovníčka sa zúčastnila valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti v Častej v dňoch 25.-26.4.2018. Ďalej sa pracovníci dňa 15.3.2018 zúčastnili na odbornom seminári k problematike radónu, rádiológie vôd a novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany, konaného na Úrade verejného zdravotníctva SR a dňa 16.11.2018 školenia ohľadom zabezpečenia príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta do zdravotníckeho zariadenia konaného vo Fakultnej nemocnici Nitra.

2. Organizačné členenie odboru

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením je od roku 2007 súčasťou oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.

V problematike radiačnej ochrany je pracovisko odborne usmerňované odborom ochrany zdravia pred žiarením Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej len ÚVZ SR), pričom rozsah jeho pôsobností a kompetencií ustanovuje zákon č. 87/2018 Z. z. a súvisiace predpisy.

Okrem toho pracovná skupina zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, IPL, magnetická rezonancia, a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa podľa zákona č.355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) a súvisiacich predpisov.

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je podľa § 4 ods.2 písm. c/ zákona č. 87/2018 Z. z. príslušným orgánom štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (7 okresov).

Zaoberá sa sledovaním a hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pacientov pri lekárskom ožiarení ako aj obyvateľov vo všeobecnosti a tiež vplyvu na životné prostredie.

Výkon dozornej činnosti v oblasti radiačnej ochrany je zameraný na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek,
- vykonávanie dozimetrických meraní kermy vo vzduchu a príkonu kermy vo vzduchu neútočného ionizujúceho žiarenia, špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych prevádzkach, ako aj uzavretých a otvorených rádioaktívnych žiaričov a merania úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými žiaričmi a pri radiačných mimoriadnych udalostiach,
- vedenie evidencie používaných aj nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností (§ 23 zákona č.87/2018 Z. z.),
- vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení, resp. zmien registrácií a zmien povolení činností vedúcich k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, veterinárnych a technických rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie a používanie otvorených a uzavretých žiaričov) a činností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (najmä rozhodnutí na hodnotenie radónu a hodnotenie rádiologických ukazovateľov vo vode),
- vydávanie záväzných stanovísk a rozhodnutí v rámci posudkovej činnosti (§ 32 zákona č.87/2018 Z. z.),
- vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- problematika zaraďovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce, kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
- problematiku hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode a hodnotenia veľkosti expozície radónom na pracoviskách a v pobytových priestoroch,
- usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
- plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
- participáciu pri tvorbe legislatívy v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
- prešetrovanie podnetov a podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- prešetrovanie zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, mimoriadnych udalostí (strát kontroly nad zdrojmi žiarenia, záchytov rádioaktívneho materiálu, radiačných nehôd a havárií a pod.), plnenie úloh ako stála zložka radiačnej monitorovacej siete,
- vyhľadávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické previerky v zberniach kovového šrotu,

- účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia, radiačné havárie v jadrove energetických zariadeniach a pod.),
- členstvo v poradnom zbore hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

Náplň a hodnotenie činnosti pracovnej skupiny v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.4.1997 prenosný dozimetrický prístroj určený na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia RAM ION model 4-0040 fi. ROTEM Industries, Izrael,
- od 8.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie α , β a γ žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko,
- od 28.5.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko,
- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko,
- od 16.10.2014 prístroj na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu fotónového žiarenia a α , β a γ žiarenia povrchovej rádioaktívnej kontaminácie RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko.

Zámerom je pracovisko vybaviť prístrojom na meranie kermu a kermového príkonu vo vzduchu rtg a gama žiarenia s teleskopickou sondou, ktorý by nahradil nefunkčný prístroj FH 40 G-L fi. ESM Eberline, Nemecko (prístroj je nefunkčný od septembra 2017), ďalej prístrojom na hodnotenie kvality primárneho zväzku rtg prístrojov umožňujúcim merať aj kvalitu mamografův, zubných panoramatických röntgenův a CT prístrojův a tiež prenosným spektrometrom.

Potrebné je však konštatovať problém so zabezpečovaním metrologickej kalibrácie a overovania prístrojův zo strany Slovenskej legálnej metrológie, Bratislava, ktorá ako jediné pracovisko v Slovenskej republike zabezpečujúce tieto služby nie je ich už dlhodobjšie schopná z personálnych a technických dôvodův vykonávať v požadovanom rozsahu.

Celkové zhodnotenie činnosti:

Celkovú situáciu v oblasti ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia je možné v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja hodnotiť ako uspokojivú. V priebehu roka nebola zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť ani žiadny podnet na prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania. V kraji nepribudli oproti predchádzajúcemu roku žiadne také zdroje žiarenia, ktoré by sa mohli výraznejšou mierou podieľať na ožiarení obyvateľstva.

Okrem skutočnosti, že každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektův nakladajúcich so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a k zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení, považujeme za významnú najmä tú skutočnosť, že predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu starších röntgenových prístrojův a ich

nahrádzaniu novými, priamo digitalizovanými prístrojmi, ktoré umožňujú získavať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov. V roku 2018 bolo ukončené používanie rádionuklidového ožarovača pre externú terapiu gama žiarením Terabalt 80 so žiaričom ^{60}Co v Nemocnici Komárno s.r.o., Komárno a jeho nahradenie lineárnym urýchľovačom.

Závažným pretrvávajúcim problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádiaoaktívneho žiariča ^{137}Cs , ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno. Problematické je aj pretrvávajúce skladovanie nepoužívaných rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra (pozri kapitolu 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“). Nedoriešený je tiež problém skladovaného biologického rádiaoaktívneho odpadu určeného na likvidáciu v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite, Nitra a Detašovanom skúšobnom laboratóriu v Nitre prevádzkovanom Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Dolný Kubín, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu biologického rádiaoaktívneho odpadu.

4. Legislatívna činnosť

V súvislosti s transpozíciou smernice Európskej komisie 2013/59/Euratom, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia bol s účinnosťou od 1.4.2018 prijatý do právneho poriadku Slovenskej republiky zákon č.87/2018 Z. z. a súvisiace právne predpisy nižšieho stupňa.

Na príprave novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany sa podieľali aj pracovníci RÚVZ Nitra, a to najmä formou pripomienkovania návrhov legislatívnych úprav a účasti na pracovných poradách. V roku 2018 boli na ÚVZ SR alebo RÚVZ Banská Bystrica elektronickou formou 11 krát zaslané pripomienky k legislatíve, resp. po jej prijatí aj upozornenia na nedostatky. Zástupcovia RÚVZ Nitra sa zúčastnili pracovných porád k príprave novej legislatívy, ktoré sa konali na ÚVZ SR v dňoch 10.1.2018, 13.-15.2.2018, 15.3.2018, 18.4.2018, 16.5.2018 a 26.-27.6.2018. Týkali sa napr. zkomponovania pripomienok z medzirezortného pripomienkového konania do pripravovaných vyhlášok MZ SR k zákonu, k tvorbe Národného akčného radónového plánu, metodického usmernenia pri určovaní rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody, usmernenia v súvislosti so záchytnými rádiaoaktívneho materiálu a pod.

V rámci programov a projektov úradov verejného zdravotníctva bol RÚVZ Nitra v roku 2018 riešiteľským pracoviskom pre úlohu č. 5.1. „Implementácia požiadaviek zákona o radiačnej ochrane a jeho vykonávacích predpisov do výkonu štátneho dozoru v radiačnej ochrane.“ Hodnotenie činnosti je uvedené nižšie v kapitole 11.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane

- **výkon dozoru v radiačnej ochrane v jadrových zariadeniach,**
- **výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie,**
- **výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia,**
- **výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárných pracoviskách so zdrojmi žiarenia,**

- **výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia,**
- **posudková činnosť, vydávanie rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,**

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v jadrových zariadeniach

RÚVZ Nitra nemá podľa zákona č. 87/2018 Z. z. kompetencie vykonávať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadrových zariadeniach. Na území Nitrianskeho kraja sa nachádza Atómová elektrárň Mochovce, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v elektrárni ako jadovoenergetickom zariadení vykonáva ÚVZ SR.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie

V rezorte zdravotníctva bolo v Nitrianskom kraji k 31.12.2018 používaných 297 röntgenových prístrojov, 3 lineárne urýchľovače, 6 uzavretých žiaričov (z toho 1 na rádioterapiu a 7 kalibračných žiaričov na pracovisku nukleárnej medicíny) a evidovaný 1 subjekt nakladajúci aj s otvorenými žiaričmi. Podrobnejší prehľad o počtoch používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

Podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z. z. boli v rezorte zdravotníctva vydané 3 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu a 3 zmeny povolení a podľa § 13 tohto zákona 2 posudky na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. boli vydané 4 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu, podľa § 31 tohto zákona 2 zmeny povolení, podľa § 25 zákona 67 rozhodnutí o registrácii, pričom 11 rozhodnutí bolo vydaných pre prevádzkovateľov celotelových kostných denzitometrov a 47 rozhodnutí pre prevádzkovateľov zubných rtg prístrojov bez žiadosti a podľa § 27 zákona 1 zmena registrácie.

Z významnejších zmien v oblasti používania zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve v Nitrianskom kraji je potrebné uviesť nasledovné:

Novým subjektom, ktorý začal používať zdroje ionizujúceho žiarenia je Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno, ktorá prevzala zdravotnícke zariadenie po bývalom prevádzkovateľovi FORLIFE, n.o., Komárno a RÚVZ Nitra jej vydal povolenie na prevádzku 6 röntgenových pracovísk a kobaltového ožarovača na externú terapiu gama žiarením. V roku 2018 začali používať zubné rtg prístroje viaceré nové subjekty, a to DENT-EX, s.r.o., Zlaté Moravce (CBCT prístroj), STOMASUN, s.r.o., Nitra – pracovisko Zbehy (intraorálny rtg), DENTIST, s.r.o., Sereď – pracovisko Močenok (intraorálny rtg), MDDr. Ladislav Szűcs, s.r.o., Želiezovce (panoramatický rtg), GIV Dent, s.r.o., Levice (intraorálny rtg), LIONDENT, s.r.o., Nitra (intraorálny rtg), Sclinic s.r.o., Levice (panoramatický rtg a intraorálny rtg) a DENTINO NITRA s.r.o., Nitra (intraorálny rtg).

Nové zubné rtg prístroje nadobudli aj Mdent, s.r.o., Dulovce – prevádzka Nové Zámky (intraorálny rtg), STARZYK, s.r.o., Šurany (panoramatický rtg a intraorálny rtg), FARNÁDENT s.r.o., Farná (panoramatický rtg) a MUDr. Littva, Levice (intraorálny rtg, zatiaľ nepoužívaný). Odovzdané na ekologickú likvidáciu boli napr. intraorálne rtg doposiaľ prevádzkované v Mdent, s.r.o., Dulovce, STARZYK, s.r.o., Šurany a FARNÁDENT s.r.o., Farná. Ukončené bolo používanie intraorálnych rtg prístrojov napr. v prípade subjektov STELLA NITRA, s.r.o., Nitra, GS Dent spol. s r.o., Komárno, BM DENT, s.r.o., Iža a

MUDr. Baroš, Dvory nad Žitavou. MUDr. Knoteková, Nitra začala po presťahovaní používať intraorálny rtg prístroj v stomatologickej ambulancii vo Výčapoch – Opatovciach. FORTIS MEDICAL, s.r.o. Levice ukončil používanie panoramatického a intraorálneho rtg prístroja na zubnom rtg pracovisku v poliklinike v Leviciach a prevádzku tohto pracoviska prevzala Nemocnica Levice, s.r.o., Levice. Spoločnosť Medicínske centrum Nitra, spol. s r.o., Nitra ukončila používanie dvoch zubných intraorálnych rtg prístrojov, prístroje sú určené na predaj. Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o., Nitra odovzdala dva nepoužívané pojazdné rtg prístroje na ekologickú likvidáciu.

Používanie nových rtg zariadení so snímkovacími kompletmi bolo povolené v Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. Zlaté Moravce, Mestskej poliklinike Šurany, Nemocnici Komárno s.r.o., Komárno a spoločnostiach RDG-Stredisko, s.r.o., Topoľčany a WESPA, s.r.o. Želiezovce. Pre Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Nové Zámky bolo vydané odborné stanovisko k projektu zriadenia nového pracoviska počítačovej tomografie na rádiologickom oddelení a po jeho zrealizovaní kladne posúdená prevádzka CT pracoviska.

Pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno boli vydané odborné stanoviská k projektom pracovísk lineárneho urýchľovača a CT simulátora na oddelení radiačnej onkológie a v danej veci bolo k územnému konaniu vydané aj odborné stanovisko pre RÚVZ Komárno. Nemocnica Komárno s.r.o., ukončila používanie rádionuklidového ožarovača pre externú terapiu gama žiarením Terabalt 80 so žiaričom ⁶⁰Co, ožarovač spolu so žiaričom boli odovzdané na likvidáciu spoločnosti UJP PRAHA, a.s., Praha, Česká republika. Na zrekonštruovanom pracovisku kobaltovej ožarovne začala Nemocnica Komárno s.r.o., používať lineárny urýchľovač s fotónovým zväzkom žiarenia s energiou 6 MeV a na zrekonštruovanom pracovisku bývalej röntgenovej terapie CT simulátor pre plánovanie a kontrolu rádioterapie.

Pre SoXRa, s.r.o., Komárno bol podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. vydaný posudok k projektu výstavby dvoch nových röntgenových pracovísk v rámci zámeru presťahovania prevádzky a pre Nemocnicu Levice s.r.o., Levice posudok k projektu výstavby štyroch nových röntgenových pracovísk v rámci prestavby vnútorných priestorov na 1. nadzemnom podlaží pavilónu polikliniky. Pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno bolo podľa zákona č. 87/2018 Z. z. vydané odborné stanovisko k projektu výstavby nového urgentného príjmu s CT pracoviskom, mamografickým pracoviskom, dvomi rtg pracoviskami so snímkovacími kompletmi, pojazdným skiagrafom na jednotke úrazovej starostlivosti a C-ramenom na traumatologickej operačnej sále.

Spoločnosť JESSENIUS – diagnostické centrum, a.s., Nitra začala používať nový celotelový kostný denzitometer a dovtedy používaný prístroj bol predaný a uvedený do prevádzky v spoločnosti DIAGNOSTICA MEDICA, a.s. Nitra na pracovisku v Šali.

Všetci jedenásti prevádzkovatelia pracovísk s celotelovými kostnými denzitometrami v Nitrianskom kraji boli písomne upozornení na potrebu zabezpečenia sústavného dozoru nad radiačnou ochranou odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a potrebu registrácie používania predmetných rtg zariadení v termíne do 30.8.2018. Všetkým 11 prevádzkovateľom bolo po splnení nových legislatívnych požiadaviek vydané rozhodnutie o registrácii, spolu ide o 14 osteodenzitometrických pracovísk.

Zmeny odborných zástupcov pre radiačnú ochranu boli posúdené v prípade subjektov FARNÁDENT s.r.o., Farná a V-DENT, s.r.o., Topoľčany.

Pre prevádzkovateľov zubných rtg prístrojov bolo vydaných 47 rozhodnutí o registrácii bez žiadosti v súlade s ustanovením § 163 ods. 2 zákona č. 87/2018 Z. z. Išlo o 10 rozhodnutí pre subjekty z okresu Komárno, 11 z okresu Levice, 14 z okresu Nové Zámky, 9 z okresu Topoľčany, 2 z okresu Zlaté Moravce a 1 z okresu Šaľa, u ktorých bol vykonaný štátny dozor v priebehu rokov 2017 alebo 2018.

Z dôvodu neúplného podania bolo v 6 prípadoch prerušené správne konanie a z dôvodu neuhradenia správneho poplatku v 5 prípadoch konanie zastavené.

V súvislosti s prípravou na cvičenie radiačnej havárie v jadrovom zariadení „Súčinnosť cvičenie EMO 2018“ (viď nižšie) a plánovaným príjmom rádioaktívne kontaminovaného pacienta do Fakultnej nemocnice Nitra vydal RÚVZ Nitra odborné stanovisko k Dodatku k Prevádzkovému poriadku Klinky úrazovej chirurgie a ortopedie FN Nitra. Dodatok obsahuje plán poskytovania zdravotnej starostlivosti zraneným osobám s povrchovou rádioaktívnou kontamináciou. V rámci predmetného cvičenia sa pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením aktívne podieľala na nácviku príjmu vážne zraneného kontaminovaného pacienta do FN Nitra.

V roku 2018 bolo uskutočnených 76 previerok na 103 zdravotníckych pracoviskách, na ktorých sú používané zdroje ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o nesplnenie povinnosti, aby odborný zástupca pre radiačnú ochranu absolvoval v 5 ročných intervaloch aktualizáciu odbornú prípravu z problematiky radiačnej ochrany, o zistenie prežarovania do okolia rtg vyšetrovne, resp. do okolia stomatologickej ambulancie so zubným rtg prístrojom, nezabezpečovanie vykonávania pravidelných skúšok dlhodobej stability zdrojov žiarenia, zistenie nedostatkov v kvalite rtg zariadení - prekračovania hodnoty zásahovej úrovne dávkového príkonu na konci tubusu (dopadovej kermy) zubného rtg prístroja a nedostatočnú zhodu svetelného a radiačného poľa na rtg zariadení so snímkovacím kompletom, ďalej o chýbajúce alebo poškodené osobné ochranné pracovné prostriedky, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímkovaných pacientov, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev na pracovisku, nezabezpečenie vstupu na rtg pracovisko funkčnou výstražnou svetelnou signalizáciou a proti vstupu neoprávnených osôb, neoznačenie vstupu na pracovisko so zdrojom žiarenia značkou radiačného nebezpečenstva, nevyznačenie rozsahu kontrolovaného pásma, neoznamovanie nadobudnutia, resp. odovzdania zdroja žiarenia do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia, nezabezpečenie obojsmerného akustického dorozumievacieho zariadenia medzi obsluhovňou a rtg vyšetrovňou, nedostatočné vybavenie prezliekacej kabínky, nepreškoloňovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu, nezabezpečovanie kontroly kvality zobrazovania v rámci skúšok prevádzkovej stálosti mamografu, nevyhovujúcu kvalitu ovzdušia v tmavej komore na mechanické vyvolávanie rtg snímkov, nezabezpečenie nepoužívaného zdroja žiarenia proti neoprávnenému používaniu, neoznamovanie zmien údajov uvedených v rozhodnutí o povolení činnosti vedúcej k ožiareniu a nezabezpečenie vzájomného informovania o dávkach pracovníkov vykonávajúcich prácu so zdrojmi žiarenia pre dvoch zamestnávateľov. Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie boli najčastejšie konštatované chýbajúce protokoly o vykonaných skúškach dlhodobej stability rtg zariadení, chýbajúce doklady o absolvovaní aktualizáciej odbornej prípravy z radiačnej ochrany, nezabezpečenie návodov na obsluhu rtg zariadení v slovenskom alebo českom jazyku, chýbajúci posudok o riziku hodnotiaci veľkosť zdravotného rizika zamestnancov z titulu používania zdrojov ionizujúceho žiarenia, nevedenie knihy údržby a opráv vykonaných na rtg zariadení, neevidovanie údajov o jednotlivých rtg výkonoch v požadovanom rozsahu, chýbajúce doklady o odovzdaní nepoužívaných rtg prístrojov, nevedenie evidencie prehlásení sprevádzajúcich osôb nutne prítomných v rtg vyšetrovni počas snímkovania o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia a boli im poskytnuté osobné ochranné prostriedky a v prípade sprevádzajúcich žien v reprodukčnom veku aj ich prehlásení o tom, že si nie sú vedomé tehotenstva. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované.

V roku 2018 bol prešetrovaný jeden prípad lekárskeho ožiarenia tehotnej ženy, ktorá absolvovala rtg vyšetrenie pľúc v Nemocnici Levice s.r.o., Levice. V čase rtg snímkovania bola pacientka tehotná, o čom nevedela a pred snímkaním písomne prehlásila, že si nie je vedomá gravidity. Bola vykonaná jedna expozícia hrudníka v zadoprednej projekcii, pri ktorej nebol plod v primárnom zväzku žiarenia a stanovená dávka naň vo výške 0,63 μGy bola vyhodnotená ako veľmi nízka a poškodenie plodu ako nepravdepodobné. Príslušné odborné stanovisko bolo zaslané ošetrojúcemu gynekológovi.

V jednom prípade bolo vykonané šetrenie zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch pracovníkov Gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra. Išlo o troch gastroenterológov a jednu zdravotnú sestru, pričom zvýšené dávky boli u niektorých aj opakovane obdržané v súvislosti so zaškofovaním sa na vykonávanie nových terapeutických endoskopických výkonov ERCP spojených s veľkou potrebou využívania rtg žiarenia. Zákroky sú vykonávané na angiologickom pracovisku Oddelenia diagnostickej a intervenčnej angiorádiológie. Ročný limit efektívnej ani ekvivalentnej dávky nebol u žiadneho pracovníka prekročený. Na základe výsledku šetrenia bolo uložené vykonať na angiologickom pracovisku optimalizačné opatrenia (napr. znížiť počet sekvencií žiarenia v dokumentačnom režime na jedno stlačenie nožného ovládača, zvážiť zníženie prednastaveného počtu pulzov žiarenia za sekundu v bežnom skiaskopickom režime, predĺžiť olovené gumové pásy na stropnom tienení), zabezpečiť vybavenie určených pracovníkov tohto pracoviska dvomi osobnými telovými dozimetrami v zmysle legislatívnych požiadaviek a zabezpečiť na pracovisku rovnomerné prerozdeľovanie pracovníkov na výkon prác so zdrojom žiarenia.

V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie môže byť dávka vyhodnotená nad ochrannou Pb zásterou väčšia ako 20 mSv za rok, používajú pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v oblasti brucha a druhý na ochrannej zástere v oblasti krku. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov z obidvoch dozimetrov. V prípade 6 najviac exponovaných kardiochirurgov spoločnosti sa v roku 2018 dávky zvonka záster pohybovali v rozpätí 34,08 – 65,92 mSv a efektívne dávky boli v rozpätí 6,31 – 16,59 mSv.

V problematike rizikových prác boli v troch dozorovaných okresoch - Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce - k 31.12.2018 v rezorte zdravotníctva evidované iba dva subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou, a to KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra. Rizikovú prácu kategórie 3 vykonávalo 33 pracovníkov, z toho 17 žien. Situácia oproti predchádzajúcemu roku sa významnejšie nezmenila (34/18).

Pretrvávajúcim závažným problémom v rezorte zdravotníctva je finančné zabezpečenie ekologického uloženia rádioaktívneho odpadu – rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs neznámeho vlastníka, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v súčasnosti v prenájme spoločnosť Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno. Rádioaktívny žiarič je umiestnený v kryte z ochudobneného uránu, ktorý je jadrovým materiálom a podlieha kontrole Úradu jadrového dozoru SR. Dňa 1.4.2018 nadobudol účinnosť zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 100 ustanovuje, že náklady spojené s

vyhľadáním, bezpečným odovzdaním, prepravou, skladovaním, prípravou na vrátenie, úpravou na ukládanie a ukladaním rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu nesie vlastník; ak vlastník nie je známy, náklady nesie štát a na ich úhradu sa použijú prostriedky podľa osobitného predpisu s odkazom na § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 238/2006 Z. z. o jadrovom fonde. V porovnaní s predchádzajúcou legislatívou riešiacou problematiku radiačnej ochrany do 31.3.2018, nový zákon č. 87/2018 Z. z. rozširuje možnosti finančnej úhrady nakladania s rádioaktívnym materiálom neznámeho pôvodu aj na prípady, keď nielen pôvodca, ale aj vlastník tohto materiálu nie je známy. Po nadobudnutí účinnosti tohto zákona bol dňa 9.4.2018 spracovaný list na Národný jadrový fond so žiadosťou o zabezpečenie finančného krytia prevzatia a uloženia vyššie uvedeného rádioaktívneho žiariča neznámeho vlastníka v súlade s ustanoveniami zákona č. 87/2018 Z. z., list však pravdepodobne nebol v dôsledku administratívnej chyby z RÚVZ Nitra odoslaný. Opakovaný list bol na NJF odoslaný 23.10.2018, RÚVZ Nitra doposiaľ odpoveď neobdržal. Medzitým sa dňa 10.10.2018 uskutočnilo v danej veci rokovanie na NJF v Bratislave aj za účasti zástupcu ÚVZ SR. Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno uskutočnila koncom roka 2018 opatrenia na zlepšenie fyzickej ochrany ožarovacieho zariadenia (zamrežovanie okien, pohybové senzory, kamera). Naposledy vykonal RÚVZ Nitra previerku skladovania žiariča dňa 23.11.2018. Celý prípad je stále v štádiu riešenia.

Problémom je tiež pretrvávajúce skladovanie väčšieho počtu rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra (286 ks, resp. 980 mg ^{226}Ra o aktivite 36,26 GBq). V roku 2016 bolo vybudované a na základe povolenia ÚVZ SR zo dňa 25.2.2016 uvedené do prevádzky zariadenie pre nakladanie s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi a zachytenými rádioaktívnymi materiálmi ako nejadrové zariadenie v bezprostrednej blízkosti Republikového úložiska rádioaktívnych odpadov Mochovce. Spoločnosť JAVYS, a.s. Bratislava, ktorá by mala uskutočniť zber a uloženie rádioaktívneho materiálu, poslala FN Nitra ako aj ďalším zdravotníckym zariadeniam na Slovensku, ktoré skladujú nepoužívané rádiofor, cenovú ponuku a ich ekologické uloženie je otázkou zabezpečenia dostatočných financií a zosynchronizovania postupu v rámci republiky.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Uzavreté žiariče používa v Nitrianskom kraji v oblasti priemyslu 12 subjektov a v oblasti stavebníctva 1 subjekt (Inžinierske stavby, a.s., Košice - pracovisko Centrálna stavebná skúšobňa, Nitra) a röntgenové prístroje v oblasti priemyslu používa 12 subjektov. Z toho s uzavretými žiaričmi a aj s röntgenmi nakladá 7 subjektov. V evidencii sú aj 4 zberne druhotných surovín používajúce röntgenfluorescenčné analyzátory. Prehľad o počtoch používaných zdrojov je uvedený v tabuľkách č. 2 a 4.

V roku 2018 odovzdala spoločnosť Duslo, a.s. Šaľa na likvidáciu spolu 18 ks uzavretých žiaričov, ktoré boli používané ako súčasť priemyslových indikačných zariadení vo výrobe. Likvidáciu žiaričov zabezpečila oprávnená spoločnosť HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice. Išlo o 14 ks Cs-137 a 4 ks Co-60, z nich bolo 13 používaných ako súčasť hladinomerov a 5 ako súčasť hustomerov. Dôvodom je odstavenie prevádzky Duslín, ukončenie výroby ADFA na prevádzke Dusantox a zmena spôsobu merania hustoty na prevádzke HCH.

V priebehu roka spoločnosť Duslo, a.s. Šaľa nadobudla röntgenový difrakčný analyzátor Rigaku MiniFlex600, ktorý už bol v minulosti používaný spoločnosťou VUCHT a.s., Bratislava na pracovisku v areáli Duslo, a.s. Šaľa. RÚVZ Nitra vydal dňa 3.12.2018 na základe oznámenia Duslo, a.s. o zmene prevádzkovateľa rtg zariadenia potvrdenie

o zaevidovaní oznamovanej činnosti vedúcej k ožiareniu. Duslo, a.s. Šaľa tiež zakúpilo nový röntgenfluorescenčný analyzátor SPECTRO XEPOS, potvrdenie o zaevidovaní oznamovanej činnosti vydal RÚVZ Nitra dňa 17.12.2018.

V rámci štátneho dozoru bola vykonaná previerka používania prenosného röntgenfluorescenčného analyzátoru v spoločnosti Andritz Kufferath s.r.o., Levice a boli uložené opatrenia aktualizovať prevádzkový poriadok pre používanie rtg prístroja podľa požiadaviek súčasnej legislatívy a zabezpečiť vypracovanie posudku o riziku hodnotiaceho vystavenie zamestnancov rizikovému faktoru ionizujúce žiarenie.

Bolo vydané odborné stanovisko pre Marel Slovakia, s.r.o., Nitra ohľadom zámeru vyrábať, inštalovať, predávať, prípadne dovážať zdroje žiarenia z tretích krajín pre technické rtg prístroje.

V súvislosti s novou legislatívou v oblasti radiačnej ochrany boli vydané odborné vyjadrenia a usmernenia vo veci prepráv uzavretých žiaričov a zriaďovania dočasných pracovísk so zdrojmi žiarenia pre viaceré subjekty zaoberajúce sa nedeštruktívnou defektoskopiou, ako aj odborné stanovisko pre Inžinierske stavby, a.s. Košice, prevádzku Centrálnej stavebnej skúšobne v Nitre vo veci prepravy rádioizotopových sond typu Troxler.

Boli tiež vydané dve odborné stanoviská pre SAM - SHIPBUILDING AND MACHINERY a. s., Bratislava k aktualizácii dokumentácie v súvislosti so zámerom začať na prevádzke v Komárne znovu používať technické rtg prístroje na výkon nedeštruktívnej defektoskopie.

V roku 2018 ukončila používanie uzavretých žiaričov na dočasných defektoskopických pracoviskách na území Slovenska spoločnosť AREKA, s.r.o., Poprad. Sklad žiaričov mala spoločnosť v Leviciach, povolenie na činnosť vydal RÚVZ Košice. Všetky žiariče boli odovzdané na likvidáciu HUMA-LAB APEKO, s.r.o., Košice a ukončenie činnosti bolo oznámené v súlade s legislatívnymi požiadavkami.

V súvislosti so zmenou odborného zástupcu pre radiačnú ochranu bola pre spoločnosť TSP – TESTSERVIS, s.r.o., Trnava, ktorá sa zaoberá defektoskopiou so zdrojmi žiarenia na stálom pracovisku v areáli Atómovej elektrárne Mochovce a na dočasných pracoviskách v rámci Slovenska, vydaná zmena povolenia.

Spoločnosť SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače nadobudla nový technický rtg prístroj na defektoskopiou. Bola vykonaná previerka používania uzavretých žiaričov a technických rtg prístrojov na stálych defektoskopických pracoviskách v rámci areálu SES, a.s., Tlmače a na dočasných defektoskopických pracoviskách. Pre predmetnú spoločnosť bolo tiež vydané odborné stanovisko vo veci platnosti povolení a osvedčení o odbornej spôsobilosti na činnosti vedúce k ožiareniu v súvislosti s legislatívnymi zmenami.

Novým subjektom, ktorý začal v roku 2018 používať v Nitrianskom kraji zdroj ionizujúceho žiarenia, je aj SAKER, s.r.o., Horný Hričov, ktorý na prevádzke vo Vrábľoch začal používať prenosný röntgenfluorescenčný analyzátor. Firme bolo vydané odborné stanovisko k prevádzkovému poriadku pre prácu s predmetným rtg zariadením a dňa 3.12.2018 vydané potvrdenie o zaevidovaní oznamovanej činnosti.

V priebehu hodnoteného roka nebola u prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyselných pracoviskách zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia

RÚVZ Nitra eviduje v Nitrianskom kraji 19 veterinárnych lekárov, ktorí používajú 19 röntgenových prístrojov a ďalších 13 veterinárnych lekárov, ktorí sú držiteľmi nepoužívaných

röntgenových prístrojov. Nepoužívaných veterinárnych rtg prístrojov je v kraji evidovaných celkovo 17.

V roku 2018 začali používať veterinárne rtg prístroje dva nové subjekty – povolenie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydané pre MVDr. Adamca, Ludanice, veterinárna ambulancia Kamanová a registrácia podľa zákona č.87/2018 Z. z. pre MVDr. Paulena, Horné Chlebany. MVDr. Hloben, Nitra odovzdal nepoužívaný veterinárny rtg prístroj na ekologickú likvidáciu.

Previerky používania rtg prístrojov boli v rámci štátneho dozoru vykonané aj v prípade MVDr. Jasenovca v Šali, MVDr. Németha v Komárne a MVDr. Nováčikovej v Továrnikoch. Pri previerkach boli uložené opatrenia týkajúce sa vykonávania skúšok dlhodobej stability rtg prístrojov v požadovaných časových intervaloch, potreby absolvovania aktualizácie odbornej prípravy odborného zástupcu v problematike radiačnej ochrany, vybavenia rtg pracoviska osobnými ochrannými prostriedkami na ochranu pred ionizujúcim žiarením pre asistujúce osoby a oznámenia nadobudnutia rtg prístroja do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia. Boli tiež zisťované nedostatky ohľadom vedenia dokumentácie na pracovisku – nebol k dispozícii aktuálny posudok o riziku hodnotiaci mieru expozície zamestnancov ionizujúcemu žiareniu, chýbal návod na používanie rtg prístroja v slovenskom alebo českom jazyku, nebola vedená kniha údržby a opráv vykonaných na rtg prístroji, nebola vedená evidencia o rtg vyšetreniach v požadovanom rozsahu a tiež nebola vedená evidencia prehlásení osôb nutne prítomných v rtg vyšetrovni počas snímkovania pri pridržaní zvierat o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia, boli im poskytnuté osobné ochranné prostriedky a v prípade asistujúcich žien v reprodukčnom veku aj o tom, že si nie sú vedomé tehotenstva. Odstránenie zistených nedostatkov bolo v hodnotenom roku v niektorých prípadoch aj skontrolované.

Podľa § 25 v spojení s § 163 ods.2 zákona č. 87/2018 Z. z. boli bez žiadosti vydané 3 rozhodnutia o registrácii používania veterinárnych rtg prístrojov pre fyzické osoby-podnikateľov z okresov Komárno, Topoľčany a Šaľa.

V rezorte pôdohospodárstva používa v Nitrianskom kraji zdroje ionizujúceho žiarenia Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín – Veterinárny a potravinový ústav Bratislava na pracovisku Referenčné laboratórium environmentálnej rádioaktivity Nitra. Na predmetnom pracovisku bola v roku 2018 vykonaná previerka používania a skladovania otvorených rádioaktívnych žiaričov a uložené opatrenia týkajúce sa zabezpečenia osobnej telovej dozimetrie pracovníkov kategórie A so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a aktualizácie schváleného monitorovacieho plánu, ďalej vyznačenia rozsahu kontrolovaného pásma v rádiochemickom laboratóriu, zabezpečovania periodického školenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a zabezpečenia likvidácie dlhodobo skladovaného inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov cestou oprávnenej organizácie, resp. uvoľnenie do životného prostredia v prípade odpadu a žiaričov, ktoré podľa legislatívnych kritérií už nepodliehajú administratívnej kontrole.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

RÚVZ Nitra aktuálne eviduje v Nitrianskom kraji len dva subjekty v uvedených oblastiach, ktoré sú držiteľmi zdrojov ionizujúceho žiarenia. Ide o Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá na Gemologickom ústave používa prenosný röntgenfluorescenčný analyzátor na určovanie druhu a obsahu kovov v zliatinách, mineráloch a neznámych materiáloch a Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, ktorá na Katedre biochémie

a biotechnológie Fakulty biotechnológie a potravinárstva v RI pavilóne skladuje v súčasnosti už nepoužívané otvorené rádioaktívne žiariče. V roku 2018 bol na vedení SPU v Nitre prekonzultovaný záznam z previerky vykonanej ešte koncom roka 2017. V zázname je okrem iného uložené opatrenie týkajúce sa nutnosti skompletizovať zoznam o presnom množstve otvorených žiaričov a inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu vo vlastníctve SPU podľa druhov rádionuklidov a s uvedením ich aktuálnych aktivít a zabezpečiť odovzdanie nepoužívaných rádioaktívnych látok na likvidáciu cestou oprávnenej organizácie.

Výskumný ústav chemických technológií, a.s., Bratislava používal na pracovisku v Šali röntgenový difrakčný analyzátor Rigaku MiniFlex600 na fázovú analýzu práškových vzoriek, avšak v roku 2018 bolo rtg zariadenie dané do prenájmu spoločnosti Duslo, a.s. Šaľa. Zmena prevádzkovateľa bola oznámená RÚVZ Nitra ako aj do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia. Do roku 2015 používaný difraktometer typu MPD 1880, ktorý je nefunkčný, je vo vlastníctve VUCHT, a.s., Bratislava a je zámer jeho posunutia na Slovenskú technickú univerzitu ako predmet výuky, čo je v štádiu riešenia.

Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra, Lužianky ešte v roku 2017 oznámil dočasné pozastavenie používania otvorených rádioaktívnych žiaričov na RIA pracovisku laboratória endokrinológie odboru genetiky a reprodukcie hospodárskych zvierat. Dôvodom bola nerentabilnosť opráv poruchového prístroja na vyhodnocovanie počtu impulzov gama žiarenia a postupný prechod na nerádioaktívne metódy. V sklade rádioaktívnych odpadov bol ešte v roku 2018 v čase vykonania previerky RÚVZ Nitra uskladnený kvapalný a pevný odpad so zvyškovými aktivitami I-125. V zázname z predmetnej previerky je na základe predloženej dokumentácie a vykonaných dozimetrických meraní konštatované, že odpad so zvyškovými aktivitami I-125 v sklade je možné likvidovať ako bežný nerádioaktívny odpad a sklad využívať podľa potreby bez obmedzenia účelu jeho využívania.

Posudková činnosť, vydávanie rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

Podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z. z. boli vydané 4 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu a 4 zmeny povolení a podľa § 13 tohto zákona 2 posudky na výstavbu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. V 2 prípadoch bolo správne konanie, začaté podľa zákona č. 355/2007 Z. z., zastavené z dôvodu neuhradenia správneho poplatku v požadovanej lehote.

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. boli vydané 4 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu, podľa § 31 tohto zákona 2 zmeny povolení, podľa § 25 zákona 71 rozhodnutí o registrácii, pričom 50 z nich bez žiadosti (§ 163 ods.2 zákona) a podľa § 27 zákona 1 zmena registrácie. Z dôvodu neúplného podania, ktoré nemalo všetky náležitosti podľa zákona č. 87/2018 Z. z., bolo v 6 prípadoch prerušené konanie a z dôvodu včasného neuhradenia správneho poplatku v 3 prípadoch zastavené konanie.

Nakoľko zákon č.87/2018 Z. z. neukladá pre orgány radiačnej ochrany kompetencie sa v rámci posudkovej činnosti vyjadrovať rozhodnutím k projektom zámerov zriadenia zdravotníckych rádiodiagnostických röntgenových pracovísk, boli žiadosti viacerých subjektov v tomto smere riešené formou vydania odborného stanoviska. Napríklad pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno boli vydané odborné stanoviská k projektom pracovísk nového lineárneho urýchľovača a CT simulátora na oddelení radiačnej onkológie. Pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno bolo tiež vydané odborné stanovisko k projektu výstavby nového urgentného príjmu s CT pracoviskom, mamografickým pracoviskom, dvomi rtg pracoviskami so snímkovacími kompletmi, pojazdným skiagrafom na jednotke úrazovej starostlivosti a C-ramenom na traumatologickej operačnej sále. Pre Fakultnú nemocnicu s

poliklinikou Nové Zámky bolo vydané odborné stanovisko k projektu zriadenia nového pracoviska počítačovej tomografie na rádiologickom oddelení.

V prípade služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany nevydal RÚVZ Nitra v roku 2018 žiadne rozhodnutie o registrácii (§ 25 a 27 zákona č. 87/2018 Z. z.).

Boli vydané 3 potvrdenia o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z. z.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením vedie v elektronickej podobe evidenciu o jednotlivých prevádzkovateľoch zdrojov ionizujúceho žiarenia a o všetkých používaných a nepoužívaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia podliehajúcich oznamovacej povinnosti, registrácii alebo povoleniu. Evidencia je vedená elektronicky podľa jednotlivých okresov Nitrianskeho kraja.

RÚVZ Nitra eviduje k 31.12.2018 v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja spolu 190 fyzických a právnických osôb, ktoré sú držiteľmi celkom 360 používaných rtg prístrojov, 3 používaných lineárnych urýchľovačov, 94 používaných uzavretých žiaričov, resp. nakladajú s otvorenými žiaričmi. Niektoré subjekty prevádzkujú viacej druhov zdrojov ionizujúceho žiarenia, resp. na viacerých prevádzkach v rámci Nitrianskeho kraja. Nepoužívanými uzavretými žiaričmi bez platného osvedčenia sú vyššie uvedený žiarič Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v Komárne a 286 ks nepoužívaných rádiových ihiel a túb so sumárnou aktivitou 36,26 GBq (980 mg) skladovaných vo Fakultnej nemocnici Nitra. Podrobnejší prehľad o zdrojoch ionizujúceho žiarenia v Nitrianskom kraji je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

Vydávanie rozhodnutí na vykonávanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany je v kompetencii RÚVZ Nitra iba od 1.4.2018, v priebehu hodnoteného roka nebolo vydané žiadne takéto rozhodnutie.

V rámci štátneho dozoru sú prevádzkovatelia zdrojov žiarenia upozorňovaní na povinnosť oznamovať evidované údaje do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia vedeného na ÚVZ SR.

Na základe vyžiadania bol ÚVZ SR poskytnutý zoznam pracovísk a zdrojov ionizujúceho žiarenia v kategóriách 1 a 2 zaistenia bezpečnosti.

7. Zhodnotenie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia - Centrálny register dávok a vyhodnotenie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi žiarenia v jednotlivých oblastiach vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu

Najvyššie dávky vyhodnocované na osobných telových dozimetroch pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v Nitrianskom kraji boli zaznamenané v prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, ďalej lekárov a zdravotné sestry Gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra a v prípade farmaceutiek pracoviska nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra. U žiadneho pracovníka nebol v roku 2018 prekročený limit efektívnej dávky ani žiadny z limitov ekvivalentnej dávky.

Ako je uvedené aj vyššie, v súlade s legislatívnymi požiadavkami sú niektorí pracovníci KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a Gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky

FN Nitra monitorovaní súčasne dvomi osobnými telovými dozimetrami s mesačným vyhodnocovaním. V ich prípade sú takmer každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster.

V prípade 6 najviac exponovaných kardiochirurgov KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., sa za rok 2018 boli dávky zvonka Pb záster v rozpätí 34,08 – 65,92 mSv a efektívne dávky v rozpätí 6,31 – 16,59 mSv.

V hodnotenom roku bolo vykonané šetrenie zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch troch gastroenterológov a jednej zdravotnej sestry Gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra. Zvýšené dávky boli u niektorých aj opakovane obdržané v súvislosti so zaškolením sa na vykonávanie nových terapeutických endoskopických výkonov ERCP spojených s veľkou potrebou využívania rtg žiarenia. Zákroky sú vykonávané na angiologickom pracovisku Oddelenia diagnostickej a intervenčnej angiorádiológie.

Dve farmaceutky spoločnosti IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra mali za rok 2018 na osobných telových dozimetroch vyhodnotenú efektívne dávky 6,12 mSv a 9,75 mSv a ekvivalentné dávky na ruky max. 172,02 mSv.

Radiačná záťaž ostatných pracovníkov so zdrojmi žiarenia v rezorte zdravotníctva ako aj v iných rezortoch Nitrianskeho kraja je nižšia. Pracovníci sú prevádzkovateľmi zdrojov žiarenia zaradení do kategórie A alebo B a od toho sa odvíjajú aj povinnosti zamestnávateľa spojené so zabezpečovaním osobnej dozimetrie. Uvedené je kontrolované pri každej previerke vykonanej v rámci štátneho dozoru.

Celoslovenská evidencia dávok dozimetricky sledovaných pracovníkov je vedená v Centrálnom registri dávok na ÚVZ SR.

8. Mimoriadne radiačne situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť

V priebehu roka nebola prešetrovaná žiadna významnejšia radiačná mimoriadna udalosť.

V roku 2018 bol prešetrovaný jeden prípad lekárskeho ožiarenia tehotnej ženy, ktorá absolvovala rtg vyšetrenie v Nemocnici Levice s.r.o., Levice – vid' kapitolu 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“.

RÚVZ Nitra bol zapojený do „Súčinnostného cvičenia EMO 2018“ – simulácie jadrovej havárie v Atómovej elektrárni Mochovce, ktoré sa konalo dňa 22.11.2018. V rámci svojho členstva v Krízovom štábe Okresného úradu Nitra poskytoval RÚVZ odborné poradenstvo pre rozhodovanie krízového štábu a po dohode s ÚVZ SR aj uplatnil návrhy na okamžité použitie jódovej profylaxie, ukrytie, evakuáciu a režimové opatrenia v obciach v 5 km pásme v okolí EMO a piatich zasiahnutých sektoroch ochranného pásma. RÚVZ Nitra spolupracoval s Fakultnou nemocnicou Nitra pri príprave plánovaného príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta, vážne zraneného zamestnanca EMO, do FN Nitra. Počas cvičenia však bol zo strany EMO zmenený scenár a vo FN Nitra nebol prijatý rádioaktívne kontaminovaný, ale iba ožiarенý pacient (obdržaná dávka na úrovni 125 mSv z externého zdroja ionizujúceho žiarenia – rádionuklidu Ir-192). Pri príjme kontaminovaného pacienta bol RÚVZ Nitra pripravený sa podieľať na vykonávaní dozimetrických meraní osôb a priestorov, poradenstve a následne aj na stanovení veľkosti obdržaných dávok pacienta, zasahujúcich osôb a zabezpečení likvidácie vzniknutého rádioaktívneho odpadu. V rámci cvičenia sa RÚVZ Nitra zúčastnil na Okresnom úrade Nitra štyroch prípravných pracovných stretnutí a jedného hodnotiaceho stretnutia po uskutočnení cvičenia, písomne uplatnil svoje pripomienky k návrhu scenáru cvičenia a vypracoval správu o jeho hodnotení pre Okresný úrad Nitra.

Pri reálnej radiačnej havárii by RÚVZ Nitra v problematike radiačnej ochrany poskytoval verejnosti informácie o spôsobe ochrany, opatreniach a rizikách spojených s únikom rádioaktívnych látok z jadrového zariadenia. V prípade potreby by na vyžiadanie Ústredia radiačnej monitorovacej siete vykonával stacionárne alebo mobilné monitorovanie dávkového príkonu gama žiarenia vo vzduchu na určenej trase, odber určených vzoriek, prípadne by sa podieľal na dozimetrii a hodnotení veľkosti obdržaných dávok pri dekontaminačných linkách. Je však potrebné uviesť, že možnosti pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sú v dôsledku jej nízkeho personálneho obsadenia ako aj nedostatočného technického a prístrojového vybavenia pracoviska v tomto smere výrazne obmedzené. RÚVZ Nitra bol podľa legislatívy platnej do 31.3.2018 iba pohotovostnou zložkou radiačnej monitorovacej siete, podľa legislatívy platnej od 1.4.2018 je už jej stálou zložkou.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením v roku 2018 neuložila žiadne sankčné opatrenie.

Celkovo bolo v rámci štátneho dozoru vykonaných 87 previerok na 117 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované, čo bolo zo strany RÚVZ Nitra priebežne kontrolované.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru

- **ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti,**
- **medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti,**
- **novozavedené laboratórne metodiky,**
- **analýza rádioaktivity zložiek životného prostredia,**
- **činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete,**
- **zhodnotenie radiačnej záťaže obyvateľstva z prírodných zdrojov žiarenia**

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov. Podľa zákona č. 87/2018 Z. z. je RÚVZ Nitra od 1.4.2018 stálou zložkou radiačnej monitorovacej siete. Na vykonávanie meraní ani na odber vzoriek nie je pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením akreditovaná. V hodnotenom období neboli pracovníci vyzvaní Ústredím radiačnej monitorovacej siete na vykonávanie monitorovania v životnom prostredí ani na odber vzoriek.

Od roku 2016 pribudli kompetencie RÚVZ Nitra ohľadom hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode v Nitrianskom kraji, pričom legislatíva v tejto oblasti sa menila aj v rokoch 2017 a 2018.

Vo viacerých prípadoch boli zaznamenané prekročenia indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa v pitnej vode. Prevádzkovatelia týchto vodných zdrojov boli v tejto súvislosti formou konzultácii, elektronicky alebo písomne upozorňovaní na ďalší postup a legislatívne požiadavky. Išlo napr. o vodné zdroje prevádzkované spoločnosťou NOVOFRUCT SK, s.r.o., Nové Zámky, Slovenskými elektrárňami, a.s. – Atómovou elektrárnou Mochovce (Červený hrádok - studňa HGM2), Duslo, a.s. Šaľa (plaváreň Duslo),

PD TRÍBEČ, Nitrianska Streda a prekročenia boli zistené aj na viacerých odberových miestach prevádzkovateľov Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Nitra (Šaľa, Kravany nad Dunajom, Modrany) a KOMVaK, a.s. Komárno (Komárno, Violín, Čičov-Trávnik, Modrany, Kava a Patince).

Boli tiež vydávané odborné stanoviská pre oddelenie hygieny životného prostredia a oddelenie hygieny detí a mládeže RÚVZ Nitra k protokolom o hodnotení rádiologických ukazovateľov v pitnej vode.

V oblasti radónovej problematiky bolo pre oddelenie hygieny životného prostredia RÚVZ Nitra poskytnuté odborné vyjadrenie vo veci žiadosti ViOn - INVEST, s.r.o. Zlaté Moravce o vydanie záväzného stanoviska ku kolaudácii stavby „Obytný súbor Žitava II. – SO 103 – bytový dom 6 podlažný“ na sídlisku Žitava vo Vrábľoch, kde bolo v roku 2009 radónovým prieskumom pred začatím výstavby zistené prekročenie smernej hodnoty pre vykonanie opatrení proti prenikaniu radónu z podlažia. Meraním radónu v ovzduší pobytových priestorov bola dostatočne preukázaná účinnosť vykonaných opatrení na obmedzenie ožiarovania z radónu v predmetnej novostavbe.

Pracovníci RÚVZ Nitra sa zúčastnili dvoch celoslovenských pracovných porád týkajúcich sa problematiky radónu, ktoré sa uskutočnili na ÚVZ SR a poskytli viaceré konzultácie žiadateľom o informácie v tejto oblasti.

Radiačnú záťaž obyvateľstva Nitrianskeho kraja z konzumácie vody možno hodnotiť ako primeranú, v ani jednom prípade nebolo zistené prekročenie medznej hodnoty a ani 20% medznej hodnoty rádiologického ukazovateľa kvality pitnej vody a nemuseli byť prijaté opatrenia na technologickú úpravu vody, obmedzenie alebo zákaz využívania vodného zdroja.

Podkladov na hodnotenie radiačnej záťaže obyvateľstva z expozície radónom v pobytových priestoroch a na pracoviskách je veľmi málo, plošný radónový prieskum by mal byť v súlade s Národným akčným radónovým plánom zahájený v roku 2020.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením bola v roku 2018 riešiteľským pracoviskom pre nasledovné dve úlohy:

Úloha č. 5.1 „Implementácia požiadaviek zákona o radiačnej ochrane a jeho vykonávacích predpisov do výkonu štátneho dozoru v radiačnej ochrane.“

Hlavným cieľom úlohy je príprava a spracovanie odborných a metodických usmernení pre výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a pre výkon laboratórnych činností v súlade s novým zákonom o radiačnej ochrane a jeho vykonávacími právnymi predpismi. Gestorom úlohy sú ÚVZ SR, Bratislava a RÚVZ Banská Bystrica a etapy riešenia rok 2018 až 2020.

V súvislosti s transpozíciou smernice Európskej komisie 2013/59/Euratom, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia bol s účinnosťou od 1.4.2018 prijatý do právneho poriadku Slovenskej republiky zákon č.87/2018 Z. z. a súvisiace právne predpisy nižšieho stupňa.

Na príprave novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany sa podieľali aj pracovníci RÚVZ Nitra, a to najmä formou pripomienkovania návrhov legislatívnych úprav a účasti na pracovných porádach. V roku 2018 boli gestorom úlohy elektronickou formou 11 krát zaslané pripomienky k legislatíve, resp. po jej prijatí aj upozornenia na nedostatky. Zástupcovia

RÚVZ Nitra sa zúčastnili pracovných porád k príprave novej legislatívy, ktoré sa konali na ÚVZ SR, Bratislava v dňoch 10.1.2018, 13.-15.2.2018, 15.3.2018, 18.4.2018, 16.5.2018 a 26.-27.6.2018. Týkali sa napr. zakomponovávaním pripomienok z medzirezortného pripomienkového konania do pripravovaných vyhlášok MZ SR k zákonu, k tvorbe Národného akčného radónového plánu, metodického usmernenia pri určovaní rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody, usmernenia v súvislosti so záchytnými rádioaktívneho materiálu a pod.

V štátnom dozore v radiačnej ochrane boli 11 prevádzkovatelia pracovísk s celotelovými kostnými denzitometrami v Nitrianskom kraji písomne upozornení na potrebu zabezpečenia sústavného dozoru nad radiačnou ochranou odborným zástupcom pre radiačnú ochranu a registrácie používania predmetných rtg zariadení v termíne do 30.8.2018. Všetkým prevádzkovateľom boli po splnení nových legislatívnych požiadaviek vydané rozhodnutia o registrácii.

Do 31.12.2018 bolo vydaných 47 rozhodnutí bez žiadosti o registrácii používania zubných röntgenových prístrojov a 3 rozhodnutia bez žiadosti o registrácii používania veterinárnych röntgenových prístrojov.

V súvislosti s prechodom kompetencií v dozore nad prepravou žiaričov bola na Ministerstvo dopravy a výstavby SR zaslaná požadovaná dokumentácia a subjekty zabezpečujúce prepravu žiaričov (najmä na výkon defektoskopických prác a meraní RI sondami v stavebníctve) boli priebežne upozorňované na potrebu napĺňania zmenených legislatívnych požiadaviek.

Nakoľko sa v roku 2018 s novou legislatívou zmenili aj kritériá pre zaradovanie prác v prostredí ionizujúceho žiarenia do kategórií podľa zdravotného rizika, boli v rámci výkonu štátneho dozoru prevádzkovatelia na túto zmenu upozorňovaní a bolo realizovaných viacero konzultácií s pracovnými zdravotnými službami a subjektmi, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby.

Boli vydávané odborné vyjadrenia k dokumentáciám vypracovávaným k činnostiam podliehajúcim oznamovacej povinnosti, registrácii alebo povoleniu a napr. odborné vyjadrenie k novým požiadavkám ohľadom oznamovania prác externých pracovníkov so zdrojmi žiarenia pre Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava – Atómová elektráreň Mochovce.

K problematike nových legislatívnych požiadaviek pri hodnotení rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody boli vydávané odborné vyjadrenia a usmernenia pre prevádzkovateľov vodných zdrojov, v prípade ktorých bolo monitorovaním zistené prekročenie indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa (napr. pre ZsVS, a.s., Nitra, KOMVaK, Komárno, NOVOFRUCT SK, s.r.o., Nové Zámky, Duslo, a.s. Šaľa, SE, a.s. - AE Mochovce, PD TRÍBEČ, Nitrianska Streda), ako aj stanoviská pre pracovníkov oddelenia hygieny životného prostredia a oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ Nitra.

Nové legislatívne požiadavky v oblasti radiačnej ochrany boli napĺňané pri všetkých previerkach vykonaných v rámci štátneho dozoru po 1. apríli 2018, pri odborných vyjadreniach, usmerneniach a konzultáciách, pri vydávaní posudkov, potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností, rozhodnutí o registráciách, povoleniach, ich zmenách a pod.

V roku 2018 boli aktualizované informácie na internetovej stránke RÚVZ Nitra a formuláre pre elektronické podania na portáli slovensko.sk.

Úloha č. 2.1 „Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce“.

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením bola v rámci odboru preventívneho pracovného lekárstva zapojená do plnenia predmetnej úlohy, ktorej hlavným cieľom je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov.

V roku 2018 bolo vykonaných spolu 98 previerok podmienok používania zdrojov ionizujúceho žiarenia a laserového žiarenia. Z celkového počtu previerok bolo 49 zameraných aj na problematiku rizikových prác. Zamestnávateľom, pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, Balsam, s.r.o., Bardejov, VST team, s.r.o., Topoľčany, Medicínske riadiace centrum, s.r.o., Nitra, MEDIRESC, s.r.o., Štúrovo, Nemocnica Levice s.r.o., Levice, PZS Duslo, a.s., Šaľa) a viacerým subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby boli poskytnuté konzultácie a vydané stanoviská k problematike posudkov o riziku, ku kategorizácii prác so zdrojmi ionizujúceho a laserového žiarenia, zaraďovaniu pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B a aj celkovo k hodnoteniu veľkosti zdravotného rizika a z toho vyplývajúcich povinností zamestnávateľov a pracovníkov. V hodnotenom roku bol prešetrovaný prípad zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetrioch štyroch pracovníkov Internej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra. Išlo o 3 lekárov-gastroenterológov Gastroenterologickej ambulancie a jednu zdravotnú sestru Gastroenterologickej ambulancie, pričom zvýšené dávky boli obdržané v súvislosti s ich zaškoloňovaním sa na vykonávanie nových terapeutických endoskopických výkonov ERCP (endoskopická retrográdna cholangiopankreatikografia) na angiologickom pracovisku Oddelenia diagnostickej a intervenčnej angiorádiológie.

V roku 2018 bolo v pracovnom prostredí vykonaných 767 meraní príkonu kerry vo vzduchu rtg a gama žiarenia a povrchovej rádioaktívnej kontaminácie a 900 meraní kvality primárneho zväzku röntgenových prístrojov. V problematike vyhlasovania, resp. rušenia rizikových prác z titulu rizikového faktora laserové žiarenie boli vyhlásené rizikové práce kategórie 3 na zdravotníckych laserových pracoviskách v rehabilitačnom zariadení prevádzkovanom združením Zlatý vek, o. z., Nitra pre profesiu fyzioterapeut a v Súkromnom rehabilitačnom centre, s.r.o., Nitra pre profesiu lekár pre FBLR, ďalej na laserovom pracovisku zariadenia na regeneráciu, rekondíciu a masáže Bc. Petra Tímárová PeggyRehab v Šali pre profesiu fyzioterapeut a pre spoločnosť RANVEG s.r.o., Nitra pre pracovníka obsluhy mobilnej čistiacej stanice s laserom 4. triedy na dočasne zriaďovaných laserových pracoviskách u zákazníkov v rámci celej Slovenskej republiky.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidované 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou z titulu rizikového faktora ionizujúce žiarenie, a to IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra (pracovisko nukleárnej medicíny), KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra (výkon intervenčných kardiologických zákrokov na operačných sálach) a Duslo, a.s. Šaľa (výkon defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi na stálom a dočasných defektoskopických pracoviskách). Rizikovú prácu kategórie 3 s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie vykonáva 37 pracovníkov, z toho 17 žien. V uvedených okresoch je 21 subjektov s vyhlásenou rizikovou prácou v riziku laserového žiarenia, pričom v riziku laserov 3B. triedy je 22 pracovníkov, z toho 19 žien a v riziku laserov 4. triedy 31 pracovníkov, z toho 26 žien. Stav počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa v porovnaní so stavom ku koncu roka 2017 významnejšie nezmenil, počet pracovníkov v riziku laserového žiarenia sa zvýšil o 4 (cca 8% nárast).

V rámci štátneho zdravotného dozoru ako aj štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany sa kontroluje u jednotlivých prevádzkovateľov splnenie povinnosti zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby a posudzovania rizík pracovného prostredia podľa príslušných ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Na pracovisku sa priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú údaje o počtoch pracovníkov v riziku a ďalšie údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy.

Jeden pracovník pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením je členom pracovnej skupiny za účelom vypracovania odborného usmernenia hlavného hygienika SR, ktoré bude upravovať postup pri zaraďovaní činností s laserovými zariadeniami do kategórií prác. V roku 2018 sa v tejto súvislosti uskutočnilo jedno pracovné stretnutie, a to dňa 5.11.2018 na ÚVZ SR.

12. Členstvo a zastupovanie v odborných pracovných skupinách MZ SR, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením neboli v hodnotenom období členmi odborných pracovných skupín MZ SR, medzirezortných pracovných skupín alebo výborov, odborných spoločností ani technických a skúšobných komisií.

Jeden pracovník pracovnej skupiny je členom Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť a poskytovanie informácií verejnosti

V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti a poskytovania informácií bolo zamestnávateľom, zamestnancom pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pracovným zdravotným službám, subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby alebo bežným obyvateľom bolo v roku 2018 poskytnutých 163 významnejších konzultácií, bolo vydaných 100 odborných vyjadrení a 29 usmernení.

Týkali sa najmä problematiky získania povolení a registrácie činností vedúcich k ožiareniu, zmien platných povolení a registrácií, posudkov na zriaďovanie pracovísk so zdrojmi žiarenia a spracovávaných dokumentácií k takýmto rozhodnutiam, ďalej k dokumentácii potrebnej na zaevidovanie oznamovaných činností vedúcich k ožiareniu, k zaraďovaniu pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácie prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, posudkov o riziku, potreby absolvovania odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy v radiačnej ochrane, veľkosti dávok pri lekárskejších ožiareniach a súvisiaceho zdravotného rizika, výkonu prác externých pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v kontrolovaných pásmach atómových elektrární, nových legislatívnych požiadaviek v súvislosti s prepravou a skladovaním žiaričov a pod. Bol prešetrovaný prípad zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetoch pracovníkov so zdrojmi žiarenia a prípad lekárskeho ožiarenia tehotnej pacientky (viď vyššie kapitola 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarovanie“).

Boli poskytnuté konzultácie a vydané odborné vyjadrenia týkajúce sa postupu prevádzkovateľov vodných zdrojov pri zistení prekročenia indikačnej hodnoty rádiologického ukazovateľa v pitnej vode a k výsledku vykonaných nápravných opatrení, ako aj k problematike expozície radónom v pobytových priestoroch (viď vyššie kapitola 3, časť „zhodnotenie radiačnej záťaže obyvateľstva z prírodných zdrojov žiarenia“).

Ako je uvedené aj vyššie, bolo vydané odborné stanovisko pre spoločnosť Marel Slovakia, s.r.o., Nitra ohľadom zámeru vyrábať, inštalovať, predávať, prípadne dovážať zdroje žiarenia z tretích krajín pre technické rtg prístroje. Boli tiež vydané dve odborné stanoviská pre SAM - SHIPBUILDING AND MACHINERY a. s., Bratislava k aktualizácii dokumentácie v súvislosti so zámerom začať na prevádzke v Komárne znovu používať

technické rtg prístroje na výkon nedeštruktívnej defektoskopie. V súvislosti s novou legislatívou v oblasti radiačnej ochrany boli vydané odborné vyjadrenia a usmernenia vo veci prepráv uzavretých žiaričov a zriaďovania dočasných pracovísk so zdrojmi žiarenia pre viaceré subjekty zaoberajúce sa nedeštruktívnou defektoskopiou, ako aj odborné stanovisko pre Inžinierske stavby, a.s. Košice, prevádzku Centrálnej stavebnej skúšobne v Nitre vo veci prepravy rádioizotopových sond typu Troxler. Pre spoločnosť AREKA, s.r.o., Poprad boli vydané vyjadrenia v súvislosti so zámerom ukončenia používania uzavretých žiaričov na dočasných defektoskopických pracoviskách na území Slovenska a ich skladovania na pracovisku v Leviciach. Boli prekonzultované podmienky dočasného skladovania sudov s tantalovou rudou v mestskej časti Nitry v spoločnosti Arwest Africa Minerals Limited so sídlom v Hong Kongu, konzultácia bola spojená s obhliadkou, dozimetrickým meraním a vydaním dvoch odborných stanovísk.

Bola poskytnutá konzultácia a následne vydané odborné stanovisko pre Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava – Atómovú elektrárňu Mochovce vo veci zámeru získania povolenia na zriadenie dočasného pracoviska na dobu dlhšiu ako 30 dní v súvislosti s plánovaným výkonom kontroly tlakovej nádoby reaktora 3. bloku EMO 34 pomocou manipulátora ZMM5.

V oblasti zdravotníctva bolo pre Fakultnú nemocnicu s poliklinikou Nové Zámky vydané odborné stanovisko k projektu zriadenia nového pracoviska počítačovej tomografie na rádiologickom oddelení. Pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno boli vydané odborné stanoviská k projektom pracovísk nového lineárneho urýchľovača a CT simulátora na oddelení radiačnej onkológie a v danej veci bolo k územnému konaniu vydané aj odborné stanovisko pre RÚVZ Komárno. Pre Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno bolo tiež vydané odborné stanovisko k projektu výstavby nového urgentného príjmu, pre IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra stanovisko k zámeru zakúpenia nového kontrolného zdroja, uzavretého žiariča Cs-137, na kontrolu prístrojov na meranie aplikovanej aktivity na pracovisku nukleárnej medicíny.

Boli tiež vydané stanoviská a prekonzultované nedostatky v dokumentáciách vypracovaných spoločnosťami Ústav radiačnej ochrany, s.r.o., Trenčín a INŽINIERSKE SLUŽBY, spol. s r.o., Martin najmä v súvislosti so zmenenými legislatívnymi požiadavkami.

V rámci prípravy na cvičenie radiačnej havárie v jadrovom zariadení „Súčinnosťné cvičenie EMO 2018“ a plánovaného príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta do Fakultnej nemocnice Nitra bolo vydané odborné stanovisko k Dodatku k Prevádzkovému poriadku Klínky úrazovej chirurgie a ortopédie FN Nitra.

Boli vydané dve odborné vyjadrenia pre Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre vo veci trestného stíhania osoby v súvislosti prípadom záchytu rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v Nitre zo dňa 10.1.2017 (viď výročná správa za rok 2017).

Na príprave novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany sa pracovníci RÚVZ Nitra podieľali najmä formou pripomienkovania návrhov legislatívnych úprav a účasti na pracovných poradiach. V roku 2018 boli príslušným gestorom elektronickou formou 11 krát zaslané pripomienky k legislatíve, resp. po jej prijatí aj upozornenia na nedostatky.

V roku 2018 boli najmä v súvislosti s prijatím novej legislatívy v radiačnej ochrane aktualizované informácie na internetovej stránke RÚVZ Nitra a formuláre pre elektronické podania na portáli slovensko.sk.

14. Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách a organizáciách v oblasti radiačnej ochrany

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením nezastupujú Slovenskú republiku v uvedených inštitúciách a organizáciách.

15. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sa nezúčastnili žiadnych zahraničných pracovných ciest ani stáží.

Zúčastnili sa medzinárodnej konferencie Medicína katastrof 2018 uskutočnenej v termíne 24.-26.10.2018 v Tatranských Matliaroch. Jedna pracovníčka sa zúčastnila valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti konaného v dňoch 25.-26.4.2018 v Častej – Papierničke.

Pracovníci sa tiež zúčastnili semináru k problematike radónu, rádiológie vôd a novej legislatívy v oblasti radiačnej ochrany organizovaného ÚVZ SR dňa 15.3.2018 a školenia ohľadom príjmu rádioaktívne kontaminovaného pacienta do ústavného zdravotníckeho zariadenia organizovaného Fakultnou nemocnicou Nitra dňa 16.11.2018.

16. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru

Ako je už uvedené vyššie v kapitole 2, pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením oddelenia preventívneho pracovného lekárstva zabezpečuje aj výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, IPL, magnetická rezonancia, a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa podľa zákona č.355/2007 Z. z. a súvisiacich predpisov. Hodnotenie činnosti v tejto oblasti je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ Nitra.

Na pracovisku sa priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú najmä údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy.

Jedna pracovníčka pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sa zúčastnila ako tlmočníčka medzinárodnej kontroly SLIC (Senior Labour Inspectors Committee) uskutočnenej dňa 24.10.2018 na oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ Nitra, ktorá bola zameraná na kontrolu podmienok pri ochrane zdravia pri práci v prevádzke FARGUELL NITRA, s.r.o., Nitra.

Prílohy

Prehľady počtu výkonov pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením RÚVZ Nitra v problematike ionizujúceho žiarenia, počtu používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne a prehľad aktivity otvorených žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2018 sú uvedené v tabuľkách č.1 až 10 Prílohy.

PRÍLOHY:

Tabuľka č. 1: Prehľad výkonov štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

PREHĽAD VÝKONOV OOPZŽ	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné	SPOLU
Počet previerok v rámci ŠZD	76	2	7	1	1	87
Počet preverených pracovísk	103	3	9	2		117
Počet záznamov z previerok	68	2	7	1		78
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾						
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾						
Počet meraní röntgenového žiarenia v rámci ŠZD	1441	45	61			1547
Počet meraní gama žiarenia v rámci ŠZD		25	6	11	66	108
Počet meraní povrchovej kontaminácie v rámci ŠZD				12		12
Prešetrenie chorôb z povolania						
Prešetrenie nadexpozícií	1					1
Prešetrenie mimoriadnych udalostí, nehôd a havárií						
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu						
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾						
Počet konzultácií a odborných jednaní	120	20	8	2	13	163
Počet spracovaných odborných vyjadrení a usmernení	72	31	2	1	23	129
Počet vypracovaných správ, hlásení a analýz	18				1	19
Prednášková činnosť (hodín)						
Počet školených pracovníkov						
Počet publikácií						
Skúšky odbornej spôsobilosti						
Spracované podklady pre vydanie rozhodnutí RÚVZ ⁴⁾	94	1	5			100
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 13 ⁵⁾	2					2
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 45 ⁶⁾	6	1	1			8
- Počet rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania	12					12
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 28 ⁸⁾	4					4
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 31 ⁹⁾	2					2
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 25 ¹⁰⁾	67		4			71
- Počet vydaných rozhodnutí podľa § 27 ¹¹⁾	1					1
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností ¹²⁾		2			1	3
Počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov ⁷⁾						

Poznámky:

- 1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 56 a § 57 zákona č. 355/2007 Z.z. a § 157 až § 159 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 2) Počet uložených pokút podľa § 56 a § 57 zákona č. 355/2007 Z.z. a § 157 až § 159 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- 4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí orgánom verejného zdravotníctva (RÚVZ)
- 5) Celkový počet vydaných záväzných posudkov (rozhodnutí) podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z.z.
- 6) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 45 zákona č. 355/2007 Z.z.
- 7) Celkový počet uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 54 zákona č. 355/2007 Z.z.
- 8) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z.

- ⁹⁾ Celkový počet vydaných zmien povolení (rozhodnutí) podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z.z.
¹⁰⁾ Celkový počet vydaných registrácií (rozhodnutí) podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z.
¹¹⁾ Celkový počet vydaných zmien registrácií (rozhodnutí) podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z.z.
¹²⁾ Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností vedúcich k ožiareniu podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.

Poznámka:

V tabuľkovom prehľade nie sú zahrnuté výkony v problematike neionizujúceho žiarenia.

Tabuľka č. 2: Prehľad počtu röntgenových prístrojov

OKRES	Zdravotnícke RTG prístroje											Veterinárne RTG	Technické RTG prístroje						SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT	Angiografia, DSA a intervenčné výkony	Terapeutické RTG	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj		Technický RTG prístroj stacionárny	Technický RTG prístroj prenosný	Mikroštruktúrálny RTG prístroj	RTG prístroj pre kontrolu batožín	Röntgenový spektrometer	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																
Nitra	33	9	1	11	2	2	14	7	3		3	7			11		4		107
Šaľa	6	3		3	1	1					2	1			1		2		20
Zlaté Moravce	3	2	1	3	1	1	2				1								14
Levice	19	10	2	7		2	3	3			2	3	2	11			5		69
Topoľčany	15	2	1	6	1	2	4	1			2	4							38
Nové Zámky	28	10	2	5	2	3	6	2			3	3					2		66
Komárno	19	5	1	6		2	3	2			1	1					1	5*	46
SPOLU	123	41	8	41	7	13	32	15	3		14	19	2	11	12		14	5	360

Poznámky:

1. V tabuľkovom prehľade nie sú uvedené nepoužívané röntgenové prístroje.
2. *Ide o 5 ks rtg zariadení, ktoré sú súčasťou hladinomerov na výrobných linkách Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo.

Tabuľka č. 3: Prehľad počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

OKRES	Radičná onkológia					Nukleárna medicína					SPOLU
	Lineárne urýchľovače	Kobaltové ožarovače	Césiové ožarovače	Zariadenia pre brachyterapiu afterloading	RTG simulátory	Planárne gama kamery	SPECT zariadenia	PET zariadenie	SPECT/CT zariadenia	PET/CT zariadenia	
Nitra	2		1		1		1		1	2	8
Šaľa											
Zlaté Moravce											
Levice											
Topoľčany											
Nové Zámky											
Komárno	1				1						2
SPOLU	3		1		2		1		1	2	10

Tabuľka č. 4: Prehľad počtu uzavretých rádioaktívnych žiaričov, vrátane zariadení, ktoré obsahujú uzavreté rádioaktívne žiariče, podľa účelu používania

OKRES	Zdravotníctvo		Priemysel, školstvo, veda, výskum, veterina a iné							SPOLU
	Externá gama terapia	Brachyterapia	Defektoskopia	Priemyselné indikačné zariadenia *	Hrúbkomery	Meradlá vlhkosti a hustoty **	Karotážne práce ***	Kalibračné žiariče, etalóny	Iné	
Nitra	1				1	4			7 [#]	13
Šaľa			2	36						38
Zlaté Moravce										
Levice			31	5						36
Topoľčany										
Nové Zámky					4					4
Komárno	1*								2 [#]	3
SPOLU	2		33	41	5	4			9	94

Poznámky:

- * Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinometry, hustometry
- ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu Troxler a pod.)
- *** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Poznámky:

[#] V okrese Nitra ide o 7 ks kalibračných žiaričov používaných v zdravotníctve na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra a v okrese Komárno o 2 ks uzavretých žiaričov Ni-63, ktoré sú súčasťou detektorov elektrónového záchytu plynových chromatografů v Heineken Slovensko, a.s., Hurbanovo. Na uvedené žiariče sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť.

*V okrese Komárno je uvedený nepoužívaný radioterapeutický žiarič Cs-137 neznámeho vlastníka.

Tabuľka č. 5: Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2018

Názov prevádzkovateľa	Celkové množstvo aktivity odobraté a spracované za kalendárny rok (MBq)																
	Rádionuklid *																
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁷ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	⁶⁸ Ga
IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra					1236900		2775		1629	288000		32940				49,5	39671
SPOLU					1236900		2775		1629	288000		32940				49,5	39671

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odoberané a spracovávané rádionuklidy

Tabuľka č. 6: Prehľad počtu odobratých vzoriek v roku 2018

	Voda	Pôda	Ovzdušie	Poľnohospodárske produkty	Potravinová strava	Iné zložky ŽP
Celkový počet odobratých vzoriek						

Tabuľka č. 7: Prehľad počtu rádiochemických analýz v roku 2018

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Rádiochemické analýzy spolu			

Tabuľka č. 8: Prehľad počtu rádiometrických meraní v roku 2018

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet meraní
Rádiometrické merania spolu			

Tabuľka č. 9: Prehľad počtu meraní na zabezpečenie kvality výsledku (kalibrácie, overenia) v roku 2018

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet meraní
Merania na zabezpečenie kvality výsledku spolu			

Tabuľka č. 10: Prehľad počtu porovnávacích meraní v roku 2018

	Počet ukazovateľov		Počet meraní
	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	
Porovnávacie merania spolu			

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom v Nitre

PODPORA ZDRAVIA

VÝROČNÁ SPRÁVA

2018

Vypracovala
Mgr. IngridBáreková

12.2.2019

A. Organizácia a podmienky činnosti oddelenia výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je zriadené samostatné oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu (OPZ a VkZ), ktoré podlieha pod priame vedenie regionálnej hygieničky MUDr. Mgr. Kataríny Tinákovvej, MPH, MHA – vedúcej služobného úradu. Podľa organizačnej štruktúry je zaradené do úseku pre výkon verejnej správy. Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu realizuje preventívnu a edukačnú činnosť so zameraním na neinfekčné ochorenia s hromadným výskytom. Poradenskú činnosť zabezpečuje v rámci základnej poradne zdravia pre okresy Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce. Na RÚVZ so sídlom v Nitre sú zriadené nadstavbové poradne zdravia, poradňa HIV/AIDS, poradňa zdravej výživy, poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa pre deti a mládež, environmentálna poradňa a poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci. Činnosť nadstavbových poradní personálne zabezpečujú zamestnanci jednotlivých oddelení RÚVZ Nitra, ktorí v nich pracujú.

b. Personálne obsadenie oddelenia

Na oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre pracujú celkovo 2 pracovníci, z toho:

- 1 pracovníčka s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo s plným pracovným úväzkom (1,0) Mgr. Ingrid Bäreková
- 1 zdravotná sestra so stredoškolským vzdelaním s pracovným úväzkom (0,6) Júlia Dúbravická

Pracovníci OPZ a VkZ vykonávajú prácu vo verejnom záujme.

B. Vzdelávanie pracovníkov

P.č.	Vzdelávanie a odborné aktivity - zameranie	dátum a miesto	mená účastníkov
1.	Metodicko-odborný seminár k prieskumu NAPPA	RÚVZ so sídlom v Trenčíne 14.3.2018	Mgr. Bäreková
2.	8. zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu	RÚVZ so sídlom v Bratislave 26.3.2018	Mgr. Bäreková
3.	9. zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu	RÚVZ so sídlom v Nitre 4.6.2018	Mgr. Bäreková
4.	Pracovné stretnutie partnerov kampane „Od srdca k srdcu“	ÚVZ SR Bratislava 28.6.2018	Mgr. Bäreková
5.	10. zasadnutie Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor	RÚVZ so sídlom v Bojniciach	Mgr. Bäreková

	výchova k zdraviu	2. – 3.7.2018	
6.	Mimoriadne zasadnutie členov Poradného zboru HH SR pre odbor výchova k zdraviu	ÚVZ SR Bratislava 18.7.2018	Mgr. Báreková
7.	Pracovné stretnutie k projektu „Viem, čo zjem“	RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch 14.9.2018	Mgr. Báreková

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

- zvýšenie pohybovej aktivity

Zvýšeniu pohybovej aktivity bolo venovaných **36 aktivít**, z toho boli 32 pre cieľovú skupinu deti a mládež, 2 pre osoby v produktívnom veku a 2 pre cieľovú skupinu osôb v poproduktívnom veku. Prednášky mali za cieľ informovať jednotlivé cieľové skupiny obyvateľstva o zdravotných benefitoch a význame pohybu v prevencii civilizačných ochorení.

V rámci činnosti Poradne zdravia sme vykonávali odborné poradenstvo pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie a odborné poradenstvo s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká.

V rámci realizácie úlohy Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020 oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre v 2.polroku 2018 uskutočnilo monitoring vybraných ukazovateľov zdravia celkovo u 76 študentov prvých ročníkov stredných škôl (Gymnázium Párovská, SOŠ obchodu a služieb Nitra, SOŠ Zlaté Moravce a Stredná zdravotnícka škola v Nitre), z ktorých boli 30 muži a 46 žien. Respondentom bol realizovaný komplex antropometrických, biochemických a funkčných vyšetrení zameraných na telesnú zdatnosť a aeróbnu výkonnosť vrátane monitorovania držania tela, krvného tlaku a pulzu a ako aj flexibility. Získané dáta z dotazníkov a záznamových listov boli zaznamenané do programu Excel a následne odoslané na ďalšie štatistické spracovanie na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi. U tej istej vzorky stredoškôľakov z 1.ročníkov majú byť rovnaké merania a testovania zopakované v 3.ročníku a na základe priebežnej edukácie a podpory pohybovej aktivity a zdravého životného štýlu porovnané výsledky z oboch meraní. V súvislosti s výskumom NAPPA oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre zrealizovalo na zúčastnených školách monitoringu 4 sprievodné vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané na prevenciu srdcovo-cievnych a metabolických chorôb, pohybovú aktivitu a ozdravenie životného štýlu.

- ozdravenie výživy

Informácie o zdravej výžive sme poskytovali širokej verejnosti prostredníctvom príspevkov do regionálnych médií ako aj na webovu stránku RÚVZ so sídlom v Nitre. V roku 2018 bolo ozdraveniu výživy venovaných celkovo **51 edukačných** aktivít, z toho boli 39 venovaných deťom a mládeži, 8 v produktívnom veku a 4 poslucháčom poproduktívneho veku. Prednášková činnosť bola zameraná na propagáciu a uplatňovanie zásad zdravej výživy, pozitívne ovplyvňovanie stravovacích návykov a celkovú zmenu životného štýlu, na zníženie konzumácie živočíšnych tukov a cukrov, a tým k zníženiu energetickej hodnoty stravy, na

zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilovín, morských produktov, nízkoúčinných mliečnych produktov a pitný režim.

V rámci činnosti Poradne zdravia sme vykonávali odborné poradenstvo aj pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká.

V spolupráci s Obezitologickou sekciou Slovenskej diabetologickej spoločnosti a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, obezitologickou ambulanciou FN Nitra sme uskutočnili v mesiaci máj 2018 v rámci Slovenského dňa obezity celodennú akciu pre obyvateľov mesta Nitry s názvom „**Slovenský deň obezity**“, ktorá sa konala v mestskom parku na Sihoti. Cieľom akcie bolo nasmerovať návštevníkov podujatia s podozrením na pridružené komorbidity (cukrovka 2. typu, poruchy metabolizmu lipidov, kardiovaskulárne ochorenia) k príslušným špecialistom, poskytnúť ľuďom s nadváhou a obezitou odporúčania na adekvátne manažment a liečbu (nefarmakologickú i farmakologickú, vrátane bariatrického výkonu) s cieľom zlepšiť kvalitu života a zmeniť vnímanie obezity: obezita nie je estetický problém, ale vážne chronické ochorenie, ktoré je druhou najčastejšou príčinou predčasných úmrtí. O služby mobilnej poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, výpočet BMI, WHR) prejavilo záujem celkovo 48 účastníkov akcie. Z hľadiska masmediálneho pôsobenia sme poskytli rozhovor pre televíziu Centrál.

V spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky odborom výchovy k zdraviu sme uskutočnili celodenné zdravotne výchovné podujatie pre študentov Strednej odbornej školy potravinárskej v Nitre, ktoré sa konalo na pôde Nitrianskeho samosprávneho kraja. Oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre odprezentovalo prednášku na tému „Prevenencia obezity a nadváhy“.

V súvislosti s aktivitami k programu „**Školské ovocie**“ sme v školskom roku 2017/2018 uskutočnili celkovo 7 prednášok na šiestich základných školách v Nitre (ZŠ Benkova, ZŠ Fatranská, ZŠ Ščasného, ZŠ sv. Svorada a Benedikta, ZŠ Nábřežie mládeže, ZŠ Kalazanského).

V roku 2018 sme pokračovali v realizácii projektu „**Viem, čo zjem**“, ktorého cieľom bolo viesť deti v spolupráci s odborníkmi a pedagógmi k zdravej výžive a vyváženému životnému štýlu. Uvedený projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy „NestléHealthyKidsGlobalProgramme“. V roku 2018 sme uskutočnili celkovo 19 vzdelávacích aktivít formou interaktívnych prednášok na 4 vybraných základných školách v Nitre (ZŠ Benkova – 8x, ZŠ Fatranská – 4x, ZŠ sv. Jozefa Kalazanského – 5x, ZŠ Ščasného – 3x). Vzdelávacie aktivity viedli deti k zamysleniu nad vlastným prístupom k lepšiemu zdravému životnému štýlu.

- **zdravá rodina**

V rámci realizácie úlohy zdravotno – výchovného pôsobenia u detí predškolského veku stomatohygiena sme uskutočnili 39 prednášok v materských školách. Jednalo sa o MŠ Nevidzany, MŠ Štitáre, MŠ Obyce, MŠ Rišňovce, MŠ Mojmírovce, MŠ Šaľa, ul. 8.mája, MŠ Lukáčovce, MŠ Nitra, Nedbalova ul., MŠ Veľké Zálužie, MŠ Tešedíkovo, MŠ Jedľové Kostolany, MŠ sv. Alžbety, Zlaté Moravce, MŠ Veľká Dolina, 5 x MŠ Nitra, MŠ Žitavany, MŠ Malé Vozokany, MŠ Nitra, Topoľova ul., MŠ Zlaté Moravce, Žitavské nábřežie, MŠ Veľčice. Na materských školách sme efektívne využívali pre deti aj model zúbkov spolu so zubnou kefkou, na ktorom sme názorne deťom vysvetlili celý postup správneho čistenia chrupu. Naše aktivity sa stretli u detí a pedagógov s veľkým záujmom. S pedagogickými pracovníkmi boli v rámci týchto aktivít vykonané aj konzultácie k problematike

stomatohygienu a kontroly správnosti zubných kefiek a zubných pást u detí predškolského veku ako aj zdravej výživy a správneho pitného režimu.

V oblasti výchovy k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevencie pohlavných chorôb HIV/AIDS oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre zrealizovalo 6 prednášok, z toho boli 3 venované výchove k partnerstvu a rodičovstvu a 3 prevencii sexuálne prenosným chorobám.

Pre cieľovú skupinu seniorov sme uskutočnili v roku 2018 **celkovo 12 aktivít**, ktoré pozostávali z prednáškovej činnosti a poskytovaním služieb mobilnej poradne zdravia. Jednotlivé denné centrá pre seniorov, kluby dôchodcov a domovy dôchodcov boli vopred oslovené ponukovým listom edukačných aktivít. V spolupráci s Miestnym spolkom červeného kríža v Šali sme uskutočnili pre dôchodcov v Dennom centre seniorov na Kráľovskej ul. v Šali prednášky na tému: „Aktívne zdravé starnutie“, „Zdravý životný štýl“, „Pohybová aktivita vo vyššom veku“, „Prevencia depresie“. V Zariadení pre seniorov Nitra Zobor boli odprezentované 2 prednášky na tému: „Prevencia úrazovosti v staršom veku“ a „Zdravý životný štýl – cesta k prevencii srdcovo – cievnych ochorení“. Propagačnou formou sme podporili v mesiaci marec 2018 informačnú kampaň „Týždeň mozgu – BrainAwarenessWeek“, celosvetovo organizovanú od roku 1996, na Slovensku po desiatykrát. Hlavnými partnermi Týždňa mozgu sú Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Centrum MEMORY n.o. a Neuroimunologický ústav SAV - organizácie, ktoré svoju činnosť orientujú na problematiku čoraz rozšírenejšieho ochorenia mozgu - Alzheimerovej choroby. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Seniorom JDS v Zlatých Moravciach sme odprezentovali prednášku na tému: „Ako si udržať mozog v dobrej kondícii“. Zúčastníci si mohli precvičiť mozog a pomocou dotazníka otestovať, či netrpia poruchou pamäti. Pri príležitosti „Október – mesiac úcty k starším“ sme uskutočnili zdravotne výchovné podujatia pre seniorov s názvom „Deň zdravia seniorov na vidieku“, ktorý sa konal na Obecnom úrade v obci Hostie a v kultúrnom dome v Močenku. V rámci týchto podujatí vyšetřovali kardiovaskulárne rizikové faktory – celkový cholesterol, tlak krvi, % celkového telesného tuku, viscerálny tuk, % kostrového svalstva, výšku, váhu s následným výpočtom BMI. Súčasťou vyšetření bolo poskytnutie odborného poradenstva.

- **prevencia závislostí (tabak, alkohol, drogy)**

Realizácia Národnej protidrogovej stratégie SR sa vykonávala formou edukačných aktivít zameraných na prevenciu užívania drog, tabaku, alkoholu, ktoré boli súčasťou prezentácií. Cieľom prednášok bola edukácia k zdravému životnému štýlu a osveta v oblasti drogovej problematiky a užívania psychoaktívnych látok. V danej oblasti sme uskutočnili celkovo 18 výchovno – vzdelávacích aktivít, z ktorých boli 12 prednášok venovaných problematike prevencie fajčenia na tému „Nefajčím a viem prečo“, 5 problematike konzumácie alkoholu a 1 beseda zameraná na problematiku prevencie užívania najrozšírenejších ilegálnych drog.

V rámci prednášok o škodlivosti fajčenia bol využívaný zdravotno-výchovný videofilm „Kým stúpa dym“. Téma prevencie fajčenia bola spracovaná a uverejnená na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Nitre a spropagovaná na 2 informačných paneloch umiestnených vo vestibule budovy RÚVZ so sídlom v Nitre. Poradenstvo formou **telefonickej Linky pomoci na odvykanie od fajčenia** v rozsahu Slovenskej republiky sa vykonávalo podľa zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 8 ods.1 pís. b). Na základe rozhodnutia hlavného hygienika SR a metodického pokynu ÚVZ SR, linku pomoci prevádzkujú všetky RÚVZ v SR podľa stanoveného harmonogramu v dvojtýždenných intervaloch počas pracovných dní v čase od 8:00 do 15:00 h. RÚVZ so sídlom v Nitre disponoval telefónnou linkou v období od

4.6.2018 – 15.6.2018. Počet volaní (prichádzajúcich hovorov) bolo celkovo 51, z ktorých bolo 15 opodstatnených. Po skončení prevádzky telefonickej služby na RÚVZ so sídlom v Nitre, zabezpečilo sa odovzdanie mobilného telefónu spolu s príslušenstvom osobným doručením na RÚVZ Topoľčany dňa (15.6.2018), ktorý v rámci zostaveného harmogramu pokračoval konzultačno - poradenskej činnosti cez linku pomoci. Informovanosť obyvateľstva o negatívnom dopade užívania návykových látok na zdravie sa realizovala aj v rámci Poradne na odvykanie od fajčenia. Odborné poradenstvo ako prestať s fajčením a zvládnuť abstinenčné príznaky bolo poskytnuté celkovo 14 x. Poradenstvo bolo poskytované anonymne. Založenie karty klienta bolo len v jednom prípade, ostatní boli evidovaní len podľa veku a pohlavia.

V rámci prevencie vo vzťahu k zvyšovaniu povedomia a informovanosti o nepriaznivých zdravotných a sociálnych dôsledkoch konzumácie alkoholu sme v roku 2018 uskutočnili 5 prednášok pre ZŠ v Nitre, SOŠ a v Reedukačnom centre v Zlatých Moravciach. Celkovo bolo edukovaných 172 poslucháčov. Aktivity boli koncipované ako interaktívne besedy s využitím Powerpointovej prezentácie, kde mali poslucháči možnosť v ktoromkoľvek okamžiku položiť otázky týkajúce sa danej problematiky, vyjadriť svoj názor a prejsť svoje vedomosti. Cieľom prednášok bolo poskytnúť relevantné informácie o zdravotných rizikách konzumácie alkoholu, následkami expozície alkoholu počas gravidity matky, zdravotnými problémami spôsobenými FAS. Prednášky prebiehali bez pedagogického dozoru, čím sa dopomohlo vytvoriť uvoľnenejšiu atmosféru. Edukačné aktivity na školách sme doplnili o distribúciu zdravotne výchovných materiálov a premietnutie DVD filmov „Čo sme si, to sme si vypime si dievčatá. V rámci prevencie vo vzťahu k zvyšovaniu povedomia a informovanosti o nepriaznivých zdravotných a sociálnych dôsledkoch konzumácie alkoholu sme počas celého roka zapožičali do základných a stredných škôl dokumentárne filmy DVD, ktoré boli zamerané na problematiku nadmerného pravidelného tzv. víkendového pitia alkoholu dievčatami vo veku dospievania, vplyvu pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu a riziká pitia alkoholu z neoverených a nelegálnych zdrojov (vydavateľstvo Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo vnútra SR). Filmy boli zapožičané do stredných škôl a základných škôl pre žiakov 7. - 9. ročníkov.

Pre deti materských škôl a základných škôl 1.stupeň sme realizovali 9 besied v oblasti prevencie nástrah internetu, nebezpečných ľudí, dôležité číslo 112, nechutnávajú drogy, netýraj zvieratká, pozor na zlodejov, vieš podať prvú pomoc, opíš zlodeja, cigarety a oheň. Súčasťou besied bolo premietnutie dokumentárneho filmu „Záchranárik“.

Z informačne – propagačnej činnosti môžeme uviesť účasť na edukačnom programe BECEP . Realizuje sa na základe Národného plánu SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2011 – 2020. Aktivity v rámci programu BECEP sú zamerané na prevenciu rizika požitia alkoholu, omamných látok, liečiv počas vedenia vozidla, na používanie reflexných a ochranných prvkov, cyklistických prilb a na prevenciu dopravných úrazov prioritne u detí a mládeže.

2. Verejné kampane a zdravotne - výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

V roku 2018 sa oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre aktívne zapojilo do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti svetových dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou (Svetový deň proti rakovine, Svetový deň zdravia, Svetový deň pohybu, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň povedomia o fetálnomalkoholom syndróme, Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň osteoporózy,

Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň boja proti AIDS. Realizácia aktivít spočívala v rôznych intervenčno - vzdelávacích prístupoch ako boli prednášková činnosť, skrining rizikových faktorov v rámci poradne zdravia, individuálna a skupinová edukácia, u rizikových osôb aj následná opakovaná a pravidelná starostlivosť v poradni zdravia. Prezentáciu aktuálnych tém a informácií sme zabezpečovali poskytovaním príspevkov na webovu stránku RÚVZ so sídlom v Nitre, do regionálnych médií Nitrianske noviny MY a ECHO, živých vstupov do regionálnej televízie Nitrička a Močenok.

3. Výskumná a prieskumná činnosť

V r. 2018 sme naďalej pokračovali na realizácii projektu „**Viem, čo zjem**“, ktorého cieľom bolo motivovať žiakov základných škôl vo veku 8 – 11 rokov k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Uvedený projekt je súčasťou globálneho programu „Nestlé pre zdravie detí“. Odborným gestorom projektu je Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. V roku 2018 sme uskutočnili celkovo 19 vzdelávacích aktivít formou interaktívnych prednášok v 4 zapojených školách do tohto projektu (ZŠ Benková, ZŠ Fatranská, ZŠ sv. Jozefa Kalazanského na Piaristickej ul., ZŠ Ščasného).

Na základe Stratégie Slovenskej republiky pre realizáciu „**Školský program**“ - školský rok 2017/2018 sme realizovali vstupné hodnotenie – monitoring vplyvu „Školského programu“ na zvyšovanie zdravotného a nutričného uvedomenia u detí a rodičov. Cieľovou skupinou monitoringu boli žiaci 1. – 5.ročníkov zo zapojených základných škôl. Respondentmi boli rodičia, ktorí podali informácie o frekvencii konzumácie sledovaných potravinových komodít u ich detí. Prieskum bol realizovaný v dvoch základných školách ZŠ sv. Svorada a Benedikta v Nitre a ZŠ Mojmírovce. Celkovo bolo vyplnených 98 dotazníkov. Získané dáta boli zadané do programu Excel a následne odoslané na ďalšie spracovanie na Slovenskú zdravotnícku univerzitu do Bratislavy.

Pre úsek zdravotníctva boli stanovené pre rok 2017 a ďalšie roky 4 úlohy, z nich 2 sa týkali detí a mládeže na základných a stredných školách. Jedná sa o „Monitoring vybraných ukazovateľov zdravia v súvislosti s pohybovou aktivitou a životným štýlom“, ktorý pozostáva z rôznych meraní v rámci Poradne zdravia ako aj získania údajov o životnom štýle prostredníctvom štandardizovaného dotazníka. K obom úlohám bola vypracovaná podrobná metodika, na ktorej sa podieľali 3 odborní pracovníci OVkZ z RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi a RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši. Okrem metodiky bol vypracovaný aj podrobný materiál v súvislosti so štatistickým výberom reprezentatívneho počtu respondentov na základných a stredných školách na celom Slovensku. Zainteresované školy boli informované o plánovaných úlohách oficiálnym listom z Ministerstva školstva v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva. V rámci realizácie **úlohy NAPPA** oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre v 2.polroku 2018 uskutočnilo monitoring vybraných ukazovateľov zdravia celkovo u 76 študentov prvých ročníkov stredných škôl (Gymnázium Párovská, SOŠ obchodu a služieb Nitra, SOŠ Zlaté Moravce a Stredná zdravotnícka škola v Nitre), z ktorých boli 30 muži a 46 žien. Respondentom bol realizovaný komplex antropometrických, biochemických a funkčných vyšetrení zameraných na telesnú zdatnosť a aeróbnu výkonnosť vrátane monitorovania držania tela, krvného tlaku a pulzu a ako aj flexibility. Získané dáta z dotazníkov a záznamových listov boli zaznamenané do programu Excel a následne odoslané na ďalšie štatistické spracovanie na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi. U tej istej vzorky stredoškôľakov z 1.ročníkov majú byť rovnaké merania a testovania zopakované v 3.ročníku a na základe priebežnej edukácie a podpory pohybovej aktivity a zdravého životného štýlu porovnané výsledky z oboch meraní. V súvislosti

s výskumom NAPPA oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre zrealizovalo na zúčastnených školách monitoringu 4 sprievodné vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané na prevenciu srdcovo-cievnych a metabolických chorôb, pohybovú aktivitu a ozdravenie životného štýlu.

OPZ a VkJ RÚVZ so sídlom v Nitre sa v roku 2018 zapojilo do projektu kardiovaskulárnej prevencie v s názvom **ADC Od srdca k srdcu**. Hlavným manažérom projektu je PharmDr. Peter Stanke, generálnym partnerom je spoločnosť Interpharm a.s., dodávateľ digitálnych tlakomerov microlife s funkciou Afib, ktorá umožňuje detegovať riziko predsieňovej fibrilácie súbežne s meraním tlaku a partnermi projektu sú okrem lekární a aj ÚVZ SR a RÚVZ v SR. Primárnym cieľom projektu je včasné zachytenie nediagnostikovanej alebo neliečenej atriálnejfibrilácie a hypertenzie u obyvateľov Slovenska. Cieľom projektu a jednotlivých meraní nie je stanoviť diagnózu, ale včas zachytiť pacienta so zvýšeným rizikom a odoslať ho na konzultáciu k lekárovi a tiež odporučiť domáce meranie tlaku a atriálnejfibrilácie. Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre riziko atriálnejfibrilácie vyšetrili u 196 osôb. Podozrenie na riziko atriálnejfibrilácie bolo zistené v 18 prípadoch.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre zabezpečuje početné poradenské výjazdy na pracoviská okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, kde na základe anamnézy a vyšetrení vykonaných za štandardných podmienok poskytujú pracovníčky OPZ a OVkJ poradenstvo o zdravom životnom štýle aj s ohľadom na pracovné prostredie a charakter práce klientov. V roku 2018 sme takéto služby v rámci 11 výjazdov základnej poradne zdravia poskytli 297 osobám.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

V roku 2018 pokračovala spolupráca s týmito organizáciami:

- Mestské a obecné úrady v okrese Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce (spolupráca pri pôsobení na verejnosť, organizovanie spoločných zdravotno-výchovných aktivít venovaných dňom podľa WHO kalendára, poskytovanie priestorov pre ZV aktivity, poradenstvo, propagačné panely)
- Veľmi dobrú spoluprácu vykazujeme so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. pri realizácii preventívnych vyšetrení a poradenstva v rámci Dní zdravia na pracoviskách viacerých organizácií a spoločností.
- Vzájomná spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami spočívala v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov, letákov, brožúr do ambulancií lekárov prvého kontaktu.
- Pri zabezpečovaní vzdelávacích aktivít pre laickú verejnosť sme spolupracovali so Slovenskou úniou proti osteoporóze.
- V rámci plnenia aktivít oddelenia výchovy k zdraviu sme spolupracovali s Dennými centrami pre seniorov, Jednotou dôchodcov na Slovensku a Miestnymi spolkami Červeného kríža.

- Oddelenie výchovy k zdraviu úzko spolupracovalo s jednotlivými oddeleniami RÚVZ Nitra - s oddelením hygieny detí a mládeže, oddelením epidemiológie, oddelením hygieny výživy, zdravotníckej informatiky a štatistiky. Vzájomná spolupráca spočívala v oblasti plnenia konkrétnych projektov (Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín, „Školský program“, „NAPPA“).
- V r. 2018 sme spolupracovali so spoločnosťou Interpharm v súvislosti s realizáciou skrínigovej štúdie „Od srdca k srdcu“
- Veľmi dobrú spoluprácu vykazujeme s oddelením zdravotníckej informatiky a štatistiky, ktoré zabezpečovali pravidelné uverejňovanie informácií na webovu stránku RÚVZ Nitra
- Dlhodobu pretrvávajúcu spoluprácu s masovo – komunikačnými prostriedkami na regionálnej úrovni (Nitrianske noviny MY, ECHO, Nitriansky newsletter, regionálne televízne vysielanie Nitrička a TV Centrál).

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov....)

- Metodická návšteva z ÚVZ SR
- Vedenie dokumentácie oddelenia podpory zdravia.
- Pripomienkovanie dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2018 a na ďalšie roky.
- Vypracovanie výročnej správy 2018 za oddelenie výchovy k zdraviu RÚVZ Nitra
- Vypracovanie výročnej správy 2018 za Nitriansky kraj
- Vyhodnotenia činnosti a úloh súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2018 a na ďalšie roky“.
- Poskytnutie informácie pre ÚVZ SR o existujúcom vybavení poradne zdravia a o potrebe nového vybavenia v poradni zdravia
- Odpočty realizácie aktivít súvisiacich s významnými dňami vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou /“Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“, ...Od srdca k srdcu,
- Poskytnutie údajov pre ÚVZ SR ohľadne aktualizácie údajov nastavbových poradní zdravia
- Odpočty realizácie aktivít súvisiacich s významnými dňami vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou.
- Informovanie obyvateľstva o činnosti poradne zdravia a medializácia aktuálnych tém v oblasti ochrany a podpory zdravia.
- Spolupráca s médiami, pravidelné poskytovanie aktuálnych informácií do regionálnych printových médií, webovu stránku RÚVZ Nitra a poskytovanie rozhovorov do televízneho vysielania Nitrička a Centrál.
- Evidencia a distribúcia vlastných materiálov
- Zapožičiavanie DVD filmov so zdravotnou tematikou pre základné a stredné školy.
- Organizácia, príprava a realizácia súťaží a kvízov v súvislosti s prevenciou fajčenia
- Vedenie dokumentácie oddelenia podpory zdravia
- Poskytovanie školení v rámci odbornej praxe študentom z Fakúlt verejného zdravotníctva

Členstvo v pracovných skupinách:

- členstvo v Poradnom zbore hlavného hygienika Slovenskej republiky pre odbor Výchova k zdraviu

- členstvo v pracovnej skupine „Prevencia fajčenia“ pri Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (Celoslovenská pôsobnosť)
- pracovníčka oddelenia výchovy k zdraviu RÚVZ so sídlom v Nitre je krajskou odborníčkou pre odbor Podpora zdravia a výchova k zdraviu;

Agenda krajského odborníka hlavného hygienika SR za Nitriansky kraj pre odbor výchova k zdraviu zahŕňala nasledovné činnosti:

- Metodické usmerňovanie pracovníkov oddelení výchovy k zdraviu na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Nitrianskom kraji.
- Vypracovanie výročnej správy za Nitriansky kraj – odbor výchova k zdraviu
- Účasť na zasadnutiach Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu. Celkovo 4x.

Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

6.1. Základná poradňa

Poradňa zdravia poskytovala základné spektrum vyšetrení, ktoré určovali hladinu individuálneho rizika klienta ohrozeného ochoreniami, na ktorých vzniku a vývoji sa do značnej miery podieľal životný štýl. Medzi tieto ochorenia patria hlavne srdcovo-cievne, nádorové a metabolické ochorenia. Analýza týchto rizík umožňovala odporučiť zmeny v stravovacích návykoch, spotrebe alkoholu, fajčiarskych návykoch, pohybovej aktivite a zvládání stresu. V prípade potreby sa klientovi odporúčala návšteva ošetrojúceho lekára a ďalšie potrebné vyšetrenia. Vyšetrenia v základnej poradni zdravia boli poskytované klientom za štandardných podmienok v zmysle „Manuálu pre prácu v základnej poradni zdravia“ a vyhodnotené v Teste zdravé srdce. Skríninové vyšetrenia klientov zahŕňali antropometrické vyšetrenia (meranie hmotnosti, výšky, obvodu pása a bokov podľa štandardných metodík merania s následným výpočtom indexov BMI a WHR), štandardné merania krvného tlaku a vyšetrenia biochemických parametrov. Z biochemických ukazovateľov boli vyšetrované krvné lipidy (celkový cholesterol, glukóza, triglyceridy, HDL a LDL cholesterol). Zo zozbieraných údajov sa vypočítal index kardiovaskulárneho rizika TC/HDL, TG/HDL a LDL/HDL. V roku 2018 bolo v základnej poradni zdravia vyšetrených celkovo **49 klientov** za štandardných podmienok. Údaje z TZS sú uvedené v tabuľkovej časti výročnej správy.

6.2. Nadstavbové poradne

Poradňa pre HIV/AIDS

Za účelom prevencie výskytu HIV/AIDS poskytovala svoje služby poradňa pre prevenciu HIV/AIDS zriadená pri RÚVZ so sídlom v Nitre. Jej činnosť bola vykonávaná plynule počas roka 2018 na základe požiadaviek klientov. Poradňa poskytla odborné poradenstvo 45-tim klientom. Poradenstvo bolo predodberové aj poodberové. Bolo vykonaných 90 návštev a 47 výkonov. Na vyšetrenie HIV protilátok a antigénu bolo odobratých 45 sér. Poradňu navštívilo 34 mužov a 11 žien. Všetky vyšetrenia s výnimkou jedného boli anonymné. V jednom prípade bolo vyšetrenie reaktívne

u anonymného žiadateľa (48 – ročný muž), ktorý nereagoval na opakované výzvy zo strany RÚVZ. Boli vydané 2 certifikáty v anglickom jazyku na základe predloženia laboratórneho vyšetrenia krvi od poskytovateľa primárnej zdravotnej starostlivosti. Odborné poradenstvo sa týkalo konkrétnych opatrení na ochranu zdravia.

Environmentálna poradňa

Činnosť environmentálnej poradne zdravia veľmi úzko súvisí s každodennou prácou oddelenia HŽP a jej zamestnancov. V rámci environmentálnej poradne zdravia bolo odborné poradenstvo zamestnancami oddelenia HŽP poskytované klientom rôzneho vekového zloženia od študentov po dôchodcov pri rôznych príležitostiach ako boli Svetový deň vody, životného prostredia, zeme, zdravia a pod. počas celého roku.

V rámci Svetového dňa vody, ktorý sa v roku 2018 niesol v znamení motta „Príroda pre vodu“ bolo zabezpečené bezplatné vyšetovanie vzoriek vôd z individuálnych vodných zdrojov obyvateľov okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce pracovníkmi odboru OCHA N-testom na prítomnosť dusičnanov a dusitanov. Vyšetrené boli aj vzorky z okresov Nové Zámky, Topoľčany, Levice. Pracovníkmi odd. HŽP obyvateľom bolo poskytované odborné poradenstvo v oblasti zabezpečenia ochrany vlastných vodných zdrojov, o vyhovujúcich zdrojoch vôd v obciach okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, o prameňoch v meste Nitra a verejných vodných zdrojoch v obciach uvedených okresov, o kvalite vody verejných vodovodov v dozore RÚVZ Nitra, o zdravotných indikáciách v súvislosti s nevyhovujúcou kvalitou vody, o ochranných pásmach vodných zdrojov najmä v súvislosti s haváriami v celkovom počte 409 klientov /poradenstvo bolo poskytované pri osobnej návšteve na RÚVZ, telefonicky resp. v teréne v rámci výkonu ŠZD / a pod.

V rámci problematiky kvality pitnej vody bol naďalej zo strany obyvateľov záujem počas celého roku najmä o pramene v lokalite Nitra - Zobor a artézské studne v okrese Nitra a Šaľa. Na úseku kvality vody pre kúpanie boli počas leta okrem informácii zadávaných cez informačný systém poskytované tiež informácie obyvateľom a médiám o aktuálnej situácii na letných kúpaliskách ale aj v krytých plavárňach.

Neoddeliteľnou súčasťou činnosti poradne je aj komunikácia s médiami.

V neposlednej miere bola venovaná pozornosť a odborná pomoc študentom a pedagógom, ktorým boli poskytované odborné konzultácie a informácie pri spracovaní odborných prác SOČ a ŠVOČ.

Poradňa správnej výživy

Poradňu zdravej výživy v roku 2018 navštívilo 15 klientov, u ktorých sme zrealizovali 100 vyšetrení a meraní. Všetci klienti boli prvovýšetrení, boli u nich zisťované anamnestické údaje, antropometrické merania, merania TK, výpočet BMI a WHR indexov. Cieľ ich návštevy ako i individuálne odborné poradenstvo bolo zamerané predovšetkým na redukciu hmotnosti. Hodnoty TK boli u 9 klientov optimálne, u ostatných len mierne zvýšené nebolo potrebná intervencia odborného lekára, nakoľko sami klienti prejavili záujem si upraviť tieto parametre životospripravou.

V rámci uvedenej aktivity bol s klientom prekonzultovaný jedálniček a jeho stravovacie návyky zamerané na zmenu skladby stravy ako aj optimalizáciu stravovacieho režimu. Odporúčaný bol primeraný pomer rastlinnej a živočíšnej potravy v závislosti podľa veku, ktorý je podmienkou pre zachovanie a udržanie zdravia. Výchova a edukácia bola zameraná na zlepšenie stravovacích návykov propagáciou významu konzumácie pestrej stravy podľa

odporúčaní WHO ako aj technologických postupov pri jej príprave (varenie, varenie na pare, dusenie). Všetkým klientom bol odovzdaný propagačný leták, vydaný Úradom verejného zdravotníctva SR „Desatoro zdravého taniera“. Veľký dôraz bol zároveň kladený na efektívnu pohybovú aktivitu v závislosti od zdravotného stavu ako aj kondície klienta. Odporúčané boli aktivity ako plávanie, bicyklovanie, joga, nordicwalking. V rámci monitoringu spotreby vybraných prídavných látok v potravinách sa formou dotazníkov u 20 respondentov na základe 24 hodinovej spotreby potravín zisťovala úroveň spotreby vybraných prídavných látok a porovnal sa príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom. Jednalo sa o dospelú populáciu mužov a žien v rovnakom počte v produktívnom veku v dvoch kategóriách 19 - 34 rokov a 35 a 62 rokov. V roku 2018 bola sledovaná spotreba vybraných prídavných látok – kyselina sorbová – E200, kyseliny benzoová – E210, steviol-glykosidy – E960. Pri výkone ŠZD pracovníci oddelenia hygieny výživy vykonávajú intervencie pravidelne pri každej kontrole v zariadeniach spoločného stravovania uzavretého typu (v domovoch sociálnej starostlivosti, v závodných kuchyniach), kde kontrolujú jedálne lístky či svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy, v prípade negatívnych zistení upozorňujú vedúcich stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok. V kuchyniach ako i pri individuálnom poradenstve boli interpelované najnovšie poznatky vplyvu akrylamidu na zdravie, boli doporučované správne technologické postupy pri spracovaní zemiakov a zemiakových produktov ako i pri jemnom pečive a chlebe. K problematike akrylamidu bola pri vstupe do budovy B RÚVZ so sídlom v Nitre vyvesená nástenka, s ktorou sa mohli oboznámiť návštevníci a stránky oddelenia.

Poradňa na odvykanie od fajčenia

Informovanosť obyvateľstva o negatívnom dopade užívania návykových látok na zdravie sa realizovala aj v rámci Poradne na odvykanie od fajčenia. Odborné poradenstvo ako prestať s fajčením a zvládnuť abstinenčné príznaky bolo poskytnuté celkovo 14 x. Poradenstvo bolo poskytované anonymne. Založenie karty klienta bolo len v jednom prípade, ostatní boli evidovaní len podľa veku a pohlavia. Klienti vzhľadom na pretrvávajúcu neuropsychickú záťaž neboli schopní skončiť s fajčením aj napriek teoretickým vedomostiam o jeho škodlivosti.

Poradňa pre deti a mládež

RÚVZ so sídlom v Nitre spolupracoval na riešení projektu COSI (European Childhood Obesity Surveillance Initiative) na sledovanie a porovnanie antropometrických charakteristík detí mladšieho školského veku z pohľadu prevalencie obezity. Uvedený projekt sa uskutočňuje vo viacerých európskych krajinách. WHO bude po skompletizovaní dát analyzovať údaje zo všetkých krajín. Ide o pokračovanie projektu z roku 2015. Projekt je realizovaný v spolupráci MZ SR, ÚVZ SR a RÚVZ v SR, Ambulanciou klinickej výživy v Bratislave, Detskej kliniky LF UK a NÚDCH Bratislava, Centra experimentálnej medicíny SAV a Trnavskej univerzity. Projekt bol realizovaný metodikou WHO, schválený etickou komisiou a vypracovaný tak, aby neobsahoval žiadne osobné údaje. Pred zahájením projektu bolo zabezpečené informovanie zákonných zástupcov detí formou informovaného súhlasu. Realizácia projektu zahŕňala rutinné meranie žiakov základných škôl vo veku 7,00 – 7,99 a 8,00 – 8,99 rokov. Počas merania detí bol vyplňaný dotazník pre meranie detí. Druhý dotazník bol určený pre zákonných zástupcov dieťaťa. Prvé merania sa uskutočnili u 100 detí od 17.10.2018 do 09.11.2018 vo vybraných školách (ZŠ Tulipánova,

Nitra; ZŠ Tesárske Mlyňany; ZŠ Trnovec nad Váhom). Deti sme merali v škole vo vyhradenej miestnosti. Na meranie sme použili prenosné digitálne váhy s presnosťou 0,1 kg, prenosný (antropometer) výškomer, neelastický meter na meranie obvodu pása a bokov. Deti boli vyzuté, v ľahkom oblečení, ev. v spodnej bielizni. Vyplnené údaje z Dotazníka pre meranie detí boli vložené do tabuľky v exceli.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania. Hlavným cieľom tohto projektu je zvýšenie povedomia budúcich rodičov o závažnosti ochorení, ktorým je možné predchádzať očkovaním a o význame povinného očkovania detí v SR. Realizácia tejto úlohy je dôležitá z hľadiska ochrany a podpory verejného zdravia a má aj celospoločenský význam, najmä v období stále pretrvávajúcich antivakcinačných kampaní. Cieľovou skupinou na vzdelávanie interaktívnou formou boli študenti 3.- 4. ročníkov stredných škôl. Efekt intervencie bol overovaný dotazníkovou metódou, realizovanou pred a po intervencii. V rámci projektu študenti pracovali v 4 skupinách a postupne sa vystriedali na 4 rôznych stanovištiach o povinnom očkovaní, o zdrojoch informácií o očkovaní, o vakcínach, o individuálnej a kolektívnej imunite. Projektu sa zúčastnili študenti 3. ročníka Gymnázia, Párovská 1, Nitra, Gymnázia Golianova v Nitre a Strednej zdravotníckej školy v celkovom počte 154 študentov. Študenti vyplňali dotazníky, ktoré boli spracované do databázy v programe Excel a zaslané gestorovi projektu.

Zamestnankyne oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ v Nitre zabezpečili v spolupráci s odborom školstva Nitrianskeho samosprávneho kraja dňa 07.12.2018 pracovnú poradu pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania pri stredných školách na Strednej odbornej škole potravinárskej, Cabajská 6, Nitra. Súčasťou porady boli aktivity spojené s meraním nasledovných parametrov: antropometrické vyšetrenie (telesná hmotnosť, BMI), somatické vyšetrenie (štandardné meranie tlaku krvi, % telesného tuku). Na základe zhodnotenia výsledkov a po posúdení získaných anamnestických údajov boli navrhnuté vyšetreným klientom možnosti intervencie, kontrolné vyšetrenie v poradni zdravia, príp. odporúčenie do starostlivosti odborného lekára. Celkovo bolo vyšetrených 36 klientov - žien a poskytnutých 144 výkonov. Klientom bola zabezpečená distribúcia zdravotno-výchovných materiálov, ktoré informovali o najčastejších rizikách srdcovo-cievnych ochorení a o možnostiach primárnej, sekundárnej i terciárnej prevencie.

Ďalej priebežne zabezpečujeme vzdelávacie a zdravotno-výchovné aktivity. Aktivity sú cieleň predovšetkým na vykonávanie edukácie za účelom dosiahnutia zdravšieho spôsobu života všetkých, ktorí v škole pracujú, učia alebo s ňou prichádzajú do styku.

- Aktivity realizované v školách a škôlkach boli zameriavané na podporu zdravej výživy, a to podporou zvyšovania konzumácie ovocia a zeleniny, nahradzaním sladkých jedál ovocím a zeleninou, ochutnávkami zdravých jedál pre rodičov, podporou pitného režimu, sprístupňovaním poznatkov o zdravej výžive deťom i rodičom.

- V rámci výkonu ŠZD v školských jedálňach pri školách všetkých typov sledujeme zostavovanie jedálnych lístkov so zameraním na správne zloženie podávanej stravy v zmysle zásad racionálnej výživy a v súlade so zásadami na zostavovanie vzorových jedálnych lístkov, presadzujeme pravidelné zaraďovanie menej atraktívnych a obľúbených jedál (ryba, čerstvé ovocie, zelenina, strukoviny), a tým podporujeme aj edukatívnu funkciu školského stravovania a podporu zabezpečenia zdravého vývoja detí a mládeže.

- Na školách sledujeme zabezpečenie pitného režimu deťom a najmä podávanie zdravotne vhodných nápojov hygienicky vyhovujúcim spôsobom.

- Výkonom ŠZD na školách sledujeme a podporujeme konzumáciu mlieka a mliečnych výrobkov v rámci zariadení školského stravovania. Priebežne sledujeme počet škôl zapojených do školského mliečného programu.

- Ďalej informuje pedagógov o výsledkoch projektov hygieny detí a mládeže a podpory zdravia – TAD, ESPAD, Správne držanie tela detí, Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR.

Školy, ktoré sa aktívne zapájajú do aktivít, uvádzajú nasledovné dosiahnuté výsledky: zlepšenie dochádzky a zníženie chorobnosti u detí, hlavne predškolského veku, zvýšenie telesnej zdatnosti, zvýšený záujem o pohybové aktivity aj vyššia úspešnosť v športových aktivitách, zlepšenie stravovacích návykov, slušnosť a ohľaduplnosť v správaní detí voči sebe navzájom i voči dospelým, negatívny postoj a odmietavý postoj k drogám, zlepšenie vzťahu detí k prírode a záujem o jej ochranu, pocit zodpovednosti za vlastné zdravie a snaha viesť zdravý spôsob života.

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2018

Tabuľka č. 2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2018

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2018

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Pozn: Tabuľka č. 12 b/ nebolo možné vytlačiť tabuľku pre systémovú chybu v TZS

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2018

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (atestácia)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
Lekár - ved. odboru			
Lekár - metodológ			
Iný vysokoškolák I. stupňa			
Iný vysokoškolák II. stupňa	Verejný zdravotník	1,0	1
DAHE			
AHE			
Zdravotná sestra	Všeobecná zdravotná sestra	0,6	1
Iný zdravotnícky pracovník			
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		1,6	2

	- alergické ochorenia	0	0	0	0	0	0	0	0
	- iné	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	0	0	0	0	4	95	4	95
	SPOLU	148	3257	23	768	20	602	191	4627

			Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)		27	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)		270	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	3	
		Rozhlas	0	
		Printové média	14	
		Webová stránka RÚVZ	13	
		Iné formy	0	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	5	
		Brožúry, manuály...	0	
		Informačné panely	15	
		Iné	0	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)	Počet publikácií		
		0		
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet	Počet zapožičaní		
		79		
			Počet absolvovaných školení	
			Aktívna účasť	Pasívna účasť
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy ... (<i>pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov</i>)	regionálne	0	0
		celoštátne	0	7
		medzinárodné	0	0
		v rámci RÚVZ	0	0
		SPOLU	0	7

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			0
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie ...	1
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	8
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	1
		Iné (viazané na jeden subjekt , alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené skupiny)	2
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			2
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			8
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	0
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	0
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	5
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	0
14.	Iné písomnosti (Správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomnosti
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	12
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	10
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	39
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5= 15 dní)	Počet študentov: 5	Počet dní 11

Tab. č. 2b

	Aktivita	Počet intervenovaných osôb
PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT	Preventívna prehliadka/na podnet KP	0
	Očkovanie/na podnet KP	0
	Odber krvi/na podnet KP	0
	Detské poradne/na podnet KP	0
	Liečba choroby u lekára/na podnet KP	0
	Kontrola/na podnet KP	0
	Zdravotný preukaz poistenca/na podnet KP	0
	Prieskum monitorovania zdravotného stavu	0
	Edukácia/Zdrav. Výchova	0
	Návšteva novorodencov	0
	Počet návštev - obvodní lekári	0
	Počet návštev - obecné úrady	0
	Počet návštev - základné školy	0
	spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi	0
	meranie tlaku krvi	0
	odvšivenie	0
	vypísanie žiadosti	0
	športové aktivity	0

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2018 do 31.12.2018

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	2	11,1	14,5	0	0,0	0,0	2	8,7	11,5
20-24	2	11,1	14,5	0	0,0	0,0	2	8,7	11,5
25-34	1	5,6	10,8	0	0,0	0,0	1	4,3	8,3
35-44	3	16,7	17,2	1	20,0	35,1	4	17,4	15,5
45-54	1	5,6	10,6	3	60,0	42,9	4	17,4	15,5
55-64	7	38,9	22,5	0	0,0	0,0	7	30,4	18,8
65 a viac	2	11,1	14,5	1	20,0	35,1	3	13,0	13,8
SPOLU :	18	100,0		5	100,0		23	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	1	16,7	29,8	0	0,0	0,0	1	3,8	7,4
25-34	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
35-44	1	16,7	29,8	0	0,0	0,0	1	3,8	7,4
45-54	0	0,0	0,0	6	30,0	20,1	6	23,1	16,2
55-64	2	33,3	37,7	6	30,0	20,1	8	30,8	17,7
65 a viac	2	33,3	37,7	8	40,0	21,5	10	38,5	18,7
SPOLU :	6	100,0		20	100,0		26	100,0	

CELKOM: 24

25

49

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Základné - prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	1	6,7	12,6	0	0,0	0,0	1	5,3	10,0
20-24	1	6,7	12,6	0	0,0	0,0	1	5,3	10,0
25-34	0	0,0	0,00	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
35-44	3	20,0	20,2	1	25,0	42,4	4	21,1	18,3
45-54	1	6,7	12,6	2	50,0	49,0	3	15,8	16,4
55-64	7	46,7	25,2	0	0,0	0,0	7	36,8	21,7
65 a viac	2	13,3	17,2	1	25,0	42,4	3	15,8	16,4
SPOLU:	15	100,0		4	100,0		19	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	1	16,7	29,8	0	0,0	0,0	1	5,6	10,6
25-34	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
35-44	1	16,7	29,8	0	0,0	0,0	1	5,6	10,6
45-54	0	0,0	0,0	5	41,7	27,9	5	27,8	20,7
55-64	2	33,3	37,7	2	16,7	21,1	4	22,2	19,2
65 a viac	2	33,3	37,7	5	41,7	27,9	7	38,9	22,5
SPOLU:	6	100,0		12	100,0		18	100,0	

CELKOM: 21

16

37

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
Základné	0	0,0	0,0	2	10,5	13,8	2	4,9	13,8
Učňovské	2	9,1	12,0	0	0,0	0,0	2	4,9	0,0
Stredoškolské s maturitou	15	68,2	19,5	9	47,4	22,5	24	58,5	22,5
Vysokoškolské	5	22,7	17,5	7	36,8	21,7	12	29,3	21,7
Neregistrované	0	0,0	0,0	1	5,3	10,0	1	2,4	10,0
SPOLU:	22	100,0		19	100,0		41	100,00	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tab.č.6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku			2						4	1	1	5	7	4	4	3	31
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku					1	8	3	35	22	87	29	108	9	36	26	78	442
	Počet návštev			2		1	8	3	35	26	88	30	113	16	40	28	81	473
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku			1		2	4	4	3	2	2	3	10	1	1	2		35
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku			1		2	4	4	3	2	2	3	10	1	1	2		35
	Počet návštev			1		2	4	4	3	2	2	3	10	1	1	2		35
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku									1								1
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku			21	7	7	1				2							38
	Počet návštev			21	7	7	1			1	2							39
Poradňa podpory psychického zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	42	58	62	92								10		26			290
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	42	58	62	92								10		26			290
	Počet návštev	42	58	62	92								10		26			290

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2018

tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
<p>1. 21Merania a iné výkony v poradni zdravia</p> <p>Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS): 49</p> <p>Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS): 442</p>	Antropometrické meranie	49	385
	- výška		
	- váha	49	385
	- BMI	49	385
	- obvod pása	49	198
	- obvod bokov	49	198
	- WHR	49	198
	- WHtR	49	198
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	25	211
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	25	187
	Biochemické vyšetrenia	49	246
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	49	76
	- LDL cholesterol	49	76
	- Triacylglyceroly	49	76
	- Glukóza	69	0
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	0	0
	Somatické vyšetrenia	79	442
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzérom	4	38
	Vyšetrenie spirometrom	0	76
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	49	50
	Osobná a rodinná anamnéza	49	76
	Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	0	0
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	37	0
	Odborné poradenstvo a konzultácie	49	211
	Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	68	62
Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	7	18	
Iné	0	102	

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 30	Odborné poradenstvo	15
	Založenie karty klienta	15
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	15
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	0
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)	
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 38	Odborné poradenstvo	38
	Založenie karty klienta	1
	Meranie spirometrom	0
	Meranie smokerlyzérrom	38
	Meranie krvného tlaku, pulzu	12
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)	38
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	1
	Telefonické poradenstvo	15
Iné	0	
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 0	Odborné poradenstvo	0
	Založenie karty klienta	0
	Meranie spirometrom	0
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	0
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	0
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	0
	Držanie tela	0
	Pohybová inštrukcia	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
Iné	0	
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov: 0	Odborné poradenstvo	0
	Psychologické vyšetrenie	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.	0
	Založenie karty klienta	0
	Iné	0
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov: 290	Odborné poradenstvo	190
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	0
	Založenie karty klienta	0
	Iné	608

pokračovanie tab.7.

		Počet výkonov
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti Počet klientov: 45	Odborné poradenstvo	45
	Odber krvi na HIV/AIDS	45
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	1
	Založenie karty klienta	0
	Iné	2
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov: 176	Odborné poradenstvo	199
	Vyšetrenie pracovného rizika	39
	Založenie karty klienta	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	1
	Iné	0
SPOLU počet výkonov		6281

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	1	1	2	0	2	0	2	0	2	0	1	1	0	2	2	0	1	1	1	0
	rel.	100,0	6,7	28,6	0,0	20,0	0,0	15,4	0,0	33,3	0,0	25,0	8,3	0,0	16,7	25,0	0,0	33,3	7,1	7,1	0,0
	+-%	0,0	12,6	33,5	0,0	24,8	0,0	19,6	0,0	37,7	0,0	42,4	15,6	0,0	21,1	30,0	0,0	53,3	13,6	13,5	0,0
20-24	abs.	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0
	rel.	0,0	6,7	0,0	11,1	0,0	16,7	0,0	33,3	0,0	10,0	0,0	8,3	0,0	8,3	0,0	12,5	0,0	7,1	7,1	0,0
	+-%	0,0	12,6	0,0	20,5	0,0	29,8	0,0	53,3	0,0	18,6	0,0	15,6	0,0	15,6	0,0	22,9	0,0	13,5	13,5	0,0
25-34	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	0	3	0	3	2	1	3	0	0	3	0	3	2	1	2	1	1	2	3	0
	rel.	0,0	20,0	0,0	33,3	20,0	16,7	23,1	0,0	0,0	30,0	0,0	25,0	50,0	8,3	25,0	12,5	33,3	14,3	21,4	0,0
	+-%	0,0	20,0	0,0	30,8	24,8	29,8	22,9	0,0	,0	28,4	0,0	24,5	49,0	15,6	30,0	22,9	53,3	18,3	21,5	0,0
45-54	abs.	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0
	rel.	0,0	6,7	14,3	0,0	10,0	0,0	7,7	0,0	16,7	0,0	25,0	0,0	0,0	8,3	12,5	0,0	0,0	7,1	7,1	0,0
	+-%	0,0	12,6	25,9	0,0	18,6	0,0	14,5	0,0	29,8	0,0	42,4	0,0	0,0	15,6	22,9	0,0	0,0	13,5	13,5	,0
55-64	abs.	0	7	4	3	3	4	5	2	2	5	1	6	1	6	2	5	1	6	7	0
	rel.	0,0	46,7	57,1	33,3	30,0	66,7	38,5	66,7	33,3	50,0	25,0	50,0	25,0	50,0	25,0	62,5	33,3	42,9	50,0	0,0
	+-%	0,0	25,2	36,7	30,8	28,4	37,7	26,4	53,3	37,7	31,0	42,4	28,3	42,4	28,3	30,0	33,5	53,3	25,9	26,2	0,0
65 a viac	abs.	0	2	0	2	2	0	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2	1	1
	rel.	0,0	13,3	0,0	22,2	20,0	0,0	15,4	0,0	16,7	10,0	25,0	8,3	25,0	8,3	12,5	12,5	0,0	14,3	7,1	50,0
	+-%	0,0	17,2	0,0	27,2	24,8	0,0	19,6	0,0	29,8	18,6	42,4	15,6	42,4	15,6	22,9	22,9	0,0	18,3	13,5	69,3
SPOLU: 100%		1	15	7	9	10	6	13	3	6	10	4	12	4	12	8	8	1	14	14	2

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1
	rel.	50,0	0,0	33,3	0,0	25,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	33,3	0,0	100,0	0,0	0,0	33,3	0,0	25,0
	+-%	69,3	0,0	53,3	0,0	42,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	42,4
45-54	abs.	1	2	2	0	2	1	0	2	0	2	0	2	1	1	0	2	0	2	0	2
	rel.	50,0	66,7	66,7	0,0	50,0	100,0	0,0	66,7	0,0	66,7	0,0	66,7	33,3	100,0	0,0	66,7	0,0	66,7	0,0	50,0
	+-%	69,3	53,3	53,3	0,0	49,0	0,0	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	49,0
55-64	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
65 a viac	abs.	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1
	rel.	0,0	33,3	0,0	100,0	25,0	0,0	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0	33,3	100,0	0,0	0,0	25,0
	+-%	0,0	53,3	0,0	0,0	42,4	0,0	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	53,3	0,0	0,0	53,3	0,0	0,0	0,0	42,4
SPOLU: 100%		2	3	3	1	4	1	1	3	1	3	1	3	3	1	1	3	1	3	0	4

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Muži

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0
	rel.	0,0	25,0	0,0	25,0	20,0	0,0	0,0	100,0	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	16,7	16,7	0,0
	+-%	0,0	42,4	0,0	42,4	35,1	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	29,8	29,8	0,0
25-34	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0
	rel.	50,0	0,0	50,0	0,0	20,0	0,0	20,0	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	33,3	0,0	0,0	16,7	16,7	0,0
	+-%	69,3	0,0	69,3	0,0	35,1	0,0	35,1	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	53,3	0,0	0,0	29,8	20,8	0,0
45-54	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55-64	abs.	1	1	0	2	1	1	2	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	2	2	0
	rel.	50,0	25,0	0,0	50,0	20,0	100,0	40,0	0,0	33,3	33,3	33,3	33,3	0,0	66,7	33,3	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0
	+-%	69,3	42,4	0,0	49,0	35,1	0,0	42,9	0,0	53,3	53,3	53,3	53,3	0,0	53,3	53,3	53,3	0,0	37,7	37,7	0,0
65 a viac	abs.	0	2	1	1	2	0	2	0	1	1	1	1	2	0	1	1	0	2	2	0
	rel.	0,0	50,0	50,0	25,0	40,0	0,0	40,0	0,0	33,3	33,3	33,3	33,3	66,7	0,0	33,3	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0
	+-%	0,0	49,0	69,3	42,4	42,9	0,0	42,9	0,0	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	0,0	53,3	53,3	0,0	37,7	37,7	0,0
SPOLU:	100 %	2	4	2	4	5	1	5	1	3	3	3	3	3	3	3	3	0	6	6	0

Ženy

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
45-54	abs.	3	3	4	2	5	1	1	5	5	1	1	5	2	4	5	1	4	1	0	0
	rel.	50,0	25,0	33,3	33,3	31,3	100,0	33,3	38,5	55,6	14,3	33,3	38,5	33,3	40,0	45,5	20,0	57,1	12,5	0,0	38,5
	+-%	40,0	24,5	26,7	37,7	22,7	0,0	53,3	26,4	32,5	25,9	53,3	26,4	37,7	30,4	29,4	35,1	36,7	22,9	0,0	26,4
55-64	abs.	0	6	5	1	5	0	1	3	0	4	0	4	1	3	1	3	1	4	1	3
	rel.	0,0	50,0	41,7	16,7	31,3	0,0	33,3	23,1	0,0	27,1	0,0	30,8	16,7	30,0	9,1	60,0	14,3	50,0	100,0	23,1
	+-%	0,0	28,3	27,9	29,8	22,7	0,0	53,3	22,9	0,0	36,7	0,0	25,1	29,8	28,4	17,0	42,9	25,9	34,6	0,0	22,9
65 a viac	abs.	3	3	3	3	6	0	1	5	4	2	2	4	3	3	5	1	2	3	0	5
	rel.	50,0	25,0	25,0	50,0	37,5	0,0	33,3	38,5	44,4	28,6	66,7	30,8	50,0	30,0	45,5	20,0	28,6	37,5	0,0	38,5
	+-%	40,0	24,5	24,5	40,0	23,7	0,0	53,3	26,4	32,5	33,5	53,3	25,1	40,0	28,4	29,4	35,1	33,5	33,5	0,0	26,4
SPOLU:	100 %	6	12	12	6	16	1	3	13	9	7	3	13	6	10	11	5	7	8	1	13

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	rel.	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
	+-%	0,0	69,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	rel.	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
	+-%	0,0	69,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	0	1	0	2	1	5
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	28,6	50,0	29,4
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	33,5	69,3	21,7
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	1	0	2	1	5	1	10
	rel.	0,0	0,0	100,0	0,0	66,7	100,0	74,4	50,0	58,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	35,5	69,3	23,4
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	2	1	0	3	1	7	2	17
HYPERTENZIA	abs.	0	0	1	0	2	1	5	1	10
	rel.	0,0	0,0	100,0	0,0	66,7	100,0	71,4	50,0	58,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	0,0	33,5	69,3	23,4

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	25,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,4
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	0	1	1	0	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	50,0	0,0	0,0	50,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	49,0
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	25,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	42,4
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	0	0	1	2	0	1	4
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	25,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	0,0	0,0	42,4
CELKOM (M+Ž)	abs	0	2	1	0	4	3	7	3	21

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tab. č. 11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	16,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,8
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	33,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	69,3	37,7
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	1	0	0	0	1	1	3
	rel.	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	50,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	69,3	40,0
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	1	0	1	0	2	2	6
HYPERTENZIA	abs.	0	0	1	0	0	0	1	1	3
	rel.	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	50,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	69,3	69,3	40,0

Tab. č. 11.b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	1	1	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	20,0	0,0	13,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	35,1	0,0	17,2
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	0	0	2	0	0	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	13,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	0,0	17,2
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	0	0	2	3	2	7
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0	40,0	46,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	42,9	42,9	25,2
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	0	0	1	3	4
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	60,0	26,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	42,9	22,4
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	0	0	0	0	0	5	5	5	15
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	0	0	0	1	3	4
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	60,0	26,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	42,9	22,4
CELKOM (M+Ž)	abs	0	0	1	0	1	5	7	7	21

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Abs	0	1	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0	
	Pokles	Rel	0,0	20	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	16,7	0,0	
		+-%	0,0	35,1	42,9	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	29,8	0,0	
		Abs	4	3	1	6	4	5	5	5	2	4	3	5
	Nezmenené	Rel	66,7	60,0	20,0	100,0	66,7	100,0	100,0	100,0	40,0	80,0	50,0	100,0
		+-%	37,7	42,9	35,1	0,0	37,7	0,0	0,0	0,0	42,9	35,1	40,0	0,0
	Nárast	Abs	2	1	2	0	2	0	0	0	1	1	2	0
		Rel	33,3	20,0	40,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	20,0	20,0	33,3	0,0
		+-%	37,7	35,1	42,9	0,0	37,7	0,0	0,0	0,0	35,1	35,1	37,7	0,0
	Celkom	100%	6	5	5	6	6	5	5	5	5	6	5	
Ženy	Abs	0	2	2	2	1	1	0	0	4	3	1	0	
	Pokles	Rel	0,0	16,7	18,2	15,4	7,7	12,5	0,0	0,0	50,0	37,5	11,1	0,0
		+-%	0,0	21,1	22,8	19,6	14,5	22,9	0,0	0,0	34,6	33,5	20,5	0,0
		Abs	6	7	3	7	8	4	4	8	0	0	7	6
	Nezmenené	Rel	46,2	58,3	27,3	53,8	61,5	50,0	50,0	100,0	0,0	0,0	77,8	85,7
		+-%	27,1	27,9	26,3	27,1	26,4	34,6	34,6	0,0	0,0	0,0	27,2	25,9
	Nárast	Abs	7	3	6	4	4	3	4	0	4	5	1	1
		Rel	53,8	25,0	54,5	30,8	30,8	37,5	50,0	0,0	50,0	62,5	11,1	14,3
		+-%	27,1	24,5	29,4	25,1	25,1	33,5	34,6	0,0	34,6	33,5	20,5	25,9
	Celkom	100%	13	12	11	13	13	8	8	8	8	9	7	
Spolu	Abs	0	3	4	2	1	1	0	0	6	3	2	0	
	Pokles	Rel	0,0	17,6	25,0	10,5	5,3	7,7	0,0	0,0	46,2	23,1	13,3	0,0
		+-%	0,0	18,1	21,2	13,8	10,0	14,5	0,0	0,0	27,1	22,9	17,2	0,0
		Abs	10	10	4	13	12	9	9	13	2	4	10	11
	Nezmenené	Rel	52,6	58,8	25,0	68,4	63,2	69,2	69,2	100,0	15,4	30,8	66,7	91,7
		+-%	22,5	23,4	21,2	20,9	21,7	25,1	25,1	0,0	19,6	25,1	23,9	15,6

		Abs	9	4	8	4	6	3	4	0	5	6	3	1
	Nárast	Rel	47,4	23,5	50,0	21,1	31,6	23,1	30,8	0,0	38,5	46,2	20,0	8,3
		+-%	22,5	20,2	24,5	18,3	20,9	22,9	25,1	0,0	26,4	27,1	20,2	15,6
	Celkom	100%	19	17	16	19	19	13	13	13	13	13	15	12

VÝROČNÁ SPRÁVA 2018

ODBOR LABORATÓRNYCH ČINNOSTÍ

Oddelenia chemických analýz

NRC pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov

Mikrobiológia životného prostredia

Biológia životného prostredia

Fyzikálne faktory v životnom a pracovnom prostredí

Odbor laboratórných činností na RÚVZ so sídlom v Nitre je akreditované pracovisko, ktoré má svedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025:2005, udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou. Odbor laboratórných činností zabezpečuje laboratórnú činnosť pre RÚVZ v regióne Nitrianskeho kraja. Predmetom akreditácie Odboru laboratórných činností je chemické, fyzikálnochemické, mikrobiologické a biologické skúšanie vôd, potravín, predmetov bežného používania, mikrobiologické skúšanie kontroly funkcie sterilizátorov, merania fyzikálnych veličín v zložkách životného a pracovného prostredia, odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

Odbor laboratórných činností sa organizačne člení na:

- Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz
- Mikrobiológia a biológia životného prostredia
- Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vlákňitých prachov

Laboratóriá v priebehu roka 2018 analyzovali vzorky životného a pracovného prostredia na základe požiadaviek terénnych oddelení RÚVZ v regióne Nitrianskeho kraja, právnických a fyzických osôb. Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vlákňitých prachov zabezpečovalo odbery a analýzy anorganických vlákňitých prachov v ovzduší a v pevných materiáloch elektrónovým mikroskopom pre celé územie Slovenskej republiky.

CHEMICKÉ ANALÝZY

Laboratóriá chemických analýz vykonávajú chemické, fyzikálnochemické, zmyslové a fyzikálne skúšky v oblasti skúšania vôd, potravín, ovzdušia, odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

1. Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie v roku 2018 k 31.12.2018

- pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu	počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov			
					A	N	A	N		
RÚVZ Nitra z toho: - NRC pre zdrav. problemat. vláknitých prachov	3,9	10	1	14,9	S	35	47	3	5	30.9.2019
					U	69	64	21	10	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
- strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
- pomocný personál (NZP)

- A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
- N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
- S – skúška U – ukazovateľ

2. Analytická činnosť pracovísk OCHA v roku 2018

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Nitra	vzorky	1200	421	1	420	0	0	0	144	0	615	2801
	ukazovatele	17309	896	69	883	0	0	0	168	0	1332	20657
	analýzy	26378	1033	115	2544	0	0	0	325	0	1827	32222

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky									
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	Spolu	
RÚVZ	ukazovatele	1483	161	0	0	0	26	0	0	1670	
Nitra	analýzy	2424	276	0	0	0	43	0	0	2743	

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	196	384

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2018

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	5	-	-	-	6
		ukončené	1	5	-	-	-	6
	ukazovateľov	prihlásené	4	13	-	-	-	17
		ukončené	4	13	-	-	-	17

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2018

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Nitra	-	-	-	-

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie, BP – bilaterálne porovnanie, EP – experimenty presnosti, validácia metód

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách v roku 2018

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Nitra	Pitná voda	Teplota	Priame meranie	STN 75 7375
	Pitná voda	odber	bodový	STN EN ISO 5667-1, STN EN ISO 5667-3, STN EN ISO 5667-5, STN EN ISO 5667-14, STN EN ISO 19458

6. Odborná činnosť pracovísk v roku 2018

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.3	NÁZOV ÚLOHY: ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATELSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 1.4	NÁZOV ÚLOHY: ZHODNOTENIE VYBRANÝCH FAKTOROV VNÚTORNEHO OVZDUŠIA V BUDOVÁCH ŠKOL NA ZÁKLADE VÝSLEDKOV PRIESKUMU	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 1.5	NÁZOV ÚLOHY: MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTKO A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNEHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 2.1.2	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z VEEMI TOXICKÝCH A TOXICKÝCH LÁTKO A ZMESÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z KARCINOGENNYCH A MUTAGENNYCH FAKTOROV VRÁTANE AZBESTU A Z LÁTKO POŠKODZUJÚCICH REPRODUKCIU A NARÚŠAJÚCICH ENDOKRINNÝ SYSTEM	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 3.1	NÁZOV ÚLOHY: BEZPEČNOSŤ PC FLIAŠ VO VZŤAHU K MIGRÁCIÍ BISFENOLU A <i>Úloha nadväzuje na spoločnú EU legislatívu v danej oblasti a ochranu zdravia obyvateľov SR.</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 3.2	NÁZOV ÚLOHY: ANALÝZA RASFF HLÁSENÍ VO VZŤAHU K MATERIÁLOM A PREDMETOM URČENÝCH NA STYK S POTRAVINAMI <i>Úloha nadväzuje na spoločnú EU legislatívu v danej oblasti a ochranu zdravia obyvateľov SR.</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 3.3	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PROBIOTÍK V POTRAVINÁCH NA OSOBITNÉ VÝŽIVOVÉ ÚČELY A VO VÝŽIVOVÝCH DOPLNKOCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 3.4	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PRÍJMU JÓDU	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	61	122

Číslo úlohy: 3.5	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK DO POTRAVIN A ARÓM	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 3.6	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	43	82

Číslo úlohy: 3.7	NÁZOV ÚLOHY: BEZPEČNOSŤ OBALOVÝCH MATERIÁLOV NA KOZMETICKÉ VÝROBKY	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 4.3	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU KUCHYNSKEJ SOLI V OBEDOCH V ZARIADENIACH ŠKOLSKÉHO STRAVOVANIA ZÁKLADNÝCH ŠKÔL	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	6	12

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING VYBRANÝCH PRÍRODNÝCH VODNÝCH PLÔCH A BOKÚPALÍSK	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VODY A PROSTREDIA UMELÝCH KÚPALÍSK A ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: MATERSKÉ MLIEKO	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY: REZIDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY: BIOMONITORING ŤAŽKÝCH KOVŮ V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.7	NÁZOV ÚLOHY: MONITOROVANIE ORTUTI A KVALITA VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: VEDEAJŠIE PRODUKTY DEZINFEKCIE A KVALITA PITNEJ VODY	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: STANOVENIE SYNTETICKÝCH POTRAVINÁRSKYCH FARBÍV V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.12	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING EXPOZÍCIE ZAMESTNANCOV OPERAČNÝCH SÁL NARKOTIZAČNÝMI PLYNMI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.13	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING CELKOVÉHO ORGANICKÉHO UHLÍKA V PRÍRODNÝCH A UMEĽÝCH KÚPALISKÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: MOŽNOSTI STANOVENIA CHLORIDU SODNÉHO V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	52	55

Číslo úlohy: 7.16	NÁZOV ÚLOHY: POROVNANIE EFEKTÍVNOTI EXTRAČNÝCH POSTUPOV STANOVENIA VYBRANÝCH PESTICÍDOV VO VODÁCH TECHNIKOU GC-MS (iónová pasca)	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.17	NÁZOV ÚLOHY: ANALÝZA CELKOVÉHO ARZÉNU V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	11	11

Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU DUSITANOV A DUSIČNANOV V SUROVINÁCH A POKRMOCH Z DOMÁCEJ PRODUKCIE POUŽITÝCH V STRAVOVANÍ DOJČIAT A MALÝCH DEŤÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	-	-

Číslo úlohy: 7.19	NÁZOV ÚLOHY: OPTIMALIZÁCIA ODBERU A STANOVENIA MINERÁLNYCH OLEJOV VO VZORKÁCH PRACOVNÉHO PROSTREDIA	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	12	12

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	ÚVZ SR	Deň vody	325	650	650

c) Iná odborná činnosť

Okrem výkonu laboratórnych skúšok a meraní pracovníci OCHFA vykonávali nasledovné odborné činnosti:

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	OCHFA	<ul style="list-style-type: none"> - vypracovávali odborné podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia, - výkon funkcie členov pracovných skupín poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a pre PS pre chémiu ovzdušia pracovníci sa zúčastňovali na odborných mítingoch, konferenciách a seminároch v SR - spracovali výročnú správu a výkazníctvo za chemické analýzy OOFŽP ÚVZ - vykonávali konzultačnú, poradenskú činnosť pre verejnosť

7. Medzinárodná činnosť pracovísk v roku 2018, uviesť najmä:

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	OCHFA	-

Vysvetlivky:

CHP - Špecializované laboratórium chémie potravín a PBP
 CHV - Špecializované laboratórium chémie vôd
 CHO - Špecializované laboratórium chémie ovzdušia
 AAS - Špecializované laboratórium atómovej absorpčnej spektrometrie
 GC - Špecializované laboratórium plynovej chromatografie
 HPLC - Špecializované laboratórium kvapalinovej chromatografie
 NRC pre RP - NRC pre rezíduá pesticídov
 NRC pre ETX - NRC pre expozičné testy xenobiotík
 OCHA – Oddelenie chemických analýz
 OCHFA- Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz
 ŠLCHA- Špecializované laboratórium chemických analýz
 OLA - Odbor laboratórnych analýz
 LPPL- laboratórium preventívneho pracovného lekárstva
 OCHFAŽ a PP- Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz životného a pracovného prostredia
 OLČ - Odbor laboratórnych činností
 NRC PUB - Národné referenčné centrum pre problematiku uhoľných baní
 OCHFA- Oblasť chemických a fyzikálnych analýz

NÁRODNÉ REFERENČNÉ CENTRUM PRE ZDRAVOTNÚ PROBLEMATIKU VLÁKNITÝCH PRACHOV

1. Národné referenčné centrum pre zdravotnú problematiku vláknitých prachov na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre bolo zriadené Ministrom zdravotníctva Slovenskej republiky rozhodnutím č. 163/97- A zo dňa 15.1.1997 s účinnosťou od 1. februára 1997.

2. Personálne obsadenie

Ing. Kadlecová Iveta – vedúca NRC

Marta Oborová - laborantka

3. Platnosť akreditácie 30.9.2014 - 30.09.2019

- predpis STN EN ISO/IEC 17 025:2005

- pracovné ovzdušie, vnútorné prostredie budov, pevné materiály

- ukazovatele - anorganické vláknité častice

4. Odborné analýzy

Národné referenčné centrum s pôsobnosťou pre územie Slovenskej republiky zabezpečovalo v zmysle schváleného štatútu v referenčnom období v roku 2018 nasledovné ciele :

- analýzu a vyhodnotenie vzoriek odobratých v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru,

- analýzu a vyhodnotenie vzoriek na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,

- analýzu a vyhodnotenie vzoriek na základe podnetov a sťažností osôb.

5. Metodická a konzultačná činnosť

NRC zabezpečuje:

a/ odber a analýzu vzoriek ovzdušia na prítomnosť anorganických vláknitých častíc

(azbestové vlákna, umelé minerálne vlákna) vo vnútornom prostredí budov a pracovnom prostredí, rastovacím elektrónovým mikroskopom (REM) a energiovodisperzným spektrometrom (EDXA)

b/ odber a analýzu vzoriek pevného materiálu na prítomnosť anorganických vláknitých častíc

c/konzultačnú činnosť (telefonicky, elektronicky alebo v písomnej forme) pre fyzické a právnické osoby o problematike ochrany zdravia pred pôsobením anorganických vláknitých častíc na zdravie ľudí

d/usmerňuje odborných pracovníkov RÚVZ v Slovenskej republike o problematike správneho odberu vzoriek ovzdušia

e/ v prípade vzoriek štátneho zdravotného dozoru neodkladne informuje príslušné RÚVZ o výsledkoch merania

f/ vydáva rozhodnutia o poskytovaní služieb - odber, analýzu a spracovanie vzoriek s obsahom azbestového materiálu pre spoločnosti

Bolo vydaných 10 rozhodnutí o poskytovaní služby.

g/ zúčastňuje sa spolu s terénnym oddelením preventívneho pracovného lekárstva na riešení podnetov a sťažností od občanov, odoberá vzorky materiálu

6. Činnosť NRC za rok 2018

V roku 2018 bolo metódou elektrónovej mikroskopie vyšetrených celkovo 259 vzoriek.

Z tohto počtu bolo 183 vzoriek vo vnútornom prostredí budov, 76 vzoriek pevného materiálu.

Celkový počet analýz bol 279. Za rok 2018 bolo vyšetrených 237 vzoriek platených služieb.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vyšetrených 25 vzoriek.

Naše oddelenie v roku 2018 odobralo 67 vzoriek ovzdušia vo vnútornom prostredí budov.

Tab. č. 1: Činnosť NRC za rok 2018

Počet vzoriek	Počet analýz	Platené služby	ŠZD	Pevný materiál	Odber vzoriek ovzdušia RÚVZ NR
259	279	237	25	76	67

Z počtu vyšetrených vzoriek za rok 2018 vidieť záujem o odstraňovanie a sanáciu azbestových materiálov v zmysle platnej legislatívy, čomu napomáha aj činnosť NRC pre zdravotnú problematiku vlákнитých prachov.

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1. Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2018

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					počet		Akreditácia		platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
RÚVZ Nitra	1,5	4	1	7,5	S	21	10	0	0	30.9.2019
					U	24	10	0	0	

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
 strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
 pomocný personál (NZP)
 MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

2. Prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	2 039	10 195	16 628
ovzdušie	420	1260	1 470
potraviny	2 216	11 080	22 160
kozmetika a predmety bežného používania	10	50	100
dekontaminácia prostredia skúšky sterility	4 093	4 502	4912
vzorky zabezpečenia kvality meraní	1 520	1 824	3 928
iné	236	958	3391
SPOLU	10 534	29 869	52 589

3. Analytická činnosť pracovísk MŽP v roku 2018

a) podľa typu komodít

Úrad		Druh analyzovaného materiálu							spolu
		voda	ovzdušie	potraviny	PBP	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	
RÚVZ Nitra	vzorky	2 039	420	2216	10	4093	1 520	236	10 534
	ukazovatele	10 195	1 260	11 080	50	4502	1 824	958	29 869
	analýzy	16 628	1 470	22 160	100	4912	3 928	3391	52 589

PBP – predmety bežného používania

b) Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2018

Názov úradu		Druh analyzovanej vody									iné	spolu
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	nádrže	štrkoviská	bazény			
									termálne	netermálne		
RÚVZ Nitra	vzorky	1 051	175	28	0	0	15	13	367	380	10	2039
	ukazovatele	5 255	875	140	0	0	75	65	1 835	1 900	50	10 195
	analýzy	7 357	1 225	196	0	0	150	130	3 670	3 800	100	16 628

c) Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie, dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2018

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Nitra	vzorky	1 502	2 009	43	535	420	57	4 566
	ukazovatele	1 652	2 210	47	589	462	63	5 023
	analýzy	2 253	3 014	65	803	630	86	6 851

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania v pracoviskách MŽP v SR v roku 2018

č.	Druh potraviny	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	Syry a bryndza	2	10	20
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0
3	Vajcia a výrobky z vajec	8	40	80
4	Mäso a výrobky z mäsa	1	5	10
5	Ryby a morské živočíchy	1	5	10
6	Tuky a oleje	0	0	0
7	Polievky, bujóny, omáčky	93	465	930
8	Cereálie a pekárenské výrobky	163	815	1 630
9	Ovocie a zelenina	1	5	10
10	Byliny a koreniny	11	55	110
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0
12	Víno a alkoholické nápoje	2	10	20
13	Zmrzlina a mrazené dezerty	422	2 110	4 220
14	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylinných)	10	50	100
15	Ovocné a bylinné čaje	10	50	100
16	Pokrm pre spoločné stravovanie	805	4 025	8 050
17	Polotovary	0	0	0
18	Detská a dojčenská výživa	85	425	850
19	Výživové doplnky	17	85	170
20	Prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	Lahôdkarske výrobky	144	720	1 440
22	Cukrárske výrobky	352	1 760	3 520
23	Cukrovinky	6	30	60
24	Minerálne, pramenité a balené vody	17	85	170
25	Materské mlieko	0	0	0
	<i>SPOLU</i>	<i>2 150</i>	<i>10 750</i>	<i>21 500</i>
26	PBP	10	50	100
27	Kozmetika	0	0	0
28	Ostatné	250	1 250	2 500
	<i>SPOLU</i>	<i>2 410</i>	<i>12 050</i>	<i>24 100</i>

Prehľad výskytu a identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v roku 2018

č.	Dátum spracovania	Názov vzorky	Epidemiologická súvislosť ŠZD	Výsledok identifikácie	
				sérotyp	fágotyp
1	3.10.2018	Piesok	ŠZD	<i>Salmonella Infantis</i>	0
2	3.10.2018	Cukrářský výrobok	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella Enteritidis</i>	0
3	30. 11. 2018	Trus gekona	Epidemiologická súvislosť	<i>Salmonella Fluntern</i>	0

Prehľad izolácií *Cronobacter spp.* v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2018

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej		počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	
	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych
<i>Cronobacter spp.</i>	21	0	26	0

4. Účasť na medzilaboratórných porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk MŽP v SR v roku 2018

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené		1				1	2
		ukončené		1				1	2
	ukazovateľov	prihlásené		1				2	3
		ukončené		1				2	3

5. Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích a bilaterálnych testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2018

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Nitra oddelenie MŽP, Medirex a. s., Bratislava	MPS 2018 (Kontrola účinnosti sterilizačnej techniky)	BP	2	2
ÚVZ SR	MŽP-MP-34/2018	PT	1	12

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

6. Odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2018

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 6.5	NÁZOV ÚLOHY: Mimoriadne epidemiologické situácie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	57	171

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	38	114

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	25	50

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	259	777

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Nitra	SZU BA, VŠ sv. Alžbety BA, Trnavská univerzita v Trnave	Hospital – Enviro - Rez	2 500	2 750	3 750

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> - technické komisie - redaktorské rady - výbory odborných organizácií - skúšobné komisie - členstvo v odborných a expertných skupinách - výuka - iné
RÚVZ Nitra	MŽP	<p>Členstvo v pracovných skupinách: PhDr. Eva Barátová krajská odborníčka HH SR pre odbor MŽP, člen poradného zboru HH pre odbor MŽP.</p> <p>Výuka - pre študentov UKF a SPU Nitra .</p> <p>Výuka – stáž študenta VŠCHT Praha (2. 7. - 31. 7.2018)</p>

7. Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2018

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	MŽP	Kontaktný bod ECDC pre šigely

BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1. Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2018

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
RÚVZ Nitra	0,5	0,5	0	1	S	2	5	0	0	30. 9. 2019
					U	7	5	0	0	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci

SZP – strední zdravotnícki pracovníci

NZP – pomocný personál

MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúšky

U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovísk BŽP v roku 2018
a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
RÚVZ Nitra	vzorky	1 254	21	775	38	0	0	0	95	0	259	0	0	0	2 442
	ukazovatele	8 778	84	1 550	76	0	0	0	95	0	777	0	48	0	11 408
	analýzy	11 286	126	3 100	114	0	0	0	455	0	4 730	0	99	0	19 910

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosestón a biosestón pitných vôd	Biosestón prírodných kúpalísk	Vodné kvety kvalita kvantita	Biosestón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
RÚVZ Nitra	vzorky	1275	38	0	775	0	29	0	0	95	0	259	0	0	0
	ukazovatele	8 862	76	0	1 550	0	58	0	0	95	0	777	0	0	0
	analýzy	11 412	114	0	3 100	0	58	0	0	455	0	4 730	0	0	0

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk BŽP v SR v roku 2018

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0

4. Odborná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2018

- programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a bio kúpalísk	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	38	134

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Nitra	259	777

- Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Nitra	BŽP	<u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u> <ul style="list-style-type: none"> • Školské pracovisko pre študentov UKF a SPU v Nitre • Výuka – stáž študenta VŠCHT Praha (2. 7. - 31. 7.2018) <u>Členstvo v pracovných skupinách:</u> <ul style="list-style-type: none"> • PhDr. Gabriela Švecová krajská odborníčka HH SR pre odbor BŽP

FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2018

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Nitra	1	2		3	S	2	6			30.9.2019
					U	6	17			

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)
MD – MATERSKÁ DOVOLENKA

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2018

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO- VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
RÚVZ Nitra	633	2074	2074	0	0	0	0	0	0	7	28	88	0	0	0

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielateľ, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

5. Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> d) technické komisie e) redaktorské rady f) výbory odborných organizácií g) skúšobné komisie h) členstvo v odborných a expertných skupinách i) výuka j) iné
RÚVZ Nitra		lektorská činnosť – meranie a hodnotenie fyzikálnych faktorov pracovného prostredia na Základnej odbornej príprave bezpečnostných technikov v Agroinštitúte Nitra, štátny podnik (autorizované školiace stredisko)

Publikačná a prednášková činnosť v roku 2018

1. Publikačná činnosť

2. Prednášková činnosť

Odbor chemických analýz

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
ČEPELOVÁ, D. ADAMICOVÁ, H. ĎURIŠOVÁ, A.	Aktuálne kritické body pri stanovovaní PAU vo vodách na RÚVZ v Nitre.	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve I.	Penzión Vodár, Donovaly	15.5. 2018
PAVLÍK, V. PAVLOVIČOVÁ, M. SZORADOVÁ, M.	Riešenie a súčasný stav akreditácie odberov pitných vôd v Nitrianskom kraji.	Chemické analýzy vo verejnom zdravotníctve I.	Penzión Vodár, Donovaly	15.5. 2018

Výchova ku zdraviu

Meno a priezvisko	Názov príspevku	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Mgr. Ingrid Bářeková	Prevenencia obezity a nadváhy		Nitriansky samosprávny kraj	12.11.2018

Preventívne pracovné lekárstvo

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Halzlová, E.	Odborné vzdelávanie pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami	Agroinštitút , Nitra	Nitra	
Halzlová, E.	Odborné vzdelávanie pre práce s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie	Agroinštitút , Nitra	Nitra	

Oddelenie hygieny výživy

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Pintová, D.	Požiadavky legislatívy na výrobu bezpečných pokrmov		Úrad NSK	12.11.2018

Oddelenie epidemiológie

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Prednáška EPIS	Študenti katedry agrobiológie a potravinových zdrojov na SPU v Nitre	SPU Nitra	10.4.2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Biologické riziká pri práci policajtov	členovia polície	Mestská polícia Nitra	12.4.2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysoko nákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov FN v Nitre	FN Nitra	30.5.2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysoko nákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov Nemocnice Zlaté Moravce	Nemocnica Zlaté Moravce	31.5.2018
MUDr. , Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA Mgr. Pivarčiová Barbora Mgr. Zuzana Polačiková	„Očkovanie hrou“ Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaniu	Prednáška pre študentov stredných škôl	RÚVZ Nitra	6.6.2018

